

melayê ciziri

DIWAN

weşanên
ROJA NÛ

WEŞANÊN ROJA NÛ

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

MELAYÈ CIZIRI

DIWAN

WEŞANÊN ROJA NÛ - 20

Cêrga Klasikên Edebiyata Kurdi— 4

**Döbelngatan 16 B
113 58 Stockholm/Sweden
Tel: 08/328251**

**Çiriya Paşin 1987
Stockholm**

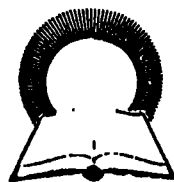
**ISBN 91 7672 021 7
© Weşanên Roja Nû &
Z.Kaya, M. Narozî**

melayê cıziri

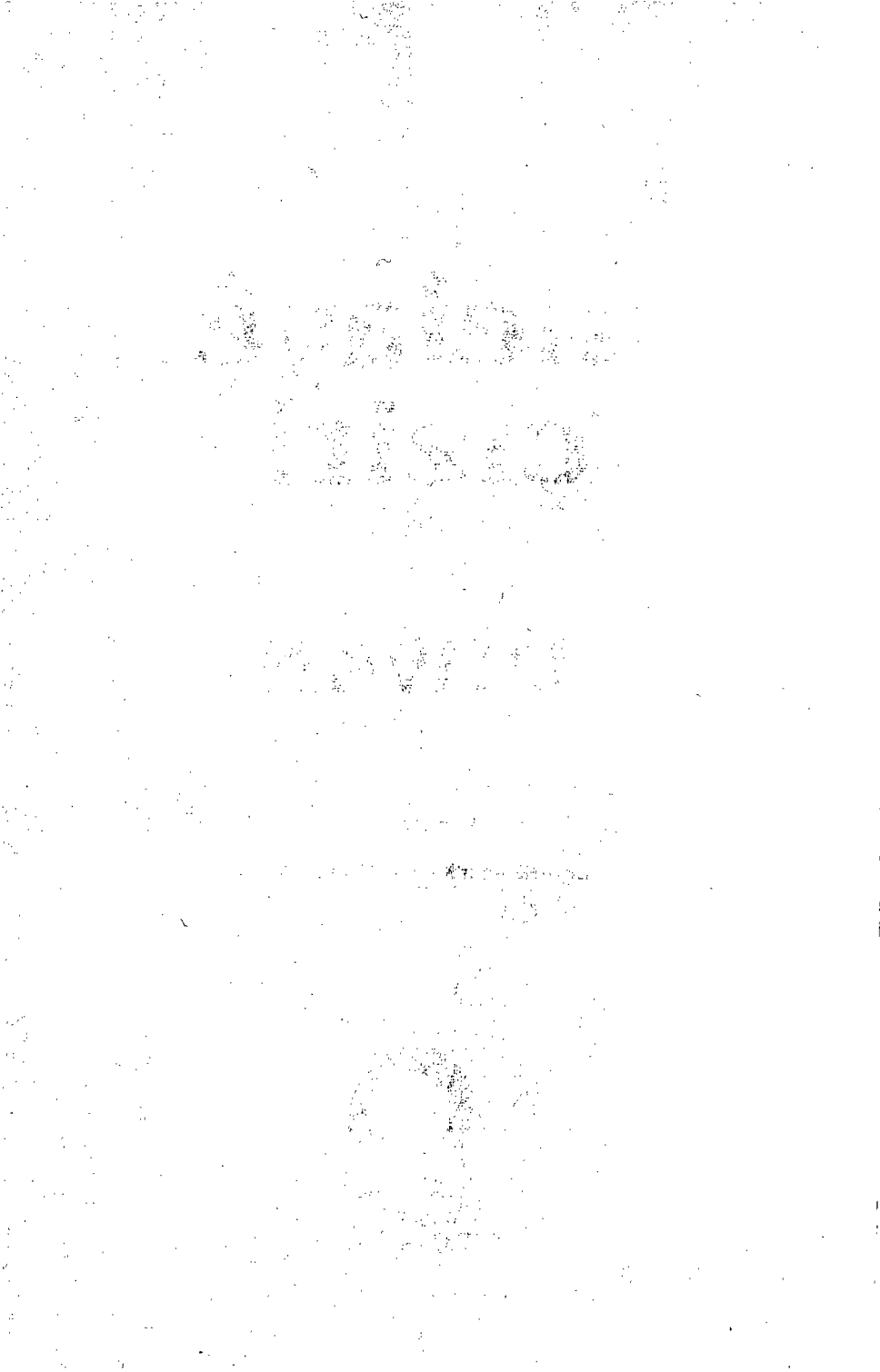
DIWAN

Werger:

Zeynelabidin KAYA, M.Emin NAROZİ

weşanên
ROJA NÛ

PÊŞGOTIN

Bı nêzikayi ve, eşkerekırına hinek agahdariyane derheq tarixa jiyana Mela de, rehma Xwedê lê be û qırnê ku tê de jiyaye. Her çiqas gelek alıman lı ser tarixa jiyana Mela û rewşa halê wi, tıştına gotine ji, lêbelê em rast nehatine ku ew gotinên wan ji çavkaniyên pêbawer bin, û heta ku dil ji lı ser rastiya wan rûnê. Belki çiqas tıştên ku dı vê derheqê de hatine gotin berên xeletiyê ne û ji rastiye ji dır in. Ewıl, em dê tıştên ku dı vi wari de hatine gotin bêjun û dı pey de, ditına xwe ya ku em bı rastiya wê bawerın binivısın.

NAV Û BERNAVK Û BAJAR Û EŞİRA MELÊ

Navê wi Şêx Ehmed e. Bernavkê wi yê navdar Melayê Cıziri ye. Cızir, lı ser keviya Çemê Dicle ye, nêziki Çiyayê Cûdi ye û bı Cızira Botan têtê naskırın. Bernavkeki wi yê dın ji heye, ku helbestên xwe pê kuta kırıye, ew ji "NİŞANÎ" ye. Nişan, yan bı mana hedef e, amaca wi ew e, ku bûye hedef ji tirên evin û bela û qisûmatan ra, yan ji bı mana şanikên dı rûwan de ye û dı helbestên xwe de ew pê pesıniye.

(Ev pêşgotina Diwanê ya bı tipên erebi ye ku niviskarê wê ne diyar e)

Mamostayê mezin Eladin Secadi, dî pirtûka xwe ya "Mêjuyê Edebi Kurdi" de nivisiye, ku navê Melê, Şêx Mihemed e. Mamosta vê agahdariyê, jî çapa Diwana Mela, ya ku Ebdulqadirê kurê Eliyê Emadi, dî sala 1338'ê (1919 - 1920) hicri de nivisi bû, jêderk kiriye. Disa jêderk kiriye û gotiye: "Mela lî bajarê Cızirê hatiye dinê û jî eşîreke Kurdan e, ku navê wê Bextî ye, jî maleka zana, pêşkêş û mezin e." Ev peyvên Mamosta, her çiqas delileke sabit ku meriv xwe pêve bigire tune ye jî, lêbelê lî gor rewşa jiyana Mela û navdarbûna wi dî çax û cîyê wi de, jî rastiye ne dîr in.

QIRNÊ JİYANA MELA

Dirokvanan derheq tarixa jiyana Melê de û qirnê ku tê de jiyaye, ditinên cure cure gotine. Lêbelê, çewa ku jî xeberdanên Mela yên dî helbestên wi de, û jî çax û demên wan bûyerên ku ewi bî bal wan ve îşaret kiriye û jî tarixên wan kesan ku navên wan hîldaye, tê zanin ku her yek jî wan (dirokvan -w) xwe bî delileka pelîşî ve girtiye. Mamosta Secadi, dî pirtûka xwe de, dî vê derheqê de pîr tişt nivisiye û tiştê ku jê hatiye jî kiriye. Tiştên wi gotine, emê lî vîra bî kurtî bîvîsîm û dî pey de, ditîna xwe ya ku em nêziktirê bî bal rastiye ve dibînin hê bîvîsînin.

Ewi dî behsa Mela de gotiye: "Tixtor Belic Şêrgo dî pirtûka xwe ya "Qediyyet-ul Kurdiyye" (Doza Kurdi - w) de dibêje: Navê Melayê Cıziri Şêx Ehmed e, jî ehlê Cızira Botan e û dî sala 1160 ê miladi de lî wir bî heq bûye. Mihemed Emin Zeki Beg, dî pirtûkên xwe yên "Xulasetu Tarix-il Kurdi we Kurdistan" (Kurtitiya diroka Kurd û Kurdistan -w) û "Meşahir-ul Ekrad" (Navdarên Kurda-w) de gotiye: Navê wi Şêx Ehmed e û dî paşîya 600'ê hicri de lî Cızira Botan dûma û hevdemê hakimê Musilê Emededdin Zengi bûye û (Mela -w) de, jî dayika xwe bûye. Û nusxeyek jî diwana xwe, jî hakîmê Tebrizê yê hingê Xanêxanan ra perû kiriye. Û rehmetiyê Mihemed Eli Ewni Beg, dî pirtûka xwe ya "Meşahir-ul Ekrad" de dibêje: Ew helbesta ku navê Se'dî û Hafîz têde hatiye gotin û dî diwana Mela de ye, ne jî peyvên wi ne, belki jî aliyê hunekan ve têde hatiye bicîkirin. Lêbelê, lî gor jêderka Secadi, ya duwem, rehmeti (Eli Ewni-w) pişt re jî vê ditîna xwe vegeriyaye û lî xwe mîkurr hatiye, ku ew helbest a Mela ye. Rohilatvanê Rûsî Misyo A. Jaba dî pirtûka xwe ya ku behsa Kurdan dîke de, dibêje: Melayê Cıziri jî hêla Cızira Botan e

û dı navbera salên 540 û 556'ê hicri, dı çaxê Emadeddînê Zengi de sax bûye. Heçika rohilatvanê Elmani Fon Hartman ku Diwana Mela dı sala 1904'ê miladi de lı Berlinê çapkiriye û rısmeki Mela yê xıyali lı ser daniye û pêşgotinek bı zarê elmani jê ra nıvısiye, tê de eşkere dıke ku ewi ji, bı van ditnên me borand ra, baweri anıye.

Dı pey de, Secadi xwestiye ku bı hınek bûyerên tarixi re van gotınan rûqalê hev û dın bıke û delila xwe ji, bı hınek helbestên Mela anıye pêş. Lêbelê, ez bawer ım ku delilên wı, çewt ın. Gotiye: Pışti dirêjkırına me ya hetani vır, derheq jiyana Mela de, ku me ji gotnên komek pirtukan beyan kır, incar em dê ji vır û pêve, ji we re, ji jiyana Mela tışteki nû bıbêjm. Ew tıştê ku bı lëkolin û lêgerineke dıv-dirêj ve ez lı serê agahdar bûme, bı alikariya nusxeyeka Diwanê ku Ebdulqadirê kurê Eli yê Emadi, dı sala 1338'ê hicri de nıvisandiye, ev e: Lı gori gotınan, navê Mela, Şêx Ehmed e, kurê Şêx Mihemed e, dı sala 1407'ê (827'ê hicri) miladi de lı Cızirê ji dayika xwe bûye û ji eşira Bexti ye. Lı cem bavê xwe xwendıye û demek pişt re ji bo xwendinê lı dora Diyarbekrê, Cızirê, Hekariya û Emadiyê geriyaye. Dı xwendına xwe de, pır jir û şareza û bı nav û deng bûye, nemaze dı derheqa ilmên erebi, dı ısul û beyan û bediê de. Lı gundeki bı navê "Sıtrabas" lı dora Diyarbekır, ji alimeki bı navê Mela Taha, desturnama xwe ya xwendinê gırtiye. Lı wi ciwari, ewi, lı gundê "Sırba" meleti kırıye. Demek dı pey de, qederek ji lı bajarê Hesenkêf (Heskif-w) ê sekıniye û lı wir ıcaze daye gelek meleyan. Dı pey de bı demekê, evineka tesewwıfı lê peyda bûye û dev ji ilmê xwe yê berbiçav berdaye, be rewşeka mesti ve hatiye bajarê xwe yê Cızirê. Lı wir maye hetani sala 1481 û pişti ku emrê wi gıhaye 75'an, çüye dılovaniya xwe. Heta niha ji. kesên ku bı agirê evinê şewitine, merqeda (gor-w) wi ji wanakan re ziyaretgah e. Dı pey van de, Secadi hınek helbestên Mela yên evinê raxıstiye, mane kırıye, pesnê wi daye û sofitiya wi ya xwe bı xwe beyan kırıye bı hawayeki wısan ku êdi lê nayête zêdekırın.

Heçika ez bıxwe bı van ditınan tev re ne bawer ım. Çımki dı van ditnên han de, delileka xwepêgırti tune ye. Lêbelê, ditıneka mın a xısusı heye û ez bawer ım ku wê ew rastır be. Lewra mın vê ditma xwe ji beyan û bûyer û navên wan kesên ku Mela dı helbestên xwe de gotiye, derxıstiye. Dı vi wari de, delila heri zırp ev e.

Ewıl, ezê dest bı beyana gotın û navên ku dı peyvên wi (Mela-w) de ne bıkım, ku ditmên wan dırokvanên dın tevan pıç dıkın. Ú pişt re ezê ditma xwe ya rast bêjm.

Ez dibêjûm Mela, rehma Xwedê lê be, dî helbesta xwe ya ku destpêka wê:

"Jî re'na nêrgızên tey mest i xwunrêz

Zeman bû ehdê ceng engizê Cengiz" de îşaret kırıye bî bal wê herba barbari Cengızxanê Tatari ve lî ser bajarên mısıلمانan. Û kışçe ku Cengızxan dî sala 624'ê hıcri de mırıye. Disa Mela gotiye, dî qesideya xwe ya "Tıpa - F"ê ya ku destpêka wê ye:

"İro jî şehkasa suri, mey hate fincana sedef"ê dî beyta heştan de: "Cengizi hat Timürleng". Eva han eşkere dıke ku Mela, dî pey Timürlengê ku dî sala 708'an de mırıye, bûye. Disa dî qesideya xwe ya, ku destpêka wê:

"Newaya mıtrık ü çengê, fixan avête xerçengê" de malıkek jî qesideyên Diwana Hafızê Şirazi gırıye ku ev e: "Ela ya eyyuhes-saqı edır ke'sen we nawil ha", ü dî dawıya vê beşê de, gotiye: "Jî Hafız Qutbê Şirazi, Mela er fehın bıkı razi" ü disa dî dawıya qesideya xwe ya "Tıpa- T"ê, ya ku destpêka wê: "Mehbûbı bı dil bıt me bı efrazi çı hacet?" de gotiye:

"Ger lu'luê mensûrı jı nezmê tu dıxwazi
Wer şı'rê Melê bı te bı Şirazi çı hacet?".

Evên han tev delil ın lı ser jıyana Melê, ku dî pey Hafızê Şirazi de bûye.

Mewlana Cami dî pirtûka xwe ya "Nefahat"ê de gotiye: "Hafızê Şirazi, dî sala 791'ê hıcri de wefat kırıye.

Mela, navê Şêx Se'diyê Şirazi -dî sala 898'ê hıcri de wefat kırıye- ü navê Mewlana Cami jı -dî sala 691'ê hıcri de wefat kırıye- dî beyta xwe ya "Newaya mıtrıb ü çengê" de gotiye:

"Jı rengê Se'di yü Cümi". Ev jı eşkere dıke ku Mela dî pey wan de bûye.

Ev gotınên ku tenê gotın dı derheq wan helbestên, ku ew bûyer ü navên wan kesan tê de derbas dıbin, ne yên Mela ne, jı rastiyê pır dır ın. Bê guman çı kesê ku teftêşa qesideyên Mela bıke ü bı qesideyên Hafız ü Cami re rûqal bıke, wê bıbine ku Mela hınek nameyên qesideyên xwe, jı yên wan gırıye, lı ser qesideyên wan sekıniye ü lı ser rêça wan meşıyaye. Ev jı dıde zanın ku Mela dî pey wan de bûye.

Disa qesideya wı ya dı dawıya "Çapa Cızirê" de ku bı zarê erebı ye: "Ya ramiyê qelbı bı sıhamıl-lehezatı, heyhate necatı", bı nêzikayı

ve, vê ji ya Fazıl Ehmed Paşa, yê ku alimê dewleta Osmaniyan bû -dî 902 yê hicri de miriye- girtiye. Ev dîde xuyakîrî ku Mela dî pey wi de ji bûye. Ew gotinên dî derheq vê qesideyê de belav bûne, ku ew ne ya Mela ye, ji rastiye dîr in.

Ji van gotinan têtê zanin, ku ew tiştên Rohilatnasê Rûsi A. Jaba gotiye: "Ew (Mela-w) dî sala 540 - 556'ê hicri de sax bûye û hemdemê hakimê Musilê Emadeddin Zengi bûye". Û disa tiştên ku Wezir Mihe-med Emin Zeki Beg gotiye: "Ew (Mela-w) dî nivê duduyan ji qirna şe-şan yê hicri de jiya ye, û hemdemê Emadeddin Zengi bûye û nusxeyek ji diwana xwe ji hakimê Tebrizê Xanêxanan re, ku ew ji dî wi qirni de jiya ye, hediye kiriye" ji rastiye dîr in.

Ez guman dikim ku hevde miya wi (Mela-w) bî Emadeddin Zengi re, ji wê daneberheva ku dî navbera Mela û Mir Emadeddin de çêbûye, hatiye derxistin. Xwediyên wan ditman, wer fehîm kirine ku ew mir, Emadeddinê hakimê Musilê ye. Halbûki me dî nusxeyeka wê daneberhevê da ditiye, ku Mela, pesnê Mir Emadeddin bî Cizirê daye. Û eşkere ye ku Emadeddin Zengi kurê İbnu Aqsenqer e, ji Atabegên Musilê ye û ne ji ehlên Cizirê ye.

Her weha, mesela hakimê Tebrizê Xanêxanan ji, ji wê qesideya wi (Mela-w) ya ku destpêka wê: "Xanêxanan lamîe necma te her pur nûri bi" derxistinê û guman kirine, ku ew qeside, xitab e ji wi (Hakimê Tebrizê-w) re û pesnê wi daye. Dîgel ku dî wê helbestê de hinek malîk hene, eşkere dikin ku, xitab û pesn e ji mireki Cizira Botan re. Yek ji wan malîkan-e, gotina wi (Mela-w) : "Ayet-ul kursi yû en'am, heykela toxê te bin", disa (Mela-w) gotiye: "Sûreê Umm-ul kitab madarê hez-ret sûri bi", ew herdu beytên han îşaret dikin ku "Ayet-ul kursi", sûretê "En'am" u sûretê "Fatihe" yê (yanî Umm-ul kitab-w) li ser sîra Cizirê hatibûne nivisandin. Ew eşkere ye û hatiye dîtin li ser kevîren sûre. Lewra navdar e dî bajare Cizirê de, ku Quran yan ji hinek ji sûretên Quranê li ser dormedarê Sûra Cizirê ya ku vegav hedimî ye, nivisandî bûye. Hinek jêmayî miha ji xuya dibin. Ew gotina wi (Mela-w) dî vê qesideyê de: "Ma Cizirê şubhê darê textê heft îqlimî bit", van tiştên ku me gotin eşkere dikê.

Disa qesideya wi (Mela-w) ya beri vê, ku destpêka wê: "Ey şehinşahê müezzem, heq hgehdarê te bi", xitab û pesn e ji wi Mirî (ê Cizirê-w) re. Lewra tê de dibêje: "Sûreê inna fetehna dor û madarê te bi", ew ji îşaret e bî bal wê gotina me ya nivisandîna Quranê li ser sîra Cizirê. Dî wê de gotiye: "Gerçi der îqlimê rabî hate texte seltenet", ew

bixwe ji delil e li ser vê yekê. Lewra bajarê Cizirê li ser hesabê parvekirina kevnare, dikeve iqlimê çarem ji her heft iqliman. Ji vanan ji hate zanin ku, ev herdu qeside, çewa hatiye gotin, ku xitab in ji hakîmê Tebrizê Xanêxanan re, û ew (Mela-w) di dema wi (Xanêxanan-w) de bûye, çewt e. Ez guman dikim ku ditin, ji beyta Mela ya : "Ne tenê Tebriz û Kurdistan li ber hukmê te bin, sed weki şahê Xurasanê di ferwarê te bi", hatiye fehmkirin. Lêbelê, ev beyt, nade zanin ku xitab e ji hakîmê Tebrizê re. Belki ji beşa mubalexeyê ye di pesindayina Mirê Cizirê de. Çewa ku eşkere ye.

Disa wisa tiştên ku Secadi ji çapa Diwanê ya Ebdulqadirê Emadi jêderk kiriye, ku ew (Mela-w) di sala 1407'ê miladi de ji dayikê bûye û emrê wi bûye 75 sal û wefat kiriye, yani li dor 900'ê hicri, hinek ji rastiye dîr e, bi nisbet behskirina wi (Mela-w) ji Cami û (Mewlana-w) girtine mana ji hinek qesideyên wi, ku ew di sala 898'ê hicri de wefat kiriye. Hem bi nisbet girtina Mela ji qesideya Ehemmed Paşa ya bi zarê erebi, ewê ku di 902 yê hicri de wefat kiriye. Û disa, bi nisbet bi bal gotina wi (Mela-w) ya: "Teşbihê tirên Xan Şeref", ewa ku amaca wi pê. Mir Şerefhanê Hakîmê Cizirê ye. Û ew (Mirê Cizirê-w) ji, li ser gotina xweyiyê "Şerefname" Bîdlisi, di sala 1005'ê hicri de sax bûye.

Di pey van ditinan de, ezê ditina xwe ya di derheq jiyana Melê û qirnê wi de, bi hinek delilên mutebertir ji wanên di, bêjim û bawer im ku wê nêziktirê bi bal rastiye ve bin. Ez dibêjim: Mela di dawiya qirne dehemin ê hicri de, yani di pîştî 950'i yê hicri de, jiyaye. Û hemdem bûye bi Şerefhanê kurê Mir Evdal ê ji mirekê Ezizan re, ku ewana demeka duv-dirêj li Cizirê miriti kirine. Û ew Şerefhan e ku li rojavayê bajarê Cizirê, li ser sûra wê, Medresa Sor ava kiriye û ewi (Şerefhan-w) li ser wê (Medresa Sor-w) gund û erd û aqarên pîr weqif kiriye. Li gor ku ji tertiba avakirina Medresê û wi şiklê wê yê xweşik û rewşa we ya ku cihê mamostan û şagirtan cuda cuda hatibûne sazkirin, tê zanin ku gelek şagirtên ilmê yê dayimi hebûne û hinek dersdaranê mahîr, ku karibûne dersa hemû ilmê fennê, bi jiyaneke baş ve bîdan, hebûne. Û xwarin û vexwarin û leçuyên wan tev ji kîsî Medresê bûne. Ev tiştên han tev, ji bo belavkirina xwendin û zanin û terbiyeyê, bi rewşeka fire ve li ser hesabê Şerefhan bûne. Ev emîr (Şerefhan-w) li gor gotina Şerefname farisî ya Şerefhanê Bîdlisi, di sala 1005'an de (hicri-w) sax bûye. Ewi (Şerefhan-w) ve medresê ji malên xwe, di destpêka mirtiya xwe de ava kiriye û ji bona belavkirina ilmê bexş kiriye.

Ihtimala heri mezin ew e, ku Melayê Ciziri ji, dersdarê we medresê bûye. Û ew ji wek pîraniya alimên kurda yê dîn, sofîy-ul meşreb bûye û dî evîne de, fenafillah bûye û dî evîniya heqîqetê de, helbestên evîndariyê saz kiriye. Ev diwana wi ji, ji vê babetê ye. Zêdetir ji van hawayan, ew xwediyê lîngên cidayî bûye dî ilmên dîn da, ku wi wextî ders di hate dayin wek ilmê Usûlê, Fîqhê (Şerîet-w), Hedîsê, Nehwê, Felsefê, Hisab (hejmar-w) û Necmê (Astronomî-w). Gotmên wi dî hînek qesîdeyên wi de, dî derheq van îlman de, delîl m ku ew dî van îlman de mahîr bûye. Ev rewş eşkere dîke, ku ewî jiyana xwe dî wê medresê (Medresa Sor-w) de, bî dersdayîna ilmê eşkere û hînkirîna ilmê ne eşkere re derbas kiriye. Dî pişt wefata wi de, lî wir (Medresa Sor-w) dî bakûrê medresê de, lî kêleka diwar, dî qubbeyeka dî binê sawiya erdê de hatiye veşartî. Dî nav medresê de, dî deriyekî ku dî banê qubbê de ye, meriv dikare xwe berde bî bal wi ve. Merqeda wi pîr bî nav û deng e û her kes diçe ziyaretê.

Bê guman, nexwe Mela, hevdemê wi mirî (Şerexanê Cizirê-w) bûye. Û dersdariya wê medresê ji kiriye. Qesîdeya wi ya destpêka wê: "Îro ji şehkasa surê, mey hate fîncana sedef" de, dibêje ku: "Xef wan reşandin dîl xedeng, teşbihê tirên Xanşeref". Disa pesnê wi (Şerexan-w) dîde, dî wê qesîdeya xwe ya destpêka wê: "Ev şehînaşahê mûezzem heq nîgehdarê te bî" de, çewa ku me lî pêş ji buhurand.

Disa delîl e lî ser jiyana wi (Mela-w), dî wi qirnî de, ew daneberheva dî navbera wi û Mir Emadeddînê Cizirî de -ku dî hînek çapan de heye- ku çêbûye. Lewra berî 1000'ê hîcrî, tu mirek bî navê Emadeddîn lî Cizirê tune bûye. Egen ne, wê Şerexanê Bîdlîsî dî pirtûka xwe ya "Şerexname" yê de, navê wi binîvisandîna. Belkî, ev mir (Emadeddîn-w) yek jî birayên Şerexan yan jî, yek jî kurapên wi ku dî pey wi de mîrîti kirîbe û ev daneberhev dî navbeyna wi û Mela de çêbûbe.

Her wisa delîl e lî ser jiyana wi (Mela-w) dî wê demê de, daneberheveeka dîn ku dî navbeyna Mela û Feqîyê Teyran de çêbûye. Ewê ku lî ser gotîna wi (F.Teyran-), dî wê qesîdeya destpêka wê: "Dîlo rabe, dîlo rabe" de dibêje: "Hezar sal çîl û yek çûne", dîde zanîn ku dî 1041 ê hîcrî de, ku ew (F.Teyran-) sax bûye. Çewa ku me dî behsa vê daneberhevê de jî gotîye.

Bî van delîlên eşkere, bê şîk, em dikarin bîbêjin, ku Mela dî dawîya 900 ê hîcrî de jî dayîkê fek bûye, û hetanî piştî 1000 î jiyaye, û dîbe ku gîhaştîbe 1050 î û zêdetir jî. Lêbelê ez ecêbmayî maîne ku çewa ev rastiya han, jî ber çavên wan dirokvanan wenda bûye û jiyana Mela bî qirnekî dîr ve birîne, dîgel ku lazîm e ew (dirokvan-w) lî ser dî-

wana wi (Mela-w) sekîni bîn û van qesideyê n ku me xwe bî wan ve gir-tiye, ditûm ji, û çewa bira van tîştên bir bî çav nebîrme? Xwedê her çêtir dîzane.

MIDÊ JÎYANA WÎ (MELA-W)

Secadi gotiye, her weki ku me borand, dî wê jêderka jî çapa Ebdulqadirê Emadi de, ku ew (Mela-w) 75 sal emîr kiriye. Eva han ne dîr e... Lewra lazîm e ku ew (Mela-w) dî paşîya 900 î (hicri-w) de, jî dayîkê bûbe û heta 50 yê pîştî hezari mabe.

NIJAD Û EŞÎRA WÎ

Ew bî eslê xwe Kurd e. Dibe ku, çewa hinek dirokvanan jî gotine, jî eşîra Bextiya be. Ewa ku dî bajarê Cîzirê û dî hawîrdorê wê de belavbûyî ye.

XWENDIN Û MERTEBA ILMÊ WÎ

Weke ku têtê zanîn jî wan edetên ku dî welatên kurdan de hene, ewî tehsîla xwendîmê kiriye, tevê ilmên olî xwendîye, lî ser rewşa kev-nare dî hinek medreseyên heremî de, û jî bo xwendîmê lî heremên Kurdîstanê jî geriyaye, heta ku xwendîna xwe lî cem hnek alîman ku-ta kiriye û destûrnameya xwe bî emeka xwe girtiye. Jî helbestên wî têtê zanîn ku ewî (Mela-w) bî zarê kurdi re, yê erebî jî baş dîzaniye û pirtûk û helbestan pê çêkiriye, û dî tevekê ilmên erebî de jî, mertebeyeka wî ya bîlînd hebûye. Disa jî helbestên wî têtê zanîn ku zarê farîsî û tîrkî jî baş dîzanîbûye. Helbestên Diwana wî jî, didîme eşkerakîm.

DÎWANE Û HELBESTÊN WÎ

Bê guman, jî diwana wî re cîyekî bîlînd û bêhempa dî vî welatî (Kurdîstan-w) de û dî derveyê welêt de heye. Heta ku rojhîlatnasên biyani jî qedî û qîmet danê û lî Rûsya û lî Elmanîyayê dane çapkîrîn. Însan, pîr kêfxweş dîbîn bî gotîna helbestên wî dî cîvatan de, nemaze ehlên tesewwufê û evîndariya Xwedayi. Daxwazîyeka pîr heye ku, ew (xelk-w) jî we re nusxeyek jî diwana wî (Mela-w) bî dest bîxîm. welew çîqas bî bîhaki bîlînd be jî. Çewa ku me lî pêş jî buhurand, diwana wî,

dı zarê kurdi de, dı mertebeya heri bılind de ye, jı babetê fesahet û belaxetê ve, û dı hempayê diwana Hafîzê Şîrazî û diwana Fazıl Camî (Mewlana Camî-w) û diwana İbnul Farîz û diwana Fezalî yên dı zarên dın de ne.

KAR Û BARÊN WÎ DI JİYANA WÎ DE

Ya eşkere ev e ku, ewî jî wek alimên kurdan ên dın, dı destpêka jiyana xwe de, xwe bî xwendinê ve girtiye. Dı pey de, dı hinek medreseyên herêmi de ders daye. Çewa ku me lı pêş jî buhurand, ihtimala mezin ew e, ku ew dersdarê Medîseye Sor bûye, ewa ku tê de hatiye veşartın.

SEBEBÊ EVÎNA WÎ

Lı ser sebebê evîna wî gelek gotın jî devên xelkê hatine bîhistın. Yek jı wan e, ewê ku Secadî, jı çapa Abdulqadirê Emadî jêderk kırıye û gotiye: Ew (Mela-w) aşîqê Selmaya qıza Melîk Kamîlê hakîmê Hesenkêfê (Heskîf-w) bûye, çewa ku çavên wî jî nışka ve pê ketiye, aşîqê wê bûye, heta ku ew ışqa wî, ketiye mertebeya dîniyê, û jê re (Selma-w) nameyan şeyandiye. Çewa ku dı helbesteka xwe de gotiye:

"Bid-dua bellix tehiyyati lî Selma, ya berid". Û ewî (Secadî-w) dı vî wari de, bî rewşeka wîsa dirêj kırıye, ku aqıl wan tıştan jî almeki wîsa bılind qet qebûl nake. Yek jı wan gotınan jî, pêxeberdana gelên lı dor Cızîrê ye, ku ew (Mela-w) aşîqê keça yekî jî mirekên Cızîrê ku dı zamanê wî de bûye, û navê wê Sîtiya Bîskesk bûye. Ew, jı bo ditma keçîkê, heroj dıçû bî bal tîrbeka ku lı hember qesra wê bûye, piştî xwe dıda kêlîka tîrbê, helbestên xwe yên lı ser evîna wê gotiye. Germayîya evîna wî, wî kevîrî dîsincîrand, heta ku dîbû wek tendurê. Pîreke kal, bî vê yeka hanê hîsiyabû û wexta ku pîrê dîdit, ku ewî (Mela-w) piştî xwe daye kêlîkê, ewê dı pey çuyîna wî de, hevîrê xwe dîbîr pêve datani, wek nanê dı tendurê de dîpîjiya.

Lêbelê ez bî van metelokên xırifandî ne bawer im. Belkî ya ku ez pê bawer im, ew e ku Mela, rehîna Xwedê lê be, cezbeyeka Xwedayî ya sofîtiyê wî girtiye û sergeştê vexwarîna evîna heqîqî bûye, heta ku jî evîna Xwedayî gîhaştîye wê mertebeyê, wek hinek evîndarên Xwedayî yên dın. Û ewî van helbestên xwe, yên ku ber bî çav, mestî û sergeştî jê dîfûrın û dı veşartîya wan de jî gîhaştîna bî bal mertebeyeka bılind ve, dı evîna milûkê zana de, gotiye.

RÎYA WÎ DI SOFÎTÎYÊ DE

Çewa ku ji gelek helbestên wi tête zanin, Mela safiy-ul meşreb bü-ye. Wek cıvatê sofiyên dın, bı wehdet-ul wucûdê ve gotiye û nexşebendi büye.

WEFAT Û CİYÊ VEŞARTINA WÎ

Çewa ku dı pêş de ji, me çend caran got, wefata wi, lı gor ihtimalla qewin, lı dor 50 yê pişti 1000 i (hicri-w) büye. Û dı qebbeyeka başürê Medresa Sor de veşarti ye. Ewa ku lı ber Sûra Bajarê Cızirê ye, ji aliyê rojava ve. Evên han ew in, ku ji mın re pêk hat lı ser cıvandinagahdariyê lı ser vi zanayê mezin. Ez lı xwe mikur têm ku mın tam heqê mezinatiya wi, û temamê qencyên wi yên bilnd nedayê. Lêbelê uzrê mın, tunebûna cihêki ye, dı vê derheqê de ku ez alikariya agahdariyê jê bixwazım û tunebûna alikariya kesên ku lı cem wan tışteki bı rasti hebe. Tıştên ku ji mın hat, mın kır. Serkeftım ji Xwedê, itibar û tewkılı ji lı serê.

Ez dixwazım, vê pêşgotinê bı beşek helbestên bı zarê farısı kuta bıkıım. Ewên ku Şêx Se'diyê Şirazi, rehma xwedê lê be, pêşgotına pirtûka xwe ya "Gulistan" pê kuta kırıye, lewra lı gor vi cihı ye:

" Bı maned saliha in nezm û tertib
Zı maher zerre xak uftade cayi
Xerez neqşisti kezma bazi maned
Ki hesti ra nemi ya bein beqayi
Meger salub dilê rozi bı rehmet
Ki ned kari in miskin dıayi".

Mana wê: "Ev nezm û tertiba han wê pır salan bımıne bı rewşeka wısan ku canê me, dı her cihı de wê bıbe pareyênepar dı xweliyê de. Amaca me ji vê nıvisarê ew e ku dı pey me de eserek bımıne, lewra ez, ji vê hebûna dınêki, mayineka daimi nabinım. Hêviya mın ji saxên dılovan ew e ku rojekê ji vi mırıyê geda re dıayan bışeyınım".

Hemd ji wi Xwedayê werengi re be, ku bı hemdê wi qenci kuta dıbın û em daxwaziya aşitiyê û veşartına kêmayiyan dı jıyanê de û dı pey murına xwe de dıkım. Selat û sılavên Xwedê lı ser mezinê me yê Muhammed û lı ser al û sıhabiyên wi tevan be. Û hemd ji Xwedayê alemê re.

PÊŞGOTIN

Edebiyata kurdi ya nıvisandi geleki kevn e. Zımanê kurdi, beri gelek zımanên milletên dın (wek: zımanê rûsî û zımanên slavi yê n dın) berhemên edebi daye, ku ev milletana iro dı nav milletên hevçaxi de xwedi dewlet, azad û serfiraz cihê xwe girtine. Belam sed heyf û mıxabın ku, iro gelê Kurd lı hember inkarkırın û derewê dewletên dagırker, dıcadine ku hebûna xwe ya do û iro bı dınyayê bıde zanin. Ew dıxwaze dı welatê xwe de azad û serbest bıji. lı tarix, çand û zımanê xwe xwedi derkeve.

Gerçi iro êdi gelek dirokzan û almên dınyayê, bı isbat û delil diroka gelê Kurd ya ku reh û rêçên xwe beri 4 - 5 hezar salan dıgıhine kûraya tarixê, qebûl dıkın. Lê mıxabın ku iro ji ber sedemên sıyasi; ji ber bıdestketına gelê Kurd û parvekırına welatê wi û zordestiya lı ser zıman û çanda wi; lêkolin û lêgerina diroka gelê Kurd, dıjwar bûye û gelek tışt dı nav tariyê de mane. Bılı viya, sedemeki gıring ê dın ji ew e, ku Kurdistan ji berê de bûye meydana istila û cengê; hebûnên çandi-di-roki, bermayên kevn hertım hatine xırabkırın û tunekırın. Tenê ew agahdariyên ku gerokê (seyyah) tırk Evliya Çelebi ji sedsala 17'an dıde, bes e ji bo vê rastiye. Ew dı gernama xwe de dınvise ku, dı şerê mirê Bitlisê Evdal-Xan û Osmaniyan de, bı sedan cild kitêbên Evdal-Xan hatine şewıtandin.

Lê gelo tıştên heyi, bermayên ku xwe gıhandine roja iroyin, çıqas baş tê zanin û em çıqas lı wan xwedi derdıkevın?.. Bêşik beri herkesi dı-

vê em bı xwe diroka xwe, diroka edebiyata xwe baş bızanibın, lê xwedi derkevın û jê feydê bigrın, da ku em bıkarıbın propaganda dijmin pûç bıkn.

Jı bo vê armancê me karê wergerandına diwana hozanê meyi mezın Melayê Cıziri pêwist dit. Ev cara yekemin e ku diwana Melayê Cıziri bı tevayı bı tipên latini - kurdi tê neşirkırın.

Bêguman dı edebiyata kurdi ya klasiki de, ciyekı Melayê Cıziri yê taybeti heye. Diwana wi, ne tenê dı edebiyata kurdi de, lê herweha dı tevaya edebiyata Rohlatê de, esereke bijarte ye.

Ev esera kurdi ya gıranbıha, jı bo edebiyata tesewufi nımûneyeke ti-pik e. Çewa tê zanin edebiyata tesewufi, dı hêla zıman û şeweyê huneri de, jı edebiyata xelkê ya zargotini cuda ye. Têde felsefa tesawufê (sofizm) tê nıtırandı. Dı gelek helbestên Melayê Cıziri de ji, fıkrên tasawufi, bı gelek gotinên asmani (abstrak), sergırti û bı zımaneki têvel, bı peyvên kurt û mane-dirêj derdıkevın ber xwendevanan. Ew gelek peyvên erebi, farisi (û çendek ji turki) bıkar tıne. Jı ber van xusûsiyetên jorin, famkırına wan jı bo her xwendevaneki ne ewqas hêsan e.

Lê hın helbestên wi, yê n ku raste-rast lı ser jıyana xelkê, lı ser evniyê ne, bı kurmancıyeke zelal û vekırı hatine mvisandı. Famkırına wana geleki hêsan e.

Melayê Cıziri, jı bı olperesti û tasawufê, dı gelek çıqên zaninê de ji gıhişti û zana bûye. Zanina wi lı ser edebiyatê, felsefê, dirokê û hwd. geleki hebûye. Wi lı ser rewşa Kurdistanê ya wi çaxi, êrişên Moxolan, bı pırani ew şer, qırkırın û şewıtandinên lı Kurdistanê ku nemaze bı destê Tırk û Eceman bûne, pır nvısiye. Dı hın helbestên xwe de ji ew lı diji mir, beg û axayên kurda ji seri hıldide.

Dı derbari mezınahiya Melayê Cıziri de merıv dikare gelek tıştan bıbêje. Me berê ji diwana wi gelek caran xwendibû, lê bı xebata wergerandına wê re, em bêtır lı ser naveroka wê agahdar bın. Bı rasti ew esereke mezın, xezıneyeke hêja ye.

Me şerha wê nekır, lê wek gaveke pêş û nuh me tenê ew wergerande tipên latini-kurdi û ci-çıyan me şırovekırın û mana hınêk bêjeyan lı binê rûpelê nvısi. Em wısa bawer dıkın ku dı paşwextiyê de, lı ser Diwanê xebatên firehtır û pêşdatır çê bın.

Dı vê pêşgotinê de em dixwazın bı taybeti lı ser du tıştan bisekının: 1— Tarixên bûyin û wefata Melayê Cıziri û tarixa ku wi Diwan qedandiyê. 2— Dı derheqa wergerandina Diwanê de hinek agahdariyên praktik ji bo xwendevanan.

Çewa tê zanin dı derheqa salên bûyin û mırına Melayê Cıziri de, gelek iddia (têz) hene. Gelek niviskar, ronakbir û lêger, lı salên bûyin û mırına wi geriyane û lı ser wi gotarên ji hev gelekî cuda û dūrdırêj nıvisine. Bêşik dı duwarojê de, bı lêgerin û sêrêşandinê rasti wê derkeve ronahiyê, ku herkes lı ser hemfikir be.

Em ji guhiştın wê baweriyê ku fıkra D.N.Mac Kenzie rast e: Melayê Cıziri dı sala 1570 de ji dayikê bûye û dı sala 1640 de çûye dilovaniya xwe.

Gelo delilên rastiya van tarixan çı ne?. Pêwist e em lı vır, vê yekê şırove bıkın.

Dı beşa deskpêkê ya Diwanê de em lı malika 12'a ketın gumanê ku dı wê de, Melê wê tarixa bûyına xwe nıvisi be. Lı gor hısabê "Ebced"ê, me ev malik pışkafıt û tarixek jê derani ku ev tarix wek gotına Mac Kenzie 1570 ye. Malik ev e:

*"Jı herfan mah û salê ma nehat der şıklê xali ma
Ku ca danendı (zanin) halı ma sıbıkbaranı sahil ha".*

Jı ber ku Diwana Melê gelek caran hatiye çapkırın, dı malikên wê de gelek guhartın ji çêbūne. Ev "Şıklê xali", dı hinek çapan de, bı "Şıklê falê" hatiye nıvisandın. Lê belê dı çapa "Diwana Bexda" de "Şıklê xali" nıvisandiyê. Çapa "Diwana Bexda" ya Mihemed Eli Ewni ye. Bı vê ye, me tarixa bûyına Melê ji bêjeya "Herfan" û ji "Xali"yê derani:

$$\text{ح} + \text{ر} + \text{ف} + \text{آ} + \text{ن} = 8 + 200 + 80 + 1 + 50 = 339$$

$$\text{خ} + \text{آ} + \text{ل} + \text{ی} = 600 + 1 + 30 + 10 = 641$$

Mebest ji bêjeya "Nehat der"ê, wê reqem têkevın ser hev û dinê: 339-641= 980. Jı vêya hate zanin ku Melayê Cıziri dı sala 980 ê koçê (1570) de ji dayikê bûye. Jı bo ku ev malik dı beşa destpêkê de ye ji, çêtır meriv dehf dıde bı bal rastiya vê tarixê ve.

Tarixa wefata Melê jixwe eşkere ye: Çewa ku Tıxtor Kemal Fûad ji vê malika Feqiyê Teyran li gor hesabê "Ebcêd"ê pişkafte:

*"Heft cyn û lam j'hev bûn cuda
Şin û giri disa tê da!"*

$$\text{ع} = 70 \times 7 = 490$$

$$\text{ل} = 30$$

$$490 - 30 = 460$$

$$\text{ش} + \text{ى} + \text{ن} = 300 + 10 + 50 = 360$$

$$\text{گ} = \text{ك} + \text{ر} + \text{ى} = 20 + 200 + 10 = 230$$
$$460 + 360 + 230 = 1050 \text{ (1640)}$$

Herweha tarixa daneberheva wi û Feqiyê Teyran ji tê zanin, ku Feqî dî malîkê de ew eşkere gotiye:

*"Zanin meddahê kê me!
Dî hezar û yek û sîhan" (1031'ê koçê—1621'ê mld.)*

Diwana esasi ew e ku ya bi navê "Çapa Cızirê" hatiye navdarkirin. Ew ji jî 115 beşan sazkeriye. Lê belê hmekan guman kirine, ku beşa 115 yan ne ji eslê Diwanê ya "Çapa Cızirê" ye, wek hnek helbestên Melê yên dîn ku ew ji ketine nav diwanê. Eger em beşa 114'an, jî Diwanê re ya dawî hisêb bikin, jî malika 3'an jî wê beşê, tarîxek dîn ji dixwiyê. Gelo wê ew ji ne tarîxa kutakirina Diwanê be? Jî ber ku beşa dawiyê ye, dibe ku rast be. Ew jî ev e:

*"Lew clif tèn me dî hcrfên falan
Ku li şıklê rçqcmê sersalan"*

Ev tarîx me, li gor hesabê "Ebcêd"ê jî van bêjeyan girt:

"Şıkl", "Rçqcm" û "Sersal".

$$\text{ش} + \text{ك} + \text{ل} = 300 + 20 + 30 = 350$$

$$\text{ر} + \text{ق} + \text{م} = 200 + 100 + 40 = 340$$

$$\text{س} + \text{ر} + \text{س} + \bar{\text{آ}} + \text{ل} = 60 + 200 + 60 + 1 + 30 = 351$$

$$350 + 340 + 351 = 1041 \quad (1631)$$

Lı gor vè tarixa lı jor, tè zanin ku Melè dı 1041 ê koçê de Diwanê kuta kırıye. Herweha ji bêjeya ku Melè gotiye: "Elif tèn me", ji bêjeya "tèn" tè zanin ku elif dıdo ne û herdukên ku dı bêjeya "Falan" de ne. Amaca Melè ji bêjeya "Herf" an ji, roj in. Çewa ku Ehmedê Xani ji, dı dawıya "Nübar"ê de bêjeya "Herf" an dı ciyê rojan de bıkar anıye. Lı gor van herdu elifên falan ku dibine reqemê serê salan, tarix 1.1.1041 dıke (1631).

Me wergera Diwanê bı alikariya van çapên han pêkani: 1— Çapa Mamoste Hejar, 2— Çapa Mamoste Sadıq Behaeddin, 3— Çapa Bênav, ku dı van salên dawı de lı Sitenbolê derketiye. Sadıq Behaeddin ji çapa xwe lı ber 14 (tevlı kovaran) çapan saz kırıye. Ew çap ji ev in: 1- Diwana Ehmed Mihemed Zıvıngı, 2- Diwana Taha Ebabekri, 3- Diwana Mai, 4- Diwana Fon Martin Hartman, 5- Diwana Bexda (Eli Ewnı), 6- Diwana Ebdusselam Mürad Naci, 7- Diwana Mihemed Şefiq Erwasi, 8- Diwana Hevlêri, 9- Diwana Mıstefa Qeredaxi, 10- Helbestên mayı yên bı navê kovarê yan ji pirtükê.

Lê belê dı wergerê de bı taybeti me ji xwe re "Çapa Bênav", ku ew ji dı vi cildi de, bı wergera latini re tevayı hatiye çapkırın, esas gırt. Pêşgotına "Çapa Bênav" û hın têbını bı zarê erebi hatine nivısandın, me ew ji wergerandıne kurdi û bı tipên latini nivısin. Sed heyf û muxabın ku nivıskarê wê çapê ne kışfê ye, ji emekdayına wi ya pır bı diwana Melê re, em gelek sipasiyên xwe jê re pêşkêş dıkın.

Ev çapa ku me wergerande herfên latini, ji 123 beşan avakırı ye. Lê belê wek me lı jorê got, çapa ku bı navê "Çapa Cızirê" ye, ji 115 beşan avakırı ye. Me ew heşt beşên dawı ji (ku dı "Çapa Cızirê" de nın) bê kêmani wergerand. Lı cihê ku "Çapa Cızirê" dıqêde "Dawı" hatiye nivısandın û dı peyra ew beşên dın tèn.

Sernıvisa her beşekê (helbesteki) lı gor dengê qafıya wê beşê, her-

fek e. Jı bılı van sernıvısên orijinal, me lı serê her beşeki navek nıvısıye. Ew nav, bı taybeti me jı nav wê beşê, bêjeyek, yan hevokek grt, yan jı lı gor naveroka wê beşê me navek lê kır.

Çewa ku me lı pêş jı got, dı diwanê de gelek bêjeyên biyani hene. Jı hemû bêjeyan re wergerandına bı tipên latini dıselıhe, belam jı hın bêjeyên 'erebi re latini pır kê m dıselıhe. Jı bo lêhaydarbûna xwendevanan; me tipa (ع) a 'erebi bı (') kılşe kır. Mesele: " 'Eli", " 'Umer", " 'Eqreb" û hwd.

Karê wergerandına Diwana Melê bı tipên latini, bareki pır gıran e. Herçıqas me heqê wê nedayê jı, lê belê bı dıl û can û daxwazi em bı hev re xebıtın û tıştê ku jı me hat me kır. Êdı jı nuha pê ve, wê herkes bıkaribe Diwana Melê bıxwıne.

Em bı dılgermi sıpasıyên xwe jı xwedıyên çapên Diwanê re û jı wan kesan re pêşkêş dıkın ku alıkariya wan dı çapkırınê û wekı dın de gıhıştıye me.

Jı ber kêmayi û xeletıyan ve, em hêvidarın ku wê xwendevan lı me bıborın.

Zeynelabidin KAYA û M. Emin NAROZİ

DENGÊ TÎPA (Ī : A)

"SIRÊ MEYGÊR"

- 1 Newaya muTRIB û çengê fixan avête xerçengê
Were saqi heta kengê neşoyin dîl jî vê jengê
Heyata dîl meya baqi bînoşin da bî muştaqi
Ela ya eyyûhes-saqi edir ke'sen we nawîl ha
- 2 Ku katîb dêmê cedwel kîr, şikeste xet mûselîsel kîr
Jî yek herfan mûfessel kîr, kiye vê muşkilê hel kîr?
Dîzani rûd û 'ud ewwel, çî tavêtîm surûd ewwel?
Ke îşq asan nîmûd ewwel, welê uftadî muşkil ha
- 3 Jî mîhra wê şefeç se'dê, şîrîn le'lê şeker we'dê
Dîmalîm şubhetê re'dê, ecêb îm lê jî vê ce'dê.
Ke dîl ra tabî her çîneş, bî kufre mîbered dîneş
Zî tabî ce'dê muşkîneş, çî xwûn uftadî der dîl ha

-
1. *NEWA*: Awaz, bang. *ÇENG*: Aletê muzîkê, keça reqas. *XER-ÇENG*: Burçek li asiman. *MEY*: Şerab, badc. *MUŞTAQ*: Kêf, dîl-xweşi. *EDİR*: Bîgerin. *KE'S*: Kas, kasîk. *NAWIL HA*: Bîdê, bîgî-jîne.
 2. *DÊM*: Gurçîkê rû. *MÛSELSEL*: Rêzkîrî. *MUFESSEL*: Cuda, Veçetandî. *SURÛD*: Awaza helbest, Baci, dilok. *RÛD-ÛD*: Du aletên muzîkê. *ASAN*: Hêsayî, rîhet, hêsan. *NIMÛD*: Lîbat, herket, lûvî. *UFTAD*: Bêçare, cîndar, bêgav. *MÎHR*: 1) Evin, xweşi, dostî. 2) Roj
 3. *SÊ'D*: Navê stêrkeki. *LE'L*: Lêv. *WE'D*: Peyman, soz. *RE'D*: Gurmina ewra. *TABÎ*: Pêrc, dîgel. *TAB*: Şên, birgok, çîst. *ÇÎNEŞ*: Çîhesê, her kî. *MÎBERED*: Guhartin, guhastin. *DÎNEŞ*: Ol, din. *CE'D*: Keci, Porê honayî. *MUŞKÎNEŞ*: Mîskîrî, wek mîskê reş û bînxweş. *HA*: Wê.

- 4 Dı vê taqê, dı vê xanê, me 'eyş û çîmîni kanê?
Kesê dest dît ji dewranê, nihalek vê gulistanê.
Der axuşeş çû miared, ke ez dil canêş buspared
Ceres firyadê midared, ke ber bendidê mehmil ha.
- 5 Bı Qur'anê bı ayetê, eger pîrê xerabatê
Bîbêjît secde bîn latê, mîrîdên wi dîbîn qatî.
Mûrîd er bê beser nebwed, zî fermanêş bîder nebwed
Ke salîk bê xeber nebwed, zî resm û rahê menzîl ha
- 6 Şevê zulmat û deryayê, jî mewcan qet xeber nayê
Şikestî keştiya bayê, ecacê wê şefeq dayê
Jî herfan, mah û salê ma, nehat der, şîklê xalî ma,
Ku ca danendî halî ma , sîbîkbaramî sahil ha
- 7 Mera j'ewwel çî bir xamê? Kîşand axîr bı bednami
Jî rengê Se'dî yû Camî, jî şuhret pê hîsîn amî
Bı deng û bang û awazî, dibêjît nexme ya sazî
Nihan key ma, nedan razî, kezû sazendî mehfil ha
- 8 Jî Hafîz Qutbê Şîrazî, "Mela" fehîm er bîkî razî
Bı awazê ney û sazê, bîbî ber çerxê perwazî
Tuzed mîn hubbîhes - sefwa, bîhî ehl-ül hewa neşwa
Meta ma telqe men tehwa, deid-dunyâ we ehîmîl ha

-
4. TAQ: Asîman. NÎHAL: Tezc, fidan. AWUŞ: Hembêz (Hembêzkrîn).
MÎARED: Hênjandîn, xcelandîn. CANEŞ: Can, rîh. BUSPARED:
Spartîn. CERES: Zengîl. MÎDARED: Bîlîndkrîn. BENDÎD: Bend,
helbest. MEHMIL: Bar, zorî, dijwarî.
5. XERABAT: Meyxane, xîrbe, wêran. LAT: Pût, sîncem.
6. KEŞTÎ: Gemi DANEND: Zanîn. SIBIK: Sîwîk. SAHIL: Kînar, qerex,
kevi.
7. SE'D: Sadê şîrazî. CAMÎ: Mewlana Camiyê Kurdî. NÎHAN: Veşartî,
sîr, sergîrtî. MEHFIL: Cîvat,, meclîs. SAZEND: Tîcnûrvan, sazî

"ÊKSİRÊ EVİN"

- 1 İsmê te ye mektûbı dı diwanê qıdem da
Herfek qelemê ilmê bı teqwimê reqem da.
- 2 Eşkal û xetên daireyê nûqteyê 'ilm m
Ev neqş û misal m dı xeyalatê 'edem da.
- 3 "Mim" metleê şemsa ehed ayine sifet kır
Lamı' jı 'Ereb barqê lı fexxarê 'Ecem da.
- 4 Da şahidê esma bı hemi wechi bınasın
Yek mesti semed kır bı yeki nexşê senem da.
- 5 Yek gırtiye zulfê û yeki xalê numayi
Ayine bı İskenderi yû camê bı Cem da.
- 6 Erwahê mûqeddes şebê qedran te dıxwazın
Nûra te ye misbahı dı qındilê herem da
- 7 Da wextê liqayê bı te hey bm dı beqayê
Mın neqdê dil û can dı fenayê bı selem da
- 8 Yaqûtı-firoşan dı kef elması şikestın
Ev sefhayê elması ku neqqaşî reqem da.
- 9 Ya reb jı çı rû, leb bı senaya te ku şayem
Subhaneke len uhsiye fi şe'nike hemden.

- 10 Minnet ji Xudayı ku bî 'ebdê xwo "Melayı"
Iksirê xemê ıŝqê ne dinar û derem da.

DENGÊ TÎPA (ĩ : A)

"ŞANÊ TE YÊN RIND"

- 1 Meşate yê husna ezel çengalê zulfan tabi da
Da'ıŝqı hılbit pêl bî pêl, qelbê me pê cellabi da
- 2 Husna hebib û lûftı yar, avête dıl 'ıŝqa xedar
Lew selbı kır jê ixtiyar, wê husnê ev icabi da
- 3 Mın di seher zulfên dımest, hatın sema ihramı best
Çûn secdeya xalê bıqest, lew hacıban mihrabi da
- 4 Rûh û rewanê mın hebib, disa bî telbisa reqib
Rencide kır mıskin xerib, terka dilê ehbabı da.
- 5 Mehbûb û reyhan pur gulav, ker kır lı mın cerg û hınav
Zehra helahlı bû dınav, lew saqi ew cullabi da
- 6 Wan dest û zend û sa'ıdan, mey dane şeyx û zahıda
Mesti bî çeşmê şahıdan, ew nêrqıza seyrabı da.
- 7 Mıskê reşandı ez dibêm, wan nuqteyan hın bûne kêm
Lê xettê reyhani lı dêm, katıb ji nû i'rabi da
- 8 Nazık-qeda nûrin-beşer, ew bû lı mın neqşê beser
Dina xıyalı her seher, nav dideyê bêxwabi da

- 9 Ew tiliyên nazîk reqîq, pur da me fîncana 'eqîq
Ew bade ya nûrin rehiq, minnet bî mîn wehhabi da.
- 10 Da xef nebit bejna ferî, mey hate şehkasa sîrî
Minnet ku iro dê m-dûrê, disa şeraba nabi da
- 11 Mey hate fîncana sedef, kes dê vexut iro bî xef
Saqi bî çeng û nay û def, ferfûriya mehtabi da
- 12 Îde w hebibê nezr e lê, yan dê bîqurban bî "Melê"
Ya Reb bîbîm roj hilê, sîkkî dîdest qessabi da.

DENGÊ TIPA (ĩ : A)

"MUXBEÇEYÊ MEYFIROŞ"

- 1 Muxbeçeyên meyfiroş, her seherê tèn sema
Badexuran noşî-noş, mane lî dorê cema
- 2 Hîn guli bû enber m, hîn dî şêrin esmer m
Hîn guherî daneym, mîslê suheylê sema
- 3 Hîn zeri ne pûr sîr m, ser bî per m, dê m dur m
Mîn ku dî çerxê we dî, sebr û qerarîm nema
- 4 Sebr û qerarîm ku bîr, can û ceger hûr dîkîr
Zulmê wereng ki dîkîr? Can dîbîr û dîl teba

1. MUX: Melayê zerdeştî. BEÇE: Zarok. MUXBEÇE: Meyger. Zarokê mecûsiya.

- 5 Can û dilê min ew e, horiweşa min ew e.
Padişehê min ew e, ez li derê wê geda
- 6 Yarê ku di em geda. desti bî destê me da
Em bî semayê birin, reqs û sema ji we ma
- 7 Gote me durdaneyê, em ji te û tu ji me yi
Lew bî heqîdet yek in, mes'ele bêşubhe ma
- 8 Da me bî destê sirê, cama ji rengê durê
Cezbe giha can û dil, pîr şewîşandin hema
- 9 Bade me noşî ji dest. çûme ji xwo mame mest
Qitre bî behrê giha, behrî bî 'eynê xwe ma
- 10 Goşî bî amê me de, terkê mûdami me de
(Ekserûhum fi xuma, exlebûhum fi 'ema)
- 11 Herfî ji yek bûne fêsl, ger bîbîri wan biesl
Herfî dibit yek xetek, xet ku nema nuqte ma
- 12 Wehdetê mutleq "Mela", nûr e di qelban cêla
Zori divê mes'elê, ehlê dilan şubhe ma.

6. *GEDA*: Parsesk. *SEMA*: Reqş. *WE*: Wer, wisa, welê.

8. *HEMA*: Her weha, di ei da.

9. *QITRE*: Dîloş

10. *GOŞ*: Guh. *MÛDAMI*: Meyxur. *EKSERÛHUM*: Pîrê wan. *FÎ*: Di ...de, têda. *XUMA*: Gêj, bêhiş. *EXLEBÛHUM*: Gelekê wan. *EMA*: Kor.

11. *FESL*: Cuda, ji hev veqetandi.

12. *WEHDET*: Yekbûn. *MUTLEQ*: Serbixwe. *CELA*: Tiji, (tije), mîşt.

"KA EHD Û PEYMAN"

- 1 Çin-çin kırım zulfên siya, kesk etlesa diba qeba
Êdi nişan nabın xuya, têkil kırım lazım seba
- 2 Mın di seba dayê seher, madarê bedrê kır du ker
Qews û qezeh jê hate der, disa be zulfan ra teba
- 3 İro ji me l'bedra tamam, 'enber- feşan bın sed selam
Ey hudhudê şirin kelam, ehlen we sehlen merheba.
- 4 Mın dilberek wek dur heye, mehbûbê şirin sur heye
Husn û cemalek pur heye, Belqıs-sıfet mesken Seba
- 5 Şox û şepala meyperest, ew zahıma hışyar û mest
Vê nameyê xef di vıdest fı teyyiha neşrun-neba
- 6 Bêj ew şırına surperi, durdaneya ez muşteri
Ka ehd û peymana berê? Bê fayde çûn şubhê heba
- 7 Me d've periya dilberê, lê hê bı uslûba berê
Lê kıfş bıbite j'pencerê, bê û bıçıt teşbihê ba.
- 8 Dilber mecala name di, nasi ku nişana me di
Nûnek mûxalíf tê nedı, hel qelbûha nehwe seba
- 9 Neyşekera s'pi dest û zend, zanım mecala name xwend
Lêvan tebessum kır ji qend, maset ke banin fı rûba

- 10 Qasid bı meqsûda me hat, ba mujde û emr û berat
Nişan hınarın hem xelat, şehzadeya gulğûn qeba
- 11 İro mecal lê hat û wext, disa cuwan bû min dırext
Ew lamia dayi ji text, ma kane berqen xulleba.
- 12 Selwa rewan zerrin wereq, çiçek "Melê" din sed neseq
Yaqûtûha yehkiş-şefeq, yehki 'uqûden kewkeba.

DENGÊ TİPA (ĩ : A)

"DİLÊ HÊSİR"

- 1 Dilber şikina şekerek, fe qultû: Ya rûhi meta?
Go min: Heta xatır hebit, min go: Çikim ez ba heta?
- 2 Zulfan tu bes çin-çin bıke, biskên mûqabil din bıke
Pêşkêşi yek zulfek te bın, mulkê Xeten textê Xeta
- 3 Dıl bendê dava zulfekê, kefti kemenda ulfekê
Hel fi yed-il meftûni şey, ew keyfe esne' ya feta?

-
11. XULLEB: Ewrê bê baran.
12. NESEQ: Tekûzi, pergal, tertib. YEHKÎ: Jê xeber dide. 'UQÛD: Gerdanlîx. KEWKEB: Stêrk.
1. ŞİKÎNA: Şkand. QULTÛ: Min got. META: Kenge. BA: Dîgel
2. ÇÎN: Hunandina por. XETEN: Navê welatêki. XETA: Navê welatêki.
3. DAV: Dahfîk. KEMEND: Bend yan ji werisê serê wi helqekirî, ji bo girtina tiştan ji dîrve. ULF: Hogiri. HEL: Ma, gelo, qcy. YED: Dcst. MEFTÛN: Ketina fitnê. SEY: Tîşt. KEYFE: Çawa, çawan. FETA: Xort, cuwan.

- 4 Zulfên bı tew şêrin leban, jehri ne şubhet 'eqreban
Lê min ji bıska pur giri, iro tenê girtim du ta
- 5 Nısbet peri ziba ye ew, wek nêrgıza yekta ye ew
Ya men rea xıllı fe hel, yuşbi bi şey'in qameta
- 6 Jı baxçeya yar zeyyini, bê purs "Mela" sêvek çını
We b'ma ceneytû cenyeti, elqet 'eleyye cinyeta

DENGÊ TİPA (ĩ : A)

"AGIRÊ CÛDABÛNÊ"

- 1 Bı narê firqetê suhtım, ji ferqê ser heta pê da
Xedenga xefletê nuhtım, ji berqa lamıa tê da
- 2 Xedenga firqetê re'd e, dilê ew xefletê lê dıt
Dıbêjim wer cebel bit ew, bıkerbit wê dı gavê da
- 3 Heçı firqet nedi hicran, nebê mındax û key lê ne
Jı bılderbê dı hıcranê, fıraqa rûh û can kê da?

-
5. *ZİBA: Delal. MEN: Ki. REA: Dit, (Ditin). XİLLİ: Dosta min. YUŞBİ: Weke. QAMETA: Bejn*
 6. *CENEYTÛ: Gunchê min. ELQET: Avêt. ELEYYE: Ser min. CİNYETA: Kuştinê.*
 1. *FİRQET: Cuda. NAR: Agr. FERQE SER: Tepıka seri. PÊ: Pı, lıng. XEDENG: Tir. XEFLET: Nagıhan, nişka ve.*
 2. *RE'D: Dengê ewran. WER: Eger, wısa. CEBEL: Çiya*
 3. *HICRAN: Xem û derdê dırketinê. KEY: Dax, bırin.*

- 4 Jı her bê dax û bê derdi, mepırsın mihnetê 'ışqê
Çı zanın bêxeber, jana dilê dax û keser tê da!
- 5 Kesê mihnet di yû firqet, vexwari cur'eya hıcrê
Giri wan tê bı halê mın, dı vê hicran û zecrê da
- 6 Bı dama muhbetê bend ım, xedenga firqetê dil nuht
Bı şubhê murxi nim besmel, dı hev wertêm dı xunê da
- 7 Birûska batini da dil, dı pêti sine wê wer bû
Ku dê bêtin tebita dil, dı nav wê nar û pêtê da
- 8 Jı ulfê şubhetê zulfê, medam lew bê qerar ım ez
Ku canê mın eziz iro, çû û dil wê dı ulfê da
- 9 Jı mehbûb dûr kırım çerxê, felek wê pur helavê tım
Nızanım dê lı ku dıt mın? dı vê dewran û çerxê da
- 10 Hebibê bê xeta kuştım, bı derba firqetê axır
Jı wê rojê dızani mın, ku yar ew tir lı cergê da.
- 11 Gelo disa bibinım ez, çıraya wesletê hılbit?
Bisojim şubhê perwanê, dı ber wê nûr û şewqê da

4. *MIHNET: Ezyet, derd.*

5. *CUREYA: Qulpeka.*

6. *DAM: Dahfik, faq. BEND: Girêdayi, esir, dil. MURXÎ: Navê teyreki heywana ku nû serê jê dibe. NÎM: Niv. BESMEL: Bismila.*

7. *TEBÎT: Tebat, semax, sebir.*

8. *ZULF: Kezi. MEDAM: Hertım, tımı.*

11. *WESLET: Gıhiştın.*

- 12 Bı derbê kewkeba subhê, lı meşriq zuhre talı' bit
Zühel dūr bit bı şeş burcan û wunda bit dı xerbê da
- 13 Jı gundûs zuhre peyda bit, jı hindis muşteri bêt der
Sîpêde dıt sûreyyayê şefeç dıt qametê pê da.
- 14 Jı şewqê ebrûwan binmêt hilal disa dı qewseynan
Jı xawer bête xurşidi zelum werbit dı nûrê da.
- 15 Bı werdan zeyyinin gulşen, çimen da lale bışkıftın
Bınefş û çiçekan vêk ra, şefeç da yek, dı rewde da
- 16 Seherge 'endelib mest in, jı bîhna werd û bışkojan
Şubhê tûtak û goyinan, dınalın, em dı firqê da
- 17 Lı kelbê asitanê xwe, ne pîrsi qet hebib carek
Gelô nayêne birê em? dı vê nêçir û rawê da
- 18 Dızanım şehsuwara mın, xezalek wê dı fetrakê
Bıçayê seydê ez bûma, dı wê fitrak û bendê da
- 19 Çı heddê sedhezar can bın, dı fitraka hebiba mın
Ku sed Cımşid û Keyxusro, xulam in ser dı vê rê da

-
12. KEWKEB: Stêrk. SUBH: Sıbc. TALÍ: Derketın. XERB: Rojava.
ZUHRE: Navê stêrkekê. ZUHÊL: Navê stêrkekê.
13. QUNDÛS: Taristan. HINDIS: Şeva pur tari. SUREYYA: Stêrkek
QAMET: Bejn
14. BINMÊT: Bınimê, eşkerê be, diyar be. QEWS: Kevan
XEWER: Rojhilat. XURŞID: Roj. ZELAM: Tari.
15. WERD: Gul.
16. 'ENDELİB: Bıbil. TÛTAK: Bûm. GOYİN: Pepûk.
17. ASITAN: Dergah. RAWÊ: Ravê, nusxe.
18. FETRAK: Bendê dahşkê. BI CAYÊ: Bı caweta, bı saya.
19. CIMŞID: Navê padşahi.

- 28 Hebibê ezmê suhbet kîr, dî caman lew şerab anî
Dîlê mîn di du seyyadan, jî buryan raberi wê da
- 29 Bî tûlên asitani ra vexwendim mir bî dergahê
Bî vi çavi hebib ditim, şukur ev şefqê Mewlê da
- 30 Jî şıklê ebrûwên saqi, hîlatî sed hilal iro
We bedrek mîn muqabil di, îşaret mîn jî 'eksê da
- 31 Bî zehrê xwey şerif xwendim, ku xîzmetkarê dêrani
Te pur cewr û cefa dine, sîlûk û se'y û cehdê da
- 32 Bîçîn werdan jî gulzaran, ku exyaran bî dest xar in
Jî mexsûsanî dergahî, du am in ew di hîcrê da
- 33 Bî teşrîfa xwe ez xwendim, jî lutfê bende nişan kîr
Xelat û şefqê û dîl dan, şukurxwaz in ku ba xwey da
- 34 Me hadîr secdeya şukrê, lî wi 'erdê muqeddes bir
Bî mujganên xwe dur suftin, enî malî lî 'erdê da
- 35 Heya binahiya çehvan, bût û uzza û latê mîn
Tu yî pêşber sîcûda mîn, sehergahan dî xelwê da

28. *EZM: Daxwaz, vexwend. SEYYAD: Nêçirvan*

29. *ŞEFQE: Mîhrivan, dîlsoz. MEWLÊ: Xwedê.*

30. *BEDREK: Hivek. 'EKS: Tirêj, wekîlandin.*

31. *ZEHR: Zar, zîman. SILÛK: Mayîna dî hucrê de (Bî awayê Tecsawufî). SE'Y: Ger, cehd.*

32. *BİÇİN: Bîçîne! (Emrê "çinin"ê). WERD: Gul. GULZAR: Baxçê gulan, gulistan. EXYAR: Biyanî. XAR: Dîrri, sitûrin. 'AM: Sal. HICRE: Zîndan.*

34. *MÛJGAN: Bijang, peyv. SUFT: Rêtin, rijandin. MALÎ: Maland.*

- 20 Dı deh salan mulazım mam, û yarê rû ne da carek
We ger ne, yar eger rû dıt heyê carek dı salê da
- 21 Dılo mızgin e mın şa be, ku sultanê me dê bêtın
Jı mın bawer ke, peyxami seher mızgin bı mın pê da
- 22 Şukur binahiya mın hat û Ye'qûp dıde rewşen bû
Bıbûya Yûsûfê Mısri, lı Ken'anê beser peyda
- 23 Nesimê sunbul û sêvan, seher da hebs û zindanê
Vebû qufla me bê mifte, zırıngini jı quflê da
- 24 Fıraqa şev bı axır çû, sıpêde kıfşı bû disa
Merixa-nehsı ava bû, xuya bû roj dı şerqê da
- 25 Dı çerxê wek nucûm dê m-dûr, sema hatın qıranayek
Heyıva bedrê bû ew sırperi mın di dı reqsê da
- 26 Jı wadi eymena dilber, nızam enguştek izhar kır
Ku xweş enwar û berq in ew, tecella bûn dı Tûrê da
- 27 Qırana zuhreyê mın di, dı ber 'eqda sureyyayê
Jı perwinan dıbêjim eks e hêj kefti dı camê da

20. *MULAZİM: Xızmetkar.*

21. *PEYXAMÎ: Qasid, xeberbir.*

22. *YUSUF: Ūsıw Pêxember. YE'QÛB: Yeqûb pêxember.*

23. *NESİM: Bayê sibê.*

24. *FİRAQ: Cudayi, dûri. AXİR: Paş, dawî. SPÊDE: 1) Berbang. 2) Stêrka sibê.*

25. *NUCÛM: Stêrk(an). QİRAN: Nêzikayi. BEDİR: Hıva çardeşevi.*

26. *WADÎ: Newal, dol. EYMEN: Aliyê rast. ENGÛŞT: Tılı, bejn. BERQ: Brûsk. TECELLA: Diyar, eşkere. TÛR: Çiyayê Tûr.*

27. *'EQD: Gerden. PERWİN: Stêrkek.*

- 36 Lı bal 'ilmê te me'lûm e, ji jinê mın tu meqsûdi
Fidayê can me dê can bit, dı qesta wesl û dinê da
- 37 Bı husna xwe Îlahi ki, bı sehm û heybeta dinê
Nıçûm û kewkebê lamı', ji bala tên bıbejnê da
- 38 Bı xalên werd û nesrinan, ji qudret xet kışandi lê
Bı terha nêrgıza êli, sehgerhan nesim lê da
- 39 Ku tûlê asitani, dûr neki êdi ji dergahê
Jı ba xwo vi ricû nakın, dı babê lıtf û rehme da
- 40 Tu narê fırcetê zani, dıkarım ez tehemmûl kım
Dıyarê kohê Qendil ım, meger fil ım dı 'ışqê da
- 41 Zehi derdê mezın fırcet, ceger sot ateşı da dıl
Cıhê sebrê nema çendan, ferec mın dı dı sebrê da
- 42 Mela bê qameta yekta, qıyamet mın bı çehvan di
Fıraçê rûsiya bın, te ji mın canê şırın cê da

37. SEHM: Saw, tırs. DINE: Ditinê. BALA: Bilınd, jor.

38. NESRİN: Gula sıpi. ÊLÎ: Bilınd, berz.

41. FEREC: Felat (Fereca xêrê).

42. CÊ DA: Cıhê kır, cuda kır, qetand.

" DAXWAZÎ "

- 1 Serê zulfa te bî kullabî dua
Hate destê me bî cullabî dua
- 2 Sofiyê xelwenûşin bine sicûd
Herdu burhên te ne, mıhrabî dua
- 3 Erzıki dê bıkırım sûretı-hal
Ku tu yi qible yê erbabî dua
- 4 Jı duayê qedeheke der dest e
Her seher mestê meyê-nabı, dua
- 5 Gulê iqbalı jı gulzarê qebûl
Me çınibû dı şekerxwabı dua
- 6 Ber du birhên te jı ixlas û yeqın
Me dıbrı secde bı adabı dua

-
1. KULLAB: 1) Hinkırına heywanan jı bo nê çirê. 2) Seyisê heywanên nê çirê. 3) Qulab, hesıneki sertûj. 4) Toq. CULLAB: 1) Gulav, ava gulan. 2) Celb. 3) Şemate; qelebalıx
 2. XELWENÛŞÎN: Mayına çıl rojan dı sılûkê de.
 3. ERZİKÎ: Daxuyani. BİKIRIM: Bıkım.
 4. MEYÊ-NABÎ: Şeraba xalıs.
 5. ŞEKERXWAB: Xewa şırin. Xırmaş.
 6. ADAB: Edeb, terbiye.

- 7 Jı dilek safi tu mihrabê bîbin
Secdeyek lazîm e der babî dua
- 8 Me dı dil 'urwetê-wusqa ye bı dest
Jı senaya te ser elqabî dua
- 9 Jı ezel yek ciheti daye "Melê"
Her me ixlâs e ji esbabî dua

DENGÊ TÎPA (ب : B)

"DÎDARA EVÎNÊ"

- 1 Destê qudret ku hîlavêti, ji bejna te niqab
Lı cemala ceberûtê, me neman perde w hicab
- 2 Lı gulên tey ter û nazîk, ku seher girti xunav
Dı ebarîqê qîninan, ji hesed suhti gulab
- 3 'Eyni kafûri ye meşreb, me ji husna te ye saf
Lew ji 'îşqa te dı dîlda, me vebû 'ilmê 'ubab
- 4 Me ji ser çeşmeyî-heywan, qedehek safi vexwar
Nagihê lezzet û zewqa me, bı sed cîldê kitab

7. DER: Lı, dı... da. BAB: Deri

8. SENA: Pesîn.

9. ELQAB: Nasnav, leqeb.

1. CEBERÛT: 1) Qudret. 2) Şên. 3) Mezmayî. 4) Qehr.

2. EBARIQ: Mîsin. QINÎN: Şûşe. GULAB: Gulav

3. UBAB: Lehi. Pêlên behrê. 'EYN: Kehni (kani).

4. Dı beytê de "Çeşmeyî-heywan" bı mana "Ava Heyatê" ye.

- 5 Lew dı çengê me dixwûni, ku dı 'işqa te bı saz
Me bı bejna te dixwûnı, ney û qanûn û rubab
- 6 Qelweya telxi dıgel zehra helahlı bıderi
Me ji destê te mûbarek, şekeramiz e gulab
- 7 Qulzûmê 'işqê ji bayê xwo mûxalif demekê
Dı hemamatê 'ecacê me lı ser destê xûrab
- 8 Seherê xudrê 'inayet, ku bırıñ çeşmeyê dıl
Bı cihanê me nezer da, ku cihan 'eyni serab
- 9 Bı hebabê mebe mexrûr, wehe sergeşt e "Mela"
Bavê ber kefti ye, wê beyhûde sergeşt e hebab
- 10 We ye Hudhud ji Seba bêt û bızan ın çı ye hal
Ku lı halê me xeriban, ne sûal û ne cewab
- 11 Herdu bırhên te ne mûhabı çı iman û çı kufr
Bûd û nabûd ku yek ın, ev çı sewab û çı 'iqab?
- 12 Were nişani "Nisani" de xwo bê perde seher
Lê ji xûnê bıke perhiz ku şehidan çı hisab?

5. QANÛN Û RUBAB: *Du aletên muzikê ne.*

6. TELX: *Tehl. ZEHR: Jehr (jehri). HELAHIL: Giyayeki ku jehr jê çê dibe. ŞEKERRAMIZ: Şekerav, qend.*

7. QULZÛM: *Behr. XURAB: Pêlên behrê yêñ mezin.*

8. XUDR: *Kesk. Xocê Xızır. INAYET: Alikar. SERAB: Leylan*

9. HEBAB: *Peqpeqokê avê. WEHE: Wisa, waye. SERGEŞT: Sergêj.*

10. HUDHUD: *Silêmanê du nikul. SEBA: Navê bajareki Yemenê ye.*

11. BÛD: *Bûn. NABÛD: Nebûn. SEWAB: Mikafat. 'IQAB: 1) Ceza. 2) Padaşti.*

12. NIŞANI: *Nasnavê (leqeb) Mela ye.*

"TE DIZANIM TE DIBÎNIM"

- 1 Lillah-il hemd ji yarê, me dî dest cam e lebaleb
Jî lebê noşî peyapey, dî dîl ilham e lebaleb
- 2 Dî riya wan xet û xalan, ku ne herfên qelami ne
Me ji feyza te ye mestane, rewan cam e lebaleb
- 3 Mestê şehkasê meya cazibe yî rûhi dîdît me.
Rûh dîzanît ku jî ber lezzetê 'îşq mame lebaleb
- 4 Nêrgîza mestî jî bala çîmena sunbul û gul tê
Qedehê taze bî destê xwe tenê da me lebaleb
- 5 Wehdetî sîrf e me meşreb, te çî êksîrî wîcûd?
Em lebaleb çî lebaleb? bîxwe hem cam e lebaleb!
- 6 Şem' û perwane bî zatê xwe jî halê me dî dûr in
Ateşek sîrf e jî 'îşqa te vewestame lebaleb.
- 7 Qedehêk taze jî 'îşqê dî ezel da me hekimê
Jê dînoşîm hey û hey, hê bîxwe cama me lebaleb

1. *LEBALEB*: 1) Şuşa tîjî (dagirtî). 2) Libo-libo. 3) Lebê. 4) Lev.
2. *FEYZ*: Bereket. *REWAN*: Çûyin, herîkin, Ruh û can. *ÇAM*: Şîir, helbest.
4. *BAL*: 1) Bejn. 2) Bazû. *BALA*: 1) Bîlînd. 2) Jor.

- 8 Carekê gohti: "nişani", ne "Melayı", were bani
Ev dixwast me, ji dîl û can û dîhen, kam e lebaleb
- 9 Te dîzanım, te dîbinım ku tu yi nûra wu cûdê
Ellah Ellah ji çî nûr e, dî seraya me lebaleb
- 10 Jî 'mayet nezerê xass e ku her mesre' û beytek
Qedehên abêheyati ne dî şî'ra me lebaleb

DENGÊ TÎPA (ب : B)

"ŞEHSUWARÊ KURD"

- 1 Şah bî qesda kuştina mın, rım hejandın bê sebeb
Da me çeşmê qehr û xeşmê rım lî dîl da, go: "Edeb"
- 2 Kuştîyên didar û dinê bê xeta her deh sed ın
Her seher disa jî nû, wên têne kêrê sed celeb
- 3 Dê jî çerxê pencemin bêtin, tenezzul kîr merix
Mîslê şemsê ger kîşînitin lî wan tixên xezeb
- 4 Her mecala ew dî cengê bêt û rêt her carekê
Rast û çep dê bêxîtin sed sed bî mîzraq û qeseb

-
1. ÇEŞM: 1) Çav. 2) Awır. XEŞM: Hêbet. Zordestî.
2. DÎDAR: 1) Rûyê xweş. 2) Çavpêketin. CELEB: Pezê kêrê.
3. ÇERXÊ PENCEMIN: Asimanê pêncan.
4. BÊZ Û RÊT: Bê û biçe. QESEB: Rîmên dirêj.

- 5 Rostem û Cımşid û Xalid, Hemze yan Şêrê 'Eli
Aferin ya şehsuwarê Kurd û rımbazê ereb
- 6 Lê li tûlê asitani, "çix" bî wan le'lan kırım
Dergehê fethê vebû, iro li mehcûran 'eceb
- 7 Bendeyê sadıq seher amancê reştûzên xwe kır
Mın bî qewlê dijmanan, dit ber xedengan bê sebeb
- 8 Leşkerê qehr û xeman, wê çûn hesara dil bıkın
Ke'be û Beyt-ül Heram e, lê bınûr bêtın receb
- 9 Suftiyên pur le'l û mircanan bî mujganan, heta
Dide rewşen bûn, bî dina dêm-dûrê simên xebeb
- 10 Ê bî Xudrı ra, divêt ava heyatê bıt nesib
Dê bî se'y û cehdê yeksan bın li bal wi roz û şeb
- 11 Xızmeta pirê muxan dê kıt, kesê meqşûd e mey
Şişe û cama zucacê yê divêt, dê ret Heleb
- 12 Cewrı Hindê dê kışinit, her kesê tawus divêt
Gewher û durra-yetim, bê terki ser têtın teleb

6. *MEHCÛR: Macır, bê tékılı.*

7. *REŞTÛZ: Awırê çava yê tuj. XWEDENG: Tir.*

8. *"LÊ BI NÛR BÊTİN RECEB", dı hın çapên dın da weha ye:
"Dê neborit lê receb"*

9. *XEBEB: Bırıqandı.*

10. *YEKSAN: Beranber, yekser, döz, her zaman.*

11. *PİRÊ MÛXAN: Pirê Meyxanê. RET: Here! (çüyin)*

12. *CEWR: Zehmet, cefa, diwari. HIND: Hindistan.*

- 13 Xefleti ew keşşîfi, şêr dest bı dest hatın ceger
Go: Xebinet ya "Mela" mısķin me lê ker kır kezeb

DENGÊ TİPA (ب : B)

"EZÊ BEXTREŞ"

- 1 Mın dı dıl kovan hezar ın, dax û keyber bê hisab
Mıhmeta werdên bı xar ın, wên dı dıl da sed nişab
- 2 Sed nişab ın mın dı dıl iro jı xarên sorgulan
Yek bı yek peykan çevi bûn çûne cergê da kulab
- 3 Pur bı wan cerhan xwe tir ın, lew ku wê derman dıkır
Şerbet û ava heyatê şeker û qend û gulab.
- 4 Ger du sed peykan dı niva dıl bûwan, dê xweş bûwan
Her dema kewkeb bıdına necm û perwin bê hicab.
- 5 Zuhre û 'ıqda sureyya keşşîfi bûn ew dı şerq
Sayeya bextê me dayê ma lı ser perde w niqab
- 6 Wajigûn dewrê numa mın, çerx û bayê lewleban
Kewkeban seyra mûxalîf girt û têkil kır hisab

-
1. KOVAN: Birin. KEYBER: Birinê tira. XAR: Diri, ıstirin. NIŞAB: Tir. "DAX Û KEYBER BÊ HISAB", dı nusxeki da ucha ye: "Dax û key pur bê hisab".
 2. PEYKAN: Sıntırık, sertir. PEYK: Qasid. Peyka stêrkan.
 6. WAJIGÛN: Vacikırın, qelbandın.

- 7 Vêk ketin şems û zuhel iro dî burca eqrebê
Seyfî çû destê merixê mulkê dîl lew bû xerab
- 8 Lew tenezzul kîr merixê newbe çû dewra zuhel
Çû teref mihra sîpîhrê nezzilî 'erdan'ezab
- 9 Lew bî şeş burcan 'etarîd, j'afîtabê dûrî bû
Lê zuhel bû muşteri avête çerxê inqîlab
- 10 Şewwîşî nezma mîcûman hey'eta çerx û brûc
Lew lî wed'ek dernetê tîm mah û zuhr û afîtab
- 11 Munqelîb mîn dî menazîl vaji ew seyrê dîkîm
Yek bî yek xwûn jê dîbarîm ateş û lem' û şîhab
- 12 Zuhre-çengê ev suwaj dî, ew jî çenk avête çenk
Xweş lî pê qanûnê wê guh de tu qanûn û rubab
- 13 Ez dibê m axîr-zeman e dê qîyamet rabîtîn
Lew şeva tari kîşandi yû nehişt eswed-xurab
- 14 Xweş lî mîn alem siyah ma, stêr û kewkeb qet neman
Ez jî vê rojê dîtîrsam, axîrî zû kîr şîtab

-
7. LEWLEBAN: Pîraniya ''lewlecb''e (lewlecbê meşka dcw).
8. SÎPIHR: 1) Asîman, 2) Bext.
9. 'ETARID: Stêrkek geroke. AFITAB: Roj, xurşîd.
10. VED'EK: Rcwşek.
11. LEM': Tirêj. ŞÎHAB: Pîzotê agir.
12. SUWAJ: Herb, sosret.
13. ESWED-XURAB: Reşbelk.
14. ŞÎTAB: 1) Rev. 2) Lcz.

- 15 Ev ne ew 'iqlim e ya şems û kewakıb tê bı seyr
Ez ne wê 'erdê dibinim, ya ku lê ew mahitab
- 16 Cınn û teyyarek me di wer bû dı min wında kırım
Dame ber pence w kulaban hıfırandım wek 'u qab
- 17 Sufle wê inam û avêtım zemina zulmetê
Lê ku hışyarım, gelo yan xewne mın diti bıxwab
- 18 Déwê mel'ûn û munafıq ê Xwedê rû reş kırı
Ma bı bala hıkıştın aqıbet çêbıt selab
- 19 Ehremen te'limê da bû, ebyedı dest tê hebû
Pur bı vê te'lim û rayê hatı bû çû bû xıtab
- 20 Sır-peri 'illet nızani sıhriya ebyed dıkıt
Pur xelet erzan me di der heq xwe ew ali cenab
- 21 Ahê eyyamên wisalê weh ku xweş borin û çûn
Ew şeraba 'iş û noşê ma lı pêşber mın serab
- 22 Şerbeta şirin leban zehra helahl bû dı nav
Lew bı narê fırqetê axır lı mın dıl kır kebab
- 23 Hudhudek xweş teb'ê mın iro dıvê her wek nesim
Da bı bal dilber hınara baniya disa cewab

16. *TEYYAR: Mari teyyar, lezefır.*

17. *SUFLE: Berjêr, serberjêr, perişan.*

18. *SELAB: Qazox, hışk. Daleqandin.*

19. *EHREMEN: Şeytan. EBYED: Mirê cına. Spıtr. Ziv. Faq.*

21. *'İŞ: Jin. Zewq.*

23. *HINAR: Peyu, xeber, danezan, mcsaj.*

- 24 Erzê halê min bigota yê bî 'inwanê edeb
Asitan bikra ziyaret çetr û seywan û tunab
- 25 Da dî çeşman, min werina xakê, her wek tutiya
Ya hebib pê lê nihayî baniya wê ew turab
- 26 Her kesê rabi dî behsê carekê mehder bikît
Xeyrî heftê hec didêrit, bel ku bêhtir ew sewab
- 27 We'de da bû dê şehid kum wi, bî şîrê xwey şerif
Ma nebi iro peşiman ew ji tedbira sewab
- 28 Şerhê halê min "Mela" narît beyadê hê temam
Vê sewadê gerçi herdem jê bîrin sed intixab

DENGÊ TIPA (پ : P)

"RAST Û ÇEP"

- 1 Lew seher cewlan dîdît bayê sebayê rast û çep
Sosin û sunbul bî mesti bèn semayê rast û çep
- 2 Da ji mihraba du nûnan secde bit Eswed-hecer
Dil bî mizan mahê new ebrû numayî rast û çep

24. ÇETIR: Gutîl, tîlp. TUNAB: Kon, çadır.

25. TUTIYA: Dermançî çava. TURAB: Ax, xak, xwelî.

26. MEHDER: Şefaet.

28. BEYAZ: Sîpi. SEWAD: Reşayi. INTIXAB: Hîlbijartin.

1. CEWLAN: Ger, tûr.

2. DU NÛN: Du çav. MÎZAN: Mêzin, terazi. BERAMBERÎ: Burcek lî asîman. NUMAYÎ: Diyar kîr, eşkere kîr.

- 3 Dîl jî bîska filfilin bû fîr dîda xala siyah
Şehperê zulfa şepalê dalî dayê rast û çep
- 4 Alemek wêranî zulfên te, jî rengê 'enberê
Çerx û perwazê dîdîn carek, lî bayê rast û çep
- 5 Xencer û tir û teber barin şîbîh berq û brûsk
Mîsriyan lamî' jî elmasan dîdayê rast û çep
- 6 Teyrîk û 'îqd û şurab û netrîk û berg û wereq
Her bî lerz û cezbeyên yaqûti ta yê rast û çep
- 7 Bîşkuwên benda giribanê jî rengê kewkeban
Berq û tirêjên jî xurşîdê vedayî rast û çep
- 8 Kewkeb û qewsê qezeh, lu'luê benda heyderî
Tên tewafa zulf û xalên dîlrûbayê rast û çep
- 9 Dîl dîxuntî zulf û xalan, dêm û balayên jî nûr
Her bî qanûn mujdeya xeybê jî nayê rast û çep
- 10 Zengîyan cewşen vebestîn pêşberî cûqa Hebeş
Daberîstîn yek bî yek çûn ber liwayê rast û çep

-
3. ŞEHPER: Pirtîkê per ê dirêj. Serkezi. ŞEPAL: Cuwan, spehî, xwîn-şîrîn, dclal.
 5. TEBER: Zerg, kulîng.
 6. TEYRİK: 1) Teyrîke ku lî zêr digere. 2) Navê xîrçkî jînan e. 'IQD: Gerdanlîx. ŞURAB: Pelpelok, pelik. NETRİK: Guhar. BERG: Belg, pcl.
 7. XURŞÎD: Roj
 8. QEWS: Kevan. QEZEH: Keskesor. LU'LU: Sedef, inci. BENDA HEYDERÎ: Kemer, pişte. DILRÛBA: Dîlrevîn, dîlkîşên.
 10. ZENGÎ: Zencî, reşîk. ÇEWŞEN: Sing, zirx, coş.

- 11 Çınqeqınqa bışkuwan awaz û dengê zerguwan
Sed melayık guh dıdın ber wê newayê rast û çep
- 12 Lew ji 'ışqa wê dinalın bazın û berg û wereq
Cezbeya dıl min ji remza wan gehayê rast û çep
- 13 Zuhre û 'ıqda sureyyayê dı şerqê keşşıfın
Leylet-ül qedrê ji mexrıb perde dayê rast û çep
- 14 Zuhrerengê mah û xurşidê ji bala wê nıma
Lew du kewkeb çüne vê ra istiwayê rast û çep
- 15 Bête eywanê ji xulwê horiya qudsi sırişt
Sed hezaran rûhi qudsi tèn liqayê rast û çep
- 16 Ma "Melayı" ez lebi le'l abı-heywan bit nesib
Qudsiyan ragırtıyın destê duayê rast û çep

DENGÊ TIPÂ (ت : T)

"ÇEP Û REST"

- 1 Nêrgızên şengi dı mest in çep û rast
Saqiyan cami dı dest in çep û rast

12. REMZ: Nişan. NIMA: Numa, diyar.

14. İSTİWA: Xeta istiwayê li asıman.

15. SIRIŞT: Xûş, tebi'et.

16. ABI-HEYWAN: Ava heyatê.

1. ŞENG: Xu mar. Delal, spehi.

- 2 Rast û çep têne ceger sine kulab
'Er'erên şengi dilestin çep û rast
- 3 Tox û ala ku xuya bûn ji 'Ecem
'Ereban tipî şikestin çep û rast
- 4 Ber vîşerqê dî seherê westayin
Hîndûyên rojî-perest in çep û rast
- 5 Qeyserê Romê lî ser heddê Fîring
Toq û zincirî vebestî çep û rast
- 6 Herdu destên xwe hemayil, şevokê
Me jî bo yarê dixwestî çep û rast
- 7 Ve "Melê" sır-periya horî-sîfet
Sed melek destî bî dest in çep û rast

DENGÊ TIPA (ت : T)

"WER JI BER PERDÊ"

- 1 Ger jî wê horîsîrîştê 'îşweyek izharî bî
Dê bîbî narê Xelîlullah û doje sarî bî

2. *ER'ER*: Navê darekî ye. *DILESTIN*: Dîleyîştî, dîlistî.
 3. *TOX*: Nişan, tac.
 5. *HEDD*: Tixûb, sinor. *VEBESTIN*: Saz kîrîn, vedan.
 7. *VE*: Vin, xwestî.
 1. *ÎŞWÊ*: Pçyv. Naz. îşaret.

- 2 Wer jı ber perdê yedê beyda bı mu'cız bête der
Şems û kewkeb dê hilên alem teji enwarı bit
- 3 Wer jı 'eksa xemriyan qewsê qezeh dıt yasemin
Dê gul û reyhan bıbarın ték û ték gulzarı bit
- 4 Şem'ı dê can dıt jı şewqê, bête ber subhê nefes
Narıt axır ger bı mûyek behsê zulfa yarı bit
- 5 Sılsıla behsê jı xûna dıl, ber an zulfa bıçın
Dê xeta bit navê misk er nafeyê tatari bit
- 6 Toqê gerden helqeyê zunnarı zulfa yarı mın
Dê kılita kelbê 'ışqê helqeya zunnarı bit
- 7 'Eqda ihramê dı 'ışqê da ku pirê 'ışqê best
Dê çı xem ger xerqê rehnê xaneyê xemmarı bit
- 8 Gezmeyek qewsê şevin aşıq bı nêva dıl kevit
Dê jı can destan bışot xasma kevan nûbarı bit
- 9 Wer jı qewseynan bı mizan bête der cotek xedeng
Dê ceger bit pare-pare, sine tar û marı bit

2. *YED: Dcst.*

3. *ENWAR: Nûr (pr.)*

4. *ŞEM: Çıra, mûm, fınd.*

5. *AN: Wan, ew.*

6. *ZUNNAR: Kemera xaçporêzan.*

7. *EQD: Niyet, mebest. Grêdan. BEST: Girêdan, towlandın. Kırın.*

XERQE: 'Eba. REHİN: Gerew. XEMMAR: Meyxaneci. Notırvan.

8. *GEZME: Sıntırık, sertir.*

9. *XEDENG: Tir. SİNE: Sıng.*

- 10 Xwûn ji mêlakê bî derba xencerê ger bête der
Bû şehidê 'îşqê êdi, dê ji ku hîşyarî bit?
- 11 Dê ji wan le'lan şifayê dil bî qanûn telbe kî
Da îşaret xweş bîkî herçî kesê bimarî bit
- 12 Bulbulê mecrûhê 'îşqê taqeta xaran nihûn
Dê gulava rişê sine bîşkuwek bê xarî bit
- 13 Her dilê bazi-sifet dê seydi teyxûnek we bî
Fîr û perwazê hemayî penceyê şunqarî bit
- 14 Yarı dê hakîm bîtin, qewlê reqîban guh nekî
Şahê mulkê dilberê dê fa'îlek muxtarî bit
- 15 Dil bî zulmê nasoji xenc û xet û xalên dî dil
Xeyrixwahên dewletê mirî ji wan guhdarî bit
- 16 Teyrê dil bê tem'eki nayête dest şehzadeyan
Qoşîçî şahin dî destê wî dibê azarî bit
- 17 Bendeyî ba xwey bîvêt dê meylî sim û zer neket
Da 'etaya padişahan bê hed û îjmarî bit
- 18 Sar dîbit dil ma bî sed cewr û cefayan zerreyek?
'îşqê teb'et naz e, hingî dê bîçî dîjwarî bit!

11. *BÊMAR*: Nexweş, bê hal.

12. *MECRÛH*: Bîrindar. *XAR*: Dirrî, stîrin.

13. *BATÎ* : Teyrê baz. *TEYXÛN*: Navê teyrekî. *HEMAYÎ*: Bextiyar. *ŞUNQAR*: Navê teyrekî.

15. *XENC*: Naz. *XEYRIXWAH*: Xêrxwaz.

16. *QOŞİCÎ*: Bezoke.

17. *SİM Û ZER*: Ziv û zêr. *'ETA*: Dan (dayin).

- 19 Leşkerê alem meger yekser, te dijmin bın "Mela"
Xem bı müyek nakışini, ger te dilber yarı bıt

DENGÊ TİPA (ت : T)

"QELBÊ ME ŞİBHÊ ZÊR E"

- 1 Qelbê me şubhê zêr e ji feyza te cela girt
Ma rûsiyeh û sıfrê sifet rengê sefa girt
- 2 Teşbihê bı cedwel me dı nêv aţeşê 'iştqê
Dıl qelbê heqîqet bıt û iksirê hema girt
- 3 Salık ki ye hati ji mecazê bı heqîqet?
Sûret we şunasi yû bı me'na ne fena girt!
- 4 Tenha, ne lı mın lamiê husna te şefeq da
Alem bixwe wê husn û cemalê dı xwe da girt
- 5 Teyxûnê dı destê te zehi dewlet û iqbal
Herçi te biri damê dı tora xwe huma girt
- 6 Canê xwe me kır daneyê dava ku vedayi
Ahûsifet ew pê hısıya rahi xeta girt

1. RÛSİYEYEH: Rürçş.

3. SALIK: Rêwi. ŞUNAS: Naskırın, zanin.

5. ZEHI: Wcke, çendi. DEWLET: Bext. HUMA: Piroz.

6. DANE: Tene, tov, dendik, heb, gulle. AHÛ: Xezal. RAHÎ: Rêwi, né çirvan, rê çîk, şop.

- 7 'Enqa ne şigara kes e, davan tu biçin ver
Dava ku li 'enqa tu vedi badihewa girt
- 8 Herkes seherê talibê tıştek bı çimen hat
Hın sosın û hın sunbul û hın zulfê duta girt
- 9 Destê me seher girt û bırım seyrê, hebibê
Filhalı reqibi ji hesed lerze û ta girt
- 10 Ew kebkê xeraman ku dı kozê lı qeba hat
Şahinê qedayê bı texaful ji xwera girt
- 11 Zinhar e kesê destı bıbit erqemê ser wê
Bê 'işweyê le'lan ne bı teslimê jiha girt
- 12 Sebrê beri şırin e we ustadı xeber da
Lew dıl me bı tehli yû xeman, xurrem û şa girt
- 13 Her neşter û şewkên, ku hebibê, me lı dıl da
Mın yek bı yek û têki lı derdê xwe şifa girt
- 14 Aşiq ji xemê sayeyê wê, camê teleb kır
Pur 'eqli dıdêrit, me ji qısmê hukema girt

-
7. 'ENQA: Teyrê enqa. ŞİGAR: Nêçir., xenimet, heqşür. BIÇIN VER:
Lı ber dayinê.
 10. KEBK: Kew. QEHRAM: Çêle, têjik, nazik.
 11. ZINHAR: Eman, nebinebi. ERQEM: Mar. JİHA: Ziha, ziya, ejderha.
 12. BERİ: Lı ber.
 13. TÊK: Tcu, hemü.
 14. SAYE: !) Pawandin. 2) Sıh 3) Saya, pesn. HUKEMA: Aşiq, cvindar,
helbestvan.

- 15 Sef sef ne tenê gezme dıbarın ji kevanan
Dil kakul û zulfan dı kemendê bı teba girt
- 16 Diwane herê tê te dı vê sîlsîle û bendê
Ku musteheq e Xusrewê xûban bı ceza girt
- 17 Peyweste du fêris ji me ra daberızın dıl
Zulfan bı çep û rastı lı oxılme cema girt
- 18 Qewse du hilalan ku lı ser burcê esed bit
Bu şuhre dı amê 'emel enguşte numa girt
- 19 Şı'ra te "Mela" sıhrê şeker-riz e bı mu'cız
Zanım ji lebê le'lê te ev lefz û eda girt

DENGÊ TİPA (ت : T)

"EM HENE! EW ÇIMA?"

- 1 Mehbûbı bı dıl bit, me bı evrazı çı hacet?
'Enqa bı xwe bê tın fir û perwazı çı hacet?
- 2 Ney dūr e hebibê me çı fıryad û fixan kım?
Wê guh lı demira dıl e, awazı çı hacet?

16. XÛBAN: Ciwan delal, baş.

17. CEMA: Cıwat

18. AMÊ: Dinya. 'ÊMEL: Kar, kırım. ENGUŞT: Bejn, tili.

2. DEMİR: Dıl.

- 3 Go: Suxte, murada xwe ji min telbe ke iro
Min go: Jî kerim, telbe û daxwazi çî hacet?
- 4 Mî nale refiq in, xem û tehlin e musahib
Firyadî enisê min e demsazi çî hacet?
- 5 Dildan û newazîş çî ne? duşnami bes in min!
Pur derd û cefa, hurmet û i'zazi çî hacet?
- 6 Suhbet bî mey û çengê, hebibê me bivêtin
Firyad û fixan ma ne bes in, sazî çî hacet?
- 7 Razin me çî hacet? We ku xemmazî bızanin
Eşkên me bes in, dideyê xemmazî çî hacet?
- 8 Her lehze çî hacet? Ku bî nazan bîkujî min
Cana jî xwe qurbanî te me, nazi çî hacet?
- 9 Ta çendi bî hîcra xwe tu min tecrîbe ênî!
Zêrê jî xwe xalîs, mehek û gazê çî hacet?
- 10 Hacet niye cana yedê beyda bî der anin
Înkari dî din da nebit, i'cazî çî hacet?
- 11 Esrarê ezel dê dî ebed bêne zihûrê
Encamî ser encamî, jî axazî çî hacet?

3. *SUXTE*: Şagirt, xwendekar. *KERİM*: Qenekirox.

4. *MUSAHİM*: Hevri, hemra. *ENIS*: Xemrevin. *DEMSAZ*: Dost, heval.

5. *NEWAZÎŞ*: Lavakirin. *Îltifat*. *DUŞNAM*: Xewn û xeyal. *DILDAN*: Berdîladan. *I'ZAZ*: Rûmet.

7. *XEMMAZ*: Hefsûd, fesad, peyugêr. *EŞK*: Stêrê çav.

9. *MEHEK*: Kevirê ku zêr pê tê rindekirin jî bo kîşkirina eyar.

10. *I'CAZ*: Mucize.

11. *ENCAM*: Netice, dawî. *AXAZ*: Dev (pr.) Awaz.

- 12 Ger lu'luê mensûri jî nezmê tu dîxwazi!
Wer şî'rê "Melê" bin, te bî Şîrazi çî hacet?

DENGÊ TÎPA (ت : T)

"FIRYADI ÇI KÎT?"

- 1 Kes bî dada ma ne pîrsît gîleh û dadî çî kît?
Te nebit dadîresek beyhûde fîryadî çî kît?
- 2 Bî şêrinê negihît destî, eger Rostemî bît
Dê bî bazû û mîlan şubhetê Ferhadî çî kît?
- 3 Fa'îlek lazîm e, da fî'l û eserî peyda bît
Ger tu heddadî nebit, kûreyê heddadî çî kît?
- 4 Mumkînek dê hebitîn da ku teleb hasîl bîbît
Seyd û nêçîr ku nebit, tûleyê seyyadî çî kît?
- 5 Her gîl û seng dîbîtîn zêrî bî tedbirê hekim!
Qabîliyet ku nebit, hîkmetê ustadî çî kît?
- 6 Kan bî gewher çî bîkît, gewher eger pakî nebit!
Tu besîret te nebit, sîretê ecdadî çî kît?

12. *LU'LU*: Sedef, inci. *MENSÛR*: 1) Nîvisara dûz. 2) Belaubûyi, reşandi.
3) Hêjayî. *ŞÎRAZÎ*: Şairekî farîsî ye.
1. *DAD*: 1) Hewar. 2) Edalet.
5. *GIL Û SENG*: Herî û kevîr.
6. *BESÎRET*: Fem û fcraset. *SÎRET*: Xwûy.

- 7 Zêr û ziwêrî dikırın celbê gulûban, haşa!
Husn û sur zati nebit, qametê meyyadı çı kıt?
- 8 Aşiqê mestê bı 'ışqê, niye hacet bı meyê
Waridê warid û ehwalê, bı ewradı çı kıt?
- 9 Te xerez vèkktına yek weliyek murşıdı bı
Salık û talibê irşadê, bı Bexdadı çı kıt?
- 10 Cehde û se'y û teleb bê eserek safi nehın
Tu ne bı perdenışın, çaker û qewwadı çı kıt?
- 11 Çı eser dê lı beri xare bı kıt qetreyê ab?
Qelemê me bı dosê qetreyê zuha dê çı kıt?
- 12 Dê jı heq cazibeyek dıl bıgırıt werne "Mela"
Jı ezel ger tu hidayet nebit irşadı çı kıt?

DENGÊ TİPA (ت : T)

"PAYA ME"

- 1 Ewwel ku yarê da me yek zerreyek 'inayet
Qısmet me xemr û cam e, dı deftera hidayet

-
7. ZİWER: Zeger, xısr. SUR: Dilkeşi, şahı.
8. NİYE: Nîne. WARID: Bêtrs. EHWAL: Rewş, hal. EWRAD: Pîne-
pın, peyvên bı dizi.
9. XEREZ: Mebest, meram, armanç.
10. NEHİN: Nabın. ÇAKER: Noker, pêxwas.
11. XAR: Haranî, dirri, sitrin. DOS: Dews, şûn. ZUHA: Zıwa.
1. İNAYET: Alikari, razibûn.

- 2 Husn û cemala canan, cama sedef ku gêra
Herçi nebit bidayet, esla nehın nihayet
- 3 Feyza 'ulûmê hıkmê, cama sedef ku gêra
Me j'destê muxbeçan dit, bı mıshef û bı ayet
- 4 Arif heta ne noşi, ji destê meyfiroşi
Xaıb ne bû ji hûşi, peyda nekır wilayet
- 5 Gunah û zuhd û tamat, hılınagirt xerabat
Kesê bı vi deri ret, divê bıkit riayet
- 6 'Işqê ji herdu çeşman ewwel dı dıl eser kır
Lê zerre zerre axır sotın kır û sirayet
- 7 Şakis-silahi her dem, bı kuştına "Melê" bıt!
Gazındeyan ji kê kım, ji ki bıkıım şikayet?
- 8 Cama dı destê şahıd, jengê ji dıl dışotın
Pirê muxan ji rendan weh weh dıkır riwayet
- 9 Etwarê 'ışq û mesti, esrarê but-peresti
Teqrirê sed riwayet, nakıt ji bo kifayet

2. *BİDAYET: Destpêk.*

3. *MUXBEÇAN: Meygêran.*

4. *XAIM: Winda.*

5. *ZUHD: Zahıdı, çêlekêşi. Terka dınê. TAMAT: Peyvên bê cih.
XERABAT: Meyxane (pr.). RET: Here!, bıbore!*

8. *PIRÊ MUYXAN: Pirê meyxanê. REND: Rınd*

9. *ETWAR: Tewr, rewş.*

- 10 Li yetmeinne qelbi, 'eyn-ül yeqin dıbxşet
'Eyn-ül 'ıyan divétın, kafi nehın dirayet
- 11 Miri û padişahi mûyek lı nık "Melayı"
Nadım bı mulkê alem yek zerreyek 'inayet

DENGÊ TİPA (ت : T)

"NAZENİN"

- 1 'Er'er-xerama bı qedd û qamet
Yek bûse da me bı sed qiyamet
- 2 Yek bûse bexşî ewwel bı ihsan
Axır lı mın kır curm û xeramet
- 3 Jı jeng û zerqê da dıl bışotın
Cama sedef bin rend û keramet
- 4 Jı herdu çeşmên tey mest û xwûnrêz
Nûra du çeşman kê di selamet
- 5 Lı derd û eşan peykan û nişan
Me j'herdu çeşman kifş in 'elamet
- 6 Ruswayê 'ışqê tenha ne ez bûm
Kes di zemanan heb bê melamet?

10. *LI: Jı bo. Yetmcinne: Têkcuê ci. QELBÎ: Dilê min. EYN-ÛL YEQİN: Rastiye nediti. EYN-ÛL 'İYAN: Rastiya ber çav. DİRAYET: Zanyari, tégihıştin.*

- 7 Du secde ferz in, filhal bîbîn ber
Dema xuya bî ew qedd û qamet
- 8 Da 'eybî, rendan neki bî badê
(Nufûs û qewmin, biha tesamet)
- 9 "Mela" lî 'umrî bê feyde bori
Kêşa bî zoran qehr û nedamet

DENGÊ TÎPA (ث : S)

"EMRÊ BEYHÛDE"

- 1 'Umrê dayî' bo me bê dilber 'ebes
Wey! tevê 'umrê me bori ber 'ebes
- 2 Dîl emanet da bî naehlan ne dî!
Lê bî naehlan me da gewher 'ebes
- 3 Da dî seyra 'îşqê bê dilber ne çî
Lê dîbî seyra te bê dilber 'ebes
- 4 Pur dî pey weslê me se'ye û cehde da
Cehde û se'ya me hatin der 'ebes
- 5 Ahî! wê kuştin bî derba xencerê
Ma dî mëlakê dîret xencer 'ebes?

1 'EBES: *Beyhûde*.

- 6 Dil ji derba kaşûwan bû pare par
Goy di meydanê dibîr sed ger 'ebes
- 7 Mehdera vi suxteyi iro bîkîn
Ez dibêjim: Nabîr ev mehder 'ebes
- 8 Kîfş e me'na, ki lî lewhê simê di?
Nuxteyê mîsk û xetê 'enber 'ebes
- 9 Da "Mela" hîşyarî bi lê pur kesan
Sine pur lê dane seng û ber 'ebes

DENGÊ TÎPA (ث : S)

"BEHSÊ MEKE"

- 1 Namê 'enber-şîkenê bêti, ji 'enber meke behs
Bîl ji wê sîlsîle û zulfê mû'enber meke behs
- 2 Veke lêvê û ji nivê bîwerin qend û nebat
Jî lebrî le'lı-şeker bêj û ji şeker meke behs
- 3 Bî ser enguştê 'eqîqî, bîde fîncana rehiq
Abî-heywan te çî yîm. navî ji kewser meke behs
- 4 Zeriyên şehla û durdane bîbîn şahîdê bezm
Jî genîm reng û siye-çerd e û esmer meke behs

6. *KAŞÛ: Darê gogê. GOY: Gog (top).*

1. *ŞIKEN: 1) Şkestî. 2) Badayî. MU'ENBER: Emberkîrî.*

3. *ENGUŞT: 1) Bejn. 2) Tîlî. REHIQ: Mey, şereba bînaxweş*

4. *ŞEHLA: 1) Çavkîl. 2) Şîrîn.*

- 5 Dê bişaret bî işaret jî neyê bête sima'
Tu jî nayê dî simaê bike bawer meke behs
- 6 Wê nihalê bî der axûş û bîdi canê şêrin
Şaxê 'umrê bixwe ber jê, û jî Qeyser meke behs
- 7 Ayetê husnê mûfessel ke, jî Keşşafî Cemal
'İlmê 'ışqê bike tefsir û jî defter meke behs
- 8 Razi dehrê jî sîpîhrê tu nîzani bî cedel
Hîkmetê da wer, tu jî hîkmetê dawer meke behs
- 9 Abî-heywan te divêtin, tu bibe hemrehê Xudr
Camu Cem bin û jî Dara û Sîkender meke behs
- 10 Jî ezel aqîbetê karê ku me'lûmî ne bît
Camê mey noş û jî teqdîrê muqedder meke behs
- 11 Dilê yarê me ne bû nermî, bî sed ab û gri
Jî dilê dilberî ma û berê mermer meke behs
- 12 Tiri sed tenê cîger, sine lî ber maye çeper
Jî dil û cergê kul û sineyê ker-ker meke behs
- 13 Şîrê elmasî kîşînit, tu jî lami' de xeber
Vegîrit huqqeyê yaqûti jî gewher meke behs

5. *BIŞARET: Mızgîni. SIMAÊ: Bîhistîné.*
 6. *NİHAL: Teze, leylan, cîh. AXÛŞ: Hembêz.*
 7. *KEŞŞAF: Navê tefsîreke quranê ye.*
 8. *DEHR: Zeman. TEKRAR. SÎPIHR: Asîman.*
 9. *XUDR: Xocê Xîzır.*

- 14 Jı şefeqê zuhre xuya bit, tu binê perwinan
Cebhetê ew binûmêt, tu j'meh û xawer meke behs
- 15 Lı rûwê yarê, du meh-new me qıran dine dı mest
Tu ji seyra qemerê talı' û exter meke behs
- 16 Pur ji dêm û xet û xalan, te xeber daye "Mela"
Nezerê wer bide bejnê, ji mufessır meke behs

DENGÊ TÎPA (ش : S)

"BAZARA DINÊ"

- 1 Tu sehergeh bı temaşa were bazarı hudûs
Lê te bêfaide azarı nedıt, xarı hudûs
- 2 Da ji dıl xunçe-lebek nazık û ter dane bı jir
Bı tebessum bı te ra bête ji gulzarı hudûs
- 3 Sed gırıh mın dı dıl ın, lew ku çep û rastı dıkır
Şahê husnê qıdemi, zulfê gırıhdarı hudûs
- 4 Bıl ji sultanê qıdem, mın bı te iqrari nehin
Ger lı kaba me nıhen metqeb û bızmarı hudûs

14. *MEH: Hiv. XAWER: Rojhilat, roz.*

15. *NÊW: Nû. QIRAN: Nêzikayi. TALÍ: Avêtın derketın. EXTER: Navê stêrkeki ye.*

1. *HUDÛS: Peydabûn. Hebûn.*

2. *XUNÇE: Bışkojên gulan.*

3. *QIDEMÍ: Qedimi, her hebûn.*

4. *KAB: Kabok, gûzek. NEHEN: Deynın, daynın.*

- 5 Dıl dı deryayê qıdem qaf e, bı sabıt qedemi
Gerçi düim lı serê ferq e me mınşarı hudûs
- 6 Belku diwarı bı guh bın, bı Xudê ki bı Xudê
Bı tu rengi negeri eşkere esrarı hudûs
- 7 Lem'eyek ger jı kenarê qıdemı pertewi dıt
Dê jı ber wê sıetê mehû bın enwarı hudûs
- 8 Wê bı sed pencereyan daye şuaâ qıdemı
Gunbedı ışqê lı ser kursiyê dewwarı hudûs
- 9 Tu hudûsê weh mebin, qenci nezerki carekê
Lı esasê qıdemê daniye diwarı hudûs
- 10 Here eslê xwe û tertib û qiyasê jê (bı)ke
Ger nızani çı ye, yekcarı berê darı hudûs
- 11 Ateşê ışqê wucûdê hıl dıkıt şubhetê zêr
Heye mumkın ne fırt zibeqê ferrarı hudûs
- 12 Ellah Ellah ku dı 'umrê xwe tu carek nebıhi
Çı seda têtê jı vê gunbedê dewwarı hudûs
- 13 Tu jı ber perdeya wehmê were der, da bıbıhi
Çı newa têtê bı sed nexme jı ewtarı hudûs

5. QAF: Çıyayê Qaf. QEDEM: Ling, pê. FERQ: Tepla seri. MINŞAR: Birek, xızar.

6. PERTEW: Tışk, tirêj, ronahi.

11. Ev rêz dı nusxeyeka dın de weha ye, "Ateşê ışqê şebê zêri wucudê hılı ket". ZİBEQÊ FERRARİ: Hılqevaztına beqê.

12. NEBİHİ: Nebıhizi.

13. WEHM: Xeyal. NEXME: 1) Dengê xweş. 2) Hewaya muzikê. EW TAR: Jiya aletên muzikê.

- 14 Hal û musteqbel û mazi dı xwe da têkî yek m
Subhî mewcûd e bı 'eynê xwe dı êvarî hudûs
- 15 Rast û çep û gav û se'et her lı me ew datinî
Zulfeqarê qıdemê heyderê kerrarı hudûs
- 16 Rast û evraz û nişûvi me bıwarın yek û yek
Lê tenê wê lı me bû daire berwarî hudûs
- 17 Dê lı qelbê me çı dıt lami'eya islamiye ?
Ku lı canê xwe me xef bestiye zunnarı hudûs
- 18 Reng û jengê hedesê, neqşê hudûsê me dı dıl
Bıde ber rendeşî ışqê, ew e qessarı hudûs
- 19 Can lı ser destê nihai dı riya cananê da
Ruhı sef-sef ku vewestane dı bazarı hudûs
- 20 Dê ji xeflet bıretın saya-zewalê ey dılı
Rûnenê da tu emanet lı sıha darı hudûs
- 21 Tu ji fسلê here eslê ku divê dêrî xerab
Da nebi merkebê cehlê tu dı bin barı hudûs
- 22 Da nigarê xwe bı sed rengi bıbini (tu) iro
Were carek bıke seyrê tu dı etwarı hudûs

14. HAL: Dema nıha.

15. HEYDERÊ KERRAR: Bernaukê Hz. Eli yc. HEYDER: Şêr.

18. RENDEŞ: Rende, rinde. QESSAR: Bırrin, berek, qutkırox.

20. SAYA-ZEWALÊ: Sıha (siya) nivro.

22. (TU): Ji ber kêmbûna heceki dı beytê de me nivisi. ETWAR: Rewş, tewr. Çiya (pr),

- 23 Tu bî halê me dîzani çî ye her lehze "Mela"
Me dîdîl têt û derî xencerî xeddarî hudûs

DENGÊ TÎPA (Ğ : C)

" BİNEFŞA NAZENİN "

- 1 Şîmşadı xeram û serwî xennac
Cananan dîbîrî bî 'îşwe tarac
- 2 Mîn di seherê dî xwabê mesti
Bê deng tezerû we lalî durrac
- 3 Bîşkîftî jî xunçe nêrgîza mest
Bû ferqî jî ser qedîfe dibac
- 4 Cebhet keşîfî jî subhî sadîq
Nûrê ku veda lî ser şebî dac
- 5 Elması numane şubhê Mîsrî
Danin cegerê me dîl kîr amac
- 6 Nesrîn û bînefşe tewwuzandî
Mawerd dîreşandî şuşeyî ac

-
1. ŞİMŞAD: *Cureyek ço. XENNAC: Nazdar. TARAC: Talan.*
 2. DURRAC: *Teyrê çil. Porê topîk.*
 3. DIBAC: *Cureyek qumaş.*
 4. DAC: *Tari.*
 5. MISRÎ: *Navê cureyek şûr e.*
 6. AC: *Dîranê fil. MAMERD: Gulav*

- 7 Cuhtë Hebeşan bı terfet-ül 'eyn
Ani qederek ji Espehan bac
- 8 Sima ku numa nema lı hış sim
Simabı ji xucle ma ji ixrac
- 9 Mir'ata Sıkenderi lı pêş e
(Behrûn we lehel 'ukûsû emwac)
- 10 Dora qemerê ji ber şefeq da
Ku spêde lı ferqı ser niha tac
- 11 Çerx e, felek û melek dıbazın
(Şemsun we kewakibun we ebrac)
- 12 Zuhre bı qıranı qabê-qewseyın
(Wen-necmû iza hewa bı midrac)
- 13 Dengê melekan zımihne zım-zım
Ewrahi ji ışqê têne mı'rac
- 14 Dıl behr e, û sed hezarı mewc in!
Zahıd çı xeber ji behrı mewwac?

-
7. TERFET-UL ÊYN: Girtın û vekırına çav. Çavıtıqandın. ESPEHAN: Esfehan.
8. SİMA: Sû. SİM: Ziv. SİMAB: Ava ziv. Rêza duwemin dı nusxeyek dın da weha ye: "Simabı ji xucle maye recac". XUCLE: Şerm RECAC: Lerz.
9. MİR'AT: Neynık. LEHEL 'UKÛSÛ: Lêwekılândın. EMWAC: Pêl.
11. ŞEMS: Roj. EBRAC: Burc.
12. QABÊ-QEWSÊN: Navbeyna birûwan. NECM: Stêr. İZA: Wextê. HEWA: Xurıcandın. MİDRAC: Pê bı pê.
13. ZİMİHN: Galgalkırın.
14. MEWWAC: Pêlên pır.

- 15 Bori û bî xencekê "Mela" kuşt?
Ew xunçeleba delal û xennac

DENGÊ TÎPA (Ğ : C)

"BEXT Û TEXT"

- 1 Dîl jî 'îlacê ku bî der ket mizac
Dê jî lebê noşî 'eta bit 'îlac
- 2 Ayineyî camî cihan bini Cem
Badeyî le'li ne dî cama zucac
- 3 Jî ava heyatê bî me da şerbetek
Zinde kırım ma jî 'edû ra neşac
- 4 Bendî kırım gerçî şîbhê filî bûm
Simiberê sa'id û bazû jî ac
- 5 Exterî îqbal û meh i burcê bext
Mîhrî sîpehrê kemer û text û tac
- 6 Kosî ku hîngaftî bî şahî lî text
Padişehan neqdi-rewan dan xerac

-
15. *XENNAC: Pîr bî naz.*
 2. *ZUZAC: Şûşe.*
 3. *NEŞAC: Şin û giri.*
 4. *SA'ID: Mîl*
 5. *IQBAL: Bext. MÎHR: Roj, evin, dostani. SÎPEHR: Asiman.*
 6. *KOSÎ: Defa hewarê. NEQD: Dîrav, pere.*

- 7 Xusrewê Şêrinê lı der bendı husn
Simi-beran lazım e lê muhr û bac
- 8 Sıkkeyê şı'ra me bı navê te hat
Lew bı 'eyarê dı cihan da rewac
- 9 Abı rewan mın diye şı'ra "Mela"
(Yunkirû lil mai li sû-il mizac)

DENGÊ TİPA (Ç : C)

"NEWROZ Û SERSAL"

- 1 Disa jı nû bêhal e dıl
Saqi, werin cama zucac
Muştaqê xemra al e dıl
Lê xwoşi ani bit mizac
- 2 Saqi ku dêm mehweş bitın
Kakul jı şêva reş bitın
Qerqef bıla ateş bitın
Em dê bı wê dıl kın 'ilac
- 3 Da em bı wê dıl hey bıkın
Pê sine dax û key bıkın
Sed menzılan pê tey bıkın
Ew dê dı seyrê kıt rewac

-
8. *REWEC: Bıha, rûmet, berêzi, piyase.*
9. *YUNKIRÛ: İnkâr dıke. LİL MAÎ: Jı avê. LÎ: Jı bo. SU': Pis.*
1- *XEMR: Mey, bade, şerav. AL: Sor.*
2. *MEHVEŞ: Hıva geş. KAKUL: Tembork. QERQEF: Mey, bade.*
3. *HEY: Hıyi, sax, xwç. TEY: Tewandin, mabest, niyet, hacet.*

- 4 Bê nûr û narê muhbetê
Bê neqş û sun'ê qudretê
Naçın meqamê wesletê
(Nûrun lena wel-leylû dac)
- 5 Ev narê siqala dîl e
Daim lî wê qala dîl e
Newroz û sersala dîl e
Wextê hilitin ew sirac
- 6 Hetta bî nûra badeyê
Rengin neki seccadeyê
Dûri jî wê şehzadeyê
Durdaneya gerden jî ac
- 7 Durdaneya gerden bîlûr
Reyhan lî ser werdên dî cûr
Hey-hey bî mesti têne dor
Xala lî nîk ferqê bî tac
- 8 Mihra te pur ebter kîrîn
Xalan jî ber bîskan derîn
Zulfa muselsel 'enberîn
Çin çin jî Çînê têtê bac
- 9 Tenha ne Kurdistan dîdîn
Şîraz û Yeng û Wan dîdîn
Heryek lî ser çehvan dîdîn
Jî Espehan têtî xerac

4. *LENA: Bo me.*

5. *SIRAC: Çîra. Roj.*

8. *EBTER: Bê bereket.*

10 Çehvên belek qewsên helek
Çerx û felek xalib melek
(Fi hubbî ha 'umri delek
Wel hubbû yecri fi 'u cac)

11 Şahîd hezar reng xemmlin
Reqs û sema pê kemmlin
Îro "Mela" em sed dîl in
Saqi werin cama zucac

DENGÊ TÎPA (Ç : H)

"XWÎNÊ NERÊJE!"

- 1 Pur meke israfê dî qetlî mûbah
(Sefku dem-il aşîqî ma la yûbah)
- 2 Sine bî destê xwe mûbarek veke
(Te'rifû kem fi kebedi min cirah)
- 3 Dîl jî hewayê te dî fikrên dî hûr
(Fi lucecin beyne hubûbir-riyah)

-
10. HELEK: Helak, xetere. FÎ: Dî ...de. L1 ser. DELEK: Têgîştin, mızdan. YECRÎ: Dîherîke. UCAC: Balisok, ecac.
1. SEFK: Rêtin. DEM: Xwin. MA: Ew, wî. LA: Na, ne. YÛBAH: Helal.
2. TE'RÎFU: Tu dîzani. KEM: Çend. KEBED: Kezeb. MÎN: Jî. CİRAH: Bîrin.
3. LUCEC: Kûrayî. BEYNE: Navbera. HUBÛB: Gerinek. RİYAH: Ba.

- 4 'Işq ku gıha kê û lı 'eqlê xwe ma?
(yeftikû bil-aşiqi husn-ul milah)
- 5 Dê du siyeh-surmeyı çehvên xwe kıt
Xakı rehı yarê seba her sebah
- 6 Toz û xubarı seherê ber çimen
(Qed neşeret-tibe we bil miski fah)
- 7 Fêris û rumbazı gıhan yek, bı tir
(Ehmedo fil-beyni qetilur-rimah)
- 8 (Bûse-zenan her ki ber an asitan
Mekkene min cubheti hi la berah)
- 9 (Helle leh-ul qetlû bi şer' 'il hewa
Men keşefes-sırre we bis-sırri bah)
- 10 Husn û edaya te "Mela" her ki di
(Sehhe lehû enne ke 'eyn-ul fisah)

-
4. *YEFTİKÛ: Kuştına xedar. MİLAH: Delali. Bayê ajotna gemiyê.*
5. *REH: Rê. SEBA: Bayê sibê.*
6. *QED: Miheqeq. NEŞERE: Belav bû. TİB: Bihna xweş. FAH: Belav-bûna bihna xweş.*
7. *RİMAH: Rım.*
8. *BUSE: Maç. ZENAN: Kırın. BER: Lı ser. ASİTAN: Dergah. MEK-KENE: Cih girt. MİN: Ji. CUBHE: Eni. Hİ: Wı. LA: Na, ne. BERAH: Rabûn, terkkırın.*
9. *HELLE: Helal e. LEHÛ: Jê re. ŞER'I: Qanûn. HEWA: Işq. MEN: Ki, kê. BAH: Eşkere.*
10. *SEHHE: Durust e. ENNE: Mıheqeq. KE: Tu. 'EYN-UL FİSAH: Serdarê Fesihan. Qıserewan, peyrewan.*

"HEYFA ZANAYÊN JÎR"

- 1 Heyf dî qeyda xak û gîl bit arifê çalaki rûh
Dê mucerred bit ku pertew dît jî nûra pakî rûh
- 2 Qeydî xak û gîl nebit da bê hicab û perde bi
Mîslê bedrê carinan têxîr xusufê xakî rûh
- 3 Şem'ê ser nûr nadîrî ger ew nekîrî perhîzî dîl
Zewqê cama îşqê nakîrî ger nekîrî insakî rûh
- 4 Dîl bî tayek nêrgîzan de nazîkek terwende de
Gul dîkîrî teşbîhê xaran her xes û xaşakî rûh
- 5 Camî îşqê pakî rûhani tuhûra batîn e
Ê nenoşî, her we ma, hetta ebed, napakî rûh
- 6 Hey'eta keyf û kemê bê, keyf e keyfa arîf e
Dê bîmînut ger nebit naçarî bê tîryakî rûh
- 7 Dê bî gulzara cemala sebze-poşan wê çî kîrî?
Ê dî mîhrê da nebit dîl pare pare çakî rûh

2. XUSÛF: Hîvgirtin.

4. TERWENDE: Nûber, tazebîşkıftî. XES Û XAŞOK: Zîbl û zal, pûş û per.

6. KEM: Çend. Kê m. Pis.

- 8 Ber ji can derrakeyek rewşentir û wala divêt
Sûretê husna mûqeddes da bıkıt idrakı rûh
- 9 Ger xeberdar i, ji sırra "kunt û kenjen" guh bîdêr
Da bı sed tewrı beyan kıt me'neyê "Lewlakı" rûh
- 10 Lamê sırra tecelli ser lı Tûrı dil dıdıt
Zebtı nakıt wê mecalê sed hezar eflakı rûh
- 11 Herdu ilanên te di mın toqı gerden kır mudam
Da me her bêtın tebessum wek gula dehhakı rûh
- 12 Cewherı husna eda tenha dıbt meqbulı teb'
Ger ne seyqel dıt bı nûrı 'ışqê wek hekkakı rûh
- 13 Dê bı vi endaz û terzi ki dıbêt sıhri helal ?
Ger ne bala teb'ı bıt wek pehlewın çalakı rûh
- 14 Dıl bı rım avêht û wê lê bari kır qewsê şevin
Dê bıdıt ber gezmeyan bêsûc i ew seffakı rûh
- 15 Şehsuwar iro kemend avêhtıne qelbê "Melê"
Bendı nakıt xeyrı fıtraka te sed fıtrakı rûh

-
8. *DERRAK: Têgîştın. WALA: Hêja, berêz.*
 9. *KUNT Û KENZ: Bûm genc, xezine. LEWLAK: Tu nebûyayi.*
 10. *TÛR: Çiyayê tûr.*
 11. *İLÂN: Mar. GULA DEHHAK: Gula geş.*
 12. *SEYGEL: Mışt. HEKKAK: Siqalkırın, xurandın.*
 13. *ENDAZ: Avêtın. ÇALAK: Çıst.*
 14. *GEZME: Tır.*
 15. *FITRAK: Bendê (weris) girtına heywanê kovi.*

- 7 Her şam û seher bi destê xûban
(Min xemretina tedûrû eqdah)
- 8 Seyyahî me din dî xelwe iro!
Ellah ku çî xelwe û çî seyyah?
- 9 (Îfteh bi liqa ke qufle qelbi
Fel-qelbû lehû liqa ke miftah)
- 10 Berqê ku veda ji ber niqabê
(Fel-lamiû min sena hû qed lah)
- 11 Qews û qezehan numan ji bala
(Wel-'enberû min şeza hû qed fah)
- 12 Ayine dilê "Mela" cela da
(Min tel'eti hi fe qed sefer-rah)

-
7. ŞAM Û SEHER: Êvar û sibe. XEMRETÎNA: Şeraba me. TEDÛRÛ: Dîgere. EQDAH: Qedehan.
8. SEYYAH: 1) Îbadet. 2) Herikandin. 3) Gerok, turist. XELWE: 1) Tenêbûn. 2) Quncikê tari.
9. ÎFTEH: Veke!. LIQA: Liqaybûn. KE': Te. QUFLE: Qefl. QELBÎ: Dilê min. LEHÛ: Jê re.
10. SENA: Pesin. Ruhni, ronahi, tirêj. HÛ: Wî. LAH: Derketin. Eşkere.
11. NUMAN: Eşkerebûn. BALA: Bejn. ŞEZZA: Bihna mîskê. FAH: Belavbûn.
12. CELA: Tije, dagirti. TEL'ET: Ditin. Avêtin. HÎ: Wî. BEFA: Safî. RAH: Mey.

"YEKBÛN PÊWÎST E!"

- 1 'Işqê ku bîdîn bî yek dû erwah
Peyweste divê bî hev bin eşbah
- 2 Can û cesedan ku ittihad in
(Wel maû leh-ûl mizacu bir-rah)
- 3 Wesla te li can û dil heyat e
(Men zaqe meraret-el newa tah)
- 4 Tenha ne di sine min xedeng in
(Min lehzi ke filqulûbi ermah)
- 5 Perwin jî şefeq seher xuya bûn
(La bid'e we fihi min ke misbah)
- 6 (Lew mustû min-el hewa ke ban in
La bid'e we qed temidû erwah)

-
1. EŞBAH: Zincir.
 2. MA': Av. LEHÛ: Jê re. MIZAC: Tevlihev. RAH: Bade.
 3. MEN: Ki, kcsê. ZAQE: Tam ke. MERARET: Tahli. NEWA: Dûriti.
TAH: Hilakbûn.
 4. LEHZ: 1) Tefekur. 2) Temaşe. KE: Te. QULÛB: Qelban.
ERMARH: Rîm(an).
 5. BID'E: Şik, gumman. FÎHÎ: Tê de. MÎSBAH: Çıra.
 6. LEW: Eger. MISTÛ: 1)Mızdan. 2) Mest. 3) Germi. HEWA: Evin.
KE: Weke. BAN: Navê dareke dirêj. QED: Miheqeq. TEMUDÎ:
Dirêj dibe, dilerize, diheje.

"AFAT Û BELA"

- 1 Ahî jî derdê dîl dîkît
Herçî ku di azarî çerx
Derbê lî nîva dîl dîdît
Lamî' sîfet nûbarî çerx
- 2 Tê nî sineyan peykan nîhin
Amancê wan tîran em in
Dama belayê der kemîn
Her goşê dormadarî çerx
- 3 Bîra xwe tînin xenceyan
Aşîq dî nêv îşkenceyan
Tavête dîl ber penceyan
Her dem jî nû şunqarî çerx
- 4 Ku van letîfan gul-'îzar
Şuna gulan rîstîr
Lew tî nî bulbu za.
Nîva cîhê gulzarî çerx

-
1. *Rêza duwemîn dî nusxeyek dî nî de weha ye: "Herçî nedî azarî çerx".*
 2. *DAM: Tûr.*
 3. *ŞUNQAR: Teyreki pençetûj e.*
 4. *GUL-'ZAR: Gulançk, gulbîsk, gevedek por.*

- 5 Sed bazıyan ev huqqebaz
Tınıt bı hile-karı saz
Geh geh ku naz e w geh niyaz
Sehhar û pur mekkarı çerx
- 6 Herçi bixûnit suhbetê
Axır dı cana şerbetê
Zehra-helahıl dê det ê
Da dıl nedın azarı çerx
- 7 Ev errey a jehri-dıdan
Mın jê dı dıl danin sinan
Ma I'behrê ferqı dujminan
Bêt û bîret minşarı çerx
- 8 Djımın ji can talan bıtın
Ew xwe hero nalan bıtın
Mêlak û dıl kalan bıtın
Lê bêt û ret xeddarı çerx
- 9 Dav kuhne-xanı mıslê deyr
Çendin kewakıb têne seyr
Peykan bı davê şubhê teyr
Her jê dıbarın narı çerx
- 10 Şemsi bı şemsê cam bı cam
Hetta dıkın dewrê tamam
Ateş dirêjıt her mudam
Ev gunbedı dewwarı çerx

5. *HUQQEBAZ: Hilebaz. MEKKAR: Mıkr, hilebaz, hewnebaz.*
7. *ERRE: Birek.*
9. *DAV: Da ev. DEYR: 1) Warga feqiran. 2) Dêr.*

- 11 Ağır dı ab û gıl dıkıt
 Qelban jı qelban hıl dıkıt
 Mıtqeb dı can û dıl dıkıt
 Daim evıstın karı çerx
- 12 Çendi ku xûban bèn rezım
 Mın jê dı dıl danin gezım
 Amancê wan remzan ez ım
 Ser-eskerê seyyarı çerx
- 13 Mın pur şevan hetta seher
 Danine rê sem' û beser
 Ew inahê rû, ma bête der
 Ta bıbme newbet-darı çerx
- 14 Kes di lı lewhê sine qet (?)
 Neqşek vehati bê xelet
 Herdem jı nû yek taze xet
 Tavête der pergari çerx
- 15 Ma j'hesreta şêrin-leban
 Xew tête çehvan qet şeban?
 Fıryad jı destê kewkeban
 Pursê bıke j'bêdarı çerx!
- 16 Van rehrewên himmet-bılınd
 Berdane meydanê semend
 Sergeşte bın hetta bı çend?
 Ev rekbê meş'eldarı çerx!

15. *BÊDAR*: Bê xew, şiyar.

16. *REHREW*: Rêwıngi, rêwi, karwan. *SEMEND*: 1) Hespê ağır. 2) Colê hespa. *SERGEŞST*: Sergêj. *REKB*: Sıwar.

- 17 Gavek ji dengê zengilan
 Ê mun çî rûnî menzilan?
 Hey hey dî binî mehmilan!
 Firyad e her qentari çerx
- 18 Pur min ji vê çerxê "Mela"
 Kêşane afat û bela
 Ebleh dîbinim wi hela
 Herçi ji dil bit yari çerx!

DENGÊ TIPA (Ç : X)

"AX Û OX"

- 1 Dilberê iro seher avête cergê min du dox
 Yek lî sine, yek lî dil da, lew ji min tèn ax û ox.
- 2 Ah û oxên min j'dil tèn, lê ji ber tira qızıl tèn
 Yan ji kovanên dî kul tèn, jê dizêt her xwûn û zox
- 3 Xwûn j'dil cû-cû rewan tê, wek 'eqiq û erxewan tê
 Lê ji dest selwa cuwan tê, ew şepala şeng û şox
- 4 Ew şepala şox û şeng e kafira Rom û Freng e
 Da me ber cotek xedeng e, zalimê kuştım bı dox

17. MEHMIL: Bar, ezyet, nirê zulmê, texterewan. QENTAR: Quntar.

18. EBLEH: Bêhuş, kêmaqıl.

1. DOX: Toqmaq, gurz.

2. CÛ: Co, cihik. 'EQIQ: Kevirê 'eqiq (sor e). ERXEWAN: Dareka çiçeksor e.

- 5 Zalimê kuştım, şepalê nazikê qencê delalê
Bûn hicaba zulf û xalê, êdek û ala û tox
- 6 Netrik û tayên bı rêşi, ê d'zêr in pê ve wêşi
Mın du fêris dın dı pêşi, murwet û insafı yox
- 7 Lew heriftım ez jı meylê, şubhetê sihlê w seylê
Muhbet û ışqa dı leylê, ez kırım yekser pılox
- 8 Dest nehêlım ez j'dinê, şubhê Ferhad û Şêrinê
Wer jı ber ışq û evinê, mın dı rê çıt ev kılax
- 9 Suhbeta çerx û sema tê, wek "Melê" sed muhtela tê
Zemzem û ava heyatê, muşteri sed şex û şox.

DENGÊ TİPA (Ç : X)

"HEYHEYA DİCLE"

- 1 Heyheya reqs û semaya te çı xweş bestıye çerx
Ku dı burcê bı sema têtê lı ser destê xwe berx
- 2 Sofiyên her dı tewafê, Hecer-ul Eswed e qesd
Gul û sunbul bı sema tên hemıyan zımzım û çerx

5. *ÊDEK: Suxme, sencaq. TOX: Tac, nişan, arme.*

6. *WÊŞÎ: Weşi, guşi.*

7. *SIHL: Sêl. SEYL: Qûm, silekan. PİLOX: 1) Pızotê aqır. 2) Pelt-xandi. 3) pıxpıxandi.*

8. *KILOX: Seri.*

- 3 Neqşê elmasî lî elmasê bîni girtîye herf
Xettê yaqûti lî yaqûtê şikênandiye nerx
- 4 Kerixîm em dî qiyamê me jî dîl perde dîrand
Arîfê wextîm û Me'rûfî bîla bête jî Kerx
- 5 Da bînasi xeterên rê, tu nebi xafilê jê:
Dicle ye, lê dî pîrîm, bîrbîrê pêl û ber û merx
- 6 Pirê şaar e dî şî'rê û "Melê" şalî-firoş
Tu nişan mîn mede ferxê, ku lî nîk mîn bûye ferx

DENGÊ TIPA (3 : D)

"QENC ZANE BE"

- 1 Sîrrê wehdet jî ezel girtîye hetta bî ebed
Wahîd û ferd e, bî zatê xwe wi ninîm çu 'eded
- 2 Dî qîdem da ezel û 'eynê ebed herdu yek in
Sermedîyyet we dîxwazît ne ezel bît ne ebed
- 3 Ferq e wahîd jî ehed, lê dî meqamê semedî
Bî heqîqet ku yek in herdu, çî wahîd çî ehed!

-
4. *QIYAM*: Rawestîn, lî piya mayîn. *ME'RÛF*: Şêx Me'rûfê Kerxê.
KERX: Navê gundekî Diyarbekrê ye.
 5. *MERX*: Çavkani. Avzê, qîlîç.
 2. *SERMEDIYYET*: Bê destpêk û dawî.

- 4 Yek e derya tu bızan qenci çı mewc û çı hebab
Dı esıl da ku hemı av e, çı av û çı cemed
- 5 Afıtabı ehediyyet dı xwe da gırtıye kewn
Ne ku 'ewrek heyê, lê gırtıye çehvên me remed
- 6 Husna zatê but û latan jı cemala semed e
Jı misala senemi weh ku tecella ye semed
- 7 Xeyrı derya niye sehra bı heqıqet emma
Jı rûwê keyfe ku ev av e bûye şubhê zebed
- 8 (Kulle yewmin hûwe fi şe'nin) nebi xafılı jê
Her peyapey jı şûnan dıkırıt feyz û meded
- 9 Ger dı Adem bıdıya sırrıyê 'ılm, İblısı
(Hınema ebsere hû kebbere hinen we seced)
- 10 Çı zeman û çı mekan û çı cihat û çı hıdûd?
Çı meqadir û tefasil û hısab ın çı 'eded?
- 11 Çı munafat û lızûm ın çı kıyas û çı misal?
Ev çı tewlid û çı terkib e, çı rûh ın çı cesed?

-
4. **HEBAB:** *Peqpeqok, kef û kunc.*
 5. **AFİTAB:** *Roj. KEWN:* *Madde, kurre. REMED:* *Çavêş.*
 7. **KEYFE:** *Çewa, rewş, kêf, hal. ZEBED:* *To. Kefik, reşayiya erdê.*
 8. **KULLE:** *Hemû. YEWM:* *Roj. HUWE:* *Ew. ŞE'N:* *Hal, rewş. ŞI-
ÛNAN:* *Rewşan.*
 9. **HİNE MA:** *Gava ku. EBSERE:* *Dit. KEBBERE:* *Tekbir da. HİNEN:*
Hingê, wê gavê. SECED: *Secde bîr.*
 11. **MUNAFAT:** *Ditnên zıt. Terkkırına hev.*

- 12 Ser bî 'iczê dîderit quwwetê derrakeyê ma
(Rece-'el 'eqlû kelilen we meta qame qe'ed)
- 13 Hîret û 'icz e, serencamî dî babê nezerê
(Key bî Xalıq nezerî qasırî mexlûqî resed?)
- 14 Guft û goyê me'rîfet çendi "Mela" pey da bîki
Gewhera me'rîfetê nagîhêtê kes bî xîred!

DENGÊ TÎPA (٤ : D)

"CEJNA BÊ PIROZ"

- 1 'İd e û herkes jî didara te lê pîroz e 'id
Ez tenê Mehrûmê didarım bî sed menzil beid
- 2 Her seher dîhnêrım ez cana bî ahan ra jî dîl
(Barek-el Bari bi is'adin 'eleyha yewme 'id)
- 3 Dergehê lutfa te xanım ma lı mahrûman vebî?
(İnne kelben basiten dehren zira'en bil wesid)

-
12. *RECE'E: Geriyaye. KELİLEN: Westiya. META: Gava. QAME: Ra-
bu. QE'ED: Rûnişt, danîşt.*
13. *HİRET: Heyret. QASIR: Kın, kurt. RESED: Gıhaştın.*
14. *XİRED: 1) Hış, aqıl. 2) Leyiztek. 3) Fedikırın.*
2. *BAREK: Bereket. BARÎ: Xwedê. İS'AD: Seadet. 'ELAYHA: Lı serê.
YEWME: Roj.*
3. *İNNE: Bê şık. KELB: Kûçık. BASITEN: Vezelandi. DEHR: Zemanê
dirêj. ZIRA': Mîl, pepık. WESİD: Ber deri.*

- 4 Pire-merd ım, aşiq ım iro murada mın bîbexş
(Ya hebibi ya mûradi ya muna qelb-il murid)
- 5 (Ferre 'eqli min lehibi misle bazin ew 'uqab
Zabe rûhi misle ma inhelle fi narin celid)
- 6 (Dem'u 'eyni min bukain mislû nehrin fi sukûb
Narû qelbi min xeramin fi diramin fil weqid)
- 7 Dıl ji ber narê mecazi bil heqiqet bû pereng
(Narû qelbi fi hewa hû mislû narin fil hedid)
- 8 Key xılas ez dozexê hecri tu ya bım ey cuwan
Her nefesdared sela û ne'reyê hel min mezid
- 9 Ki dızanıt mın ji rımbazan dema oxılme tên?
Têne dıl sed rım ji wan û sine tênê sed cerid!
- 10 Mın ji seffeynan ji niva meqtelê rım têne dıl
Lê h wan destan mının xwûna xezaya ez şehid
- 11 Mustefa husn û cemelê, sûreta xal û xetan
(Ma telewna xeyre herfi "La" we Qur'anin mecid)

-
4. *MUNA*: Umid, hêvi (yê ku daxwaza alikariyê jê tê kırin).
 5. *FERRE*: Reviya çû. *LEHÎBÎ*: Pêlêdana agirê mın. *'UQAB*: Qertel. *ZABE*: Heriki, heliya. *INHELLE*: Heliya. *CELÎD*: Xûzi.
 6. *DEM'*: Stêrê çav. *'EYNI*: Çavên mın. *BUKA'*: Gırin. *MEHR*: Çem. *SUKÛB*: Rijandin, herikandin. *XERAM*: Evin. *DÎRAM*: Koziya agir. *WEQÎD*: Guriya agir, alaca agir.
 7. *PERENG*: Perengê agir. *HEDÎD*: Hesın.
 8. *EZ*: Ji. *NE'RE*: Qırqır. Hewar û gazi. *DOZEK*: Doje. *HECRÎTU*: Cudabûna te.
 9. *OKILME*: Belayên gıran.
 10. *SEFFEYN*: Du reêz. *MEQTEL*: Şergeh. *XEZA*: Xaziti.
 11. *MA TELEWNA*: Me nexwend.

- 12 Gerçi her daim jî mîhrê neynîka dîl bedr e mîn
Wek hilala subhê tîm ez carîman bîm napedîd
- 13 Ma bî le'lên canfeza navê me bînit carekê
(Bîd-dua bellîx tehhiyati li Selma, ya berîd!)
- 14 Tu jî "Melê" botî bîpîrs, esrarê 'îşqê hel dîkît
Vê mû'emmayê çî zanîn sed mela û musteid?
- 15 Er bî kuştîm wer bî hîştîm emr û fermana te bît
("Ehmedo" 'ebdun-reqîqun, waqîfun beyn-el 'ebîd)

-
12. MIHR: Evin. BEDR: Hiv. NAPEDÎD: Nepeni. Veşarti.
13. BÎD-DUA: Bî dua. BELLIX: Bigehine. TEHIYYATI: Sîlavên mîn.
Lî: Jî bo. BERÎD: Name.
14. MU'EMMA: Şifre. MESTEÎB: Feqiyê talîb.
15. REQIQ: 1) Kole. 2) Tenîk. WAQÎFUN: Sekîniye. 'ËBÎD: Kole
(yan).

"BAYÊ ŞİMAL"

- 1 Ney-şekera gerden ji ac
Disa ji reştûzên semed
Qewsên lı bala ferq û tac
Keyber reşandın bê 'eded
- 2 Keyber reşandın bê hesab
Mısri ku dan siqal û tab
Sed Rostem û Efrasiyab
Kuştın lı wan ker kır cesed
- 3 Sed padişah û Xusrewan
Can dan ji işqê we rewan
Nesrin û lebsê erxewan
Mın din lı bejna serwi-qed
- 4 Mın din lı bejna 'er'erin
Tayên zabad û 'enberin
Bayê seba da çemberin
Zulf çûne ser nûra semed

2. *TAB: Tav, tirêj, çırisk.*
3. *QED: Bejn.*
4. *ZUBAD: Binxweş.*

- 5 Zulf çûne ser nûra zelal
Carek were bayê şimal
Bıskan ji ser dêmê vemaal
Zulfan ji ber cotê esed
- 6 Sehharê cohtê caduwan
Îro ji remza ebruwan
Dil girt û da ber kaşuwan
Ker kır lı miskinan kebed
- 7 Dil girt û da ber xenceran
Kuştım nigar û dilberan
Me j' destê zulma esmeran
Dad û meded, dad û meded
- 8 Dilber ji le'lên xwey şefaf
Da mın meya gulgûn û saf
Deryayê 'ışqê qaf û qaf
Peyweste têtın cezr û med
- 9 Husna munezzeh bê misal
Ser de, libasê xet û xal
Sergeşte heyran ma û lal
Ehmed ku di nûra semed
- 10 Ellah ji nûra sermedi
Yek qetreyek da "Ehmedi"
Şirini û remzek weh di
Medhûşi ma hetta ebed

5. *ESED: Şêr.*

6. *CADÛ: Sêrkar, bêxûy, pira sêrbaz.*

"HALEYA KESK Û SOR"

- 1 Ahî jî destê wê sirê, dîl bî meyê hewale kîr
Herçî lî mun kîrî "Mela", cama meya dusale kîr
- 2 Şengê bî nazi meşîha, mîsk û zûbadi weşîha
Rûy ma dî bin piyan e, hêj zêde lî mun delale kîr
- 3 Çiçek û gul sehergehane, nesterenên dî xergehan
Têkî jî mîsk û mawerê, mahê xunav û jale kîr.
- 4 Dêmê dî bîsk û xemrîyan, ta û lefên dî şetriyan
Mane temami kesk û sor, bedr e lî dorê hale kîr
- 5 Dûri kîrî jî sunbulan, çiçek û bîşkoj û gulan
Dîl me jî rengê bulbulan, şubhetê daxî lale kîr
- 6 Pirê mûxan jî şişe yê, da me sefineke meyê
Şukrê Xudê ku qulzemek înin jî xwe ra qubale kîr
- 7 Xudrî bî remz û mu'cîzi, mesti me dî dengîzi
Hati peyaleyek dî dest, eşkere sed peyale kîr
- 8 Xunçeleba j' rengê gulê, dêmê bî sır numa "Melê"
Şubhetê bulbulan seher, lew me fixan û nale kîr

-
3. *NESTEREN: Gulên sor. XER: Dîri. MAWER: Gulav. JALE: Avî, şebnem.*
 4. *ŞETRÎ: Kezi. BEDR: Hiv. HALE: Gera lî dor hîvê.*
 5. *DAX: Çiya.*
 6. *QULZEM: Derya. Behra sor.*

"YARÊ MEDE BI DÎNARÊ"

- 1 Derê mey xaneya 'îşqê, seher arîf ziyaret kîr
Bî abî çeşm û xwûna dîl wudû best û tehareî kîr
- 2 Werin cama hilalê, da jî 'eksê mahî new bînî
Ku xwanê mîhr û cergê çerx û xwanî-roz e xaret kîr
- 3 Bî mîzan qewsê mahê new, lî wechê dîlberê mîn dî
Jî çeşm û goşe yê ebrû, bî dor camê îşaret kîr
- 4 Bî ebsaran nezer mîn çû, jî çerxê qewsê ebrûyan
Şukurxwazîm, ku çehvan karî ber 'eynê bisaret kîr
- 5 Jî ser dêmê niqab avêt û destûra tewafê da
Dî se'ya beyt û îhramê, û mîn eswed ziyaret kîr
- 6 Dî didarê, hezaran can, nîsarê meqdemê yar îr
Kesê canan bî can bîmt, dî 'îşqê, wî ticaret kîr
- 7 Bî dinarê dînê zinhar, da yarê xwe tu nefroşî
Kesê Yûsîf fîrotî, wî dî alem da xesaret kîr

1. WUDÛ': Desbêj. BEST: Girtin, grêdan.

4. EBSAR: Çavan. 'EYN: Çav. BISARET: Ditin. Zanin.

5. NÎQAB: Rûçavk, rûbend, perde.

6. NÎSAR: Amade, xweavêtin, şabaş. MEQDEM: Ciyê ling, pêpelûk.

7. ZINHAR: Haydar. Nebî nebî!

- 8 Tîne ew secdeya şukrê, te bir mîhrabî qewseynan
Ku delq û şeml û seccade, bî vê avê qesaret kîr
- 9 Dî behsê le'li leb, her xamî narît teb'ê elmasî
Welê te'sir û feyzî mîhrî tedbirê heraret kîr.
- 10 Dî r'cazî beyanê da, su xen ger bête insafê
Dîzanît mu xteser her kes, "Melê" sîhr û 'îbaret kîr

DENGÊ TÎPA (J : R)

"BIRCA BELEK"

- 1 Xelqno! lî mîn kîm şîretê
Ew dilbera zerrin kemer
Mîn di dî halê xefletê
Hat der jî burcê wek qemer
- 2 Hat der jî burc û penceran
Dîl gîrt û da ber xenceran
Ev reng e halê dilberan
Lew aşîqan xwûn bû ceger
- 3 Qelb û ceger mîn bûne xwîn
Lewra ku nû derbûn bîrîn
Ey can were halîm bîbîn
Wer rûh jî qalîb bête der

-
8. *DELQ: Ebaya dewrê şa. QESARET: Şuştîn. Dî arava pis da werdan.*
10. *SUXEN: 1) Germî. 2) Germîya helbestan, edebiyat. MUXTESER:
Bî kurtî, xulase. ÎBARET: Beyan.*

- 4 Canê mın er bê ser cesed
Mızgin bı afaqan resed
Alem hemi pê bın hesed
Însan û cınn û canıwer
- 5 Alem hemi têk bûne sef
Seyrin lı şahê mın bı xef
Hatın temaşa çarteref
Şatır xumar têtın dı ber
- 6 Hat padişahê pur sıpah
Qamet elif, dêm şubhê inah
Dad û meded sed ah û ah
Zulf û 'eqarib têne ser
- 7 Gestime xelqno 'eqrebê
Mest ım ji şewqa xebxebê
Talı' tınê mı d'kewkebê
İro 'eqarib têne der
- 8 İro 'eqarib hate xwar
Çû nivê baxê gul-'izar
Ew buxçeya her lê buhar
Lew bulbulan lê qal û şer

4. AFAQ: Hemû dinya, ufûq.

5. ŞATIR: Çaqırkêf. Çist. Bêheya. XUMAR: Serxoşi, bêlişiya ji ber meyê. TÊTIN: Ev gotın dı nusxeyek dın de "tayin" e.

- 9 Bê hed ji dîl nali û keyb
 Da bu xçeya rîdwanê xeyb
 Van naliyan ninin çu 'eyb
 Suhtine em dîl bû seqer
- 10 Sotin lî min cerg û hînav
 Werdên dî hûr girti xunav
 Zulf hate ser lê kîr bilav
 Bayê nesim wextê seher
- 11 Tîrsim muxalîf ba detê
 Zulfên dî dora cebhetê
 Rakît qiyam wê sa'etê
 Alem bîbît zêr û zeber
- 12 Zahir dibêjin pendegir
 Da dîl nedî zulfa herîr
 Şubhê "Melê" d'mîni esîr
 Guh dêre qewlê mu'teber

DENGÊ TÎPA (J · Z)

"TU DIZANÎ ÇI KESIM EZ?"

- 1 Cana jî cemala te mûqeddes qebes îm ez
 Ger xûb û perizade nezerki te bes îm ez

9. *KEYB*: Xemgin. *RIDWAN*: 1) Dergevanê bîhiştê. 2) Bîhişt. 3) Rezvan. *SEQER*: Doje (chennem).
 1. *QEBES*: Pîzot. *Girtin*. *XÛB*: Cuwan. Dî nusxeyeke dîn da "Hûr"e.

- 2 Mıslı mehê new ger te dıvêtın me bıbini
Mêze bıke camê tu dızani çı kes ım ez
- 3 Yexma jı me can kır, ku tecellayê lı dıl da
Mın rûhê dı qalıb tu yi, تنها qefes ım ez
- 4 Hubba te ye mın radihejini ku bınalım
Şeb ta bı seher nale, jı rengê ceres ım ez
- 5 Mın go: Mehê new çşıtiyê ebrûyê yar e
Go: Mın çı hed e, şubhetê ne'lê feres ım ez
- 6 Saqi jı ezel yek du qedeh bade bı mın da
Hetta bı ebed, mest û xumar û teles ım ez
- 7 Cana tu yi mın can, gulê bê xarı kerem bi
Mınnet ku ne wek bulbulê mihnet 'ebes ım ez
- 8 Sed cewr û cefa di bı me, naçın jı derê te
Yekser tu nebati û lı teb'ê meqes ım ez
- 9 Ger weh te dıvêtın bıbiri ser, bıke ferman
Da vê se'etê ser bıbırım, xweş meqes ım ez
- 10 Ser ta bı qedem ez bısojım şubhê "Mela"yı
Perwane sıfet suhtime bê sewt û hıs ım ez.

3. *YEXME: Talan.*

4. *CERES: Zengil.*

DENGÊ TÎPA (J : Z)

"BI DIL PEYREW IM"

- 1 Tûr im bı dıl û peyrewê Mûsa yım ez
Ateşperes û nûrê tecella yım ez
- 2 Bari j''we 'ellem'' ku xeberdarı kırım
İro tu bızan, Adem ê esma yım ez
- 3 İnşa 'ulûmê ledun çunkı mı zani
Zani bı heqıqet ku çı inşa yım ez
- 4 Herfên reqem-lewh, wu cûda mın bıxe wan
Da qencı bıbını ku çı imla yım ez
- 5 Zahır tu perişaniyê halê-m nebin
Mecmû dı zatê xwe û tuxra yım ez
- 6 Alem çı? İ'rab û hurûf û kelmat ın!
Ew nuqte, dı nefsa xwe û me'na yım ez
- 7 Sed Nil û Fırat tên û derın qelbê me
Pê nahışın, qulzem û derya yım ez

-
2. **WE'ELLEM:** Fêr kır, hin kır. **ADEMÊ ESMA:** Adem pêxember.
 3. **ULÛMÊ LEDUN:** Zanina xasê bı xwedê ve. **İNŞA:** İcad, peyda.
 4. *Dı nusxeyek dın de : "Da qencı bızanı ku çı imlayım ez".*
 5. **TUXRÊ:** Mor, muhr, dexme.

- 8 Tu j'nusxey tewhid mexûn ayetê nefyê
Bê aletê isbatê, ku "Îlla" yim ez
- 9 Sed neql û riwayet, dî meya saf, mûyek
Îro ku jî pirê xwe bî fetwa yim ez
- 10 Peyweste tu her bang me ki, şubhetê ney!
Bê yar û mey û sazê, me go: nayê me ez
- 11 Herçi te bivê tî j'me wer can bixwe bit
Cana bîke ferwarî, vewesta yim ez
- 12 Sed şîş, lî dîl dane jî mûhrê me "Mela"
Lew her bî fixan mîslê ney û nay im ez

DENGÊ TIPÂ (J : Z)

"SERFIRAZÎ"

- 1 Aşîq er carek jî bala, lê bîdî berqa mecaz
Dê lî nîk sahib dîlan, hetta ebed bit serfiraz
- 2 Keşf û esrarê sifatan, bê mehebbet nabîtin
Sûretê esma divê tî, da bîkî jê fehî raz
- 3 Lama husn û cemalê, dê jî 'ilmê bête 'eyn
'Işqî da jê hîlbitî, kê dî heqîqet bê mecaz?

11. *FERWAR: Ferman.*

- 4 Husn û hubb, bê yek-du nabin, dê bîkîn şah û geda
Nûrê nadît şu 'leya Mehmûdi, bê şem'a Eyaz
- 5 Me'neya 'îşqê dîzani, ayeta husnê bîxwûn
Da tu herfên muhbetê yek yek jî hev ki imtiyaz
- 6 Aşîqan bê gavî, lew kalin jî dil tèn şubhê re'd
Wan jî bala lê dîbarin wek bîrûskan remz û naz
- 7 Ki xebêrdar bî jî 'îşqê, key jî ber westa gîrt
Gerçi rah ez, zerre zerre sinesoz û cangudaz
- 8 Aferin sed aferin, hey mîn jî wan ra aferin
Ê jî tirên dilberan, daim dî dil peykan û gaz
- 9 Guh de awazê neyê wextê sema tèn muxbeçe
Fehmê razi ger dîki, çawa dîmalin çeng û saz
- 10 Ew dilê mîn wek kebûter nabîtin kes lewme ket
Lew dî'vê torê we da kefti me din sed şahîbaz
- 11 Wer dîlo! da çîn temaşaya cuwananên çîmen
Wê hîlanî ser bî naz û sayeban dayê niyaz
- 12 Zulf û sunbul muşki bûy û bîsk û sosin sur-şîrin
Serwi bala sebzi-pûş û kîl-nîşan û xunçebaz
- 13 Nêrgîzên qamet zumerred, sergîran hatin xîram
Çarî etrafan bî ref-ref, lê bî meş tèn siy û qaz

-
7. *SOZ*: Qelandin, şewat. *GUDAZ*: Tewandî, xwar.
10. *KEBÛTER*: Kotîr, kevok.
11. *SAYEB*: Seywan, nobedar, pawanci.

- 14 Dıl bı ki dım ez jı wan, her yek bı xencan dıl dıbın
Dılruha yın, canfıza yın, dılber ın, aşiq gudaz
- 15 'Eqdı ihramê, dema dılber xuyabi ferzi-'eyn
Secdeyek ber wan du bırhan, nagırit cıh sed nemaz
- 16 'İde û mirê me iro dergehê lutfê vekır
Go: "Mela" hıngi bıxwazi dê bıdım, bes tu bıxwaz

DENGÊ TİPA (J : Z)

"BARBARİYA CENGİZ"

- 1 Jı re'na nêrgızên tey mest û xwûnrêz
Zeman bû 'ehdê ceng engizê Cengiz
- 2 Te canê mun divêt ey canê alem?
Jı mın bıstin bı le'lên xwey şeker-rêz!
- 3 Du 'enber bû lı şımşadê bı mesti
Vebestın lew hewa bû 'enber-amız
- 4 Jı axa asitanê mıstekê bin
Lı daxan da bıbinım xweş sebatiz

14. *DILRUBA: Dılrevın, dılkışın. CANFIZA: Rıhkışın.*
1. *ENGİZ: Barbari, wehşet.*
3. *AMİZ: Tevlihev.*
4. *MISTEK: Wirwarek, çengek.*

- 5 Tenê Ferhad dızanıt lezzetê 'ışq
Ku wi can daye Şêrinê, ne Perwiz
- 6 Teb û tabê hezar işkence da dıl
Jı Şirazê negahê mesti Tebrêz
- 7 İlahi nêrgıza mey mest û nazık
Jı destê xwar û bedxwahan bıparêz
- 8 Ku lê têt ew qebaya asimani
Letifa şeng û nazık wek belaziz
- 9 Sewaşek rêhte disa alema dıl
Bı cadûwê du çeşmê fitne engiz
- 10 Xebais teb-'e, jahıl seg sırışt e
Yeşin ew ker jı canan lew dıkıt biz
- 11 Mebin ew ger bı sûret ademi ne
Hemi dar ın, jı êğır ra kırî rêz
- 12 "Mela" canê te çawan pehlewani kır
Lı tayê xemriyan zulfa dıl awiz
- 13 Jı husna bê nişan, nadi nişanek
"Nişani" ger jı dil nekra te perhiz

5. *PERWIZ: Bernavê Key-Xusro.*

7. *BEDXWAH: Dılpis, xêrnexwaz.*

10. *JAHİL: Jı aliyê. SIRIŞT: Xwûy, tebiet, eslû fesl. BÎZ: Bêzi, kin, nefret, rik. Xweparastin.*

12. *AWİZ: Hilavê tın, hilperikandin. DILAWİZ: Dılpêve.*

"DINALIM ŞEV Û ROJ"

- 1 Tu dızani bı Xudê min tu xiyali şeb û roz
Bı xiyala xwe medam min tu lîbal î şeb û roz
- 2 Her bı mizan dîreşîni ce ... tir û xedeng
Jı neseq saiqe me j'qewse ... şeb û roz?
- 3 Mîslê goyin te rewan-nal jı dilê mîskini tèn
Em nîzanın tu çîra her weh dînali şeb û roz?
- 4 Te bı fıryad û fixanan bıxwe bulbulı ker kîr
Ellah, Ellah jı çı derdi weh dıkali şeb û roz?
- 5 Da ku dilber, qedemê lê bînhed rewşeni kîr
Lew tu xwûnê weh jı çehvan vedîmali şeb û roz
- 6 Te tinê zewq û sefa kîr bı seyên dilberê ra
Sernîxûn geh şubê nûn geh weku dal î şeb û roz
- 7 Fetweya Pir î "Mela", yan tu bı îlhamê nebi
Vê meyê her weh dînoşî bı helalî şeb û roz

2. NESEQ: Tekûz, tertîb. SAÎQE: Deng, bêhîşî. Bîrûsk.

3. REWAN-NAL: Nalînên lı pey hevdu.

5. QEDEM: Lîng, pi. BINIHED: Pê lê ke.

6. NÛN: 1) Tîpa " " (N) dı elifba erebî de. 2) Navê masiyekî ye.
DAL: Tîpa " " (D) dı elifba erebî de.

"TURKÊN XWÛNRÊZ ME KIRIN ZÊR Û ZEBER!"

- 1 Şahîdê cilwe numâ, qudsiyê feyruz e libas
Herçi rengê te nişan dît, tu nişanê xwe bînas
- 2 Husnî bê ayineyê îşqê tecellî naderît
'Îşqê Mehmûdî dî me'na nemekî husna Eyas
- 3 Herçi rengê te bivê tîn xwe bîbîni lillahi
Nezerê wer bîde kasê, çî xweş ayine ye kas!
- 4 Tu şerabê bî xerabê, bî nehîngan deh demi
Dê kifayet bî çî rengî me bîkîm kuze û tas?
- 5 Remz û razên ney û nayê ku semaine hemî
Jî mehalan e bî 'eqlê xwe bîzani jî qiyas
- 6 Wê dîkît mexlete her dem lî herifan bî cedel
Bî du caman vedîxwun sîretê ebyed û weswas
- 7 Destegîrê te nebît Xedrê 'îmayet lî qîdem
Nagehê aba heyatê bî du eskerî îlyas

-
1. ŞAHID: Dilber. FEYRÛZ: Piroz, şen, kêfxweş.
 2. MEHMÛD: Mehmûdê Xeznewî. NEMEK: Nem, terayî. Xwuy, zêde bûn, grêdayî. EYAS: Eyaz, navê dîlketîya Mehmûd e.
 4. XERAB: Meşk. Qedeha ziv. Kûp. Dî du çapên diwanê yên dîn de, li şûna "bî nehîngan deh demi": 1) "bî nehînganê demi". 2) "bî nehîngan bîde mey". hatiye nîvisandin.
 5. SEMAÎ: Bîhistî.
 6. MEXLETE: Hîlekari. HERÎF: Hevdem.

- 8 Tu binê mahê new û destê qezayê hey û hey
Ne lı zer'ê felekê, belki lı 'umrê me ye das
- 9 Turkê xwinrêz û xumari, me bı yek xemzeyeki
Zuhdê çıl sale lı mın zêr û zeber kır jı esas
- 10 Jı lebê le'lê şeker yar qe nekır pursa "Melê"
Mısriyan gezme reşandın, ku kışandıne elmas

DENGÊ TÎPA (س : S)

"ZUNNAR Û ÇELİPA"

- 1 Dıl yek e, dê 'ışqı yek bıt, aşıqan yek yarı bes
Qible dê yek bıt, qulûban dilberek dıldarı bes
- 2 Mın dı benda zulfekê dıl da bı destê pirê 'ışq
Lew dı 'ışqê da ku best ihram û yek zunnarı bes.
- 3 Terh û terz e bûne zunnar û çelipa yek bı yek
Lew mı zunnar û çelipayek tenê yekcarı bes
- 4 Hın jı nık dêrê ve tên, qesta keniştê hın dıkın
Ney jı van ım, ney jı wan ım, mın derê xemmarı bes

-
8. ZER'Ê: Ziraetê, çandiniyê.
9. ZUHD: Zahid, xebat. Ev qeside eşkera dıke ku wextê Mela Divan.
nvisiye umrê wi çıl sal bûye.
3. TERH: Tıp, biçım. ÇELİPA: Xaç.
4. DERÊ XEMMAR: Derê meyxañê.

- 5 Gerçi tèn reqs û semayê , her seher sed ney-şeker
Mın dı bezma surşırinan, ew şırin reftarı bes
- 6 Weh çı wala gewher in, hatın libasê cism û can
Mın ji wan hori-sırıştan, ew peri ruxsari bes
- 7 Hewce sıhrê Samiri nin in, ku zulfa reş bıkit
Çeşmê benda dılrûbayan, kakula 'eyyarı bes
- 8 Bulbulan sed gul dıçav in, çav lı sed gul di dıkın
Mın dı baxê gul'izaran, yek gul û gulzarı bes
- 9 Mın dı baxê gulfiroşan di 'eceb resmek xerib
Xarê teb'an gul dı dest in, gulperestan xar i bes
- 10 Ew cefa çû der ji hed zulma te bir hetta bı Çın
Rehmekê carek neki hey zalım, ev azari bes!
- 11 Xerqê deryayê gunah in, teşneyê lutf a heq in
Rehmeta amirzigar û şefqeyê xeffari bes
- 12 Elilê dunyayê seraser dijmunên mın bın "Mela"
Pıştêmêrê mın 'Eli bi heyderê kerrar i bes

5. *BEZM: Cıvat.*

6. *WALA: Bılind, berz. Hêja. RUXSAR: Dê m, rû.*

7. *'EYYAR: 1) Rıhetiya dil. 2) Hespê serbılind. 3) Siwarên Ewropi.
4) Fêlbaz.*

11. *TEŞNE: 1) Têhn (ti) 2 Hewce, mehtac. AMIRZIGAR: Bexşıwan.*

12. *HEYDER: Bernaukê Hz. Eli ye.*

"QEDRÊ GULÊ ÇI ZANE
KERBEŞ DIVÊ KERÊ REŞ!"

- 1 İro "Mela" serapa lew têkî bûme ateş
Mın di seher xeraman neyşekera şirin-meş
- 2 Ya Reb, çı turfe-mêw e, ev reng e mey dı bexşıt?
Şı'ra me tê perişan, nezma me tê muşewweş
- 3 Dıl geşt e mın jı dêrê naçım kenışteyê qet
Mıhrabı wê bı mın ra, wer da biçıne "Laleş"
- 4 Mehbûbê wek stêr e, govend û 'ışqıbazı
Têkıl biçın semayê, hışyar û inest û serxweş
- 5 Heywan lı ku dibınıt, em muftiyê zeman ın?
Bıstın jı destê saqi, cama zelal i bê xeş
- 6 Wer guh de çeng û nayê, şirin ku bën semayê
Camê binoşe vêra, çı sade û çı zerkeş
- 7 Talı' ku bêt û furset, muhlet lı nık heram e
Mın 'uınrê Nûhi nine, saqi were bilez xweş
- 8 Neyşekera şêrin qed, me j'dest te mey divê tın
Da sine pê cela dın, rewşen bıkın dilê reş

1. SERAPA: *Jı seri ta pê, serdanpê.*
2. MÛŞEWWEŞ: *Tevlîhev. Bê tertib.*

- 9 Camid çı kın bı husnê, ku wan nezer lı xwar e?
Xer-teb'etên dı ebleh, çı nêrgız û çı kerbeş!
- 10 Kor e xwe nasîpêrit carek bı dest delilan
Ebleh çıkıt tewafê? nabinitın berê reş!
- 11 Bêzi dıkıt jı qencan, jı remz û naz û xencan
Qedrê gulan çı zanıt? kerbeş divêt kerê reş
- 12 Feyza me şubhê Nil e, em Dicle û Fırat ın
Ger şeyx û wer imam e, vêra ye mın keşakeş
- 13 Soxa ku ez dı bendê, dıl gırtiye kemendê
Letif e zuhre-sima, ebrû hilal û mehweş
- 14 Burhên jı qewse qudret, nişane kır "Nişani"
Lamı' jı ber dıbarın, çı yengiyek weh perweş?
- 15 Ellah lı mın hubba te, çı şekker û nebat e
Jı nû ve dê cuwan bım, ger bıhn bıkim gula geş

DENGÊ TİPA (ش : Ş)

"KUŞTINA ZENGİ"

- 1 Şebê qedrê lı me rewşen ke, tu rûhi were xweş!
Me jı nû xweş ke, lı ser çehvê şehidên xwe bımeş!

9. CAMID: *Bê rih. XER: Ker.*

13. MEHWES: *Hiva geş. Wek delaliya hivê.*

- 2 Ma lı mın ki nezerek lutf û ji dil xemzeyeyan
Bireşini cegerê rişî ji qewsên xwe biweş
- 3 Seherê cumle şehidên te bî rım avêhti (ye)
Ê jîmarine yeka yek me hemî şeş sed û şeş!
- 4 Lê şehidên te bî ijmarê bî xencer kuştî (ye)
Hê neçû xwûn jî birinan, sed û heftad û du leş!
- 5 Cengê Hındî dıkırın Fêris û rumbazê 'Ereb
Tox û ala dî Fırîngî ne, kemandarê Hebeş
- 6 Tu bînê, Rom û 'Ecem kuştîne Zengî dî kemin
Hane her têtê peyapey jî teref Rom xweş û xweş!
- 7 Da me şehzade bî destê xwe mûbarek qedelik
Ne xubarek jî xumari yû ne tundi yû ne xeş
- 8 Du qedeli mey bî "Nişani" dîderit rengî bî reng
Nêrgîza nazîk û re'na û gula taze ye geş
- 9 Xaliba ehlê zemanê, ma "Mela" ademi yîn?
Venumayîn jî kerê mey reş û gayê te yê beş!
- 10 Arifên ehlê besîret, jî neseq merdumê çeşm
Surmepoş in dî beyadê û qebayê xwe yê reş.

2. XEMZE: *Awirê bî naz. Kortîka dê m û erçenê.*

6. ZENGÎ: *Emaddinê Zengî, paşayê Mûsilê (550-600 hicri).*

7. XUBAR: *Toz, xwelî. XEŞ: Kewş (qırş û qal).*

10. NESEQ: *Tekêz. Herwek. MERDUM: Merw, mûrov, insan. BEYAD: Sîpî, sîpîtayî.*

"DERDÊ MELE"

- 1 Selwa sehi-qed xemli
Lew kemmîli mestane reqs
Wer suhbetê ger qabili
Dê bêt û ret şahane reqs
- 2 Mestane mestan noşe noş
Qerqef dî caman hate coş
Ma dê bîmînt kes lî hoş?
Weqtê ku bê n durdane reqs!
- 3 Suhbet bî sazan hate saz
Pê mewwîci deryayê raz
Da dîl jî nû bayê mecaz
Wê keştîyê sukkan e reqs
- 4 Mehbûb bî 'eynê kewkeb in
Reqsâ ku tê dîlber hebîn
Sed can gîramê mî n hebîn
Bavê me rê, erzan e reqs
- 5 Kîr şîme û raza beri
Arîf venebîn lê derî
Hetta dî nîva agîrî
Ew xef nebit perwane reqs

3. RAZ: *Ev peyv dî nusxeyek dî n de "NAZ"e. SUKKAN: Sekîn, rû-nîştî n (pr.).*

4. GIRAM: *Nîrx. Xweş.*

- 6 Perwaneyê şem'a geş in
Zulfên weh nazik raweşin
Şewkên dî dîl da pê xweş in
Me j'penceyên şêran e reqs
- 7 Ala û tayên qurmızın
Eslan dî ber da berızın
Nêrgız dî baxan tewwızın
Ney şekeran nişan e reqs
- 8 Weqtê ku ba bîn erxewan
Gulçiçek û terhên cıwan
Wêran e bê selwa rewan
Arif lî ferqê can e reqs
- 9 Îro şeker xendê birin
Destê sıpi zendê birin
Disa bî govendê birin
Derdê "Melê" derman e reqs

DENGÊ TIPA (ض : D)

" ZIMAN PÊ WİST E "

- 1 Şiweyê dilberê bızan, sunnet e şîwe, 'işwe ferz
Her, du nezer ku bîn qeran wacib e yek kırışme ferz

6. *ŞEWK: Dîri. Şewka masiyan.*

7. *QURMIZÎN: Sor.*

8. *Dî nusxeyek dîn da rêza pêşî weha ye: "Weqtê xuya bîn erxewan".*

- 2 Herdu qeran ku qible bın, her çı dema xuyabın ew
Wê se'etê dı dinê 'ışq, lazım e yek du secde ferz
- 3 Xırqeyê zerq û jengi-zuhd, mın bı meya muxane şuşt
Şust û şuwik dı meykedê ewwelê karê ferz e ferz
- 4 Neyşekerên şêrin zeban, mestê bı cam û bade bın
Ferz e dıbit jı tewbeyê, salikê ışqê tewbe ferz
- 5 Saqiyê simi saqi ma zehra helahılı bı dest
Canê me şukr û minnet e, tizi-rewane reqs e reqs
- 6 Xalı eger bı wecheki bête qelme ebrûwan
Şubhetê Beytê Meqdes û Keşîk dıbin du qible ferz
- 7 Ez ku dı de'wa aşiqi, kışe dıkit zeban derew
Ketmê şhadeti dıbit, wê se'etê bı şehde ferz
- 8 Cebhet û dêm û gerdenê, perde dema jı ber bıret
Ferz e "Mela" lı haciyan, se'y û tewaf, û 'umre ferz

DENGÊ TIPA (ض : D)

"ÇI XEREZ ?"

- 1 Me jı bil husn û cemalê çı xerez?
Bê cemalê, jı peyalê çı xerez?
- 2 Ger ne teşbihê du burhên te bitın!
Me dı 'idan, bı hilalê çı xerez?

- 3 Ger ne qesta dîl û canê me dîkît!
Me jî wê şox û şepalê çî xerez?
- 4 Ger ne rûhê me dî pey dîl bîretîn!
Me jî wê qenc û delalê çî xerez?
- 5 Ger ne b'ismê te mu'emma bîn hirûf!
Me bî şîklê xett û xalê çî xerez?
- 6 Ne ku şermende jî rûyê te bûwa!
Afitabî bî zewalê çî xerez?
- 7 Qestî wehdet dîkîrît rûhî bî rûh!
Wer ne, aşîq jî wisalê çî xerez?
- 8 Dî şebê qedrê tecella tu bîkî!
Me lî pey mûm û şemalê çî xerez?
- 9 Ne cemala te tecella bîkîrît!
Me jî xuban bî cemalê çî xerez?
- 10 Ne jî le'lên te "Mela" behsê bîkî!
Me jî vê behs û sûalê çî xerez?

"MALÊ ME"

- 1 Disa li bedrê katîbî
Kêşa jî nû jengarî xet
Nûr e reşandî wahîbî
Der girdîşê pergari xet
- 2 Herfên jî qudret nûqte pur
Madarê hewza le'l û dur
Ev rengî kê di weh bî sur?
Qudret numûn zengari xet
- 3 Ev çiçekên şetî şîbêht
Ef'a sîfet qelbê me mêht
Selwa jî balayê we rêht
Ev perdeya gulnarî xet
- 4 Neqş û nîgarên dilberan
Dercin jî remzên esmeran
Her tèn jî dest neyşekeran
Me j'gulşenê ferxarî xet

1. GIRDÎŞ: Gerandin.

2. MADAR: Dormedar.

3. ŞÎBÊHT: Teşbih. EF'A: Mar. GULNAR: Çiçeka hînarê.

4. DERC: Xuricandin. Têxistin. Weşan.

- 5 Me j'dest-xeta terhên şelal
Xal û xetên nûra zelal
Dani dı sındoqan lı bal
Malê me sed qentarı xet
- 6 Bergên gula reyhaniyê
Katıb nımûçek daniyê
Kes di bı vê şiraniyê?
Der sen'etê cebbarı xet !
- 7 Reyhan û sunbul tê hene
Sed çiçek û gul tê hene
Zerbav û bulbul tê hene
Ew bexçeya gulzarı xet
- 8 Gulçiçek û neqşên xerib
Nesrin û reyhanê 'ecib
Lê rast û çep bûyin selib
Cedwel keşin zunnarı xet
- 9 İro seher tuxra nişan
İ'rab û herfên zerfışan
Hatın dıgel bayê sıban
Me j'canibê dıldarı xet

5. *ŞELAL: Xemrevin.*

6. *NİMÛÇ: Nımûne, mestere.*

7. *ZERBAV: Zerzerok.*

8. *SELİB: Xaç.*

9. *zerfışan: Zêrweşin.*

- 10 İro berata Ehemd i
 Tuxra nişan zerkeş medi
 Xettê humayûn ki weh di?
 Şêrin û me'nadarî xet!
- 11 Ellah dı ber "Qal û belê"
 Da yexme kîr qelbê "Melê"
 Avêhte çerx û cedwelê
 Ev reng e 'enber bari xet

DENGÊ TIPA (٭ : T)

"PÊLÊ XWÎN

- 1 Xwûn ku jî dil bî mewcî bêt
 Eşkê rewan me têne xet
 Nil i jî dideyan dîzêt
 Keftime navê şubhê bet
- 2 Katîbê neqşê qudrêtê
 Zêrê reşandî ser xetê
 Erzen û dêm û cebhetê
 Pê neqqîşand û kîr nuqet
- 3 Cebhet û dêmê neqqîşand
 Mîsk û zûbadê lê feşand
 Nûrê jî zulmetê reşand
 Taze kîşandî xet bî xet

2. *ERZEN: Erçen. NUQET: Nuqte. CEBHE: Eni.*

- 4 Hor û fireşte kê we din?
Nazık û xûb û surşêrin
Dême numûne pur bı kin
Sûretê Çin numa xelet
- 5 Şı'rê "Melê" ku wek rewan
Daye te canê merıvan
Pur me lı bergê erxewan
Dine xezel lı nık şetet

DENGÊ TİPA (𐬎 : T)

"YEXMA Û TALAN"

- 1 Mey ne noşi Şeyxê Sen'ani xelet
Ew neçû nêv Ermenistanê xelet
- 2 Mıslê Mûsa wi tecellaya te di!
Ê tu di, kanê xeta hanê xelet?
- 3 Wi nedi bejna te, û dayê qiyas
Hıketê lew çûye burhanê xelet
- 4 Setweta Leylê yeqın Mecnûn tepand
Wer ne. Qeys nakıt be yabanê xelet

3. BURHAN: Belge û delil.

4. SETWET: Şiddet. Şıdandına gemê (destgin, dızgin). QEYS: Mecnûn. YABAN: Biyan. Welatê dereke.

- 5 Wek "Nişani" neqş û nişanek te di
Ê ku nişanek te di kanê xelet?
- 6 Ez geham ava heyatê xef ji dîl
Xudrî vaji çûye heywanê xelet
- 7 Şahneşînên nazîkan dayî' mekîm
Da nebîni dîl bî vê xanê xelet
- 8 Ellah Ellah çerx û dolabê dinê!
Nuqte qet nakît dî dewranê xelet
- 9 Roz û şeb her seyri didara te tèn
Nakîrîm ew dewr û seyranê xelet
- 10 Hûn nebên meşşateyê xef daniye!
Hem qeran kîr xal û nişanê xelet
- 11 Dê bî ser canê me mîrwet da me îx
Bîşkuwên benda giribanê xelet
- 12 Ser nebi ber kufri zulfê aqîbet
Ez ditîrsîm lê ji îmanê xelet
- 13 Pehniya vê çerx û dolaba dinê
Nîsbeta erbabê 'urfanê xelet
- 14 Nûsxeya alem hemî 'inwanek e
Nuqteyek nabît dî 'inwanê xelet

6. *HEYWAN: Ava heyatê.*

- 15 Qulzem û bayên muxalîf tê pur in
Da nekelşin darê sukkanê xelet
- 16 Da bızani pehlewani mûyekî
Dest nedi lillahi mizanê xelet!
- 17 Wê dî destê min gula geş pur xunav
Heyfî bulbul çû gulistanê xelet!
- 18 Hêji sehwa xameyê bû, wer ne, min
Ev xelet nakır dî diwanê xelet
- 19 Wê lî ser bejna te ev seywan veda
Wer ne, nada rojê seywanê xelet
- 20 Geh dîl û geh can dîbîn Turkên te tîn!
Nakırın yexma û talanê xelet!
- 21 Meşrebê Turkan Furat û Nîlî kır
Teşneleb çû terfê Ummanê xelet
- 22 Pirê hıkmîet bîn lî wîfqa meşreban
Kes nedi mey rêhte fincanê xelet
- 23 Rast e yek qanûn seraser nine tê
Xwehri yû pêçên perişanê xelet
- 24 Pakî teb'an quwwetek mewzûn dîvêt
Da ne dît sen'et bî idmanê xelet
- 25 Merdumên çehvên "Melê" 'eksa xwe di
Wek "Nişani" ma lî nişanê xelet

"GER HÛN REWANBEXŞ IN!..."

- 1 Bê lebê le'le "Mela" mûn ji meya alî çî hez?
Suhbeta tê nebitî yarı bî her halî çî hez?
- 2 Qedehek bade bî destê xwe lî qelbê me birêj!
Aşiqê suxite bî, ateşê seyyalî çî hez?
- 3 Ne ku wek teyrî, jî inûjên te bîbarîm peyikan!
Jî birinên dî dilê şubhetê xîrbalî çî hez?
- 4 Hezz û lezzet me bî 'uînrê xwe dî îşqa te nedî!
Hem bî van derd û xeman zêde tu îsalî çî hez?
- 5 Husn û sur zati nebit, cezbe lî dîl (dî) dît mehbûb
Me jî zulf û xet û xal û qedê meyyalî çî hez?
- 6 'İlmê 'îşqê but û latan, bî riwayet nabitîm
Qederek hal ku nebit, şubhetê her qalî çî hez?
- 7 Bedewê pakî çî kîr, feshetê meydan ku nebit!
Mustemî' guh nedîrîr, mu trîb û qewwalî çî hez?
- 8 Durrê-nasufte dîrêjîm, jî lebê le'li "Mela"
Ger rewanbexşî nebit, nezamî ker û lalî çî hez?

1. HEZ: Par, beş.

2. SEYYAL: Rewan, Harîkandî. Geş û gur.

4. XIRBAL: Bêjing, scrad, moxîl, qalbûr.

6. QAL: Peyu.

7. MUSTEMÎ': Guhdar.

"MUŞKILÊN DÛR Û DIRÊJ"

- 1 Ser dîdît abî kewserê
Zemzeme û semayê zulf
Saye numayi xawerê
Sidreyê muntehayê zulf
- 2 Saye numayi cebhetê
Neqş û xetê jî qudretê
Nuqte û herf û cezme tê
Bal û perên humayê zulf
- 3 Bal û perên sifet huma
Saye lî cebhetê numa
Xemri û lef çûne sema
Yek bî yek ew lî bayê zulf
- 4 Netrîk û berg û şitriyan
Reqse jî rengê xemriyan
Baz û 'uqab û qumriyan
Seyre seher tebayê zulf
- 5 Her me jî burcê sunbul e
Pence dî sine û dîl e
Dûr û dîraz û muşkil e
Qisseyê macerayê zulf

2. CEZM: *Îşaretê hevgrêdana tipan di erebi de.* HUMA: *Teyrê dewletê.*
5. DIRAZ: *Dirêj.*

- 6 Bestine zulfê derkemin
Helqe bı helqe çin bı çin
Yexme dıkın dılan nihin
Têne yeqin xetayê zulf
- 7 Rom û 'Ecem ji her teref
Hindi û Zengi sef bı sef
Ceng û suwaş e wan bı xef
Hatine ber liwayê zulf
- 8 Her dem û her se'et ji nû
Pêt e dı sine nar û dû
Sebr û qerarê mın ji kû?
Aşiq û muhtelayê zulf
- 9 Zulfê siyah i bê wefa
Qet me nedi ji wê sefa
Kuştine ez bı sed cefa
Ahi ji dest cefayê zulf
- 10 Zor û feqir û muhtela
Zahıd û sofi yû "Mela"
Kuştine ew bı sed bela
Kes nekevıt belayê zulf!

"TİRÊN XAN ŞEREF"

- 1 İro ji şehkasa surê
Mey hate fincana sedef
Mînnet ku iro dêm dûrê
Da mîn meya husna xwe xef
- 2 Xef da me cama kewserê
Şêrinqed û leb-şekerê
Bayê seba da çenberê
Hatın sema şetri yû lef
- 3 Şetri yû zulf û belg û per
Hemyan lı dêm de'we yû şer
İlan lı selwa bûne ger
'Eqreb xuyan ez her teref
- 4 'Eqreb nihın ew sunbul in
Bo 'enberan dava dıl in
Nişan ji mîsk û filfil in
Wan sineyê mîn kır hedef
- 5 Da sine cohtê tîrxweş e
Qewsê hilali tûzreş e
Yek tîrî pur kuştın leş e
Xwûnê dı cerhan daye kef

3. İLAN: Mar. EZ: Ji.

5. TÛZREŞ: Reşê bîrçok. CERH: Bîrin.

- 6 Mın xwûn bı cû tê tın jı dıl
Ew bazyê bê tor û sıl
Dakefte nêv tûra qızıl
Qumri nehiştın ref bı ref
- 7 Ref ref nehiştın zaxı-zax
Danin lı dıl mın daxı-dax
Dê ki bıminıt saxı-sax?
Westane leşker sef bı sef!
- 8 Sef sef me din Hındi û Zeng
Cengızı hat Timûrileng
Xef wan reşandın dıl xedeng
Teşbihê tirên Xan Şeref!
- 9 Tirek jı qewsê malzırav
Tê dıl qewi tavêje nav
Xwûn tê puri teşbihê av
Fıryad û efxan sed esef
- 10 Can dê nedıt ew malxerab
Her sineyê cotek xurab
Tê da bırin pence w kulab
Wê can dı dest û rûh dı kef
- 11 Canê "Melê", rûha "Melê"
Nûra jı qudret nuqte lê
Remzek nihın da mın welê
Nalim jı ber wek nay û def

7. ZAX: Qijik.

"SORIYA XÛNA ME YE!.."

- 1 Nazîka mîn dî semayê bî serenguştê eqîq
Da me iro dî serayê qedehek taze rehîq
- 2 Mî jî dest û yedê beyda, qedehek safî vexwar
(Şe'şeanîyyîn ke necmîn bî senahû we berîq)
- 3 Sîrrê le'lê lebe can-bexşî nîzani tu bî behs
(Eidîn-nezrte ya nezîrû, fes-surrû deqîq)
- 4 Bî lebe le'lê şeker-xende şîkêna şekerek
(Ena bil we'dî le wasîq, fe leh-el we'dû wesîq)
- 5 Dî rîya durrê muradê me seri daniye rê
(Xuttu fil behrî we la zewreqe wel behrû 'emîq)
- 6 Mîn jî xeflet serhê dî û bî du remzan kuştîm
Xweş bî heqqê xwe gehîstîm (ena bil getlî heqîq)

-
1. SERENGUŞT: Sertîlî. REHÎQ: Mey, Bade.
 2. ŞEŞEANÎ: Dêmên xweş. Şeraba têkîlav. KE: Weke. NECM: Stêrik. BÎ'SENAHÛ: Bîruhniya xwe. BERÎQ: Tirêj.
 3. EIDÎN-NEZRETE: Car dîn mêzeke, disa binêre. NAZIR: 1) Mêze-kîrox. 2) Tamaşaker. DEQÎQ: Kûr. Têgîhistîna pur zor. Tîştê pur hûr.
 4. ENA: Ez. BÎL WE'DÎ: Bî peymanê. LEWASÎQ: Bî bawerî, xatîrcem. LEHA: Jê re. WESÎQ: Qewî.
 5. XUTTU: Nîqo bûm. FÎL BEHRÎ: Dî deryayê de. LA: Na. ZEWREQ: Kelek, qeyik. 'EMÎQ: Kûr.
 6. BÎL QETLÎ: Bî kuştînê. HEQÎQ: Musteheq, xwevayî.

- 7 Qet nego, qetle dıkım, bê guneh(e) û mezlûm e
(Reşeqetni bi nibalin we remetni bi remiq)
- 8 Tir û rım herdu lı dıl dan, lı ceger çespanı kır
Ew jı xwûna mune rıştı, tliyên sohr i 'eqiq
- 9 Sosinên tey ter û nazık lı gulan te'ne dıdın
(Fe bih-el 'enberû failı, we bih-el miskû 'ebiq)
- 10 Çı bı kuştın, çı bı luştın tu ku ferman bıkıri
Ez bı hukmê te xweş ım ("Ehmedo" 'ebdun we reqiq)

DENGÊ TİPA (ق : Q)

"YAR HAT Û MEST"

1	Mın di ji xef Roj hat şeref Zulmet nema Lê ew dema	-let cam dı kef stêr bûne xef suhbet veh ma zulf bûn cema	şahê Necef her çar teref nûra şema hatın sema	dıl kır hedef nûra yeqeq -lan çû sema -yê yek neseq
2	Werdan gulav Mın di bı çav Nûra beser Xalên dı qer	girtın xunav zulfên bılav guft û xeber bavê seher	lê mın dı tav lê bûne dav qend û şeker da bête der	suhtın hınav bend kır bınav zulfan ji ser subha bı heq

7. **REŞEQETNÎ:** Reşande mın, lı mın weşand. **NİBAL:** Tiran. **RE-METNÎ:** Avête mın. **REMIQ:** Awurê tûj. **Nêrtına bı hêbet.**
8. **ÇESPAN:** Bıcıkırın, te'sir. **Zeliqandin.** **RİŞTÎ:** Rijandi.
9. **FAIH:** Belavbûna bıhnê. **'EBIQ:** Belavbûn.
10. **REQIQ:** Kole, jar, tenik.
1. **YEQQEQ:** Geş.

3	Mı j'behr wiyan Wer kuştıyan Kır şefqe mir Negha feqir	pur naliyan j'wan yengiyan anime bir zulfa herir	şevtariyan bı wan tliyan berdan me tir avêhte şir	ceng bû meyan xweşke giyan kırme esir da pê meheq
4	Ê muşteri Avêt seri Kelbê deri Behr û beri	dêmê zeri gava beri nişan beri 'işt û suri	nebır seri lazım heri tir awuri avêhte rê	ney can beri wê ev peri mujgin peri ser ma qeleq
5	Mın di dı new Mın bû dı qew Hêstır rewan Dıl wek guwan	-bê yarı tew -sê bûyi ew tên wek cûwan ber kaşûwan	sundus e ew şivan mı lew tir dan ewan ser lu'luwan	bêm bê derew nayê me xew reş-ebırwan bergên wereq
6	Bejna şepal Neqşê celal Ez telbe ya Cama xwuya	dêmê bı xal cama zelal ava heya bû 'iştweya	ı'rab û dal xeınra.helal tê bûm teya yar lew peya	qewsê hilal sulıbet bı hal kij badeya pey tên sebeq
7	Canê "Melê" Belgên gulê Perde w sutûr Nûra Xefûr	j'qal û belê rû-heykelê da bê qusûr xalên dı hûr	bend ım welê ew musk e lê bêtın zuhûr cama tehûr	der kakulê carek hilê dêmê bı nûr le'lên şefeq
8	Yar hat û mest Kakul dibest Ew lebşeker Xalên dı qer	subha elest tayek verest wa hate der zulf çüne ser	mın dest bı dest vêra şikest rabû jı ber eslan seher	dı cam dı dest nişan e qest tayên dı ber lê bûn fereq

5. *GUWAN: Gog. (pirane). KAŞUWAN: Darên gogê.*

"ZEYD Û 'EMR XEYALÎ NE!"

- 1 Dilbera min seherê hati bî tox û bî yedek
Sed yedek bûn dîberi têki bî sîncab û weşek
- 2 Yarı bû çûme bîwarê bî ziyaret kef ı pa
(Qale: Ya aşiqo hati ke yedi hati yedek)
- 3 Dîl û can herdu mı danê ku icazet ji me xwast
(Qultu: Estewdiûk-el Bariye Ellahû me'ek)
- 4 Te divê safi yû zexel jêk vedi, tecrîbe ke!
Da iyarê bitemami binumêtın te mehek
- 5 Dewrê zulfa te muselsel bî nezer hel ku nebit
Nezerê safi dili ser dîderit nuqtayê şek
- 6 Ahûwa min ne ku rencek te bixatır bigehıt
Bî Xudê ki lew ku ew seg bî Xudê hate mesek
- 7 Bî evini melek û çerx û felek tene sema
Rewşen ın têki bî mîhrê ji sema ta bî semek

-
2. QALE: Got. HATÎ KE: Ha ji te re. YEDÎ: Destê min. HATÎ YEDEK: Ka destê xwe bide.
 3. QULTÛ: Mın got. ESTEWDIÛK-EL BARÎ: Te dispêrime Xwedê. MEÊK: Bî te re.
 6. MESEK: Girtın.
 7. SEMA: Asiman. SEMEK: Masi.

- 8 Ne ku peyweste bî yek bîn jî surê îşqê du rûh
Dê bî eşbahi bîbîn wasîl û peyweste bî yek
- 9 Jî musemma 'eded û kesretî esma tu mebin
Zeyd û 'emrên me heta çendi? dunin e yek û yek!
- 10 Çî fesahet bî melahet weh dîdêri tu "Mela"?
Ev edaya te dî şî'rê weh şîrin bî nemek

DENGÊ TÎPA (ك : K)

"MURADA MIN BIBEXŞÎ"

- 1 Tealellah zehê husna mûbarek!
Tebarek sed tebarek sed tebarek
- 2 Meger şêrin bî vê şîraniyê bû
(Ela şems-ûl melahet qed tuşarek!)
- 3 Jî xunçên buxçeya wê gulizarê
Jî her xunçe dî dîl da maye xarek
- 4 Lî textê dilberê rûnê bî şahî
Lî te şahî mubarek bî mubarek

8. EŞBAH: Zincîr.

9. MUSEMMA: *Tîştê ku nav lê tê danin.* KESRET: *Pur.* ESMA: *Nav.*
ZEYD Û 'EMR: *Du navên xeyalîne dî "serfû Nehv" a erebî de.*
DUNÎN E: *Xwedest in.*

2. ELA: *Haydar be!* ŞEMS-UL MELAHET: *Roja geş a belavbûyî.* QED: *Bêguman.* TUŞAREK: *Beşdarbûn, Ortaxî.*

- 5 Jı didarê mûrada mın bıbexşi
Murada mın jı te didar e carek
- 6 Dı dıl dani û disa dıl dısoji
(E tehrıq ya melik-el husni darek?)
- 7 'Îzarê ger lı mın di tu, lı dıl de!
(Li enn-el qelbe qed yehwa 'izarek)
- 8 Te cergê mın jı dıl kır pare pare
(Fe carek ya bedi-'el husni carek)
- 9 Were xanım bıkuj bıste bıxencer!
"Melê", emma bı destê xwey mubarek.
- 10 Lı tayê 'er' 'erê mestane nazık
Jı lewnê 'enberê mexmûri barek
- 11 Dıbêjım da bı halê mın bızani
Jı ber hubba te bêhal ım bı carek

-
6. *ETEHRİQ: Gelê tu yê bışewıtını? DAREK: Xaniyê te. (Lı gor beytê: Xaniyê xwe).*
7. *Lİ: Jı bo. ENNE: Bêguman. YEHWA: Aşiq e. İZAR-İZAREK: 1) Tır. 2) Gulançk. 3) Rûmet. 4) Lome.*
8. *FE CAREK: Te zordesti kır. BEDİ: Taze, dclal, spehi.*
9. *BİSTE: Bêtırs.*
- 10-11. *Ev herdu beyt, lı ser gotına Sadıq Behaiddinê Amêdi, bı tenê dı du çapên Diwanê yên destnwisar de hebûne.*

"AHÎ JI BİSKA TE"

- 1 Nazıkek mın seherê dî, bî cemala xwe, ne wek
Hor û wildan û peri bû, ne beşer bû, ne melek
- 2 Wer tamaşayê şehidên xwe ke, carek tu binê:
(Ehsenellahû tebarek) jî du çehvên dî belek
- 3 Sunbulên ter lî gulan pa lê bî mesti dîderin
Sosinên taze lî nesrin-wereqan bûne helek
- 4 Nazıka mın ku bî mesti dî çemen hati xeram
Jî hesed çûne xusûfê meh û mîhrê dî felek
- 5 Ê jî xeflet te bîbinî ku dîminî heyhat!
Te bî çehvên dî belek kuştine mezlûmî gelek!
- 6 Zerreyek ışqê geha kê û jî 'eqlê xwe nebır!
(Kullu men sadefe hû dahiyet-ul 'ışqî helek)
- 7 Xusruwê ışqê ku rûniştî lî ser textê wucûd
(Feteh-el qelbe 'elel fewri we lir-rûhi melek)

6. *KULLU MEN: Her kesê. SADEFE HÛ: Laqê wi hat. DAHÎ: Bela. HELEK: Ço hilakê.*

7. *FETEHE: Fetih kîr. 'ELEL FEWRÎ: Bî lcz.*

- 8 Weh çı 'ışq û çı selamet herdu dûr m ji yeki
(Kullu men yesluku hubben, subulen-nari selek)
- 9 Ahê bêgavi ji dîl tèn me ji pêta dî ceger
Bes tu bê feyde nesihet ke, me dîl bûye pelek
- 10 Ma ji 'umrê me çı mabît were êdî vî me ra!
Da dî eqtarê wucûdê bıkırım seyrê melek
- 11 Dî s'tiwaê ku ji husna te veda lam'ekê
(Nezeruş-şemsi mineş-şerqi ilel xerbi delek)
- 12 Afitaba ku ne teswirê ji husna te bitîn!
(Nûru ha fi nezere zulmetu dacin we helek)
- 13 Jî hewa bend te kırım şubhetê bayê dî sıvık
Çı jî bıska te bibêm? ahî jî bıska te çelek
- 14 Ez jî zulfa te veristim, mî teleb kîr lebî le'l
Lê dî çaha zeqenê, bê ser û pa çûme helek
- 15 Bî umida te humayê, ne, "Melê" tûrî veda
Wer temaşayê cihan bûye hemî tûr û şebek.

-
8. YESLUKU: Lîrê dıçe. SUBULEN-NARÎ: Riya êgr. SALEK: Dıçe.
11. NEZER: Nihêrtin. ŞEMS: Roj, tav. MÎNEŞ-ŞERQÎ: Jî rojhilat.
İLEL XERBÎ: Heta rojava. DELEK: Çû ava.
12. NÛRÛ HA: Nura wê. FÎ HESENÎ: Lî ber çavê min. ZULMET: Ta-
rîfî. DAC: Şevatari. HELEK: Şevereş.
13. ÇELEK: Sergopal.
14. ZEQQEN: Erçen, çene.
15. ŞEBEK: Faq, dahf.

"CEGER ŞUBHETÊ BARÛT E"

- 1 Ku îşaret bı bışaret bîdırıt nexmeê çeng
Jı rûwê ayineê dil biretın perdeê zeng
- 2 Fehnu raz er bıkirı wer bıbehi mujdeê saz
Çengı bêperde dibêjıt ne ney û nayê bîdeng
- 3 Weh ku bê şahıd û mehbûbı te 'umrê xwe buwar
Kareki rabe bıke weqt e ku évar e dereng
- 4 Berê meqsûde jı tûbayê negerin me'lûm e
Me jı destê xwe yê kotah û jı payê xwe yê leng
- 5 Dilê yarê me ne bû nermi bı sed abı gırı!
Eserê dê çı bıkııt abı bı sed qetre lı seng?
- 6 Sine geh têt ku bı ker bııt ew jı derba muhbetê
Me ceger şubhetê barût e û dil maye pereng
- 7 Bı çı rengi me dı dil xef bıbitım gewherê ışq?
Aşıqan muhbet û muhra zeriyan kıfş e jı reng!
- 8 Kıfş e mecmu-ê perişaniyê halê me dı dil
Jı serê zulfa perişan û jı bıska te ye şeng

1. BIŞARET: Mızgini.

4. KOTAH: İşa kotibûn (şel). LENG: Qop.

- 9 Ne tenê gezme dıbarın mæ, jı qewsê du hilal
Me jı mujganê siyeh têne ceğer tir û xedeng
- 10 Mıslê wi qewsê hilali ku du nûnê reyhani
Ki nişandane jı Şiraz û ki anine jı Yeng?
- 11 Her lı dora Hecer-eswed Hebeşan çerx û tewaf
Tên wuqûfa 'Erefatê bı sema Nûbi û Zeng
- 12 Sef bı sef Turk û Moxul duguş û Hındi dı kemin
Bı 'eceb hatıne cengê Hebeş û Rom û Fireng
- 13 Mir û kırmancê lı holan qederê ki westane
Lê dı nivê bı sef û tipê 'Ereb hatıne ceng
- 14 Jı guher xunçe ku şayi dıgırıt durcê 'eqıq
Bı şeker xende zeni ger bıgırıt şekerê teng
- 15 Were bê perde "Mela" vê xezelê bine meqam
Her dema bêne sema def bı def û çengı bı çeng

12. *DUGUŞ: Şer.*

14. *"KU ŞAYI" lı gor nusxeyekê "Kuşayı": Kışandin, hılkışiyayi. TENG: Bar. Teng, tengayi. DURC: Qutiya xışra. XEND: Ken. ZENİ: Jin. Lêdan. Birin. Barin. XENDEZENİ: Keniya. (Kenê bı qehqehe)*

"DUJMIN RÊ NADE!"

- 1 Ger bîdiya ew senema sur-cemil
Nazîlê erdan ne dibû Cebrail
- 2 Mın nezerek husn û cemala te kır
Ayineyek di mı jı nûra celil
- 3 Lew jı lebê le'lê te cam bû xecıl
Badeyê enguri kuca selsebil
- 4 Dil, me hezar ın te dı bendê, we le
(Leyse lena 'enke mecalu bedil)
- 5 (Ma ena wehdi bike min muxremın)
Kem leke qebli şexefen min qetil)
- 6 Daruwê derdê mı tu yi canê mın
(Hel bi siw-el wesli şifa-ul 'elil?)
- 7 Sebr û sukûn çûne me nêv Dicle da
Lew jı du çeşman me dızêt abı Nil

-
3. XECİL: Şermikar. ENGÛR: Tiri. SELSEBİL: Navê kaniyeka bîhiştê.
 4. LEYSE: Tune. LENA: Jı me ra. 'ENKE: Jı te. MECAL: Mecal, fırset. BEDİL: Şeref, rûmet.
 5. MA: Ne. ENA: Ez. Wehdi: Bı tenê. BİKE:Bı te. BİN: Jı. MUXREM: Êsirê evın. KEM: Çıqas. LEKE: Jı te ra. QEBLİ: Beri mın. ŞEXEF: Nexweşına dil. QETİL: Kuşti.
 6. DARUW: Derman. HEL: Qey. SİWE: Bılı. WESL: Gıhaştın. 'ELİL: Nexweşi.

- 8 Bes ne mı sed çeşme jı çeşman dızê t
(Mezce demin dem'u 'uyûni yesil)
- 9 Pur me nezer da te jı ser ta qedem
(Qed rece'et-terfu we 'eqli kelil)
- 10 Mıslê te ma bûne, weya ma dıbın?
Roj ku tecella ye! çı hacet delil?
- 11 (Qed seleber-rûhe 'ela xefletin
Îz hecem-el qelbe bi terfi kehil)
- 12 Gerçi lı ber derb û cefan fıli bûm
Bê mefer ez matı kırım şah û fil.
- 13 Can dıdırım, guftı bı yek bûse deh
Lê bıbıtın le'lê şekerxa kefil
- 14 Gerçi dı nêv helqeyê şêran ım ez!
(Leyse 'eleyna li 'idana sebil!)
- 15 Zorı "Mela" fıretê ebter kırım
(Înne mines-sa'eti yewmer-rehil!)

8. MEZC: Têkılı. DEM: Xwin. DEM': Stêrk. 'UYÛNÎ: Çavên mın YE-SİL: Dıherıke.

9. QED: Mıheqeq. RECE'E: Vegeriyaye. TERF: Çav. KELİL: Jar û westa.

11. SELB: Kaşkırın. 'ELQ: Lı ser. Bı. İZ: Gava. HECM: Êriş. KAHİL: Kıl.

14. LEYSE: Kaşkırın. 'ELQ: Lı ser me. Lİ: Ji. 'İDANA: Dujmınên me. SEBİL: Rê û dırb.

15. İNNE: Bê şık. BÎN: Ji. SA'ET: Qiyamet. YEWM: Roj. RAHİL: Koç.

"LEW, ME JI HEV DIKIN!"

- 1 Şahîdê qudsî nişanê husnê e ji remza ezel
Da me bî destê surî camê meya lem yezel
- 2 Mey ku biçît saxerê dî destê wê dilberê
Sondî bî Xalîq dîxwum rojê dî burca hemel
- 3 Dê mê dî camê me di, sur medamê me di
Lew me jî meyxaneyê girtiyê ber der mezêl
- 4 Her jî kevanê bîweş, qebde zerê goşe reş
Gezme bî cuht têne dîl, kes dîmîrît bê ecêl?
- 5 Husn û sura sûretê, kes dîdîrît qudrêtê?
Lew dî eslê dûrê jê, te'neyê (lemma efel)
- 6 Zorbe weh têtî 'Ereb, Têkî çevandî qeseb
Qencî bî çehvan me di, ceng û cidala cemêl
- 7 Şîr û rîman vêkîran, pence bîrî têkîran
Lew me dîkî jêkîran, qîme dîkî dîl dîgel

-
2. SAXER: Peyale, qedeh.
"Dî destê wê dilberê": Dî çapek de "Hêj dî destê dilberê" ye.
 3. MEDAM: Bade. Daimî, tîmî.
 4. BIWEŞ: Bîweşîn.
 5. (LEMMA EFEL): Dema ava bû.
 6. QESEB: Rî. Qamiş. CÎDAL: Herb, şer. CEMEL: Deve.
 7. JÊKIRAN: Ji hev û dînê.

- 8 Nazik û qenca şepal, dîl vegerinî mehal
Lê ji me dê dîl bîbît, dîl bî me dît muhtemel
- 9 Neyşeker û dêm-dûrê, da me bî destê surê
Cam û qedeh şubhê av, lew me rewan tèn xezel
- 10 Gerçî dî çehvên (ena), alem "Mela" kîr fena
(Dûne fena babikum, innehû 'ebdun eqel)

DENGÊ TÎPA (J : L)

"WEHYA NEYÊ"

- 1 İro jî remza dêm-dûrê
Mînnet ku mîn mesrûr e dîl
Dilber bî fîncana surê
Mey da me û mexmûr e dîl
- 2 Remzek nûlîn avêhte dîl
Mîhrê jî batîm mêhte dîl
Şehzadeyê sur rêhte dîl
Şehkaseya ferfûr e dîl

10. (ENA): Ez. DÛNE: Jî bîl. BABIKUM: Deryê we. İNNEHÛ: Bêguman ew. 'EBD: Kole. EQEL: Kêmtîrîn.

1. MENSURÛR: Şad, kêfxweş. MEXMÛR: Mest, xewgêj.

2. FERFÛR: Kasa Çini.

- 3 Hostayê 'îşqê dîl hevot
Ser ta qedem hingi dîsot
Remza (Enel heq) her dîgot
Bawer bîkîn mensur e dîl
- 4 Dîl lê bîdît nûra meyê
Weqtê sewaş û heyheyê
Fehm er bîkît wehya neyê
Jê dît xeber me'mûr e dîl.
- 5 Nûra jî qudret lê du nûn
Jêra dînalîn erxenûn
Wer ayeta 'îşqê bîxwûn
Xweş nusxeyek mestûr e dîl
- 6 Tefsîrê sırra ayetê
Arîf dîvê tîn guh de tê
Raza rîmûzên qudretê
Ger deyn bîkît me'zûr e dîl
- 7 Dîl ke'be ye mewla ye lê
Narê Kelîm îsa ye lê
Bangê (Enel-lah) daye lê
Hem Ke'be û hem Tûr e dîl

3. *HEVOT: Qewartîn, fêrkîrîn, hînkîrîn. MENSÛR: Mensûr Hellacê ku dî dema cezba evînê de dîgot : "Ez xwedê me". (Enel heq): Ez xwedê me.*

5. *ERXENÛN: Dengê xweş. Navê sazêki ye. (Bî tirkî: org e.)*

7. *NARÊ KELÎM: Agrê Mûsa Pêxember. ÎSA: Çrîst.*

- 8 Sed cû û sed cûbar e tê
Sed gulşen û gulzar e tê
Çendan ji 'iştqê nar e tê
Safi nezer di nûr e dîl
- 9 Suhbet ku kamîl bû bî ri
Carek bî cayê 'enberi
Qelbê bî avê mecmeri
Xweş 'enber û kafûr e dîl
- 10 Şox û şepala leb ji qend
Ew nazîka wê qenc û rend
Wê dîl, jî dîl, dîl da û xwend
Îro yeqîn fexfûr e dîl
- 11 Er dîl ji te mesrûr bitîn
Mîn ji "Melê" destûr bitîn
Dê kit cihan pur nûr bitîn
Lê daima rencûr e dîl

8. **CÛBAR:** Çemê mezin.

9. **MECMER:** Mcnqera agir. Koziya agir. **KAFÛR:** Şirê darek c, li Japon û Çîn û Endonezyayê çê dibe, bihna wê pûr xweş e û ji bo serêşê bîkar tinin.

10. **FEXFÛR:** Qiraleki Çîn e.

11. **RENCÛR:** Nexwes. Tengayi. Keder. Bî derd.

"TU 'EBD Î..!?"

- 1 Şerbeta "L"am û "B"êyan, ez bî heyatê nadım
Badeya le'lê, bî ava zulûmatê nadım
- 2 Hor û wildan û peri cumle cema bın iro
Mûyeki pê jî xetê wê but û latê nadım
- 3 Ger bıdıt dest, tewafa pê yû destan bıgırım
Wê mecalê bî wuqûfa 'Erefatê nadım
- 4 Ez û yar ger şevê herdu hem axûş bıbın
"Leylet-ul qedr"e me ew şev bî "Berat"ê nadım
- 5 Canê şêrin ku jî yar ra, bî Xudan ez dıkrım
Ne bî yarê xwe, dı weqtê sekeratê nadım
- 6 Şerbeta zehrı-helahıl ku hebibê me b'dest
Bı gulab û şeker û qend û nebatê nadım
- 7 Ne b'qanûn ku işaret bı şifaê bıkrıt
Ez hılakê xwe dı 'ışqê bı necatê nadım
- 8 Telbe kır weslê j'dılber me bı'ınwanı zekat
Go: Tu 'ebd i û bî 'ebdê xwe zekatê nadım

4. AXUŞ: *Hembêzkırın.*

- 9 Wê bî peykê bıkırım matı reqıbı disa
Bî rex û fil û feres, ez şeh û matê nadım
- 10 Dı semaya seherê, destı bî kes di, iro
Xeyrı şêrin qed û mewzûn herekatê, nadım
- 11 Hate destê me, dı reqsê, û dıgo: bıl j' "Melê"
Dest bî kes di dı semaya ku "Mela" tê nadım

DENGÊ TİPA (P : M)

"HÊSİRÊ QELBAN"

- 1 'İd e û da alemê bangı sefayê xas û am
Mahı new ebrû numandım çû jı ber 'ewr û xemam
- 2 Xweş bî dor camê îşaret kır, hilalê saqiyan
Mahitabên zuhre-sima, çarı deh salı tamam
- 3 Name tey kır rozeyê 'idê vekır fesla meyê
Lê bî zım zım tén bî awazê neyê fincan û cam
- 4 Şahıdên gulrengê saqi belki nesrin in beşer
Ê dı lebsê erxewani nêrgızên 'er-'er xeram
- 5 Ya Reb ew rûh in mucessem, yan misalê rûh in ew
Lew bî sır caman dı bexşın nazıkên şêrin kelam.

3. *TEY: Pê çan, tewandın.*

- 6 Ew çî ali gewher in hatin libasê cism û can?
 'Işweyên wan şubhê îksirî dî qelban in meqam!
- 7 Wek "Mele" gavek tenê xaîb jî didarê nebîm!
 Wer bîbîm wê saetê lê bîn jî min da sed selam

DENGÊ TÎPA (F : M)

"BERQ Û TÎRÊJ"

- 1 Daneyên 'enber lî nîsrinan reşandin xalî xam
 Sosinên nazîk lî ser xalan çevandin dalî dam
- 2 Cebhet û demê jî qudret lê nivîsî herf û herf
 Kakulan ta ta lî ser herfan kîşandi lam û lam
- 3 Leylet-ul qedr û berat in, zulf û cebhet subhê 'id
 Dem weku fesla bîharê lê qiyamet qedd û qam
- 4 Ew peri weqtê dî sundus da, jî qundus bit xwuya
 Bende dê şah û geda bit, Xusruwê şêrin kelam
- 5 Her kesê carek diye, ew zinde ma hetta ebed
 Ê neditî ew peri rû, zîndegî lê bit heram
- 6 Her kesê camê jî destê wê bînoşît, noşî bit
 Ê jî wi destî ne noşî, zehri bit lê ew medam

4. *SUNDUS: Qumaşê hevrişîm ê avzêrkirî. QUNDUS: Tarîstan.*

- 7 Wan dî reqsê da ku dim, awur peyapey dane min
Berq û tirêjan lî dil dan, cezbeya 'ışqê revam
- 8 'Umre ke, dûr bûm jî canan, ketme benda firqetê
Nagihan perde hilani, go: "Melayê m esselam"!

DENGÊ TIPA (٧ : N)

"STÊRA KARWANKUJ"

- 1 Ya Rebb in guldestei ya nergîsi re'nasti in
Serwi gulşen ya elif ya qameti yektasti in
- 2 İn melek ya şahîdî qudsîstî ya mahî felek
Horiya rûh-îl qudus ya nûrî çeşmî mastî in
- 3 Kewkebî subhestî ya xurşîdî ya durrî yetim
Ya tenî şîmî berast ya gewherî walastî in
- 4 Arîdest in ya şua'î şemîsî ya bedrî munîr
Lale ya nîsrîn û gul ya badeî xemrastî in
- 5 Sunbulî ter ya bînefş, ya sosîn û gulçîçek û
Zulfî ya muşkî Xeten, ya suretî tuxrastî in
- 6 Xemze in ya gezme in ya tîrî ya sîhrî helal
Sahîrî in ya çeşmî şox Turkî bêperwastî in
- 7 Mîmî ya yaqûtî ya serçeşmeî abî heyat
Huqqeî durdaneî ya le'î şekker xastî in

- 8 Xetti ya qewsi du nûn mektûb zı muşkı ez ferand
Ya hilal-ul 'idi ya ebrûwı bê hemtastı in
- 9 Koyi ew ya Ke'beya beyt-ul muqeddes ya bîhişt
Xulde ya Firdewsi in ya cennet-ul me'wastı in
- 10 Hatıfı xeybesti in ya tercumanı rûhı quds
Bulbulı şeydasti der gulzarı ya "mella" stı in

DENGÊ TIPA (3 : N)

"DERB IN LI CANÊ ME"

- 1 Remzên te dı canan, ne bı endaze dirazın
Her yek bı hezar rîşewanê me dıxwazın
- 2 Wan derb e li canê me, ki berq û birûskan
Tirê te dı canan, ne tinê sine gudaz in
- 3 Cana jı cefaya te û zulmê çı xeber dın?
Ku tirê jı cewra te dı dil da, me bı gaz in!
- 4 Perwane û bulbul bı dil in, şu'leyê 'ışqê
Lê ger tu nezer di, bixwe ew gulşen û raz in

1. *DIRAZ*: 1) Dirêj. 2) Razan. *ENDAZ*: Avêtin, avêtkirox.
2. *GUDAZ*: Dewixandin, singtewên.

- 5 Peyweste ji weslê, te dimênim ku seraser
Bîşkoj û tîlîsm û wereq û netrîk û bazîn
- 6 Subbûhi yû quddûsi yû horên dî bîhiştê
Peyweste şebî qedrê liqaya te dîxwazîn
- 7 Sunbul bî sema tèn û gulan perde dîrandîn
Bîşkiftine al al, û hîşîn bûne terazîn
- 8 Cûbar dî rewanîn, çemenan terhê cuwan in
Mestane bî ref ref, lî kınaran siy yû qaz in
- 9 Her yek bî temaşagehê husna te ji her ca
Teşbihê nigaran bî cemala te dînazîn
- 10 Tiran lî me dît dostî me tê sine hedef kîr
Nazan lî me kît yarê, me zari û niyaz in
- 11 Mihrabî du ebrû ku ji bala ve xuya bîn
Der secdegehê 'îşqê niyazê me nemaz in
- 12 Ger husn û mehebbet bîsera perdeyê can bîn
Geh şah û geda, geh bîxweh Mehmûd û Eyaz in
- 13 Ev hor û periçehre but û latê cemelê
Der sûretê tehqîqê "Mela" 'eyni mecaz in

5. *DIMÊNIM: Mîz dîdîm.*

7. *TERAZIN: Mêrg û çîmen.*

"SED BÛSE MANE DEYN"

- 1 - Mela, me l'gerdena dilber, jî nû sed bûse mayîn deyn
Mecalê dê bixwazim jê, dîbê deynê te (fewqel 'eyn)
- 2 Bî remza qabê qewseyî, jî wan birhan xebêrdar in
(Fe atil qewse bari ha, ela ya ramiyel qewseyî)
- 3 Jî sırra la mekan wacîb, tenezzul kîr dî imkanê
(Fe eynel 'ilmu eynel 'eyn, we eynel eynu iz la 'eyn)
- 4 Jî mabeyna du ebrûyan, peyapey berqê lamî tèn
Bî 'eynî ger bîbî safe, çi nûrek sîrf e ew mabeyn
- 5 Bî destûra te da, wî jî jî vê navê verêkîm ez
(Fe seffil 'eyne nûr-el eyn, ela ya zeyne kulliz-zeyn)
- 6 Buhayê 'îşweyek le'lan, me yekser "ma melek" bexşî
Dîl û can jî lî ser dani, we zalîm hêj dîbêjî, deyn
- 7 "Mela" her wî bîbîn her wî, eger her wî dînasi tu!
(Hûw-el me'bûd, hûw-el meşhûdu, bel la xeyre fid-darey)

1. (FEWQ-EL EYN): Lî ser çavan.

2. ATÎ: Bîde. QEWS: Kevan. BARÎ HA: Hunermendê wê. RAMÎ:
Tiravêj.

3- EYNE: Lî ku. EYNU: 1) Westa. 2) Zeman. 3) Mar. 4) Zîlam.

4. 'EYNI: Çavên min.

5. ZEYN: Muzeyyen. KULL: Bî tevayî.

6. "MA MELEK": 1) Milk û mal. 2) Herçi tîştê ku hebû.

"BÊKES Û DERMANDE ME"

- 1 Mın dı ber "qal û bela" batın vı wê ra bû evin
Hêj li ser 'ehda "elest"ım, ta bı roja axirin
Mın divê lê eşkera kım, carekê daxa nıhın
Guftem ew ra ma duagoyı tu em ey hori'eyn
(E'redet 'enni we qalet: ma dua-ul kafirin!)
- 2 Ey şehê ali cenab, pur acız û perkende em
Ah ji dest cewra evinê, çı b'kırım mın bende em
Sebr û taqet mın neman, lê bêkes û dermande em
Ger bixwani wer berani, bende em ta zinde em
(Wacibun li imtisal-ul emri maza te'murin)
- 3 Suhtım ez pêta evinê, têk buwam gird û heba
(İnne li ayati sıdqın kane fi hazen-neba)
Horiya roja liqaê, nazıka mexmûr-qeba
(Hebbeza rewdat û necdın zurtûha 'ehdes-siba)
(Rewdetun yecri 'ela ercaı ha maun mein)

-
1. "GALÛ BELA": Gotın erê! E'REDET 'ENNÎ: Rû ji mın vege-
rand. QALET: Ewê got. MA DUA-UL KAFİRİN: Daxwaza kafıran
çı ye?
 2. İMTİSAL-UL EMRÎ: Ber fermanê. MAZA TE'MURİN: Çı ferman
ki.
 3. GIRD Û HEBE: Toz û 'ecac. AYATI SIDQİN: Nişanên rastiye.
KANE: Bû. Fİ HAZEN-NEBA: Dwe xeberê de. QEBA: Kefi,
keunik, egal. HEBBEZA: Çı xweş bû. REWDATÛ NECDİN: Çi-
menên gıra. ZURTUHA: Mın ditar kir. (Ziyaret). 'EHDES-SİBA:
Çaxê zarûktiyê. YECRÎ: Diçe, diherike.. 'ELA ERCAI HA: Li
hawidorê wê. MAUN MEİN: Avek rewana.

- 4 Mın lı ser bedrê mûnir, mektûb diye neqşê sewad
 Ser bı yek ani du nûnan, xettê reyhani du sad
 Hadîri mın secde bır, lew xerqê xwûnê bû fuad
 Ber derê baxê wisaleş, hatîfi awazi dad:
 (Hazi hi cennatu 'ednin fe-dxulû ha xalidin!)
- 5 Naêtın gohtın bı qal, şerh û beyana husnı tu
 Dê bı hal û sır bımasın dıl, fesana husnı tu
 Xweş "Mela" amancê tiran kır, kemana husnı tu
 Qısseê 'ışqa celal û dasitana husnı tu
 (Tilke enbau n yeqûlun-nasu minna be'de hin!)

DENGÊ TİPA (Û : N)

"ŞÊR Û PILING"

- 1 Senemê ji qewsê ebrû, du hilalê new numandın
 Du keman lı burcê mizan bı xezeb lı mın kışandın
- 2 Ne du nûn qelem muqabil bı bedii xet nivisi
 Du hilalê destê qudret, bı qerani yek kışandın

-
4. MEKTÛB: Nivisandi. HADIRI: Dı ci de. FUAD: Dıl. HATIF: Dengê xeybê. HAZÎHÎ CENNATU 'EDNÎN: Ev bı hışta cigra ye. FE-DXULÛ HA XALÎDÎN: Têkevîne, heta bı hetayê.
 5. FESAN: Efsane. DASÎTAN: DESTAN: Serpêhati. TİLKE ENBAUN: Ew deng û behs in. YEQÛLUN-NASU: Xelq dêbêje. MINNA: ji me. BÊ'DE HÎN: Pışti zemaneki.

"TIRÊN QEWSÊ MALZIRAV"

- 1 İro ji husna dilberê
Disa lûlak û serxweş in
Remzên dî wê şêrinsurê
Sohtim bî pêta atêş in
- 2 Sohtim bî berqa lamî' e
Ew necm û bedra talî' e
Şemsa semayê rabî' e
Lew pur ji şewqê şewwîşin
- 3 Pur şewwîşandin wê dîl e
Zulfên siyah ser dan mîl e
Tûra mûxalîf sîlsîl e
Selwa 'eqarîb lê mesîn
- 4 Selwa 'eqarîb lê wetê
Ew nazîka nûrin-beden
Qendê dirêj in guft û ken
Bîskan dî lê kîr bawêşin
- 5 Bîska siyah re'na ye mest
Yek dî bî heyran pê ve best
Hemyan bî mesti helqe best
Derbendê ew zulfa rêş in

- 3 Çı beratê husn e ya Reb, bî nişanê padişahi?
Bî teref du turre tuxra weh bî mawerê reşandin
- 4 Elif û du lam û hê din me dî ayeta cemalê
Jı ceger me kır teselli û jı sine dest feşandin
- 5 Ne tenê jı qışt û zulfan, me dî sine sed kulab ın
Lı ceger siyeh kemanan du hezar tiri reşandin
- 6 Jı ceger "Mela" pilingan bî kulab û pensı ker kır
Esedan jı pence vêran dıl û sine herişandin

DENGÊ TİPA (Ö : N)

"XEŞMÊ LI FEQİRAN MEKE"

- 1 Xeşmê lı feqiran meke zû padişehê mın
Pursê bike carek lı xeta û gunehê mın
- 2 Teftêşê bı mû mû bike er em bı xetain
Hınca neke bêtin tı welati tı cihê mın
- 3 Cewra te behitın û cefaya te peritın
Qurbanı te bım guh bide carek gilehê mın

3. *TURRE: Nexş û nvisara lı ser morê. TUXRA: Mor, muhr.*

5. *GIŞT: Porê top lı ser serê qıza. KAKUL.*

6. *ESEDAN: Esed: Şêr.*

1. *XEŞİM: Zordesti, toriti.*

3. *BEHÎTİN: Behitand. PERÎTÎN: Peritand.*

- 4 Zani ku ji ber cewr û cefayan, elem in dîl
Rehmê bî gedaê xwe ke, sultan û şehê mîn
- 5 Sîh sal e, ji derd û ji belayê te hîlak in
Hetta bî felek her dîretin, ah û ehê mîn
- 6 Ma yek nefesek mîn dîbîtin sebr û qerarek
Qed bê te û bê te dîbîtin mîslê sîhê mîn?
- 7 Ger şubhetê perwane, dî bezmê te, çî sed ger?
Sed nale, hezar rengî, wekî çeng û jîhê mîn!
- 8 Nûrên qedeha xemr û heyata me bî ser dan
Ger wê bîdetin destî bî dest, muşterihê mîn
- 9 Yek 'îşwe "Mela"yî bî buha bête jî le'lan
Sed can me hebîn, hêj ku muqessîr dîbe hê mîn

7. **BEZIM:** Cîwat.

9. **BEHÊ:** Bîhayê , nîrxê.

"ÇIRA DÛRÎ KIRIN?"

- 1 Ez nızanım sebebê yarê çira dûri kırım!
Şahê şêrin dehenan em ji xweh mecbûri kırım.
- 2 Mislê goy, bê ser û pa, bûme lı ber derb û şekan
Lew bı çewkanê cefaya xweh ji dil hûri kırım
- 3 Da me sed camê firaqê, ji xweh xaib nebûyin
Jı wisalê qedehek da me, û mexmûri kırım
- 4 Nûrê çeşmê me ku alem me bı çeşmên te dıdı
Bı cemala xweh te wek dideyê bê nûri kırım
- 5 Nefesek bê te me naçi, nedıjin bê te demek
Jı te hat emrê humayûn, te weh me'mûri kırım
- 6 Me dızani ku tu dê "aqibet-ul emr"i çı ki!
Lebê le'lê şekerin ahi ku mexrûri kırım
- 7 Zerreyek bûm dı hewayaya te dı wêraneyekê
Mislê rojê bı şiaa xweh te meşhûri kırım
- 8 Jı "enel heq" bı lebên le'lı xeberdarı bûyin
Bı gulaba serê zulfa xweh, te mensûri kırım
- 9 Mûnserif ma dıbûyin em bı du sed "Carr"i "Mele"?
Lê bı wê "kesr" û "idaf" ê ve xwe mecrûri kırım!

- 6 Êsir kırım zulfa çeklek
Ew horiya şubhet melek
Tir dan jî reştûzên helek
Mecrûhê qewsê purweşin
- 7 Tir dan jî qewsê malzırav
Ew gewhera pur şewq û tav
Sotîn lî mûn cerg û hînav
Lew têk jî cergê herîşin
- 8 Cerg û cesed têk sohtine
Lew xef xedengan nuhtine
J'qewsê hilali jîh tune
Heyranê dêma mehweşin
- 9 Hem bedr û hem zuhra ye dêm
J'wê alema kubra ye dêm
Xweş dest-xet û tuxra ye dêm
Herfan jî miskê lê nişin
- 10 Lewhê jî nû siqal bîdîn
Her dem jî nû ve xal bîdîn
Da dîl bî yek dî pal bîdîn
Nuqtan jî zêra bê weşin
- 11 Zulfa siyah 'enber bîke
Xemlê jî zêre zer bîke
Zerbafe û diba ber bîke
Mîsk û gulavê lê reşin!

- 12 Mawer ke terh û bışkuwan
 Ciranê berg û lu'luwan
 Ew 'er'er û selwa cuwan
 Şetri bı mesti lê xwuşin
- 13 Şetri û tayên sor û zer
 Bayê nesim lê da seher
 L'wê cebhetê hejyan du per
 Lewra sukarê bê hiş in.
- 14 Meşha seher yarê şefiq
 Da mın bı enguştên 'eqiq
 J'wê badeya nûrin-rehiq
 Mexmûrê xemra bê xeş in
- 15 Mexmûrê wê camê ez ım
 Yexmakırê ramê ez ım
 Çavnêrê peyxamê ez ım
 Perwaneyê şem'a geş in.
- 16 Perwaneyên soti kebed
 Dilber jı ber burca esed
 Tir dan jı reştûzên semed
 Lew têk jı xwûnê neqqışin
- 17 Kuştım bı qewsê 'enber e
 Şoxê jı dıl mıl dan ber e
 Ê xiste dıl sed pencere
 Ev reng e em mihnet-keşin.

18 Mihnêt-keşim roz û şebê
Der firqeta şerînlebê
Zulma jî ber destê te bê
Ew edl e, em pur pê xweş in!

19 Zulma tu ki, pur pê xweş in
Sohti dilê hicran-keşim
Mislê perengê ateş in
Rûhek mûcerred bê leş in

20 Mîn di sehgeraha elest
Camek jî kewser dost dî dest
Jê da "Melê", lew maye mest
Hetta heyatê serxweş in.

DENGÊ TÎPA (3 : N)

"RAST Û ÇEP BEZÎ"

- 1 Were camîm ku çî nazîk weres in
Jî gul û nesterinan em te bes in
- 2 Tu şehînşah î besî mîn jî butan
Ne muhîb her ne kes û xar û xes in
- 3 Jî xwe xanîm ve dê naki me bî têx
Tu nebati û lî teb'ê meqes in

1. *WERFS: Navê kulilkeke sor e, ku jê boyax çêdibe.*
2. *XES: Xar, dîrî.*

- 4 Her şevem ne're zenan ta bı seher
Bı segê koyê tu ra hem nefes ın
- 5 Bê tu, billah nebûyin yek nefesek
Me tu yi rûh, û mucerred qefes ın
- 6 Cezbe dıl ra dı hejintı jı me, lew
Dı şevan nale, jı rengê ceres ın
- 7 Me jı zulfên dı butan reştır e bext;
Seheran tête peri, pê nehısın.
- 8 Were mey xaneyê şahıd peresan!
Şem'ê te ger nebitın em çı kes ın?
- 9 Me jı narê diye nûra te dı dıl
Lew jı 'ışqa te her ateşperes ın
- 10 'Eyni 'ışq ın û dı dıl ateşê Tûr
Jı sena berqê cemalê qebes ın
- 11 Te divê dawı biri bit? nihe da
Bıbırım ser bı du enguşt meqes ın!
- 12 Gerçi yekser lı rexên filı sıfet
Rast û çep bazi lı seyrê feres ın
- 13 Bı meyê safı bıdın xerqeyê zerq
Bı xerabatê muxan er bıresın!

5. MÛCERRED: *Bes Tek. Nenêrbır. Ezep. Tazi.*

13. ZERQ: *Hêşın, şın. BİRESİN: Bıgijın. Bırêsin.*

- 14 Em qedim bade dinoşın ji tuhûr
Lew, mûqim mest û xumar û teles in
- 15 Me şevan cam dî kef, û yarî dî ber
Hey hey û suhbet û mêrê 'eses in
- 16 Me sera perdeyê horan e meqam
Jî siya zulfê butan er veris in
- 17 Qelbi e'e'yan dîkîrî hub û wucûd
'İşqî iksîr e, we em sîm û mes in
- 18 Mulhîmê xeybê weh imla dîkîrî
Meded û feyzî jî rûhîl qudus in
- 19 Cewherê ali ye 'unsur me "Mela"
Bil heqîqet ne jî xwar Estuqus in

DENGÊ TÎPA (Û : N)

"DIL Û HESTÎ HERÎŞANDIN"

- 1 Peyweste du ebrû lî me mehbûbê kîşandin
Sed gezme peyapey lî ezê xeste reşandin

-
15. *MÊRÊ 'ESES: Mêrê tarîtiyê (Şevgêr)*
16. *VERIS: Rîzgar, Azad.*
17. *IKSÎR: Jehri. SÎM: Ziv.*
18. *MULHÎM: Yê ku îlhamê dîde.*
19. *ESTUQUS: Pîsporeki Yewnan*

- 2 Tirek ji kemanê xezebê, da cegerê riş
Mîl dane ber û ser, ji du goşan veweşandin
- 3 Cohtê esedan, pence lî ser sine nihandin
Kullabê gihandin dîl, û hesti herişandin
- 4 Burhên te ji qudret ku numan goşeyê i'caz
Peywest e kemanan lî guhan goşe kîşandin
- 5 Mihra te dî canê xwe, ji dîl xef kîrîbû min
Dîl çû, ceger û sine lî ser canê veşandin
- 6 Nûnên te hilali bî qeran yek ji sura heq
Bê 'eybî lî dêmê qelemî xeybê kîşandin
- 7 Neqqaşî ezel ismê cemalê ku nivîsî
Herfên te mucessem ji surê taze reşandin
- 8 Reyhani yû diwani yû hem suls û muselsel
Yek yek weh hezar rengî ji husnê neqîşandin
- 9 Ev ayetê nûrê ji "Mela" ra ku nivîsî
Katîb ji surê nuqte bî zêrabê feşandin.

"KUŞTİME NAKİT YEQİNÊ"

- 1 Şox û şengê zuhre-rengê
Dıl jî mın bîr dıl jî mın
Awurên heybetpîlîngê
Dıl jî mın bîr dıl jî mın
- 2 Wê şepalê misk i xalê
Dêm-durê gerdenşemalê
Cebheta bîskan sema lê
Dıl jî mın bîr dıl jî mın
- 3 Zulf û xalan nûn û dalan
Wan jî mın dıl bîr bîtalan
Goşêê qewsê hilalan
Dıl jî mın bîr dıl jî mın
- 4 Dêm-nedirê bo birê
Xemri yû ges û nevirê
Sine kîr amancê tirê
Dıl jî mın bîr dıl jî mın

4. *NEDİR: Ağırê serê çiya, jî bo aghdariyê. EBİR: Pêhusandin, bihna xweş.*

- 5 Sur-şêrinê nazeninê
 Kuştım û nakıt yeqinê
 Wê bı çengala evinê
 Dıl jı mın bır dıl jı mın
- 6 Fetl û taban da xuraban
 Ebleq û cuhtê şebaban
 Dame ber pence w kulaban
 Dıl jı mın bır dıl jı mın
- 7 Xwoş xeramê ez xulamê
 Nazikê şêrin-kelamê
 Tûtiya eywan meqamê
 Dıl jı mın bır dıl jı mın
- 8 Mahırûyê mıski bûyê
 Sur-pıngê şêrixwûyê
 Wê bı zulfa şubhê goyê
 Dıl jı mın bır dıl jı mın
- 9 Herdu weşman naz û xeşman
 Kê jı ber wan 'eql û hış man?
 Sa'eta mın di bı çeşman
 Dıl jı mın bır dıl jı mın
- 10 Mahıtabê, afitabê
 Dêm jı roj û şeb niqabê
 Xweş bı çengal û kulabê
 Dıl jı mın bır dıl jı mın

6 *EBLEQ: Reş û sıpi. Mermer. Lehi. Ehmeq.*

9 *"WEŞMAN": Dı çapek dın da "Çeşman"e.
 WEŞIM: Xal-nişan.*

- 11 Serwinazê serfirazê
Şubhê zêr remza mecazê
Dame ber çakûç û gazê
Dil ji mîn bir dil ji mîn
- 12 Bejn û bala tox û ala
Mîn kırım vêk ra mitala
Çiçeka terhini wala
Dil ji mîn bir dil ji mîn
- 13 Mêrê xazi şirê tazi
Vêkîran mîn di bî bazi
Kır lî mî j'xeflet ve gazi
Dil ji mîn bir dil ji mîn
- 14 Şir û xîşt in, zulf û qîşt in
Hîn veşarî hîn vehîştin
Pehlewanan dest vemiştin
Dil ji mîn bir dil ji mîn
- 15 Rohniya çehvên "Mela"yê
Ew tecellaya te dayê
Ya jî Ehmed dil revayê
Dil ji mîn bir dil ji mîn

12. WALA: Bîlînd.

14. VEŞAR: Veşartîn.

"DURRÊ NASUFTE NEFROŞIN"

- 1 Jı remza dilberê disa
Lı mun batın vejın derd e
Dı lebsê tariyê mın di
Xwûya bû ew siyah-çerd e
- 2 Dı lebsê tari yû nûrê
Perirengê sifet-horê
Jı wadî eymena Tûrê
Mûqeddes kır lı mın 'erd e
- 3 Jı nar û nûrê teqdisê
Tecella kır lı mın disê
Lı ser textê xwe Belqisê
Hılanin bê hicab perde
- 4 Hicab û perde avêhtın
Seba, reyhan hılavêhtın
Jı burcan tiri pur rêhtın
Gıhan mın rast û çep cerd e

1. SIYAP-ÇERD: Rengê genım, reşesmer. ÇERD: Çehre.
4. CERD: Tir. Rêgir. Crid.

- 5 Kırım amancê mızraqan
 Dı dıl da tiri çûn faqan
 Bı celladê xwe ew xaqan
 Dîbêjît: hej tu xencer de
- 6 Bı derbên xenceran kuştın
 Bı xwûna sohri lê miştın
 Dı çına sunbulên qışt ın
 Me dil pur musk û mawer de
- 7 Gulên her mîskê ezfer lê
 'Ebir û 'enberê ter lê
 Semaya sosınan her lê
 Bı zulfan hem tu mawer de
- 8 Bı ser wi sunbulên tari
 Bı hev ra bazi yû yari
 Bı cû. da xwûn bîbît cari
 Jı qewsan gezmeyan berde
- 9 Ez ım amancê wan tiran
 Jı peykanan û sertiran
 Bûyım polad lı ber şiran
 Seraser têki mam ber de
- 10 Ku dilber hate vè yolê
 Jı ber pur hın ketın çolê
 Jı qencan ku revand holê
 Jı mehbûban bîrın nerd e

6. *MIŞTIN*: Gevızandın, têwerkırın.

10. *NERD*: Tewle. (Cureyekî leyzê ye).

- 11 Jı qedd û bejn û balayê
 Jı rengê dêm û simayê
 Tu rengi qet xeber nayê
 Dı husnê cewherek ferd e
- 12 Bı xeml û reng û re'nayê
 Bı mehbûbê bı zibayê
 Bı ew husna Xudê dayê
 Jı gulrengan gulazerd e
- 13 Nebat û şekkera lêvê
 Nesimê wê gul û sêvê
 Hilinî perdeya şêvê
 Şifaya hindeki derd e
- 14 Jı neqş û sun'ê cebbari
 Muterra turreya tari
 Lı nûrê mîskê Tatari
 Lı ser wan xemriyan berde
- 15 Lı ber rojê bı xêli
 Bînêrım qameçeli
 Qedif û zerkeşe teli
 Zubad û mîsk û 'enber de
- 16 Bı simavê bı zêravê
 Tu, rojê neqşeki bavê
 Ku da erjeng jı wê navê
 Lı ber rojê nebit perde

16. ERJENG: Wêne. Asteng.

- 17 Eger berqek jı wê rojê
 Jı ber wê 'ıqd û bışkojê
 Bıdıt qelbê weki dojê
 Lı ber dojah dıbit berd e
- 18 Dı meydanê şêrin xencan
 Bı çerxên mıslê şetrencan
 Turaba ber piyê qencan
 Zubad û 'enberên gerd e
- 19 Dıbit bêjin wi sultani
 Bı heft ayatê Furqani
 Lı mehbuban tu xaqan i
 Were derbê lı Qeyser de
- 20 "Mela" zanım jı meczûban
 Tınê naji tu bê xûban
 Dema dıl di bı mehbûban
 Bı şox û şeng û esmer de
- 21 Dema celladı bën bazi
 Bı şır û xencerên tazi
 Lı dergeh da neki gazi
 Delal û naz û perwer de
- 22 Emanet da jı bêhuşi
 Durên nasufte nefroşi
 "Mela" zanım jı medhûşi
 Te dıl bê xwab û bê xwurd e

17. 'IQD: Gerden. BERD: Serma.

18. GERD: Toz. Ger. . Xem. Keder. Gerinek.

"QEY ROJ BI PERDÊ XEF DIBE?"

- 1 Dilberê serdarê xûban ez nîzam agah heye?
D'hebs û zindanê esir û girtiyê dermande ye!
- 2 Girtiyê mayim dî hebsê, ki gelo mehder bıkıt?
Carekê navê me binit, pur sewabek zêde ye!
- 3 Mîhnet û halê esiran, ki lî miran erze kît?
Dê bitın pursê lî mîm, lew pur bî rehîm û şefqê ye!
- 4 Ger bîpursît carekê xatûn lî halê suxteyi
Qûfl û zincir dê vebîm, bê ism û dest û mîfte ye
- 5 Bend û zincir dê vebîm, cerhên dî kul dê xweş bıkıt
Lew ku navê dilberê dermanê derdê bende ye
- 6 Herçi bê vê rê, ku navê dilberê bitın, lî ser
Xweş dıbit hadır dî gavê bê guman û şubhe ye
- 7 Bê guman xaka riya wê, tûtiya û dane ye
Ger dî çehvên kor ve ênîm, xweş dıbîm pê dide ye
- 8 Meyitê sedsalê jî, wê, rê veber qebrê kevît
Dê veji, rûh bête ser sata xweh bitın zinde ye
- 9 Meyyitan lew radıkît, yekser dılan yexma dıkît
Îsmê e'zem ma dızanît, ya Mesih ew bixwe ye

- 10 Ez dibêm: Îsa ye ew, ya Bu Eli Sina ye ew
Lew bı remz û 'işweyan pur mu 'cizat û şıwe ye
- 11 Şıwe û remzên dı wê, teşbihê berqê lamı' m
Kohê qaf bit ker dıkit sata xuya bit perde ye
- 12 Perdeya mehbûb dı nêv qelban ku dê ker ker bıkit
Qet dı perdê xef dıbin xurşid û mah û zuhre ye?
- 13 Zuhre û xurşidı mın dıtın dı qewsê hem qeran
Surrê da dıl 'eqreban çerx û sema û heyhey e
- 14 'Eqreb û qews û qezeh vè ra, muqabil muşteri
Roj û şev û nûr û tirêj berq û hem ispide ye
- 15 Ew hemi vêkra mı din, têkil dı çerxê carekê
Hê ji wan bêhal m ez ehwal û 'ışq û cezbe ye
- 16 Hal ji wê remzê gıha mın, mestê wê remzê me hêj
Serxweş m hetta ebed, bê cam û neql û bade ye
- 17 Serxweş m bê cam û mey, remza nıhin ebter kırım
Nagıhan tir dane dıl, lew kuşti hadır suxte ye
- 18 Kuştiyan xewn di liqaê, lew bı wê dê xweş bıbım
Hêviyan qet nabırım, meqsûd me didara te ye
- 19 Hêviyan qet nabırım, carek tu bêyi şefqe ki
'Eqdê ihramê dê bınim, hadırı bı m secde ye

14. MUŞTERİ: Navê stêrekê ye.

16. NEQL: Meze-fêkiyê badexwiran.

- 20 Secdeya ber eswedan, nadım bı sed hec-ekberan
Sond bı wan zulfan û xalan, heç weki bêjım we ye
- 21 Sond bı wê zulfa siyah, ez abidê husna te me
Xef dınoşım vê şerabê, xweş şerab û qehwe ye
- 22 'Umrek e d'sojım bı xef, çehvnêrê yek pursek te me
Da beyan kım şerhê halê dıl, bı herf û nukte ye
- 23 Sed hezar bar şakır ım ez ku ji Belqısa peri
Hudhudê şêrinzeban iro xeberdarê me ye
- 24 İsm û navê tey şerif, hey kır lı mın qelbê mırı
Lew dı medhê te w senaê bûyime çeng û ney e
- 25 Şubhetê çengê dınalım, hêj ji dest daxa qedim
Herweki meş'el dısojım, dost nızam agah heye?
- 26 Mın divê ser l'asitanê, herweki tûlan nıhım
Belki carek keyl bıpursıt: ev çı mehrûm tûle ye?
- 27 Ger bı navê tûleyan carek vexwûnıt bendeyi
Bı "Melê" xweştir ji mal û gewher û gencine ye
- 28 Gewher û gencên "Melê" husn û cemala dılber e
Sed tealellah tebarek, ev çı husn û cilwe ye?

"TU DIL BIŞO JI NÎFAQÊ!"

- 1 Feleka etlesê sergeşt e, dî cama me hebab e
Mewc dîdît qulzemê 'îşqê me lî ser destî xurab e
- 2 Dîl kemer besteyê 'îşq e, me xweh zunnarî perestîn
Mey û me'şûq e duayê me, û seccade qîbab e
- 3 Jî hicabê were der, nazîk û mestane bimeş tu
Te cihan zêr û zeber kîr bî Xwedê, ev çî hicab e?
- 4 Destê Cîbrîlî hîlavêti jî bejna te niqabê
Bî yeqîn Qaf e lî rojê were der sine niqab e
- 5 Me bî îşraqê sûalek jî lebê xunçe kuşa kîr
Go: Bî îlhamê dîzani? dî suala me cewab e!
- 6 Tu binê sazê bî awazî çî rengî me dîxwazî
Ellah Ellah bî Xudê qet dîbîhî, ev çî xîtab e?
- 7 Guh de nayê jî lebê le'lê bî qanûnê hikayet
Dê çî şehde bî defê ra bîdîrît şehde rebab e
- 8 Xweş perişan sîfet û mecme'eyê sûretê hal m
Pîrê 'îşq m û cuwanteb' û dîlî 'ehdê şebab e

2. QÎBAB: Şûrê tûj.

6. DÎBÎHÎ: Dîbîhîze.

8. 'EHD: Dem. Soz.

- 9 Dûredest in jî xıyalan me divê yek jî Xudê ra
Xef dî behsa me jî dîl bêt û bîrît 'eyni sewab e
- 10 Me mûşerref ke, du çeşmên me bisata qedemê ke
Pur lî nîk mîn heyê mey, mêzeke mîn sine kebab e
- 11 Kesk û soran tu binê çerxê lî dora du hilalan
Du qeran mane beraber, şefeqê perde 'isab e
- 12 'Er'eran ta dî şepal in, wereqan cezbeye vê ra
Nêrgizan ser dî giran in, lî binefşan xem û tab e
- 13 Çêçekên qews û qezehrengi hezar rengi sema ye
Sunbulan girti xunav û lî gulân tazegulab e
- 14 Mest û hîşyari hemî keç ku lî hîn reqs û sema tîn
Ez nîzanim çî neseq keyf e nîzanim çî şerab e?
- 15 Xakîpayên te dî rêza seg û tûlan xwe dînasin
Me ne sûc û ne gunah û ne xeta, ev çî 'îtab e?
- 16 Jî wisala xwe zekatê bîde muskîn û feqîran
Ku cemala te ye kamîl dî kemala xwe nisab e
- 17 Aşîqê mes'elêxwahi were em muftiyê 'îşq in
Desteki sunnet e têda, dî yekî nessê kitab e

10. *BİSAT: Cirax (Raxîstîn).*

11. *İSAB: Pêş-enîk. İsabê.*

14. *"KEÇ KU LI HIN" dî nusxeyeke dîn de "Kec Kuleh in" e. NE-SEQ: Tekuzî.*

16. *NİSAB: Mîqdarê zekatîlêketînê. Standart.*

17. *NESS: Heqîqet.*

- 18 Dıl bışo tu j'vê nifaqê, ku bîdît sine beraqê
Bı sefa hemrehê erbabê dıl û ehlê sefa be
- 19 Nezera 'eynê 'inayet bı me da şahê wilayet
Jı 'inayet nezerê dıl me tji 'ilm û 'ubab e
- 20 Lebê le'lên te dıbi her bı yeki nuqteyê 'ilm in
Bı xetê herfê elif cezme şubê helqe yê bab e
- 21 Xet û xalên te bı mûm û ji me ra meselegoyın
Me ji wan haşiyeyan sine teji şerhê lûbab e
- 22 Abıheywan te divê rasti binoşi şebi qedrê?
Destı ber gerdenê pîrpêç û xem, an zulfê duta be!
- 23 Me ji biskên te girêhdarı, ji bextê xweh girine
Me ji zulfên bı xem û tabi, dı dıl da, xem û ta be
- 24 Te divê berq û birûskan bîreşini, tu nezer de
Te divê rojı xuyabıt, ji şıbakê tu xuya be
- 25 Te divê zêr û zeber ki me, du zulfan bîde ber ba
Te divê qencı qiyamet lı me rabıt, bıxwe rabe!
- 26 Qesdi ser çeşmeyê-heywani heqıqet ke "Nisani"
Bı cihanê mebe mexrûr ku cihan eyını serab e
- 27 Serkeşê şıweyê erbabê wefa nine, rihê mın!
Te ji dıl sohti "Mela", bes bı "Melê" ra bı cefa be

19. 'UBAB: *Despêka tışt. Ava ji binê erdê hiltavê je. Lehi. Pêlê avê. Pelê xurmê.*

20. BAB: *Deri*

21. ŞERHÊ LUBAB: *Navê pirtûkekê ye. LUBAB: Xalıs. Kakıl ê guzê.*

"BO MIN TENÊ XELA YE"

- 1 Muhbet û muhnet dî zor in
Hub, dibêm bêşek bela ye
'Umr û ji, xweş pê dîborin
Sotîn û derd û cefa ye
- 2 Sotîn û derdê evinê
'Illetê dax û birinê
Xweş dîbin ma ew bîdînê?
Şerbeta lêvan mufa ye!
- 3 Her dilê soti bî ulfe
Yar ne derman kî bî zulfê!
Ta ebed ew bend dî qulfê
'Îşqî, derdek bê dewa ye
- 4 'Îşqî, derdek bê tebib e
Lê, mufa wesla hebîb e
Kuştîme cewra reqîb e
Pur leinê rûsiya ye
- 5 Dax û key mîn lê hezar in
Gul dîdest şewkên bîxar in
Surperi dêw wê l'kenar in
Ehremen xatem revaye

2. MUFA: Mefa, çare.

5. EHREMEN: Şeytan. XATEM: Gustil.

- 6 Teb'ê dêwan dest gehîştê
 Hor û wildanên bîhîştê
 Aşîqê dil bendê qîştê
 Can bîdit yekcar rewa ye
- 7 Mihnet û cewra hebîbê
 Qehr û azara reqîbê
 Heq tenê da min, xerîbê
 Lê şukur baxwo weh daye
- 8 Rohniya wê şewq û tavê
 Şerbeta qend û gulavê
 Kes nehîm mehrum ji navê
 Lê tenê bo min xela ye
- 9 Bê nesib min di ji camê
 Dûri dûr mehrûm ji ramê
 Girtiyê wê qeyd û damê
 Ev xerîbê canfida ye
- 10 Duredest im bê nesib im
 Dilber im xanîm hebîb im
 Pur ji dîna te xerîb im
 Rûh û rahet min liqa ye
- 11 Pur mulazîm têm liqayê
 Mame hetta multeqayê
 Min rihê şêrin di dayê
 Hudhud er mîzgin bîdaye

- 12 Hudhudê rîdwanê xeybê
 Sed xeber şêrin jî ceybê
 Da dilê min murde, hey bê
 Guh lî rê min wek seba ye
- 13 Çehvenêr im guh lî rê me
 Lê seba rê daye bê me
 Erzihala muhbetê me
 Bendeyek sadîq Mela ye
- 14 Canfidayê min dî rê da
 Fırqetê derbek weh lê da
 Qalîbek bêrûh e wê da
 Kuşt dibêm min lê rewa ye
- 15 Dem bî dem ew çehvenêr e
 Bête nişanek me jê re
 Da bîbit ew zinde vê re
 Yarê sadîq bê bîha ye
- 16 Aşiqên sadîq dî kêmin
 Ma dîbî sedcan fidê min
 Zanîm ew najite bê min
 Aşîq û pur muhtela yê
- 17 Alîm in em vê dîzanîn
 Cîsm e ew, em rûh û can in
 Qet jî hev batîm xwuyanîn?
 Ger çî zahîr ew cuda ye!

12. RIDWAN: *Dergevan. Rezvan. CEYB: Kêlek. Teref. Berik. MURDE:*
 Mîrî.

- 18 Hudhudê wê remz û razê
Ba bû ew çû guft bî sazê
Qîsse bîr behsa mecazê
Qasîdek xweş teb'i ba ye
- 19 Bademê weqtê mecal da
Çû ku ew yar e bîpal da
Qîsseyâ halê bî hal da
Guh dîdêrit yarî ba ye
- 20 Muhibeta mehbûb û latan
Pur vekîr zîwer-sîfatan
Daye qelb û rûh û zatan
Roj dî mir'atê xwuyaye
- 21 Muhibeta sûri du qîsm e
Qûfl û miftah û tîlîsm e
Hîm jî rûh in hîm jî cîsm e
Nar û nûr e hîm hewa ye
- 22 Hubbê cîsmânî du roj in
Gerçî dil pur pê dîsojm
Xef ceger peykan dînojm
Mîslê neqşê bê beqa ye
- 23 Gul heta sohr in bî tê ve
Bên tebessum pêve-pêve
Bulbulê serxweş dî nêv e
Nexme û nal û newa ye

20. *MIR'AT: Neynîk.*

21. *SÛRÎ: Şîklî.*

22. *BÊ BEQA: Bê mayîn.*

23. *TÊ: Çîqîl, ta.*

- 24 Herçi celwa bû jî navê
 Nû gulek di girt xunavê
 Wê jî dil çû muhbeta vê
 Ew bî ya di ra teba ye
- 25 Her kesê muhbet jî rûh e
 Muhtelay nûra sibûh e
 Wê di dil da sed curûh e
 Cezbe û lerzin û ta ye
- 26 Herdu rûh yek nûr û tav in
 Çerxek û du stêr di nav in
 Herdu dane murxi dav in
 Îsmê hey, dav lê veda ya
- 27 Nûr e pur nadir wucûd e
 Gerçi ewwel nar û dûd e
 Berqê lamî' dé lî kû de?
 Hub di qelban kimiya ye!
- 28 Arîfê cewher-şunasi
 Ê bî vi wesf û libasi
 Dé qedir bêhtır bınasi
 Meq'edê sıdqe ceza ye!
- 29 Dûr neki da wi j' derê xwe
 Wernegeri j' wi berê xwe
 Bûriye ew di serê xwe
 Ser di nava rê nîha ye

24. CELWA: *Buhurandin. Fawıstandın. Çılmısandın.*
 25. SUBÛH: *Piroz, pak. CURÛH: Bırınan.*
 26. TEYRÊ DIL: *Heywana serjêkırî.*

- 30 Ma dibît ew dûredest bît?
 Dê ji fîncana te mest bît!
 Cam ji şehkasê bî dest bît
 Ebteran ew mey dewa ye
- 31 Yarê pur husnek lî bal bû
 Dilberek xayet cemal bû
 Ew bî hal ageh bî hal bû
 Şubhê wê şefqe w 'eta ye
- 32 Mehdera wê xeyrixwazê
 Nukteyek j'wê remz û razê
 Wê bî dil seh kîr jî sazê
 Muxni yû qanûn û nay e
- 33 Yusîfê dewr û zemanê
 Go: Nesim han vê nişanê!
 Lê jî bo nekhê dehan ê
 Nexweşan ew lê şîfa ye
- 34 Mawêra belgên gulê bû
 Bêhn û bû ya kakulê bû
 Daruwê qelbê "Melê" bû
 Lew bî çehvên mîn cela ye
- 35 Ya nesim dê çî lezîni?
 Sax û salîm ma tu bîni?
 Vi kumêdi lê gehîni?
 Da suwar bît lê, peya ye!

33. *NEKH*: Bîhna xweş. *DEHAN*: Devan, Dev.

34. *MAWERA*: Hawî dor, etraf. *DARÛW*: Derman.

- 36 Xefletê bayê nesim hat
 Xef ji bal yarê kerim hat
 Pur bî ihsanek 'ezim hat
 Qasidê şahê geda ye
- 37 Dîl nefes disa bî ber hat
 Lew Hekim-luqman bî ser hat
 Nafiê derdê ceger hat
 Taliê kewkeb numa ye
- 38 Mîn ku ew nişan gîhiştê
 Ev dilê sed daxê reş tê
 Zerreyek xweş lê nehiştê
 İsmê ee'zem pê gîhaye
- 39 Çûme ser pîştâ kumeydi
 Mîn jê pur ew jan û key di
 Behr û ber me l'ber xwe tey di
 Deşt û çol û kerbela ye
- 40 Me w nesim xweş pence têk ra
 Wê dîçin wek teyrî vêk ra
 Behsê zulfa yarê pêk ra
 Borê işqê pur fîra ye
- 41 Gunbêda nûrin xwuya bû
 S'pêdeya sadîq numa bû
 Yek bî yek şewqê veda bû
 Qesr û eywan û sera ye
- 42 Qumri yû bulbul dîxwûnî
 Lê 'eceb ew xweş dîminî!

Her seher mehbûb dîbinin
'Endelib vê ra teba ye

- 43 Buxçeya sorgul dî geş tê
Çiçek û reyhanê reş tê
Dilrubayan têne geştê
Sunbulan ta ta sema ye
- 44 Sebzeya şebnem gulav lê
Sur-'eqiqan dur-xunav lê
Dilberan seyran û rav lê
'Er'eran sê tabî daye
- 45 Bûm şerif ez b'asitanê
Şahîdên wê gulistanê
Saqiyan cam cam dîdanê
Kewkeban seywan vedaye
- 46 Çendeki çîmen xwurem bû
Lê medam ew subhedem bû
Mîn bîhîş, baxê İrem bû
Lê seba go mîn: Seba ye
- 47 Sef bî sef wildan peri bûn
Bendê zulfa 'enberi bun
Têk lî dêmê muşteri bûn
Reş û govend û sefa ye

46. "XWUREM" dî hîn çapan de "herem" e. XWUREM: Xweş. Şen Rûken. Xwezi. HEREM: Pawan. SEBA: Ya pêş, bayê sibê ye. Ya dawî, navê bajarêki ye li Yemenê.

48 Pur 'umur mîn çû bî suxtê
Lê şukurxwazîm jî bextê
Zuhreyek bû ew lî textê
Belku bê m: şemsudduha ye

49 Perdeya xelwê ku hîlda
Yengiyek mîn dî dî mîl da
Gezmeya jehrê lî dîl da
Qet nego, qetl û xeta ye!

50 Hadîri çûm secde jê ra
Lê niyet ihram ne vê ra
Aşîqê ev gezme tê ra
Her çî ta'et kî t, rewa ye!

51 Çûm ziyaret pê yû destî
Lê nehîşt ewwel bî qestî
Da bîsojî t rûh û hestî
Aşîqan sotî m dewa ye

52 Şerbeta wî a xwe nadet
Ta hînek aşîqê ceza det
Dîlberan ev reng e adet
Mehrûwan kemter wefa ye

53 Pişeyê wan xenc û naz e
Sîn'etê aşîqî niyaz e
Yar lî ber zaran îcaz e
Şerbeta şêrin mufa ye

54 Çûm tewafa pê yû destan
Şubhetê sekran û mestan

- Ehlê hal û xûbperestan
Wan ji 'umr, ev muddea ye
- 55 Tilliyên nazîk-şemalîn
Mî n lî ser çehvên xwe malîn
Talîbê werdên bîxal î n
Dîl dî vê fîkrê teya ye
- 56 Çû 'umur mî d'vê xîyalê
Ma şevêk 'îdan dî salê?
Bê m ziyaret zulf û xalê!
Roj û şev mî n ev dûa ye
- 57 Çerx dîtîrsîm kî t şîtabê
Zû ecel pê det rikabê
Can bîret mî d'vê 'ezabê
Ev sîhareng ejdeha ye
- 58 Çendeki sadîq cema bî n
Er bîbêjî canfîda bî n
Wek "Melê" lazîm tuna bî n
Wî jî dîl canê xwe da ye.

55. TEYA: Tewandî n. Xewr. Jixweçûyî n.

DENGÊ TIPA (♣ : H:E)

"RADIKIN EW QETL Û XWÛNAN"

- 1 Dilbera serdarê xûban
Ez nizam ageh heyê?
Arif e b'halê qulûban
Alım e b'halê me ye!
- 2 Alım e b'daxê fûadan
Gezmeyên wan nûn û sadan
Çûne dıl hetta bera dan
Yengiyê reş-goşe ye
- 3 Gezmeyên wan sad û nûnan
Awurên eswed-'uyûnan
Radıkın ew qetl û xwûnan
Mın diye w dıl şehde ye
- 4 Lazım e l'sultan û miran
Purskırın, l'halê esiran
Em kırım amancê tiran
Suxteyên dermande ye
- 5 Hêj nızanım mir dı bir ın
Zanıt em si sal esir ın!
Çehvenêr pursek emir ın
Lew bı rehm û şefqe ye

- 6 Pur dibêm, şefqe lı bal e
Arıfe w sahib-kemal e
Carman bine xıyal e
Purs bıktı çı lê heye
- 7 Şefqe kıt car car nihêni
Tûleyê astan vıxwûni
Da vekım daxan bıbini
Nar û pêt û şu'le ye
- 8 Da bızanıt pêt û nar ım!
Kuştiyê cohtê xumar ım
Muhbetê sohtım buwarım
Lazım ew zanıt we ye
- 9 Alım e b'derd û birinê
Ma dema didar û dinê
Xef dıbtı remza evinê?
Vê bızan bê şubhe ye!
- 10 Her dema dilber diyar bıt
Can û dıl t êk tar û mar bıt
Dê çı reng muhbet sıtar bıt?
Xefkırın bêfeyde ye!
- 11 Her dema mehbûb zuhûr bıt
Zêde mezher bê qusûr bıt
Dê tecellayek lı Tûr bıt
Berqê lamı' cezbeye

7. *NIHÊNÎ*: Bı dızı. *VIXWUNÎ*: (*Vexwandım*). Bı ezmini.

- 12 Cezbeyê dîl jî wucûd bir
Xef jî ber 'eynê hesûd bir
Mîn dî mihrabê sucûd bir
Lê hecer nişane ye
- 13 Secdeya ber nûn û dalan
Mîn tewafa zulf û xalan
Ev bese j'sahîb-cemalan
Da biçîn lê 'umre ye
- 14 Ê yeki sadîq hebîni
Bê hicab ge'ew bîbîni
Ma li hîşyari dîmîni?
Serxweşê bê bade ye!
- 15 'Îşq e tuxraya nihêni
Her dema mehbûb dîbîni
Dê bî dîl lazîm bîxwûni
Ev çî ism û nusxe ye?
- 16 Lamîa wê husn û nûrê
Gerçi tê dîl şubhê tûrê
Batîna nayê zuhûrê
Lê hicab û perde ye
- 17 Arîf in, me'na şunas in
Lê bî sed sûret libas in
Xeyrî mehbûb wan nenas in
Xef jî wan zani me ye

16. TÛR: Çîya

- 18 Ê lı mın yengi kışandı
Sed xedeng vêra reşandı
Dıl ji derbê herîşandı
Ez kırı extırme ye
- 19 Lazım ew zanıt bı hali
Dilber û yarê muwali
Gezmeyên qewsên hilali
Derb lı niva sine ye
- 20 Hêj dıbêm mehbûb nızani
Mın ew e rûh û giyani
Purs nekır bira xwe nani
Ev çıra perkende ye?
- 21 Purs nekır şahê cihanê
Yusifê dewr û zamanê
Ev çı xak e l'asitanê
Bel esirek jin me ye
- 22 Bûme xak ez lew ji rê ve
Da dema yar bêje wê ve
Damenê bıgrım ji pê ve
Çendeki mın cehde ye
- 23 Çendeki taqet dıdêrım
Bım xubar bed rê veşêrım
Ger ji çehvan ez bıwêrım
Mın zenexdan telbe ye

19. MUWALÎ: *Bilındkiri.*

23. ZENEXDAN: *Eçen, çene.*

- 24 Da binoşım mey ji lêvê
Mawera reyhan û sêvê
Lu'liyên şekker dı nivê
Abıheywan çeşme ye
- 25 Çeşmeya avaheyatê
Şerbeta qend û nebatê
Mın lı daxan ew mufa tê
Can ji bo şukrane ye
- 26 Lew weku sewda û din ım
Her dema dêmê dıbinım
Din dıbım heyran dıminım
Muşteri yan zuhre ye
- 27 Şems dinêv burca şeref da
Sed kewakıb çar teref da
Muşteri hati bı ref da
İstiwa çû quble ye
- 28 Afitabê d'istiwaê
Ez ji ber derb û cefaê
Canfida tême liqaê
Şubhetê perwane ye
- 29 Mın tu yi meqsûd ji jinê
Mın ji ber mewca evinê
Sed dıkım didar û dinê
Mezher e bes zêde ye
- 30 Rohniya çehvê nebinan
Murşidê meczûb û dinan

Darûyê derd û bîrinan
Mın teleb dina te ye

31 Bine pê nazık mûbarek
Deyne ser çehvên me barek
Mın curûh xweş bın bı carek
Ruhn bîbın pê dide ye

32 Bin kefa nazık jî nûrê
Tılliyên cama tehûrê
Bêhn jî mawerd û bixwûrê
Mın ziyaret tewqe ye

33 Da lı ser çehvan bimalım
Bulbulê werdên bı xal ım
Carekê rehmê ke, zalım!
Şefqexwûy heqqê we ye

34 Er neki rehmê tu Miro!
Dê çı bit halê me iro?
Qet nebê carek esiro
Gırtiyê sisale ye

35 Şûn, cihê peykan û neslê
J'tılliyên yaqût û feslê
Er neki derman bı weslê!
Derb û tir û gezme ye

35. NESIL: Serrerım. FESIL: Bend. Rêz.

36 Gezmeyên yarê ku bavê
Ne j'mey û qend û gulavê
Bêt dewa kî wan digavê
Ma heyatek lê heye?

37 Ne tenê qend û nebatê
Mezherê rûh û heyatê
Hem but û 'uzza û latê
Lew me dil butxane ye

38 Xwendê latê Azer i tu
Bê çî şêrin dilber i tu
Her çihê lê bêweri tu
Bê xilaf ew Ke'be ye

39 Ma dîbît bêxîr xilafê?
Ser dîdît bavê nisafê!
Er bîki bême tewafê
Mîn bî eswed secde ye

40 Da ziyaret kîm nişanê
Ber zuhel bê tîr qîranê
Tûle yîm ser l'asitanê
Çehvenêrê mûçe ye

41 Ma bî zehrê şekkerini
Mûçe da dê xef bîxwini
Da reqîb mel'ûn nebini
Pur (eylehille'ne) ye

38 *XWEND*: *Xwendî, berbûri. Serdar. BÊWER*: *Cigîr. Bêti wir.*

39. *MISAF*: *Wîjdan, insaf.*

- 42 Ger bîbexşi dîl muradê
 J'wê heyat û xemr û badê
 Da nekîm gîleh û dadê
 Dad me disa ber te ye
- 43 Guh bîde ber gîlh û dadan
 Hakîmê şehîr û biladan
 Dê tu daxwaz û muradan
 Di kesê bêçare ye
- 44 Dê tu disa şefqetê ki
 B'ew nişana cebhetê ki
 Me j'herêmên xîzmetê ki
 Mehremên bê perde ye
- 45 Bê nişan in me nişan ki
 Mah û xurşîdê qîran ki
 Bende kelbê asitan ki
 Dûr neki xweş tûle ye
- 46 Da dema suhbet bî coş bi
 Cam bî xweş le'lan bînoş bi
 Me j'hebîb sed deng surûş bi
 Dinber û pur 'îşwe ye
- 47 Şerbeta wê cam û tasê
 Yar ku tê bêt in'îkasê
 Bêt me ji feyzek jî kasê
 Abîheywan ew b'xwe ye

47. *IN'İKAS: Tirêjdan.*

- 48 Ê jî vê zerfê vexwari
Xwendi ew xettê xubari
Mestiya çehvên xumari
Qenc dîbi ew zêde ye
- 49 Mînlî dîl tirek Moxul di
Têk jî ber xwûnê qızıl di
Lê dîbêm derdê ku dîl di
Hêj jî çehvên şehle ye
- 50 Rohniya çehvên "Mela" yi
Xalîqê husna te dayi
Hub tenê da mîn gedayi
Husn û hub yek çêşne ye
- 51 Ditiye nûra yeqeq me
Sed neseq lew tîn sebeq me
Pur nebi erzan lî heq me
Lê "Mela" xweş bende ye

DENGÊ TÎPA ♪ : H:E)

"TEBÎ'ETÊ TER KE"

- 1 Turreya ta bî darê enber ke!
Xemriyên şeng bî miskê ezfer ke!
- 2 Lî gulân misk û 'enber bireşin!
Jî gulavê cinesriyan ter ke!

- 3 Kesk û sorên j'rengê qews û qezeh
Jı sera pa gulav û mawer ke!
- 4 Surme poşên suri bı ser kıl de!
Aqılan lê xerab û ebter ke!
- 5 Her seher jı nû desteki wergır!
'Er'eriyê têkda seraser ke!
- 6 Nêrgızên sergıran hılın carek!
Du qırana lı yek beraber ke!
- 7 Qedd û qama şerif, nazık û ter
Lê seraser bifeslin, ker ker ke!
- 8 Tu bımeş kok bı ser derê qesrê!
Bıxwe koki lı Şah û Qeyser ke!
- 9 Were wek roj bı ser derê kelhê!
Alemê têki da mûnewwer ke!
- 10 Wek gulazer bo serwa te mırım
Me b'qurbana xwe wek gulazer ke!
- 11 Wek gulek zer d'buxçeya te me ez
Tu me têkıl xwe wek gulazer ke!
- 12 Were carek eger tu lutfê key
Me bı qurbanı yek du xencer ke!

12. *Ev beyt bı tenê dı çapa Fortman de heye.*

- 13 Zahidê hışkıteb' i sewda ye
Bı du caman tebi'etê ter ke!
- 14 Weke carek b'xendeşekkerê deng
Têkî mısra me qend û şekker ke!
- 15 Pê lı ser dideyên "Melê" dayin
Xelweya sofiyan mukedder ke!
- 16 Xett û xalan nişan "Nişani" de
Me, ji navê xwe ra bı defter ke!

DENGÊ TİPA (ه : H·E)

"HÊJ DAXA KUL E!"

- 1 Gerçi bulbul cewherê zatê gul e
Lê gulê rewneq ji 'ışqa bulbul e
- 2 Guh de zıkrê hal û çoşa badeyê
Wê bı bulbul ra dixwûnt bulbul e
- 3 Sosnan sed rengi avêhtın kemend
Wan nego, dıl bendê tayek sunbul e
- 4 Sunbulan seywan lı demê taze kır
Afitab iro dı burca sunbul e
- 5 Qet verêki vê demê hazır dıbit
Qisseyaya fêslê ne karê sunbul e

- 6 'Er'erên rengin jî tayên sor û zer
Qumriyan sed rengê şêrin xulxule
- 7 Remzeya ışqê jî bala hate xwar
Qudsiyan avêhte çerxê hîlhîlê
- 8 Mîn jî dîl nasûreki da hestiyan
La cerem hêj neş'eya daxa kul e
- 9 Bulbul û perwane ew fêsl û dem in
Cînsê 'îşqa mîn tenê derdê kul e
- 10 Nêrgîza nazîk-qed û şehlîya mest
Dîn kîrîm ez bulbulan sewdagul e
- 11 Teb'ê lamî' weş jî mînnet Bul-Hesen
Mîn dî dest da Zulfiqar û Duldul e
- 12 Eşqerê bed fê'lî, çî hê kîr 'ecêb!
Barekel-lah xweş bezi espê qul e
- 13 Zulf û bîskan pur jî mîn dîl bîr belê
Rîşteya canê "Melê" ew kakul e.

12. "Hîşkerüyê bedfê'lî çî hîn kîr 'ecêb?" nusxe!

ESPÊ QUL: 1) Hespê kumeyt ê kapreş. 2) Kul û kor.

13. RUŞT: 1. Kamebûn, Balıxbûn. 2) Tefekura rast û dirust. 3) Dîtin û çûyina lî rîya rast.

DENGÊ TIPA (ه : H.E)

"XWEŞ-BENDE YIM"

1	Yarê me pur Ew leb-şeker	nişan û sur nazîk-beşer	sima jî dur cebhet seher	dêm kewkeb e kakul şeb e
2	Şeb-kakul e Mîn xefletê	xal filfil e dî qible tê	çin sunbul e wek mah dîtî	davadil e sa xebxeb e
3	Mîn dî bî xef Nûnên jî Yeng	suhbet bî dev berdan xedeng	şahê necef wê pur jî teng	fincan dî kef şêrin-leb e
4	D'ani zuhûr Saqi werin	dêmê bî nûr cama zerin	xalên dî hûr ew surşîrin	cama tehûr cam meşreb e
5	Xal û xetê Her dem jî new	şox-qametê dîl-feyz e ew	me j'vê kitê- ev 'îşq û sew-	b û dest-xetê da mewheb e
6	Mîn bê qedar Mihra butan	ev sîr veşar xal û xetan	'îşqa xedar sindoq e xan	suhtî sîtar û meqleb e
7	Dêmê bî xal Yekta elif	ew nûn û dal nayê westîf	ismê celal mîn 'eqlê tîf-	bejna şepal li, mezheb e
8	Hetta nemam Bê cehdî qet	salîk tamam tên emr û xet	şêrin-kelam herçî ku met-	ma da me cam? leb menseb e
9	Dermande yim Zara bî sîr	heyran te yim dîl j'êm vekîr	pirane yim der heq me pur	xweş bende yim erzan me be
10	Bergên gulê Bê perde û	ew mîsk e lê xweş me'de û	hûr hûr welê yek we'de û	der heq "Melê" pur şefqe be.

"EZ NUMA BÛM DI ŞERQÊ DA"

- 1 Me lew fîncan lî ser dest e, ku mehtaba hilal-ebû
Numayên mîn dî mîr'atê, meya saf a zelal ebrû
- 2 Bî şêrîni bî zîbayê, bî reftari bî balayê
Bî nê nûnên dî tuxrayê lî bala her du xal ebrû
- 3 Bîla bî "Saimud-dehr" î, bîla iftarî carek bî
Kesê zanî jî dilber wê xwûyabî her. du sal ebrû
- 4 Meşî mestane reyhanê dilê mîn dî dî amancê
Reşandî sineyê tiran bî qewsê herdu mal-ebû
- 5 Sehergeh zuhresîma wa dîçû gulşen bî seyranê
Bî ser çehvên "Nişani" da xeramê ew hilal ebrû
- 6 Dîbên: xawer perest î tû, nîzanî mîn dî keşfê da
Numayî mîn dî şerqê nazîka gerdenşemal ebrû
- 7 Tenê ma her terazû ne, dî babê husnê kêşani?
Hilalê xatemê husnî nî, lî wê demê bî xal ebrû
- 8 Me cewher 'unsurek xamîs numa iro dî talî' da
Dî vê teqwmê insani lî talî' bûne fal ebrû

3. *SAIMUD—DEHR: Rojgirîyê salewest.*

8. *XAMIS: Pêncemin.*

- 9 Bı zunnarê dı dîrê da, lı hımdava çelipayê
Bı mıhrabê me bir secde, belê emma xeyal ebrû!
- 10 Dı mabeyna du ebrûyan dıbinım qabê qewseyne
Dıdıt mın terfet-ul 'eynê cewaba sed sual ebrû
- 11 Dı batın secdeğahê mın, lı ber wan her du ebrû ne
Bı 'eyni taqê mıhrab ın, dı 'ilmê ehlê-hal ebrû
- 12 Eger de'wayê Mûsayi, dı 'ışqê da bı kım caız!
'Mela'' daim tecellaye ji wê terha şelal ebrû
- 13 Bı şêrini bı zıbayi, çı katıb bû weh kêşayi?
Tealellah nişan dane, weh şêrin ev misal ebrû.
- 14 Ne şêrina lı der bendê, ne mehbûba Semerqendê
Nekêşayın bı vi rengi, lı neqşê bêzewal ebrû!
- 15 Nişana qabê qewseynan, ku qews avê te ebsaran
Dı teqwima tecellayê beser lê bûn hilal ebrû

10. TERFET-UL EYN: Nıqandına çavan.

11. BI EYNI: Bı çavê mın.

DENGÊ TIPA (9 : W:Û)

"XEMRA HELAL"

1	Min di seher Ew dêm-zeri	şahê mecer sur muşteri	lebsê dı ber ya Reb peri-	mexmûri bû ya hori bû
2	Hori-weş e Xalên dı qer	şêrin-meş e miska Teter	kakul-reş e nazık-beşer	xal-hebeş e kafûri bû
3	Nazık-letif Min di bı wext	gerden-zerif ew nik i bext	lebsêşerif iro lı text	kêmxê w qedif fexfûri bû
4	Fexfûr sur e Ew hate muş	sima dur e mın çûne hış	heybet pur e dıl mun ji 'iş-	pur dılgur e qê fûri bû
5	Dıl bû kerî Min di gelek	zaba beri ew sur-melek	lazım herî wek meş'elek	dê ew zeri pur nûri bû
6	Dêm fener e Ew meyperest	xal 'enber e meşha û mest	bû mawer e cama dı dest	lêbşeker e ferfûri bû
7	Mey ber kefê Husna lı dêm	meşha sefê wesfan neşêm	soza defê herçi dibêm	da qerqefê jê dûri bû
8	Da min suroş J'wê 'işweya	wer mey binoş yar bû xwûya	zewq û xûroş ew ne j' meya	lew çûm ji hoş engûri bû

3. KÊMXE: Cûreyek qumaş. NIK: Eyişandi, ceibandi. Xweşlêhati.

7. DEF: Dev. QERQEF: Mey, bade.

8. SUROŞ: İşaret (Wehiy). Milyaket, XUROŞ: Heyecan. kêfa zêde.

ENGÛR: Tiri.

9	Mın di bı xwab Dil şewwışand	ew mahitab xwê lê reşand	da dil kulab xweş herişand	cohtë xurab têk hûri bû
10	Hûrkır cesed Cerhan ji new	qewsên semed xwûn daye kew	tir dan kebed 'ışqa me lew	dad û meded meşhûri bû
11	Lew yek neseq Şêrin-lebê	mın tèn sebeq dêm-kewkebê	nûra yeqeq lê bende, bê	da dil şefeq destûri bû
12	Dilber nezer Zanım ku wa	da mın seher ew mahrûwa	xecim jı ber wek lu'luwa	lê ew qeder mensûri bû
13	Paş firqetê Wesla hebîb	zor-muhbetê mın bû nesib	mu j'tel'etê mel'ûn reqîb	çûm hezretê rencûri bû
14	Cama zelal 'İşqa xedar	xemra helal sohti sîtar	yara şepal nêv me û yar	da mın bı hal sed sûri bû
15	Şahi cıvin Derd û bela	xem jê-revin wên çûn hela	marê şevin 'umrek "Mela"	êsand evin mehcûri bû
16	Pur mın zecır Şem'a me hıl-	ditın hecır bû sed 'emil	mabû ecır mınnet me dil	su bh û fecır mesrûri bû
17	Yar we'de da Dı spideyê	b'le'lên xwe da çûm we'deyê	wer ba me da ku j'badeyê	çın perde da mexmûri bû
18	İhram mı best Cohtë hebeş	eswed bı qest tir dan bı weş	yar hate mest hecca mı xweş	ez çûme dest mebrûri bû
19	Vê kakulê Dava dılan	çinên dilê, nêv sunbulan	qelbê "Melê" ser sorgulan	dav dane lê menqûri bû

DENGÊ TÎPA (9 : W:Û)

" KEMÎNÊ XEDAR "

- 1 Dı dest da yengiyek nûbari mın di ew keman ebrû
Lı bala cedwelek cebbari lêda hem qıran ebrû
- 2 Ku heq ev herf û xet kêşan lı talayê me derwêşan
Du qewsan goşê lê badan û ser peyweste man ebrû
- 3 Te didari, te reftari, te elmasên şeker-bari
Bı 'eyni rê lı ser sadan, du nûn reyhan numan ebrû
- 4 Bi hemdil-lah bı feyrûzi, lı wechê dilberê mın di
Ku mahê nû nişan mın dan lı taqê asiman ebrû
- 5 Tealel-lah nişan dane, bı husnê ev neseq dane
Jı neqş û sen'etê heq ev nişan çeşm ev nişan ebrû
- 6 Jı re'na nêrgızên şehla, mecalê hem qıran binım
Hezar remz û îşarat m, jı wan qewsên çevan ebrû
- 7 "Mela" dıl tşk te peykan m, jı mehbûban me nişan m
Kemandar m, dı xeddar m, dı burca esmeran ebrû

DENGÊ TÎPA (9 : W)

"MEHA NÛ"

- 1 Wê spide jı burcê qews-ebrû numandin mahı new
Xweş jı qewsê ebrûwan vêra kışandin mahı new

- 2 Goşeyên nûnan bî ser badan jî qewse bê weter
Mîslê enguştê binê sed ser beyandî mahî new
- 3 Keşşîfî bedra temam ehîsen jî bala tel'etê
J'istiwa da gezmeyan çerxê reşandî mahî new
- 4 Wê lî wechê afitabê gahî kifş û gahî xef
Arîfên ehlê besaret heyîrandî mahî new
- 5 Mîl dîzanîm dane ber qewsê hilalî goşe-zer
Lew jî bala goşeyên nûnan lîvandî mahî new
- 6 Ez dîbêjîm dê lî mîm dîsa ceger sed pare kîm
Wê bî mîzan her du şîrazî çevandî mahî new
- 7 Daxîlê meclîs bûyî îşev "Nişanî" lew ku xef
Camê rûhanî lî ehlê dîl nişandî mahî new

DENGÊ TÎPA (و : W:Û)

"SERMÎYAN EV BADE BÛ"

- 1 Hê dî ber "qal û bela" yê belku ev alem nebû
Çerx û dewran dewrî gerdûn gunbedê minî nebû
- 2 'Erş û kursî hêj dî mexfî bûn dî kenza qudretê
Husnî heq bû istîwayê lamîa 'îşqê hebû

6. *ŞÎRAZÎ: Kevanê şîrazî.*

- 3 Nehtıbûn hukmê sifatan ew jî zatê "lem-yezel"
Aşîq û me'şûqî yek bûn şem' û hem perwane bû
- 4 Husn û hub zatê qedim in, lê cuda bûn ew jî yek
Lê mha ismê hudûsê hikmet û tefsîl we bû
- 5 Husn û hub ani zihûrê işq e eslê alemê
Eslê eşya da bızani wane esl û made bû
- 6 Yek dî zatê surşîrinan bû cemal û husn û sur
Yek dî qelbê ehlê dîl nar û celal û cezbe bû
- 7 Aşîq û me'şûqê "el heq", herdu mîr'atê yek in
Lew dî esle cem'ê da, eslê qedim ayine bû
- 8 Cezbe û seyra sulûkê, bê mehebbet nabîtin
Cehdeya bê 'îşq û hub, çendi ku kîr bê feyde bû
- 9 Salîkên 'îşqê yekayek hewce nin in ez bîbêm
Cameya pirê terîqê ser jî nîk şehzade bû
- 10 Reng û reng ehlê meqamatê terîqê çûne seyr
Hîn celal û hîn cemal û sermîyan ev bade bû
- 11 Ê birî 'eynê beqayê badenoşê 'îşqê bû
Ê bûyi melhwê fenayê aşîqê bêçare bû
- 12 Êk jî wan perwane bû soht û fixanek jê nehat
Êk jî wan teşbihê goyinê bî ah û nale bû

10. BEŞUKOH: *Bîşkok. XES: Dîrik.*

- 13 Awurên eswed-'uyûnan aqılan sewda dıkın
Gezmeya aşiq vıdıl kefti ji çehvên şehlê bû
- 14 Aşiq û me'şûqı da wasıl bı yek bın bê hicab
Mehwi bû bizzati aşiq lew dı ışqê perde bû
- 15 Lew dı 'ışqê da fena bû da bıbıt baqi bı dost
Aşiqê fani ne bû wasıl hetta baqi ne bû
- 16 Nuqtayê 'ılm û sewadê herf û neqşê alemê
Ser dıdım me'nayekê eslê sewadê nuqte bû
- 17 Her yek e w dê yek bımınıt ewwel û axır yek e
La cerem nabi du bi, ê dê bımınıt, her hebû
- 18 Her çı de'wayê dı 'ışqê da "Melê" sabıt kırı
'Eyni de'wayê dı nefş-ul emri disa şehde bû

DENGÊ TİPA (9 W:U)

"ROJ Î TU LI ŞERQÊ"

- 1 Kes ne d'ye sehergeh ku çı nazık-weres i tu
Me j'belgê gul û nêrgîzê ser-mesti besi tû
- 2 Zanim ne tenê ku yedê beyda tu dıdêri
Wer xweş ke şehidên xwe ku 'İsa nefes i tu
- 3 Rûh i, tu ne cısm i, ji cemalê bı çı ismi?
Reng, rengê te bê keşf û şuhûdê çı kes i tu?

- 4 Roj i tu lı şerqê bı cemala xwe dı berqı
Billah ku jı ser çeşmeyê eqdes qebesı tu!
- 5 Bêje, jı çı nûrê û tecella lı çı tûrê?
Geh geh lı sera perdeyê can multemes i tu!
- 6 Şemsa felekê ya melekê hêji nızanım!
Hori yû periya bı xwe rûh-ul qudus i tu
- 7 Cana, ceres û rehberê 'ışqa te ezım qet
Ageh bı fixan û herekatê ceres i tu
- 8 Ma yek nefesek mın dıbtın bê tu wucûdek?
Dê bê te çı bım? hem tu rûh i hem nefes i tu!
- 9 'İşqa te, me go: Zêrê sifet zer dıkırım, go:
İksir e evına me bı 'eyni û mes i tu
- 10 Mın go: Jı nigaran tu gul i, bes bışukoh be
Zanım ne muhib her ne kes û xar û xes i tu
- 11 Ey horısırıştê lı me xweş meywe te ber kır
Cenna te wisala me û ateşperes i tu
- 12 Mın go: Dı şevan şubhê nucûman bı tewaf mın
Go: 'İşwe dızanım bı çı qest û hewes i tu
- 13 Mın go: Me bı tixan ve dê nakın jı derê te
Go: Em jı nebat mın û lı teb'ê meges i tu
- 14 Mın go: Jı kemenda serê zulfa te verestım
Perwazê lebê le'lê me, go: Ger veresi tu

- 15 Yek dem ve nehiştin te dı hamûnê firaqê
Bê hemdemê derdan, go: Çı feryadêresi tu?
- 16 Mın go: Jı dilê şubhê bıxwûr xweş te bı ker kır
Ker kır bı du le'lên xwe şeker, go: 'Edes i tu
- 17 Mın go: Lı rexan m, ne ku keçrû wek Ferezin
Şah gote mı: Kış, matı, lı bazê feres i tu?
- 18 Mın go: Te divê ser jı reqibê bıbirim ez
Go: Mın diye zanım dıبری jê, meqes i tu
- 19 Ta çendi bı xef bade binoşî weh nefes da
İca bı def û ney were mirê 'eses i tu
- 20 Mın go: Jı qedim ez meyê 'ışqa te dinoşım
Go: Mın jı 'uşağan ne tenê mey-teles i tu
- 21 Mın go: Dı şevan şubhê şemalan weh dısojn
Perwane-sifet: Ca here, bê sewt û hıs i tu
- 22 Mın go: Beser û quwwetê sem'a mı tu yi, go:
Zanın te em m rûh, û i . . . red qefes i tu
- 23 Te j'zulfê butan sıhhet "Mela" reştire talı'
Yarê te seher bêt û bıret pê nehesi tu

15. HAMÛN: *Beyaban, xeribi.*

16. 'EDES: *Nisk.*

17. REXAN: *Du berikên setrencê. Kenaran. FERAZIN: Wezirê setrencê. FERES: Hespê setrencê.*

"TEXT Ū BEXT Ū REXT"

- 1 İro jı derba xencerê
Lazım bı êşan i Mela!
Teşbihê zulfa dilberê
Zanım perişan i Mela!
- 2 Zanım perişan i jı dıl
Bê hed bı êşan i jı dıl
Teşbihê buryan i jı dıl
Bil-lah ne insan i Mela!
- 3 Billah çı teb'et adem i
Yekser dıbêm yek alem i
Deryayê Qafû Qulzem i
Yan çerxê gerdan i Mela!
- 4 Ya reb çı wi mihnet keşi
Ser ta qedem têk ateş i
Mecrûhê qewsê tûz-reş i
Lew dıl bı peykan i Mela!
- 5 Zanım jı 'işqê dojah i
Behrek jı narê asih i
İro lı mahê xergeh i
Teşbihê seywan i Mela!

5. XERGEH: Tımı, herdem. Warga delala. Fiwa teze. Cuwan.

- 6 Ev sineya wek nay û ney
Pur lê kışandin dax û key
Hê dil bî naehlan dîdey
Ya reb çî nadan i Mela!
- 7 Durdaneya dê-m-gewher e
Ayineya Eskender e
Bê mîrwetê dil kîr ker e
Mecrûhê xalan i Mela!
- 8 Bê mîrwetê dil herîşand
Teşbihê şîsê lê kîşand
Ker kîr ceger xwê lê reşand
Ateş lî ser dani Mela!
- 9 Narê jî rengê dogehê
Husn û cemala wê mehê
Me d'perdeya vê xergehê
Xef kîr, çî 'Umman i Mela!
- 10 Îro lî 'umrê xwey tel
Bê şahîd û cama sedef
Bê çeng û saz û nay û def
Zanîm peşîman i Mela!
- 11 Zanîm te kohê Tûr e dîl
Lew her bî nar û nûr e dîl
Şehkaseya ferfûr e dîl
Lew mest û sekran i Mela!

9. 'UMMAN: *Behra Ummanê*.

12 Her sine tabi na tamam
Na puxte xam bê mîhr û cam
Xerqin dî xwûna dîl medam
Le'la Bedexşan i Mela!

13 Pur le'l û dur te j'kilkê 'îşq
Anine nezîna sîlkê 'îşq
Der berr û behrê mîlkê 'îşq
Me'lûn e xaqan i Mela!

14 Bê hed lî qelb ê şubhê ney
Cewra te danin dax û key
Lew bê hemel xweş nine mey
Ema bî şirani Mela!

15 Mînnet jî talî' her jî bext
Asef bî text û bext û rext
Belqîs ewî anî bî wext
Îro Suleyman i Mela!

16 Ew her du le'l û her du weşm
Geh geh bî naz û geh bî xeşm
Ew bejn û bala hate çeşm
Me d'seyrê rûhan i "Mela"

12. PUXT: *Gîhaştîn*. XAM: 1) *Nezan, Ecemî, xam*. 2) *Xav*. 3) *Xame bûn*. MEDAM: 1) *Meyxwûr*. 2) *Daimî*. 3) *Bade*. BEDEXŞAN: *Navê cîheke li Efxanîstan*.

14. HEMEL: *Berxîk*. Navê *burcekê ye*.

15. ASEF: *Wezîrê sîlêman pêxember*.

16. WEŞM: *Xal, nişan*. XEŞM: *Zordestî*. Torîtî.

"TA ÇENDÎ WEH BIMİNIN?"

- 1 Ey şahîdê qudsî veke bendê jî niqabê!
Ta çendî weh sergeşte bîminn dî hicabê!
- 2 Bîskên jî herirê tu jî nû mawerê lê ke
Zulfên jî 'ebirê şe ke, bavê xem û tabê
- 3 Qîştên dî xwe çîn-çîn bîde ber mîsk û zubadê
Tayên dî 'isabê bîreşînn bî gulabê
- 4 Her yek bî hezar rengî lî bejna te sema tèn
Xemrî yû lef û şîtrî yû tayên dî 'isabê
- 5 Mîn can yedê beyda ye jî 'Îsa çî xebêrdîm?
Mîn ateşê Mûsa diye gulnar û şerabê
- 6 Mînnet ku jî bextê xwe û talî' bî nesîb ım
Husna te ye iro jî me ra çûye nisabê
- 7 'Îşqa me jî ber mewc û 'ecacê bûye derya
Wê zêr û zeber kîr me bî dest hînd û xurabê
- 8 Neh çêrxê sîpîhrê jî hewaya te û mîhrê
Sergeşte ne ew têk vî me ra şubhê hebabê
- 9 Wek ba dîlezîni tu kumêdî dî bezîni
'Umrê me ezîzê bî Xwedê bes ke şîtabê

9. ŞİTAB: *Lez, bazdan.*

- 10 Ya pé bı ziaret bı be de, ya serê enguşt
Destê xwe me avêtiye bê çare rikabê
- 11 Mın rê ji serabê bı şerabê bır, û munkır
Hetta bı ebed teşne ceger ma dı serabê.
- 12 Serpoş û qibaba me ye tesbih û musella
Wer da bıdırinn lı xwe vê perde w niqabê
- 13 Lillah were saqi bı du caman me cuwan ke
Mutrib bı defê ra bide sigah û şebabê
- 14 Wer guh bide nayê ku şêrinqed dı semayê
Pur hel kırme mes'ele vê fesi û xitabê
- 15 Cama ne şekerleb bı me dıt 'eyni heram e
Fetwa weh numa, Haşiyeya Şerha Lubabê
- 16 Mufti me ney û nay e, û ney qewlê qedim e
Bawer te nehın, guh bide ber çeng û rûbabê!
- 17 Nerda me çı bazi bı numêtın, me jê razi
Bend m dı sualê, û kuşad m dı cewabê
- 18 Ez çûme serayê ku şêrinqed dı semayê
Go: Ev ne "Melayê" me ye? bê perde bila bê!

12. *MUSELLA*: Sıcade. Cıyê nimêjê.

13. *SİGAH*: Aheng. *ŞEBAB*: 1) Cuwani. 2) Coş û xuroş, heyecan.
3) Xweşkırın.

15. *HAŞIYA ŞERHA LUBABÊ*: Navê pirtukekê ye.

17. *NERD*: Tewla.

"NEY TENÊ TEBRÊZ Û KURDISTAN
LI BER HUKMÊ TE BIN!..."

- 1 Ey şehinşahê muezzem, heq nîgehdarê te bi
Sureyê "Înna Fetehna" dor û madarê te bi
- 2 Her kenarê pê ve wergêri 'înanê himmetê
Zuhre bi peykê te û keywan rîkêbdarê te bi
- 3 Daima menzîlgeha sûra te bit Burca Şeref
Tahê ferxende û bextê seid yarê te bi
- 4 Seb'eyê seyyare û neh çerxê sergerdan, bî ve
Gerdiş û dewrê 'eceb, der xîzmet û karê te bi
- 5 Mahîtaba dewletê yek pertewek şem'a te bit
Afitaba ref'etê berqek jî enwarê te bi
- 6 Lamî fetha ezel berqê jî ber tacê te dît
Kewkeba se'da ebed necmek jî seyyarê te bi
- 7 Berqê subbûhi ku îşraqê lî sed canan dîdît
Ew ku keşfa dil dîkît remzek jî esrarê te bi

-
1. *Sûrê "inna fetehna" hafîz û yarê te bî — Nusxe.*
 2. *'ÎNAN: 1) Fezîlet, 2) Dîzgîna hespê, 3) Ber pê ve. KEYWAN: Qraliyet. PEYK: 1) Xeberbîr. 2) Teqlidci. 3) Peyik. 4) Sîntirk.*
 3. *FERXENDE: Şadi, mûbarek.*
 4. *SEB'EYÊ SEYYARE: Heft stêrkên geroke.*

- 8 Rayeta fethê ji nesra te ku her menşûri bû
Şehsiwarê ferrê subhani 'elemdarê te bi
- 9 Ney tenê Tebrêz û Kurdîstan lî ber hukmê te bîn
Sed weki şahê Xurasanê dî ferwarê te bi
- 10 Gerçi der iqlimê rabî' hate textê seltenet
Padişahê heftî iqlimanî selamkarê te bi
- 11 Çimena sultaniyê yek laleyek baxê te bit
Gulşena xaqaniyê xarek ji gulzarê te bi
- 12 Ê ji emrê tey mukerrem serkeşi kî şubhê şem'
Ber serê tixê te û meqtûlê mûkarê te bi
- 13 Şahibaz er çendi perwazî bî bala bêt û ret
Dê dî nêv tûra te bit û seydi şunqarê te bi
- 14 Şahê pur heybet didêrit lê bî sehmê zêde yi
Saeta xeflet xuya bi kûz dî bîn barê te bi
- 15 Her serê dewlet hebit, dê her dî nêv benda te bit
Her kesê aqil bitîn, dê her ricûkarê te bi
- 16 Ê divêt azade bit, dê çehvenêr lutfî te bit
Her çî istixna dî dil, ber minnet û barê te bi
- 17 Her kesê qestek dî dil, dê gestî dergahê te kî
Ê dî xatîr ercû kî, dê her ricakarê te bi

8. RAYET: *Ala*.

10. IQLIMÊ RABÎ': *Iqlimê çaremin*.

16. ISTIXNA: *Maldar. Bêniyazi*.

- 18 Ê ne dewletxwahê Hezret bit ji niva can û dîl
Şubhetê ehlê şeqa, ber qehr û azarê te bi
- 19 Ma bî 'îş û noş û şahî ew qeder 'umrê te bit
Çendeki salik mucedded bit û bê, zarê te bi
- 20 Her kesê ne j'can duagoy û senaxwanê te bit
Girtiyê qeyda te û amancê nûbarê te bi
- 21 Medrekê 'ilmê demirê şemmayek wesfa te hat
Wer ne key alem bî şe'nê qedr û miqdarê te bi
- 22 Qest û daxwaza "Melê" daim ji can û dîl ev e
Her di benda xizmetê pêşdestê didarê te bi

DENGÊ TIPA (٤ : 1)

"PESNDAYÎNA XAN ŞEREFÊ CIZÎRÊ"

- 1 Xanê xanan lamiê necna te her pur nûri bi
Keştiya bextê te ez bayê mu xalîf dûri bi
- 2 Kewkeba se'da Şeref talî' dî nêv burca te bit
Da tenê tu j'çerxê bala şubhê meh menzûri bi

18. ŞEQA: *Bedbext. Nepak.*

19. ÎŞ: *Jiyan. Îş û Noş : Xweşborandin. ÇENDEKÎ SALIK: Gelek sal.*
MUCEDDED: Nûbüyi. (Nû).

21. MEDREK: *Têgîştin. DEMÎR: Dîl.*

- 3 Encumê çerxê muheddeb her ji zatê tey şerif
Kesbi enwarê bıkın hetta ku nefxa sûri bi
- 4 Lew ziyaret asitanê tête şemsa dewletê
Da sehergahan ji didarê şerif pur nûri bi
- 5 Extera te j'perdeya xeybê eger bêtin zuhûr
Dê bitin nisfun-nehari wer şebê deycûri bi
- 6 "Ayet-ul kursi" yû "En'am" heykela toxê te bin
Bê nihayet pur murad û bê eded mensûri bi
- 7 Her kınarê wergerini pê ve 'ezm û hımmetê
Rayeta fethê bı nesra "Lein yezel" menşûri bi
- 8 Xeymeta nûra 'inayet, zillê memdûdi te bit
Sureyê "Umm-ul kitab" madarê hezret sûri bi
- 9 Paşê Noşirwan dibêm: Dê hakimê adil tu yi
Mislê Hatem dê bı danê, der cihan meşhûri bi
- 10 Ma, Cızirê şubhê darê textê heft ıqlimi bit
Hem bı hukm û seltenet, Eskender û Fexfûri bi
- 11 Mislê Cem cama zerin xali nebi te j'badeyê
Da ji xemra şadımani daima mexınûri bi
- 12 Ma dı baxê 'iş û noşê her bı saz û erxewan
Kamiran û kamırbexş û dılxweş û mesrûri bi
- 13 Çendeki şêrin puser derbendê diwana te bin
Bendê şapûrê te bin ta Xusro û Şapûri bi

- 14 Hindi ku roj û şev m, t êk 'id û Leylulqedri b m
Cam medam pur bade bit, lê ne j'meya engûri bi
- 15 Şubhetê Rûhulqudus 'erdê tu pê lê daymî
Sebze û reyhan û nesrin û gulê menqûri bi
- 16 Her derê ne'lê feres şubhet Boraqê vêkevî
Çeşmeyê heywan ji ew 'erdê mûbarek fûri bi
- 17 Ma te 'umrê Xîzr û Nûh û mulkê Zulqerneyn bîtin
Gunbeda çerxî mulemmê' her bî te me'mûri bi
- 18 Xassê teşrîfa te bî derya û derbendê 'Ecem
Da xelatên her seher sed zerkeş û mexmûri bi
- 19 Gerçî der Diwanê Hezret pur heqir m şubhê mûr
Çeşmê te çeşmê Suleymani bî halê mûri bi
- 20 Ê ne wek goy, bê ser û pa bêt dî benda xîzmetê
Ma dî çewgana te her perkende û meqlûri bi
- 21 Ma lisanê mî duagoyê lî der heq wesfê Xan
Mezherê sırra kalamê wek dî rextê Tûri bi
- 22 Her dî medhê te w senayê, sine û qelbê "Melê"
Bê tefawut qulzema pur lu'luê mensûri bi
- 23 J'asitanê Dewletê xaîb nebi carek "Mela"
Da jî fermanê mukerrem dem bî dem me'mûri bi

"TEXMÎSA LAXER BER XEZELA ŞÊX EHMED"

- 1 Remzek ji nesimê lî çimen da û xwuşi
Rabû ji xewê sebze û şebnem dî weşi
Çendi xebiti dî ku bîkî seyr, û neşi
Nêrgîza mest û xeraman dî shergeh ku meşi
Bîşkîftî sîfet-xunçe ji çarê herîşi
- 2 Horên dî bîhiştê û peri cumle cema tèn
Zuhre reqîsî çeng û çexane bî xîna tèn
Xul xul dî kevêtî çimenan têk bî newa tèn
Şîmşadê bî meş sosî û sunbul bî sema tèn
Ey serwi-xeraman ku tu carek bîmeşi
- 3 Çî gîrtîye Sîrban ji seraser bî kef û kef
Xwûnê weh dirêjî ku lî şîran cemîdî kef
Dunya bûye leyilan ji lîxaban dîwerî kef
Rom û 'Ecemî gîrtîye oxîlme bî sef sef
Cohtê Moxulan hatîne cengê Hebeşi

Ev nûsara ku li jêre, têbîniyeke dî çapeka Diwana Melayê Cîzîrî de, ku bi zarê erebî nûsandi bû, me wergerande kurdî:

"Tu bîzan cu qesîdeya han, pêncoka yek ji şairên kurda ye ku bernavkê wî "Laxer" e. Ewî Qesîdeya Mela kirîye pêncok bî grêdana sê rêzên xwe, pê ve, dî pêşîya her beyteka (du rêz) Melê de. Bî vê rewşê ve, her beytek dibe pênc rêz. Sê rêzên pêşî yên "Laxer" in û du rêzên dawiyê yên Mela ne. Ev pêncok, dî Diwana Melayê Cîzîrî, ya ku bi navê "Çapa Cîzîrê" tête naskirin de heye. Mumkune ku "Laxer" yek ji feqîyên Mela be, lîma ku cu qesîdeya wî ketîye nava Diwanê".

- 4 Wesfê dî cemala te bû ewwel ku sebeq da
 Tehsini jî Ustadê kelamê weh bî heq da
 Bawer te meha bedrê bî enguştê du şeq da
 Wek zerre herê sine jî mihra te şefeq da
 Bu şuhreyê afaqê bî xurşîdê weşî.
- 5 Xal û nuqte û 'enber û mîskê te fîşandi
 Yek nuqte ne di kes, qelemê sehwe kîşandi
 Kafûr e kîrî sefhe sewadê neqîşandi
 Kê dest e jî qudret weh kîşandi weh reşandi
 Qewsên du hilalan lî beyadê bîreşî
- 6 Hindi ku hebî xûb û zerif, her dî xemê ne
 Derxwûnê ceger pareyê derd û elemê ne
 Wek şehde hebî, da'î çî hacet qesemê ne?
 Çendi te but û latê nîsarê qedemê ne
 I'cazê me ke vê tu jî neslê Qereşî
- 7 Gazîndê jî derd û eleman qet me ke êdî
 Ev talî' û bextê weh mûbarek te lî kê dî?
 Mehsûlê muradê me jî tira bî çepê dî!
 Ey dîl jî kevanê helek exter me şehê dî
 Mînnet ku tu exter me yî, qewsê bîweşî
- 8 Her gezme û awur ku jî çehvên tey bî kîl hat
 Mîn sine hedef da ber û yek yek ne bî tel hat
 Ahek me nehîşt sebr û sukûn bê tehemîl hat
 Derba cegerê bû ku me ev nal e jî dîl hat!
 Ma ah û fîxanan dîkîrît kes jî xweşî?

- 9 Bê keşti lı ber behra firaqê erixim ez
 Xewfek me hebû lew bı wisalê perixim ez
 Bêhnek jı wisalê me bıhist û kerixim ez
 Wek tûle, lı pey mûçe, lı dorê çerixim ez
 Çıx kır me hebibê, go: Tu nari bıqeşi
- 10 "Laxer" dı zemanê xwe û şı'rê, tu 'Ela yi
 Çendi te hebın dax û bın, teki bela yi
 Rengini jı derd û eleman şubhê wela yi
 Ellah çı tebiet beşer i xwo ne "Mela" yi
 Vê cewr û cefayê tu peyapey dı keşi

10. A) *Ev nıvisara ku lı jêr e, têbıniyek e dı çapeka "Diwana Melayê Cıziri" de, ku bı zarê erebi nıvisandi bû, me wergerande kurdî.*

"Kaxer, leqeba xweyiyê "Pêncok" ê ye. Wek edetê temamê şairan, navê xwe dı paşiya şı'rê de gotiye. Kelima "Laxer", bı mana qelîsî û şerpezetiyê ye. Şairê me, vi navi lı xwe kırıye, bı mana ku ew, jı derdê evinê ketiye wi hali. Elai, lı gor ku tê zanin, navê şaireki ye. Û laxer, xwe bı wi qıyas kırıye. Lêbelê, me şaireki bı vê navi ne bıhistiye".

B)Dı çapa Diwana destnıvis ya Mele Taha Ebabekri de, navê Laxer, El Ceziri Mele Ebdusselam e.

(Çapa Sadıq Behaeddinê Amêdi, Çap: 1).

"DÊ LI KÎ 'ERZE BIKIM?"

- 1 Hêvi yû tewqe dîkîm ez jî xudana heşemê
Wê nîgar û senem û padişeh û muhteşemê
- 2 Carînan bendeyê dîlsohtî yê mehcûr ve vîner
Bî lebê le'lê şeker-barî jî 'eynê keremê
- 3 Pîrsiyarî lî me carek bîke şêrin-dehena mîn
Ku perîhtî ne fîraqa te lî ser derd û xemê
- 4 Er ne hudhud jî Seba bêt û wekî bayê Seba
Dê jî hîr ku bîgehî destî ve peykê heremê
- 5 Pîrsiyarî lî me bît, wer nexwe mehcûrê xerîb
Dê lî kî 'erze bîkîm vê xem û derd û elemê?
- 6 Haşalîl-lah ku bîkîm eşkere van xusse w derdan
Wer bîsojîm jî xemê 'îşqî tu ser ta qedemê
- 7 Me bî sehayê wisala xwe derîn tu j'Xudê ra
Wer ne, weqt e ku bîbîm xerqeyê behra 'edemê
- 8 Jî gulîstanî cemala te gulek bêze z'hûrê
Jî dînê dê bîçîtin navê bîhîştâ îremê
- 9 Şerhî halê xemê 'îşqa te j'ku tête nîvîsîn?
Medhê ewsafê cemala te kuca tê reqemê

- 10 Wê mecalê ku cemala xwe tecella dıkırı
Lazım e secde bıbın ber te dı wê gav û demê
- 11 Secde bın ber te rewa ye d'hemi mezheb û dinan
Ki dıbt muşrik û kafır jı wê şêrinıfemê
- 12 Ger bıbım ber te sucûdê dı dema keşf û şhûdê
Mı lı dil dê bıdırıt pertewê nûra qıdemê
- 13 (Qıbleti wechû ke fi kulli sebahin we mesa')
Bı du ebrûyê te cana dıxwarım ez qesemê
- 14 Mûyeki ez jı te nadım b'du sed Zin û Şêrinan
Çı dıbt ger tu hesêb ki mı bı Ferhad û Memê!
- 15 Te Fırıng û 'Erebistan û Mecer têki standım
Celewi xweş vegerin, hatiye newba Ecemê
- 16 Ma j'diwanê seadet seh kırı şubhê "Mela" yı?
Tu bı navê mı gedayi bıkışine qelemê!

11. *FEM: Dev.*

13. *Mana beytê: Her sıbe û êvar, qıbla mın rûwê te ye.*

"BI ŞÛR EW TÊNE TALANÊ !"

- 1 Xema 'îşqê perîhtim ez
Hebiba xemrevin kanê?
Seraser têk behitim ez
Jı derdê ferq û hicranê
- 2 Fıraqa dilbera rend e
Behitim her weki fınd e
Musulmanek dı rê mın de
Xeber bit balê sultanê
- 3 Xeber bit bal şekerxayê
Şepal û xwûb û zibayê
Ku mir e belki bir nayê
Esirik wê dı zindanê
- 4 Esir ım lerze yû tavê
Ne taqet vê ne perwa vê
Dı hebsa wê qe mın navê
Bıkım fıryad û efxanê
- 5 Mı navêt ez bı fıryad kım
Lı zulma dilberê dad kım
Sehi dê şubhê Ferhad kım
Bıdım rûhê jı kovanê

- 6 Jı kovana te şêrinê
 Dinalım şubhê goyinê
 Dirêjım hêstirên xwinê
 Weki tavyên dı baranê
- 7 Weki bırqa bıharê ez
 Jı dest çeşmê n xumari ez
 Dıkım fıryad û zari ez
 Meger carek ki ihsanê
- 8 Tu pur ihsan û xwey rehmi i
 Lı derwêşan abı xeşmi i
 Çı bitın ger bı niv çeşmi
 Nezer ki tülê astanê
- 9 Lı mın pırsek bı dıldarê
 Dıbit hempayê didarê
 Vewestayım dı ferwarê
 Lı 'ebdê xwe ke fermanê
- 10 Dı fermanê vewest.
 Dı benda xızmetê a
 Weki goy bê ser û pa
 Heman lê di tu çewkanê
- 11 Lı ber çewkan û kaşûyan
 Jı derba Turk û Hındüyan
 Dıbazım her weki goyan
 Dema ew têne meydanê
- 12 Dema ew tên bı bazi tên
 Dıgel qewsên Şirazi tên

Çı mûkar ın dı tazi tèn
Bı de'wa tène lêkdanê

13 Bı de'wa tèn me yexma kın
Dı amê şûr û xewxa kın
Sewaş û fitneyan rakın
Bı şir ew tène talanê

14 Du talançi dı meşhûr tê
Jı me'den eyne kafûr tê
Dı têkil zulmet û nûr tê
Me kufrê di dı imanê

15 Me kufrê di dı islam bi
Jı şerqê zulmet û şam bi
Jı zulfan 'enberê xam bi
Kınarê xal û nişanê

16 Du zulfê 'enber efşanın
Du le'lê şekerestan ın
Du çeşmê sıhrê fettan ın
Dilê mın wan xedeng danê

17 Dilê mın wan xedeng lê da
Dı burca roz û şeb tê da
Lı Selwa mar livin pê da
Bı mesti hate seyranê

18 Lı Selwê mar bı lef latın
Dı burcan tip bı sef hatın
Jı batın tir bı xef hatın
Jı ber benda giribanê

- 19 Jı ber benda niqaba wê
Lı ber fetla 'isaba wê
Cemala mahitaba wê
Mı bedrek di dı seywanê
- 20 Heyiv bû ew dı zulmatê
Dıxwum sondê bı ayatê
Ku nûrê da semawatê
Esed hat rasti mizanê
- 21 Qemer hat rasti perwinan
Jı bo xemlê şemal inan
Me nêrgız din dı nesrinan
Dı nêv baxê gulistanê
- 22 Dı baxê mın medam dıl tê
Cınesri w sosın û gul tê
Bınefş û terh û sunbul tê
Çevin ser şubhê reyhanê
- 23 Lı dêmê sunbulan ser dan
Çevin ser sosın û werdan
Lı mahê 'eqreban ger dan
Dı ser da abı heywanê
- 24 Jı 'ışqê lew "Mela" xeste
Jı herfa badeyê mest e
Jı hoş û aqlı rest e
Lı der goşên dı meyxanê

"DI 'IŞQÊ ŞÊXÊ SANÎ ME"

- 1 Bı husna (ehsenit-teqwim) û zahır sûretê zat i
Nezer di ('ellemel esma') û batın 'eynê mir'at i
- 2 Dı pa bûsa semensayê, mı nêri bejn û balayê
(Le'elli eblux-ul esbabe, esbabes-semawati)
- 3 Jı vê teqwima insani, nezer da sîrrê subhani
(Fe hazel wechû min ecli, berahinin we ayati)
- 4 Ku nûra 'ışqê lami' det, lı tûra qelbê camî' det
Dı seyra (Berzex-ul esma', nihayatu bidayati)
- 5 Nişanên turre-tuxrayan dı wesfê zuhresimayan
(Li 'inwanit-tecelli min beraat-il 'ibarati)
- 6 Dılo wer seyri balayan, dı gulzara semensayan
(Biha tehtezzu banatun lena min meysi qamati)
- 7 Semaya cumle dêm-dur tê, bı i'caz ehlê sur pur tê
(Biha testeffu qamatun, bi 'idanin we nayati)

-
1. "ELLEMEL ESMA": Navan hin kır. EHSEN: Baştırin.
 2. Ez hêvi dıkım ku bigehijim dora asiman.
 3. Ev rûyê han ji min re delil û nişan in.
 4. BERZEX-UL ESMA': Astengiya navan. NİHAYATU BİDAYATI:
Dawî û despêk.
 5. Bo eşkerekırına nav-nişana ji nıvisarên dı min ên heri fesih.
 6. Ku ji me re pê dilerızın, darê bananan (benav) ji bejna nazdara.
 7. Bejn, dıgel 'ud û nayan (aletên muzik) rêz dıbın.

- 8 Semayê rast û çep tinin, şemalên xasse hiltinin
(Fe ya lil-lahi fi meylati ha min 'etfi banati)
- 9 Bîbêjn xemze-elmasê bî zızmım bine şehkasê
Ku hel kît me'neyên asê, (Fe ya heyya lena hati)
- 10 Dîbînî nexmeya çengê, dema avêhte ahengê
(Bî qanûn wê dıxwûnıt me, (li miadin we miqati)
- 11 Jı remzên xemzeçalakê, bî dıl dê bêne idrakê
(Meanin lem yese' hel-lefzu min deyq-il 'ibarati)
- 12 Jı nazık dilbera nazık, dı sehmê di me i'cazık
(We kem min xeşfi xızlanin, ehabet leyse xabati)
- 13 Ne tenha pêşberî yar ın, jı emrê "KUN" xeberdarın
(We men ehwa hu sarin fi mesari kulli zerrati)
- 14 (Huwel ewwel huwel axır huwez-zahır huwel batın)
Huwel me'budu wel meşhudu fi kullil huwiyyati)
- 15 Jı la şey-i, jı me'dûmî, me nasi sırrê qeyyûmî
(Sucûdî fi turab-il mehwi min e'lel meqamati)

8. *Ey xwedê, dı bala wê de, rewşa dara benavê ye.*

9. *De jı mere hazın bike, vaye tēm.*

10. *Jı bo peyman û wext.*

11. *Manayên ku peyv û nıvisin têrî wan nakın.*

12. *Û çıqas şêrê darıstanan jı beza xezalan dıtırsın.*

13. *Û ew kesê evına wi dıgere dı gera tevê zerreyan de.*

14. *Ê pêşî, ê paşî, ê eşkere, ê veşarti, ê tê parêztın, ê tê yadkırın
dı tevê atmosferê de ew e.*

15. *Secdeya mın dı xweliya mihûbûnê de, jı cihê herî bılind e.*

- 16 Bixwe rindê xerabat ım, jı dêrê vê demê hatım
Çı hêvi hûn dıkın iro, jı vi rindê xerabati?
- 17 Dı 'ışqê şeyxê sani me, bı dıl behrê meani me
(Li zi hicrin we zi qelbin şifaun fi işareti)
- 18 Dı iqlimê suxen ınir ım, dı şı'rê de cihangir ım
(We ye'lû mewkib-el 'uşşaqi e'lami we rayati)
- 19 Çı xweş nûrek zelal i tu? dı qelbê mın şemal i tu !
(We qelbi heysu fih-il hubbu misbahun bi mışkati)
- 20 Teqada weh dıkır hikmet, ku çerx û lewleb û bab ım
(Huwel feaalu la texter bi esbabin we alati)
- 21 Ezel 'eyni ebed yek an, dı deyyûmi dı qeyyûmi
Tenezzul tête tefsilê (bi anatin we ewqati)
- 22 Tealel-lah jı ihsani, bı dıldari bı dıl dani
"Mela" iro te kır paşa lı ser çehvên "Melê" hati.

-
17. *Jı bo xwedî aqıl û qelban re, dı beyanên bın de şifa heyê.*
 18. *Û nişan û alaya mın, komê (qefle) aşiqan bılnd dıke.*
 19. *Qelbê mın, jı ber cwinê, çıraya kulekê ye.*
 20. *Êw e çêkîrox, bı alet û sebeban nexape.*
 21. *Dı qasan û wextan de.*

"ÇARÊ TU JI SER DÊMÊ HILÎN"

- 1 Ey nesimê seherê ma dî mecala sıbehê
Sed selaman bigehine jî me wê padişehê
- 2 Er'era qamet-elîf neyşekera şox û şepal
Nazîka simiten û xusrewê zerrin-kulehê
- 3 Dî beri da tu bîbûsî bî du sed zari yû lutf
Asitan û der û diwar û şîbakên kelehê
- 4 Nameya cewr û cefa û elem û derd û xeman
Dî, bî destê zeriye, muhteşemê, serwisehê
- 5 Belku dilber jî rûyê adîlî yû merhemetê
Rehmekê kîr bî feqîran û bîpîrsîr gîlehê
- 6 Heq dîzanîr dî şevan şubhetê avên dî rewan
Me bî dîl zari yû kalîne heta subhegehê
- 7 Ma jî ber derb û fîraqa te sukûnek me heyê?
Cerg û dîl her du bî nalîne wekî çeng û jehê!
- 8 Perdeya xelî yû çarê tu jî ser dêmê hîlîn
Da jî şewqa te bî xef bit şefeqa mîhr û mehê
- 9 Dî, eger bête beha, camî dîdîrîm, lê emma
Me hezar canê ezîzî dî hîlîtin dî behê

- 10 Qet dibit wek te şepalê ne dı Şam û ne dı Şerq?
Ki nişan da dı cihan muslê te xwundkar û şehê?
- 11 Alemek şehdayiya husn û cemala te dıdıt
Tu Zuleyxaya zeman i û çı hacet medehê !
- 12 Heq nıgehdarê te bit padişeha serwiqedan
Bı kenarê me feqiran bıke carek nıgehê
- 13 Xûbi yû dilberi yû naz û telettuf bı te şên
Xusrewa padişehan i û xudana cebehê
- 14 Hecer-eswed bıdırıt destı ziyaret bıkıırım
Nezri mın bit bıgırım xwasi terıqa Mekkehê
- 15 Jı ezal heq bı "Melê" daye jı 'ışqê qedehek
Ta ebed mest û xerab in jı meya wê qedehe

DENGÊ TİPA (٤ : Ê)

"BES KE XEDRÊ LI ESİRAN"

- 1 Ey nesimê sıbehê ma dı mecala seherê
Sed selaman bıgehini jı me wê lebşekerê
- 2 Nêrgıza nazık û ter neyşekera mest û xamar
Dê mdûr û le'lileb û muhteşem û mu'teberê

11. MEDEH: Medh, pesın.

12. NİGEH: Nihêrtın. Kuzer.

13. CEBEH: 1) Cebilxane. 2) Eni.

- 3 Bîsk û gêsû ji herir in, qeseb in turre û zulf
Te ji kafûr e beden, xalî ji mîskê teterê
- 4 Dêmi bedr û eniyê zulfî lî ser bûne helek
Erqeman helqe û ger dane lî dewra qemerê
- 5 Asitani yû şîbak û kulek û pencereyan
Da bî mîskini yû zari tu bibûsî dî berê
- 6 Tozekê bin bî xwe ra ta bîkîrîm kuhlê beser
Lî terîqa qedema dilberê wê rehguzerê
- 7 Da bîbîni senema mîm te bîgin xwe bîde xet
Bîke telxîsê cewabê me jî vê muxteserê
- 8 Lew ku pur şefqe didêrît kerem û lutf û kemal
Ah jî dest remz û surên wê dur û gewher xeberê
- 9 Ma bî zehrê şekeri dostê bîxwûnît carekê
Erzihala ku nivîsî me bî xwûna cegerê
- 10 Qederek şefqe jî lutfî te temenna dîkîrîm
Da me mehrûmî ne dêrî tu jî lutf û nezerê
- 11 Bî xwedê qet te dî dîl da jî Xwudê tîrsî nehîm
Dîkîrî zulm û cefayê tu lî mîn vê qederê

Ev nîvîsara ku li jêr e, têbîniyeke di çapeka Diwana Melayê Cîzîrî de, ku bî zarê erebî nîvîsandi bû, me wergerande kurdi.

AGAHDARÎ

"Ev qeside û ya li pey, di tevê çapên ku mîn dîtin de, xeletî û paşupêti çê bûbû. Ev rewş di maneyan û nîvîsaran de zorî û nexweşiyê peyda dikir. Me rabû beytên wan li gor sererastkirin û daxwaziya maneyên wan li hev û dîni anî".

- 12 Ez bı wê qamet û bejnê lı te sondê dıxwırım
Bes ke ey padişeha mın lı esiran xederê
- 13 Jı ber ahên me dinê agir û dûd bit ne 'eceb
Me dı dil da heyê narek ku dısojıt seqerê
- 14 Ne bûyine ne dıbın wek te şepalê dı cihan
Ki diye mıslê te simin-ten û zerrin-kemerê?
- 15 Paşi wan gezmeyê çehvên te "Mela" pê kuştiye
Ma xedengın dıkırın qet lı me êdi eserê?

DENGÊ TİPA (٤ : Ê)

"KUŞTIM BI DERBA XENCERÊ"

- 1 İro jı nû pur ateş ım
Disa jı remza dilberê
Mecrûhê qewsê pur weşım
Tir dane niva cegerê
- 2 Tir dan jı qewsê eswed e
Şehzadeya şêrin-qed e
Kuştine wek mın deh sed e
Wê padişah û beglerê
- 3 Wê beglerê pur kuştine
Enguşt bı xwûnê rıştine
Ma ehlê dil qet hıştine?
Sohtine mıslê micmerê

- 4 Lê ez tinê ser ta qedem
Yekser dısojım dem bı dem
Wesfên dı 'ışqê ez çı dem?
Nayên hesab û defterê!
- 5 Wesfên evin û ısqê e hê
Husn û cemala wê şehê
Nayêne şerh û medehê
Ehsen jı neqşê beşerê
- 6 Ehsen jı husna dêm-durê
Şêrini yû guft û surê
Sed zahıd êxıstın jı rê
Wê nazık û leb-şekerê
- 7 Şekker dı nêv lêvan e wê
Reyhan lı dor sêvan e wê
Meş'el dı nêv şivan e wê
Tisi jı rengê fenerê
- 8 Fener niye, nûra heq e
Husn û cemala mutleq e
Berq e sıpide w şefeq e
Zuhre û şemsa xawerê
- 9 Zuhre û mah û muşteri
Mın din lı dêmê enweri
Zulfa muselsel enberi
Ser daye hewza kewserê
- 10 Hewza jı kewser çeşme tê
Ya cıh dı rewza qudretê

Her dem ji nû wê ser de tê
Xemri yû tayên er'erê

- 11 Xembrê dî reş zulfa herir
Wer bûn lî dor bedra munir
Burca ku hakîm lê du mir
Mîm dîn lî textê kîşwerê
- 12 Textê dî mir û begleran
Meydanê coqa goy-geran
Eslan û cotê mey-xuran
Mey dan şeraba saxerê
- 13 Saxer bî dest serxweş û mest
Weqtê sehergeh dest bî dest
Xeflet du begler meyperest
Kuştîm bî derba xencerê
- 14 Kuştîm bî derba keyberan
Gezme w xedenga awuran
Remz û îşaret û suran
Dan dîl jî nî pincerê
- 15 Dan dîl jî ber nusna bî nûr
Berqa tecella ya sudûr
Lew sohtiyem wek kohê Tûr
Hubb û evina enwerê
- 16 Hubba te, ma xweş hiştîme?
Her roj jî nû ez kuştîme!
Yekser jî xwûnê rîştîme
Tîr û xedengên mecerê

- 17 Gezmên dı şêrin-nazikê
Derbên dı wê rımbazikê
Çüyine nêv dıl gazikê
Mın, dad ji zulma dilberê
- 18 Dilber çı bê hed zalım e
Carek ne kır pürsê lı me
Lazım bı halê alım e
Lê pur dıdêrıt xederê
- 19 Lazım bı qetla mın dıvê
Hêj ev dı dıl marê şevê
Peykan dı cergê da çevê
Bend kır bı şewka enberê
- 21 Remz û surên şêrin-leban
Tiroj û berqên kewkeban
Rêza muselsel eqreban
Ger dan lı dora qemerê
- 20 Bend kır kulab û penceyan
Dıl ma dı nêv işkenceyan
Mın ah ji dest wan xenceyan
Kük û kubarên din berê
- 22 Mın din lı dor bedra tamam
Herfên dı mektûb dal û lam
Wê pêşrewê batın revam
Yexma kırım simin-berê
- 23 Siminbera ney-şekeri
Ew horiya nisbet peri

Bejna şêrin dêmê zeri
Bu ji gulab û mawerê

- 24 Bû mawer û şêrin-lebê
Wê xwûb û nûrin-xebxebê
Bedra dî burca eqrebê
Kengê ji ber perdê derê?
- 25 Bedra ji qudret lê du nûn
Ew qatîla eswed-'uyûn
Pur rakırın wê qetl û xwûn
Alem perıht, yexmakerê
- 26 Her dem bı zulmê weh d'soji
Qelbê ji hubba tey teji
Lazım dıbêm mın dê kuji
Kes nine çıtın mehderê
- 27 Kes nine ret mehder bıkıt
Bes gırtıyan ebter bıkıt
Xemlê ji zêrê zer bıkıt
Şefqet lı yek ta bı derê
- 28 Şefqê bı didarê xwe kıt
Qesta bırandarê xwe kıt
Şehidê reşmarê xwe kıt
Ê ser lı fetla pışterê
- 29 Fetlên siyah marê şevin
Reyhan bı dor ser wan çevin
Axır bı selwê da revin
Xef bûn dı tayên çenberê

- 30 Xef bûn dî nêv tûra qızıl
 İlan misalê ser lî ml
 Kuştin û jehr avê te dîl
 Hêj kuştiyên remza berê
- 31 Kuştine em şêrin-lebê
 Tehli keşin roz û şebê
 Ger ez bîbinim ew b'xwe bê
 Nakim jî dîl hêj bawerê!
- 32 Ew nazîka nîsbet gulê
 Camek jî kewser da "Melê"
 Mest ım jî ber qal û belê
 Hetta bî roja mehşerê

DENGÊ TÎPA (٤ : 1)

"ŞEHÊ KURDISTAN"

- 1 Latê husnî û şehê xubanî
 Bî xwe hem xanî û hem xaqanî
- 2 Yusîfê saniy tu iro xanım
 Ku bî husna xwe ne dêri sani
- 3 Bî sur-heybet û sehmê xwe peri
 Bî te şênîtlî butan sultanî
- 4 Bî tebilxaneyê şahî were text
 Ku tu iro şehê Kurdistanî

- 5 Kakulê berde b'ser xal û xetan
Ku muselsel binumêt reyhani
- 6 İsmê e'zem te divê çıl ismi
Jı du herfan bı mu 'emma zani!
- 7 Çı berat bû weh bı ser da kakul?
Çin bı çin misk bı tu xra ra ani
- 8 Te çı hacet bı Suleymani? husn
Xatemek le'l e bı gewher ani!
- 9 Çı xet eşkeste musulsel ya Reb?
Ku te pê nesıx kırı diwani
- 10 Gerçi pur xal û nişan i, emma
Bı "Nişani" ku tu bê nişan i
- 11 Ey peri horisırışt i her çend
Bı beşer ademi yû insan i
- 12 Surrê subhan te j'husnê dı numêt
Ehsenel-lah jı sura subhani
- 13 Çı hedê 'eql e qiyasa te k'rit?
Ev e burhan, ku tu bê burhan i
- 14 Me temenna j'nesim, xakê reh e
Pê bıkm dide û dil nûrani
- 15 Nefesek bête, me nayê billah
Ne tinê rûh i, tu rûh û can i

- 16 Sed hezaran j'te peykan dî dîl in
Lê lî ser wi me tinê derman i
- 17 Te birinên me kewandin disa
Jî nû agir te lî daxan dani
- 18 Te "Mela" pur d'ceger gezmene, lew
Weh perişan i û pur êşan i

DENGÊ TÎPA (٤ : Ê)

" DINYA BÛ MIJ Û XEMAM "

- 1 Vê firqetê ebter kîrîn
Feryad jî destê firqetê
Jar û zeif û zer kîrîn
Feryad jî destê firqetê
- 2 Pur zêr kîrîn wek zêrî mam
Çehvên dî luffê pêrî mam
Daim lî rê çavnêrî mam
Feryad jî destê firqetê
- 3 Çavnêrî reftara te bûm
Muştaqê gulzara te bûm
Lew dûr jî didara te bûm
Feryad jî destê firqetê
- 4 Dûr bûm jî wê reft û çenê
Wan 'işweyan guft û kenê

Nayê bı çehvan mın dinê
Feryad jı destê firqetê

5 Dunya bı mın mij bû xemam
Xew ji lı çehvan bû heram
Umrek bı vi halê he mam
Feryad jı destê firqetê

6 Saet lı mın têk salı bûn
Daim lı ser dest falı bûn
Herfên dıhatın dalı bûn
Feryad jı destê firqetê

7 İro tinê der hat elif
Me'na dıçû bejna şerif
Ya xar e lê kêmxe w qedif
Feryad jı destê firqetê

8 Vê firqetê pur dıl şewand
Cerhên qedim disa kewand
Şişên dı sor tê da tewand
Feryad jı destê firqetê

9 Daxên me disa reş kırım
Yek yek ji nû ateş kırım
Lê zêde pênc û şeş kırım
Feryad jı destê firqetê

10 Sewda û sews û gêj kırım
Pur her dı dıl xwûn rêj kırım
Çendan weh bûm lê hêj kırım
Feryad jı destê firqetê

- 11 Billah ji nal û zariyan
Gezmên dî wan xummariyan
Xew nakırın şevtariyan
Feryad ji destê firqetê
- 12 Şev bû dinê çeşmê me da
Hetta beşir mızgini da
Dê bê seher şahê geda
Feryad ji destê firqetê
- 13 Mızgin ku da mın ev qeder
Rûhê şêrin mın hate ser
Xeylek lı mın rohn bûn beser
Feryad ji destê firqetê
- 14 Rohn bû bı didarê te dıl
Bû xerqê enwarê te dıl
Naret ji ferwarê te dıl
Feryad ji destê firqetê
- 15 Minnet me dıdarê xwe di
Disa ji nû yarê xwe di
Sultan û xundkarê xwe di
Feryad ji destê firqetê
- 16 Reşkakulê sunbul çevin
Minnet me disa xem revin
Nû bûn lı dıl hubb û evin
Feryad ji destê firqetê

- 17 Derdê xedar bê m firqet e
Fırqet jî can pur zehmet e
Ya sehl ku aşiq rih dite
Feryad jî destê firqetê
- 18 Narê firaq û sohtinê
Êşa xedengê nuhtinê
Pîrs kîn jî 'uşşaqan tinê
Feryad jî destê firqetê
- 19 Aşiq ew in her dımırın
Çend yek dî remzên dilber in
Keyber lî dil mîn bêhtır in
Feryad jî destê firqetê
- 20 Ya Reb bî didarê xwe ki
Mîn wasilê yarê xwe ki
Bes sohtiyê narê xwe ki
Feryad jî destê firqetê
- 21 Me j' dostê satek dûr ne ki
Perkende û mehcûr ne ki
Disa jî nû dîl hûr ne ki
Feryad jî destê firqetê
- 22 Xaka riya dilber "Mela"
Bîkşîn dî çehvan wek cela
Didarê qismet bû hela
Feryad jî destê firqetê

"XEWNA ME"

- 1 Der heqq me bî şîrê xwe me ke teqsîrê
Ya bîr dî şuxla me (dê) bîki te'xîrê
- 2 Tuxrayê humayûn ku dîkîn turrey emr
Zulfa te ye anîn jî xeta tehrîrê
- 3 Husna te nîzanîm bî çî teşbih bîkîm
(Fî ehzeni teqwîm) lew hatye teqsîrê
- 4 Surra te l'dem ayetê kubra ye neşîm
Lê d'neql û riwayet dîkîrîm teqsîrê
- 5 Ger qelbê heqîqet niye, yek car, çîra
Işqa te kîrîm zêr û zeber îksîrê?
- 6 Ma qudretê def' heye wer şêr Eli bîr?
Lamî' ku bîdîrî saîqeya teqdîrê
- 7 Bê qudreti tu quwwetê mexlûq çî kîr?
Menn'û e lî nîk 'eql ku bîkîrî te'sîrê
- 8 Ney bestê tîlîsmê me b'sed xane bîret
Qadîr heye arîf bîkîrîrî teqdîrê
- 9 Ber dilber û leb ber leb û endamê l'yek
Xewna me bî yarê bîdînê te'birê

- 10 Zate j'wucûda me sebeb wê tu d'zani
Nayête hesabê feleka tedwirê
- 11 Ateşperesê wadiyê 'ışq m 'eceb
Dinar-peresi wê dıbrın tekfirê?
- 12 Mihrabê du birhên te bîbînt arıf
Niyet çı bı cıh têtî dema tekbirê?
- 13 Zanım te çı mızraq vıdıl keftiye lê
Carekê go: Tu yi hêj dı debên tirê?
- 14 Teqdirê ku hukmê lı "Melê" cari kıt
Qet kes heye mumkın bıdîtê texyirê?

DENGÊ TİPA (٥ : Ê)

"ŞI'RA ME ÇÛ MAÇİNÊ"

- 1 Mızgin jı me ra bêtı jı surşêrinê
Canê xwe yê şêrin dıdırım mızginê
- 2 Sed Çin dı xwe da gırtiye zulfa te b'çin
Şi'ra me weh heq lew çû heta Maçinê
- 3 Neqşên felekan guh dıdırım vê nezmê
Tenha ne beşer her dıkırım tehsinê

- 4 'Işqê ji Xwudê da tu bixwazi jê ra
Ger dê li neyarek xwe biki nifrinê
- 5 Yek secde tinê ferz e di dinê 'işqê
Bîn ber qedî yarê di mecala dinê
- 6 Aşiq ku bi dîl fatiheyê 'işqê xwend
Ayatî yekayek dîkîrî aminê
- 7 Me j'le'l-lebê yarê xwe v'xwar avî heyat
Exyarî bîla têkî biçîrî darîne
- 8 Lazîm bî xwe ayîney Rûhul-quds î tu
Lew kes nedîne horî bî vê ayîne
- 9 Caîz bîte "min heysu beşer" nisbetdan
Bîhn û şefeq û nazîkiya nesrîne
- 10 Ev reng fesahet jî beşer sîhrî helal
Î'cazê beyan anîye ber tedwîne
- 11 Da nale w ahên me jî dîl seh bîkîrî
Wer guh bîde hîndavî serê balîne
- 12 Ferhad dîzanî, tu jî Perwîzî me pîrs
Etwarê xemî 'îşq û sîra şêrîne
- 13 Bê nuqte nîhmî dayre îhsan ke "Mela"
Dewwarî çî kîrî daîreya tekwîne?

10. TEDWÎN: Sazkîrî. Cîvandîna helbestan di diwaneke de.

11. BALÎN: Balgî, baliv.

DENGÊ TÎPA (٤ : Ê)

"DI VÊ DEWRÊ BI VÊ TEWRÊ!"

- 1 Jı mabeyna du ebrûyan, dîbinım qabêqewseyne
Tealellah binê remzê, çı reng avête mabeynê!
- 2 Jı qewseynan dîbarın tir dı cengê da muheyra ne
Muleççi ne binê iro, xetê nazık lı mebaynê
- 3 Binê nûnên lı ser sadan, ku katıb goşe lê badan
Seraser Qafı ta Qaf e, rımûza hikmetul 'eynê
- 4 Beqa nın jı bo tıştı, heta kengê bıkın pıştı?
Dı 'ışqa wan perirûyan, werm dunyayê da deynê
- 5 Bı berqa şır û elmasan, bı tirêjên dı şehkasan
Seraser ehlê dunyayê dısoji terfet-ul eynê
- 6 "Mela" billah dı vê dewrê, bı vi rengı bı vê tewrê
Nişan da wek "Nişani" kes deranın dur jı behreynê?

DENGÊ TÎPA (٤ : Ê)

"BI ROJÊ RA TÛ HEVDENG Î"

- 1 Sebahul xeyrı xanê mın
Şehê şêrin zebanê mın
Tu yi rûh û rewanê mın
Bıbit qurban te canê mın
Tealellah çı zat i tu
Çı wê şêrin sıfat i tu

Ne wek qend û nebat i tu
Yeşin rûh û heyat i tu
Heyat û raheta canım
Sebahul xeyri ya xanım
Were binahiya çehvan
Bîbinım bejn û balayê

- 2 Sebahul xeyrî mesta mın
Letifa cambidesta mın
Xu mar û meyperesta mın
Tu yi ineşûd û qesta mın
Jı meşûdan tu yi bes mın
Bîbın ber çerxê etles mın
ji xeyri te nevêt kes mın
Bı reştûzên muşewwes mın
Dı benda zulfê çewkan ım
Sebahul xeyrî ya xanım
Were binahiya çehvan
Bîbinım bejn û balayê

- 3 Jı wê zulfê jı wê bendê
Reha bım lê jı peywendê
Siyeh çeşmê sıpi zendê
Te suhtım şubhetê fındê
Şubê şem-û şemal ım ez
Jı ber hubba te lal ım ez
Zeif ım wek hilal ım ez
Sifetgoyin dıkalım ez
Ve bulbul ra bı efxan ım
Sebahul xeyrî ya xanım
Were binahiya çehvan
Bîbinım bejn û balayê

- 4 Ve bulbul ra şev û rojê
Lı ser wê terh û bişkojê
Eni mahê şefeq rojê
Te suhtım şubhetê doje
Ku dūr ım ez ji wê horê
Tınê carek lı ser sūrê
Jı wadê eymena Tūrê
Tecella kır dı nêv nūrê
Jı wê suhti dıl û can ım
Sebahul xeyrı ya xanım
Were binahiya çehvan
Bıbinım bejn û balayê
- 5 Jı husna wê tecellayê
Yedê beyda û balayê
Çı wesfan bêm xeber nayê
We lê dıl cezbeyê dayê
Ne hışyar ım ji wê berqê
Jı zertacê lı ser ferqê
Sıvide da heta şerqê
Belê naêxımê ferqê
Jı derbê 'ışqê nalanım
Sebahul xeyrı ya xanım
Were binahiya çehvan
Bıbinım bejn û balayê
- 6 Zerifê nazıkê şengê
Sifethorê perirengê
Bı rojê ra tu hevdengê
Du reştûzên siyeh-yengê
Kışandın lê ne wek caran
Xedengên qewsê nûbaran

Jı rengê şîr û mûkaran
Reşandın sine wek baran
Jı wê derbê pur êşan ım
Sebahul xeyrî ya xanım
Were binahiya çehvan
Bıbinım bejn û balayê

- 7 Veke carek xet û xalan
Lı ser wan mesned û palan
Bıxwûne lê me 'ebdalan
Bıbinın id û sersalan
İcazet di me destûrê
Perirengê sifet-horê
Jı nıva zulmet û nûrê
Bınoşın mey dı ferfûrê
Jı dil talanê xalan ım
Sebahul xeyrî ya xanım
Were binahiya çehvan
Bıbinım bejn û balayê

- 8 Jı şehkasa ku qerqef tê
Meya nûrin muşerref tê
Nişanek dilberê kef tê
Jı bo mın her seher xef tê
Jı wê camê dınoşım ez
Seher lew ney lı hoş ım ez
Jı amê lê dıpoşım ez
Bı can her lê dıkoşım ez
Ku xalıb mest û sukran ım
Sebahul xeyrî ya xanım
Were binahiya çehvan
Bıbinım bejn û balayê

- 9 Were pêşber "Melayê" xwe
 Şhid û mubtelayê xwe
 Bî şefqet ke liqayê xwe
 "Mela" nemrît bî dayê xwe
 Mesîha yi lî bîmaran
 Kesên geztî du reşmaran
 Şhidên şîr û mûkaran
 Kîrî amancê nûbaran
 Lî didara te heyran î
 Sebahul xeyrî ya xanîm
 Were binahiya çehvan
 Bîbinîm bejn û balayê

DENGÊ TÎPA (٢ : Ê)

"SEFERA ŞAM Û ÎRAQÊ"

- 1 Senema sur jî semed şewqê jî heq daye wucûdê
 Ger Ezazilî bîdîta ne dîbîr xeyrî sîcûdê
- 2 Xerqî bûm ez dî xema 'îşqê dî wextê seherê bû
 Ku tecellayî cemalê lî misalî beşerê bû
 Ne jî lewnê beşeran îmin diye lê demê zeri bû
 Ez dibêm: Rûhi-qudus bû bî xwe, ya hor û peri bû
 Lew bî husn û nezerê remzek jî sîrra qederê bû
 Xemriyên seyri lî dem helqe lî dora qemerê bû
 Sed xedeng dane ceger sine jî derbê bî kerî bû
 Lî me êş û eleman zêde jî tira Qeçeri bû

9. *BÎMAR*: Nexweş. Bêkas, bêhal.

2. *QEÇER*: Navê eşîreka Moxîla ye. Xweşbez. Bîpê.

Dıl ji me bûye pelek can û cesed têk seqeri bû
 Lew me şeb ta bı seher naliye wek muxni yû 'ûdê
 Senema sur ji semed şewqê ji heq daye wucûdê
 Ger Ezazilî bîdita ne dîbır xeyrî sîcûdê

3. Nezerek wê beşerê leb-şekerê horisiriştê
 Nadırım ez bı mey û kewser û horên dı bıhiştê
 Ê diye ew bıxwe carek dı 'ecêb ım ku bı hış tê!
 Te ji wan qews û kevanan çı xedeng in dê bıweş tê?
 Ew e mın şafiyê derdan. me çı hacet bı nıviştê?
 Ger bıkit husn û cemala xwe tecella dı kenıştê
 Dıbtım Beytîqudus ehlê ziyaret ji Hebeş tê
 Sine putxane ye iro me ji m û qed û qıştê
 Bı dilê sade çı kım ez ku tecella ne gehiştê
 Ew e mın qibleyı cebhet dı qiyam û dı quûdê
 Senema sur ji semed şewqê ji heq daye wucûdê
 Ger Ezazilî bîdita ne dîbır xeyrî sîcûdê

4. Qibleya ehlê dılan ger bıkitın keşfı cemalê
 Ya tecella ke ji ber tac û peran qewsê hilalê
 Ki bı dıl kafır e ê secde nebit cebhet û xalê?
 Ya nedit şehde bı ayatê dı wê weqt û mecalê?
 Leyletul-qedr e bı mın ew seet, û id e dı salê
 Şefqe kır perde hılani seherê şox û şepalê
 Eyisand dê me ji enwar û surê şubhê şemalê
 Meşîha mest û şeker-leb bı me da mey ji peyalê
 Negıham secde bıbım pur xecilim ez ji wisalê
 Senema sur ji semed şewqê ji heq daye wucûdê
 Ger Ezazilî bîdita ne dîbır xeyrî sîcûdê

4. (rêz 7): Dı hınêk çapan de wiha nıvîsi ne:

a) "Eyisandım ji enwar..."

b) "Eyisandım û ji enwar.."

5 Rohniya çeşm û çıraya me, nızam hêji dı bir ım?
 Ku dı zindan û hebıxaneyê wê bend û esir ım!
 Jı xedengên Qeçeri sine teji gezme û tir ım
 Dıl dı nêv helqeyê zulfa siyeha bû ji 'ebir ım
 Têk perişanê lef û şitri yû tayên ji herir ım
 Tu heyi mın dı dînê, lew dı dînê begler û mir ım
 Zêr û mal er çı ne dêrım, te dıdêrım ne feqir ım
 Jı evina te şepalê dı şevan şubhê nedir ım
 Jı lebê le'le şekerbari te wek şekker û şir ım
 Me ji ser ta bı qedem sohtine wek ateş û 'ûdê
 Senema sur ji semed şewqê ji heq daye wucûdê
 Ger Ezazilı bıdita ne dıbir xeyrı sıcûdê

6 Bê hesab şox û şepalê lı "Melê" qehr û xeder kır
 Ne me anine xıyalê, ne lı halê me nezer kır
 Qet nekır şefqê, libasê xezebê zêde dı ber kır
 'Illeta cewr û cefa û elemê cıh bı ceger kır
 'Ellılandın dı firaqê, sitemê sine bı ker kır
 Ahi hetta mırnê ev ji me ra dax û keser kır
 Sefera Şam û İraqê lı me xweş lazım û fer kır
 Bı me da jehr, û reqıban dı devı şehd û şeker kır
 Em bûyin pêt û pereng, lew ji wisalê me hezer kır
 Nazık û ney-şeker û xûb û şêrin-qedd û xudûdê
 Senema sur ji semed şewqê ji hed daye wucûdê
 Ger Ezazilı bıdita ne dıbir xeyrı sıcûdê

5. *NEDİR: Agrê ser çiya.*

6. *XUDÛD: Dê m. Kortık.*

"ME SERÎ DANÎYE RÊ"

- 1 Senema sur ji semed neyşekera leb ji nebat
Ehsenel-lahû tebarek ji sura wê senemê

- 2 Enwera rengê firîşte beşera horisirîşt
Ya ji miskî Xetenê xal û xet û kakul û gîşt
Ger xwe nişan seqerê dît dîkîrît horê bîhîşt
Ke'beya tê nebit ew putkede ye w dêr û kemîşt
Ku nesib da ji ezel heq ji me ra 'îşqê newîşt
Feyde nakin lî me ism û ne tîlîsm û ne nîwîşt
Zahîri da me 'ezabek weh ku batîn ve bîhîşt
Suhtîné daye hînavan û ceger têki bîrîşt
Qesdî weslê me bî can kîr ku vedayîn û nehîşt
Dest nehêlîn ji teheb ger me dî rê çît ser û tîşt
Pîştê nadeyn du hezar xencer û tir û rîm û xîşt
Me seri daniye rê û bî Xwudê bestîye pîşt
Ew e mîn rûh û heyat û ew e mîn qibleyî zat
Senema sur ji semed neyşekera leb ji nebat
Ehsenel-lahû tebarek ji sura wê senemê

- 3 Zeriya dêmi-dur û leb-şekera 'îşwe-peri
Ya ji ser ta bî qedem têki ji 'eyban e beri
Jî sera perdeyê lahûti bî sed şîwe geri
Bête ber 'eynê şîhûdê dî libasê beşeri
Haşe lillâh tu kesan dê bîtîn ev rengê zeri?
Daye ber qend û nebatê ji du le'lên şekeri

2. *FIRÎŞTE*: Milyaket. *NEWÎŞT*: Nîwîşt. Nîwisand.

3. *LAHÛT*: Xwedayi, ilahi.

Bê tu ya leb-şekerê ya tu nebata teberi
 Ellah Ellah çî tecella ye jî sîrra qederi?
 Haciyan sîlsîle bestine lî dewra qemeri
 Dûri Beytê jî sefa têne semaya seheri
 Bê muruwwet ku du miran jî surê mey dî seri
 Ew nehêlîn çî tewafê û ziyaret Heceri
 Zemzem û xulxule û 'Umre û id û Erefat
 Senema sur jî semed neyşekera leb jî nebat
 Ehsenel-lahû tebarek jî sura wê senemê

4 Mîn bî dîl suretê can dî jî butan ew bî tenê
 Ew tenê serwa rewan dî jî zerifên çîmenê
 Sosîn û sunbul û gul çerx e lî dora semenê
 Xemriyan helqe û çî dane jî mîska Xatenê
 Ser dîdîm çeşmeyî heywan û bî zîmzîm dîrenê
 Lê çî şîrani ye Ellah te jî wê keft û çenê?
 Ez dîbêm bedr e bî dêm lê dîkîtîm guft û kenê
 Ya yeqîn roj e lî şerqê û şefeq daye dînê
 Xelîtim Ruhi-qudus hatiye nêv wê bedenê
 Dîkît îhyayê mewatan bî sur û refî û çunê
 Te nehîn bawer û îman nezerê dê û bînê
 Çî tecella ye bûyi qible melek rû dîdînê?
 Azerî ger bîdiya hûr dîkîrîm lat û menat
 Senema sur jî semed neyşekera leb jî nebat
 Ehsenel-lahû tebarek jî sura wê senemê

5 Nêrgîza mest û şêrin û gul û nesrîn e jî reng
 Şeker û lu'luyê mensûr û bî dîl ahen û seng
 Me jî ber derbê evîne bûye dîl pêt û pereng
 Lew me şeb ta bî seher naleye wek muxnî yû çeng
 Da me sed rengê 'ezabê û nehat der jî me deng
 Hestîyan gîrtîye nasûr û meji da heye jeng

Lew ne hişyar û xumar in, me ne xwari mey û beng
 Lı me iro du kemendarê Hebeş hatine ceng
 Têne qetla me dı destan du siyeh qewsê ji Yeng
 Dıraşının me û tèn me du hezar tir û xedeng
 Cegerê kun dıkin û tê dıbihın mıslê tıfeng
 Mıslê wê kafır û zalım qe dıyin kes dı Fireng?
 Nazık û xûb û şekerxend e û şêrin-herekat
 Senema sur ji semed neyşekera leb ji nebat
 Ehsenel-lahû tebarek ji sura wê senemê

- 6 Dı riya dostê "Mela" yek cihet û sadedıl in
 Me heta can heye haşa ji teleb dest bı hılın
 Ya dı rê ser bıdırın ya bı muradê wesıl in
 Me çı perwayê rımên ber weşê şirên kızıl in?
 Ta ebed mest û hılak in ji şeraba ezel in!
 Jı cefa û sitema wê ji ceger pur dı kul in
 Perdeya goşe-qeseb lê tu ji ser dême hılın
 Ku dı şerqê meh û xurşıdı ji şewqê betılın
 Lew ji sur surme dıdêrin û ne muhtacê kıl in
 Mest dı nêv tûr û lefan marê lı selwê fitılın
 Surmedarın ji surê mestê ji qedret kemmılın
 Me ji xeflet du jiha dın û ji sehmê xeccılın
 'İşweker şiwenu maya me ji wê rûh û heyat
 Senema sur ji semed neyşekera leb ji nebat
 Ehsenel-lahû tebarek ji sura wê senemê

4. AZER: *Apê İbrahim Pêxember.*

6. QESEB: *Hevrişım.*

"HÊJ NABIRIM QET HÊVIYAN"

- 1 İro me di weqtê seher
Ew dilbera sundus dı ber
Disa dı lebsê sor û zer
Nûrek munezzeh bû beşer
Bıskên siyah xalên dı qer
Reşkakuî zulf çûne ser
Eswed bû daim secde ber
Mın bestî 'eqda niyetê
- 2 Xeflet bı sur da mın nezer
Miran bı qetlê kır xeder
Tir dane dıl şahê mecer
Bê mırwet amanc kır ceğer
Feryad û efxan sed keser
Wesfan neşım lê ev qeder
Zanım ku roj bû hate der
Subhan jî şahê qudretê
- 3 Subhan jî te şahê celal
Hostayê pur qudret lı bal
Xasma te dayê ev cemal
Dêmê jî qudret xett û xal
Kıfş bû dı qewsê da hilal
Vêra mı di bedra kemal
Lê bûn niqab çewkan û dal

2. MECER: Rêça kadız. ŞAHÊ MECER: Roj.

Wan yek bî mesti daye pal
Lê seyyırı bayê şimal
Pê çane ser nûra zelal
Qet kes diyin ev reng-misal?
Mu trib were weqte w mecal
Zaze bî nayêra binal
Saqi werin xemra helal
Carek ji ser dêmê vımal
Zulfên lı dora cebhetê

- 4 Zulfên mu'enber kakul ın
Biskên siyah reng-sunbul ın
Ta ta bî dav dav fitilin
Çin çin bî mesti sılsılın
Bayê nesim tək meyyılın
Wê gest e xala filfılın
Ebleq ji qudret xemmılın
Wê buxçeyê gul kemmılın
Tê 'endelib û bulbul ın
Roj hate burca sunbulın
Xeflet me di lew xeccılın
Mehrûm û mehcûr dıl kul ın
Mecrûhê tirên kızıl ın
Rehmê ke pur sohti dıl ın
Vê perdeyê carek hılın
Bavê niqaba zulmetê

- 5 Pırsê lı mıhrdarê xwe ke
L'meczûb û haldarê xwe ke
Bes qehr û azarê xwe ke

3. ZAZE: Ey saz. zaz, saz.

Qesta birindarê xwe ke
Şefqê bı didarê xwe ke
Têk xerqê enwarê xwe ke
Lê emr û ferwarê xwe ke
Şehidê nûbarê xwe ke
Gestiyê reşmarê xwe ke
Le'lê şeker-barê xwe ke
Bı lefz û guftarê xwe ke
Dermanê kuldarê xwe ke
Lê keşfı esrarê xwe ke
Mexmûrê xummarê xwe ke
Heyranı reftarê xwe ke
Kuştine tira muhbetê

- 6 Wer ser de carek kuştıyan
Extermeyên wan yengıyan
Berde bı mıl da xemrıyan
Ba det seher reyhaniyan
Daxên şehid û sohtıyan
Danine lê wan tılıyan
Ku j'mu 'ciza xummariyan
Rûh bête disa ser giyan
Hêj nabırım qet hêviyan
J'wan şefqe û dıldariyan
Billah jı nal û zariyan
Derba fıraç û bıhriyan
Teşbihê tutakên çıyan
Xew nakırım şev-tariyan
Lê hêj dıxwazın şukriyan
Çendi ku rû dım qıbletê

6. *EXTERME: Dil, hêsir. Çoleçıra, gûstêrk.*

7 Çendi dinê bit her hebi
 Alem dı ber hukmê te bi
 Herçi divê te her we bi
 Lebsê te kêmxe w xare bi
 Daim bı remz û 'ışwe bi
 Şubhet gula her xunçe bi
 Wê buxçeyê xar tê ne bi
 Ageh ji 'uşşaqên xwe bi
 Çêşmek lı ehwalê me bi
 Derheq me lê bê perde bi
 Saxer medam pur bade bi
 Pur şefqe û xweş-me'de bi
 Bihîr bı rehîm û şefqe bi
 Pêş ber te da perwane bi
 Mexmûrê çehvên şehle bi
 Sotine narê firqetê

8 Derdê xedar bê m firqet e
 Firqet ji can pur zehmet e
 Aşiq mırım her saet e
 Ya sehli aşiq rûh dite
 Lê dilber ev reng adet e
 Herçi dı bendê da kete
 Ewwel dıdıt pê ulfet e
 Zewq û sefa û subhet e
 Gavek ku ew vêra rete
 İnce ji nageh xeflet e
 Şirê cefayê lê dite
 Ellah çı wê bê mirwet e
 Rehmê bı aşiq nabite
 Wê qest e can yexma kite
 Hetta ku dil qenc jê bite
 İnsaf ji mehrûyan ne tê

9 Yar qest e can yexma kırıť
Da mu 'cizê peyda kırıť
Remzek ji reng 'İsa kırıť
Ya sıhrê Bu Sina kırıť
J'ew le'lê Őeker-xa kırıť
Disa Őehidan rakırıť
Van koleyan aza kırıť
Carek xeriban Őa kırıť
Rasti yedê beyda kırıť
Mıskê dı cerhan dagırıť
Da xweŐ bıķıt ihya kırıť
Őefqê ke ya Reb da kırıť
ReŐkakulan ta ta kırıť
Sed helqe çin çin ba kırıť
Hemyan lı dêm tuxra kırıť
Emrê humayûn ser me tê

10 AŐıq dıvê dıl sade bıť
Xaka riya yarê xwe bıť
Sed dax dı dıl wek lale bıť
Xwûnê bıxwut reng-xunçe bıť
Wê can fida Őubhet me bıť
Lê j'emrê yar xafil ne bıť
Daim bı se'y û cehde bıť
Teb'ê ku yar lê ew weh bıť
Yar ji dıgel bê perde bıť
Vêra bı rehm û Őefqe bıť
Wek xunçe aŐıq dıl vebıť
Dıl Őubhetê ayine bıť
'İŐq û cemal jêk zêde bıť
Xal, Eswed û dêm Qible bıť
PêŐ herdu nûnan secde bıť
Vêkra bıwêrın subhetê

11 Ê goyi meydanê te bit
Wek mîn dî zindanê te bit
Serbendê çewkanê te bit
Mecrûhê peykanê te bit
Yexma û talanê te bit
Her roj ji qurbanê te bit
Bimarê mujganê te bit
Daim dî fermanê te bit
Hebsî dî zindanê te bit
Muştâq û heyranê te bit
Sohtî ji hicranê te bit
Dê mestê fincanê te bit
Wî behr dî nişanê te bit
Muçe ji ber xwanê te bit
Lê lutf û ihsanê te bit
Her dem bixwûni hezretê

12 Canan bî exyaran ne di
Xemrê bî xwûnxwaran ne di
Werdan bî murdaran ne di
Wan rê dî gulzaran ne di
Reyhan û gulnaran ne di
Bo wan ji jeynxaran ne di
Tu remz û esraran ne di
Koran tu enwaran ne di
Azarî mîhrdaran ne di
Lê destê bedkaran ne di
Bî nûnekê yaran ne di
Nêv me û xwe staran ne di
Tiran ji nûbaran ne di
Derdan bî bimarane ne di

11. MURDAR: *Kujek, kujok, kujon, qatıl.*

Jı xeyrî sê caran ne di
Riş in nedêrın taqetê

- 13 Bes aşiqan mehcûr biki
Şubhet "Melê" rencûr biki
Qelbê şikesti hûr biki
Şûna birinan kûr biki
Şem'a me jê pur nûr biki
Bı zehrê xwe me'mûr biki
Tenha me bı destûr biki
Mehrem-serayê hor biki
B'wesla xwe da fexfûr biki
J'wê badeyê mexmûr biki
Nêv kaseya fêrfûr biki
Feyzê lı dıl da fûr biki
Dê mê ji reng kafûr biki
Dalan ji xalan dûr biki
Hê alemê meqhûr biki
Weqtê sehergeh bade tê

(Beşa Bı Vegerandına Lı Bendê)

"ŞEBÇIRAXÊ ŞEBÊ KURDISTAN IM" *

- 1 Me bı dıl nêrgızên xasse (jê) divên
Semen û yaseininên taze divên
Nazık û neyşekerên tuhfe divên
Sosinên nazık û terwende divên
Dilberên dêm-dur û durdane divên
Kewkebên şewq û şefeq zuhre divên
Nazê perwerde û şehzade divên
Saye perwerde me bê perde divên
Serwiqed dêm-gul û leb-xunçe divên
Ayetul-lahê şerif nusxe divên
Lê bı i'rab û xet û cezme divên
Dılrûbayan ne tinê xemze divên
Bı mesiha-sifetê 'işwe divên
Senemên sur jı semed her me divên
Jı me eswed-heceran secde divên
Bı ziyaret me jı wan bûse divên
Turreya şengi dıl aşufte divên
Mıhrıdarên xwe dı pejnurde divên
Pêş kışa te me dused nafe divên
Sed hezar etles û hem xare divên
Her lı bo zinet û xenıla te divên
Textebend û sifetên Qeyseriyê

* *Ev helbesta han jı şeş beşan sazbiye. Beşa 1, 4 û 5'an lı ser yazde û yên dı lı ser deh kıtane. Dı dawiya her beşekê de, herdu rêzên "vegerandına lı bendê" û ya lı pêşiya wan, dı tevande lı ser yazde kıtayan sazıri ne û qafiyene.*

Dinbîrê hori-misalê zeriye
Nazîkê neyşekerê sur-periyê

- 2 Pur jî dina te xerib im xanım
Jı te ser ta bı qedem heyran im
Her bı can teşnelebê le'lan im
Dıl dı benda griha zulfan im
Yusifê cur-'ekeşê hicran im
Nuqteya daireyê zindan im
Lew şubê daire sergerdan im
Badenoşê qedehê hurman im
Bı dıl ateş jı ceger buryan im
Lew perişan im û pur êşan im
Aşiqê nazîk û mehbûban im
Tu mebin bê ser û bê saman im
Gulê baxê iremê Buhtan im
Şebçiraxê şebê Kurdistan im
Çı tebiet beşer û insan im?
Lillahilhemdı çı alişan im
Dı riya yarê lı rêza san im
Lew dı iqlimê suxên xaqan im
Sıbehê 'id e, û ez pê zanım
Ku bı kêra te seher qurban im
Xweş bîrindareki bê derman im
Carekê şefqe ke rûh im, can im
Jı xwedê re veke benda beriyê
Dinbîrê hori-misalê zeriye
Nazîkê neyşekerê sur-periyê
- 3 Sosnên taze û mişkên walan
Bes perişan ke lı ser sermalan
Veke carek tu jı dora xalan

Jı dil em dayine ber çıngalan
 Xencer û şir û rımên qettalan
 Nezerê wer bide sahib-halan
 Ku çı êsir ın dı dest heyyalan
 Lew elif tèn me dı herfên falan
 Ku lı şıklê reqemê sersalan
 Tuy murada me jı 'er-er-balan
 Zızmım û deng û zımıhna lalan
 Cezbe da me bı hezar ehwalan
 Lew dınalın jı neseq 'ebdalan
 Ku bı mesti dıderın yek palan
 'Enberên xemri yû sosın-alan
 Sohr û zer-şitri yû çiçek-alan
 Mısrıyên wan dıl jı me kır kalan
 Te jı qews û qezehên xılxalan
 Ku bûyin daire şubhet halan
 Xemrıyên xemzede nısbet dalan
 Ku çevandıne jı reng kopalan
 Mısrıyan wer bide ber sıqalan
 Zuhre rengê û şefeq-muşteriyê
 Dınbırê hori-mısalê zeriye
 Nazıkê neyşekerê sur-periyê

- 4 Sunbulên taze musenna ne kırı
 Turreya şengi muterra ne kırı
 Xemrıyan şifite tuxra ne kırı
 'Er-'erê xare û diba ne kırı
 Dıl û dın xaret û yexma ne kırı
 Serê sewdazede sewda ne kırı
 Guherên nêrgızı şehla ne kırı

3. QETTALAN: 1) Kujer. 2) Kujekdar. (Amac purkuştine). HEY-YALAN: Xapınok, hılebaz. HALAN: Gerên li dor hıvê. Helqe. XEMZEDE: Xemgin.

Sa'etê vê sa'etê ranekîrî
 Me jî qeyda xwe tesella ne kîrî
 Lê xeramê lî me mestane kîrî
 Jî me dîl Ke'be û butxane kîrî
 De'weyê dilberiyê da ne kîrî
 Cilweyek mirî yû şahane kîrî
 Pêşî şem-a xwe me perwane kîrî
 Dîlê xemdideyê ma, şa ne kîrî
 Lî me bê perde tecella ne kîrî
 Wehe carek me tewetta ne kîrî
 Xencekê qenci lî "Mela" ne kîrî
 Ceger rişî mûdawa ne kîrî
 Bîkuji aşîq û perwa ne kîrî
 Lî şehîdê xwe temaşa ne kîrî
 Ma weh dîlber dîkîrîm dîlberiyê?
 Dînbîrê horî-mîsalê zeriye
 Nazîkê neyşekerê sur-periyê

- 5 Herdu qewsên te jî qudret ne jî Yeng
 Jê bî mîzan bîreşînin me xedeng
 Bîderîm sine bî ser pence Peleng
 Romê puşt dît Ecemî bête Fireng
 Lê ne wek waqî'eya Gêyo w Pêşeng
 Hîlbîtin qenc jî nivê ateşê ceng
 Tê nî sîwaşê Hebeş û Nûbî yû Zeng
 Tu dîzani çî neheng in çî neheng?
 Veke le'lan tu jî ser şekerê teng
 Ku j'mûrada te bûyin pêt û pereng
 Mestê cewra te me bê bade û beng

5. *GÊYO Û PÊŞENG: Du pêlewanên çîrokê ne. FERSENG: Fersex (pivana rê ye, beramberî 4482 m ye.)*

Bê te cana lî me alem bûye teng
 Jî cefaya te nema qet lî me reng
 Jî çî peyweste dînalîn sera deng?
 Me dixwûnî qed û bejna te yî şeng
 Nêrgîzên mesti bî naz û neyî reng
 Lê tu tûba û ezê xesteyê leng
 Çî bîkîm feyde ku êvar e dereng
 Mu trîban da nekevî çengê jî çeng
 Da nedît perdeyê, ayîneyî zeng
 Ku jî çenga me bînalîte xerçeng
 Wek "Melayî" bî hezar reng û aheng
 Bî fixan bêti û jî ber sed ferseng
 Çî xeberdîm jî dilê tey wekî seng
 Dîkuji aşîqê mîskîn bî tîfeng
 Nekîrî terkê tu vê kafîriyê
 Dînbîrê horî-mîsalê zeriye
 Nazîkê neyşekerê sur-periyê

- 6 Qed-nêrgîza çîyayê Buhtan î
 Nazîkek şeng î şubê reyhan î
 Çî xet-işkeste w şêrin-'înwân î
 Ku te pê nesxê kîrî diwanî
 Ellah Ellah jî çî reng însan î?
 Yusîfê leb-şekerê 'Îbrânî
 Bese ger wek te bîdêrît sanî
 Horîyên rûhî-sîfet rûhanî
 Wek te ser ta bî qedem nûranî
 Wek te haşa hebitî şîranî
 Ehsenellah jî sîra subhânî
 Ku cemalek weh munezzeh anî
 Dî misalek beşerî da danî
 Me bî îlhama îlahî zanî

- 3 Muz zeyyeneked-dehrû bi ezhari cemalin
Ya rewdete husnin
Excel te tetel werdi bi hebbil wecenati
Beynel 'eremati
- 4 Cilbabû duca sudxi ke ilhabe fûadi
Yehki ke 'iyanen
Niranû cehimi hucibet biş-şehewati
Min kulli cihati
- 5 Fi zulmeti esdaxi ke muz esbehe miskun
Ya zebye herimi
Qed ehreçe fis-Sini qulûbez-zebeyati
Nar-ul heserati
- 6 Kem tuhriqû ehşaye we fi fike zulalun?
Weş-şaribû min hû
Yehki Xediren mewriduhû maû heyati
La fiz-zulumati
- 7 Min "Ehmed"e fi leyleti esdaxi milahin
Lahet kelimatun
Men yes'meû ha fale bî miskid-de'ewati
Ceyb-el xedewati

-
1. (Ya avêtkiroxê dilê min bî tirên nagihan, kaye felata min?
Heta ber mirinê jî, rûh û jiyana min her fîdayê te bin)
2. (Ya rohnîya çavê min, bî stêrkên xwinê, bin pirtûkekê bî bal
dergahê te ve nivîsiye. Bin hibr û qelemê li ser evîne agahdar
kiriye, jî stêrkên çavê bin bîrîse)
3. (Ya gulistana delal, gava ku te dinê bî wan gulên rind xweş kîr û
te xunava li ser gula şermîkar kîr bî hebê şanîkên li dêma)

4. (Reşayiya vegirtina biskên te, dilê min peritand, wa ji te ve 'lyan e, agrê doja min ji, ji her alî ve bî şewetê perde bû)
5. (Ya xezal û bermaliya min, ji reşayiya biskên te gava ku mîsk çê bû, li Çînê agrê hîsretê cergê xezala şawitand.)
6. (Zclaliya davête çiqas hînavan dişewitine, yê ku jê vedixwo, bepsê ji çûyina Xîzîr li awa heyatê dike, lê ne di tarîtiyê de.)
7. (Ji "Ehmed", di şeva (reşayi) biskên te yê şerîn de, bêje eşkere bûn. Ki kuwan seh bike, ew di sehera sibê de bîska dozê belav dike.)

"Bî vê qesidê re, dawîya Diwana Mela, ya ku bî navê "Çapa Cîzirê" hatiye navdarkirin hat".

DAWÎ

"Agahdariya min li ser van herdu qesideyên li jêr, ev e ku Ehmed Paşa, pirê bêje û manayên xwe, ji qesida Xızır Beg girtiye. Mela ji qesideya Ehmed Paşa qopya kiriye, du heb beytan lê zêde kiriye û di dawiya Divana xwe de bi ci kiriye. Lê belê rastiya wê ne kifşe ye. Belam hinek xeletî di qesidê de hebûn, çewa ku di hinekên kurdî yên din de ji hebûne. Lê pîştî egahdariya me çêbû li ser qesideya Ehmed Paşa û ya Xızır Paşa, me wan xeletîyan rast kir."

EHMED PAŞA

- 1 Ya ramiye qelbi bi sihamil-lehezati
Heyhate necati!
Ma zîltû fidaen leke rûhi we heyati
Min qebli memati
- 2 Nem-meqtû ila babi ke ya qurrete 'eyni
Bid-dem-i kitaben
Eşhedtu 'elel wecdî midadi we dewati
Sel min 'eberati
- 3 Cilbabû duca sudxi ke qed esbehe misken
Ya zebye herimi
Qed ehreqe fis-Sini qulûbez-zebeyati
Nar-ul heserati
- 4 Kem tuhriqû ehşaye we fi fike zulalun
Weş-şaribû minhû

Yehki Xediren mewridû hû maû heyati
La fiz-zulumati

- 5 Min "Ehmede" fi leyleti esdaxi milahin
Lahet kelimatun
Min nesmeti ha fahe bi miskid-de'ewati
Hebib-el xudwati

XIZIR PAŞA

- 1 Ya men melek-el inse bi lutf-il melekati
Fi husni sifati
Herrekte cunûni bi funûn-il herekati
Ya cennete zati
- 2 El aridû wel xalû we esdaxû ke heffet
Etrafe muheyyak
Wel cennetû keyf-eh-tecebet biş-şehewati
Min kulli cihati
- 3 İndaqe 'elel wus-i 'eberatu lisani
La ibrete fi hi
Fil qelbi nukatun kutibet bil 'eberati
Tehki nekabati
- 4 Qed sale 'ela babi ke enharu dumûi
Leylen we neharen
Fer-rehmû 'eles-saili ewlel hesenati
Yewm-el 'eresati
- 5 Kerrir 'idet-el wesli wesil ha bi xilafin

- Fel we'du kefa ni
Wes-sebû yera lezzete hû fil felewati
Min zikri Furati
- 6 Lew merre 'ela turbiye min cismi ke zillun
Ya mu 'nise rûhi
Heyya ke minel qebri izami we rufati
Min be'di wefati
- 7 Fi xettiye iz enqulû min fihi misalun
Yehki ke bi lutfin
Min şaribih-il "Xedru" rewa fiz-zulumati
'En 'eyni heyati

Ev nwisara ku li jêr e, têbîniyeke di çapeka Diwana Melayê Ciziri de, ku bi zarê arebi nwisandi bû, me wergerande kurdi.

"Dî hûnek nusxeyên din de, me sê heb çarkokan dit, şiraniya wan weke şiraniya nezma beytên Mela ne û me wan ji di vîr de bi ci kir."

"ÇARKOKÊN MELA"

- 1 Qewsê tey hilali bî delali keşîha
Bejna te jî şengi bî derengi meşîha
Marê jî herirê dî 'ebirê xwuşîha
Mawer bû jî wan zulfê dî zengi weşîha

"DİSA"

- 2 Axa qedema muhterema paye peri me
Wek tûti peyapey lı zebanê şekerî me
Her lehze dibê bê t ku dıçım rehguzeri me
Êdî çı bîbêjım, ku kerim ibni kerim e

"DİSA"

- 3 Şımşad û xeramek ku me dibû seherê
Camek ji şerabê bı me da wê qemerê
Tirek ku ji qewseynê dı wê da cegerê
Qurbana xwe kır canê şêrin rux-fenerê

"FELSEFA MELÊ"

- 1 Ellah sehergaha ezel
Yelmûmê 'ışqê şu'le da
Nûra cemala lem yezel
Zatê tecellaya xwe da
- 2 Zatê tecella bû lı zat
Bê ism û asar û sıfat
Sırra hurûfên aliyat
Xef bû dı sıtr û perde da
- 3 Zatê muqeddes bû wucûd
Cûşış neda bû behrıcûd
Wesf û izafat û quyûd
Yek ji tecellayê ne da

3. CÛŞIŞ: Coşbûn. CÛD: Comerd, baş, qenc.

- 4 Husn û cemalê xwest evin
Vêk ra dî yek zati civin
Nûra qedim bû 'îşq û vin
Wan lî êk naz û 'îşwe da
- 5 'Îşqa jî nûra la yezal
Husn û cemala bê misal
Êsandi yelmûm û şemal
Disa xwe lê perwane da
- 6 Husn û mehebbet her hebû
Heq aşîqê zatê xwe bû
Muhtacê husnek di ne bû
Neql û riwayet pê weh da
- 7 Burhanê 'eql ew kîr qiyas
Îsm û kemalatên dî xas
Ewwel elifê pê binas
Vê nûrê ew pertew veda
- 8 Ew nûr e dayî şewq û tav
Alem xweya bû ma dî nav
Berqên xwe avêtin belav
Reng rengî berq û lem-'ê da
- 9 Subhan jî remza xalîqî
Nûra sîpide sadîqî
Avête qelbê aşîqî
Lerzin û ta û cezbe da

5. ÊSAND: Gerand, ghand.

- 10 Me'nayı 'ışqê bê m çı ye?
Lew mın bı çeşmê dil di ye!
'Eksa cemalek safi ye
Lamı' dı mır-ata me da
- 11 Husn û mehebbet zatek in
Me'sûq û aşiq latek in
Lê sûret û mır-atek in
Her yek dı me'nayê xwe da
- 12 Ger dilber û wer aşiq in
Arif dı vê da sadıq in
Ayineyê nûra heq in
Cih cih dı wan da cilwe da
- 13 Aşiq ew e, dilber ew e
Zahır ew e, mezher ew e
Rûh û beden gewher ew e
Her şahıdek durdane da
- 14 Her şahıdek da dêm jı dur
Rûhek dı bexş ba remz û sur
Xettê xubari nuqte pur
Katıb jı bala nusxe da
- 15 Herfên kışandi katıbi
Nûra dı rûh û qalibi
Yek yek bı ismê wahıbi
Î'rab û cezm û nuqte da
- 16 Nûr in jı ser hetta qedem
Neqqaşê ser-meşqê qidem

Pê zeyyinand lewhê 'edem
Her yek bı yek di çeşne da

17 Ev şıkl û sûret çeşne yın
Esl in lı bala terhe yın
Nısbet bı wan em saye yın
Tertibê xellaqi weh da

18 Alem bı alem ew neseq
Bû ayine esnaê heq
Nûra tecellaya teteq
'Eks û xeyalek sade da

19 Her hey'eta lê rûh û cısm
Gelke ku lê dani tılısm
Her yek ji yek ra bûne ism
Lew herfi herf endaze da

20 Em têk hewiyyat in yeqin
İsm in ji mesder muşteq in
Mewhûm û laşey mutleq in
Eks in dı nêv ayine da

21 Pertew ji 'eyni nûrekê
Tên tên tecella tûrekê
Ew ser dıdıt yek fûrekê
Lew çendi leb-leb qetre da

16. ÇEŞNE: Nımüne, mestere, nımûç.

18. TETEQ: Çeper. Asiman.

19. GELK: Heri. ENDAZE: Avêtın.

20. HEWIYYAT: Belge, dıtal, delil. MESDER: Çavkani. MEWHÛM:
Xeyali. LAŞEY: Ne tışt.

- 22 Ew şahıdın bêri jî 'eyb
Her cilwe lê dayi dî xeyb
Vê alemê ew tine ceyb
Disa lî ha ew cilwe da
- 23 Reng rengê husna suretan
Neqş û nigarên destxetan
Bala û bejn û qametan
Şêrin-leban pur xende da
- 24 Şêrin-lebên qed-neyşeker
Simin-berên nazık-beşer
Zulfan sîtar bû roj dî ber
Bıskan lî miskê te'ne da
- 25 Guldesteyên nûrin-qidem
Destan jî enguştan qelem
Ew laleyê baxê İreın
Mawer lî belgan la
- 26 Hın esmer ın, hın dem-zeri
Meh-peyker ın, sur muşteri
Wildan û hor û ew peri
Hatın libasê came da
- 27 Çendi bı xeml û rewneq ın
Tezyin jî husna mutleq ın
Têk cilweyê nûra heq ın
'İşqa ezel pê şiwe da
- 28 Husna munezzeh bê nişan
Wi lê nıvısı zer-keşan

Xal û xetên 'enber feşan
Her kes bı wan dıl yexme da

- 29 Darûyê husna dilberan
B'xeml û libas û ziweran
Bête şihûda beseran
Binahiya d'her dide da
- 30 Bînmêt dı husnê rengı reng
Nay û def û qanûn û çeng
Ew 'ışq e van tînt bı deng
Lew wan bı husnê nexme da
- 31 Sırra kelimê eqdesi
Dem dem dı libsê enfesi
Tê tın tenezzul bêhısı
Ne b'guft û goyê qısse da
- 32 Weh d've ku 'uşşaqın hebın
Dıldar û muştıaqın hebın
Wê şemsê afaqın hebın
Da kışş bıbit d'sıpide da
- 33 Da kışş bıbın kewkeb dı çerx
Rabın hezar Me'rûf jı Kerx
Şıbli yû Se'di w alı Ferx
'İşqê dı wan keşfa xwe da
- 34 Da husn û hub dın mezheran
Kışş kın lı her erd û deran

33. *KERX: Kerxa kîha, gundek e li Diyarbekrê.*

Aşiq bixwûnın defteran
Dilber mehebbet-name da

- 35 Husn û cemal û 'ışqe ye
Aram dı perdê da ne ye
Mehbûbê lew hetta heye
Nabit dı perde w xelwe da
- 36 Mehbûb û xûb û dilberan
Bıgri lı wan heftê deran
Dê xwe j'şıbak û penceran
Zahir bıkn d'her erde da
- 37 Ew laleyên j'gul tazeter
Fesla buharê bête ser
Cih cih bı hevra têne der
Xweş xweş dı erdê xare da
- 38 Remzek xerib û fatıri
Peyda bıbit niv xatıri
Qewet te ninın ragıri
Xef ki dı nêv qelbê xwe da
- 39 Mefhûm ku bû me'lûm dı dıl
Ziwer bıdı tê sed 'emıl
Bınıt libasık pur xemıl
Hındi ku se'y û cehde da
- 40 Lefz û ibaret came ye
Mehbûbê me'na bı xwe ye
Lê xemlê husnek zêde ye
Lewra bı husnê zibe da

- 41 Mın ev misal lew bo te best
Zoran bı zulfan dıl vıbest
Herçi te di sûret-perest
Durrê yetim bêfeyde da
- 42 Pis û xırab û zışt û ar
Ma ew bı xemlê têne kar?
Ê d'qeydı lebsê nedye yar
Hubbê bı xwe davê ne da
- 43 Çarê hılın yarê bıbin
Ne d'perdeya tari bıbin
Sed cari er kari bıbin
Gul wê dı nıva buxçe da
- 44 Ew bû murada kirdıgar
Lew kır irade w ixtiyar
Vê buxçeyê her lê buhar
Gulgeş dı baxê xunçe da
- 45 Bayê evinê ku lıvi
Ew qışt û zulfê ser çevi
Her dem hezar dıl dakevi
Xal lew dı damê dane da
- 46 Behra wucûdê coşi hat
Nûrek tenezzul bû jı zat
Hatın te'eyyûn têk sıfat
Eşya zuhûr 'ılmiye da

42. ZİŞT: *Nahs. AR: Şorek Béâr.*

44. KIRDIGAR: *Çêkîrox, xeysetnavê xwedê.*

- 47 Eşya dı 'ilmê bûn zuhûr
 İsman jı feyza ismê nûr
 Teqwimê bestın bê qusûr
 Hukmê sifâtê-seb'e da
- 48 Vê alemê teqwimê best
 Her ismeki fê'la xwe xwest
 Hukm û teserruf da bı dest
 Her wi dı mulk û qebze da
- 49 E'raz û 'eyn û cewheran
 Wahıd jı esl û mesderan
 Te'sirê bexşî mezheran
 Sed rengi herf û sixê da
- 50 Feyza hurûfên aliyat
 Behsa sutûrên safilat
 Ayat û wesfên inuhkemat
 Tertibi 'uşr û sûre da
- 51 Katıb nıvisin ew hurûf
 Her talibê pê bû wuqûf
 Hatın jı dıl sed ah û of
 Ser-xet lı lewhê sade da
- 52 Ew destxetên katıb-semed
 Wahıd lı ser lewha ehed
 Neqşek reşandi bê 'eded
 Ce'da cemalê şane da

50. SUTÛR: *Efsane. Rêz.* SAFÎLAT: *Nızm, Buhuri. Kevin.* 'UŞR: *Dehyek. SÛRE: Beş.*

- 53 Esmâ tekamul rast kırım
 Bala fewa'îl rast kırım
 Cih cih qewabil rast kırım
 Jê, 'illetek sûriyye da
- 54 Esmâ mûqabil bûne zewc
 Lê cumle jê bûn fewcî fewc
 Behra wucûdê hate mewc
 Mewcan dî behrê lucca da
- 55 Cewşen ku da deryayê, Cûd
 D'ayineya ismê Wedûd
 Carek tecella bû wucûd
 Fûrek jî nûrê jê veda
- 56 Fûrek jî nûrê wi vekır
 Genca zuhûrê pê vekır
 Kenza xwe qufl û mifte kır
 Hêj wê dî qufl û mifte da
- 57 Husnek munezzeh sewwırand
 Nûra hebib jê afırand
 Alem dî "KUN" hê heyırand
 Ruhulqudus can nefxe da
- 58 'Erş û cihat lê bû heyat
 Ew şahidê qudsî-sifat
 J'bona yeqına nûrî zat
 Siwan û şewq û hale da

53. *FEAIL: Karkeran.*

- 59 Husna ji 'iŝqê sewwiri
 Xaret kırım hor û peri
 Herçi dı "KUN" hê fekkiri
 Ew ma dı 'icz û hire da
- 60 Ew sûretê mır'atê husn
 Jê bû zuhûr ayatê husn
 Lê bû tecella zatê husn
 Vê husnê ew ser-çeşme da
- 61 Serçeşmeya husnê ew e
 Xurşid û alem pertew e
 Ger bedr e, wer mahê new e
 Wer muşteri, yan zuhre da
- 62 Wildan û hor û ger peri
 Şêrin û mehbûbên beri
 Hemyan ji husna xaweri
 Nûrê dı wan yek zerre da
- 63 Nûrê ji nûra Ehmedi
 Sırra sîfatên sermedi
 D'ayineya zatê xwe di
 Keşfa kemalatê xwe da
- 64 Ew bû qelem, ew bû 'eqıl
 Lew pê hedîsê da neqıl
 Deryayê 'ilm ew bû şuxul
 Tefsîlê 'ilmê cumle da

63. *SERMENDI: Bê destpêk û bê dawî.*

- 65 Ew bû dı cumle rabite
Mizan û ism û basite
Feyza heq ew bû wasite
Çeşmê wucûdê surme da
- 66 Yek bû elif, yek nuqte kır
Çend şıklê di lê zêde kır
Her dem peyapey sıfre kır
Bala bı bala rutbe da
- 67 Wahıd ji nûra wê durê
Peyman e ew cama surê
Mey rêhti ani ber firê
Hem cam û hem peyman e da
- 68 Xeyb û misal in herdu sılk
Peyweste anin mimê mulk
Ew katıbê elması gılk
J'wê xameyê ev reşhe da
- 69 Nûra tecella hate 'erş
Esmâ hemi lê bûne neqş
Şewqa dı wan çû ta bı fersş
Îsman bı zatê secde da
- 70 Katıb qelem disa gerand
Îsmek ji isman sewwirand
Kursi ji nûrê afirand
Cennatê xuld û sidre da

66. *SIFRE KIR*: Sıfır kır. Amaç nıvisandına sıfran lı paş reqeman e.

68. *SILK*: Sire. Tertip, teküz. Lı rêveçûn, pişe. *REŞHE*: Herikandin. Rewan terayi, şılayi.

- 71 Serçeşmeya nûra sexi
Behra cemed dabû rexi
Feyzê jî ber da berzexi
Dagirt û geh geh fûre da
- 72 Ew berzexa reng-ayine
Hingî ku eşya dayine
Wan tê şemal êsayine
Jê sûretek 'eksiyye da
- 73 Wesf û kemalatên subûh
Herfên kitaba 'eql û rûh
Îsmek divê lê bîn wudûh
Lew, lewh û gûlk û xame da
- 74 Ew nusxeya ali ism
Lewhek divê jêra cısım
Da herfî lê bîn murtesım
Herfan şikil-nûriyye da
- 75 Nuqtê ku me'nayek divê
Terkibê imlayek divê
Sûret heyûlayek divê
Rûhan dî nefse cusse da
- 76 Ma tene ditın husn û sur?
Bê bejn û balayên jî dur
Katıb jî van herfên dî pur
Nûnek xıyali besme da

76. *BESME: Mor û şeqil.*

- 77 Durdaneyên xawer-misal
Ayineyên têda şemal
Nûrek munezzeh ew cemal
Mey kîr dî nîva şîşe da
- 78 Rûhaniyên qudsimisal
Dê bên libasê xett û xal
Saqî meya gulgûn û al
Tînt dî fîncana me da
- 79 Mey ku dî camê bête noş
Bê deng û sewt her têtê goş
Jê têtê dil her dem sîroş
Lew ev şerab alûde da
- 80 Ev reng tecella kîr subûh
Saqî jî şehkasa futûh
Mey rêhte cama eql û rûh
Roj bû dî qewsê qubbe da
- 81 Roj bû dî nîva neynîkê
Katîb jî herfê 'eynîkê
Nivgoşeya qewseynekê
Tuxra bî ismek taze da
- 82 Tey kîr dî nêv tuxrayê ism
Teksîrî kîr herfên tîlîsm
Husna muqeddes bû du qîsm
Hukmê tecellayê we da

79. ALUDE: Xumri. Şîlo.

- 83 Yek 'eql û rûhê e'zem e
 Misbah û nûra alem e
 Hewwa û neqşê Adem e
 Bê muddet û bê madde da
- 84 Ê di ku nefsa kulliye
 Husnek muqeddes ali ye
 Ew ji bî rûh ra esli ye
 Wan herdu hev ra saye da
- 85 Ayineyê zatê yek in
 Lew dilber û latê yek in
 Vêk ra dî mir-atê yek in
 Hem taze taze 'işwe da
- 86 Ew tên bî cem' fer' û esîl
 Mail dîbîn vêk ra b'wesîl
 Nabin ji yek ferq û fesîl
 Hukmê wisalê pê we da
- 87 Vêk ra ku bûne wesl û cem'
 Barin ji mabeynê du lem'
 Îsa ji erwahan du şem'
 Şem'a nufûsan şû'le da
- 88 Îsa ji erwahan qebes
 Pur şu'le tên nûrin qefes
 Nefsan bî 'işqê da nefes
 Qelban bî hubbê lehce da

87. *ISA: Çirisi. Geriya.*

88. *LEHCE: Peyu, qise.*

- 89 Ew latê husn û 'eynî nûr
Sûret bî sûret tên zuhûr
Îns û peri wildan û hûr
Ci ci dî wan da cilwe da
- 90 Her yek jî feyza ismekî
Tên sûretâ tılısmekî
Lew me'neya her cismekî
Pertew jî nûrê lê veda
- 91 Dê sîrrê tewlidê bîbêm
Ne b'wehm û teqlidê bîbêm
Me'na jî tewhidê bîbêm
Dîl vè edayê şehde da
- 92 Me'şûq û aşîq herdu lat
Meczûbî dê yek bîn sîfat
Hîna ku bû yek îltîfat
Be'zek sîfatan hîsse da
- 93 Hay û hoyâ subbûhiyan
Reqs û semaya qudsîyan
Teşbihê coqa sofîyan
Feryad û zîkr û lîrze da

92. *Ev çarok bî tenê dî çapa fon M. Hartman de heye:*
Ew wed-ê herfê bû tılısm.
Lew hat te'eyyûn şexsek ism
Ser da lî basê rûh û cîsm
Şîklê çhadê sufre da
BE'ZEK: Hînek.

- 94 Westane şaxıs sef sef in
Batın dı 'eynê da xef in
Teşbihê berqa xatıf in
Lamı' dı çerxê tis'e da
- 95 Bı zaz û cama badeyê
Yar têtê niva helqeyê
Medhûş û mestê wê meyê
Şaş û kulah aşufte da
- 96 Remza dı cama şerbetê
Xef têtê niva subhetê
Herçi ku fincanê detê
Wi can bı nezr û sıdqe da
- 97 Şem'a wisalê her geş e
Şewqa şemalê ateş e
Xemra peyalê bê xeş e
Saqi 'eceb reng-bade da
- 98 Saqi 'eceb reng-bade rê t
Aşiq ji me'şûq ev divêt
Fincan bı fincan da û mêt
Kama dilê bê çare da
- 99 Eşya hı pey hev wellıdın
Yek-yek ji weslê beddıdın
Hem mesder in, hem mewrıd in
Vê qulzumê ev reşhe da

95. ZAZ: *Saz.*

98. KAM: *Miraz, daxwaz. Mebest, lezzet, tam. Rutûbet, şil.*

99. BEDDİDÎN: *Peyda bûn.*

- 100 Ew reşhe da wê qulzumê
 Mey hate tasa alemê
 Cama cihan bin da Cemê
 B'Iskenderi ayine da
- 101 'Eksa ji husna meyfiroş
 Avête fincanên bî poş
 Nageh dî caman hate coş
 Fûri dî niva kuze da
- 102 Saqi ji dengê bulbul e
 Avête çerxê xulxule
 Rûhan lî dorê sîsîl e
 Govend û reqş û helqe da
- 103 Mehbûb xwe nişan da sefê
 Carek dî cama qerqefê
 Hati bî awazê defê
 Tembûr û çengê nexme da
- 104 'Eynê tebi'et cîsmê kul
 Bîşkift dî wi baxi du gul
 'Îşqê gerandi camê mul
 Husnê dî wan da pence da
- 105 Berzex bî berzex bûne rast
 Ni nîm dî nêv da kê m û kast
 Menzil bî menzil hilguhast
 Hetta ku dur çû huqqe da

104. MUL: Tjç, badc.

- 106 Avête durdana xwe dur
 Îsand ji misbaha xwe sur
 Dolabê necmê nehs û kur
 Mihra sîtêra se'de da
- 107 Çewkanê bayê lamekan
 Fulka felek qaim sukan
 Teşbihê goy da ber şekan
 Her bê sukûn û sukne da
- 108 Ew kamilê bê 'eyb û neqs
 Çerxên bî her yek new-û şexs
 Wî yek bî yek anine reqs
 Tê, seb-'eyê seyyare da
- 109 Her neh bî vê cehd û lezê
 Çerx in lî dora merkezê
 Behra du alem lê kezê
 Tê, ev hebab sergeşte da
- 110 Behra du alem lê zebed
 Mewc û hebab in hîn cemed
 Peyweste têtin cezr û med
 Seywan lî sehayê veda

107. FULK: *Gemi, keşti.*

108: *Rêza diduyan, dî çapa Bexda, Heulêri, Taha Ebabekri, Ronahi, Mai û Fon M. Hartman de wîha ye: "Neh çerx bî her yek new-û şexs".*

111 Ew xêveta kewkeb-misal
Geh bedr e têtın geh hilal
Sê deh, duwazde, mah û sal
Çerx in dı seyra tıs-'e da

112 Mın dıl ji fehmê qasır e
J'wi sûreti çar bagır e
Pê kır tamam ew daire
Neqşek jı wê terwende da

113 Yek yek ji teqwima qedim
Lê bû neseq hukmê hekim
Avête wê lewhê reqım
Têk alemê pê şû'le da

114 Hingi ku xett û nuqte ne
Ewda-û eşkal tê hene
Her yek bı mıqdarê xwe ne
Esla tesewwur rê ne da

115 Mıqdar û şıklê hendesi
Kêm-zêde yek pê nahesi
Teswir dıkr Iqlidesi
Hetta bı sethê sufle da

111. *Dı çapçh dın de reza sısiyan wcha ye:*

Sêzde duwazde mah û sal.

109. *KEZÊ: Qewz.*

110. *ZEBED: Kef. To.*

112. *QASIR: Kın, kurt. BAGIR: Demsal, mewsim. TERWENDE:*
Taze, nû, nûhati.

113. *REQİM: Nıvisar, reqem.*

115. *IQLİDES: Filozofekê Yunani ye. Lı dor 300 salan beri zayinê*
jıyaye. SEHT: Rû lı pahneyiya dincê. SUFLE: Lêkolin, lêgerin.
Daktın. Jêr.

- 116 Mersef dı nav van meş-'elan
 Qet-a mesafa merhelan
 Sırta bîrûc û menzılan
 Resma sîlûkê cadde da
- 117 Ew yek bî yek xali ni hın
 Bê hikmetek ali nı hın
 Ger van surek hali nı hın
 Ew reqs çıra mestane da?
- 118 Mestane govendê dıkın
 Reqse lı dor fındê dıkın
 Qesta şeker-xendê dıkın
 Le'lan jı gewher xende da
- 119 Tênbayê çerx û lewleban
 Tedwir û seyra kewkeban
 Şe'şe'niya roz û şeban
 Dolabı her tê jê seda
- 120 Sûret bî sûret lê kışand
 Lewhê heyûla neqqışand
 Zêrav jı nûrê lê reşand
 Teqwim û şıkl û xane da
- 121 Katıb dı çerxê cedwelê
 Xweş neqşek avêtı welê
 Kır haşıya heft heykelê
 Nêv kulliyatê xemse da

116. MERSEF: *Tixûb. Sırc. Saxlcm. Reqabet. Sckana gemiyê. Çakûç. Kulng.*

121. KULLIYATÊ XEMSE: *Pênc gişti: Cıstın, Cûrc, Bend, Peydabûna taybeti û peydabûna gişti (tevayî).*

- 122 Danin dı pergaran esıl
Bestın mu qabil da fesıl
Vêk ra dewar bûn wesıl
Berzex bı berzex hisse da
- 123 Çar unsur ın, çar teb-'et ın
Vêk ra bı mizan vêk ketın
B'hev ra muxalif siretın
Der sûretê şexsiyye da
- 124 Hetta bı mizan çar esıl
B'hev ra nebın cem-'û wesıl
Cısman jı hev nabın fesıl
Bazû jı bazû şeq ne da
- 125 Çar umehat ın, sê benat
Her bê qerar ın bê tebat
Pur 'ışq û meyl ın iltifat
Vê taze-deyrê kuhne da
- 126 Hın suflewi bazi dıkın
Hın meylê evrazi dıkın
Xweş reqsek şehbazi dıkın
Sergeşte ne d'halê xwe da

122. *Dı çapa Sadıq Behaedinê Amêdi û çapa bênav ya ku li Tırkiyê derketiye de, ev rêz wıhaye:*

"Bestın muqbil deh fesıl".

123. 'UNSUR: Ax, av, ba û agir. TEB-'ET: Germi, sari, ziwayi û teri.

125. UMMEHAT: Dayik, Amac jı vê, ax û av û ba û agir e. BENAT: BENAT: Keç. Amac jı vê, Ruhber (insan û heywan) û hêşinayi û maden ın.

126. SUFLEWÎ: Berjêr. WAHIB: Hıbekırox.

- 127 Her hey-et û her cismeki
Her ferd û new-û qismeki
Rûh wê dı destê ismeki
Mayi dı qebze w pence da
- 128 Kullab bı destê wahıb e
Yan rakıd e yan cazıb e
Yan xafıd e yan nasıb e
Yan ref-'e û yan cezme da
- 129 Ew cezme dayi merkezın
Ê dıl jı ber şewq û lezan
Hıkmət bı qanûnê bızan
Ehlê dıl ev jê gufte da
- 130 Remzên nucûm û hey-etê
'Eqlê mucerred narîtê
Bê nûr û 'ilmê wehdetê
Ew ma dı şekk û şubhe da
- 131 Feyyazê 'ilmê "Min ledûn"
Pey pey jı behra "Kan" û "Kun"
Geh geh bı ustadê sexun
Wi gewherek nasu fte da
- 132 Feyza 'ulûmê felsefe
Pur kıfş e lê sıtr û xef e
Mın di dı camek qerqef e
Fincan bı can mın cur-'e da

128. RAKID: Sekın. CAZIB: Lıbat. XAFID: Berjêr. Zêr, dı gramera erebi de. REF-'E: Bılınd. Pêş, dı gramera erebi de. CEZME: Bırın, Amackırın, İşaretê grêdana tıpan dı elfeba erebi de li da-wiya bêjeyan.

131. "MİN LEDUN": İlahi. SEXUN: Germayi, edebiyat, kelami.

- 133 Her neh felek lê kaxîk in
 Dûr û dîraz wek axîk in
 Tê dar in ew jî şaxîk in
 Vê terhê insan meywe da
- 134 Însan ber e, alem dî rext
 Sultan jî xelwet hate text
 Pê zeyyînin îqbal û bext
 Dewlet jî bala tale da
- 135 Sultan jî bala hate xwar
 Lahût bî nasûtê veşar
 Peyweste bû nuqta medar
 Dewra 'urûcê ger weh da
- 136 Dewran gehandin her teref
 Aşîq gerandin sef bî sef
 Mehbûb bî fincana sedef
 Durdaneyâ seyyale da
- 137 Saqî ku da mîn ew sulaf
 Feyza mîya gulgûn û saf
 Zail kîrîn şubhe w xîlaf
 'Îmek jî bejnê rûq-'e da
- 138 'Îmek numa dîl pê nîmûc
 Qelbê dî 'îşqê kîrî 'urûc
 Dê tey bîkîrî çerx û bîrûc
 Şehper lî dara sidre da

133. *KAXIK*: Kax, holîk, koşk. *AXIK*: Ax, xak, xweli.

134. *TALE*: Drêj bû, bîlînd bû.

136. *SEYYAL*: Herîkandin. Rewanî.

137. *SULAF*: Bade, mey. *RÛQ-'E*: Table. Perçek erd. Pine, nîvisara ruq-e.

139 Dolab û çerxê neh felek
Pêş destê kursi bûn helek
Sergeşte hatin ew gelek
D'wê nuqteya mewhûme da

140 Ehsen ji vê nezmi letif
Çendi subuk hati xefif
Mehbûb bî destê xwey şerif
Neqdê me, muhr û sîkke da

141 Ehsen ji vê wesfî refî'
Eşkal û ewdaên bedî'
Têtin ji nûrê wek reqî'
Bê 'eyb û neqs û rexne da

142 Ehsen ji vê wed-'ê "Mela"
Eşkal û ewsafên hela
Lew dîl bî wan bû muhtela
Cezbe w celale d'sine da

141. REFÎ': Bîlind. EWDA': Rcwş (pîrane). BEDÎ': Delalê xerib.
REQÎ': Tablc. (Lewhc).

142. HELA: Şirin.

"GELEK CEWR Û CEFA"

- 1 Dıl ji mın bır dilberek ziba qeba
Çehv-xezal û pur şepal û meh-liqa
- 2 Nazidar e, ew lı textê dilberê
Dıl-rûba ye, canfeza ye, rûh-şifa
- 3 Hori-'eyn e ez nızanım ya peri
Ya gulek re'na jı gulzarê wefa
- 4 Ya Reb, ew guldeseyı baxê İrem
Dûr nebit jê her seher badi-seba
- 5 Sorgulek mın di dı gulzarê bı meş
Lale û reyhan lı ser têne sema
- 6 Sunbulên re'na lı ber taqê hilal
Wê dıkın se'yê lı ser Merwe w Sefa
- 7 Nazıka mın her dema bêtın xeram
Sed hezar dıl wê lı pê hev der qefa
- 8 Ez çı bêjım ku lı mın le'lê dıte
Pur kırım bê hed gelek cewr û cefa
- 9 Ey "Mela" bawer bı mehbûban me ke
Karê wan her exzê can e, bê xeta.

"TU JI DEHLÊ WERE DER!"

- 1 Qewi meşhûr e, ku namê te Mela xemset 'eşer
Tu bî şî'ra ne te goti, xwe diki qend û şeker
- 2 Durrê nasufte dihani, me ne di mîslê te qet
Ne dî semtê 'Ecemi de, ne dî îqlimê Teter
- 3 Ev çî şî'r û xezel in medh û senayê xwe diki?
Dî cıvatan weh dibêji me bî te'n û bî xeber!
- 4 Ev çî teqlid û şetât in, çî petat in tu diki?
Seri vêra dihejini, bî dused ah û keser!
- 5 Tu d'zani Fınıka te, ne mekanê xezelan e!
Çî buha têne metaê te eya bê ser û ber?
- 6 Dest û payan jî berê zêde biki, dê te bıkım
Mîslê Hemmadê 'Ereb, herweki Şêx ani biser
- 7 "Ehmed"ım sine siper pêşberi tira felekê
De'wedare te me iro, tu jî dehlê were der!

1. *Dî hınêk çapan de, rêza despêkê wehaye:
"Ey mela namê te ye xemset 'eşer". Lê belê jî ber kêmayiya
kîteyên wê, em bawer in eva ku me nivîsiyê wê rasttir be.*

"XEREZ, GIRTIN Û BERDANE"

- 1 Wellah ji herdu aleman, mın husnê canan e xerez
Lew mın ji husna dilberan, her sun-ê rehman e xerez
- 2 Ew kafirên comesiyah, hatın bı hevra sef bı sef
Zanım ku her tên ew medam, wan exzê iman e xerez
- 3 İro dilê mın dilberan avête ser sed peykeran
Anin meya gulgûn û saf dan mın ku buryan e xerez
- 4 B'şahi bı hevra hemneşin, reng û rûyê hev me ne din
Her yek teamek bû evin, lewra ku pur xwane xerez
- 5 Eql û dilê mın bir ewan şahan bı remz û 'işweyan
Wan eql û dil vèk ra divên, lew exz û i'tane xerez
- 6 Mın go: Gelo ey dîlrûba, fitna reqîb feyde heye?
Go: Sond bı husna mın ku ne, lê fê'lê şeytan e xerez
- 7 Ew sunbulên bû 'enberi, reyhan binefş û er'eri
Lew tên bı dêmê da bîlez, wan seyr lı nişan e xerez
- 8 Xalên mudewwer filfulin, mawer ji bîskan lê werin
Zulfên perişan têne mest, bêhna biha wan e xerez

1. *XEREZ: Amac, meram, mebest.*

5. *EXZ: Girtin, sitandin. İ'TA: İ'TANE: Dayin.*

8. *BIHA: Bih, Biyok, Binokc.*

- 9 Dıl girt bı dama sunbulan, berda û disa hebsi kır
Mire ku ew her daima girtın û berdane xerez
- 10 Van 'işweyan dıl herişand, sertir ji xwûnê neqqışand
Lew ez dibêm canê "Melê" iro te qurban e xerez

"DANBERHEVA MELA Û MİR 'EMADEDĐİNÊ CIZİRİ"

"GUFTÊN MELA"

- 1 Selama mın sena xwani
Sehergeh gewher efşan bit
Bı sûret emrê subhani
Ser elqabê zer efşan bit
Bı xızmet 'erzê sultani
'Ebir û 'enber efşan bit

Ev nûvisara li jêr, tê bîniyêke di çapeka Diwana Melayê Ciziri de, ku bi zarê erebi nûvisandi bû, me wergerandê kurdi.

"Tu bızan, ev beytên wusa ji beşa daneberheva di navbeyna du hozanan, yan ji zêdetir de çêdibin, ku ew davêjine ber hev û dinê. Peyweste li ser her yek ji hozanên ku destpêka serê helbesteka xwe, bêjeyek ji helbesteka hozanê din bigre. Ev rewş ji, di navbeyna hozanên Enceman de gelek çêdibe.

Hatiye gotin ku ev daneberheva han di navbeyna Maleyê Ciziri û yek ji mirekên Cizirê ye di zemanê wi de çêbûye. Lê belê li gor lêgerina me ya li Şerefname ku behsa navên mirekên Cizirê dike, em tê de rast lê nehatine ku di çaxê Melê de, mirek bi navê Mir Emadeddin hebûye. Ew çax ji, qirnê dehemin ê hicri bûye, û birayeki wi bi navê Ezedin hebûye. Lê hinek birayên wê yê din ji hebûne, ku di Şerefname de navên wan ne hatine nûvisandin. Dibe ku yek ji wan birayên Mir Şerefhan navê wi Emadeddin be, lê belê ne ji wanên ku miriti kiribin; heta ku Şerefname navê wi di rêza mirekên wê malbatê de bînvîsine, û ev daneberheva han di navbera wi û Melê de çêbûbe.

Ya ku dilê min lê rûdinê ev e. Xwedê çêtr dizane".

"GUFTËN EMİR"

- 1 Selama sanîe qadır
Mela da pê mû'etter bi
Mûferreh bit me lê xatır
Peyapey lê mûkerrer bi
Jı cama xatırê atır
Me jê ayine enwer bi

"GUFTËN MELA"

- 2 Jı reng ayineya camê
Me batın rewşen û saf e
Dı remza kufr û islamê
Yeşin fehmê te keşşaf e
Jı berqa nûr û ilhamê
Dırexşan qafı ta qaf e

"GUFTËN EMİR"

- 2 Dı rexşanê de rexşan bû
Sena berqa tecellayê
Dı camê mey belexşan bû
Bı feyrûzê cela dayê
Weki le'lê Bedexşan bû
Dı destê mahı-simayê

"GUFTËN MELA"

- 3 Jı destê şekkeramizan
Seraser xerqê mesti me
Semen bû û dıl awizan
Bı reyhanê xwe bestı me
Jı tora fitne-engizan
Du ejder mesti gesti me

2. REXŞAN: Reşandin, bırıqandin. BELEXŞAN: Le'l. FEYRÛZ: Piroz, biserketin. BEDEXŞAN: Wclateke ku bı le'l ü durrên xwe navdar e.

"GUFTÊN EMİR"

- 3 Du reş-marê semen-sur bû
Me dîl mabû d'xiyalê da
Ku sunbul hat û ker-ker bû
Dî ber goşê hilalê da
Jî 'eksa saqî enwer bû
Şeraba me d'peyalê da

"GUFTÊN MELA"

- 4 Şeraba nabi rummani
Şefeq da 'ıqdê perwinê
Mûselsel mabû reyhani
Xetê nazîk lî nesrinê
Xerez şıklê te bû Manî
Jî neqşên Çîn û Maçînê

"GUFTÊN EMİR"

- 4 Misala sûretê Çînê
Xelet Manî xeta kêşa
Ku mîn dî bû lî ayinê
Jî ber zulfa du ta kêşa
Me dî bû şıklê Şêrinê
Tu ustadan weh nakêşa

"GUFTÊN MELA"

- 5 Ku kêşa katîbê xeybê
Xetek zîba jî kafûrê
Çî ayet bû jî la reybê?
Reşandi nuqtêya nûrê
Dî yaqûtan me tê mey bê
Jî destê wê sîfet-horê

"GUFTËN EMİR"

- 5 Jı neş-a badeya kasê
Bı zat ez xerqê 'irfan ım
Bı wê camê bı wê tasê
Sifet-Kesra û Xaqan ım
Jı berqa xemze-elmasê
Lı textê dıl Suleyman ım

"GUFTËN MELA"

- 6 Suleymani me ez disa
Seher Hudhud bişaret kır
Cewab ani jı Belqisa
Bı hal û sur ibaret kır
Bı can ez xweş kırım İsa
Dema wi ew işaret kır

"GUFTËN EMİR"

- 6 Dema İsa işaret kır
Lı mun 'ezmê remim hey bûn
Dıl û canê me xaret kır
Dı rê me'dûm û la şey bûn
Eda lew xweş ibaret kır
Me hem-ser muxni yû ney bûn

"GUFTËN MELA"

- 7 Ney û muxni me hemraz ın
Dı remza ayina camê
Lı mın mehrem def û saz ın
Dıdın bê perde peyxam ê
Dı nalın kewkeb û baz ın
Hezar rengi dı ilhamê

6. *EZMÊ REMİM*: Hestiyê rızıyayi. *ME'DÛM*: Tuncbûn. *LA ŞEY*:
Ne tışt.

"GUFTËN EMİR"

- 7 Dı nalm xunçe û deng hat
Jı belgê nêrgıza nazık
Jı tayê 'er'era şeng hat
Bı perwaza xwe şebazık
Meşa selwa-sehê reng hat
Gıha rûhê me awazık

"GUFTËN MELA"

- 8 Zehi şahin û şebazê
Bı naz û xunçe û xencan
Çı teyxwûn bû dı perwazê?
Weh şêrin dame ber pencan!
Dı remza sıhr û i'cazê
Bırım rêza guher sêncan

"GUFTËN EMİR"

- 8 Guher sênc in dı husnê da
Du ebrû mîlê mizanê
Du şehla bûn dı qewsê da
Gıran bû ser lı kêşanê
Hilal in goşe lê peyda
Jı sunbul rast û çep danê

"GUFTËN MELA"

- 9 Du sunbul hate ser bedrê
Muselsel turre-tuxra ne
Berat û leyletul-qedrê
Melaik sef girêdane
Jı bala helqeyê çetrê
Lı bedrê tazeseşwan e

8. ZEHÎ: Aferin, çı xweş, çı delal.

"GUFTËN EMİR"

- 9 Lı bedrê katıbê husnê
Nıvısı 'enbera sara
Şêrin e xalibê husnê
Bı nişana cemal ara
Nezer de talıbê husnê
Ku dilber dıl berê xara

"GUFTËN MELA"

- 10 Dı tûra 'enberê çinan
Jı qudret rûhı-perwerd in
Dilê bit seydê şahinan
Yeqin dê destı jê berdın
Dı nazên 'ışwe-şêrinan
Me-dıl her pur xem û derd in

"GUFTËN EMİR"

- 10 Jı qudret nuqteya nûrê
Bı sûret bû lı nişanê
Jı berqa ateşê Tûrê
Çı şewqek daye perwanê!
Jı 'eksa camê ferfûrê
Ku ateş hate fıncanê

"GUFTËN MELA"

- 11 Jı wê nûrê jı wi nari
Mı Musa yi qebes isa
Çı ateş bû dı wi dari
Lı teyrê dıl qefes tisa
Jı 'ışqa neqşê Cebbari
Jı agir mın nefes disa

9. SARA: Xalis. BERÊ XARA: Kevirê xaran.

11. NAR: Agr. QEBES: Girt, girtın. İSA: Hêvi, çirisik. TİSA: Teyi-sandın.

"GUFTÊN EMÎR"

- 11 Jı agrı mın nefes hıl bû
Jı ruksarê şeb-efrûzê
Jı bo mın hellê muşkil bû
Bı remza mu'cız-amûzê
Dı nar û nûrê kamıl bû
Jı berqa wê cihan-sûzê

"GUFTÊN MELA"

- 12 Bınê berqa tecellayê
Melaik dın dı Adem da
Jı remza bejn û balayê
Çı xewxa bû dı alem da
Jı bala talı'ek dayê
Suleyman dı dı Xatem da

"GUFTÊN EMÎR"

- 12 Kesê bê perde mehrem bıt
Dıvê bê perde wek ney bê
Rûbab û çengê hemdem bıt
Dı taet mesti bê mey bê
Dı dest de camı wek Cem bıt
Jı reng ayineya xeybê

"GUFTÊN MELA"

- 13 Dı vê ayineyê zani
Çı hıkmət têtê te'limê?
Ku herfên taze nûrani
Dı lewhê sine teqwimê
Jı bala tûrê insani
Nezer da sa'idê simê

"GUFTÊN EMİR"

- 13 Şefeq da simi-endamê
Jı bala pertewek nûrê
Bıgır ayineya camê
Jı destê mest û mexmûrê
Tu carek guh de peyxamê
Jı dengê 'ud û tenbûrê

"GUFTÊN MELA"

- 14 Bı qanûn guh de ayinê
Bızani da sırra sazan
Jı hikmet têne tedwinê
Bı 'eyni me'neya razan
Dı dama 'işwe-şêrinê
Didit teyrê me perwazan

"GUFTÊN EMİR"

- 14 Dı perwazê hûma deng in
Me ser da tacê iqbalê
Şehê Key-Xusro û Zeng in
Ser efrac in dı vê halê
Werin saqi meya rengin
Me dil maye dı vê qalê

"GUFTÊN MELA"

- 15 Dı rê da xakê dergah im
Belê ewwel jı vê xakê
Bıla bê paye û cah im
Me pê çû ferqı eflakê
Şigarek der xwûrê şah im
Dı wê bendê dı fitrakê

"GUFTËN EMİR"

- 15 Gıranbend ım dı bendê da
Dı qeyda şahê şebazan
Du ser-pence dı zendê da
Gehıştın yek şubê bazan
Dı destê şhlewendê da
Bı şahini yû rumbazan

"GUFTËN MELA"

- 16 Bı şêran ra ku rımbaz ım
Dı remza qabê qewseyne
Bı 'eyne gulşen û raz ım
Dı babê hikmet-ul 'eyne
Mulazım hezreta lazım
Hicab rakıt jı mabeyne

"GUFTËN EMİR"

- 16 Jı mabeyne bı zatê çıt
Ku wasıl bit bı mehbûbe
Ne تنها dê sifate çıt
Eger dıl mestê metlûbe
Bı tuxrayek beratê çıt
Bı muhra emre mensûbe

"GUFTËN MELA"

- 17 Dı mensûba wisalê da
Bıla sahib meqam bit ew
Dı ber qewsê hilalê da
Jı feyrûzê bı cam bit ew
Dı esrarê peyalê da
Dıvê mısķin-xitam bit ew

17. *MENSUB*: Çıkandı, cigirtın. *XETM*: Kutakırın, dawı. *XİTAM*: Kutabûn.

"GUFTËN EMİR"

- 17 Dı xetma vê xitamê da
Xerez mihra şehinşah e
Xet û xalê dı camê da
Jı neş'a ismê Ellah e
Dı behsa zulf û damê da
"Mela" ya qencı kutah e

"GUFTËN MELA"

- 18 Dı iqlimê suxen xaqan
Rewan-bexş û şeker-rêz i
Nihın wek te dı afaqan
Bı can ra 'enberamiz i
Jı sim in sa'id û saqan
Bı sehharî guher-rêz i

"GUFTËN EMİR"

- 18 Bı xewwasi bı sehharî
Te dur anin jı behreynê
Jı nezma te şeker bari
Jı Mîsrê ta bı Qezwinê
Bı dıqqet tu sed eş-ari
Dîbêji terfetul 'eynê

"GUFTËN MELA"

- 19 Jı behra qulzuma miran
Bı xewwasi guher çinim
Dı behsa 'ılm û tefsiran
Tu deryayan weh nabinim
Jı mir û beglerên ciran
Xulamê "Mir 'Emadin" ım

"GUFTÊN EMÎR"

- 19 Dî baxê lefz û me'nayê
Suxen mîn serwi-azad e
Jî imla û jî inşayê
Me lewhê dîl numa sade
Jî husnê rewneqek dayê
Ku "Şêx Ehmed" me ustad e

"DANBERHEVA FEQE MIHEMEDÊ TEYRAN
Û MELE EHMEDE CIZIRÎ"

"GUFTÊN FEQÎ"

- 1 Selama mîn heqiri
Sedefek divê têkîn
Îro dê lî Cızirê
Heq e ku lî Melê kîn
Hilak jî derbatirê
Çi derman heye lê kîn?

"GUFTÊN MELA"

- 1 Selamên milyaketan
Bê hedd û bê hisêb in
Şubhetê avê şetan
J'Mela lî Mim û Hê bîn
Hilakên jî zehmetan
Derman jî lam û bê bîn

*Ev nivisara rûpelê kêlêkê, têbîniyeke dî çapeka Diwana Melayê
Cıziri de, ku bi zarê erebi nivisandi bû, me wergerande kurdî:*

"GUFTËN FEQÎ"

- 2 Şerbeta lam û bêyan
Nadim ez wê b'heyatê
Me'dena dal û rêyan
Dıbarinim nebatê
Zahir dıkin me'neyan
Jı husna but û latê

GUFTËN MELA''

- 2 Jı neqşê but û latan
Me sine butxane ye

"Meşhûr e ku ev xezela danberhevi, dı navbeyna Melayê Cıziri û yek ji edibên kurda ku navê wi Feqe Mihemedê Teyrane de çêbûye. Û hnek xezelên wi yên sofitiyê yên navdar ji hene.

Lı ser gotina Kevnewezirê İraqê, Emin Zeki Beg, dı kitaba xwe ya "Xelasetu Tarixi Kurd û Kurdistan" de gotiye: -Feqiyê Teyran ji bajarê Maküyê ye, ku nêziki bajarê Bayezidê ye, ewa ku lı ser tıxubê Rusyayê (Sovyetê) ye.

Lê belê tê de gotiye: - Feqiyê Teyran, dı navbeyna salên 707 û 777 ê hicri de jiya ye. Bı gumana mın, ev tarix şaş e. Belki ya rast ew e, ku hemdemê Melayê Cıziri bûye, ku Mela ji dı pışti 950 yê hicri de jiya ye, û (Feqiyê Teyran) guhiştiye dawiya jiyana Melê. Delıla mın ji ev daneberheva wan e û çewa ku Feqiyê Teyran ji dı dawiya gesideya xwe ya: "Dılo rabe, dılo rabe" de gotiye:

"Lı Mehmed heft felek çüne

Jı hicret dewr gelek çüne

Hezar sal çıll û yek çüne

Ev xezel hate diyar e".

Yanı, lı ser Mihemed heft felek geriyane, ji hicratê gelek dewr derbas bûne, ew ji 1041 in û ev helbest çêbûye. Ev rastiya gotina mın eşkere dıke. Lê xwedê çêtir dızane.

Bı vê pêwendiya han, em dê nukteyekê bıbêjin: Ev e, ku ji hnek tesewwufçiyên mezin hatiye pırsin, ji Mela û Feqi kijan ji wanaka dı zanin û evinê de mezintr e. Bı agahdari bersiv dane ku Mela, melaye û Feqi, feqiye. Yanı, mezinatiya wan bernavkên wan de ji, têtê zanin. Çımki bêjeya "Mela", dı zarê mana şagırt û xwendevan e. Û eşkere ye ku bı prani, mamoste ji şagırtıyan zanetr û mezintr in."

Te'eyyuna sifatan
Tecella d'qelbê me ye
D'id û şevê beratan
Jı wan ra me secde ye

"GUFTÊN FEQÎ"

- 3 Secdeya şukrê carek
Me ferz e dı wisalê
Ne perde bê sıtarek
Lı ber wechê hilalê
Ehsenel-lah tebarek
Jı sırra wê cemalê

"GUFTÊN MELA"

- 3 Cemala nûrin saf e
Dı wechê tecellayê
Bı herfên xwe keşşaf e
Zemir didın me'nayê
Hamimı-'eyn-sin-qaf e
D'remza wê mû'emmayê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 4 Hêyên dı heft hamiman
Nuqtayan lê peyda kın
Bavêne cem du ciman
'İşqê jı wê peyda kın
İsmên dı du tasiman
Du miman jê cuda kın

"GUFTÊN MELA"

- 4 Heft xum tejine bade
Dı meykeda qidemê

Xuma ku mey irade
'Işq e rêht cama Cemê
Lewhê du nûn lê sade
Lew feyzê da qelemê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 5 Saqi ji xemra ezel
Nûn - qelem jê afirand
Da rêhte lewha ewwel
Rızq-nesib pê qeddirand
Ew bû mûrad mustehel
Neqşê mcaz pê sewwirand

"GUFTÊN MELA"

- 5 Neqşê mecaz tılısm e
Mezher ji reng mir'atê
Sûret li bal me ism e
Me'na bî tecella tê
Herfên dî nûrin cism e
Kaf-ha.ye dî ayatê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 6 Kaf-ha ismê kûr e
Tuxra ye dî Tenzilê
Cismê wê kohê Tûr e
İcmal e dî tefsilê
Cemala 'eynê nûr e
Kewkeb e dî qındilê

5. XEMR: Bade, mey, şrab. MCAZ: Mecazi.

6. TENZİL: Quran

"GUFTÊN MELA"

- 6 Kewkeb dîbê m beşer e
Nûreke munezzeh tê
Çı husnek mûsewwer e?
Resmek ji minel-lah tê
Yeqin bixwe mezher e
Çerxek e sed xergeh tê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 7 Xergeh bî mîn hicab e
Sîtar dîkît cemalê
Ewrê reş û niqab e
Lî ber wechê hilalê
Perwane lew d'ezab e
Mehcûb e ji şemalê

"GUFTÊN MELA"

- 7 Şemal ji 'eynê nûr e
Şewq e lî ber sîtar tê
Perwane bê destûr e
Dî çerxê semadar tê
Heyran sırra Xefûr e
Lew canfidayê yar tê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 8 Yar heqîqet xalîq e
Çı canfida vêkevîn
Rê durust û sadîq e
Çı reng b'şûna rê kevîn
Qenc letîf û layîq e
Er tevi baxê kevîn

"GUFTÊN MELA"

- 8 Baxê ji nûr wereq lê
Yar dî wê de zuhûr bit
Sipideya şefeq lê
Mezher ji 'eynê nûr bit
Pertew ji husna heq lê
Da 'eksi bê qusûr bit

"GUFTÊN FEQÎ"

- 9 'Eksê ji heq dîbinin
Lî dor wechê mehbûban
Lî haleki naminin
Jî sura wan metlûban
Geh d'nalîn geh dîxwûnin
Dûr in jî wesla xuban

"GUFTÊN MELA"

- 9 Feryad jî dest firaqê
Dî dûr in jî sultanan
Tirên j'lewnê beraqê
Heybet û sırra xanan
Roj hatiye şiraqê
Lew dîmrî jî kovanan

"GUFTÊN FEQÎ"

- 10 Kovanên mihîrdaran
Bê hedd û bê ejmar in
Tirên tîn jî hesaran
Sed car û sed hezar in
Xedengên dî nûbaran
Nihîn lî dil dîbarin

"GUFTÊN MELA"

- 10 Nihin lı dıl d'reşınm
Tiran ji siyahgoşan
Du mir xezeb dıxşınm
Lı qetla me medhûşan
Jı 'eyn û qaf û şın m
Xedengên eswed-goşan

"GUFTÊN FEQÎ"

- 11 Du nûn dı siyah-reng m
Bı ser lı me ku kêşan
Derbên ewan xedeng m
Lı qelbê me derwêşan
Aşiq ji dest bı hing m
Jı dax û zecr û êşan

"GUFTÊN MELA"

- 11 Daxên me pur dı kul m
Xeber jê nayê gotın
Yengiyan derb lı dıl m
Hınav me jê pur sotın
Kemandar reş-qatıl m
Gezme lı dıl bı cot m

"GUFTÊN FEQÎ"

- 12 Gezmeyên 'eyn û sadan
Îşaret remz û sur m
Kışandın goşe badan
Mehbûb tiji-awur m
Tirên dı wan celladan
Batın lı dıl dıfırın

10. 'EYN Û QAF Û ŞİN: 'İşq, evin.

"GUFTËN MELA"

- 12 Awurên cotê belek
Berq in ji semawatê
Şems e dî çerxa felek
Hatiye nêv mur'atê
Însan e sûret-melek
Yan hor e dî cennatê

"GUFTËN FEQÎ"

- 13 Hori ku têk cema bîn
Peri hem dî vê gavê
Hemû ji reng çira bîn
Nêziki şems û tavê
Ji şerma xwuya nabîn
Ji husna wê gul bavê

"GUFTËN MELA"

- 13 Şerm in ji dêmê zeri
Eqreban derb lî dîl dan
Şems û meh û muşteri
Pê rû dî muqabil dan
Îns e bî şıklê peri
Ya hori sifet-wildan

"GUFTËN FEQÎ"

- 14 Pê rû yeqîn ku xal in
Dî 'ıqda sureyyayê
Du roj û du hilal in
Lî dêmê wê leylayê
Bê wesf û bê misal in
Dî remza şeker-xayê

"GUFTÊN MELA"

- 14 Bı remz û guft û suran
Nebatê ew dirêjin
'Işweyên le'l û duran
Lu'lu' şeker dîbêjin
Xedengên dî awuran
Aşiqan dê birêjin

"GUFTÊN FEQÎ"

- 15 Aşiqê dev û lêvan
Şabaş e ji Xwedê ra
Selwa bî bîh û sêvan
Belg in ji ziv û zêra
Heram in xewê d'şêvan
Lî kesê muhbet vêra

"GUFTÊN MELA"

- 15 Kesê ku êk divêtin
Suhtiye bî ulfetê
Şevan ku ev xevêtin
Jî ber derba muhbetê
Aşiq lî pey wi têtin
Jî cezbe w jî firqetê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 16 Firaqê têk hırqet e
Be'id e ji xeyalê
Tutak e bî zehmet e
Bulbul jî ber cemalê
Goyin qet xew nakete
Ku dûr e ji wisalê

"GUFTÊN MELA"

- 16 Zehmet bî mîn wisal e
Aşîq jî ber cezbeyê
Lew têt bî derd û hal e
Jî ber berqa şe'seê
Dema hîlbit şemal e
Nezer de perwaneyê

GUFTÊN FEQÎ"

- 17 Perwane lew dîmûrit
Xweş nine ew bî jinê
Zeif e xwe nagirît
Tij e berqa evinê
Dî perdê na sebirît
Da ret kemala dinê

"GUFTÊN MELA"

- 17 Perwane lew dî soji
Jî lem'eya cezba tê
Fida kirin 'umr û jî
Dî keşfa subbuhâtê
Ku da jî nû ve veji
Baqî bit dî heyatê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 18 Heyat lî ba mîn wesl e
Du lat ger bîbîn latek
Murad bixwe her esl e
Têkda bîbîn sifatek
Jî hev êk nebîn fesl e
Wahîd bîmîntî zatek

"GUFTÊN MELA"

- 18 Wahîd zateki ferd e
Tecella da sifatan
Bî 'eynê dîl nezer de
Lî cumle te'yinatan
Tewehhum bûye perde
Bî ismê but û latan

"GUFTÊN FEQÎ"

- 19 Lat jî sûretek heq e
Jî esmaêt heqani
Lî bal mîn muheqqeq e
Dî nêv keşfa subhani
Lahut e her mutleq e
Dî nasûta insani

"GUFTÊN MELA"

- 19 Însan bî mîn nasût e
Gewher dî nêv sedefê
J'alema ceberût e
Şems hatiye şerefê
Tenezzul jî lahût e
Mehbûb e cam dî kefê

"GUFTÊN FEQÎ"

- 20 Kefa ku kûz û kas tê
Nazîk û sıpi-zend in
Qedeha meya xas tê
Bînêrîn talîb çend in
Vexwun jî destê rastê
Bî medhan mehbûb xwendin

19. NASÛT: *Însan. Însani, mirovati. CEBERÛT: Mezinatiya ilahi. Heribilind û mezintirin. Rîya gihîştandina xwedê. ŞEMS: Roj, tav.*

"GUFTÊN MELA"

- 20 Wesf û medhên mehbûban
Lı daxêt kul heyat in
Qût in ji bo qulûban
Gulav qend û nebat in
Jı nexma medhê xûban
Aşiq bı cezbe hatın

"GUFTÊN FEQÎ"

- 21 Aşiq bı wesf û medhan
Dı firaqê dı sebri
Nesim bêt ji wan terhan
Bulbul neşi xwe bigri
Xwûn dê der bit ji cerhan
Dê bı daxên kul bımri

"GUFTÊN MELA"

- 21 Bulbulên wê gulşenê
Jı ezel ew dibêjin
Ta ebed ji me'denê
Gewheran da birêjin
Herfek ji wesfan tenê
Alem têk na birêjin

"GUFTÊN FEQÎ"

- 22 Cema kın têk alemê
Hemiyân bı ustad kın
Herf ji lewhê qıdemê
Bı şerh û bı sewad kın
Nayête ber qelemê
Behran er bı midad kın

"GUFTÊN MELA"

- 22 Nesrin û gul tebeqek
Seher ji baxê gulan
Ji nesterin wereqek
Bese me sahibdîlan
'Urfe-xwahê sebeqek
Çêtir ji sed sîçilan

"GUFTÊN FEQÎ"

- 23 Ehsen ji nû-sebeqan
Qelem j'qend û nebatê
Lî ser sefha wereqan
D'rêjît ava heyatê
Des bî dest jê tebeqan
Melek dibîn cennatê

"GUFTÊN MELA"

- 23 Nivisa te 'enber e
Zubad û misk dirêjin
Çi şaxê neyşeker e
Qend û nebat dirêjin
Nutqa te xwe gewher e
Sed bar gewher davêjin

"GUFTÊN FEQÎ"

- 24 Gul im dî destê xaran
B'ismê "Muhemmed" nav im
Bulbul im dî gulzaran
Ji 'îşqê lew zerbav im
Dî zumreya mîhrdaran
Tu roj î, ez hê tav im

"GUFTÊN MELA"

- 24 Dûr im j'gula b'xunav e
Lew zer şubhetê bih im
Sosin 'ereq j'tîla ve
Dî firqetê d'birjîm
Lî bal xudan dîla ve
Tu tav i, ez hê sîh im

"GUFTÊN FEQÎ"

- 25 Bîrindarê 'îşqê me
Dûr im ji sîha bihan
Zanîm meddahê kê me!
Dî hezar û yek û sîhan
Senaxwanê "Melê" me
Lî hemû erd û cîhan

"GUFTÊN MELA"

- 25 Hîndî ku dîgazehîm
Dîkêşîm sebr û hirê
Şubhetê çeng û jeh im
Hîlak im j'derba tirê
Senaxwanê Feqîh im
Îro ke dî Cîzirê

24. 'EREQ: *Xwîdan*. TILA: *Xunav*.

"Tesda (şeskoka) Şêx Remezan Lı Ser Qesideya Melê.
Rehma Xwedê Lı Wan Be"

- 1 Qewi suhtime firaqa ewê ahû-beserê
Kefte pişt perde û sitrê nema êdi bîderê
Kes nehın qet dı dinê da bıktın vê hunerê
Bıçıtın xef bıgehıt balê ewê der-guherê
Ey nesimê sibehê ma dı mecala seherê
Sed selaman bıgehini ji me wê lebşekerê
- 2 Bı rew ey badê seba dexdexe ber dıl tu medar
Ger nızani wetenê şoxiqeda lale-izar
Tu binêr kê der e enwar ew e eywanı nigar
Da nebêji tu çı tıştın qewi şubhet qedı yar
Nêrgıza nazık û ter, neyşekera mest û xumar
Dê m-dur û le'lileb û muhteşem û mu'teberê
- 3 Me çe da ez ji te ra kıfşı bıkı m qaideyan
Da ku paşı tu nebêji; te nekır halı beyan
Qewi pur xeş m û xezeb yarı dıdêrıt sıbeyan
Bı hezer hêj tu ne çûyi cihê muxni yû neyan
Asitani yû şıbak û kulek û pencerevan
Da bı miskini yû zari tu bıbûsi dı berê
- 4 Te xerez qetl e bıki, ez xwe bı qurban dıkırım
Te xerez nav e bı zilmê bıretın dê bıbırım
Bed-duayan dıkırım xelq lı te, ey taciser ım
Ma lı mın bın ne lı te, ey rûh û nûra beser ım
Ez bı wê qamet û bejnê lı te sondê dıxwurım
Bes ke ey padişeha mın lı esiran xederê

- 5 Dilbera dêmi bı dur, dılqewiya mıslê hecer
 Reqve û kêr ma dıkın qet lı beri xare eser?
 Qesta wê nezr e, ku wacıb lı xwe kır lazım û fer
 Dest lı ser yek bınhi ber vı emiri biye der
 Tozekê bin bı xwe ra ta bıkırm kuhli beser
 Lı terıqa qedema dilberê wê rehguzerê
- 6 Zeriya dêmi bı nûr, şubhetê şemsa dı felek
 Dıkujit aşiqê miskin, bı du çehvên dı belek
 Du siyehmar bı qedı selwirewan bûne çelek
 Hatine seyr dıkırm lew jı semawatê melek
 Dêmi bedr û eniyê zulfi lı ser bûne helek
 Erqeman helqe û ger dane lı dora qemerê
- 7 Qed û bala weh bı xem tên, weki selwa lı çeman
 Mujhê manendê xedeng ın, du birû mıslê keman
 Bê guman Yusuf e, wê xweş kırine dewr û zeman
 Xelqıno ez xelet ım, tobe sıtıxfar û eman
 Ne bûyine, ne dıbın wek te şepalê dı cihan
 Ki dıyın mıslê te siminten û zerrin-kemerê?
- 8 Şerhê derd û eleman, mın qederek kırne kıtêb
 Mın nıvisine bı tertib hemi têkda ne bı êb
 Hazır ın cunle lı nık mın, çıl û çar cıld bı hısêb
 Bê fitû sond dıxwırım ez jı te ra qet ne bı lêb
 Jı ber ahên me dımê ağır û dûd bit ne 'ecêb
 Me dı dıl da heya narek ku dısojıt seqerê
- 9 Sed emanet mı lı te, ey rûhê bê reng û sifet
 Tu selamê ku diki, yarê cewabê vedıdet
 Bı Xwedê ki, ku dema saxerê zerrin bı te det
 Hûşiyar bi, venexwi wê meyê, hûşên te dibet

Da bîbini senema mîn te bîgin xwe bîde xet
Bike telxîsî cewaba me jî vê muxteserê

10 Heq dîzanît dî dînê da ne muhîb sim û zer in
Ger hezar kisê dîravê me hebîn mulk bî xer in
Bîkîrîn sedqa serê te bî feqîran bî dîrîn
Te bîbînîn bese me secdeyî şukrê bîbîrîn
Qederek şefqe jî lutfê te temenna dîkîrîn
Da me mehrûmî ne dêrî tu jî lutf û nezerê

11 Cihê yarê me ku kîrbû xwe weten mînbarîkî
Menzîla neqş û nigarê lê nebît exyarîkî
Ma gelo gul hene qet lê tînebîn yek xarîkî?
Da bî hêsani bîçî pêş qed û bejna nazîkî!
Ma bî zehrê şekerî dostê bîxwunît carîkî?
'Erzîhala ku nîvisî me bî xwûna ceqerê!

12 Me dî dîl daxî heyîn, jê dîretîn dûdî 'îmal
Dûdeki telxe devê me kîrîye rolê misal
Ya Rebî ma bîkîrî şahê geda bine xiyal
Şekerê hur bîkîrît sur jî nebat û meya al
Lew ku pur şefqe dîdêrît kerem û lutf û kemal
Ah jî dest remz û surên wê dur û gewher-xeberê

13 Kuştîyên te dî dînê her weh bê sûc û guneh in
Xencer in pê dîkuji hêjî dîbêjî dîgehîn
Yek jî wan in dîkîrîn ah û beyanê dî behîn
Jêk dî pîrsîn çî welat in weh bî zulm ev çî cîh in?
Bî Xwedê qet te dî dîl da jî Xwedê tîrsî nehîn
Dîkîrî zulm û cefayê tu lî mîn vê gederê

14 Şîrê pê kuştî heqîrî ku jî elması ye şulf
 Çî qîset bû ewî şîrî ku birî muhbet û ulf?
 Zêde ew sîrrê 'ezîm bû me qewî zanî bî'urf
 Xweş tîfaq bû jî ezêl qenc lî me dakeftîye qulf
 Bîsk û gêsû jî herîr in, qeseb in turre û zulf
 Te jî kafûr e beden, xalî jî mîskê Teterê

15 Aşîqê sadîq û laîq ew e êdî j' me rîştî
 Dî rîya yarê xwe da qet mû w davek xwe nehîştî
 "Remezân" can dîdırît hêj bî rîya dost neghîştî
 Sond dîxwum ez bî du tayên dî isabê w du qîştî
 Paşî wan gezmeyê çehvên te "Mela" pê kuştîye
 Ma xedengîn dîkîrîn qet lî me êdî eserê?

Ev nivîsara ku li jêr e, têbîniyêke di çapeka Diwana Melayê Cîzîrî de, ku bi zarê arebî nivîsandî bû, me wergerande kurdî.

"Dî hînek nusxeyên dîn de, me sê heb çarkokan dît, şîraniya wan weke şîraniya nezma beytên Mela ne û me wan jî di vîr de bî cî kir."

"Tu bîzan, yek jî wan qesîdeyên ku di pêş de, me behs kiribû ku tê de pêş û paşîti heye, ev e. Helbestvanekî kurd lî ser vê qesîdeya Melê, şeşkokek çêkriye, lê belê wî, lî pêş û paşîti û jîhevketîna mana wê mêze ne kirîye, û bî wê rewşê şeşkoka xwe nivîsiye. Jî bo vê yekê, me vê şeşkokê hiştê dawîya Diwana Melê."

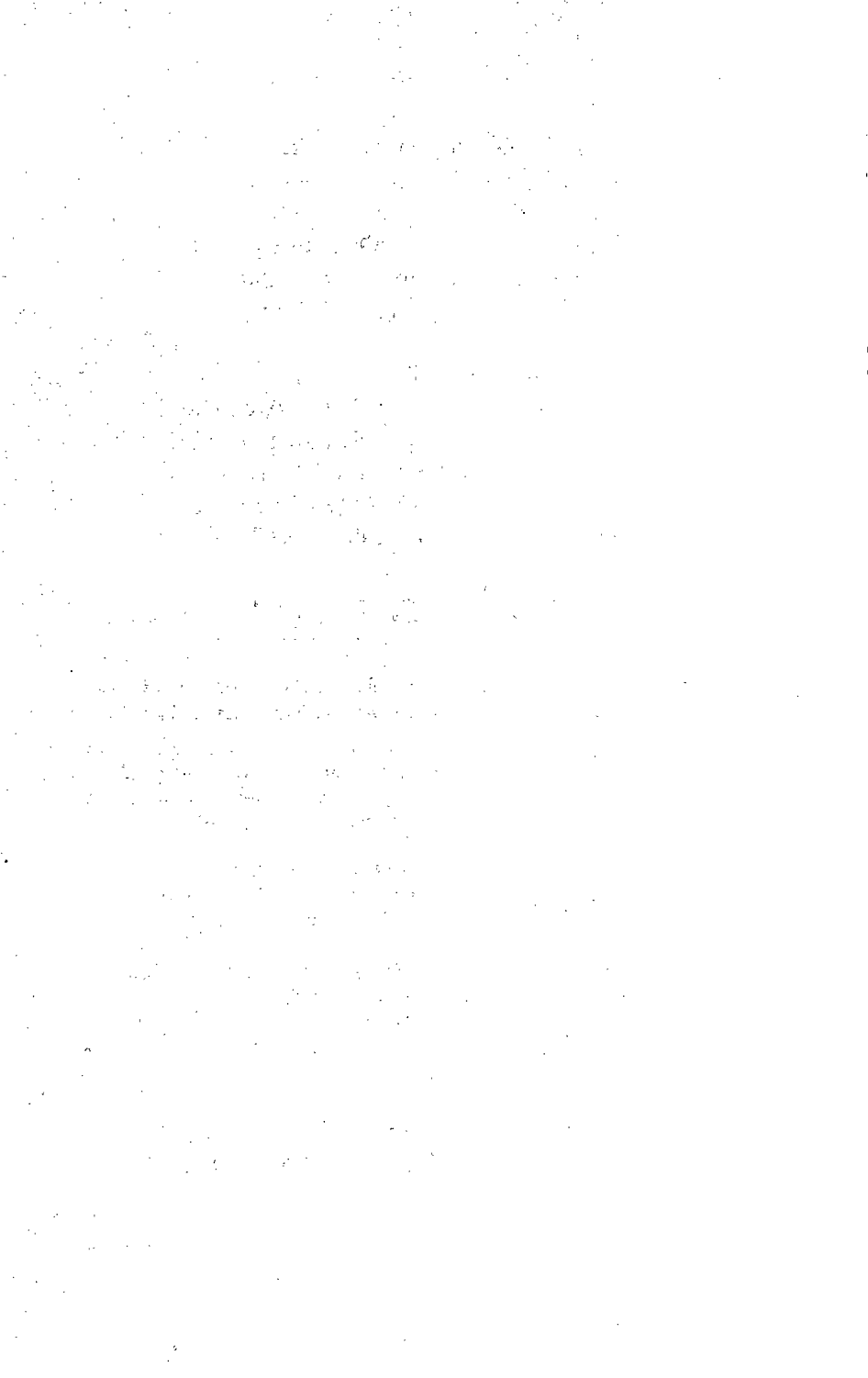
"Bî vê beytê re, dawîya Diwana Melayê Cîzîrî hat. Şîkîr jî xwedê re, ku ez agahdar bûm lî ser hemû beytên Mela yên di "Çapa Cîzîrî" de û hînekên dîn ku di hînek çapên dîn de jî hebûn, ku me di vîrde cîvandîn".

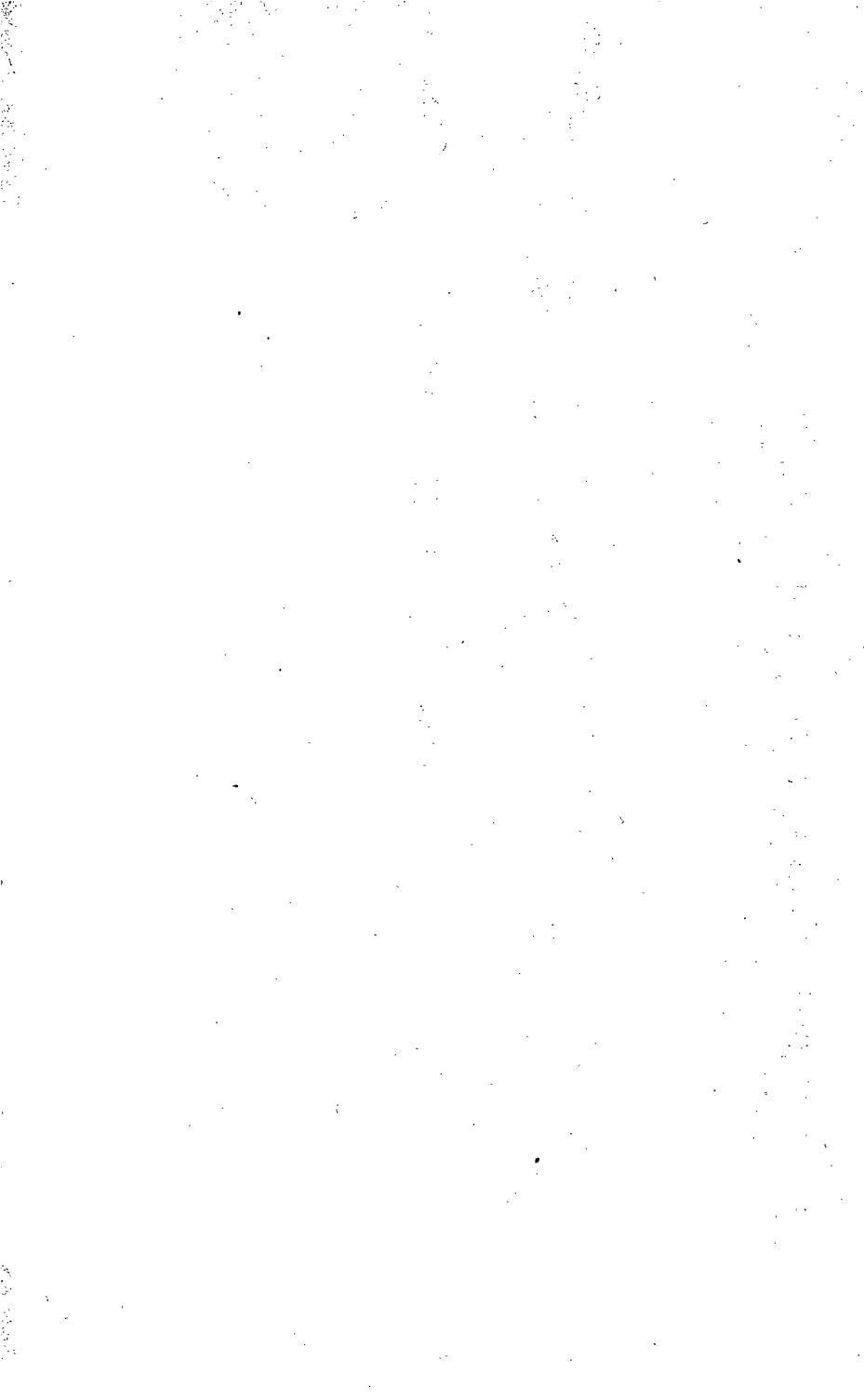
Em bi sedhezaran, jî Melê re û jî wan kesên ku heta niha, Diwana Melê parastînc û gîhandînc vê dema me, xasîma jî nivîskarê bê nav re, ewê ku di van salên dawî de, li Stenbolê jî nû ve daye çapkirin, sîpasîyên xwe pêşkêş dikin.

29.12.1986

Wergerên Diwana Melayê Cîzîrî

Zeynelabîdîn KAYA, M. Emin NAROZÎ

- ب -
﴿ المقدمة ﴾

﴿ في بيان نبذة من المعلومات عن تأريخ حياة (الملا) رحمه الله وعن العصر ﴾
﴿ الذي عاش فيه على وجه التقريب ﴾

بناء على ما ذكرناه من اهمال العلماء لم نطلع على معلومات من مصادر موثوقة يركن القلب الى صحتها عن تأريخ حياة الملا وشرح احواله بل كل ما ذكر من ذلك هو استنتاج خاطيء بعيد عن الحقيقة ونحن نذكر ما قيل في ذلك اولاً ثم نتبعه برأينا الذي نعتقد انه الصواب ان شاء الله تعالى

﴿ اسمه ولقبه وبلده وعشيرته ﴾

اسمه الشيخ احمد ولقبه المشهور (الملا الجزري) نسبة الى جزيرة ابن عمر الواقعة على ساحل نهر الدجلة قرب الجبل الجودي الشهيرة (بجزيरा بوتان) وله لقب آخر قد تخلص به في بعض قصائده وهو (نشاني) اما نسبة الى نشان بمعنى الهدف بدعوى انه كان هدفاً لسهام الحبة والهوى او هدفاً للبلايا والمصائب بسبب عشقه واما نسبة الى نشان بمعنى شامة الحد كأنه ينسب نفسه الى الشامة لمدحه لها في قصائده وهيامه بها (واما اسم والده) فقد نقل الأستاذ الاديب علاء الدين السجادي في كتابه (ميثوى ادبي كردى) اي تأريخ الادب الكردي في ترجمة الملا عن نسخة من ديوانه كتبها عبد القادر بن علي المهادي في سنة ١٣٣٨ هجرية ان اسم والده الشيخ محمد وكذا نقل انه ولد في بلدة الجزيرة وهو من عشيرة البخنية الكردية من بيت علم ومشيخة ومن عائلة كبيرة ولا يبعد ان يكون هذا صحيحاً بالنسبة الى السمعة التي اشتهر بها رحمه الله وألحيط الذي عاش فيه وان كنا لا نقدر ان نجزم به لعدم استناده الى اساس ثابت .

﴿ عصره الذي عاش فيه ﴾

قد اختلف المؤرخون في تأريخ حياته والعصر الذي عاش فيه وذكر كل منهم رأياً استند فيه الى استنتاج غير سديد على ما يظهر من كلامه في قصائده ومن ازمته الوقائع والحوادث التي اشار اليها في كلامه ومن تواريخ الرجال الذين ذكر اسمائهم وقد استوفى هذا الموضوع غاية الاستيفاء الاديب السجادي في كتابه المذكور ونحن نقل هنا ملخص ما ذكره ثم نذكر رأينا الذي نراه اقرب الى الصواب والحقيقة ان شاء

الله (قال) في ترجمة الملا ان الدكتور (بليج شيركوه) يقول في رسالته (القضية الكردية) ان اسم الملا الجزري هو (شيخ احمد) وهو من اهل (جزيرة بوتان) اي جزيرة ابن عمر وقد توفي بها سنة ١١٦٠ ميلادية ويقول محمد امين بك زكي في كتابه (خلاصة تاريخ الكرد وكرديستان) وفي كتابه (مشاهير الاكراد) ان اسمه الشيخ احمد وكان في جزيرة ابن عمر في اواخر الستمائة الهجرية ومعاصراً لـ (عماد الدين زنگي) حاكم الموصل وكان ولد بعد (الجامي) وارسل نسخة من ديوانه هدية الى حاكم تبريز (خان خانان) ويقول المرحوم محمد علي عوني بك في (مشاهير الاكراد) ان ذلك الشعر الذي فيه ذكر اسم (سعدي) و (حافظ) من ديوان الملا ليس من كلامه بل ادرج فيه ادراجاً (ولكنه رحمه الله رجع بسد ذلك واعترف بأنه كلامه على ما نقله السجادي عنه بعد ذلك) ويقول المستشرق الروسي المسيو (اوگست يابا) في كتابه (بحث عن الاكراد) ان الملا الجزري هو من اهل جزيرة ابن عمر وكان حياً في سنة ٥٤٠ - ٥٥٦ الهجرية في زمن (عماد الدين زنگي) واما المستشرق الالماني (فون هارتمان) الذي طبع ديوان الملا في (برلين) سنة ١٩٠٤ ميلادية ووضعه له مقدمة باللغة الالمانية ورسم الملا صورة خيالية فيظهر انه مقتنع ايضاً بهذه الاقوال السابقة (ثم) اسهب السجادي في المقارنة بين هذه الاقوال وقابلها بالوقائع التاريخية واستشهد ببعض آيات الملا على فسادها وهذا لا شك فيه (ثم) قال السجادي بعدما اطال في ذلك الى هنا بينت لكم حياة الملا على ما ذكرها جماعة من الكتاب ولكي من هنا سأذكر شيئاً جديداً عن حياته حصلت عليه بعد جهد طويل وسمي متواصل وذلك بمعونة نسخة من الديوان كتبها (عبد القادر بن علي المهادي) في سنة ١٣٣٨ هجرية وهو ان الملا على ما قيل اسمه الشيخ احمد ابن الشيخ محمد وقد ولد ببلدة جزيرة ابن عمر في سنة ١٤٠٧ ميلادية الموافقة لسنة ٨٢٧ هجرية وهو من عشيرة البخنية وقد درس على والده الشيخ محمد وبعد مدة طاف في انحاء ديار بكر والجزيرة والمهكارية والمهادية لتحصيل العلوم وكان ذكياً فانياً في تحصيله وذا صيت حسن في الاحاطة بفتون العلوم العربية من اصول وبيان وبتدبير وقد اخذ اجازته العلمية في قرية (ستراباس) من حوالي ديار بكر من عالم اسمه (الملا طه) وتوظف اماماً في قرية (سربا) في تلك الجهات وسكن بعد ذلك مدة في (بلدة حصن كيفا) واجاز عدداً كبيراً من العلماء ثم بعد مدة حدث له عشق تصوفي فترك الاشتغال بالعلم الظاهري واتى الى بلدته الجزيرة على هيئة بعض المجانين وبقي بها الى سنة ١٤٨١ الى ان توفي

بها بعد عمر يناهز ٧٥ سنة والى الآن فان ضريحه هو مزار لاهل القلوب التي شويت
بنار الهوى (وبعد ذلك) سرد السجادي بعض قصائد الملا الغرامية وشرحا وافاض في
مدحه وبيان نفسيته الصوفية بما لا مزيد عليه هذا (وأما) انا فاني غير مقتنع بهذه
الاراء كلها لانها لا تستند الى ادلة ثابتة يمكن الاعتماد عليها بل لي رأي خاص أرجو
ان يكون هو الصحيح المطابق للواقع لكوني استنتجته من الاشارات والوقائع التي
ذكرها الملا في قصائده ومن اسماء الاشخاص الذين ورد ذكرهم فيها وهذا انـسـوى
دليل في ذلك فابدأ اولاً ببيان المبارات الواردة في كلامه والاسماء المذكورة فيه التي
يظهر منها فساد تلك الاراء التي ذكرها المؤرخون ثم أبدي ثانياً رأيي الذي اجزم به
وهو الحق ان شاء الله تعالى (فأقول) ان الملا رحمه الله قد اشار في قصيدته التي
اولها :

(زُرْعَتْنَا نِيرٌ كِيَزِينُ تَبِيْ مَسْتِ خُونِ بَرِيْزُ
رَمَانٌ بِؤُو عَهْدِ جَنَگِ اَنْكِيْزِ جَنْگِيْزِ)

الى الحروب التي اثارها الطاغية جنگيز خان التتاري على البلاد الاسلامية ومعلوم
ان جنگيز خان قد مات في سنة ٦٣٤ هجرية وكذا قال في قصيدته من حرف القاء
التي اولها (ابرو زشككسا سرى مى هـانـه فنجانا صدف) في البيت الثامن منها
(جنگيز هات تيمور لنگ) فيدل هذا على ان الملا هو بعد تيمور لنگ الذي
مات ايضاً في سنة ٨٠٧ . وكذا انه قد مزج قصيدته التي هي اول قصيدة في نسخة
الجزيرة من ديوانه التي اولها :

(نَوَايَا مُطَّرِبُ وُجَنْگِيْ فَيَمَانُ آفِيْتَه خَرَجَنْگِيْ)

باول قصيدة في ديوان الحافظ الشيرازي التي اولها :

(الا يا ايها الساقى ادر كاساً وناولها)

وذكر ذلك في قوله في آخرها :

(زِحَافِيْظِ قَطْبِ شِيْرَازِي مَلَا اُرُ قَهْمُ بِيْکِي رَازِي)

وكذا قال في آخر قصيدته من حرف التاء التي اولها :

(مَتَجَسُّوبُ بِسِدْلِ بِيْتِ مَهْ بِأَفْرَازِ جِهْ حَاجَتِ)

قال :

گَمَرُ لَوْلِي مَسْثُورُ دُنْظَمِي تُو دِخْوَزِي

دَرُ شَمْرِ مَلِي بِيْنِ تَه بِشِيْرَازِ جِهْ حَاجَتِ)

فidel ذلك على انه بمد (الحافظ الشيرازي) رحمه الله الذي توفي على ما ذكره المولى الجامي في (النفحات) في سنة ٧٩٢ هجرية وكذا ذكر اسم (الشيخ سعدي الشيرازي) الذي توفي في سنة ٦٩١ واسم المولى الجامي الذي توفي في سنة ٨٩٨ هجرية في تلك القصيدة المزوجة في قوله (زرنكي سعدي جامي) فidel هذا ايضاً على انه بعدها ايضاً (والقول) بان هذه القصائد التي ذكرت فيها هذه الوقائع واسماء هؤلاء الرجال ليست من كلام الملا بيد كل البمد بل كل من تتبع قصائد الملا وقرنها مع قصائد الحافظ الشيرازي وقصائد الفاضل الجامي يراه قد اخذ كثيراً من معانيها من هذه القصائد ومشي على منهاجها هذا فلا شك ان الملا وقف على هذه القصائد واقتبس منها معانيه في اشعاره فلا بد انه بعدها قطعاً وكذا ان آخر قصيدة في ديوانه من النسخة الجزرية وهي القصيدة العربية التي اولها :

(يا رامي قلبي بسيتام الاحطاط هيمتات تجاتي)

قد اخذها تقريباً من الفاضل احمد پاشا المتوفى في سنة ٩٠٢ هجرية وهو من علماء الدولة العثمانية فلا

بد ان الملا هو بدمه ودعوى توارد الخاطرين على تلك القصيدة بعيدة جداً فظهر من هذا ان ما ذكره المستشرق الروسي الموسيو (اوگست بابا) انه كان حياً في سنة ٥٤٠-٥٥٦ في عهد (عمادالدين زنگي) حاكم الموصل وكذا ما ذكره الوزير محمد امين بك زكي من انه كان في النصف الثاني من القرن السادس الهجري وانه كان معاصراً ل (امهادالدين زنگي) وانه ارسل نسخة من ديوانه هدية الى حاكم تبريز (خان خانان) الذي كان في ذلك العصر ايضاً لا يمت شيء منه الى الحقيقة اصلاً وكان قضية (عمادالدين زنگي) قد سرت الى هؤلاء من المساجلة الشعرية الموجودة في بعض نسخ الديوان الواقعة بين (الملا) رحمه الله والامير (عمادالدين) فظنوا ان الامير (عمادالدين) هو حاكم الموصل المذكور مع اننا رأينا في بعض النسخ التي فيها هذه المساجلة وصف الامير (عمادالدين) بالجزري ومعلوم ان (عمادالدين زنگي) هو ابن آقسنقر من اتابكية الموصل وليس من اهل الجزيرة وكذا قضية (خان خانان) حاكم تبريز قد

سرت من القصيدة التي اولها :

(خان خانان لاميع تجثمانه هتر برثور بي)

فظنوا ان هذه القصيدة خطاب له ومدح له مع انه قد ذكر فيها عدة ابيات
تدل على انها خطاب لبعض امراء جزيرة ابن عمر ومدح له منها قوله فيها :
(آية الكرسي وانعام هيكلًا توخ ته بن)
وكذا قوله فيها :

(سورة ام الكتاب مآدار حضرت سورة بي)

فان هذين البيتين اشارة الى ان آية الكرسي وسورة الانعام وسورة الفاتحة
قد كتبت على سور بلدة الجزيرة وهذا معلوم ومشاهد على حجارة سورها إذ من
المشهور المستفيض في بلدة الجزيرة ان القرآن أو بعض سورة كان مكتوباً حول سورها
الذي أنهدم الآن ولم يبق منه الا بعض اطلال وكذا قوله فيها
(ما جزرى شبه دار تخت هفت اقليم بت)

صرح فيما نقول وكذا ان القصيدة التي قبل هذه التي اولها
(ابي شهنشاه معظم حق نگهدار ته بي)

هي ايضا خطاب لذلك الامير ومدح له لانه يقول فيها
(سورة انا فتحنا) دوروما دار ته بي)

وهذا ايضا اشارة الى ما ذكرنا من كتابة القرآن على سور الجزيرة وكذا
قوله فيها :

(گرچه دير اقليم رابع هانه تخت سلطنت)

يدل على ذلك لان بلدة الجزيرة تقع في الاقليم الرابع من الاقاليم السبعة على حسب
التقسيمات القديمة فظهر من هذا ان القول بان هاتين القصيدتين هما خطاب لحاكم تبريز
(خان خانان) وانه كان في عهده لا اصل له وكان هذا سرى من قوله
(نه تخي تبريزو كترديستان لبر حكتمى ته بين)

صد وكي شاه خراساني دقتروار ته بي)

وهذا لا يدل على ان الخطاب هو مع حاكم تبريز بل هو من باب المبالغة في
مدح اميره الجزيري كما لا يخفى هذا (وكذا) ما نقله السجادي عن النسخة التي كتبها
عبد القادر المهادي من انه ولد عام ١٤٠٧ ميلادية وتوفي بعد عمر يناهز ٧٥ عاما اي

حول عام ٩٠٠ الهجرية بعيد بمض البعد بالنسبة لذكره الجامي واخذه معاني بعض قصائده الذي توفي في سنة ٨٩٨ وكذا بالنسبة الى اخذه قصيدة احمد باشا العربية الذي توفي سنة ٩٠٢ وكذا بالنسبة الى قوله (تشبيه نيرين خان شرف)

الذي يقصد به الامير شرف خان حاكم الجزيرة الذي كان حياً في سنة ١٠٠٥ على ما ذكره صاحب (شرف نامه) البديسي هذا (فالذي) اراه انا واقدر ان اجزم به ممتداً على ادلة واضحة وأرجو من الله ان اكون مصيباً في هذا الرأي الذي هو اقرب الى الحقيقة من سائر الآراء التي ذكرت في تأريخ حياة الملا رحمه الله وفي تحديد العصر الذي عاش فيه (اقول) انه قد عاش في أواخر القرن العاشر الهجري اي بعد التسعمائة وخمسين من التأريخ العربي الهجري وكان معاصراً للأمير (شرف خان بن مير ابدال) من امراء (آريزان) الذين حكموا مقاطعة جزيرة ابن عمر حقبة طويلة من الزمن (وشرف خان) هذا هو الذي بنى المدرسة الحمراء بالجزيرة على سورها من الجهة الغربية ووقف عليها قرى واراضي وعقارات كثيرة وعلى ما يبدو من هيئة بناء المدرسة والتنظيم البديع الذي نظمت به غرف الطلاب والمدرسين انها كانت تضم عدداً كبيراً من طلبة العلم الدائبين وأساتذة مهرة بدرسون كافة العلوم والفنون ويمشون عيشة راضية في تلك المدرسة التي كانت ليلية يأكل الطلاب ويشربون وينامون على حسابها رحمهم

الله ينشر العلوم وتربية الطلاب ومن الاتفاق الواسع على تسهيل سبل الدراسة وهذه المدارس كانت كلها ليلية مجانية وهذا الامير (شرف خان) كان حياً في سنة ١٠٠٥ على ما ذكر في كتاب (شرفنامه) الفارسي لشرف خان البديسي وكان بنى هذه المدرسة من ماله الخاص في اوائل امارته ووقفها على نشر العلم بحسبة الله ومن أقوى الاحتمالات ان الملا الجزري كان من مدرسي تلك المدرسة وكان مثل غيره من غالب علماء الاكراد صوفي المنرب متقانياً في محبة المحبوب الحقيقي ينظم قصائد غرامية في الشوق الحقيقي وديوانه هذا من هذا القبيل وفضلاً عن ذلك كان ذا قدم راسخ في سائر العلوم التي كانت تدرس في تلك الازمنة الزاهرة متضلماً منها من اصول وقه وحديث ونحو وفلسفة وحساب وتنجيم وغير ذلك يدل على ذلك ما يذكره في بعض

قصائده من مباحث تلك العلوم ويظهر انه امضى حياته في تلك المدرسة مدرساً في العلم الظاهري ومعلماً في العلم الباطني وبمد وافته دفن بها في قبو تحت مستوى الارض بجنوب المدرسة ملاصقاً لجدارها ينزل اليه من فجوة في سقفه داخل مسجد المدرسة وقبره مشهور ومعروف بزار (فاللا) لاشك هو معاصر لهذا الامير ومن مدرسي مدرسته يدل على ذلك ذكره له في قوله

(خف وان رشادن دل خدنگ
تشييه تيرين خان شرف)
من قصيدته التي اولها

(ابرو زشمكاسا سري مي هانه فنجانا صدف)
وكذا مدحه له في قصيدته التي اولها

(خان خانان لامع نجماته هر پر نور بي)
وفي القصيدة التي قبلها التي اولها

(أي شهنشاه معظم حق نگهدار نه بي)

كما ذكرنا سابقاً وكذا يدل على كونه عاش في ذلك العصر المساجلة الشعرية الجارية بينه وبين الامير عماد الدين الجزري الموجودة في بعض النسخ من ديوانه فانه لا يوجد من امراء الجزيرة احد اسمه (عماد الدين) قبل الالف الهجرية ولو وجد لذكره الامير شرف خان البديسي في كتابه (شرفنامه) فيحتمل ان هذا الامير هو احد اخوة الامير شرف خان او احد الامراء من بني عمه تولوا بعده الامارة وهذه المساجلة جرت بينه وبين الملا (وكذا) يدل على ذلك المساجلة الاخرى التي جرت بين (الملا) وبين (فقيه طبران) الذي كان حياً في سنة ١٠٤١ على ما ذكره في آخر قصيدته التي اولها (دلورابه دلورابه) حيث يقول (هزار سال چلو يك چونه) كما ذكرنا في شرح تلك المساجلة (فينا) على هذه الادلة الواضحة نجزم بان الملا ولد في اواخر التسمأة الهجرية وبقي بمد الالف ويمكن ان يكون وصل الى الحسين بمد الالف وجاوزها هذا (ولكن) الذي اعجب منه انه كيف غابت هذه الحقيقة عن هؤلاء المؤرخين الذي ذهبوا بعصر الملا هذه المذاهب البعيدة مع انهم لا بد قد وقفوا على ديوانه واطلعوا على هذه القصائد التي استدلينا بها فكيف لم يفتنوا بما ذكرنا هذا ما نجزم به والله أعلم .

﴿ مدة حياته ﴾

ذكر السجادي كما قلنا فيما نقله عن نسخة عبد القادر الهادي انه قد عاش ٧٥ سنة وهذا ليس بعيد لانه لا بد انه ولد في آخر التسعمائة وبقي الى الحسين بعدالالف

﴿ قومه وعشيرته ﴾

هو كردي الاصل ويحتمل ان يكون كما ذكره بعض المؤرخين من عشيرة البختية التي هي منتشرة في بلدة الجزيرة واطرافها وملحقاتها

﴿ تحصيله ودرجة علمه ﴾

يظهر من العادة التي كانت متبعة في بلاد الاكراد انه قد حصل علمه ودرس كافة العلوم الدينية ومبادئها على الطريقة القديمة في بعض المدارس الاهلية وطاف أنحاء كردستان لذلك حتى اتم دراسته على يد بعض العلماء وحصل على اجازة علمية عن استحقاق ويظهر من قصائده انه كان يتقن اللغة العربية بجانب لغته الكردية ويؤلف الكتب وينظم الشعر بها وله مقدرة فائقة في كافة العلوم العربية ويظهر ايضاً انه كان يتقن اللغة الفارسية بل التركية ايضاً كما تدل على ذلك قصائده في ديوانه .

﴿ ديوانه وقصائده ﴾

ان لديوانه منزلة سامية في هذه البلاد بل وفي غيرها حتى انه اهتم به المستشرقون من الاجانب فطبع في (روسيا) وفي (المانيا) والناس يتشوقون الى انشاد قصائده في مجالسهم وخاصة اهل التصوف والهبة الالهية منهم ولهم رغبة شديدة في الحصول على نسخة من ديوانه ويبدلون في ذلك اغلى الامثان وديوانه في اعلى طبقة الفصاحة والبلاغة في اللغة الكردية كما ذكرنا سابقاً انه في درجة ديوان الحافظ الشيرازي والفاضل الجامي وابن الفارض والفضالي في اللغات الأخرى

﴿ عمله الذي اشتغل به مدة حياته ﴾

الظاهر انه مثل غيره من علماء الاكراد اشتغل في اول عمره بتحصيل العلم ثم بعد ذلك اشتغل بالتدريس في بعض المدارس الالهية والاحتمال القوي كما ذكرنا سابقاً ان يكون مدرساً بالمدرسة الحمراء التي دفن بها بعد وفاته

﴿ سبب عشقه وهيامه ﴾

قد ذكر على افواه العامة عنه حكايات في سبب عشقه (منها) ما ذكره السجادي نقلاً عن نسخة عبد القادر العادي انه عشق (سلى) بنت الملك الكامل حاكم (حصن كيفا) لما وقع بصره عليها صدفة وهام بها حتى وصل الى درجة الجنون وكان يرسلها بالبريد كما قال في ذلك

(بالدعاء بلغ تحياتي لسلى يا بريد)

واطال في ذلك بما لا يعقل ان يصدر عن عالم جليل مثل هذا (ومنها) ما يذكره عوام اهل الجزيرة من انه كان يعشق فتاة من عائلة امرء الجزيرة في زمانه كانت تسمى (سلياً بسك كسك) اي السيدة صاحبة الاصداغ الخضراء وكان يذهب كل يوم الى مقبرة تقع قبالة قصرها ويسند ظهره الى لوح في المقبرة وينشد اشعاره الغرامية في هواها بغية مشاهدتها وكانت حرارة جسمه تسري الى اللوح حتى يصود كتثور مسجور بالنار وكانت هناك امرأة عجوز تموت على انه اذا شاهدت الملا يسند ظهره الى اللوح تمنجن عجيبها وبعد ان يذهب تأتي بمجيبها الى ذلك اللوح وتلصقه به فيعود خبزاً ناضجاً كأنه خبز في نور مسجور (ولكني) لا اعتقد بهذه الحكايات التي تشبه الخرافات بل الذي اعتقده ان الملا رحمه الله اخذته جذبة إلهية وثمة من نفحة صوفية فسكر من شراب الهبة الحقيقية حتى وصل الى هذه الدرجة من العشق الرباني وهام في هذه المهامه مثل غيره من اهل الهبة الالهية حتى فاه بهذه الاشعار التي هي في ظاهرها سكر وهيام وفي باطنها وصول الى مقامات عليا في محبة الملك العالم .

﴿ طريقته في التصوف ﴾

الذي يظهر في كثير من قصائده انه كان صوفي المنرب بقول بوحدة الوجود مثل جماعة من محققي الصوفية وانه كان تقشبندي الطريقة .

﴿ وفاته وعمل دفنه ﴾

ان وفاته كما ذكرنا مراراً في حول الحسين بمد الاف على الراجح وقد دفن في قبو ارضي بجنوب المدرسة الحمراء الكائنة على سور مدينة جزيرة ابن عمر في الجهة الغربية رحمه الله تعالى وقدس اسراره المليية آمين (هذا) ما تيسر لي جمعه من المعلومات عن هذا العالم الكبير واني معترف بأنني لم اوقه حقه العظيم ولم استوعب كافة مناقبه الجليلة ولكن عذري عدم حصولي على مواد استند منها وعدم مؤازرة احد لي في ذلك ممن عندهم شيء صحيح من ذلك فما كان في الامكان ابدع مما كان ومن الله التوفيق وعليه الاعتناء والتكفلان واريد ان اختم هذه المقدمة بقطعة من الشعر الفارسي ختم بها الشيخ سعدي الشيرازي رحمه الله مقدمة كتابه (گلستان) لكونها مناسبة للقام وهي :

(يماند ساهما اين نظم و ترتيب
زماهير ذره خاك افتاده جاي)
(غرض نقشيشست كنز ما باز ماند
كه هستي را تيمي بايم يقاي)
(مگنر صاحب دلي روي برحت
كند در كار ابن مسكين دعاي)

(الترجمة)

سبقي سنين كثيرة هذا النظم والترتيب في حالة نكوت كل ذره من تراب
جسنا متبددة في كل مكان والنرض من عملنا هذا هو ان يبق بفسدنا اثر منا
لأنني لا أرى لهذا الوجود الدنيوي بقاء فلعل صاحب ضمير حي يرسل يوماً دعاء
بالرحمة لهذا المسكين التوفى .

والحمد لله الذي بحمده تم الصالحات ونسأله السلامة والستر في الحياة وبعد
المات وصلی الله على سيدنا محمد وعلى آله واصحابه اجمعين والحمد لله رب العالمين .

ديوان الشيخ الجزري

وهو العارف الرباني والعاشر الرحماني صاحب الاسرار الالهية العجبية والاطوار
الحقيقية القريبة الذي تغي شهرته عن التنويه بشأنه وروفق كلامه يدل على علو
كمبه ورفعة مكانه الواصل الى المقام الاعلى الانوري الولي الكامل
الشيخ احمد الجزري تمده الله بسايع غفرانه وأسكنه فسيح
جنانه وأفاض علينا وابل اسراره وفيوضاته
وغمرنا بصيِّب انواره وبركاته
آمين

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بَابُ الْاَوَّلِ

نَوَابًا مُطْرِبٌ وَچَنگی فِغَانِ آهِنَتَهُ خَرَجَنگی
وَرَهُ سَاقِ حَتَا كَنگی تَشُوینِ دَلِ زَنی زَنگی
حَيَاتَا دَلِ مِيَا بَاقِ بَشُو شينِ دَا عَشْتَاقِ
أَلَا يَا أَيُّهَا السَّاقِ أَدِرْ كَأَسَا وَنَاوِلَهَا

كُو كَاتِبِ دِيمِ جَدْوَلِ كِتِ شَكْسْتَهُ خَطُ مُسَدَّلِ كِتِ
زِيَكِ حَرَفَانِ مُفَصَّلِ كِتِ كِيَهْ نِي مُشْكَلِي حَلِ كِتِ
دِزَانِي رُوْدُو عُوْدِ أَوَّلِ جِهْ نَافِتِنِ سُرُوْدِ أَوَّلِ
كِهْ عَشَقِ آسَانِ نَمُوْدِ أَوَّلِ وَلِي أَفْتَادِ مُشْكَلِيهَا

زِيْمَهْرَا وَي شَفَقِ سَعْدِي شَرِينِ لَعَلِي شَكْرِ وَعَدِي
دِنَا لَمْ شُبُهَتِي رَعْدِي عَجِيْمِ لِي زِي جَعْدِي
كِهْ دَلِ زَاتَابِ هَر چينشِ بَكْفَرِي مِي بَرْدِ دِينشِ
زَاتَابِ جَعْدِ مُشْكَلِيشِ جِهْ خُونِ أَفْتَادِ دَرِ دَلِهَا

دِنِي طَاقِ دِنِي خَاصِي مَهْ عِينشِ وَ اِيْمِنِي كَانِي
كَسِي دَسْتِ دَتِ زُدُوْرَانِي نِهَالِكِ نِي كَلِسْتَانِي
دَرِ آغُوْششِ چُوْمِي آرَدِ كِهْ آزِ دَلِ جَانشِ بَسْپَارَدِ
جَرَسِ فَرِيَادِ مِي دَارَدِ كِهْ بَرِ بِنْدِيدِ مَحْمَلِهَا

بِقُرْآنِي بَابِي أَحْمَرُ بَيْرِ خَرَابِي
 بَهْ بِيوتِ سَجْدَهٗ بِنِ لَانِي مُرِيدِنِ وَي دِينِ قَاتِي
 مُرِيدِ أَرْبِي بَصَرَ نَبُوذِ زِ فَرَمَانِشِ بَدَرِ نَبُوذِ
 كِه سَالِكِ بِي خَبِرِ نَبُوذِ زِرِ سَمِ وَ رَاهِ مَنزِلِهَا
 شَفِي ظَلَمَاتِ وَ دَرِيَابِي زُمُوجَانِ قَطِ خَبِرِنَابِي
 شَكْسِنِي كَشْتِيَابِي عَجَاجِي وَي شَفَقِ دَابِي
 زِحْرَفَانِ مَاهُ وَ سَالِ مَا نَهَاتِ دَرِ شَكْلِ قَالِ مَا
 كُجَا دَانَنَدِ حَالِ مَا سِيكَبَارَانِ سَاحِلِهَا
 مَرَا زِ أَوَّلِ چِه بِرِخَامِي كِشَانَدِ آخِرِ بَهْ بَدِ نَامِي
 زِرِ نَسْكَ سَعْدِي وَ جَامِي زِ شَهْرَتِ بِي حَسِينِ عَامِي
 بَدَنَكِ وَ بَانَكِ أَوَازِي دِيوَتِ نَعْمَهٗ يَا سَازِي
 نِهَانِ كِي مَانَدَانِ رَازِي كَزُ وَ سَازَنَدِ مَحْفَلِهَا
 زِحَافِظِ قُطْبِي شِيرَازِي ﴿مَلَا﴾ فَهْمِ أَرِيكِي رَازِي
 بَاوَازِ نِي وَ سَازِي بَهْ بِي بَرِ چَرَحِي پَرِوَازِي
 تَزَدِ مِنْ حُبِّهَا الصَّفْوَى بَهْ أَهْلِ الْهَوَى تَشْوَى
 مَتَى مَا تَلَقَ مِنْ تَهْوَى دَعِ الدُّنْيَا وَأَهْمِلِهَا
 ﴿﴾ وَلَهُ اَيْضًا قَدَسِ سِرَّةُ ﴿﴾

اِسْمِ تَهْ بَهْ مَكْتُوبِ دِدِيوَانِي قَدَمِ دَا
 حَرَفَكِ قَلَمِ عِلْمِ بِتَقْوِيمِ رَقَمِ دَا
 اَشْكَالُ وَ خَطِينِ دَاوَرَهٗ نُقْطَهٗ عِلْمِنِ
 اَنْ نَقْشُ وَ مَنَالِنِ دِخِيَالَاتِ عَدَمِ دَا

مِمَّ مَطَّلَعِ شَمْسًا أَحَدًا آيِنَهٗ صَفَتْ كَرِ
لَامِعِ زُ عَرَبِ بَرَقِي لِفَخَّارِ عَجْمِ دَا
دَا شَاهِدِ آسَا بِيَهِي وَجَنِي بِنَاسِينِ
يَكُ مَسْتِ صَمَدِ كَرِ يِكِي نَقْشِ صَمِّ دَا
يَكُ گَرْتِيَهٗ زُلْفِي وَبِكِي خَالِ نُمَانِي
آيِنَهٗ بِأَسْكَنْدَرِي وَجَامِ بِيَجْمِ دَا
أَرْوَاحِ مُقَدَّسِ شَبِّ قِدْرَانِ تَهٗ دِخْوَاوَزِنِ
نُورَا تَبَهٗ مِصْبَاحِ دِ قِنْدِيلِ حَرَمِ دَا
دَا وَقْتِ لِقَائِي بِنَهٗ حَيِّ بَيْنِ دِ بَقَائِي
مِنْ نَقْدِ دِلُ وَجَانِ دِ فِتْنَائِي بِسَلَمِ دَا
يَأْقُوتِ فُرُوشَانِ دِ كَفِّ أَلْمَاسِ شِكْسْتِنِ
أَفِ صَفْحَهٗ أَلْمَاسِ كُو نَقَّاشِي رَقَمِ دَا
يَا رَبِّ زُجِهٗ رُو لَبِ بِنَايَاتَهٗ كُشَايِمِ
سُبْحَانَكَ لَنْ أَحْصِي فِي شَأْنِكَ حَمْدًا
مِنْتِ زُخْدَائِي كُو بَعْبَدِ خُو * (مَلَائِي) *
إِكْتِيرِ غَمِّ عِشْقِ تَهٗ دِينَارُ وَدِرْمِ دَا

❦ وَ لَهٗ اِيضًا قَدْسِ سِرِّ ❦

مَشَاطَهٗ حُسْنًا أَرْكَلِ جَنَنگَالِ زُلْفَانِ تَابِ دَا
دَا عِشْقِ هِلِ بَتِ پِيلِ پِيلِ قَلْبِ مَهٗ بِي جَلَّابِ دَا
حُسْنًا حَيِّبُ وَ لُطْفِ يَارِ آفِتَهٗ دِلِ عِشْقَا غَدَارُ
لَوْ سَلَبِ كَبِرْزِي إِخْتِيَارِ وَيِ حُسْنِي أَفِ إِجَابِ

مِنْ دِي سَحَرِ زُلْفِينِ دِمَسْتِ هَاتِنِ سَمَا إِحْرَامِ بَسْتِ
چُونِ سَجْدَهٗ يَا خَالِي بِقَسْتِ لَوْ حَاجِبَانَ مَحْرَابِ دَا
رُوحُ وَرَوَانَ مِنْ حَيْبِ دِيسَا بِنْتِيسَا رَقِيبِ
رَشِيدَهٗ كِرِ مَسْكِينِ غَرِيبِ تَرِ كَا دَلِ أَحْبَابِ دَا
مَحْبُوبُ وَرَبِحَانَ پُرِ مِغْلَاقِ كِرِ كِرِ لِمِنْ جَرِگِ وَ هِنَاكِ
زَهْرَا هَلَا هَلِ بُو دَنَاكِ لَوْ سَاقِي أَوْ جُلَّابِ دَا
وَآنِ دَسْتِ وَ زَنْدُو سَاعِدَانَ مِي دَانَهٗ شَيْخِ وَ زَاهِدَانَ
مَسْتِي بَجَشَمِ شَاهِدَانَ أَوْ نِيرِ مِغْزَا سِيرَابِ دَا
مِسْكِي رَشَانِدِي اَزِ دِيمِ وَآنِ نُقْطَهٗ يَانَ هِنِ بُونَهٗ كِيمِ
لِي خَطِي رِبْحَانِي لَدِيمِ كَاتِبِ زِ نُو إِعْرَابِ دَا
نَازِكِ قَدَا نُورِيْنَ بَشَرِ أَوْ بُو لِمِنْ نَقْشِ بَصَرِ
دِينَا خِيَالِي هَرِ سَحَرِ نَائِي دِيدَهٗ لِي خَوَابِ دَا
أَوْ تَلْبِينِ نَازِكِ رَقِيبِ پُرِ دَامَهٗ فَنَجَانَا عَقِيقِ
أَوْ بَادَهٗ يَا نُورِيْنَ رَجِيقِ مَمْتِ عَيْنِ وَ هَابِ دَا
دَاخَفِ نَهٗ بِيْتِ بَرُو نَافِرِي مِي هَاتَهٗ شَهَنكَاسَا سِرِي
مَمْتِ كُو اِبِرُو دِيمِ دُرِي دِيسَا شَرَابَا نَابِ دَا
مِي هَاتَهٗ فَنَجَانَا صَدَفِ كَسِ دِي فَخُوتِ اِبِرُو مَحْفِ
سَاقِي مِجْنَسَكِ وَ نَائِي وَ دَفِ فَرَفُورِ يَا مَهْتَابِ دَا
عِيدَهٗ وَ حَيْبِي نَذَرَهٗ لِي يَانَ دِي بِقَرَبَانَ لِي ﴿مَلِي﴾
يَا رَبِّ بِهٖ بِنِيمِ رُوژِ هَلِي سَكِينِ دَدَسْتِ قَصَّابِ دَا

وله ایضا قدس سره ❦

مُنْبَجَهَ بَيْنَ مَيِّ فُرُوشِ هَرِّ سَحْرَى نَيْنِ سَمَا
بَادَهَ خُورَانِ نُوشِ نُوشِ مَانَهَ لِأُورَى جَمَا
هِنِ گُلِي بُو عَنبَرِنِ هِنِ دِشِيرِنِ اَسْمَرِنِ
هِنِ گُهْرَى دَانَهَ بَيْنِ مِثْلِ سُهَيْلِ سَمَا
هِنِ زَرِيْنَهَ پُرَسِرِنِ سَرَبِيْرِنِ دِيْمِ دُرِنِ
مِنِ كُوْدِ چَرَخِي وَهَ دِي صَبْرُو قَرَارِمِ نَمَا
صَبْرُو قَرَارِمِ كُوْبِرِ جَانُ وَ جَكْرَ هُوْرُ دَكِرِ
ظَلْمِي وَهَ رَنَكِ كِي دَكِرِ جَانِ دِيْبِرُو دِلِ تَبَا
جَانُ وَ دِلِ مِّنْ اَوْهَ حُوْرُ وَشِ مِّنْ اَوْهَ
بَادِشَهَ مِّنْ اَوْهَ اَزْ لِأَرِي وَ يِ گَدَا
يَارِي كُوْدِي اَمِ گَدَا دَسْتِ بِيْدَسْتِ مَهَ دَا
اَمِ بِيْسَمَائِي بِيْرِنِ رَقْصُ وَ سَمَائِي وَهَ مَا
گُوْتَهَ مَهَ دُرْدَانَهَ بِي اَمِ زَنَهَ وَ ثُوْرَمَهَ بِي
لَوْ بِحَقِيْقَتِ بَكِيْنِ مَسْئَلَهَ بِي شُبُهَهَ مَا
دَامَهَ بِيْدَسْتِ سُرِي جَامَا زُرْنَكِ دُرِي
جَدَبَهَ گَهَا جَانُ وَ دِلِ پِرْ شُوْشَانْدِنِ هَمَا
بَادَهَ مَهَ نُوشِي زُدَسْتِ چُوْمَهَ زِخُوْمَامَهَ مَسْتِ
نَطْرَهَ بَهَ بَحْرِي گَهَا بَحْرِي بَعِيْنِ خُوْمَا
گُوْشِ بِيْعَامِي مَدَهَ تَرَكِ مَدَامِي مَدَهَ
اَكْثَرُهُمْ فِي غَمِي اَغْلَبُهُمْ فِي عَمَا

رَفِ ذِيكَ بُونَه فَصَلْ سَرَّ بِيْرِي وَأَنْ بِأَصْلِ
حَرْفِ دِيْتِ يَكْ خَطْكَ خَطَّ كُونَمَا نُقْطَه مَا
وَحَدَّتْ مُطْلَقٌ ﴿مَلَا﴾ نُورَه دِ قَلْبَانِ جَلَا
زُورِ دِنِي مَسْتَلِي أَهْلِ دِلَانِ شُبْهَه مَا (٢)

چين چين كيرن زلفين سينا كسك اطلسا ديا قبا
ليدي نشان نابين خوبا نيكل كيرن لازم صبا
من دي صبا داي سحر ما دار بدري كير دو كر
قوس و قزح زي هاته در ديسا بزلفانرا تبا

اير و زمه ليدرا تمام عنبر فشان ين صد سلام
اي هدهدي شيرين كلام اهلا وسهلا مرحبا
من دلبرك وك درهيه محبوبي شيرين سرهيه
حسن و جمالك پرهيه بلفيس صفت مسكن سبا

شوخ و شبالا مي پرست او ظالما هنيارو مست
في نامه بي خف دي فدست في طيهان شر النبا
يو او شرينا سرپري دردانه با از مشتري
كان عهد و پيماناي بري بي فايده چون شبه هبا

مه دني پري يا دل بري لي هي لاسلوبا بري
لي كيفش به بينه ز پنجرى بي ويجت تشبيه با
دلبر مجالا نامه دي ناسي كو نيشانامه دي
نونك مخالف ني ندي هل قلبها نحوي صبا

نِي شَكَرًا سِيبِي دَسْتِ وَزَنْدِ زَانِمِ مَجَالًا نَامَه خَوَانْدِ
لِيغَانِ تَبَسُّمِ كِرِ زِقَنْدِ مَاسْتِ كَبَانِ فِي رُبَا
قَاصِدِ بِمَقْصُودَامَه هَاتِ بَا مُؤَدَه وَ أَمْرُ وَ بَرَاتِ
نِيشَانِ هِنَارِنِ هَمِ خَلَاتِ شَهْزَادَه بَا كُنْكَوْنِ قَبَا
إِرُ وَ مَجَالِ لِي هَاتِ وَ وَخْتِ دِيسَا جُوَانِ بُو مِنِ دِرْخْتِ
أَوْ لَا مَعَادَايِي زَنْخْتِ مَا كَانِ بَرَقَا خُلْبَا

سَلَوَى رَوَانِ زَرِينِ وَرَقِ جِيچَكِ ﴿مَلِي﴾ دِينِ صَدِ نَسَقِ
بَاقُوئَهَا بَحْكِي الشَّفَقِ بَحْكِي عَقُودَا كَو كَبَا (۱)

❦ وَ لَهُ اِيضَا قَدَسِ سِرَه ❦

دَلْبَرِ شَكِينَا شَكَرَكَ فَقُلْتُ يَا رُوحِي مَنِي
كُو مِنِ حَتَا خَا طِرِ هَبْتِ مِنِ كُوچِه كِمِ اَزْ بَاهَتَا
زُلْفَانِ تُو بَسِ جِينِ جِينِ بِيكَه بَسْكِينِ مُقَابِلِ دِينِ بِيكَه
بِيشَكِيشِ بِكَ زُلْفَكَ تَه بِنِ مُلْكِ خَتَنِ تَخْتِ خَتَا
دَلِ بِنْدِ دَا فَا زُلْفَكِي كَفْتِي كَمَنْدَا اَلْفَكِي
هَلِ فِي بَدِ النَّمَقْتُونِ شَيِ اَوْ كَيْفِ اصْنَعِ يَا فِتَا

زلفین بت و شیرین لبان زهرینه شبّهت عقربان
لی من ژ بسکا پُرگری اِرو نینی گرتن دوتا
نسبت پری زیبانه او وک تیر گزایک تابه او
یا من رای خلی فهل یُشبی بَشبی قامتا
مه ژ بِنجه بایار زینبی بی پُرس یک سیفک چنی
وَمَا جَنَيْتُ جَنَيْتِي اَلْقَتُ عَلَيَّ جِنَايَتَا

❦ وله ايضا قدس سره ❦

بنار فرقتی سُهتیم ژ فرق سرحتی بی دا
خَدَنگَا غَفَلَتِي نُهْتِم ژ بَرَقَا لَا مِعَا نِيدَا
خَدَنگَا فِرَقْتِي رَعَدَه دَلِي اَوْ غَفَلَتِي لِيدَت
دِیژم و رَجَبَل بَت اَوْ بَکَرِت وِی دِگَا نِيدَا
هَجِي فِرَقْتِ نَدِي هِجِرَان نَبِي مَن دَاغ و کَسِي لِينَه
ژ بِل دَرِي دِ هِجِرَانِي فِرَاقَا رُوح و جَان کِي دَا
زهر بی دَاغ و بی دَردي مه پُرسِن مَحَنَتَا عَشَقِي
چه زَانِن بی خَبَر زَانَا دَلِي دَاغ و کَسَر نِيدَا
کَسِي مَحَنَتِ دِي و فِرَقْتِ فِخوَارِي جَرَعَه يَا هِجِرِي
گِرِي وَا ن تِي مَحَال مِ ن دَفِي هِجِرَان و ز جَرِيدَا
بِدَا مَا مُحَبَّتِي بَنَدِم خَدَنگَا فِرَقْتِي دَل نُهْت
بِشَبَه مُرغِي نِيم بَسْمَل دِهَف و رَتِيم دِخُونِيدَا

بِرُوسْكَآ بَاطِنِي دَادِلْ دِپِيتِي سِينَهْ وَيِ وَرَبُو
كُو دِي بِيْتِنِ تَبِيْتَا دِلْ دِنَاكْ وَيِ نَارُو بِيْتِيْدَا
زَالْفِي شُبَهْتِي زَلْفِي مَدَامْ لَوِي قَرَارْمْ اَزْ
كُو جَانِ مِّنْ عَزِيْزِ لِرُو چُو وِدِ لَوِي دِ الْفِيْدَا
رُ مَحْبُوْبْ دُوْرْ كِرِيْمْ چَرَخِي فَلَكَ وَيِ پُرْ هَلَا فَيْتِيْمْ
زَا نِيْمْ دِي لِكُوْدَتِ مِّنْ دِ فِي دُوْرَانِ وَ چَرَخِيْدَا
حَبِيْبِي بِي خَطَا كُشْتِيْمْ بَدْرَبَا فِرَقْتِي آخِرْ
دُوِي رُوْزِي دِ زَا بِي مِّنْ كُو بَارْ اَوْتِيْرْ لِحَرْ گِيْدَا
گَلُو دِيْسَا بِيهْ بِيْنِيْمْ اَزْ چِرَا بِي وَ صَلْتِي هَلِيْتِ
بِصُوْرْمْ شُبَهْ پِرُو آ بِي دِيْبِرُوِي نُورُو شُوْ قِيْدَا
بِيْدَرِي كُو كِبَا صُحِي لِمَشْرِقْ زُهْرَهْ طَالَعِ بِيْتِ
زُحَلْ دُوْرِيْتِ بِيْشَشْ بُرْجَانِ وَ وُنْدَا بِيْتِ دِ غَرِ بِيْدَا
زُقُنْدُسْ زُهْرَهْ پِيْدَا بِيْتِ زِهِنْدِسْ مُشْتِرِي بِيْتِ دَرِ
سِيْدِي دِتِ تُرْبَا بِي شَفَقْ دِتِ قَامْتِي بِيْدَا
زِ شُوْقِ اَبْرُوَانِ بِيْنِيْتِ هَلَالْ دِيْسَا دِقُوْسِيْنَانِ
زِ خَاوَرِ بِيْتِهْ خُوْرْ شِيْدِي ظَلَامْ وَ رِيْتِ دِ تُوْرِيْدَا
پُوْرْدَانِ زِيْنِيْنِ گُلَشِنِ چِمَنْ دَا لَالَهْ بِيْشَكْفَتِيْنِ
بِيْنَفَشْ وَ چِيچَكَا نِ فِي كَرَا شَفَقْ دَا بِيكْ دِرُوْ ضِيْدَا

سَحَرَّ مَهْ عِنْدَ لَيْبِ مَسْنِينِ زِبِينَا وَرَ دُو بِشَكُورِ زَانِ
شُبُهْ ثُو تَاكُ وَ كُو يِنَانِ دِنَالِينِ أَمْ دِفِرِ قِيدَا
لِكَلْبِ آسْتَانِ خُوَهْ نَهْ پِرِ سِي قَطْ حَبِيبِ جَارَكِ
گَلُونَا يِنَهْ بِيرِي أَمْ دِفِي نِيچِيرُو رَا فِيدَا
دِزَانِيمِ شَهْسُوَارِ مِينِ غَزَالَكِ وَيِ دِفْتِرَا كِي
بِحَايِ صِينِدِي اَز بُو مَا دُو يِ فِتْرَاكُ وَ بَنْدِيدَا
چِهْ حَدِّ صَدِّ هَزَارِ جَانِ بِيْنِ دِفْتِرَا كَا حَبِيبِي مِينِ
كُو صَدِّ جَنْشِيدُ وَ كِي خُسْرُو غَلَامِينِ سَرِّ دِفِي رِيدَا
دِدَهْ سَالَانِ مُلَا زِمِ مَامِ وَ بَارِي رُو تَدَا جَارَكِ
وَ كَرَنَهْ بَارَا اَكْرَرُ رُو دِتْ هِيَهْ جَارَكِ دِسَالِيدَا
دِلُو مِزِ گِينَهْ مِينِ شَابَهْ كُو سُلْطَانِ مَهْ دِي بِيْتِينِ
زِمِينِ بَا وَرَكَهْ بِيْنِ غَامِي سَحَرِّ مِزِ گِينِ مِينِ بِيْنْدِ
شُكْرُ بِيْنَاهِيَا مِينِ هَاتِ وَ بَعْفُوبِ دِيدَهْ رُو شَنْ بُو
يُوبَا يُو سَفِي مِصْرِي لِكِنَعَا يِ بَصَرِ بِيْنْدَا
تَسِيمِ سُنْبُلُ وَ سِيْفَانِ سَحَرِّ دَا حَبَسُ وَ زُنْدَانِي
فَبُو قَفْلَا مَهْ بِي مِفْتَهْ زِرْتِ گِينِي زُقْفَلِي دَا
فِرَاقِي شَفْ بَا خِرْجُو سِي پِيدَهْ كِفَشِ بُو دِسَا
مَرِيخَا نَحْسِ آفَا بُو خُوبَا بُو رُو زِ دِشَرِّ قِيدَا
دِچَرِخِي وَ كِ نُجُومِ دِيمِ دُرُ سَمَا هَاتِينِ قِرَانَا يَكِ
هِي يِنَا بَدْرِ بُو أَوْ سِرِ پَرِي مِينِ دِي دِرْقَصِيدَا

ذَوَادِي اَيْمَنِي دَلْبَرُ نَزَامُ اَنْكُشْتِكُ اِظْهَارِ كَر
كُوخُوشِ اَنْوَارُ بَرْقِنِ اَوْ تَجْلَابُونِ دِطُورِ يَدَا
قَرَانَا زُهْرَةُ بِي مِيْنِ دِي دَبَرُ عِقْدَا تُرِّيَا بِي
زُبُرُ وِيْنَانِ دِيوِمِ عَكْسَه هِيْزِ كَفْتِي دِجَامِيْدَا
حَبِيْبِي عَزَمِ صُحْبَتِ كِرِ دِجَامَانِ لَوِ شَرَابِ اَنْبِي
دَلِ مِيْنِ دِي دُو صِيَادَانِ زُبُرِيَا نَرَا بَرِي وِيْدَا
بِتُوْلِيْنِ اَسْتَانِيْرَا فَهْ خَوْنَدِمِ مِيْرِ بِيْدَرِ گَاهِي
بِيْئِي چَاْفِي حَبِيْبِ دِيْتِمِ شُكْرُ اَنْ شَفَقَهْ مَوْلِيْدَا
زُشْكَلِ اَبْرُوِيْنِ سَاْفِي هِلَاتِيْنِ صَدِ هِلَالِ اِيْرُو
وَهْ بَدْرُكِ مِيْنِ مُقَابِلِ دِي اِشَارَتِ مِيْنِ زِعْكَسِيْ دَا
بِيْزَهْرِ خُوِيْ شَرِيْفِ خَوْنَدِمِ كُو خَدْمَتْكَارِ دَبَرِيْبِي
تَهْ بُرْجُوْرُو جَفَا دِيْنَهْ دِسْلُوْكُ وَسَعِيْ وُجْهَدِيْدَا
بِجِيْنِ وِرْدَانِ زُگْلَزَارَانِ كُو اَغْيَارَانِ بِيْدَسْتِ خَارِنِ
زُ مَخْصُوصَانِ دَرِ گَاهِي دُوْعَامِيْنِ اَوْ دِهَجْرِيْدَا
بِيْشَرِيْفَا خَوَهْ اَزْ خَوْنَدِمِ زُ لُطْفِيْ بِنْدَهْ نِيْشَانِ كِرِ
خَلَاتِ وُشْفَقَهْ وُ دِلْدَانِ شُكْرُ خَوَازِيْنِ كُو بَا خَوِيْ دَا
مِهْ هَادِرِ سَجْدَهْ بَا شُكْرِيْ لَوِيْ عَرْدِيْ مُقَدَّسِ بِيْرِ
بِمُوْگَايِيْنِ خَوَهْ دُرُسْفَتِيْنِ اَنْبِي مَالِيْ لِمَرْدِيْدَا
هِيَا بِيْنَاهِيَا جَهَنْمَانِ بُتُ وُ عَزَايُ وُ لَاتِ مِيْنِ
تُوِيْ پِيْشِ بَرِ سُجُوْدَا مِيْنِ سَحَرِ گَاهَانِ دِخَلُوِيْدَا

لِبَالِ عِلْمِ تَهْ مَعْلُومَهْ زِي زِي مَن تُو مَقْصُودِي
فِدَايِ جَانِ مَهْ دِي جَانِ بِيْتِ دِقْسْتَاوْ وِصْلُو دِي نِيْدَا
بِحُسْنَا خُو اِلَهِي كِي بَسْمُ وُ هَيْبَتِ دِي نِي
نُجُومُ وُ كَوَكَبِ لَامِعِ زُبَالَاتِيْنِ بِي بُو نِيْدَا

بِحَالِيْنِ وِرْدُو تَسْرِيْنَانِ زُقُدْرَتِ خَطِ كِشَانْدِي لِي
بِتَرْحَانِيْرِ غَمَزَا عِيْلِي سَحَرِ گَاهَانِ تَسِيْمِ لِيْدَا
كُو تُو لِي آسْتَا نِي دُوْرُ نَكِي اِيْدِي زِدَرِ گَاهِي
زُبَاخُوِي فِي رِجُوْنَا كِيْنِ دِيْبَابِ لُطْفِ وُ رَحْمِيْدَا
تُو نَارِي فِرْقَتِي زَا نِي دِكَا رِمِ اَزْ تَحْمَلِ كِيْمِ
دِيْبَارِ كُوِهْ قَنْدِيْلِيْمِ مَكْرِ فِيلِيْمِ دِعِشْتِيْدَا
زَهِي دَرْدِي مَزِيْنِ فِرْقَتِ جِكْرِ صُوْتِ آتَشِي دَا دِلِ
جِيِي صَبْرِي نَمَا چِنْدَانِ فِرَجِ مَن دِي دِصْبَرِيْدَا
﴿مَلَا﴾ بِي قَامَتَا بَكْتَا قِيَامَتِ مَن بِيچِهْتَانِ دِي
فِرَاقِي رُوْسِيَا بِيْنِ تَهْ زِي مَن جَانِي شِيْرِيْنِ جِيْدَا

﴿ وَقَالَ اِيضًا قَدْسِ سِرَّةِ ﴾

سِرِّ زُلْفَاتَهْ بِي كَلَابِ دُعَا هَاتَهْ دَسْتِ مَهْ بِي جَلَابِ دُعَا
صُوْفِيِي خَلْوَهْ نُشِيْنِ بِيْنَهْ سُجُوْدِ
هَرْدُو بِيْرِهِيْنِ تَهْ تَهْ عِرَابِ دُعَا
عَرْضِ كِي دِي بِي كَرِيْمِ صُوْرَتِ حَالِ
كُو تُوِي قِبْلَهْ اَرَبَابِ دُعَا

وَ دُعَايِ قَدَحِكَ دَرِ دَسْتَتَه
هَرَ سَحَرَ مَسْتِ مِي نَابِ دُعَا
كُلِّ اِفْتَالِ وَ كُنْزَارِ قَبُولِ
مِه چِنِي بُودِ شُكْرِ خَوَابِ دُعَا
بِرِ دُو بَرِهِي تَه وَ اِخْلَاصِ وَ بَقِي
مِه دِ بَرِ سَجْدَهٗ بِاَدَابِ دُعَا
وَ دِيكِ صَافِي تُو مَحْرَابِ بِيِينِ
سَجْدَهٗ يَكِ لَازِمَهٗ دَرِ بَابِ دُعَا
مِه دِدَلِ عُرُوَهٗ وَ ثِقَابَهٗ بِدَسْتِ
وَ تَنَابَاتَهٗ سَرِ اَلْقَابِ دُعَا
وَ اَزَلِ يَكِ جِهْتِي دَايَهٗ ﴿مَلِي﴾
هَرَمَهٗ اِخْلَاصَهٗ وَ اَسْبَابِ دُعَا

﴿ بَابُ الْاَلَاءِ ﴾

﴿ وَقَالَ اَيْضًا قَدَسَ سِرًّا ﴾

دَسْتِ قُدْرَتِ كُو هَلَا نَيْتِ وَ بَوْنَا تَهٗ قَبَابِ
بِحَمَالَا جَبْرُوتِي مَهٗ تَمَانِ پَرْدَهٗ وَ حِجَابِ
لَكَلِيْنِ تَهٗ تَرُو نَازِكِ كُو سَحَرِ كَرْتِي خُنَافِ
دِ اَبَارِيْقِ قِنِيْدَانِ وَ حَسَدِ صُهْتِ مَحْلَابِ
عَيْنِ كَافُورِيَهٗ مَشْرَبِ مَهٗ وَ حُسْنَانَهٗ يَهٗ صَافِ
لَوِ وَ عَشَقَاتَهٗ دِدَلْدَا مَهٗ فَبُو عِلْمِ عُبَابِ
مَهٗ زِ سَرِ چَشْمَهٗ حَيَوَانِ قَدَحِكَ صَافِي فُخْوَارِ
نَا حِيِي لَذَّتِ وَ ذَوْ قَا مَهٗ بِصَدِّ جِلْدِ كِتَابِ

لَوْ دِجَنگِي مَهْ دِخُونِي كُو دِ عِشْقَاتَه بَسَاژُ
مَهْ بِيژَنَانَه دِخُونِن نِي وُقَاوُونُ وُ رِبَابُ

قَهْوَه يَا تَلخِ دِ گَمَلِ زَهْرِ هَلَا هَلْ بَه دَرِي
مَهْ زِدَمَسْتِ تَه مُبَارَكِ شَكْرِ آمِيژَه مُغْلَابُ

فَلزَمِ عِشْقِي زِ بَايِ خُو مُخَالَفِ دَمَكِي
دِهَمَامَاتِ عَجَاجِي مَه لِسَرِ دَسْتِ غِرَابُ

سَحْرِي خُضْرِ عِنَايَتِ كُو بَرِي نِ چِشْمَه دِلِ
بِحَبَابِي مَه نَظَرِ دَا كُو جِهَانِ عَيْنِ سَرَابُ

بِحَبَابِي مَبَه مَغْرُورُ وُهَه سَرِ گِشْتَه * مَلَا *
بَا فَبِرِ كَفْتِيَه وِي بِيهْدَه سَرِ گِشْتَه حَبَابُ

وَه بَه هُدُهْدُ زِ سَبَايِتِ وُ بَزَانِي نِ چِيَه حَالِ
كُو لِحَالِ مَه غَرِيبَانِ نَه سُوَالِ وُ نَه جَوَابُ

هَر دُو بَرِهِي نِ تَه نَه مِخْرَابِ چِه اِيْمَانِ وُ چِه كُفْرُ
بُودُو نَابُودُ كُو يَكِنِ اَثُ چِه تَوَابِ وُ چِه عِقَابُ

وَرَه نِيْشَانِ * نِشَانِي * دَه خُوَه بِي پَرْدَه سَحْرُ
لِي زِ خُونِي بَكَه پَرِهِي زِ كُو شَهِيْدَانِ چِه حِسَابِ (۱)

﴿ وَقَالَ اِيضًا قَدَسُ سِرَّة ﴾

لِلّهِ الْحَمْدُ زِ بَارِي مَه دِدَسْتِ جَامَه لِبَالْبِ
زِ لَبِ ثُوشِ بِيَابِي دِدَلِ اِلْهَامَه لِبَالْبِ

دِرِيَا وَا نِ خَطُ وُ خَالَانِ كُو نَه حَرْفِي نِ قَلَمِيْنَه
مَه زِ قِيْضَاتَه بَه مَسْتَانَه رَوَانِ چَامَه لِبَالْبِ

مَسْتِ شَهْكَاسِ مَيَا جَاذِبَهٗ بَيْنِ رُوحِ دِدِينِ
 رُوحِ دِزَانَتِ كُو زَبَرِ لَذَّتِ عَشْتِ مَامَهٗ لِبَالِبِ
 نِيرِ گِزَا مَسْتِ زُ بَالَا چِمْنَا سُنْبُلُ وُ گُلِ تِي
 قَدَحِي تَازَهٗ بَدَسْتِ خُوهِ مَشِي دَامَهٗ لِبَالِبِ
 وَحَدَّتِ صِرْفَهٗ مَهٗ مَشْرَبِ تَهٗ چِهٖ اِكْسِيرِ وُ جُوذِ
 اَمِ لِبَالِبِ چِهٖ لِبَالِبِ بِيخُوهِ هَمِ جَامَهٗ لِبَالِبِ
 شَمْعِ وُ پَرَوَانَهٗ بِذَاتِ خُوهِ زِحَالِ مَهٗ دَدُورِنِ
 آتَشَكِ صِرْفَهٗ زُ عَشْقَانَهٗ فَوَسْتَامَهٗ لِبَالِبِ
 قَدَحَكِ تَازَهٗ زُ عَشْقِي دَا زَلِ دَامَهٗ حَكِيمِي
 زِي دَنُوشِينِ هَمِي وُ هَمِي هَمِي بِيخُوهِ جَامَامَهٗ لِبَالِبِ
 جَارِكِي گُوهِتِ (نَشَائِي) نَهٗ * مَلَائِي * وَرَهٗ بَانِي
 اَنْ دِخَوَاسْتِ مَهٗ زُ دِلُ وُ جَانِ دِهِنِ وُ كَامَهٗ لِبَالِبِ
 تَهٗ دِزَانِمِ تَهٗ دِينِمِ كُو تُوِي تُوَرِ وُ جُوذِ
 اللهُ اللهُ زِچِهٖ تُوَرَهٗ دِسَرَابَامَهٗ لِبَالِبِ
 زُ عِنَايَتِ نَظَرِي خَاصَهٗ كُو هَرِ مَصْرَعِ وُ بَيْتَكِ
 قَدَحِينِ اَبِ حَيَايِنَهٗ دِ شَمْرَامَهٗ لِبَالِبِ

﴿ وَقَالَ اَيْضًا قَدَسُ سُرَّةِ ﴾

شاهِ بَقَصْنَدَا كُشْتِنَا مِيْنِ رِمِ هَرَوَانْدِنِ بِي سَبَبِ
 دَامَهٗ چَشْمِ فُهْرُ وُ خَشْمِي رِمِ لَدَلِدَا كُو اَدَبِ
 كُشْتِنِيْنِ دِيدَارُو دِنِي بِي خَطَا هَرِ دَهٗ صَدِنِ
 هَرِ سَحَرِ دِسَا زُ تُوُوِيْنِ تِنَهٗ كِيرِي صَدِ جَلَبِ

دِي دُجْرَحِي بَنَجُمِينِ بَيْنَ تَنْزَالِ كِتِّ مَرِيخِ
مِثْلِ شَمْسِ كَرِّ كِشِينِينِ لَوَانِ نِينِ غَضَبِ
هَرِّ مَجَالَا أَوْ دِجْنَكِي بِيْتِ وَرَتِ هَرِّ جَارِكِي
رَأْسَتِ وَجِبِّ دِي بِيخِينِ صَدَّ صَدِّ مِيزْرَاقِ وَقَصَبِ
رُسْتَمِ وَجَمَشِيدِ وَخَالِدِ حَمَزَه بَانَ شِيرِي عَلِي
أَفْرِينِ يَا شَهْسُوَارِ تَرْكُ وَرَمْبَازِ عَرَبِ
لِي لَتَوَلِي آسْتَانِي چِيخِ بِهِ وَآنِ لَمَلَانِ كِرِنِ
دَرَكَهِي فَتَحِي قَبُو لِرُو لِمَهْجُورَانِ عَجَبِ
بَنَدَهٗ صَادِقِ سَحَرِ آمَانِجِ رَشْتُوَزِينِ خَوْهٗ كِرِ
مِنِ بِقَوْلِ دَرْمِينَانِ دَتِ بَرِخَدَنگَانِ بِي سَبَبِ
لَشَكْرِي قَهْرُ وَغَمَانِ وَيِ چُونِ حِصَارِ اِدَلِ بَكِنِ
كَعْبَهٗ وَبَيْتِ الْحَرَامَهٗ لِي بِنُورِ بَيْتِنِ رَجَبِ
سُفْتِينِ پُر لَمَلِ وَ مَرَجَانَانِ بِهِ مُؤَكَّانَانِ حَتَّى
دَبَدَهٗ رَوْشَنِ بُونِ بَدِينَا دِيمِ دُرِي سِيمِينِ غَبَبِ
إِي فِيهِ خُضْرِي رَا دَفِيْتِ آفَا حَيَاتِي بَتِ نَصِيبِ
دِي بَسْمِي وَجَهْدِ يَكْسَانِ بِنِ لِبَالِ وَيِ رُو زُوشَبِ
خَدَمَتَا پِيرِي مُغَانِ دِي كِتِّ كَسِي مَقْصُودَهٗ مَسِي
شِيْشَهٗ وَجَامَا زُجَاجِي إِي دَفِيْتِ دِي رَتِ حَلَبِ
جَوْرِ هِنْدِي دِي كِشِينِيْتِ هَرِّ كَسِي طَاوُوسِ دَفِيْتِ
گُوهرُ وَدُرَا بَتِيمِ بِي تَرْكِ سَرْتَبِينِ طَلَبِ

غفلتی او کَشْفِی شیرِ دَسْتِ به دَسْتِ هَاتِنِ جَگَرِ
گُوغَبِیَنَتِنَا * (مَلَا) * مَسْکِنِ مَه لِي کَرِ کَرِ کَزَبِ (۱)

﴿ وَقَالَ اِيضًا قَدَسَ سِرَّهُ ﴾

مِن دِدَلِ کُوْفَانِ هَزَارِنِ دَاعُ وِکَسْبِرِ بِي حِسَابِ
مَحْتَمًا وِرْدِينِ بَخَارِنِ وِينِ دِدَلْدَا صَدِّ نِشَابِ
صَدِّ نِشَابِنِ مِّن دِدَلِ اِیْرُو زَخَارِنِ صُورِ مِکَلَانِ
بَکْ بَکْ بَیَنکَانِ چَفِی بُونِ چُونَه جَرِ گَبْدَا کَلَابِ
پَرِ بُوَانِ جَرِ حَانَ خُو تَبِرِنِ لَوِ کُو دِي دَر مَانِ ذِکِرِ
شَرَبَتُ وَا فَا حَيَاتِي شَکْرُو قَنَدُو مِکَلَابِ
گَرْدُو صَدِّ بَیَنکَانِ دَنِیغَا دَلِ بُوَانِ دِي خُوشِ بُوَانِ
هَرْدَمَا کُو کَبِ بَدِنَا نَجْمِ وِ پَرُو بِنِ بِي حِجَابِ
زَهْرَه وُو عَقْدَا ثُرَبًا کَشْفِی بُونِ اُو دِ شَرَقِ
سَابَه يَا بَخْتِي مَه دَا بِي مَا لَسَرِ پَرْدَه وِنِقَابِ
وَا زِگُونِ دَوْرِي نَمَا مِّن چَرِخِ وِ بَا بِي لَو لَبَانِ
کُو کَبَانِ سِیرَا مُخَالَفِ گِیْرَتِ وُو نِکَلِ کَرِ حِسَابِ
فِيکِ کَتِنِ شَمْسِ وُو زُحَلِ اِیْرُو دَبُرْ جَا عَقْرَبِي
سِیْفِ چُو دَسْتِ مَرِيخِي مُلْکِ دَلِ لَو بُو خَرَابِ
لَو تَنْزَلِ کِرِ مَرِيخِي نُوبَه چُو دُورَا زُحَلِ
چُو طَرَفِ مِهْرَا سِپَهْرِي نَزَلِي عَرْدَانِ عَذَابِ

لَو به شش بَرُجان عَطارد ز آفتابی دُور بُو
لی زُحل بُو مُشتری آفیتَه چَرخی انقِلاب
شوشی نَظماً نُجومان هینَتنا چَرخ و بَرُوج
لَو لَو ضَعک دَرَنه یَتین مَاه و زُهره و آفتاب
مُنقَلِب مِن دِی مَنَازِل فَاژِی اَو سِیری دِکِن
یَک یَک خُون زِی دِبارن آتَش و لَمَع و شهاب
زُهره چَنگی اَف سُواژ دِی اَو زِچَنگ آفیتَه چَنگ
خوش لَی قَانُون وِی گُوه دَه تُو قَانُون وُربَاب
اَز دِیَم آخِر زَمَانه دِی قِیامَت رَابِین
لَو شَقَاتاری کِشان دِی نَهشت اَسود غُرَاب
خوش لَی عَالَم سیاه مَاسِیر و کَو کَب قَط تَمَان
اَز زِی رُوژِی دِیر سَام آخِرِی زُو کِر شتاب
اَف نَه اَو اِقْلیمَه یاشَمَس و کَو اکِب تِی بَسِیر
اَز نَه وِی عَر دِی دِیَنیم بَا کُولِ اَو مَاهِتَاب
بِن و طَبَارک مَه دِی و رُبُو دِیَم و نَدَا کِریم
دَامَه بَر پَنجَه و کَلابان هَلْفِر اَن دِیم و کَ عِقَاب
سُفَلَه وِی لَی سَام و آفِینیم زَمینا ظَلَمَتِی
لی کُو هَشیارم گَلو یان خُونه مِن دِی بی به خَوَاب
دِیوی مَلَمُون و مُتَافِق اِی خُدِی رُورَش کِرِی
مَآ پِیالا هَلکِشِیتِن عاقِبَت جِی بَت صلاب

اهرمين تعليم دابو ابيضي دست تي هبو
پر بني تعليم و راڻي هاڻبو چوبو خطاب
سرپري علت زاني سحر يا ابيض دکت
پر غلط آرزان مه دي در حق خواه او عالي جناب
آه ايامين وصالي وه کو خوش بورين و چون
او شرابا عيش و نوش ما ايش بر من سراب
شربتا شيرين لبان زهرا هلاهل بو دنان
لو بنار فرقتي آخر لين دل کير کباب
هدهدک خوش طبع مين لرو دفي هر وک نسيم
دا پيال دلير هنادا بانيا ديسا جواب
عرض حالي من بگوناڻي بعنوان ادب
آستان بکرا زيارت چتر و سيوان و طناب
داد چشمان من ورينا خاک هر وک تونيا
يا حبيب بي لي نهاي بانيا وي او ثراب
هر کسي راڻي دبختي جار کي مهدر بکت
خير هفتي حج ددريت بلکو بهتر او تواب
و غده دابو دي شهيد کم وي بشيري خوي شريف
مانبي لرو پشيمان او ژتد پيرا صواب
شرح حالي من (ملا) نارت بياضي هي تمام
في سوادى گرچه هر دم زي ږين صد انتخاب (۲)

وقال ايضا قدس سره

لَوْ سَحَرَ جَوْلَانٌ دَدَتْ بَائِي صَبَائِي رَأْسَتْ وَجَبَّ
سُوسِنٌ وَسُنْبُلٌ بِهِ مَسْتَيٌّ بَيْنَ سَمَائِي رَأْسَتْ وَجَبَّ
دَاؤِ عَرَابَا دُو نُونَانَ سَجْدَةَ بَيْتِ أَسْوَدِ حَجَرِ
دَلِ بِهِ مِيزَانَ مَا هِيَ نَوَابِرُ وَنَمَائِي رَأْسَتْ وَجَبَّ
دَلِ زَيْسِنَا فَنَفْلِيْنَ بُو فِرْدَا خَلَا سِيَاهِ
شَهْرٍ زَلْفَا شَبَائِي دَالِ دَائِي رَأْسَتْ وَجَبَّ
عَالَمَكِ وَيِرَانَ زَلْفِيْنَ تَهْ زَرْنَكِ عَثْبَرِي
جَرِيخُ وَبِرُو أَزِي دِدَنْ جَارَكِ لِبَائِي رَأْسَتْ وَجَبَّ
خَنْجَرُ وَنِيرُ وَتَبَرُ بَارِيْنَ شِبَهْ بَرَقُ وَبُرُوسَكِ
مِصْرِيَانَ لَامِعِ زَالْمَاسَانَ دَدَائِي رَأْسَتْ وَجَبَّ
طَيْرِكُ وَعَقْدُ وَشَرَابُ وَتَشْرِكُ وَبَرْكُ وَوَرَقُ
هَرِّ بَلَرُ وَوَجْدَبَهْ بِيْنَ يَأْقُوتِ تَائِي رَأْسَتْ وَجَبَّ
بَشْكُوِيْنَ بَنْدَا كِرِيْبَائِي زَرْنَكِي كَوِ كِبَانَ
بَرَقُ وَنِيرُ وَزَيْنُ زُخُورِ شَيْدِي فِدَائِي رَأْسَتْ وَجَبَّ
كَوِ كَبُ وَقُونِسِ فَرَحُ لُوْلُوِي بَنْدَا حَيْدَرِي
نِيْنَ طَوَافَا زَلْفُ وَخَالِيْنَ دَلِ رُبَائِي رَأْسَتْ وَجَبَّ

دِل دِخُونِتْ زُلفُ وُ خَالانِ دِيمُ وُ بِالآيِينِ زُتُورُ
 هَرُ بِقَانُونِ مُودَهَ بَاغِيْبِي زُنَائِي رَاسْتِ وُ چَپِ
 زَنگِيانِ جُوشَنِ فَهَ بَسْتِنِ پيشِ بَرِي جُوقَا حَبَشِ
 دَابَرِ سْتِنِ بِنَكِ بَهَ بِنَكِ چُونِ بَرِ لُو آيِي رَاسْتِ وُ چَپِ
 چِنگَا چِنگَا بِشَكُوانِ آوازُ وُ دَنگِ زَرِ گُوانِ
 صَدَ مَلَايِكِ گَهَ دِدِنِ بَرُويِ نَو آيِي رَاسْتِ وُ چَپِ
 لَوُ زِ عِشَقَاوِي دِنَالِنِ بَا زَنُ وُ بَرِ لُكُ وُ وِرَقِ
 جَذَبَهَ بَا دِلِ مَنِ زُ رَمَزَا وُ اَنِ گِهَائِي رَاسْتِ وُ چَپِ
 زُ هَرَهَ وُ عَقْدَا تُرَبَائِي دِ شَرَفِي كَشْفِي
 لَيْلَةُ الْقَدْرِي زِ مَغْرِبِ پَرْدَهَ دَائِي رَاسْتِ وُ چَپِ
 زُ هَرَهَ رَنگِي مَاهِ وُ خُورِ شِيدِي زِ بِالَاوِي نِمَا
 لَوُ دُ وُ كُ وُ كَبِ چُونَهَ فِيرَا اسْتِو آيِي رَاسْتِ وُ چَپِ
 يَشَهَ اَبِو آيِي زُ خُلُويِ حُورِيَا قُدْسِي سِرِشْتِ
 صَدَ هَزَارَانِ حُورِ قُدْسِي تِنِ لِقَائِي رَاسْتِ وُ چَپِ
 مَا مَلَايِي اَزِ لَبِي لَعَلِ آبِ حَيَوانِ بَتِ نَصِيبِ
 قُدْسِيانِ رَا گِرِ نِينِ دَسْتِي دُعَائِي رَاسْتِ وُ چَپِ

﴿ باب التاء ﴾

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

نِيرِ گِزِينِ شَنگِ دِمَسْتِنِ چَپِ وُ رَاسْتِ
 سَاقِيانِ جَامِ دِدَسْتِنِ چَپِ وُ رَاسْتِ

رَاسْتُ وُجَبُ نَيْنِ جِگَرُ وُ سِنَهْ كَلَابُ
 عَرَعَرِينِ شَنَكِ دِمَسْتِنِ چَبُ وُ رَاسْتُ
 ثُوخُ وُ عَلَا كُو خُو بَا بُونِ زِ عَجَمِ
 عَرَبَانِ تَبِ شِكْسْتِنِ چَبُ وُ رَاسْتُ
 بَرُ فِهْ شَرَقِي دِ سَحَرِ وُ سَتَايِنِ
 هِنْدُ وُ بِنِ رُوژِ پَرَسْتِنِ چَبُ وُ رَاسْتُ
 قَيْنَصَرِي رُو مِي لَسَرَحَدِ فَرِنَكِ
 طُوبُ وُ زَنْجِيرِ فِهْ بَسْتِنِ چَبُ وُ رَاسْتُ
 هَرُ دُو دَسْتِنِ خُوَهْ حَمَائِلِ شَفَهْ كِي
 مَهْ زُبُوبَارِي دِخُوسْتِنِ چَبُ وُ رَاسْتُ
 فِهْ * مَلِي * سَرَبَرِي بَا حُورِي صِفَتِ
 مَدِ مَلِكِ دَسْتِ بَهْ دَسْتِنِ چَبُ وُ رَاسْتُ
 وَقَالَ اِيضًا قَدَسِ سِرَهْ

گَرِ رُوِي حُورِي سِرِشْتِي عَشُوَهْ بَكِ اِظْهَارِ بِيْتِ
 دِي بَهْ بِيْتِ نَارِ خَلِيلِ اللّٰهُ وُ دُوژَهْ سَارِ بِيْتِ
 وَرِ زُبُرِ پَرْدِي بَدِي بَيْنِضًا بَهْ مُعْجِزِ بِيْتَهْ دَرِ
 شَمْسِ وُ كَوِ كَبِ دِي هَلِينِ عَالَمِ تَوِي اَنْوَارِ بِيْتِ
 وَرِ زِعْكَسَا خَمْرِيَانِ قَوَسِ قَزَحِ دِتِ يَاسَمِينِ
 دِي گُلِ وُ رِنَحَانِ بَهْ بَارِنِ تِكِ وُ تِكِ گُلْزَارِ بِيْتِ

شَمْعِ دِي جَانِ دَتِ زُشَوَقِي يِتَهٗ بَرِ صُبْحِي نَفْسِ
نَارِتِ آخِرِ گَرِ بَهٗ مُوبِكِ بَحْتِ زُلْفَا يَارِ بِيْتِ
سَلْسِلَا بَحْتِي زِخُونَا دِلِ بَرِ آنِ زُلْفَا بَهٗ چِينِ
دِي خَطَابِتِ نَاغِ مِسْكَ اَرِ نَافَهٗ تَا تَارِ بِيْتِ
طُوقِ گَرِ دَنِ حَلَقَهٗ زُنَّارِ زُلْفَا يَارِ مِيْنِ
دِي كَلِيْتَا كَلْبِ عَشْقِي حَلَقَهٗ يَا زُنَّارِ بِيْتِ
عَقْدِ اِحْرَامِي دِعَشْقِيْدَا كُو پِيْرِ عَشْقِ بَسْتِ
دِي چِهٖ غَمِ گَمِرِ خَرَقَهٗ رَهْنِ خَا تَهٗ خَمَّارِ بِيْتِ
گَزْمَهٗ يَكِ قَوْمِي شَمِيْنِ عَاشِقِ بَهٗ نِيْفَا دِلِ كَبِيْتِ
دِي زُجَانِ دَسْتَانِ بَهٗ شَوْتِ خَاسَمَا كَفْتَانِ نُوبَارِ بِيْتِ
وَرِ زُفُو سِيْنَانِ بَهٗ مِيْزَانِ يِتَهٗ دَرِ جُوْتَاكِ خَدَنَكِ
دِي جَكَّرِ بِيْتِ پَارَهٗ پَارَهٗ سِيْنَهٗ تَارُو مَارِ بِيْتِ
خُونِ زِ مِيْلَاكِي بَدْرِ بَا خَنْجَرِي گَرِ يِتَهٗ دَرِ
بُو شَهِيْدِ عَشْقِ اِيْدِي دِي زِ كُو هَشِيَارِ بِيْتِ
دِي زُوَانِ لَعْلَانِ شَفَا يِي دِلِ يِقَانُونِ طَلَبَهٗ كِيْتِ
دَا اِشَارَتِ خَوْشِ بَكِيْنِ هَرِ چِي كَسِي بِيْمَارِ بِيْتِ
بُلْبُلِي مَجْرُوْحِ عَشْقِي طَاقَمَا خَارَانِ نِهِنِ
دِي كَلَا فَا رِيْشِ سِيْنَهٗ بِشَكُو كِ يِي خَارِ بِيْتِ
هَرِ دِي بَا زِي صِفَتِ دِي صِيْدِ تِيْمُونَكِ وَهٗ يِي
فِرُو پَرُو آ زِي هَمَا يِي پَنَجَهٗ يِي شُنْقَارِ بِيْتِ

بارِ دِي حَاكِمِ بَيْنِ قَوْلِ رَقِيَّانِ گُوَهْ نَهْ كِتْ
 شاهِ مُلْكِ دِلْبَرِي دِي فَاَعْلَكِ مُخْتَارِ بِيْتْ
 دِلِ بِيْطَلْمِي نَا صُوْزِي غَنَجْ وَ خَطُوْ خَالِنِ دِيْدَلْ
 خَيْرِ خَوَاهِيْنِ دَوْلْتِي مِيْرِي زُوَانِ گُوَهْنْدَارِ بِيْتْ
 طَيْرِ دِلِ بِي طَمْعَكِي نَا يِتَهْ دَسْتِ شَهْرَاْدَهْ يَانِ
 قُوْشِجِي شَاهِيْنِ دِدَسْتِي وَي دِي آزارِ بِيْتْ
 بِنْدَهْ بَاخُوِيْ بَهْ نِيْتِ دِي مِيْلِ سِيْمِ وُزْرَا نَهْ كِتْ
 دَا عَطَا يَا پَادِشَاهَا نِ بِي حِدُوْ اِذْمَارِ بِيْتْ
 سَارِ دِيْتِ دِلِ مَا بَهْ صَدِّ جُوْزُوْ جَفَا يَانِ ذَرَهْ يَكْ
 عَشَقِ طَبَعَتِ نَارَهْ هِنَكِي دِي بَهْ جِتِ دِزُوَارِ بِيْتْ
 لَشْكِرِي عَالَمِ مَكْرِي يَكْ سَرْتَهْ دِزْمِيْنِ بِيْنِ * مَلَا *
 غَمِ بَهْ مُوِيَكْ نَا كَشِيْنِي گِرْتَهْ دِلْبَرِ بَارِ بِيْتْ
 ❦ وَقَالَ اِيضًا قَدَسِ سِرَّةِ ❦

قَلْبِي مَهْ شُبِهْ زِيْرِ زَفِيْضَا نَهْ جَلَا گِرْتْ
 مَارُوْسِيَهْ وُصْفِرِ صِفَتِ رَنَّا كِ صَفَا گِرْتْ
 تَشْبِيْهِيْ بَهْ جَدُوْلِ مَهْ دِنِيْفِ آتَشِيْ عَشَقِي
 دِلِ قَلْبِ حَقِيْقَتِ بِيْتِ وَا كَسِيْرِ هَمَا گِرْتْ
 سَالِكِ كِيَهْ هَاتِيْ زِمَجَا زِيْ بَهْ حَقِيْقَتِ
 صُوْرَتِ نَهْ شُنَا سِيْ وِ مَعْنِي نَهْ فَنَّا گِرْتْ

تَنْهَانَهُ لِيْنِ . لَامِعِ حُسْنَاتِهِ شَفَقُ دَا
عَالَمٍ بِهٖ خَوْهٖ وَيِ حُسْنِ وَجَمَالِي دِخَوْهٖ دَاغِرْت
تِيغُونِ دِدَسْتِي تَهٗ زَهِي دَوْلَهٗ وَ اِئْبَالِ
هَر چِي تَهٗ بَرِي دَامِ دَثُورَا خَوْهٗ هُمَاغِرْت
جَانِي خَوْهٗ مَهٗ كِرِ دَانَهٗ دَا اِنَا كُو قَدَايِي
اَهُو صَفَتِ اُو بِي حَسِيَا رَاهِي خَطَاغِرْت
عَنْقَا نَهٗ شِكَا رَا كَسَهٗ دَا اِنَانِ تُو بِهٖ چِي نَرِ
دَا اِنَا كُو لَمَنْقَا تُو نَدِي بَادِ هُوَاغِرْت
هَر كَسِ سَحَرِي طَالِبِ تَشْتِكِ بِهٖ چِمَنْ هَاتِ
هِنِ سُو سُنِ وَ هِنِ سُنْبُلِ وَ هِنِ زُلْفِي دُو تَاغِرْت
دَسْتِي مَهٗ سَحَرِغِرْت وَ بَرِي نِ سَيِرِ حَبِيبي
فِي الْحَالِ رَقِيبي زُحْسَدِ لِرَزَهٗ وَ تَاغِرْت
اُو كَبِكِ خَرَامَانِ كُو دَكُو زِي لَقَبُو هَاتِ
شَاهِي نِ قَضَايِي بِهٗ تَغَا فُلِ زُخَوْهٗ رَاغِرْت
زِنَهَارِ كَسِي دَسْتِ بِهٗ بِيْتِ اَرْقَمِ سَرُوِي
بِي عِشْوَهٗ لَمَلَانِ نَهٗ بِي تَسْلِيْمِ زَهَاغِرْت
صَبْرِي بَرِي شِيْرِي نَهٗ وَهٗ اُسْتَا دِ خَبَرِ دَا
لُو دِلِ مَهٗ بِهٗ تَحْلِي وَ غَمَانِ خُرْمِ شَاغِرْت
هَر تَشْتَرُو شُو كِي نِ كُو حَبِيبي مَهٗ لِدَلِ دَا
مِنْ بَكِ بِهٗ بَكِ وَ تِي كِ لِدَرْدِي خَوْهٗ شَفَاغِرْت

عاشِقِ زُغَمِي سَايَهٗ وَيِ جَامِ طَلَبِ كِرِي
 پُرِ عَقْلِ دِدِيرِتْ مَهٗ زُ قِسْمِ حُكْمَا گِرِتْ
 صَفْ صَفْ نَهٗ تِنِي گَزْمَهٗ دِبَارِنِ زُ كِفَانَانِ
 دِلْ كَا كَلُّ وُ زُلْفَانِ دِكَمَنْدِي بِهٗ تَبَا گِرِتْ
 دِيَوَانَهٗ هَرِّ نَيْتَهٗ دَفِي سِلْسَلَهٗ وُ بِنْدِي
 كُو مُسْتَحِقَهٗ خُسْرُوِي خُوبَانِ بِهٗ جَزَا گِرِتْ
 بِيُوَسْتَهٗ دُو فِيرِسِ زُمَرَا دَا بَرِزِينِ دِلْ
 زُلْفَانِ بِهٗ جَبُّ وُ رَاسْتِ لَا وُ غَلْمَهٗ جَمَا گِرِتْ
 قَوْسِ دُو هَلَا لَانِ كُو لِسَرِ بُرْجِ اُسْدِ بِيْتِ
 بُو شَهْرَهٗ دِعَامِي عَمَلِ اُنْ كُشْتِ نُمَا گِرِتْ
 شِعْرَانَهٗ * مَلَا * سَحْرِ شَكْرِ رِيْزَهٗ بِمُعْجِزِ
 زَانِمِ زِلْبِ لَعْلِ تَهٗ اَفْ لَفْظُ وَا دَا گِرِتْ
 وَقَالَ اَيْضَا قَدَسِ سِرَهٗ

مَحْبُوبِ بِهٗ دِلِ بِيْتِ مَهٗ بَا فَرَا زِ چِهٗ حَاجَتِ
 عَنَقَا بِهٗ خَوَهٗ بِيْتِنِ فِرُو پِرُو آزِ چِهٗ حَاجَتِ
 نِي دُوْرَهٗ حَبِيْبِي مَهٗ چِهٗ فِرِيَادُو فَنَانِ كِيْنِ
 وَيِ گُوَهٗ لِضْمِيْرَا دِلَهٗ آوَا زِ چِهٗ حَاجَتِ
 گُو سُوْخْتَهٗ مُرَا دَا خَوَهٗ زِمِيْنِ طَلَبَهٗ كَهٗ اِيْرُو
 مِيْنِ گُو زُ كَرِيْمِ طَلَبَهٗ وُ دَاخْوَا زِ چِهٗ حَاجَتِ

مِنْ نَالَةٍ رَفِيقِينَ غَمٌّ وَ تَحْلِينَهُ مُصَاحِبِ
فَرِيَادِ اَنِيسِي مِنْهُ دَمَسَازِ چِه حَاجَتِ
دِلْدَانِ وَ نَوَازِشِ چِه نَه دُشْنَامِ بَسِينِ مِنْ
پُر دَرْدُو جَفَا حُرْمَتِ وَ اِعْزَازِ چِه حَاجَتِ
صُحْبَتِ بَه مَيِ وَ چَنَسْكَ حَبِيبِي مَه بَه فَيْتِينِ
فَرِيَادُو فِقَانِ مَه نَه بَسِ سَازِ چِه حَاجَتِ
رَازِينِ مَه چِه حَاجَتِ وَ كُو غَمَّازِي بَرِآنِي
اَشْكِينِ مَه بَسِينِ دِيدَه غَمَّازِ چِه حَاجَتِ
هَر لَحْظَه چِه حَاجَتِ كُو بِنَازَانِ بَه كُشُورِي مِنْ
جَانَا زُخْوَه قُرْبَانِ تَه مَه نَازِ چِه حَاجَتِ
تَاجَنَدِ بَه هَجْرَا خَوَه نُومِنِ تَجْرِبَه اِنْسِي
زِيرِي زُخْوَه خَالِصِ مَحَكِّ وَ گَازِ چِه حَاجَتِ
حَاجَتِ نِيَه جَانَا بَدِي بِيضَا بَدَرِ آيِينِ
اِنْكَارِ دِدِينِ دَا نَه بَتِ اِعْجَازِ چِه حَاجَتِ
اَسْرَارِ اَزَلِ دِي دَا بَدِ بِيْنَه ظَهُورِي
اَنْجَامِ سَرِ اَنْجَامِ زِ اَفْآزِ چِه حَاجَتِ
گَر لُولُو مَنشُورِ زِ نَظْمِي نُودِ خَوَازِي
وَرِ شَعْرِي ﴿مَلِي﴾ بِيْنِ تَه بَه شِيرَازِ چِه حَاجَتِ

وقال ايضا قدس سره

کَسْ يَهْ دَادَامَهْ نَهْ پَرَسْتِ گِلَهْ وُدَادِ چِهْ کِتِ
نَهْ نَهْ بَتِ دَادِرْسَكِ بِيَهْدَهْ فَرِيَادِ چِهْ کِتِ
بِهْ شَرِيَنِي نَهْ گِهْتِ دَسْتِ اَگَرِ رُسْتَمِ بَتِ
دِي بَهْ بَازُوُوْ مِلَانِ شُبُهْتِ فَرِهَادِ چِهْ کِتِ
فَاعِلِكْ لَازِمَهْ دَا فَعْلُ وَاَثَرِ پِنْدَا بَتِ
گَرِ تُو حَدَادِ نَهْ بَتِ کُورَهْ حَدَادِ چِهْ کِتِ
مَمَكِنِكْ دِي هَبْتِنِ دَا کُو طَلَبِ حَاصِلِ بَهْ بَتِ
صَيَدُو بِيچِرِ کُو نَهْ بَتِ تُولَهْ صَيَادِ چِهْ کِتِ
هَر گِلِ وُسْتَنِكْ دِي بَتِنِ زِيَرِ بَتْدِيَرِ حَكِيمِ
قَابِلِيَّتِ کُو نَهْ بَتِ حَكَمَتِ اُسْتَادِ چِهْ کِتِ
کَانَ بَهْ گُو هَر چِهْ بَهْ کِتِ گُو هَر اَگَرِ يَاکْ نَهْ بَتِ
تُو بَصِيْرَتِ نَهْ نَهْ بَتِ سِيْرَتِ اَجْنَدَادِ چِهْ کِتِ
زِيْرُو زِيُوْرُو دِكِرِنِ جَلْبِ قُلُوْبَانِ حَاشَا
حُسْنُ وُسْرُو ذَاتِي نَهْ بَتِ قَامَتِ مِيَادِ چِهْ کِتِ
عَاشِقِي مَسْتِ بِيَشْتَقِي نِيَهْ حَاجَتِ بَهْ مِيَبِي
وَارِدِي وَاَرْدُو اَحْوَالِ بَاوْرَادِ چِهْ کِتِ
تَهْ غَيْرَضِ نِيَكْ کَتِنَابِكْ وَاَلِيَكْ مُرْشِدِ بَتِ
سَالِيکِ وُ طَالِبِ اِرْشَادِ بَهْ بُوغْدَادِ چِهْ کِتِ

جَهْدَهُ وَسَعَىٰ وَطَلَّبَ بِي أَتْرَكْ صَافِي نَهْنِ
تُونَه بِي پَرْدَه نَشِين چَا كَرُو قَوَادِ چِه كِت
چِه اَتْر دِي لِبَرِي خَارَه بِيه كِت قَطْرَه آب
قَلَمِي مَه بَدُوسِي قَطْرَه زُهَّا دِ چِه كِت
دِي رُحَقْ جَا ذِبَه بِكْ دِل بِيه گِرِت وَرَنَه *مَلَا*
زَا زَلْ گَر تُو هِدَايَت نَه بَت اِرشَادِ چِه كِت

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

أَوَّلُ كُو بَارِي دَامَه بِكْ ذَرَّه بِكْ عِنَايَت
قَسَمَت مَه خَمَرُو جَامَه دِدَفْتَرَا هِدَايَت
حُسْنُ وَجَمَالِ جَانَانِ نَادِيرَتِي تُو پَايَانِ
هَر چِه نَه بَت بَدَايَت اصْلَا نَهْنِ نِهَايَت
فَيْضًا عُلُومِ حِكْمَتِ جَامَا صَدَفِ كُو گِيرَا
مَه زِدَسْتِي مُغْبِجَانِ دِبَت بِيه مِصْحَفِ وَبِه آيَت
عَارِفِ حَتَّى نَه تُو شِي زِدَسْتِي مِي فِرُوشِي
غَائِبِ نَه بُو زُهوشِي پَيْنْدَانَه كِرِ وَلايَت
كُنَاهُ وَزُهْدُ طَامَاتِ هَلْنَا گِرِت خَرَابَاتِ
كَسِي بِيه نِي دَرِي رَتِ دِنِي بِيه كِت رِعَايَتِ
عَشْقِي زِهَرْدُو چَشْمَانِ أَوَّلِ دِدَلِ اَتْر كِرِ
لِي ذَرَّه ذَرَّه آخِرِ صَوْتِي كِرُو سِرَايَتِ

شَاكِي السَّلَاحِ هَرْدَمَ بِهِ كُشْتِنَا * مَلِي * بِيَت
 گَازَنْدَه بَانَ زِكِي كِيَمِ زِكِي بِهِ كِيَمِ شِكَايَت
 جَامَا دِدَسْتِي شَاهِدِ زُنْگِي زِدَلِ دَشُوْتِي
 پِيْرِي مُعَانَ زُرَنْدَانِ وَه وَه دِكِرِ رِوَايَت
 اَطْوَارِ عِشْقُ وَ مَسْتِي اَسْرَارِ بُتِ پَرْمَسْتِي
 تَقْرِيرِ صَدِ رِوَايَتِ نَاكِتِ لِبُو كِفَايَت
 لِيَطْمَانَ قَلْبِي عَيْنِ الْيَقِيْنِ دِبَخْشَت
 عَيْنِ الْعِيَانِ دَفِيْتِيْنِ كَفَايِ نِهِنِ دِرَايَت
 مِيْرِي وَ پَادِشَاهِي مُوِيَكِ لِيَكِ * مَلَايِي *
 نَادِمَ بِهِ مُلْكِ عَالَمِ يَكِ ذَرَّةَ يَكِ عِنَايَت
 وقال ايضا قدس سره ❦

عَرَعَرُ خَرَامَا بِقَدُو قَامَت
 يَكِ بُوسَه دَامَه بِهِ صَدِ قِيَامَت
 يَكِ بُوسَه بَخْشِي اَوَّلِ بِاِحْسَانِ
 اَخِرِ لِيْنِ كِرِ جُرْمُ وَ غَرَامَت
 زُوْنَسْكَ وَ زَرَقِي دِلِ دَايَه شُوْتِيْنِ
 جَامَا صَدَفِ بِيْنِ رَنْدُو كَرَامَت
 زِهَرْدُو وَ چَشْمِيْنِ تَهِي مَسْتِ وَ خُوْتِرِيْزِ
 نُورَادُو وَ چَشْمَانِ كِي دِي سَلَامَت

لِدَرْدُو إِشَانِ بَيْنَكَانُ وَ نِشَانِ
مَهْ زِهَرْدُو وَ چَشْمَانِ كِفِشِنِ عَلَامَتِ
رُسُوآيِ عِشْقِي تَنْهَانَهْ اَزْ بَوْمِ
كَسْ دِي زَمَانَانِ حُبِّ بِي مَلَامَتِ
دُو سَجْدَهْ فَرَضِنِ فِي الْحَالِ بَهْ بَيْنِ بَرِ
دَمَا خُوِيَا بِنِ اَوْ قَدُو قَامَتِ
دَا عَيْبِ رَنْدَانِ نَهْ كِي بَهْ بَادِي
نُفُوسُ قَوْمِ يَهَا تَسَامَتِ
﴿ مَلَا ﴾ لِعُمْرِي بِي فِينْدَهْ بُورِي
كِي شَا بَهْ زُورِ اَنِ قَهْرُو نَدَامَتِ
﴿ بَابُ الثَّلَاثِ ﴾

﴿ وَقَالَ اَيْضًا قَدَسَ سِرَّهُ ﴾

عُمْرِي ضَايِعِ بُومَهْ بِي دَلْبَرِ عَيْثِ
وَيِ نَهْ فِي عُمْرِي مَهْ بُورِي بَرِ عَيْثِ
دَلِ اَمَانَتِ دَا بَهْ نَا اَهْلَانِ نَهْ دِي
لِي بَهْ نَا اَهْلَانِ مَهْ دَا كُوَهَرِ عَيْثِ
دَادِ سَيْرَا عِشْقِي بِي دَلْبَرِ نَهْ جِي
لِي دِدِتِ سَيْرَاتَهْ بِي دَلْبَرِ عَيْثِ

پُر دِی وَصَلِی مَه سَعُو وَجَهْدَه دَا
جَهْدَه وَ سَعِیَا مَه هَاتِن دَرَعَبْت
آه وِی کُشْتِم بِه دَرَبَا خَنْجَرِی
مَادِ مِیلاکِی دَرْت خَنْجَرِ عَبْت
دِلِ زِ دَرَبَا کَاشُوَان بُو پَارَه پَارِ
گُوئی دِمِیْدَانِی دِیْت صَد کَرِ عَبْت
مَهْدَرَا نِی سُخْتَه اِرُو بِکِن
ازِ دِیوْم نَابِت آفِ مَهْدَرِ عَبْت
کَفِشَه مَعْنِی کِی لِوَح سِیْمِ دِی
نُقْطَه مَسْکُ وَ خَطِی عَنبَرِ عَبْت
دَا * مَلَا * هَشِیَارِ بِنِ لِی پُرِ کَسَانِ
سِیْنَه پُرِ لِدَانَه سَنگُ وِ بَرِ عَبْت
وقال ایضا قدس سره

نَامِ عَنبَرِ شِکْنِی بَیْتِ زِ عَنبَرِ مَه کَه بَحْتِ
بِلِ زُوِی سِلْسِلَه وَ زُلْفِی مُعْتَبَرِ مَه کَه بَحْتِ
نُکْهَ لِیْیِ وَ زِیْیِی بِه وَرِن قَنْدُو نَبَاتِ
زُلْیِی لَعْلِ شِکْرِ یَزُو وَ شِکْرِ مَه کَه بَحْتِ
بِه سَرِ اَنگِشْتِ عَقِیْقِی بِه دَه فَنجَانَا رَحِیْقِ
آبِ حِیْوَانِ تَه چِیْن نَافِ زِ کَوْتَرِ مَه کَه بَحْتِ

زَرِيبِنِ شَهْلَا وَدُرْدَانَهٗ يَهٗ بِنِ شَاهِدِ بَزْمِ
زُگْنِمِ زَنُگْ سِيَهٗ چَرْدَهٗ وَاسْمَرْمَهٗ كَهٗ بَحْتِ
دِي بَشَارَتِ بِاِشَارَتِ زَنِييِ يَتَهٗ سِمَاعِ
تُو زَنَائِي دِ سِمَاعِي يَهٗ كَهٗ بَاوَرْمَهٗ كَهٗ بَحْتِ
وِي نِهَالِي يَهٗ دَرِ اَغُوشِ وَ يَهٗ دِي جَانِي شَرِينِ
شَاخِ عُمَرِي يَهٗ خَوَهٗ بَرَزِي وَ زَفِيصَرْمَهٗ كَهٗ بَحْتِ
آيَهٗ حُسْنِي مَفْصَلِ كَهٗ زُ كَشَافِ جَمَالِ
عِلْمِ عَشَقِي يَهٗ كَهٗ تَفْسِيروُ وَ دَفْتَرْمَهٗ كَهٗ بَحْتِ
رَازِ دَهْرِي زُ سِيَهْرِي تُو زَنَائِي يَهٗ جَدَلِ
حَكْمَتِي دَاوَرَهٗ تُو زُ حَكْمَتِ دَاوَرْمَهٗ كَهٗ بَحْتِ
آبِ حَيَوَانِ تَهٗ دِفِيْتِنِ تُو يِيَهٗ هَمِ رَهِي خُضْرِ
جَامِ جَمِ بِيْنِ وَ زِدَارَاوُ سَكَنْدَرْمَهٗ كَهٗ بَحْتِ
زُ اَزَلِ عَاقِبَتِ كَارِي كُو مَعْلُومِ نَهٗ بَتِ
جَامِ مِي نُوْشِ وَ زُ تَقْدِيرِ مُقَدَّرْمَهٗ كَهٗ بَحْتِ
دَلِ يَارِي مَهٗ نَهٗ بُو نَرْمِ يَهٗ صَدِ آبِ گِرِي
زُدَلِ دَلْبَرِ مَآوُ بَرِي مَرْمَرْمَهٗ كَهٗ بَحْتِ
تِيرِ صَدِ تِيْنَهٗ جِكْرِ سِيْنَهٗ لِبَرِ مَائَهٗ چِيْرِ
زُدَلِ وَ جَبْرِكِ كَلِ وَ سِيْنَهٗ كَرِ كَرْمَهٗ كَهٗ بَحْتِ
شِيْرِي الْمَاسِي كَشِيْنَتِ تُو زُ لَامِعِ دَهٗ خَبِرِ
فَكْرَتِ حَقَّهٗ يَاقُوتِ زُ گُوهرْمَهٗ كَهٗ بَحْتِ

وَشَقَقَ زُهْرَةَ خُوبَايَتِ تُو بِنِي پَرُو بِنَانِ
جِبَهَتِي اُو بِه نُمِيَتِ تُو زِمَه وَ خَاوَرَمَه كَه بَعَثِ
لِرُويِ يَارِي دُومَه نُو مَه قَرَانِ دِيَه دِمَسْتِ
تُو زَسِيَرَا قَمَرِي طَالِعِ وَ آخْتَرَمَه كَه بَعَثِ
پُرُ زِدِيمِ وَ خَطُو خَالَانِ تَه خَبِرِ دَايَه * مَلَا *
نَظَرِي وَرَ بِه دَه پَرُو بِنِي زِمُفَسَّرَمَه كَه بَعَثِ
وقال ايضا قدس سره ❦

تُو سَحَرَمَكَه بِه تَمَاشَا وَرَه بَا زَارِ حُدُوثِ
لِي تَه بِي فَائِدَه آ زَارِ تَه دِتِ خَارِ حُدُوثِ
دَاوِدِلِ غُنْجَه لَبَكِ نَا زَكِ وَ تَرْدَانَه پُرِي
بِه تَبَسُّمِ بِه تَرَا يَلْتَه زِ كَلْزَارِ حُدُوثِ
صَدِّغِرَه مَنِ دِدِلِينِ لَوُ كُوجِبِ وَرَاسْتِ دِكِرِ
شَاهِ حُسْنِ قَدَمِي زُلفِ كِرِهَنْدَارِ حُدُوثِ
بِلِ زِ سُلْطَانِ قَدَمِ مَنِ بِه تُو اِفْرَارِ نَهِنِ
كِرِ لِكَا بَا مَه نَهِنِ مَتَقَبِ وَ بَرَمَارِ حُدُوثِ
دِلِ دِدَرَبَايِي قَدَمِ قَافَه بِه تَابِتِ قَدَمِي
كِرِ چِه دَائِمِ لِسَرِي فَرَقَه مَه مِشَارِ حُدُوثِ
بَلِكُو دِيَوَارِ بِه كُوَهِ بِنِ بِه خُدِي كِي بِه خُدِي
بِه تُو رَنگِي نَه كِرِي اَشْكِرَه اَسْرَارِ حُدُوثِ

لَمَعَهُ بِكَ كَرٌّ زُكِنَارٍ قَدَمِي بِرْتَوِي دَت
 دِي ژَبَر وَي سَعَتِي مَحْوِي بِنِ اَنوَارِ حُدُوْت
 وَي بِه صَدَّ بِبَنَجْرَه يَانِ دَايَه شَمَاعَا قَدَمِي
 كُنْبِدِ عَشَقِي لَسَرِ كَرَسِي دَوَارِ حُدُوْت
 تُو حُدُوْتِي وَه مَه بِيْن قَنَجِ نَظَرِ دِي جَارَكِ
 لَاسَاسِ قَدَمِي دَانِيَه دِيوَارِ حُدُوْت

هَرَه اَصْلِي خَوَه وَتَرْتِيْبِ قِيَاسِي ژِي كَه
 كَر زَانِي چِيَه بِكَ جَارِ بَرِي دَارِ حُدُوْت
 آتَشِ عَشَقِي وَجُوْدِي حَلِ دِكْتِ شُبْهَتِي زِيْر
 هِيَه مُمَكِنِ نَه فِرْتِ زِيْبَقِ فَرَارِ حُدُوْت

اللهُ اللهُ كُو دِعْمَرِي خَوَه تُو جَارَكِ نَه بِي
 چِه صَدَا بِيْتَه زَفِي كُنْبِدِ دَوَارِ حُدُوْت
 تُو ژَبَر بِرَدَه وَهَمِي وَرَه دَرِ دَايَه بِي
 چِه نَوَا بِيْتَه بِه صَدَّ نَعْمَه زَاوَنَارِ حُدُوْت

حَالُو مُسْتَقْبَلُو مَاضِي دَخَوَه دَا تِيكِ يَكِنِ
 صَبْحِ مَوْجُوْدَه بَعِيْنِي خَوَه دِ اِيْنَارِ حُدُوْت
 رَاسْتُو وَجِيْبِ كَاثُو سَمْتِ هَر لِه اُو دَا تِيْتِ
 ذُو الْفَقَارِ قَدَمِي حِيْدَرِ كَرَارِ حُدُوْت

رَاسْتُو اَفْرَازُو نِشُوْفِي مَه بُو اَرِنِ يَكِ وَيَكِ
 لِي تِي وَي لِه بُو دَايْرَه بَرُوَارِ حُدُوْت

دِي لِقَلْبِي مَهْ جِهَه دِتْ لَا مِعْمَه يَا اِسْلَامِي
 كُولِجَانِ خَوْه مَهْ خَفِ بَسْتِيَه زُنَارِ حُدُوثِ
 رَنُكْ وَرَنُكْ حُدِي نَقْشِ حُدُوثِي مَهْ دِدَلِ
 بَدَه بَرِ رَنْدَشِ عَشْقِي اَوَه قَصَّارِ حُدُوثِ
 جَانِ لِسَرِ دَسْتِي نِهَائِي دِرِيَا جَانَانِ دَا
 رُوحِ صَفِ صَفِ كُو فَوْسْتَانَه دِ بَا زَارِ حُدُوثِ

دِي زَغَفَلْتِ بَه رَتِينِ سَابَا زَوَالِي آيِ دِلِ
 رُونْتِي دَاتُو اَمَانْتِ لِسِهَا دَارِ حُدُوثِ
 تُو زَفْصَلِي هَرَه اَصْلِي كُو دِي دِيرِي خَرَابِ
 دَانَه بِي مَرَكَبِ جَهَلِي تُو دِينِ بَارِ حُدُوثِ
 دَا نِكَارِي خَوْه بَه صَدِ رَنُكِي بَه بِي اِيرو
 وَرَه جَارَكِ بَه كَه سِيرِي تُو دَا طَوَارِ حُدُوثِ
 تُو بَه حَالِي مَه دَزَانِي جِهَه بَه هَرِ لِحَنْظَه * مَلَا *
 مَه دِدَلِ يَتِ وَ دِرْتِ خَنْجَرِ غَدَّارِ حُدُوثِ

❦ باب العيم ❦

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

شَمَشَادِ خَرَامِ وَ سَرُو غَنَاجِ جَانَانِ دِيرْتِ بَه عَشْوَه تَارَاجِ
 مِينِ دِي سَحَرِي دِخْوَابِ مَسْتِي بِي دَنْكِ تَذَرُو وَ لَالِ دُرَاجِ
 بِشَكِفْتِ زَغَنْجَه نِيرِگِزِ اَمَسْتِ بُو فَرَقِ زَسَرِ قَدِ بَه دِ بَا جِ

جِبَّتْ كَشْتِي وَصُبْحِ صَادِقِ ثُورِي كُو فِدَا لِسَرَشَبِي دَاجِ
 الْمَاسِي نُمَانَه شُبُه مَصْرِي دَانِينِ جَكْرِي مَه دِل كِرِ آمَاجِ
 نَسْرِينِ وَنَفْشَه تَوَرِ زَانْدِينِ مَاوَرُذِ دَرشَانْدِ شُوشَه عَاجِ
 جُوهُتِي حَبْشَانِ بِطَرْفَه الْعَيْنِ آتِي قَدْرَكِ زِ اسْبَهَانِ بَاجِ
 سِيمَا كُو نُمَانَمَا لِهَشِ سِيمِ سِينَابِ زِ خُجْلَه مَا زِ اخْرَاجِ
 مِرْآتِي سَكَنْدَرِي لَيْشَه بَحْرُ وَلَهَا الْعُكُوسُ آمَوَاجِ
 دُورَا قَمَرِي زِ بَرِ شَفَقِ دَا كُو سَنِيْدَه لِفَرَقِي سَرِ نَهَا تَاجِ
 چَرَاخَه فَلَكِ وَ مَلِكِ دِبَازِنِ شَمْسُ وَ كَوَاكِبُ وَ اَبْرَاجِ
 زُهرَه بِه قَرَانِ قَابِ قَوْسَيْنِ وَالنَّجْمُ إِذَا هَوَى عِيدْرَاجِ
 دَنگِي مَلِكَانِ زِمِيْنَتَه زِمِ زِمِ اَرَوَاحِ زِ عَشَقِ نِيْنَه مِعْرَاجِ
 دِلِ بِيخْرَه وَ صَدَه زَارِ مَوْجِنِ زَاهِدِ چِه خَبَرِ زِ بَحْرِ مَوَاجِ
 بُورِي وَ بِه غُنْجَه كِي * مَلَا * كَشْتِ

اَوْ غُنْجَه لَبَا دَلَالُ وَ غُنْجَاجِ

❦ وَقَالَ اِيضًا قَدْسِ سِرَه ❦

دِلِ زِ عِلَاجِي كُو بِه دَر كَتِ مِرَاجِ دِي زِلِي نُوشِ عَطَابِتِ عِلَاجِ
 آيْنَه جَامِي جِهَانِ بَيْنِ جَمِ بَادَه لَعَلِيْنَه دِ جَامَا زُجَاجِ
 زِ آتِ حَيَاتِي بِه مَه دَا شَرِيْتَكِ زِنْدَه كِرِينِ مَا زِ عَدُورَا نَشَاجِ
 بَنْدِ كِرِيمِ كِرِ چِه شُبُه فِيلِ يَوْمِ سِيمِ بَرِي سَاعِدُو بَا زُو زِ عَاجِ
 اخْتَرِ اِقْبَالِ مَسِي بُرْجِ بَخْتِ مِيْهَرِي سِيْهَرِي كِرِ وَ تَخْتِ وَ تَاجِ

ڪوسِ ڪو هِنڪَافَتِ بِشَاهِي لَتختِ

پَادِشَهَانِ نَقْدِي رَوَانِ دَانِ خِرَاجِ

خُسْرُوِي شِيرِيْنِ لَدَرِ بِنْدِ حُسْنِ سِيْمِ بَرَانِ لَا زِمَهَ لِي مَنهُرُ وَ بَاجِ

سِڪَهَ شِعْرَامَهَ بِهَ نَافِ تَهَاتِ لَوِ بِهَ عِيَارِي دِجَهَانِ دَارِ وَاجِ

آبِي رَوَانِ مَنِ دِيهَ شِعْرَا * مَلَا * يُنْكَرُ لِلْمَاءِ لِسُوءِ الْعِزَاجِ

﴿﴾ وَقَالَ اِيضًا قَدَسَ سِرَّةَ ﴿﴾

دِيَسَا زُنُوِي حَالَهَ دِلِ سَاقِي وَرِيْنِ جَامَا زُجَاجِ

مُشْتَقِ خَمْرَا آلَهَ دِلِ لِي خَوْشِ آبِي بِتِ مِزَاجِ

سَاقِي ڪُو دِيْمَ مَهَ وَشِ بِهَ تِنِ ڪَا گُلِ زِ شِفَا رَشِ بِهَ تِنِ

قَرَقَفَ بِلَا آتَشِ بِهَ تِنِ اَمَ دِي بِهَ وِي دِلِ ڪِيْنِ عِلَاجِ

دَا اَمَ بِهَ وِي دِلِ حَيِ بِهَ ڪِيْنِ پِي سِيْنَهَ دَاغِ وَ ڪِيِ بِهَ ڪِيْنِ

صَدِ مَنزِلَانِ پِي طِيِ بِهَ ڪِيْنِ اَوِ دِي دَسِيْرِي ڪِتِ رَوَاجِ

پِي نُوْرُو نَارِي مُحِبَّتِي لِي نَقَشِ وَ صُنْعِي قُدْرَتِي

نَا چِيْنِ مَقَامِي وَصَلْتِي نُورُ لَنَا وَاللَّيْسَلُ دَاجِ

اَثُ نَارِ سِيْقَالَا دِلَهَ دَا اَمَ لَوِي قَالَا دِلَهَ

نُوْرُو زُ وَ سَرَسَالَا دِلَهَ وَ قَتِ هَلِيْتِيْنِ اَوِ سَرَاجِ

حَتَا نُوْرَا بَادَهَ پِي رَنگِيْنِ نَهَ ڪِي سَجَادَهَ پِي

دُوْرِي زُوِي شَهْزَادَهَ پِي دُرْدَانَهَ يَا گَرْدَنِ زِعَاجِ

دُرْدَانَه بَا گَرْدَن بَلُور رَيْحَانِ زِسَرِ وَرْدِينِ دَجُور
 هَتِي هَمِي بَه مَسْنِي تِينَه دُور خَالَا لِيكَ فَرَقِي سِتَاج
 مِهْرَاتَه پُرِ اَبْتَرِ كَرِين خَالَانِ زُبُرِ بَسْكَانِ دَرِين
 زُلْفَا مُسْكَسَلِ عَنَبَرِين چِينِ چِينِ زِ چِينِي تَيْتَه بَاج
 تَنَهَا نَه كُرْدِ سْتَانِ دِدِن شِيرَا زُو بِنْگُو وَآنِ دِدِن
 هَرِ بِيكَ لِسَرِ چَهْتَانِ دِدِن زِ اَسْنَهَانِ تَيْتِنِ خَرَاچ
 چَهْتِينِ بَلْكَ قَوْسِينِ هَلْكَ چَرَاخُ وَ فَلَكَ غَالِبِ مَلْكَ
 فِي حَبِيهَا عُمَرِي دَلْكَ وَالْحُبُّ بَجْرِي فِي عُبَاچ
 شَاهِدِ هَزَارِ رَنْگِ خَمَلِينِ رَقْصُ وَ سَمَائِي كَمَلِينِ
 اَبْرُو (مَلَا) اَمْ صَدِ دَلِينِ سَاقِي وَرِينِ جَامَا زُجَاچ
 ❦ بَابُ الْحَارِ ❦

❦ وَقَالَ اِيضًا قَدَسُ سِرَّةِ ❦

پُرْمَه كَه اِسْرَافِ دَقْتَلِي مُبَاچ سَفَنُكَ دَمِ الْعَاشِقِ مَا لَا يُبَاچ
 سِينَه يَدَسْتِي خَوْه مُبَارَكِ نَكَه تَعْرِفُ كَمِ فِي كَبِيدِي مِنْ جِرَاچ
 دَلِ زِهْوَايَانَه دِ فِكْرِينِ دِهُور فِي لُجْجِ بَيْنِ هُبُوبِ الرِّيَاچ
 عِشْتِ كُو جِهَاكِي وَ لِعَقْلِي خَوْه مَا بِفَتْنِكُ بِالْعَاشِقِ حُسْنِ الْمِيَاچ
 دِي دُوسِيَه سُرْمَه چَهْتِينِ خَوْه كِت خَاكِ رَهِي
 تُو زُو غُبَارِي سَحْرِي بَرِ چِمْنِ قَدْ تَشَرَّ الطَّيِّبِ وَ بِالْمِسْكِ فَاچ

فِيرِسُ وَرُمْبَازِ گِهَانِ بَكِ بِه تِيرِ : أَحْمَدُ فِي الْبَيْنِ قَتِيلُ الرِّمَاحِ
بُوسَه زَنَانِ هَرَ كِه بَرَّانِ آسْتَانِ : مَكَّنْ مِنْ جِبَّتِه لَا بُرَاحِ
حَلَّ لَهُ الْقَتْلُ بِشَرَعِ الْهَوَى : مَنْ كَشَفَ السِّرَّ وَبِالسِّرِ بَاحِ
حُسْنِ أَدَايَاتِه * مَلَا * هَرَ كِه دِي
صَحَّ لَهُ أَنْكَ عَيْنِ الْفِصَاحِ

❦ وقال أيضا قدس سره ❦

حَيْفُ دَقِينْدَا خَاكُ وَگِلِ بِيْتِ عَارِ فِي جَالَاكِ رُوحِ
دِي مُجَرَّدِ بِيْتِ كُو پَر تَوَدَتِ زَنُو أَوْ بَاكِ رُوحِ
قِينْدِ خَاكُ وَگِلِ نَه بِيْتِ دَا بِي حِجَابُ وَ پَر دَه بِي
مِثْلِ بَدْرِي جَارِنَانِ تِيخْتِ خُسُوفِي خَاكِ رُوحِ
مَنْعِ سَرِّ نُورِ نَادِرَتِ گَرَّ أَوْ نَه كِيْتِ پَر هِيَزِ دَلِ
ذَوْقِ جَامَا عَشْقِ نَا كِيْتِ گَرَّ نَه كِيْتِ إِمْسَاكِ رُوحِ
دَلِ بِطَايَكِ نِيرِ گِزَانِ دَه نَا زَكَاكَ تَر وَ نَدَه دَه
كُلِّ دَكِنِ تَشْبِيهِ خَارَانِ هَرَ خَسُّ وَ خَاشَاكِ رُوحِ
جَامِ عِشْقِ بَاكِ رُوحَانِي طَهُورَا بَاطِنَه
إِي نَه نُوشِي هَر وَهَ مَا حَتَّى أَبَدِ نَابَاكِ رُوحِ
هَيْئَتَا كَيْفِ وَ كَيْفِي بِي كَيْفَه كَيْفَا عَارِفَه
دِي بِه مِينِيْتِ گَرَّ نَه بِيْتِ نَا جَارِي بِي تَر بَاكِ رُوحِ

دِي بِه كُنْزِ اَرَا جَمَالًا سَبِيْزَه بُوشَانِ وَيِ چِه كِتِ
 اِي دَمِيْهِرِيْدَا نَه بَتِ دَلِ بَارَه بَارَه چَاكِ رُوْحِ
 بَرِ رُوْحَانِ دَرَا كِه بِكِ رُوْشَنِ تَرُوْ وَآلَا دَفِيْتِ
 صُوْرَتِي حُسْنًا مُقَدَّسِ دَا بِه كِتِ اِذْرَاكِ رُوْحِ
 گَرِ خَبَرِ دَا رِي رُوْسَرَا «كُنْتُ كُنْزًا» گُوِه بِه دِيْرِ
 دَا بِه صَدَا تُوْرِي بِيَانِ كِتِ مَعْنِي يِ «لَوْلَاكَ» رُوْحِ
 لَا مِيِي سِرَا تَجَلِي سِرِ لَطُوْرِي دَلِ دِدْتِ
 ضَبْطِ نَاكِتِ وَيِ مَجَالِي صَدَا هَزَارِ اَفْلَاكِ رُوْحِ
 هِرِ دُو اِيْلَانِيْنِ نَه دِي مِّنْ طُوْقِ گَرْدَنِ كِرِمْدَا مِ
 دَا مِيَهَرِ يَتِيْتِ تَبَسُّمِ وَكِ مِغْلَا ضَحَّاكِ رُوْحِ
 جَوْهَرِ حُسْنِ اَدَا تَشْهَا ذَبِيْتِ مَقْبُوْلِ طَبْعِ
 گَرِنَه صَبَقْلِ دَتِ بِنُوْرِ عِشْقِ وَكِ حَكَاكِ رُوْحِ
 دِي بِه فَيِ اَنْدَا زُو طَرَزِي كَتِي دِيْتِ سِخْرِي حَلَالِ
 گَرِنَه بَالَا طَبْعِ بِيْتِ وَكِ پَهْدُوَانِ چَالَاكِ رُوْحِ
 دَلِ بَرِيْمِ اَفِيْتِ وَيِ لِي بَارِكِيْرِ قُوْسِي شَفِيْنِ
 دِي بِه دَتِ بَرِ گَرْمَه بَانِ يِ سُوْجِ اُو سِفَاكِ رُوْحِ
 شَهَسُوَارِ اِيْرُو كَمَنْدِ اَفِيْتِنَه قَلْبِي * مَلِي *
 بَنْدِ نَاكِتِ غَيْرِ فِتْرَا كَاتَه صَدِ فِتْرَاكِ رُوْحِ

وقال ايضا قدس سره ❦

عِشْقِي كُو يَدِيْنِ بِه بِكِ دُو اَرْوَاحِ
 بِيُوْسَنَه دَفِي بِه هَفَا يِنِ اَشْبَاخِ

جَانُ وَجَسَدَانُ كُوْ لِإِتْحَادِنِ
وَصَلَاتَهُ لِحَانُ وَ دِلُ حَيَاتِهِ
تَنْهَانَهُ دَسِيئَتِهِ مِنْ خَدَتْنِ
بَرْوِيْنِ وَ شَفَقِ سَحَرِ خُوْبَابُوْنِ
لَوْ مَسْتُ مِنْ النَّهْوَى كِبَانَ
هَرَشَامُ وَسَحَرُ يَدَسْتِي خُوْبَانَ
سِيَّاحُ مَهْ دِيْنِ دَخْلُوْهُ إِيْرُوْ
إِفْتَحْ بِلِقَاكَ قُفْلُ قَلْبِي
بَرَقِي كُوْ قَدَا زُبْرُ نِقَابِي
قُوْسُ وَقَرْحَانُ نُمَانُ زُبَالَا
أَيْبِنَهُ دِلِي ﴿مَلَا﴾ جَلَادَا

﴿باب الخار﴾

﴿وقال ايضا قدس سره﴾

أَهِي زُدْرُزِ دِلِ دَكِيْتِ
دَرْبِي لَيْفَا دِلِ دِدْتِ
تِيْنِ سِيْنَتِهِ بَانَ بِيْنِكَانَ نِهِيْنِ
دَامَا بِلَايِي دَرْكَمِيْنِ
بِيْرَ أَخُوْهُ تِيْنِيْنِ غَنْجَهْ بَانَ
نَافِيْتَهُ دِلِ بَرِ بَنْجَهْ بَانَ
هَرَجِي نَهْ دِي آزَارِ چَرِيْخِ
لَامِيْعِ صَفْتِ نُوبَارِ چَرِيْخِ
أَمَانِيْجِ وَأَنْ نِيْرَانَ أَمِيْنِ
هَرِ كُوْشَهْ دُوْرَ مَا دَارِ چَرِيْخِ
عَاشِقِ دِيْفِ إِشْكَنْجَهْ بَانَ
هَرْدَمِ زُنُوْ شَنْقَارِ چَرِيْخِ

كُوْفَانُ لَطِيفَانُ مَكْلُ عَذَارُ
لَوُ تِنِ زُبُلْبُلُ آهْ وَ زَارُ
صَدَّ بَازِيَانُ أَفْ حَقَّهْ بَازُ
گَهْ گَهْ كُونَا زَهْ وَ گَهْ نِيَا زُ
هَرَجِي بِخُونِتِ صُحْبَتِي
زَهْرَا هَلَا هِلِ دِي دَتِي
أَفْ آرَهْ يَا زَهْرِي دِدَانُ
مَا لِبَهْرِ فَرْتِي دُشْمَنَانُ
دِزْمِينِ زُجَانِ تَالَانِ بِيْنِ
مِيْلَاكُو دِلِ كِنَالَانِ بِيْنِ
دَافِ كُهْنَهْ خَانِي مِثْلِ دَبِيرِ
بَيْكَا نِ بَدَافِي شُبُهْ طَيْرِ
شَمْسِي بِشَمْسِي جَامِ بِجَامِ
آتَشِ دِرَبُوتِ هَرِ مَدَامِ
أَجْرُ دَابُّ وَ مَكْلُ دِكْتِ
مَتَقَبِ دِجَانُ وَ دِلِ دِكْتِ
چَنْدِي كُو خُوبَانِ بِيْنِ رَزْمِ
أَمَانِجِ وَأَنْ رَمَزَانِ أَرْزَمِ
مِنْ بُرْشَقَانِ حَتَّى سَحَرِ
أَوْ مَاهٍ رُو مَا بِيْتَهْ دَرِ
شُونَا مَكْلَانُ رَسْمِيْنَهْ خَارُ
نِيْفَا جِهِي مَكْلَزَارِ چَرخِ
تِيْنِتِ بِيْلَهْ كَارِ سَبَازُ
سَحَّارُو بُرُ مَكْلَارِ چَرخِ
أَخِرِ دِجَامَا شَرْبَتِي
دَادِلِ نَهْ دِنِ آزَارِ چَرخِ
مِنْ زِي دِدِلِ دَانِيْنِ سِنَانِ
بِيْتِ وَ رَتِ مَنَشَارِ چَرخِ
أَوْ خَوْهْ هَرُو نَالَانِ بِيْنِ
لِي بِيْتِ وَ رَتِ غَدَّارِ چَرخِ
چَنْدِيْنِ كَوَا كِبِ تِيْنَهْ سَيْرِ
هَرِ زِي دِيَارِنِ نَارِ چَرخِ
حَتَّى دَكْنِ دَوْرِي تَمَامِ
أَفْ گَنْبِدِ دَوَّارِ چَرخِ
قَلْبَانِ زُقَلْبَانِ هَلِ دِكْتِ
دَائِمِ أُنْسِنِ كَارِ چَرخِ
مِنْ زِي دِدِلِ دَانِيْنِ كَزِمِ
سَرَّ عَسَنْكِرِي سِيَّارِ چَرخِ
دَانِيْنَهْ رِي سَمْعُو وَ بَصَرِ
تَايِمَهْ نَوْبَتِ دَارِ چَرخِ

نَفْسَكَ فَهَآ تِي بِي غَلَطَ	كَسَ دِي لِلْوَحِ سَيْنَه قَطَ
تَأْفِيْتَه دَرِ بَرَكَا رِ چَرِخ	هَر دَمَ زَنُوْبِك تَا زَه خَطَ
خَوِ يْتَه چَهْمَان قَطَ شَبَان	مَا زَ حَسْرَتَا شِيْرِيْن لَبَان
بُرْسِي بَكَه زِيْدَا رِ چَرِخ (۲)	فِيْرِيَادِ دَرِ بَرَكَا كَو كَبَان
بَرْدَانَه مِيْدَا نِي سَمَنْد	فَان رَهْرَوِيْنِ هَمْتِ بَلَنْد
اَثَ رَكْبِ مَشْمَلْدَا رِ چَرِخ	سَرِ گَمَشْتَه يْنِ حَتِي بِيْچَنْد
اِيْمِيْنِ چَه رُوْبِيْنِ مَنَزِلَا ن	گَمَا فِكِ زُوْدَنْگِي زَنْگِلَا ن
فِيْرِيَادَه هَر قَنْتَارِ چَرِخ	هِي هِي دِيْبِيْنِ مَخْمِلَا ن
كِيْشَانَه آفَا تِ وَ بِلَا	بُرْمِيْنِ زُوْبِي چَرِخِي ﴿مَلَا﴾
هَر چِي زِيْدَلِ بَتِ يَارِ چَرِخ	اَبْلَه دِيْبِيْمِ وَي هَلَا

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

آفِيْتَه چَرِگِي مِيْنِ دُو دُوْخ	دَلْبَرِي اِيْرُو سَحَر
لَوِ زَمِيْنِ تِيْنِ آخُ وَ اُوْخ	بِكِ لَسِيْنَه بِيْكَ لَدَلْدَا
لِي زِيْبَرِ نِيْرَا قَزَلِ تِيْنِ	اَهْوَ اُوْخِيْنِ مِيْنِ زِيْدَلِ تِيْنِ
زِي دَزِيْتِ هَر خُوْنُ وَ زُوْخ	بَانِ زُكُوْفَانِيْنِ دَكْلِ تِيْنِ
وَ كِ عَقِيْقُ وَ اَرْغُوَانِ تِي	خُوْنِ زِيْدَلِ جُوْجُوْرُوَانِ تِي
اَوْ شَبَالَا شَنْگِ وَ شُوْخ	لِي زُوْدَسْتِ سَلُوْ اَجُوَانِ تِي
كَكَا فِرَا رُوْمُو فِرَنْگَه	اَوْ شَبَالَا شُوْخُ وَ شَنْگَه
ظَالِمِي كَشْتِيْمِ يَدُوْخ	دَا مَه بَرِ جُوْتَكِ خَدَنْگَه

ظالمی کُشتیم شَبالی	نازکی قنجی دلالی
بُونِ حجابا زلف و خالی	ایدک و عالا و نُوخ
نَتْرک و تَابینِ بِریشی	ای دِزیرنِ بِنِفِه ویشی
مِن دُو فیرس دینِ دِیشی	مِرَوَت و اِنصافِ بُوخ
لَو هَرَفْتِم اَز زِمبلی	شُبَهتی سَهلی و سَبلی
مُحَبَّت و عِشقا دَلیلی	اَز کِریم بَک سَر پُلُوخ
دَسْت نَهیلیم اَز زِ دِنِی	شُبَه فِرهادو شِرینِی
وَر زَبَر عِشقا و اَفینِی	مِن دِرِی جِت اَن کَلُوخ
صُحْبَتا چَرخ سَمائی	وَلک * مَلی * صَد مَبْتَلانی
زَمزَم و آقا حَبائی	مُشْتَرِی صَد شَبِیخ و شُوخ

☞ وقال ایضا قدس سره ☞

هِيَ هَيْمَارْفُصُ وَسَمَائَاتُهُ جِبَهُ خَوْشِ بَسَنِيهِ جَرخ
 كُو دَبُرَجِي بِسَمَائِتِ لِسَرِ دَسْتِ خَوَه بَرخ
 صُوفِيَيْنِ هَر دَطَوَافِي حَجَرِ الْاَسْوَدَه قَصْد
 گُل و سُنْبُلِ بِسَمَائِيْنِ حَمِيَانِ زَمزَم و چَرخ
 نَقْشِ اَلْمَاسِي لِاَلْمَاسِ بِنِي گِرْتِيَه حَرْف
 خَطِ بَاقُوْتِي لِباقُوْتِ شَكِيْنَانْدِيَه نَرخ
 كَرخِيْنِ اَم دِقِيَامِي مَه زِدَلِ پَرْدَه دِرَانْد
 عَارِفِ وَقْتِم و مَعْرُوفِ بِلَا بِيْتَه زِكْرخ

دَا بِنَاسِي خَطَرِيْنَ رِي تُو نَه يِي غَافِلِ رِي
 دِجَلَه يَه لِي دِپَرِن بَرِي بَرِي پِيلُ وِبَرُ وِ مَرِّخ
 پِيرِي شَمَّارَه دِشَمْرِي وِ مَلِي شَال فِرُوش
 تُو نِشَان مِي مَه دَه فَرَحِي كُولِيك مِي بُوِيَه فَرِّخ

﴿ باب الدال ﴾

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

سِرِّ وَاخَدَتْ زَا زَلْ كِرْتِيَه حَتِّي بَا بَد
 وَا حِدُّ وِفَرْدَه يَدَا تِي خَوَه وَي نِيْنِن جُو عَدَد
 دِقْدَمْدَا اَزَلُّ وُ عَيْنِ اَبْدُ هَرْدُو بَكِيْن
 سَرْمَدِيَّتْ وُه دِخَوَا زَتْ نَه اَزَلُّ بِيْتْ نَه اَبْدُ
 فَرَقَه وَا حِدُّ زَا حِدُّ لِي دِمَقَامِي صَمْدِي
 بِحَقِيْقَتْ كُو بَكِيْن هَرْدُو جِه وَا حِدُّ جِه اَحَدُ
 يَكْه دَرِيَا تُو يَزَان قَنَجِ جِه مَوَجِ وُ جِه حَبَابُ
 دَا صِلْ دَا كُو حَمِي آفَه جِه اَنُ وُ جِه جَمْدُ
 اَفْتَابِ اَحَدِيَّتْ دِخَوَه دَا كِرْتِيَه كَوْنُ
 نَه كُو عَوْرَكْ هِيَه لِي كِرْتِيَه چَهْنِيْن مَه رَمْدُ
 حُسْنِ ذَاتِ بُتْ وُ لَا تَانُ زُجْمَالَا صَمْدَه
 زُ مِثَالَا صَمِي وُه كُو تَجْلَا يَه صَمْدُ

غَيْرِ دَرْبًا نِيَّةً صَحْرًا بِحَقِيقَتِ أَمَّا
زُرُوعِي كَيْفَهُ كَوَائِفَهُ بُوِي شُبُهَ زَبَدُ
كُلِّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنِ نَهْ فِي غَافِلِ زِي
هَرِّ بِيَابِي زِ شُونََانِ دِكِرَتِ فَيْضُ وَ مَدَدُ
حَمْرُ دِ آدَمِ يَدِيَا سِرِّ عِلْمِ إِبْلِيسِي
حِينَمَا أَبْصَرَهُ كَبَّرَ حِينًا وَسَجَدَ
جِهَ زَمَانُ وَ جِهَ مَكَانُ وَ جِهَ جِهَاتُ وَ جِهَ حُدُودُ
جِهَ مَقَادِيرُ وَ تَفَاصِيلُ وَ حِسَابِنُ جِهَ عَدَدُ
جِهَ مُنَافَاتُ وَ لُزُومِنُ جِهَ قِيَاسُ وَ جِهَ مِثَالُ
أَنْ جِهَ تَوْلِيدُ وَ جِهَ تَرْكِيبُهُ جِهَ رُوحِنُ جِهَ جَسَدُ
سَرُّ بِعِجْزِي دِدِرَتِ قُوَّتِي دَرَاكُهُ مَا
رَجَعَ الْعَقْلُ كَلِيلًا وَ مَتَى قَامَ قَعْدُ
حَيْرَتُ وَ عِجْزُهُ سَرُّ أَنْجَامِ دِيَابِ نَظْرِي
كَيْ بِخَالِقِ نَظْرِي قَاصِرِ مَخْلُوقِ رَمَدُ
كُفْتُ وَ حَمُورِي مَعْرِفَتِ چَنْدِي ﴿مَلَا﴾ بِيْنْدَا بَكِي
گُوهرًا مَعْرِفَتِي نَاگِيهِي كَسُ بِخِرْدُ
❦ وَقَالَ أَيضًا قَدْسُ سِرَّهُ ❦

عِيدَهُ وَ هَرُ كَسُ زِدِيدَارَاتِهِ لِي پِيرُوزُهُ عِيدُ
آزْتِنِي مَحْرُومِ دِيدَارِمِ بَصْدُ مَنَزَلِ بَعِيدُ

هَرَّ سَحَرٌ دِهْنِيرِمَ اَزْ جَانَا بَاهَانَرَا زُودَلْ
بَارَكْ الْبَارِي بِاسْعَادِ عَلَيْهَا يَوْمَ عِيدِ
دَرْ كِهِي لُطْفَاتَه خَانِمَ مَا لِمَحْرُومَانِ فَبِي
اِنَّ كَلْبًا بَاسِطًا دَهْرًا ذَرَاعًا بِالْوَصِيدِ
پیره مَرْدِمَ عَاشِقِمَ اِرو مُرَادَا مِنْ بِيخَشِ
يَا حَبِيبي يَا مُرَادِي يَا مُسَيَّ قَلْبِ الْمُرِيدِ
فَرَّ عَقْلِي مِنْ لَهَبِي مِثْلَ بَازِ اَوْ عِقَابِ
ذَابَ رُوْحِي مِثْلَمَا اِنْجَلَّ فِي نَارِ جَلِيدِ
دَمَعُ عَيْنِي مِنْ بُكَاهِ مِثْلُ نَهْرِ فِي سَكُوبِ
نَارُ قَلْبِي مِنْ غَرَامِ فِي ضَرَامِ فِي الْوَقِيدِ
دَلْ زُبُرَ نَارِي مَجَازِي بِالْحَقِيقَتِ بُو پَرَنَبَكِ
نَارُ قَلْبِي فِي هَوَاهُ مِثْلُ نَارِ فِي الْحَدِيدِ
كَيِّ خِلَاصِ اَزْ دُو زَخِ هَجْرِ تُو بِيَايِمِ آيِ جُوَانِ
هَرَّ نَفْسِ دَارْدِ صَلا، نَعْرَهْ هَلْ مِنْ مَزِيدِ
كِي دِزَانَتِ مِنْ زُرْمَبَازَانِ دَمَا اَوْ غَلْمَهْ تِينِ
تِينَه دَلْ صَدْرِمِ زُوَانِ وَسِينَه تِينِي صَدْرِ جَرِيدِ
مِنْ زُصْفَيِنَانِ زُيْنِشَا مَقْتَلِي رِمِ تِينَه دَلْ
لِي لُوَانِ دَسْتَانِ نِهِنِ خُونَاغَزَايَا اَزْ شَهِيدِ
مِصْنَحَقًا حُسْنِ وَجَمَالِي سُورَتَا خَالُ وَخَطَانِ
مَا تَلُوْنَا غَيْرَ حَرْفِ لَا وَقُرْآنِ مَجِيدِ

گر چه هر دایم ز مِهْرِي نینکا دل بَدْرَه مِنْ
 وَكَ هَلَالِ صُبْحِ نِمْ اَز جَارِنَانِ بِمِ نَابَدِيدِ
 مَا بِلَعْلَيْنِ جَانِ فَرَا نَانِي مَهْ يِنْتِ جَارَكِي
 بِالْدَعَا بَلِغْ تَحِيَّاتِي لِسَلَمِي يَا بَرِيدِ
 تُو ز ﴿مَلَايِي﴾ هَر پِرسِ اسْرَارِ عِشْقِي حَلِ دَكْتِ
 فِي مُعْمَايِي چِه زَانِي صَد مَلَاؤُ مُسْتَعِيدِ
 اَر بِكُشْتِنِ وَرِ يَهْشْتِنِ اَمْرُو فَرْمَا نَا تَه بِتِ
 ﴿اَحْمَدُ﴾ عَبْدُ رَقِيْقِ وَاَقِفْ بَيْنَ الْعَبِيدِ
 ❦ وقال ايضا قدس سره ❦

دِيسَا ز رَشْتُو زِينِ صَمَدِ	نِي شَكْرَا كَرْدَنِ زِعَاجِ
كَيْبَرِ رَشَانْدَنِ بِي عَدَدِ	قَوَسِيْنِ لِبَالَا فَرَقِ وَا تَاجِ
مِصْرِي كُو دَا نِ سِيْقَالِ وَا تَابِ	كَيْبَرِ رَشَانْدَنِ بِي حِسَابِ
كُشْتِنِ لُو اَنِ كَرِ كِرِ جَسَدِ	صَدِ رُسْتَمِ وَا فَرَا سِيَابِ
جَانِ دَا نِ زِ عِشْقِي وَرَوَانِ	صَدِ پَادِشَاهِ وَا خُسْرُو اَنِ
مِنْ دِيْنِ لِبِزْنَا سِرُو قَدِ	نِسْرِيْنِ رِ لَبْسِي اَر غَوَانِ
تَا بِيْنِ زِبَادُو عَنَبَرِيْنِ	مِنْ دِيْنِ لِبِزْنَا عَرَعَرِيْنِ
زُلفِ چُو تَه سَر نُورِ اصْمَدِ	بَا يِي صَبَا دَا چَنْبَرِيْنِ
جَارَكِ وَرَه بَا يِي شِمَالِ	زُلفِ چُو تَه سَر نُورِ اَز لَالِ
زُلفَانِ زِ بَرِ چُو يِ اَسَدِ	بِسْكَا نِ زِ سَرِ دِيْمِي فَه مَالِ

سَحَارِ جُهْتِي جَادُوَانِ لِيرُو ذِرْمَزَا اَبْرُوَانِ
 دِلِ گِيرَتُو دَا اَبْرُ كَا شُوَانِ كَرِ كِرِ لِمِسْكِ نِيَانِ كَبَدِ
 دِلِ گِيرَتُو دَا اَبْرُ خَنْجَرَانِ كُشْتِمِ نِگَارُو دَلْبِرَانِ
 مَهْ زِدَسْتِ ظَلَمًا اَسْمَرَانِ دَا دُو مَدَدِ دَا دُو مَدَدِ
 دَلْبِرِ زِلْعَلِينِ خُوِي شَفَافِ دَا مِنْ مِيَا كُكُلْگُونِ وَصَافِ
 دَرِيَايِ عِشْقِي قَافِ وَقَافِ بِيُو سْتَه تِي تِيْنِ جَزْرُو مَدِ
 حُسْنًا مُنْزَهَ بِي مِثَالِ سَرْدَه لِبَاسِي خَطُو خَالِ
 سَرِ گَشْتَه حَيِرَانِ مَآوِ لَالِ اَحْمَدِ كُو دِي نُورِ اَصْمَدِ
 اَللهُ زِ نُورَا سَرْمَدِي يَكِ قَطْرَه يَكِ دَا اَحْمَدِي
 شِيْرِيْنِي وَرْمَنْزَكِ وَهْ دِي مَدَهوشِ مَا حَتِيْ اَبَدِ

﴿ باب الراء ﴾

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

اَهْ زِدَسْتِي وَيِ سِرِي دِلِ زِمِيِي حَوَالَه كِرِ
 هَرَجِه لِيْنِ كِرِي ﴿ مَلَا ﴾ جَامِ مِيَادُو سَالَه كِرِ
 شَنْگِي يِنَازِ مَشْهَا مِسْكَ وَزُبَادِ وَشْهَا
 رُوِي مَا دِيْنِ بِيَانَه هِيْزِ زِيْدَه لِيْنِ دَلَالَه كِرِ
 چِيچَكِ وَكُلِ سَحَرِ گَهَانِ تَسْتَرِيْنِ دِخَرِ گَهَانِ
 تِيَكِ زِ مِسْكَ وَ مَا وَرِي مَا هِي خُنَاكِ وَ ذَالَه كِرِ

دِيمِ دِبْسِكُ وَ خَمْرِيَانُ تَاوَلَقَيْنِ دِشْتَرِيَانُ
مَا نَه تَمَامِ كَسْنِكُ وَ صُورُ بَدْرَةَ لِدُورِي هَالَه كِيرُ
دُورِ كِيرِيْنِ زِ مُنْبِلَانِ چِيچَكُ وَ بَشَكُو وَ گِلَانِ
دِل مَه زِرَنگِي بُلْبُلَانِ شُبُهَيْتِي دَاغِ لَالَه كِيرُ

پِيرِي مُغَانِ زِ شِيْشَه پِي دَامَه سَفِيْنَه كِي مِيِي
شُكْرُ خُدِي كُو قُلُزْ مَكْ مِيْنِ زِ خُوَه رَا قُبَالَه كِيرُ
خَضْرِي پَرْمَزُ وَ مُعْجِزِي مَسْت مَه دِي دَدَنگِزِي
هَاتِ پِيَالَه بَكْ دِدَسْتِ اَشْكِرَه صَدِ پِيَالَه كِيرُ
عُنْجَه لَبَا زِرَنكْ گِلِي دِيْمِي پِيرِ نُمَا * مَلِي *
شُبُهَيْتِي بُلْبُلَانِ سَحَرِ لَوْمَه فِغَانِ وَ نَالَه كِيرُ

وقال ايضا قدس سره ❦

دَرِي مِي خَانَه يَا عَشْقِي سَحَرِ عَارِفِ زِيَارَتِ كِيرُ
بَابِ چَشْمِ وَ خُونِي دِلِ وَ ضُو بَسْتِ وَ طَهَارَتِ كِيرُ
وَرِيْنِ جَامَا هَلَالِي دَا زِ عَكْسِي مَاهِ نُو پِيْنِي
كُوخَانِ مِهْرُ وَ جِرْگِ چِرْخِ وَ خَوَانِ رُو زَه غَارَتِ كِيرُ
مِيْزَانِ قُوْسِ مَاهِي نُو لَوْجِهِي دَلْبَرِي مِيْنِ دِي
زِ چَشْمِ وَ گُوْشَه اَبْرُو بَدُورِ جَامِي اِشَارَتِ كِيرُ

بِأَبْصَارَانِ نَظَرَ مِنْ جَوْزِ جَرِّخِ قَوْسِ أُنْرُوبَانَ
 شُكْرُ خَوَازِينِ كُوْجَهْمَانَ كَارِ بَرْعَيْنِ بَصَارَتِ كِيرِ
 ذَيْرِ دِيمِي نِقَابِ آفِيْتِ وَدَسْتُورَا طَوَافِي دَا
 دَسْتِي بِيْتِ وَإِحْرَامِي وَمِنْ أَسْوَدِ زِبَارَتِ كِيرِ
 دِيدَارِي هَزَارَانَ جَانِ نِتَارِ مَقْدَمِ بَارِنِ
 كَسِي جَانَانَ بَحَانَ بِنِيْتِ دِعِشْتِي وَيِ تَجَارَتِ كِيرِ
 يَدِيَارِ دِي زَهَارِ دَايَارِي خَوَه تُو نَه فِرُوشِي
 كَسِي يُوْسُفِ فِرُوتِي وَيِ دِعَالَمِ دَا خَسَارَتِ كِيرِ
 نِي أَوْ سَجْدَه يَا شُكْرِي نَه بِرِ مِحْرَابِ قَوْسِيْنَانَ
 كُوْدَلْتُو وَشَمَلُ وَسَجَادَه بِنِي آفِي قَسَارَتِ كِيرِ
 دَبَحْتِ لَعْلِ لَبِ هَرَ خَامِ نَارَتِ طَبِيْعِ الْمَاسِي
 وَكِي تَائِيْدُ وَفِيْضِي مِهْرِ تَدْبِيْرِ حَرَارَتِ كِيرِ
 دِ اِعْجَازِ بِيَانِيْدَا سُخْنِ كَرِ بِيْتَه اِنْصَافِي
 دِ زَانِيْتِ مُخْتَمِرِ هَرَ كَسِ ﴿مَلِي﴾ سِحْرَه عِيَارَتِ كِيرِ

﴿ وَقَالَ اِيضًا قَدَسُ سِرَه ﴾

خَلَقُوْا لِيْنِ كِيْنِ شِيْرَتِي اَوْ دَلِيْرَا زَرِيْنِ كَمَرِ
 مِنْ دِي دِحَالِي غَفَلْتِي هَاتِ دَرِ زُبُرْجِي وَكَا قَمَرِ

هَات دَر ز بُرْجُ و پَنجَرَآن
دل گِرت و دَا بَر خَنجَرَآن
اَف رَنگَه حَالِ دَلْبِرَان
لَو عَاشِقَانِ خُونِ بُونِ جَگَر
قَلْبُ و جَگَرِ مَن بُونَه خُونِ
لَو رَا کُو نُو دَر بُونِ بَرِین
اَی جَانِ و رَه حَالِ مِیَن
وَر زُوحِ ز قَالِبِ یَتَه دَر
جَانِ مِیَن اَرَبِی سَر جَسَدِ
مَز مِیَن بِاَقَاتَانِ رَسَدِ
عَالَمِ حَمِی پِی بِنِ حَسَدِ
اِنْسَانِ و جِنِ و جَانِوَرِ
عَالَمِ حَمِی تَبِکِ بُونَه صَفِ
سَبَرِینِ لَشَاهِی مَن بِحُفِ
هَاتَنِ تَمَاشَا چَارِ طَرَفِ
شَاطِرِ خَمَارِ تَا یِنِ دَبَرِ
هَاتِ پَادِشَاهِی پُر سِبَاهِ
قَامَتِ اَلْفِ دِیَمِ شُبَه مَاهِ
دَا دُ و مَدَدِ صَدَا و آهِ
زَلْفِ و عَقَارِبِ تِیَنَه سَرِ
گَسْتِیْمَه خَلْقُو عَقْرَبِی
مَسْتِمِ ز شَوْقَا غَبْغَبِی
طَالَعِ نَبِی مَه دَکُو کَبِی
اِیْرُو عَقَارِبِ هَاتَه خَوَارِ
اَو بُنْجَه یَا هَر لِی نِهَارِ
اِی حَدِ ز دَلِ نَالِی و کَبِی
فَانِ نَالِیَانِ نَبِیَنِ چُو عَیْبِ
صَوْتِینِ لِمِنِ جَرُکِ و هِنَا فِ
زَلْفِ هَاتَه سَر لِی کِرِ بِلَا فِ
بَا یِی تَسِیْمِ و قَتِی سَحَرِ
تَر سِیْمِ مُخَالِفِ بَادِی
زَلْفِیَنِ دَدُورَا جَبْهَتِی
رَا کِتِ قِیَامِ وِی سَاعِی
اِیْرُو عَقَارِبِ تِیَنَه دَرِ
چُو یَفِ بَاغِ کَلْعِدَارِ
لَو بُلْبُلَانِ لِی قَالِ و شِ
دَا و بُنْجَه یَا رِضْوَانِ غِیْبِ
صُوهْتِیَنَه اَمِ دَلِ بُو سَقَرِ
وَر دِیَنِ دِهُورِ گِرتِی خُنَافِ
بَا یِی تَسِیْمِ و قَتِی سَحَرِ
زَلْفِیَنِ دَدُورَا جَبْهَتِی
عَالَمِ یِتِ زِیْرُو زَبَرِ

ظَاهِرِ دِيوِيْمِ بِنْدِ گَيْرِ دَا دَلْ نَه دِي زُلْفَا حَرِيْرِ
شُبُهِي مَلِي دَمِييِ اَسِيْرِ دَوَهْ دِرِهْ قَوْلِي مُشْبِرِ
- باب الزاي -

وقال ايضا قدس سره

جانا زِ جَمَّالَاتِهْ مُقَدَّسِ قَبَسِيْمِ اَزْ
كَمْرُ خُوبُ وُ پَرِي زَا دَهْ نَظَرِ كِي تَهْ بَسِيْمِ اَزْ
مِثْلِ مَهِي نُو كَرْتَهْ دِفِيْتِيْنِ مَهْ يَبِي
مِيْزَهْ بَكَهْ جَامِي تُو دِزَانِي چِهْ كَسْمِ اَزْ
بِنَمَّا زِمَهْ جَانِ كِيْرُ كُو تَجْلَايِي لَدَلْدَا
مِنْ رُوْحِ دِقَالِبِ تُوِي اَشْمَا اَفْسَمِ اَزْ
حَبَا نَهْ بَهْ مِيْنِ رَا دِهْوِيْنِي كُو بِنَا لِمِ
شَبْ تَا بَسَحَرِ نَالَهْ زِرْتَسْ كِي جِرَسِيْمِ اَزْ
مِنْ مَّوْمَهْ نُو چَاشْتِيِي اَبْرُوِي يَارِي
مُو مِنْ چِهْ حَدَهْ شَبِيْتِ نَعْلِي قَرَسِيْمِ اَزْ
سَا قِي زِ اَزَلْ يَكْ دُو قَدَحْ بَادَهْ يَمِيْنِ دَا
حَتِّي يَابَدْ مَسْتُ وُ خَمَارُو تَلَسِيْمِ اَزْ
جَانَا تُوِي مِيْنِ جَانِ كَمَلِي يِي خَارِ كَرَمِ يِي
مِيْنْتِ كُوْنَهْ وَكْ بُلْبُلِ مِيْحَنْتِ عَبَسِيْمِ اَزْ
صَدْ جَوْرُو جَفَا دِي يَمَهْ نَاجِيْنِ زِدْرِي تَهْ
يَكْ سَرُّ تُو تَبَا يِي وَ لَطْبَعِ مَكْسَمِ اَزْ

گروه ته دفتین ببری سر بکه فرمان
دایی ستمی سر بپریم خوش مقسیم از
سرتا بقدم از بصورم شنبی * ملایی *
پروانه صفت صوهرتم و بی صوت و جسم از
﴿﴾ قال ایضا قدس سره ﴿﴾

طورم بدل و پیروی موسایم از
آتش پرس و نور تجلایم از
باری ز (وعالم) کو خبردار کیرین
ایرو شو بزبان آدمی اسمایم از
انشاء علوم لدنی چونکه مه زانی
زانی بحقیقت کوجه انشایم از
حرفین رقم لوح و جودامه بخوان
داقنج بینی کوجه املایم از
ظاهر تو پریشانی حال مه نه بین
مجموع ذات خوه و طغرایم از
عالم چه به اعراب و حروف کلماتین
او نقطه نفسا خوه و منایم از
صد نیلوه تین و ددرن قلبی مه
پی ناحسین قلزم و دریایم از

تُوْرُ نُسْخَهٗ تَوْحِيْدٍ مَهْ خُوْنِ اَبَةِ نَفِيْسِي
بِي اَلْتِ اِثْبَاتِ كُوْ اِلَايْمِ اَزْ
صَدَّ نَقْلُ وِرْوَايَتِ دِمِيَا صَافِ مُوْبِكْ
اِبْرُوْ كُوْ زِيْبِيْرِ خَوْهٗ بِيْفْتَوَايْمِ اَزْ
بِيُوْسَنَهٗ تُوْهَرَبَانَكْ مَهْ كِي شُهْتِي نِي
بِي يَارُوْمِي وِسَاژِ مِهْ گُوْنَايْمِ اَزْ
هَرْچِي تَهٗ بِيْفِيْتِيْنِ زِمَهٗ وِرْجَانِ بِيْخَوْهٗ بَتِ
جَانَا بِيْكَهٗ فِرُوَارِ وِسْتَايْمِ اَزْ
صَدَّ شِيْشِ لِدِلْدَانَهٗ زِمِهْرِي مَهٗ * مَلَا *
لُوْهَرِ بِيْفِيَاَنْ مِثْلِ نِي وَايْمِ اَزْ
﴿ وَقَالَ اَيْضًا قَدَسَ سِرَّهُ ﴾

عَاشِقِ اَزْ جَارَكِ زِيْبَالَا لِي بِيْدَتِ بَرَقَا مَجَازِ
دِي لِيْنِكِ صَاحِبِ دِلَانِ حَتِّيْ اَبْدِ بِيْتِ سَرِّ فِرَاژِ
كَشْفِ اَسْرَارِ صِفَاتَانِ بِي مَحَبَّتِ نَابِيْتِيْ
صُوْرَتِيْ اَسْمَا دِفِيْتِيْنِ دَا بِيْكِيْنِ زِي فِهِيْمِ رَاژِ
لَا مِعَا حُسْنُ وِجْمَالِي دِي زِيْعِلْمِي بِيْتَهٗ عِيْنِ
عِشْقِ دَاژِي هِلْبِيْتِيْنِ كِي دِي حَقِيْقَتِ بِي مَجَازِ
حُسْنِ وُحْبِ بِي يِكْ دُوْنَايْنِ دِي بِيْكِيْنِ شَاهِ وِجْدَا
تُوْرُ نَادَتِ شُعْلَهٗ يَا مَحْمُوْدِ بِي شَمْعَا اَبَاژِ

معنیا عشقی دزانی آیتا حسنی بخون
دائو حرفین محبتی یک یک ز هفت کی امتیاز
عاشقان بی گمان لو کالین ز دل تین شبنه رعند
وان ز بالای دبارن وک بر و سکنان رمز و ناز
کی خبر دایت ز عشقی کسی ز بر و ستا گرت
گر چه راه از ذره ذره سینه سوز و جان محمد از
آفرین صد آفرین هی من زوان را آفرین
ای ز تیرین دلبران دائم ددل پینکان و حجاز
گوهده او از نی وقتی سماتین منبجه
فهم رازی گرد کی چاوا دنالین چنگک و ساز
اول دل من وک کبوتر نابتین کس لومه کیت
لو دفی ثوری وه دا کفتی مه دین صد شاهباز
ور دلو داجین تماشا با جوانانین چمن
وی هلا نی سر بناز و سائبان دای نیاز
زلف و سنبل مشک بوی و بسک و سومین سر شرین
سرو بالا سبز پوش و کل نشان و غنچه باز
نیر گزین قامت زمرد سر گران هاتین خرام
چار اطرافان برف رفا لی بمش تین سی و قاز
دل یکی دم از زوان هر یک بنسجان دل دین
دل ربایین جان فزایین دلبرین عاشق محمد از

عَقْدِ إِحْرَامِي دَمَا دَلْبَرُ خُوِيَانِي قَرَضِ عَيْنِ
سَجْدَةَ يَكْ بَرَوَان دُو بَرَهَان نَاگَرَت جَه صَدِّ عَمَّازِ

عِيدَهُ وِ مِيرِي مَه لِرُو دَر گَهِي لُطْفِي فَكِرِ
گُو *مَلَا* هِنْگِي بِخَوَازِي دِي بَدِم بَس تُو بِخَوَازِ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

زُ رَعْنَانِي رِجْزِي تَهِي مَسْتُ وُخُونِ رِيزِ
زَمَانِ بُو عَهْدِ جَنَسْكَ اُنْگِيزِ جَنَسْگِيزِ
تَه جَانِ مِيْنِ دَرِيْتِ اَيِ جَانِ عَالَمِ
زِمِيْنِ بِيَسْتِيْنِ بِلَعْلِيْنِ خُوِي شَكْرِ رِيزِ
دُو عَنْبَرِ بُو لِيَشِيْشَادِي بِيَسْتِي
قَه بِيَسْتِيْنِ لَوُ هَوَا بُو عَنْبَرِ اَمِيْزِ
زِ اَخَا اَسْتَانِي مِسْتَكِي بِيْنِ

لِدَاغَانِ دَا بِيِيْنِمِ خُوَشِ صَبَا تِيْزِ
تِي فِرْهَادِ دِرَاَنْتِ اَسْدَتِ عَشَقِ
كُوُوِي جَانِ دَا بَه شِيْرِيْنِي نَه پَرُوِيْزِ
تَبُ وِتَابِي هَزَارُ اِشْكَنْجَه دَا دِلِ
زِ شِيْرَاْزِي نَسْگَاهِي مَسْتِ تَبْرِيْزِ
اَلْهِي نِيْرِيْگِيْزَا مَهِي مَسْتُ وِنَاْزَكِ
زِدَسْتِي خَوَارُ وِبَدْخَوَاهَانِ پِيَارِيْزِ

كُولِي تَيْتْ أَوْ قَبَايِي آسِمَايِي
لَطِيفَا شَنْكُ وَنَاژِكُ وَكُ بَلَازِيرُ
سَوَاشَكُ رِيهَتَه دِيَسَا عَالَمَا دِلُ
بِحَادُوِي دُو چَشِيمُ فِتْنَه اَنكِيزُ
خَبَايْتُ طَبَعَه زَاهِلُ سَكُ سِرِشْتَه
بَقِيْنُ أَوْكِرُ زَجَانَانُ لَوْدِكِيْتُ بِيزُ
﴿ مَلَا ﴾ جَانِ تَه چَاوَانُ پَهْلَوَانُ كِرُ
لِيَتَايُ خَمَرِ يَانُ زُلْفَا دِلُ آوِيزُ
زِحْسِنَا بِي نِشَانُ نَادِي نِشَانِكُ
(نِشَانِي) گَرُ زِدِلُ نَكْرَا تَه پَرَهِيزُ
مَه بِيْنُ أَفُ گَرُ بِصُورَتِ آدَمِيْنَه
هَمِي دَارِنُ زُ اِيگِرَرَا كِرِي رِيزُ

﴿ وَقَالَ اِيضَا قَدِسُ سِرَه ﴾

تُو دِزَانِي بِحُدِي مِيْنُ تُو خِيَالِي شَبُ وَرُوژُ
بِحِيَالَا خَوَه مَدَامُ مِيْنُ تُو لِبَالِي شَبُ وَرُوژُ
هَرُ بِيْزَانُ دِرِشِيْنِي جِگِرِي تِيروُ خَدَنَكُ
زُ نَسَقُ صَاعِقَه مَه زُ قَوَسِي هِلَالِي شَبُ وَرُوژُ

مِثْلِ گُوِيِنِ تَه رَوَانِ نَالِ زِدَلِ مَسْكِيْنِ تِيْنِ
أَمْ نِزَانِيْنِ ثُوْجِرَا هَرُوْهَ دِنَالِيْ شَبُ وِرُوْزُ
تَه بِفِرِيَادُ وِفَغَانَانِ بِخُوْهَ بُلْبُلُ كَرِ كَرِ
اَللّٰهُ اَللّٰهُ زُجِهَ دَرْدِي وَهَ دِكَا لِيْ شَبُ وِرُوْزُ

دَا كُو دَلْبَرُ قَدَمِي لِي بِنِهْدَ رُوْشَنِ كِيْتِ
لُوْ ثُو خُوْنِي وَهَ زُجَهَانِ فَهَ دِمَالِي شَبُ وِرُوْزُ
تَه تِنِي ذُوْقُ وِصْفَا كَرِ بِيْصَهَ يِيْنِ دَلْبَرِي رَا
سَرِنِخُوْنِ گَهَ شَبِي نُوْنِ گَهَ وَا كُو دَا لِي شَبُ وِرُوْزُ
فَتُوْهَ بَا پِيْرِي * مَلَا * يَانَ نُوْ بَالِهَامِ نَبِي
فِي مِيِي هَرُوْهَ دِنُوْشِي مَحَلَالِي شَبُ وِرُوْزُ
﴿ بَابُ الْعَيْنِ ﴾

﴿ وَقَالَ اَيْضًا قَدَسَ سِرًّا ﴾

شَاهِدِي جَلُوْهَ نَمَا قُدْسِيِي فَيِرُوْزَهَ لِبَاسُ
هَجِي رَنگِي تَه نِشَانِ دِتِ ثُوْنِشَانِي خُوْهَ بِنَاسُ
حُسْنِ بِي آيِيْنَهَ عِشْقِي تَجَلِي نَادِتِ
عِشْقِ مَحْمُوْدِ دِمَعْنِي نَمَكِي حُسْنَا اَبَاسُ
هَرَجِي رَنگِي تَه بِشِيْتِيْنِ خُوْهَ بِيِيْنِي لَلّٰهُ
نَظْرِي وِرَ بَدَهَ كَاسِي جِهَ خُوْشِ آيِيْنَهَ بَهَ كَاسُ

تُوْشَرَايِي بَغْرَايِي بِنَهِنِگَانِ دَه دَمِي
 دِي كِفَايَتِ بِيچِه رَنگِي مَه بِيكِن كُوزَه وَطَاسِ
 دَمَزُ وِرَازِي نِي وَنَايِي كُوَسْمَاعِينَه هَمِي
 زُ مَحَالَاتَه بِيْعَقْلِي خَوَه بِيزَانِي زِي قِيَاسِ
 وَي دِي كِتِ مَخْلَطَه هَر دَمِ لِحَرِيْفَانِ بِيجَدَلِ
 بَدُو جَامَانِ فِدَخُونِ سِيرَتِ اَبِيضِ وَ سَوَاسِ
 دَسْتِ گِيْرِي تَه نَه بِيْتِ خَضِرِ عِنَايَتِ لِقِيْدَمِ
 نَاگِيھِي اَبِ حَيَاتِي بَدُو عَسْكَرِ اِلْيَاسِ
 تُوْبِيْنِي مَاهِ نُوُو دَسْتِي قَضَايِي هِي هِي
 تَه لَزْرَعِي فَلَکِي بَلْکِه لِمُرِي مَه بَه دَاسِ
 تَرْکِ خُونِ رِيْزُ وَ شَمَارِ مَه بِيکِ غَمَزَه بِيکِي
 رُهَنْدِ چِلِ سَالَه لِمِنْ زِي رُو زَبَرِ کِيْرِ زِ اَسَاسِ
 زَلْبِ لَعْلِ شِکَرِ يَارِ قَه نِکِرِ پُرْسَا * مِلِي *
 مِضْرِيَانِ گَزْمَه دَشَانْدِنِ کُو کِشَانْدِنِ اَلْمَاسِ
 دِلِ بِيکَه دِي عِشْقِ بِيکِ بِيْتِ عَاشِقَانِ بِيکِ يَارِ بَسِ
 قَبْلَه دِي بِيکِ بِيْتِ قَلُوْبَانِ دِلْبِرْکِ دِلْدَارِ بَسِ
 مِيْنِ دِيْبَنْدَا زَلْفِکِي دِلِ دَا بِي دَسْتِي پِيْرِ عِشْقِ
 لَو دِعِشْقِيْدَا کُو بَسْتِ اِحْرَامِ وَ بِيکِ زُنَّارِ بَسِ
 طَرَحُ وَ طَرَزِي بُوْنَه زُنَّارُ وَ چَلِيْبَا بِيکِ بِيکِ
 لَوْمَه زُنَّارُ وَ چَلِيْبَا بِيکِ بِنِي بِيکِ جَارِ بَسِ

هِنَ ذَنِيكَ دِيرِي فَهَ تَيْنَ قَسْتَا كِنِشْتِي هِنَ دَكِينِ
نِي زِفَانِمَ نِي زَوَانِمَ مِينِ دَرِي خَمَارِ بَسِ
گَرَجِهَ تَيْنِ رَقِصُ وَسَمَائِي هَرَسَحَرَهَ صَدَّ نِي شَكْرِ
مِينِ دَبَزَمَا سُرُشِيرِ بِنَانِ أَوْشِيرِينِ رَفْتَارِ بَسِ
وَهَ چِهَ وَالآ گُوهرِنِ هَاتِنِ لِبَاسِي جِسْمُ وَجَانِ
مِينِ زَوَانِ حُورِي سِرِ شَتَانِ أَوْ پَرِي رُخْسَارِ بَسِ
حَوَاجَهَ سِحْرِي سَامِرِي نِينِنِ كُو زُلْفَارَشِ بَكِتِ
جَشْمِ بَنَدَا دَلِرُ بَابَانِ كَا گُلا عِيَارِ بَسِ
بُلْبُلَانِ صَدَّ گُلِ دِچَا فِينِ چَا فِ لَصَدَّ گُلِ دِي دَكِينِ
مِينِ دِبَاغِي گُلْمُذَارَانِ يَكِ گُلِ وَكُلْنَارِ بَسِ
مِينِ دِبَاغِ گُلِ فِرُوشَانِ دِي عَجَبِ رَسْمَكِ غَرِيبِ
خَارِ طَبْعَانِ گُلِ دِدَسْتِنِ گُلِ پَرِ سَتَانِ خَارِ بَسِ
أَوْ جَفَا چُودَرِ زِحْدِ ظَلْمَاتَهَ بَرِ حَسِّي بِيچِينِ
رَحْمَكِي جَارَكِ نَهَ كِي هِي ظَالِمِ أَفِ آزارِ بَسِ
غَرَقِ دَرِي بَابِي گُناهِينِ تَشْنَهَ لُطْفَا حَقِينِ
رَحْمَتِ آمِرِ زِگَارُ وَشَفَقَهَ غَفَارِ بَسِ
أَهْلِ دُنْيَا يِ سَرَّاسَرِ دَرُ مَنِينِ مِينِ بِنِ ﴿مَلَا﴾
بَشْتَهَ مِيرِي مِينِ عَلِي يِ حِينْدَرِي كَبَرَارِ بَسِ

﴿ وقال ایضا قدس سره ﴾

لِرُو ﴿ مَلَا ﴾ سَرَابًا لَوْنِيكَ بُومَةَ آتَشْ
 مِیْنِ دِی سَحَرِ خَرَامَانَ نِی شُكْرًا شَرِیْنِ مَشْ
 یَارَبْ چِه طَرْفَه مِیوَهْ اَن رَنگَه مِی دِ بَخْشَتْ
 شِعْرَامَه تِی پَرِیْشَانَ نَظْمَامَه تِی مُشَوِّشْ
 دِلِ گَشْتَه مِیْنِ زُدِیْرِی نَاجِمِ كَنِیْشْتَه قَطْ
 مِخْرَابِ وِی بَمِیْنِ رَاوَرْدَا بَیْچِیْنَه لَا لَشْ
 مَحْبُوبِ وَكُ سِتِیْرَه گُوَنْدُو عِشْقِیَبَازِیْ
 نِیْكَیْلِ بَیْچِیْنِ سَمَائِیْ هِشِیَارُومَسْتِ وُسَرِخَوْشْ
 حَبِیْوَانِ لِكُوْدِمِیْنِیْتِ اُمِّ مُقْتَبِی زَمَانِیْنِ
 بَیْتِیْنِ زُدِسْتِی سَاقِی جَامَا زَلَالِ بِی غَشْ
 وَرَمُحُوَه دَه چَنگُ وَنَائِی شِیْرِیْنِ كُوْبِیْنِ سَمَائِیْ
 جَامِی بِنُوشَه فِیْرَانَ چِه سَادَه وَچِه زَر كَشْ
 طَالِغِ كُوْتِیْتِ وَفَرَصَتْ مُهَلَّتْ لِنِكَ حَرَامَه
 مِیْنِ عُمَرِ نُوحِ نِیْنَه وَرَ سَاقِیُو بِلَزْخَوْشْ
 نِی شُكْرًا شَرِیْنِ قَدَمَه زُدِسْتِ تَه مِی دِ فِیْتِیْنِ
 دَاسِیْنَه بِی جَلَادِیْنِ رَوْشَنِ بِیْكَیْنِ دِلِی رَشْ

جامد چه کین بحسنی کو وان نظَرَ لِحَوَارَةِ
خَرَ طَبَعَتَيْنِ دَابَلَهَ چه نیر گز و چه کربش
کُورَه خَوَه نَاسِیْرِثْ جَارَكْ بَدَسْتْ دَلِیلَانْ
أَبَلَهَ چه کیتْ طَوَافِی نَابِیْنَتِیْنِ بَرِی رَشْ
بِیْزِی دِکِیْتْ رُفَنجَانْ رُزْمَزُو نَازُو غَنجَانْ
قَدْرِی گِلَانْ چه زَانِتْ کَرَبَشْ دَفِیْتْ کَرِی رَشْ
فَیضَامَه شُبَه نِیْلَه اَم دِجَلَه و فُرَاتِیْنِ
گَر شِیخْ و وَرَّ اِمَامَه فِیْرَابَه مِیْن کَشَا کَشْ
شُوخَا کُو اَز دِیْنَدِی دِل گِر تِیَه کَمَنْدِی
لَطِیْفَه زُهْرَه سِیْمَا اَبْرُو هِلَالْ و مَهْوَشْ
بِرْهَیْنِ رُقُوسِ قُدْرَتِ نِشَانَه کِر * نِشَانِی *
لَا مِیْعَ زُبُرْ دِیَارِیْنِ چه یَنْگِیْکِ وَهَ بَرُوشْ
اَللّهُ لِمِیْنِ حُبَّانَه چه شُکْرُ و نَبَاتَه
رُتُوْفَه دِی جُوَانْ بِمِ گَر بَهْنِ بِکِمِ گِلَاگَشْ
❦ وَقَالَ اِیضًا قَدَسَ سِرَه ❦

شَبِ قَدْرِی لِمَه رَوْشَن کَه نُورُوحِی وَرَه خَوْشْ
مَه رُتُو خَوْشْ کَه لَسَرْ چَهَنبِی شَهِیْدِیْنِ خَوَه بِمَشْ
مَالِیْنِ کِی نَظَرَکْ لُطْفِ رُذِلْ غَمَزِیَه یَانْ
بِرْشِیْنِی جِگَرِی رِشْ رُقُوسِیْنِ خَوَه بِوَشْ

سَحْرِي جُمَّلَه شَهِيدِيْن تَه بَرِيْم آفِيهْتِي
اِيْوَمَارِيْنَه يَكَايَك مَه حَمِي شَش صَدُوْشَش
لِي شَهِيدِيْن تَه اِيْوَمَارِيْ بَخْنَجَرِ كُشْتِي
هِي نَه چُوْخُوْن زِيْرِيْنَان صَدُوْهَفْتَاْدُوْدُوْلَش
جَنَسَكِ هِنْدِي دِكِرِيْن فِيرِيْسُوْرِيْمَبَاَزِ عَرَبِ
تُوْخُ وَعَالَا دِفِرِيْنَكِيْنَه كَمَاَنْدَارِ حَبَشِ
تُوْبِيْنِي رُوْمُ وَعَجَمُ كُشْتِيْنَه زَنْگِي دِكَمِيْنِ
هَانَه هَرْتِيْتَه پِيَاپِي زِيْطَرَفِ رُوْمُ خُوْشُ وَخُوْشِ
دَاْمَه شَهَزَاْدَه بِيْدَسْتِي خُوْه مَبَارَكِ قَدْحَكِ
نَه غُبَارَكِ زِيْخُمَارِي وَنَه تُنْدِي وَنَه غَشِ
دُو قَدْحِ مِي بِنِشَانِي دَدَرْتِ رَنَسَكِ بَرَنَسَكِ
نِيْرِيْمِيْزَا نَاَزَكِ وَرَعْنَا وَكَلَّا نَاَزَه بَه كَشِ
غَالِبَا اَهْلِ زَمَانِ مَا * مَلَا * آدَمِيْنِ
فَه نُمَايِيْنِ زِيْكَرِي مَهِي رَشِ وَكَاِي تَه يِيْ بَشِ
عَارَفِيْنِ اَهْلِ بِيْصَارَتِ زِيْسَقِ مَرْدُمِ جَشْمِ
سُرْمَه پُوْشِيْنِ دِيْيَاْضِي وَقَبَاِي خُوْه يِي رَشِ

وقال ايضا قدس سره

سَلُوا سَهِي قَدْ خَمَلِي	لَوْ كَمَلِي مَسْتَانَه رَقْصِ
وَرَّ صُحْبَتِي گَرَّ قَابِلِي	دِي بِيَت وِرَت شَاهَانَه رَقْصِ
مَسْتَانَه مَسْتَانِ نُوشَانُوشِ	قَرَقَف دِجَامَانِ هَاتَه جُوشِ
مَادِي بِمِينِتِ كَسِ لِهُوشِ	وَقْتِي كُوبِينِ دُرْدَانَه رَقْصِ
صُحْبَتِ بَسَازَانِ هَاتَه سَازِ	بِي مَوَجِي دَرِيَايِ رَازِ
دَادِلِ زُنُو بَايِ مَجَازِ	وِي كَشْتِي سَكَّانَه رَقْصِ
مَحْبُوبِ بَعِينِ كُوكَبِينِ	رَقْصَا كُوتِي دَلْبَرِهِينِ
صَدْجَانِ گِرَامِي مِينِ هَبِينِ	بَا فِيمَه رِي اَرزَانَه رَقْصِ
كِرِشْمَه وُ رَازِ اَبَرِي	عَارِفِ فَنَابِينِ لِي دَرِي
حَسِي دِينِيَا آگِرِي	اَوْ خَفَنَه بِيَت پَرَوَانَه رَقْصِ
پَرَوَانَه شَمْعَا گَشِينِ	زُلْفِينِ وَه نَازِكِ رَاوَشِينِ
شُوكِينِ دِدِلْدَايِ خُوشِينِ	مَه زَبَنَجَه بِيَن شِيرَانَه رَقْصِ
عَالَا وَتَايِينِ قُرْمِزِينِ	اَصْلَانِ دَبِرِ دَا بَرَزِينِ
نِيرِ گَزِ دِ بَاغَاتِ تَوَزِينِ	نِي شَكْرَانِ نِي شَانَه رَقْصِ
وَقْتِي كُوبَايِينِ اَرغَوَانِ	گُلِ چِيچَكِ وَتَر حِينِ جُوَانِ
فِيرَانَه بِي سَلُوا رَوَانِ	عَارِفِ لِفَرَقِ جَانَه رَقْصِ

اِیْرُو شُكْرُ خَنْدِی بَرِیْنِ دَسْتِ سِبِّی زَنْدِی بَرِیْنِ
دِیْسَا بَیْگُو فَنْدِی بَرِیْنِ دَرْدِی * مَلِی * دَر مَانَه رَقْصِ

﴿ باب الضار ﴾

﴿ وقال ایضا قدس سره ﴾

شِیوَه دِلْبَرِی بَزَانِ سُنْتَه شِیوَه عِشْوَه فَرَضِ
هَرْدُو نَظَرِ کُو بِنِ قَرَانِ وَا جِبَه یَكِ کِرِ شَمَه فَرَضِ
هَرْدُو قَرَانِ کُو قِبَلَه بِنِ هَرَجِه دَمَاخُو یَا بِنِ اَوِ
وِی سَعْتِی دِدِنِ عِشْقِ لَازِمَه یَكِ دُو سَجْدَه فَرَضِ
خِرَاقَه زَرَقُ وُزْنِکِ زُهْدِ مِیْنِ بَمِیِی مَغَانَه شُسْتِ
شُسْتِ وِشُوکِ دَمِیْنِکَدِی اَوَّلِ کَارِ فَرَضَه فَرَضِ
نِی شُکْرِیْنِ شَرِیْنِ زَبَانِ مَسْتِ بِجَامُ وِ بَادَه بِنِ
فَرَضَه دِبِتِ زِ تَوْبَه یِ سَالِکِ عِشْقِ تَوْبَه فَرَضِ
سَاقِیِ سِیْمِ سَاقِ مَآ زَهْرِی هَلَا هِلِی بَدَسْتِ
جَانِ مَه شُکْرُو مِیْنْتَه تِیْزِ رَوَانَه رَقْصَه فَرَضِ
خَالِ اَحْمَرِ بُو جَهْکِی بَیْتَه قَرَانِ اَبْرُو اَنِ
شُبُهْتِ بَیْتِ مَقْدَسِ وِ کَعْبَه دِیْنِ دُو قِبَلَه فَرَضِ
اَز کُو دَدَعُو یِ عَاشِقِ کِفْشَه دِکِیْتِ زَبَانِ دَرُو
کَتْمِ شَهَادَتِی دِبِتِ وِی سَعْتِی بِشَهْدَه فَرَضِ

جَبَّهْتُ وَدِيمُ وَ گَرْدَنِي پَرْدَهٗ دَمَا زِبَرَ بَرَتُ
فَرَضَهٗ ﴿مَلَا﴾ لِحَاجِيَانِ سَعِي وَ طَوَافُ وَعُمْرَهٗ فَرَضُ

﴿ وَقَالَ اِيضًا قَدْسٌ سِرَّةٗ ﴾

مَه زَيْلِ حُسْنُ وَ جَمَالِي چِه غَرَضُ
بِي جَمَالِي زَيْبَالِي چِه غَرَضُ
گَرَنَهٗ تَشْبِيهِ دُو بَرَهِيْنِ تَهٗ بَتِيْنِ
مَه دَعِيدَانِ بِيَلَالِي چِه غَرَضُ
گَرَنَهٗ قَسْتَا دَلُ وَ جَانِ مَه دَكْتِ
مَه زَوِي شُوخُ وَ شَبَالِي چِه غَرَضُ
گَرَنَهٗ رُوحي مَه دِيِي دِلِ بَرَتِيْنِ
مَه زَوِي قَنَجُ وَ دَلَالِي چِه غَرَضُ
گَرَنَهٗ بِاسْمِ تَهٗ مُعْمَايِنِ حُرُوفِ
مَه بِشِكْلِ خَطُو خَالِي چِه غَرَضُ
نَهٗ كُو شَرْمَنْدَهٗ زِرُوي تَهٗ بُوَا
آفَتَايِي بِيَزَوَالِي چِه غَرَضُ
قَسْتِ وَ خَدَتِ دِكْرَتِ رُوحي بَرُوحِ
وَرَنَهٗ عَاشِقِ زِي وَ صَالِي چِه غَرَضُ
دِشِي قَدْرِي تَجَلَآ ثُو بِيكِي
مَه لِيِي مُومُ وَ شَمَالِي چِه غَرَضُ

نَه جَمَالَاتِه نَجَلِي بِكِرَتِ
مَه زِ خُوبَانِ بِجَمَالِي جِه غَرَضِ

نَه زِ لَعَلِينِ تَه ﴿مَلَا﴾ بَحْنِي بِكِتِ
مَه زِ نِي بَحْنُ وَسُؤَالِي جِه غَرَضِ

﴿﴾ بَابُ الطَّاءِ ﴿﴾

﴿﴾ وَقَالَ اِيضًا قَدَسَ سِرَّهُ ﴿﴾

كِي شَا زِنُو زَنَكَارِ خَطِّ	دِي سَا لِبَدْرِي كَاتِبِي
دَرِ گِرْدِشِ پَرِ كَارِ خَطِّ	نُورَه رَشَانْدِي وَاهِبِي
مَا دَارِ حَوْضًا لَعَلُّ وُدُرُ	حَرْفِينِ زُقُدْرَتِ نُقْطَه پُرُ
قُدْرَتِ نُمُونِ زَنَكَارِ خَطِّ	أَفْ زَنَكِ كَبِي دِي وَه بَسْرُ
أَفْعَى صَفَتِ قَلْبِي مَه مِيهْتِ	أَوْ جِيچَكِينِ شَتْرِي شَبِيهْتِ
أَفْ پَرْدَه يَا كَلْنَارِ خَطِّ	سَلُوا زِ بِلَايِي وَه رِيهْتِ
دَرَجِينِ زِرْمَزِينِ أَسْمَرَانِ	نَقْشُ وَنِيگَارِينِ دَلْبِرَانِ
مَه زِ كَلْشَنِ فَرَخَارِ خَطِّ	هَرْتِينِ زِدَسْتِ نِي شَكْرَانِ
خَالُ وَخَطِينِ نُورَا زَلَالِ	مَه زِدَسْتِ خَمَاتَرِ حِينِ شَلَالِ
مَالِي مَه صَدِّ قَنْتَارِ خَطِّ	دَانِي دِصْنَدُوقَانِ لِبَالِ
كَاتِبِ نُمُوجِكِ دَانِي	بَرِگِينِ كُغْلَا رِيحَانِي
دَرِ صَنْعَتِي جَبَّارِ خَطِّ	كَبَسِ دِي بِيئِي شِيرَانِي

رَبِحَانُ وَسُنْبُلُ تِي هَنَه
زَرَبَاكُ وَبُلْبُلُ تِي هَنَه
صَدَّ حِيچَكُ وَكُغَلِّ تِي هَنَه
أَوْ بَنْجَه يَا كُغَلِّزَارِ خَطَّ

كُغَلِّ حِيچَكُ وَنَقَشِينِ غَرِيبِ
لِي رَأْسَتِ وَجَبَّ بُوِيْنِ صَلِيبِ
نَسْرِينِ وَرَبِحَانِ عَجِيبِ
جَدْوَلِ كَشِينِ زَنْتَارِ خَطَّ
إِغْرَابِ وَحَرْفِينِ زَرْفِشَانِ
مَهْ زُ جَانِبِ دَلْدَارِ خَطَّ
طُغْرَا نَشَانِ زَرْ كَشِ مَهْ دِي
شِيرِينِ وَمَعْنَا دَارِ خَطَّ

اللَّهُ دَبَّرَ قَالُوا بَلِي
أَفِيهَتَه جَرِيحِ جَدْوَلِي
دَا بَعْمَه كِتِ قَلْبِ ﴿مَلِي﴾
أَفْرَنْكَه عَنَبِرِ بَارِ خَطَّ
أَشْكِي رَوَانَ مَهْ تَبْنَه خَطَّ
كَفْتَمَه نَائِ شَبَه بَطَّ
زِيرِ رَشَانْدِي سَرِخْتِي
بِي نَقَشَانْدُو كِرِ نَقَطَّ

جَبَهْتِ وَدِيمِ نَقَشَانْدِ
نُورِي زِ ظَلْمَتِي رَشَانْدِ
حُورُ وَفِرَشْتَه كِي وَهْ دِينِ
دِيمِي نُمُونَه بَرِبَكِينِ
مِسْكُ وَزَبَادِ لِي فَشَانْدِ
تَا زَه كِشَانْدِي خَطَّ بِحَطَّ
نَا زَكُ وَخُوبُ وَسُرُشِيرِينِ
صُورَتِ چِينِ نَمَا غَلَطَّ

شِعْرِي ﴿مَلِي﴾ كُو وَاكُ رُوَانَ
پُرْمَه لِبَرَكِ ارغَوَانَ
دَا بَه تَه جَانِ مَرْفَانِ
دِينَه غَزَلِ لِنِكِ شَطَطَّ

✽ وقال ايضا قدس سره ✽

مَيِّ نَه نُوشِي شَيْخِ صَنْعَانِي غَلَطُ
أَوْ نَه چُو نِيَفْ أَرْمَنِسْتَانِي غَلَطُ
مِثْلِ مُوسَى وَي تَجَلَّيَا تَه دِي
إِي تُودِي كَانِي خَطَا هَانِي غَلَطُ
وَي نَدِي بَرُونَاتَه وَدَائِي قِيَّاسُ
حِكْمَتِي لَو چُوِيَه بُرْهَانِي غَلَطُ
سَطْوَتَا لَيْلِي بَقِينِ مَجْنُونِ تَبَانْدُ
وَرَنَه قِيَسُ نَاكْتِ بِيَابَانِي غَلَطُ
وَكَ ✽ نَشَانِي ✽ نَقْشِ وَنِشَانَك تَه دِي
إِي كُو نِشَانَك تَه دِي كَانِي غَلَطُ
أَزْ گِهَامِ آفَا حَيَاتِي خَفْ زِدَلُ
خُضْرِ فَاژِي چُوِيَه حَيَوَانِي غَلَطُ
شَاهُ نُشِينِي نَازَكَا نَ ضَايِعِ مَكْنُ
دَانَه بِنِي دِلِ بِنِي خَانِي غَلَطُ
اللَّهُ اللَّهُ جَرِيحُ وَدُولَابِي دِنِي
نُقْطَه قَطُ نَاكْتِ دِدُورَانِي غَلَطُ
رُوزُ وَشَبْ هَرِ سِيرِ دِيدَارَاتَه تِينِ
نَاكِرِينِ أَوْ دُورُ وَسِيرَانِي غَلَطُ

هُونَ تَه بَيْنَ مَشَاطَهْ خَفَ دَانِيَه
هَمَقَرَانِ كِرِ خَالُ وِنِشَانِي غَلَطُ
دِي بِسَرَجَانِ مَه مَرُوتِ دَامَه اِيخِ
بِشَكُوتِ بِنْدَا گِرِي بَانِي غَلَطُ
سَرَنَه يِي بَرِ كَفَرِ زُلْفِي عَاقِبَتِ
أَزِ دَتِرِ سِمِ لِي زِ اِعْسَانِي غَلَطُ
بِهَنِيَا فِي چَرخِ وِ دُولَابِي دِنِي
نَسَبَتَا أَرْبَابِ عُرْفَانِي غَلَطُ
نُسخَه عَالَمِ هَمِي عِنْوَانِكَه
نُقَطَه يَكُ نَابِتِ دَعْنَوَانِي غَلَطُ
قَلزُمُ وِ بَايِيْنِ مُخَالَفِ تِي بَرِي
دَانَه كَلَشِيْنِ دَارِ سَكَاْنِي غَلَطُ
دَا يَزَانِي بَهْلَوَانِي مُو يَكِي
دَسْتِ نَدِي لِه مِيزَانِي غَلَطُ
وِي دِدَسْتِي مِْنِ گِلَاگَشِ پُرِ خُنَافِ
حَيْفِ بُلْبُلِ چُو گِلِسْتَانِي غَلَطُ
هِيژِ سَهْوَا خَامَه بُو وِرَنَه مِْنِ
أَثِ غَلَطِ نَاكِرِ دِدِيَوَانِي غَلَطُ
وِي لِسَرِ بَرِنَاتَه أَثِ سِيَوَانِ فِدَا
وِرَنَه نَادَا رُوژِ سِيَوَانِي غَلَطُ

گه دل و گه جان دین ترکیب نه تین
ناکیرن بگما و تالای غلط
مشربی ترکان فرات و بیل کیر
تشنه لب چو طرف عمای غلط
پیر حکمت بین لوفقا مشربان
کس ندی می رهته فنجانی غلط
راسته بک قانون سراسر نینه تی
خوهری و بیچین پریشانی غلط
پاک طبع و قوتک موزون دفت
دانه دت صنعت بادمانی غلط
مردمین جهنم * ملی * عکساخوه دی
وک * نشانی * ما لیشانی غلط
- باب الظاهر -

- وقال ایضا قدس سره -

بی لب لعلی * ملا * من زمیا آل چه حظ
صحبتهای نه بتن بار پهر حال چه حظ
قدحک باده بدستی خوه لقلب مه بریز
عاشقی سوخته بی آتش سیال چه حظ

نَه كُو وَكْ طَيْرِ زُمُوين تَه بِيَارِن پِيكَان
 زُ بَرِينِن دَدَلِي شُبُهَتِ غِر بَالِ چِه حَظْ
 حَظْ وَلَدَتْ مَه بِمُمرِي خَوَه دِعِشَقَاتَه نَدِي
 هَم بِيَان دَر دُو غَمَان زِبَدَه تُو اِسَالِ چِه حَظْ
 حُسن و سُرُ ذَات نَه بَت جَذَبَه لَدَل دِت مَحَبُوب
 مَه زُ زُلف و حَظْ و خَال و قَدِي مِيَالِ چِه حَظْ
 عِلْمِ عِشَقِ بُتْ و لَاتَانِ بِرِ وَايْتِ نَا بِيِنِ
 قَدْرَكِ حَالِ كُو نَه بَتِ شُبُهَتِي هَرِ قَالِ چِه حَظْ
 بَدَوِي پَاكِ چِه كِتِ فَسَحَتِ مِيَدَانِ كُو نَه بَتِ
 مُسْتَمِعِ گُوَه نَه دِرْتِ مُطْرِبِ و قَوَالِ چِه حَظْ
 دُرِ نَاسِفْتَه دِي بِزِمِ زُلبِ لَعْلِ * مَلَا *
 گِر رَوَانِ بَخْشِ نَه بَتِ نَظْمِ كَرُ و لَالِ چِه حَظْ

— باب الفاء —

— وقال ايضا قدس سره —

سَرِ دِدَتِ آبِ كُو تَرِي	زَمَزَمَه و سَمَايِ زُلفِ
سَايَه نُمَايِ خَاوَرِي	سَدْرَه مُنْتَهَايِ زُلفِ
سَايَه نُمَايِ جِبَهْتِي	نَقْشِ و حَظِي زُ قَدْرَتِي
نُقْطَه و حَرْفِ و جَزْمَه تِي	بَالِ و پَرِينِ هَمَايِ زُلفِ

بَالُ وَبَرِينُ صَفَتْ هُمَا	سَايَهُ لِحَبْهَتِي نُمَا
خَمْرِي وُلْفٌ جُونَهُ سَمَا	يَكُ يِيكَ أَوْ لِبَايِ زُلْفُ
نَتْرِكُ وَبَرَهْكَ وَشْتَرِيَانُ	رَقِصَهُ زُرَنْگِي خَمْرِيَانُ
بَازُ وَعِقَابُ وَقَمْرِيَانُ	سَيْرَهُ سَحَرَ تَبَايِ زُلْفُ
هَرَمَهُ زُبُرِجِ سُبُلَهُ	بَنَجَهُ دِسِينَهُ وِدَلَهُ
دُورُ وَدِرَازُ وَمُشْكِلَهُ	قِصَّهُ مَاجِرَايِ زُلْفُ
بَسْتِنَهُ زُلْفُ دَرَكَمِينُ	حَلَقَهُ حَلَقَهُ چِينِ بَجِينُ
يَعْمَا دَكِينُ دِلَانِ نِهِينُ	تِينَهُ يَقِينُ خَطَايِ زُلْفُ
رُومُ وَعَجَمُ زِهْرُ طَرْفُ	جَنَگُ وَسُوَاشَهُ وَأَنْ بَخْفُ
هِنْدِي وَزَنْگِي صَفُ بَصْفُ	هَاتَنَهُ بَرُ لَوَايِ زُلْفُ
هَرْدَمُ وَهَرُ سَمَتُ زَنُو	بَيْتَهُ دِسِينَهُ نَارُ وِدُو
صَبْرُ وَقَرَارُ مِنْ زِكُو	عَاشِقُ وَمُبْتَلَايِ زُلْفُ
زُلْفُ سِيَاهِي بِي وَقَا	قَطُ مَه نَدِي زَوِي صَفَا
كُشْتِمَهُ أَزُ بَصْدُ جَفَا	آه زِدَسْتُ جَفَايِ زُلْفُ
زُورُ وَفَقِيرُ وَمُبْتَلَا	زَاهِدُ وَصُوفِي وَ *مَلَا*
كُشْتِنَهُ أَوْ بَصْدُ بَلَا	كَسَنَهُ كَمِثُ بَلَايِ زُلْفُ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

إِرْوُ زِ شَهْكَاسَا سُرِي	مِي هَاتَهُ فَنَجَانَا صَدَفُ
مِثْتُ كُو إِرْوِ دِيمُ دُرِي	دَا مِنْ مِيَا حُسْنًا خَوْهَ خَفُ

شیرین قَدُولَبْ شِکَرِی	خَفْ دَامَه جَامَا کَو نَرِی
هَاتِن سَمَا شَتَرِی و لَفْ	بَا یِی صَبَا دَا چَنبَرِی
هَمِیَان لَدِیْم دَعْوِی و شَرْ	شَتَرِی و زُلْف و بَلْگ و پَرْ
عَقْرَبْ خُو یَانْ اَزْ هَرْ طَرْفْ	اِیْلَانْ لَسَلْوِی بُو نَهْ گَرْ
بُو عَنبَرِنْ دَا فَا دِلِنْ	عَقْرَبْ نَهِنْ اَوْ سُنْبِلِنْ
وَاَنْ سِیْنَهْ مِیْنْ کِرْ هَدَفْ	نِیْشَانْ زِمِسْکْ و فِلْفِلِنْ
قَوَسِیْ هِلَا لِیْ تُو زْ رَشَهْ	دَا سِیْنَهْ جُو هَتِیْ تِیْرْ خَوْشَهْ
خُو نِیْ دِجَرْ حَا نْ دَا بَهْ کَفْ	یَکْ تِیْرِی پُرْ کُشْتِنْ لَشَهْ
اَوْ بَا زِیْبِیْ یِی تُو رُو سَلْ	مِنْ خُو نْ جُو تِیْمِنْ زُ دِلْ
قُمَرِیْ نَهْ هَشْتِنْ رَفْ بَرَفْ	دَا کَفْتَهْ یِیْ تُو رَا قَزَلْ
دَا یِنْ لَدِلْ مِیْنْ دَا غْ دَا غْ	رَفْ رَفْ نَهْ شْتِنْ زَا غْ زَا غْ
وَسْتَانَهْ لَشْکَرْ صَفْ بَصَفْ	دِیْ کِیْ عِیْنِتْ سَا غْ سَا غْ
جَنَگِیْرْ هَاتْ تِیْمُو رْ لَنَگْ	صَفْ صَفْ مَهْ دِیْنْ هِنْدِیْ و زَنَگْ
تَشْبِیْهْ تِیْرِنْ خَا نْ شَرَفْ	خَفْ وَا نْ رَشَا نْدِنْ دِلْ خَدَنَگْ
تِیْ دِلْ قَوِیْ تَا فِیْوَهْ نَا کْ	تِیْرَکْ زُ قَوَسِ مَالْ زَرَا کْ
فَرِیَادْ وَا فْغَا نْ صَدْ اَسَفْ	خُو نْ تِیْ پُرِیْ تَشْبِیْهْ آفْ
هَرْ سِیْنَهْ جُو تَکْ غُرَابْ	جَا نْ دِیْ نَهْ دَتْ اَوْ مَالْ خَرَابْ
وِیْ جَا نْ دِدَسْتْ وِیْ رُو حْ دِکَفْ	تِیْدَا بَرِنْ پَنْجَهْ و کَلَابْ
تُو رَا زُ قُدْرَتْ نُقْطَهْ لِی	جَا نِیْ * مَلِیْ * رُو حَا * مَلِیْ *
نَا لِیْ زُ بَرْ وَا کْ نَا یِیْ و دَفْ	رَمَزْکْ نِهِنْ دَا مِیْنْ و لِیْ

❦ وقال ايضا قداس سره ❦

نَا زَكَا مِنْ دِسْمَائِي بِسَرِّ أَنْكُشْتِ عَقِيْقُ
دَا مِهْ اِيْرُو دِسْرَائِي قَدَحَكْ تَا زَهْ رَحِيْقُ

مِهْ زِدَسْتُ وَبِدِي بِيْنَضَا قَدَحَكْ صَافِي فَنُخْوَارُ
(شَعَشَعَائِي كَنْجَمِ بَسَنَاهُ وَبَرِيْقُ)

سِرِّ لَعْلِ لَبِ جَانِ بَخْشِ زَرَائِي تُو بِيْحَثُ
(اَعِدِ النَّظْرَةَ يَا نَاطِرُ فَالَسِرُّ دَقِيْقُ)

بَلَبِ لَعْلِ شَكْرُ خَنْدَهْ شَكِيْنَا شَكْرَكْ
(اَنَا بِالْوَعْدِ لَوَاتِقُ فَلَهَا الْوَعْدُ وَثِيْقُ)

دِرِيَا دُرِّ مُرَادِي مِهْ سَرِي دَانِيَهْ رِي
(خُضْتُ فِي الْبَحْرِ وَلَا زَوْرَقُ وَالْبَحْرُ عَمِيْقُ)

مِهْ زَغْفَلْتِ سَحْرِي دِي وَدُوْرَمَزَانِ كُشْتِمِ
خُوشِ بِحَقِّي خُوهْ كِهَشْتِمِ (اَنَا بِالْقَتْلِ حَقِيْقُ)

قَطُّ نَهْ كُو قَتْلَهْ دِي كَمِ يِي كُنَهْ وَمَظْلُومَهْ
(رَشَقْتَنِي بِنِيْسَالِ وَرَمْتَنِي بِرَمِيْقِ)

تِيْرُوْرَمِ هَرِّ دُوْلِدَانِ الْجَكْرِ چَسْبَانِ كِرِ
اَوْ زُخُونَا مِهْ نَهْ رِشْتِي تَلِيْنِ صُهْرِ عَقِيْقِ

سوسین تهی تر و نازک لکلان طعنه ددن
(فیہا العنبر فائح وبہا المسک عبیق)

چہ بکشتین چہ بہشتین نو کو فر مان بکری
از محکمی تہ خوشیم * احمد * عید و رقیق

وقال ایضا قدس سرہ

مین دی زغف لَت جَامِ دِکَفْ شَاهِی نَجَفْ دِل کِرْ هَدَفْ
رُو زَهَاتِ شَرَفْ سَتِیر بُونَه خَفْ هِرْ چَارْ طَرْفْ نُورَا بَقَقْ
ظَلَمَتْ نَه مَا صُحْبَتْ وَهَ مَا نُورَا شَمَا لَانْ چُو سَمَا
لی اُو دَمَا زُلف بُونِ جَمَا هَاتِن سَمَا بی بَکْ نَسَقْ

وَرْدَانْ کَلَاَفْ گِرْتِن خُنَاَفْ لی مَن دِتَاَفْ صُو هَتِنِ هِنَاَفْ
مِن دِی بَچَاَفْ زُلفِین بِلَاَفْ لی بُونَه دَاَفْ بِنْد کِرْ بِنَاَفْ
نُورَا بَصَرْ گُفْتْ وَخَبِرْ قِنْدُو شَکِرْ زُلفَانْ زُسرْ
خَالِین دَقَرْ بَا فِی سَحرْ دَا یِتَه دَرْ صُبْحَا بَحَقْ

مِه ڈ بَهرِیَانْ پَر نَالِیَانْ شَفْ تَارِیَانْ جَنَکْ بُو مِیَانْ
وَر کُشتِیَانْ زُوَانْ یَنگِیَانْ بُوَانْ تَلِیَانْ خُوشْ کِه گِیَانْ
کِر شَفَقَه مِیر آنی مِه بَیر بَرْدَانْ مِه تِیر کِر مِه اَسِیرْ
نَگْهَا فَقِیرْ زُلفَا حَرِیرْ آفِیَه تِه شِیرْ دَا پی مَحَقْ

ای مُشْتَرِی دِعی زَرِی نَه بَر سَرِی نِی جَان بَرِی
آفِیتْ سَرِی گَا فَا بَرِی لَازِمْ هَرِی وِی اَن بَرِی

کَلْبِي دِرِي نِيْشَانِ بَرِي نِيرِ اَوْرِي مُزْغِينِ پَرِي
بَحْرُ وِ بَرِي عِشْقُ وِ سُرِي آفِيهْتِه رِي سَرِ مَا فَلَاقِ ا

مِنْ دِي دِنُو بِي بَارِي تُو سُنْدُسَه اَوْ بِيْمِ بِي دَرُو
مِنْ بُو دَقُو سِي بُوِي اَوْ شِيْفَانِ مِه لَو نَابِيْمَه خُو
هِيْتِرِرَوَانِ تِيْنِ وَكْ جُوَانِ تِيرِدَانِ اَوَانِ رَشِ اَبْرُوَانِ
دَلِ وَكْ كَمُوَانِ بَرِ كَاشُوَانِ سَرِ لُو لُوَانِ بَرِ كِينِ وَرَقِ ا

بُوْنَا شَبَالِ دِيْعِي نِحَالِ اِغْرَابِ وِدَالِ قُوْسِ هِلَالِ
نَقْشِي جَلَالِ جَامَا زَلَالِ خَمْرَا حَلَالِ صُحْبَتِ نِحَالِ
اَزِ طَلْبِيَا آفَا حِيَا تِي بُوْمِ تِيَا كِه زِ بَادَه يَا
جَامَا خُوِيَا بُو عِشْوَه يَا بَارِ لُو پِيَا پِي تِيْنِ سَبَقِ

جَانِ مَلِي * زِ قَالُوَا بَلِي بَسْنَدِيْمِ وِلِي دَرَكَا كَلِي
بَلَكِيْنِ كَلِي رُو هِيْتِكَلِي اَوْ مَسْكَه لِي جَارَكِ هِلِي
پِرْدَه وِ سُوْرُ دَا بِي قُصُوْرُ يِيْتِيْنِ ظُهُوْرُ دِيْعِي بِيْشُوْرُ
نُوْرَا غَفُوْرُ خَالِيْنِ دِهُوْرُ جَامَا طَهُوْرُ لَمَلِيْنِ شَفَقِ ا

بَارَهَاتِ وِ مَسْتِ صُبْحَا اَلْسَتِ مِيْنِ دَسْتِ بِيْدَسْتِ دِي جَامِ دَسْتِ
كَ اَكْلِ دِيْسْتِ نَابِكِ قَرَسْتِ نِيرَا شِكْسْتِ نِيْشَانَه قَسْتِ
اَوْ لَبِ شِكْرِ وَا هَاتَه دَرِ رَا بُوْرُ بَرِ تَابِيْنِ دَبْرِ
خَالِيْنِ دِقَرِ زُلْفِ جُوْنَه سَرِ اَصْلَانِ سَحْرِ لِي بُوْنِ فَرَقِ

﴿ باب الطاف العریب ﴾

﴿ وقال ایضا قدس سره ﴾

دلیراً من سحرِی هاتِ بُخُ ویدک
صدیدک بونِ دبری تیک بسنجاب ووشک
بار بو چومه بواری بز یارت کف پا
(قال باعاشقُ هاتیک بیدی هاتِ بدک)
دل و جان هر دو مه دانی کونو اجازتِ ژمه خواست
(قلتُ استودعک الباری اللهُ معک)
ته دنی صافی وز غلِ زیکِ فدایِ تجربیه که
دای عیاری بتما می بنمیتن ته محک
دور زلفاته مُسلسل بنظر حل کونه بت
نظری صافی دلی سر ددرت نقطه شک
آهوا من نه کورنجک ته بخاطر بگهت
بخدی کی لو کونو اوسک بخدی هاته مسک
یا فینبی ملک و چرخ و فلک نینه سما
دوشنن تیک عیبری ژسما تا بسما
نه کونو پیوسته بیک بن ژسر عشقِ دوروخ
دی باشباح بین واصل و پیوسته بیک

زِ مُسْتَى عَدَدُ كَثَرَتِ أَسْمَا ثَوْمَهُ بَيْنَ
زَبْدُ وَعَمْرَيْنِ مَه حَتَّى جَنَدِ دُونِنَه يَكُ وَيَكُ
جِه فَصَاحَتِ بِمَلَاحَتِ وَه دَدِيرِي تُو ﴿مَلَا﴾
أَنْ أَدَا بَاتَه دِشْمَرِي وَه شَرِينُ وَيَسْمَكُ
﴿﴾ وَقَالَ أَيضًا قَدَسِ سِرَّهُ ﴿﴾

تَعَالَى اللَّهُ زَهْمِي حُسْنًا مُبَارَكُ تَبَارَكَ صَد تَبَارَكَ صَد تَبَارَكَ
مَكَّرَ شِيرِينَ بِهْمِي شِيرَانِي بُو (أَلَا شَمْسُ الْمَلَاحَةِ قَدْ تُشَارَكَ)
زِ غُنْجِينِ بِنُجْه بَا وَيِ كَلْ عِذَارِي
زَهْرَ غُنْجَه دِدَلْدَا مَابَه خَارَكَ

لَتَخْتِ دَلْبَرِي رُونِي بِشَاهِي لَتَه شَاهِي مُبَارَكَ بَت مُبَارَكَ
زِ دِيدَارِي مُرَادَا مِنْ بِيخَشِي مُرَادَا مِنْ زُتَه دِيدَارَه جَارَكَ
دِدَلْ دَانِي وَدِيسَادِلْ دِصُوژِي (أَنْحَرِقُ بِأَمْلِكِ الْحُسْنِ دَارَكَ)
عِذَارِي كَرَمِينِ دِي تَوْلِدِلْ دَه (لَا أَنْ الْقَلْبَ قَدْ يَهْوِي عِذَارَكَ)
تَه جَرَه كِ مِنْ زِدَلْ كِيرِ بَارَه بَارَه

(فَجَارَكَ بِأَبْدِيعِ الْحُسْنِ جَارَكَ)

وَرَه خَسَامِ بِكُرْ بَسْتَه بِخَنْجَرِ

﴿مَلَى﴾ أَمَا بَدَسْتِي خَوْهِي مُبَارَكَ

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

نَا زَكَكَ مِنْ سَحَرِي دِي بِجَمَالَا خَوْه نَه وَكَ
 حُورُ وَوْلِدَانُ وِپَرِي بُونَه بَشَرُ بُونَه مَلَكُ
 وَرَتَمَا شَاي شَهِيدِي خَوْه كَه جَارَكُ ثُو بِي
 (أَحْسَنَ اللهُ وَتَبَارَكَ) زِدُو جَهَنَّمِي دِ بَلَكُ
 سُنْبُلِي تَرِ لِكَلَانِ پَالِ بِمَسْتِي دِدَرِي
 سُو سِينِي تَا زَه لِنَسْرِي وَرَقَانِ بُونَه هَلَكُ
 نَا زَكَامِنْ كُو بِمَسْتِي دِ جَمِنِ هَاتِ خَرَامُ
 زِحَسَدِ جُونَه خُسُوفِي مَه وَمِهْرِ دِفَلَكُ
 اِي زَغَقَلَتِ تَه بِي نِيَتِ كُو دِمِي نِيَتِ هِي نَاتِ
 تَه بِجَهَنَّمِي دِ بَلَكُ كُشْتِنَه مَظْلُومِ كَلَكُ
 ذَرَه يَكُ عِشْقِي گِهَا كِي وَزَعَقَلِ خَوْه نَه بِرِ
 (كُلُّ مَنْ صَادَفَهُ دَاهِيَةُ الْعِشْقِ هَلَكُ)
 خُسْرُ وِعِشْقِي كُورُ وِنِشْتِي لِسَرِ تَخْتِ وُجُودِ
 (فَتَحَّ الْقَلْبَ عَلَى الْفَوْرِ وِلِرُوحِ مَلَكِ)
 وَهَجِه عِشْقِ وَجِه سَلَامَتِ هَر دُو دُورِنِ زِي كِي
 (كُلُّ مَنْ يَسْئَلُ حُبًّا سَبُلَ النَّارِ سَلَكُ)
 آهِي گَاكِ زَهَلِ نِيَتِ مَه زِي بِي نَا دِ جَا كُرِ
 بَسِ ثُو بِي قَبِي نَه نَصِي بَحْتِ كَه مَه دِلِ بُوبَه بَلَكُ

مَا زِعْمَرِ مَهْ جِهَ مَا بَتْ وَرَهْ اِيْدِيْ لِمَرَا
دَا دَانْفَارِ وَجُوْدِيْ بِكَبْرِيْنِ سَيْرِ مَلَكْ
دَا سِنُوَاثِيْ كُوْ زِحُسْنَاتَهْ فِدَا لَا مِعَهْ كِي
(نَظَرُ الشَّمْسِ مِنَ الشَّرْقِ إِلَى الْغَرْبِ دَلَكْ)

اَفْتَايِيْ كُوْنَهْ تَصْوِيْرِ زِحُسْنَاتَهْ بِيْنِ
(نُوْرُهَآ فِي نَظْرِيْ ظُلْمَةٌ دَآجٍ وَحَلَكْ)

زُهْوِيْ بِنْدَتَهْ كِيْرِمِ شُبُهَتِيْ بَايِيْ دِسْنِكْ
جِهْ زِيْ سِنَكَاَتَهْ يِيْمِ آهْ زِيْ سِنَكَاَتَهْ چَلَكْ

اَزْ زِيْ لَفَاَتَهْ قَرَسْتِيْمِ مِهْ طَلَبْ كِرْ لَبْ لَعْلْ
لِيْ دِجَاَهَا ذَقْنِيْ بِيْ سَرُوْ بَاچُوْمَهْ هَلَكْ

بَا مِيْدَا تَهْ هُمَايِيْ تَهْ ﴿مَلِيْ﴾ نُوْرِ فِدَا
وَرْتَمَآشَايِيْ جِهَانَ بُوْبَهْ هَمِيْ نُوْرُوْ شَبَكْ

❖ باب الطاف المعينة ❖

❖ وقال ايضا قدس سره ❖

كُوْ اِشَارَاتْ بِيْ شَارَاتْ بِيْ دِرْتْ نَعْمَهْ چِنْسَكْ
زِرُوِيْ آيِنَهْ دِلْ بَرْتِيْنِ پَرْدَهْ زَنَسَكْ
فَهْمِ رَا زْ اَزْ بَكِيْرِيْ وَرْ يِيْ سِيْ مُزْدَهْ سَا زْ
چِنْسَكْ بِيْ پَرْدَهْ دِيْوَتْ تَهْ نِيْ وَنَايِيْ بَدَنَسَكْ

وه کُوِي شَاهِدُو مَحْبُوِي تَه عُمَرِي خَوَه بُوَارُ
 کَارِکِي رَا بَه بَکَه وَفَتَه کُو اِيْمَارَه دَرَنَسْک
 بَرِي مَقْصُوْدِي زُطُوِي نَه گِرِيْن مَمْلُوْمَه
 مَه زِدَسْتِي خَوَه يِي کُو تَاهُ زِبَا يِي خَوَه يِي لَسْک
 دَلِ يَارِي مَه نَه بُو نَرَمِ بَصَدُ آبِ گِرِي
 اَتْرِي دِي چِه بَکِتِ آبِ بَصَدُ قَطْرَه لِسْک
 سِيْنَه گَه نِيْتِ کُو بَکْرِيْتِ اَوْ زِدَرِي مُحْبِي
 مَه جَسْکَرِ شُبْهِي بَارُوْتَه وَدَلِ مَائَه پَرَنَسْک
 بِيْجِه رَنَسْکِي مَه دِدَلِ خَفِ يَسْتِيْنِ گُوْهَرِ عِشْقِ
 عَاشِقَانِ مُحْبِتِ وَ مِهْرَازِ رِيَانِ کِفْشَه زِرَنَسْک
 کِفْشَه مَجْمُوْعِ وَ پَرِيشَانِي حَالِي مَه دِدَلِ
 زُسْرِي زُلْفَا پَرِيشَانِ وَ زِ بَسْکَا تَه يَه شَسْکَانِ
 نَه تِي گَزْمَه دِبَارِنِ مَه زِقُوْسِي دُو هِلَالِ
 مَه زِ مِزْگَانِ سِيَه نِيْنَه جَسْکَرِ نِيْرُو خَدَنَسْک
 مِثْلِ وَيِ قُوْسِي هِلَالِي کُو دُو نُونِ رِيْحَانِي
 کِي نِشَانِ دَانَه زِ شِيْرَا زُو کِي آيِنَه زِيْنَسْک
 هَرِ لِدُوْرَا حَجَرِ اَسُوْدِ حَبْشَانِ چِرْخِ وَ طَوَافِ
 تِيْنِ وَ قُوْفَا عَرَفَاتِي بَسْمَا نُوبِي وَ زَنَسْک
 صَفِ بَصَفِ تُرْکِ وَ مُغْلِ دُو گُشِ وَ هِنْدِي دِکَمِيْنِ
 بِمَجَبِ هَاتَه جَنَسْکِي حَبْشِ وَ رُوْمِ وَ فِرَنَسْکِ

میر و کرم مانج لهولان قدرک و ستانه
لی دینی بصف و تیب عرب هاتنه جنگ
ز گوهر غنچه کشائی دگریت درجی عقیق
بشکر خنده زنی گر بگریت شگری تنگ
وره بی پرده * ملا * فی غزلی بینه مقام
هردمای بینه سمداف بدف و جنگ بچنگ
❖ باب السلام ❖

❖ وقال ایضا قدس سره ❖

گر بدبیا او صنم سُر جمیل نازل ارضان نه دیو جبرائیل
مین نظرک الحُسن و جمالاته کیر
آینه بک دی مه ز نوراً جلیل
لو ز لب لعل ته جان بو خجیل باد بی انگوری کجا سلسبیل
دیل مه هزارن ته دبندی ولی (لینس لنا عنک مجال بدیل)
(ما انا و حدی بک من مُنرم کم لک قبلی شففاً من قعیل)
دارو دردی مه توی جان مین (هل بسوی الوصل شفاء العلیل)
صبر و سکون چونه مه نیف دجله دا
لو ز دو چشمان مه دزیت آب نیل

بَسْ نَهْ مِهْ صَدَّ جَشْمَهْ زِجَشْمَانِ دَرِزِتْ
(مَسْرَجَ دَمِ دَمَعُ عِيُونِي بَسِيلِ)
پُرْمَهْ نَظَرْدَانَهْ زِسَرْنَا قَدَمْ (قَدْرَجَعِ الطَّرْفُ وَعَقَلِي كَلِيلِ)
مِثْلِ تَهْ مَا بُونَهْ وَيَا مَا دِينِ
رُوژْ مَكُو تَجْلَايَهْ چِهْ حَاجَتِ دَلِيلِ
(قَدْ سَلَبَ الرُّوحَ عَلَى غَفْلَةٍ إِذْ هَجَمَ الْقَلْبَ بِطَرْفِ كَحِيلِ)
گَرَجِهْ لِبَرِ صَرَبُ وَجْفَانِ فِيلِ بَوْمِ
بِي مَقَرِ أَزْمَاتِ كَرِيمِ شَاهِ وَفِيلِ
جَانِ دِدِرِمِ كُفْتِ بِيكَ بُوَسَهْ دَهْ
لِي بِيْتِنِ لَعْلِي شَكْرُ خَا كَفِيلِ
گَرَجِهْ دَنِيفِ حَلَقَهْ شِيرِ اَنِمِ اَزْ (لَيْسَ عَلَيْنَا لِمَا اَنَّا سَبِيلِ)
زُورِ ﴿مَلَا﴾ فِرَقْتِي اَبْتَرِ كَرِينِ (اِنَّ مِنْ السَّاعَةِ يَوْمِ الرَّحِيلِ)
﴿﴾ وَقَالَ اَيْضًا قَدْسِ سِرَهْ ﴿﴾

شَاهِدِ قُدْسِي نِشَانِ حُسْنَهْ زِرْمَزَا اَزَلِ
دَامَهْ بَدَسْتِ سُرِي جَامِ مِيَا لَمْ بَزَلِ
مِي كُو بِيْتِ سَاغَرِي دَدَسْتِ وَيِ دَلْبَرِي
شُونْدِ بِخَالِقِ دَخُومِ رُوژَهْ دَبُرْجَا حَمَلِ
دِيمِ دِجَامِي مَهْ دِي سُرِ دِمْدَامِي مَهْ دِي
لَوْ مَهْ زِمِيخَانَهْ بِي گِرْتِيَهْ بَرْدَرِ مَزَلِ

هر ز کفانی بوش قبضه زری کوشه رش
گزمه بجهت تینه دل کس دمرت بی اجل
حسَن و سُرَا صُورَتی کَس ددرت قُدرتی
لَو دَاصِل دُورَه زِی طَعَنَه یِ (لَمَّا أَقَلَ)
زُورَبَه وَه تِین عَرَب تِیک چَمَانَدِن قَصَب
فَنج بچَهفان مَه دِی جَنگ وَ جَدَا لَا جَمَل
شِیر و رِمَان فِیک رَانَ پَنجَه بِرِن تِیک رَانَ
لُومَه دِکِن زُیک رَانَ قِیمَه دِکِن دِل دِگَل
نَازِکُ وَ قَنجَا شِپَال دِل فِکَرِنِیت مَحَال
لی زُمَه دِی دِل بَیت دِل یَمَه دِت مُحْتَمَل
نِی شِکَرُ و دِیم دُری دَامَه بَدَسْتِی سُرِی
جَامُ و قَدَح شُبَه آف لُومَه رَوَان تِین غَزَل
گَرَجَه دِچَهفِن (أَنَا) عَالَم * مَلَا * کِرَفَنَا
(دُون فَنَا بَابِکُم إِنَّهُ عَبْدُ أَقَلَ)

وقال ایضا قدس سره

اِبْرُو ز رَمَزَا دِیم دُری	مِنت کُومِن مَسْرُورَه دِل
دَلبَر بِنجَانَا سُرِی	مِی دَامَه و مَخْمُورَه دِل
رَمَزِک نِهِن آفِیَهتَه دِل	مِهرِی زِبَاطِن مِیَهتَه دِل
شَهزَادَه یِ سُر رِیَهتَه دِل	شَهکَاسِیَا فَرَقُورَه دِل

هُوسَتَايِ عَشْقِي دِلِ هَمْتُونِ سَرِنَا قَدَمِ هِنْگِي دِصُوتِ
 رَمْنَزَا (أَنَا الْحَقُّ) هَمْرِدِ گُوتِ بَاوَرِ بَكِيَنْ مَنصُورَه دِلِ
 دِلِ لِي بِدَتِ نُورَا مِيِي وَتِي سُوَاشُ وَهِي هِيِي
 فَهَمِ أَرِ بَكِتِ وَحَيَانِيِي زِي دِتِ خَبِرِ مَأْمُورَه دِلِ
 نُورَا زُقُدْرَتِ لِي دُوْتُونِ زِي رَا دِنَالِيْنِ أَرِغْنُونِ
 وَرَا آيْتَا عَشْقِي مِخُونِ خُوشِ نُسخَه بِكَ مَسْطُورَه دِلِ
 تَفْسِيْرِ سِيْرَا آيْتِي عَارِفِ دِفِيْتِيْنِ گُوه دَتِي
 رَا زَا رُمُوزِيْنِ قُدْرَتِي گَرْدِيْنِ بَكِتِ مَعْدُورَه دِلِ
 دِلِ كَعْبَه يَه مَوْلَا يَه لِي نَارِي كَلِيْمِ اِلْسَابَه لِي
 بَانَگِي (أَنَا اللهُ) دَا يَه لِي هَمِ كَعْبَه وَهَمِ طُورَه دِلِ
 صَدِ جُوَوَصَدِ جُوبَارَه تِي صَدِ گُلْشَنِ وَ گُلْزَارَه تِي
 چَنْدَانِ زُ عَشْقِي نَارَه تِي صَافِي نَظَرِ دِي نُورَه دِلِ
 صُحْبَتِ كُو كَامِلِ بُوِيْرِي جَسَارِكُ بِجَايِي عَنبَرِي
 قَلْبِي بَا فِي مَجْمَرِي خُوشِ عَنبِرُ وَ كَافُورَه دِلِ
 شُوخُ وَ شِبَالَا لَبِ زُ قَنْدِ أَوْ نَا زَكَا وَيِ قَنْجُ وَرَنْدِ
 وَيِ دِلِ زُ دِلِ دِلْدَا وَ خُونْدِ اِيْرُ وَ بَقِيْنِ فَنَقْصُورَه دِلِ
 أَرِ دِلِ زُ تَه مَسْرُورِ بِيْنِ مِيْنِ زُ * مِلِي * دَسْتُورِ بِيْنِ
 دِي كِتِ جَهَانِ پُر نُورِ بِيْنِ لِي دَائِمَا رَنْجُورَه دِلِ

❦ وَقَالَ اِيضًا قَدَّاسُ سِرَّةِ ❦

شَرِبْنَا لَامٌ وَ بِيَانٌ أَزْ بِحَيَاتِي نَادِمٌ
يَادِيْنَا لَعْمَلِي بَأَفْسَا ظُلْمَاتِي نَادِمٌ
حُورٌ وَوَلْدَانٌ وَبِرِّي جُمْلَةً جَمَانٌ إِيرُو
مُوبِكِي بِي زِخْطِ وَي بُتٌ وَوَلَاتِي نَادِمٌ
مَكْرٌ بِدِي دَسْتِ طَوَافِي وَدَسْتَانِ بَكْرِمٌ
وِي مَجَالِي بُوُوقْنَا عِرْفَاتِي نَادِمٌ
أَزْوِيَارِ سَمِيرِ شَفَهَةِ كِي هَرْدُو هَمِ آغُوشِ بِيِينِ
لَيْلَةُ الْقَدْرَةِ مَهْ أَوْ شَفِ بِيَرَاتِي نَادِمٌ
جَانِ شِيرِيْنِ كُو زِيَارِ رَا حُخْدَانِ أَزْ دَكْرِمِ
نَهْ بِيَارِي خُوهِ دِوَقْتِي سَكْرَاتِي نَادِمٌ
شَرِبْنَا زَهْرِ هَلَاهِلِ كُو حَبِيْبِي مَهْ بِدَسْتِ
بِكَلَابُ وَ شَكْرُو فَسْدُو نَبَاتِي نَادِمٌ
نَهْ بِقَانُونِ كُو إِشَارَتِ بِشِفَاتِي بِكْرِيْتِ
أَزْ هَلَاكِي خُوهِ دِعْشَقِي بِنَجَاتِي نَادِمٌ
مَطْلَبُهُ كِرِ وَصَلِي زِ دَلْبَرِ مَهْ بِنُوَانِ زَكَاتِ
كُو تُو عِبْدِي وَبِمَبْدِي خُوهِ زَكَاتِي نَادِمٌ

وی بیبکی بکیرین مات رقیبی دیسا
برخ و فیل و فرس از شه و ماتی نادم
دسمایا سحری دست بکس دی ابرو
غیر شیرین قد و موزون حرکاتی نادم
هاته دستی مه درقصی و دگو بل ژ * ملی *
دست بکس دی دسمایا کو * ملا * تی نادم

❦ وقال ایضا قدس سره ❦

عیده و دأ عالمی بانگ سفای خاص و عام
ماه نو ابرو نماندن چو ژ بر عوز و غمام
حوش بدور جامی اشارت کبر هلال ساقیان
ماهتا بین زهره سیما چارده سالی تمام
نامه طی کبر روزه عیدی فکر فصلامی
لی بز مزم تین باواز نیی فنجان و جام
شاهدین گل رنگ ماتی بلکه نسرين بشر
ای دلنسی ارغوانی نیر گزین عرعرا خیرام
یارب او روحین مجسم بان مثال روحین او
لو بیر جامان دبخشین نازکین شیرین کلام
اوجه عالی گوهرن هاتن لباس جسم و جان
عشوه بین وان شبه اکنسیری دقلبان مقام

وَكَمْ مَلِيٍّ كَمَا فَكَّ نَبِيٍّ غَائِبٍ زِدِيدَارِي نَهِيمٍ
وَزَيْمٍ وَيِ سَاعَتِي لِي بِنِ زَمِينِدَا صَدِّ سَلَامٍ

وقال ايضا قدس سره

دَانَهُ بَيْنَ عَنَبَرٍ لِنَسْرِ بِنَانِ رَشَانْدِنِ خَالِ خَامِ
سُوسِنِينَ نَا زَكِ لِسَرِّ خَالَانَ جَهَانْدِنِ دَالِ دَامِ
جِبْهَتِ وَدِيمِي زُقْدَرَتِ لِي نَفِيسِي حَرْفِ وَحَرْفِ
كَكَا كَلَانَ تَا تَا لِسَرِّ حَرْفَانِ كَشَانْدِي لَامِ وَوَلَامِ
لَيْلَةُ الْقَدْرِ وَبِرَاتِنِ زُلْفِ وَجِبْهَتِ صُبْحِ عِيدِ
دِيمِ وَكُو فَصْلًا بُهَارِي لِي قِيَامَتِ قَدْ وَقَامِ
أَوْ پَرِي وَفَتِي دَسْنُدُسِ دَا زُقْنُدُسِ بَتِ خُوبَا
بَنْدَهُ دِي شَاهِ وَغَدَا بَتِ خُسْرُويِ شِيرِي نِ كَلَامِ
هَرِ كَسِي جَارِكِ دِيهِ أَوْ زَنْدَهُ مَا حَتَّى أَبَدِ

وِي نَه دِي بِي أَوْ پَرِي رُو زَنْدَهُ گِي لِي بَتِ حَرَامِ
هَرِ كَسِي جَامِي زُدَسْتِي وَيِ شُوشِتِ نُوشِ بَتِ
إِي زُويِ دَسْتِي نَه نُوشِي زَهْرِ بَتِ لِي أَوْ مَدَامِ
وَأَنْ دِرْقَصِيدَا كُودِيمِ آوُرُ بِيَابِي دَانَهُ مِنْ
بَرَقُ وَنِيرِ بَرِوَانِ لِدَلْدَانِ جَذْبَهُ يَا عِشْقِي رَقَامِ
عُمْرُ كَه دُورِ بَوْمِ زِ جَانَانِ كَتْمَهُ بَنْدَا فِرَقْتِي
نَا گِهَانَ پَرْدَه هِلَانِي گُو مَلَا بِيَمِ سَلَامِ

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

يَا رَبِّ إِنَّ كُؤُودَ سَنَةِ يَا نَرْكَمِسِ رَعْنَا اِسْتِ اِنِّ
سَرُوْ كُنْشَنِّ يَا اَلْفِ يَا قَامَتِ يَكْتَنَا اِسْتِ اِنِّ
اِنِّ مَلَكِ يَا شَاهِدِ قُدْسِي اِسْتِ يَا مَاهِي فَلَكَ
حُوْرِ يَا رُوْحِ الْقُدُسِ يَا نُورِ چَشْمِ مَا اِسْتِ اِنِّ
كُوْ كَبِ صُبْحِ اِسْتِ يَا خُوْرشِيْدِ يَا دُرِّ يَتِيْمِ
يَا تَنْ سِيْمِيْنَ بَرَا سْتِ يَا گُوْهَرِ وَالْاَسْتِ اِنِّ
عَارِضِ اِسْتِ اِنِّ يَا شُعَاعِ شَمْسِ يَا بَدْرِ مُنِيْرِ
لَا اَلَهَ يَا نَسْرِيْنِ وُكُلِّ يَا بَادِهَ خَمْرِ اِسْتِ اِنِّ
سُنْبُلِ تَرِّ يَا يَنْفَسِ يَا سُوْسُنِ وُكُلِّ چِيچَكِ
زُلْفِ يَا مُشْكِ خَتَنِ يَا صُوْرَتِ طَغْرِ اِسْتِ اِنِّ
غَمَزَه اِنِّ يَا گَزْمَه اِنِّ يَا نِيْرِ يَا سِحْرِ حَلَالِ
سَاحِرِ اِنِّ يَا چَشْمِ شُوْخِ تَرْكِ بِي پَرِ وَاِسْتِ اِنِّ
مِيْمِ يَا بَاقُوْتِ يَا سَرِ چَشْمَه اَبِ حَيَاةِ
حَقِيْقَه دُرْدَانَه يَا لَعْلِ شَكْرِ خَاسْتِ اِنِّ
خَطِ يَا قَوْسِ دُوْ نُونِ مَكْتُوبِ زِمُشْكِ اِذْ فَرَا نَدِ
يَا هِلَالِ الْعِيْدِ يَا اَبْرُوِيْ بِي هَمْتَا اِسْتِ اِنِّ

کوی او یا کعبه یا بیت المقدس یا بهشت
خلده یا فردوس این یا جنة الماوی است این
هانف غیب است این یا ثرجمان روح قدس
بلبل شیدا است در گلزار یا * مثلاً * است این
❦ وقال ایضا قدس سره ❦

رمزین ته دجانان نه باندازه درازن
هر بک بهزار رنک روان مه دخوازن
وان دریه لجان مه و کی برق و پروسکان
تیره دجانان نه تینی سینه گدازن
جانا زجفایانه و ظلمی چه خبیر دین
کو تیر زجوراته دلدامه بگازن
پروانه و بلبل بدین شعله عشقی
لی گرتو نظر دی بخوه او گلشن و رازن
پیوسته د وصلی لو دیمینم کو سراسر
بشکوزو طلسم و ورق و نثرک و بازن
سبحی و قدوسی و حورین د بهشتی
پیوسته شب قدری لقایانه دخوازن
سندل بسماتین و گلان پرده دراندن
بشکفتنه آل و آل و هشین بونه ترارن

جُوبَارِ دِرَوَانِ چَمَنانِ تَرَحِ جُوتانِ
مَسْتانَه پَرَفِ رَفِ لِكِنارانِ سِي وِ قازانِ
هَرَبِكِ بِتَماشاگَه حُسنانَه زَهَرِجَا
تَشْبِيه اَنگارانِ بِجَمالاتَه دَنازانِ
تيرانِ لِمَه دَتِ دُوستِ مَه تِي سِينَه هَدَفِ كِرِ
نَازانِ لِمَه كِتِ بَاري مَه زَارِي وِ نِيازانِ
مِخَرابِ دُو اَبَرُو كُو زِبالاتَه خُوبابانِ
دَرِ سَجَدَه گَه عِشْقِي نِيازِي مَه تَمازانِ
گَرِ حُسْنِ وِ مَحَبَّتِ بَسَرَا پَرَدَه جَانِ بِنِ
حَمَه شاهِ وِ گَدَاگَه بِخَوَه مَحْمُودُو اَبازانِ
اَفِ حُورُو پَرِي چَهَرَه بُتِ وِ لَاتِ جَمالِي
دَرِ صُورَتِ تَحْقِيقِ *مَلّا* عَيْنِ مَجازانِ

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

مَلَامَهُ لِنَكْرَدَنَا دَلْبَرَ زُنُوصَدَّ بُوَسَه مَائِنِ دَبِنِ
مَجَالِي دِي بَخَوَازِمِ زِي دِي دَيْنِي تَه (فَوْقَ الْعَيْنِ)
بِرْمَزِ آقَابِ قَوْسَيْنِ زَوَانِ بَرَهَانَ خَبَرَ دَارِينِ
(فَاتِ الْقَوْسِ بَارِيهَا أَلَا بَارَامِي الْقَوْسَيْنِ)

زِسْرًا لَا مَكَانَ وَاجِبَ تَنْزَلِ كَرِ دَامْكَانِي
(فَأَيْنَ الْعِلْمُ أَيْنَ الْعَيْنِ وَأَيْنَ الْأَيْنُ إِذْ لَا أَيْنُ)
زِمَا بَيْنَا دُو أَبْرُويَانِ بِيَابِي بَرَقِ لَامِعِ تِينِ
بِعَيْشِي كَرِ بِي صَافَه جِه نُورِكَ صَرْفَه أَوْ مَا بَيْنِ

بِدَسْتُورَا تَه دَاوِي زِي زِي نَافِي تَه رِي كِمِ أَزِ
(فَصَفَّ الْعَيْنِ نُورَ الْعَيْنِ أَلَا يَا زَيْنَ كُلِّ الزَّيْنِ)
بُهَائِي عِشْوَه يَكْ لَعْلَانِ مَه بِنَكْسَرِ «مَا مَلَكُ» بَخْشِي

دِلْ وَجَانِ زِي لِسَرِ دَانِي وَظَالِمِ هِيْزِ دَبِيوتِ دَبِنِ

﴿ مَلَا ﴾ هَرُويِ سِينِ هَرُويِ أَكْرَ هَرُويِ دِنَاسِي تُو
(هُوَ الْمَعْبُودُ هُوَ الْمَشْهُودُ بَلْ لَا غَيْرَ فِي الدَّارَيْنِ)

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

مِنْ دَبَرَ قَالُوا بَلَى بَاطِنِ فِيهِ وِيرَا بُوَأَيْنِ
هِيْزِ لِسَرِ عَهْدَا أَلَسْتِمِ تَابِرُوزَا آخِرِينِ

مِنْ دِفْيِ لِي أَشْكُرَاكِيمَ جَارَكِي دَاغَا نِهِينِ
كُفْتِيمِ أُوْرَا مَا دُعَا كُوِي تُوَامِ أَيِ حُوْرِي عَيْنِ
(أُعْرَضْتُ عَنِّي وَقَالَتْ مَا دُعَاهُ الْكُفَّارِينَ)

أَيِ شَهِي عَالِي جَنَابِ پُرُ عَاجِزُ وِپَرِه كَشْنَدَه اُمُ
آه زِدَسْتُ جَوْرَا أَفِينِي چِه بَكْرِمِ مِنْ بَنْدَه اُمُ
صَبْرُ وِطَافَتِ مِنْ نَمَانِ لِي بِی كَسُ وِ دَرِ مَانْدَه اُمُ
كَمَرِ بَحْوَانِي وَرَ بَرَانِي بَنْدَه اُمُ تَا زَنْدَه اُمُ
(وَاجِبُ لِي اِمْتِثَالُ الْاُمْرِ مَا ذَا اَتَا مُرِينَ)

صُوْهْتِمِ اَزِ يِتِنَا اَفِينِي تِيكُ بُوَامِ كَمَرُ دُوْهَبَا
(اِنَّ لِي آيَاتِ صِدْقِ كَانَتْ فِي هَذَا النَّبَا)
حُوْرِيَا رُوْرَا لِقَائِي نَازِكَا مَخْمُوْرُ قَبَا
(حَبِّدَا رَوْضَاتُ نَجْدِ زُرْتُهَا عَهْدَ الصَّبَا)
(رَوْضَةُ بَجْرِي عَلَيَّ اَرْجَاهَا مَاءُ مَعِينِ)

مِنْ لِسَرِ بَدْرِي مُنِيرِ مَكْتُوبِ دِيَه نَقَشِ سَوَادِ
سَرِيكِ اَيِي دُوْنُوْنَانِ خَطِ رِيْحَانِي دُوْ صَادِ
حَادِرِي مِنْ سَجْدَه بَرَلُوْ غَرَقِ خُوْنِي بُو فُوَادِ
بَرْدَرِ بَاغِ وِصَالَشِ هَاسِي آوَا زِ دَادِ
(هَذِهِ جَنَاتُ عَدْنٍ فَادْخُلُوْهَا خَالِدِينَ)

تَائِتِينَ كُوهْتِينَ بِقَالَ شَرَحُ وَبَيَانَا حُسْنِ تُو
دِي بِحَالُ وَسِرِّ بِنَاسِنِ دِلِ قَسَانَا حُسْنِ تُو
خَوْشِ * (مَلَا) * آمانجِ نِيرَانِ كِرِ كَمَانَا حُسْنِ تُو
قِصَّهُ عَشَقًا جَلَالُ وَ دَاسْتَانَا حُسْنِ تُو
(تِلْكَ أَنْبَاءَ يَقُولُ النَّاسُ مِنَّا بَعْدَ حِينِ)

❦ وَقَالَ اِيضًا قَدَسِ سِرَّهُ ❦

صَتْمِي وَ قَوْسِ اَبْرُو دُو هِلَالِ نُو نُمَانْدِنِ
دُو كَمَانِ لِبِرْجِ مِيزَانِ بِنَضْبِ لِمِنِ كِشَانْدِنِ
نَه دُونُونِ قَلَمِ مُقَابِلِ بِيَدِ عِ حَطِّ نَفِيسِي
دُو هِلَالِ دَسْتِ قُدْرَتِ بَقْرَانِ يَكِ كِشَانْدِنِ
چِه بَرَاتِ حُسْنِهِ يَا رَبِّ بِنِشَانِ پَا دِشَاهِي
بِطَرَفِ دُو طَرَه طُغْرَاوَه عَمَاوَرِي رِشَانْدِنِ
اَلِفُ وَ دَوْلَامُ وَ هِي دِينِ مَه دَابْتَا جَمَالِي
زَجْگَرِ مَه كِرِ تَسَاتِي وَ زِسِينَه دَسْتِ فِشَانْدِنِ
نَه نَبِي زَقِشْتِ وَ زَلْفَانِ مَه دَسِينَه صَدِ كَلَايِنِ
لِجْگَرِ سِيَه كَمَانَانِ دُو هَزَارِ نِيرِ رِشَانْدِنِ
زَجْگَرِ * (مَلَا) * پُلِنِگْدَانِ بِي كَلَابِ وَ پِنَسِ كِرِ كِرِ
اَسْدَانِ وَ بِنِجَه فِيرَانِ دِلِ وَ سِينَه هَرِ رِشَانْدِنِ

﴿ وَقَالَ اِيضًا قَدَسَ سِرَّهُ ﴾

خَشَمِي لِفَقِيرَانِ مَكَّةَ زُو بَادَشَهِي مِّنْ
پُرْسِي بِكَهْ جَارَكْ لِحَطَاؤُ وَكُنْهِي مِّنْ
تَفْتِيشِ عُمُو بِكَهْ أَرُ أُمُ مِخْطَايِنِ
هِنَجَانَكْ بَيْتِنِ تَهْ وَلَا يِ تَهْ جِي مِّنْ
جُورَانَهْ بَيْتِيْنِ وَجَفَايَاتَهْ پَرِيْنِيْنِ
قُرْبَانِ تَهْ مِمْ كُوَهْ بَدَهْ جَارَكْ كِلَهِي مِّنْ
زَايِ كُو زَبَرِ جُورُو جَفَايَانِ اَلْمِيْنِ دَلْ
رَحْمِي بِكَدَا يِ خَوْهْ كَهْ سُلْطَانُ وَشَهِي مِّنْ
سِهْ سَالَهْ زِدْرَدُو زَبَلَا يِ تَهْ هِلَا كِيْنِ
حَتَّى سَفْلَكْ هَرِ دَرِيْنِ آهْ وَاهِي مِّنْ
مَا يَكْ نَفْسَكْ مِّنْ دِيْتِنِ صَبْرُو قَرَارَكْ
قَدْ بِيْتَهْ وَبِيْتَهْ دِيْتِنِ مِثْلِ سِيِي مِّنْ
گَرِ شُبُهَتِ پَرُوَانَهْ دِيْتِمِي تَهْ چِهْ صَدُ كَرِ
صَدَنَالَهْ هَزَارُ رَنَكْ وَكِي چِنَكْ وَزِي مِّنْ
نُورِيْنِ قَدَحَا خَمْرُو حَيَا تَسَامَهْ بِسَرْدَانِ
گَرُو يِ يَدِيْنِ دَسْتِ يَدَسْتِ مُشْتَرِهِي مِّنْ
بِكْ عِشْوَهْ ﴿ مَلَا يِ ﴾ بِهَيَا يْتَهْ زَلْعَلَانِ
صَدْ جَانِ مَهْ هِيْنِ هِيْزُ كُو مُقْصِرِ دِيْتِي مِّنْ

وقال ايضا قدس سره

أز نِزَامِ سَبَبِي بَارِي چِرَا دُورِ كِيرِين
شَاهِ شِيرِين دَهَنَانِ أُمِ زُخْوَةِ مَهَجُورِ كِيرِين
مِثْلِ گُویِ بِي سَرُوبَا بُوْمَه لَبْرُضْرَبِ وُشْكَانِ
لَوِ بَچُو كَانِ جَفَا بَاخَوَه زِدَلِ هُورِ كِيرِين
دَامَه صَدَّ جَامِ فِرَاقِي زُخْوَه غَائِبِ نَه بُوینِ
زُوصَالِي قَدْحَكِ دَامَه وَمَخْمُورِ كِيرِين
نُورِ چِشْمِ مَه كُو عَالَمِ مَه بَچِشْمِينِ تَه دِدي
بِجَمَالَا خَوَه تَه وَكِ دِيدَه بِي نُورِ كِيرِين
نَفْسَكِ بِي تَه مَه نَاجِي نَه دَرِینِ بِي تَه دَمَكِ
زُتَه هَاتِ أَمْرِ هُمَا بُونِ تَه وَه مَأْمُورِ كِيرِين
مَه دِزَانِي كُو نُودِي عَاقِبَتِ الْأَمْرِ چِه كِي
لَبِ لَعَلِي شَكْرِينِ آه كُو مَخْرُورِ كِيرِين
دَرَه بَكِ بُوْمِ دِهْوَابَاتَه دَوِيرَانَه بَكِي
مِثْلِ رُوژی بِشِعَاعَاخَوَه تَه مَشْهُورِ كِيرِين
وَأَنَا الْحَقُّ بَلْبِیْنِ لَعَلِّ خَبَرِ دَارِ بُوینِ
بِگَلَابَا سَرِّ زُلْفَا خَوَه تَه مَنصُورِ كِيرِين
مُنصَرِفِ مَا دِ بُوینِ أُمِ يَدُوصَدِ جَارِ ﴿مَلِي﴾
لِي بُوِي كَسْرُ وَاِضَافِي فِخْوَه مَجْرُورِ كِيرِين

❦ وقال ايضا قلس سره ❦

اِیْرُو زِ حُسْنَا دِلْبِیْرِ
رَمَزِیْنِ دَوِی شِیْرِیْنِ سُرِی
صُوْهْمِیْمِ بَیْرِقَا لَامِعَه
شَمْسَا سَمَائِی رَابِعَه
پُر شَوْشَانْدِنِ وَی دِلَه
تُوْرَا مُخَالَفِ سِلْسِلَه
سَلُوْی عَقَاْرِبِ لِی وَطَنِ
قَنْدِی دِرِیْزِیْنِ گُفْتِ وَكَنْ
بِسْكَا سِیَاهِ رَعْنَائِیَه مَسْتِ
حَمِیَانِ عَمْسَتِی حَلْقَه بَسْتِ
اِیْسِیْرِ كَبِیْمِ زُلْفَا جَلَكِ
نِیْرِدَانِ زِرَشْتُوْزِیْنِ هَلَكِ
نِیْرِدَانِ زُقُوْسِ مَالِ زِرَاْفِ
صُوْتِیْنِ لَمِیْنِ جِرْگِ وَهِنَاْفِ
جِرْگِ وَجَسَدِیْكَ صُوْهْمِیْنَه
زُقُوْسِی هِلَالِی زَه تُوْنَه
هَمِ بَدْرُوْهَمِ زُهْرَائِیَه دِیْمِ
خُوْشِ دَسْتِ خَطُّ وَطَنْرَائِیَه دِیْمِ
دِیْسَا هَلَاكِ وَسَرِ خُوْشِیْنِ
صُوْهْمِیْمِ بَیْتِیْنَا آتَشِیْنِ
اَوْ نَجْمِ وَبَدْرَا طَالِعَه
لَوِ پُرِ زِ شَوْقِی شَوْشِیْنِ
زُلْفِیْنِ سِیَاهِ سَرْدَانِ مِلَه
سَلُوْی عَقَاْرِبِ لِی مَشِیْنِ
اَوْ نَاَزْكَا نُورِیْنِ بَسْدَنْ
بِسْكَاَنْ دِلِی كِرْبَا وَشِیْنِ
یَكِ دِی بَحِیْرَانِ بَیْتَه بَسْتِ
دَرَبَنْدِ اَوْ زُلْفَا رَشِیْنِ
اَوْ حُوْرِیْنَا شُبُهْتِ مَلَكِ
مَجْرُوْحِ قُوْسِ پُرُوْشِیْنِ
اَوْ گُوْهَرِ اِبْرِ شَوْقِ وَتَاْفِ
لَوِ تِیْكَ زِ جِرْگِی هَرِشِیْنِ
لَوِ خَفِ خَدَنْگَاَنْ نَهْتِیْنَه
حِیْرَانِ دِیْمَا مَهْوَشِیْنِ
زُوْی عَالِمَا كُبْرَائِیَه دِیْمِ
حَرَفَاَنْ زِمِسْكَی لِی نِشِیْنِ

هَرْدَمَ زَنُوفَه خَالَ يَدِنَ	لَوَحِي زُتُو سِيْقَالِ يَدِنَ
نُقْطَانَ زُرَيْرَ اِي وَشِينِ	دَا دِلَ يِيكُ دِي بَالِ يَدِنَ
خَمَلِي زُرَيْرِي زَرَبِكَه	زُلْفَا سِيَاهَ عَنَبَرَه بِيكَه
مِسْكَ وَكَلَا فِي لِي رَشِينِ	زَرَبَا فُو دِي بَا بَرَبِكَه
جِيرَانَ بَرَكُو لُو لُوَانِ	مَاورَكَه طَرَحُ وَبِشْكُوَانِ
شَتْرِي عَسْتِي لِي خُوشِينِ	أَوْ عَرَعَرُو سَلُو أَجُوَانِ
بَا يِي نَسِيمَ لِيدَا سَحَرَ	شَتْرِي وَتَا يِينِ صُورُ وَزَر
لُورَا سَكَارِي يِي هِشِينِ	لُوي جِبَهْتِي هُزِيَانِ دُوبَر
دَامِنَ بَانْكَشْتِينِ عَقِيْقِ	مَشْهَا سَحَرَ بَا رِي شَفِيْقِ
مَخْمُورِ خَمْرَا يِي غِشِينِ	زُوي بَادِيَا نُورِينِ رَحِيْقِ
بَنَمَا كِرِي رَامِي اَزَمِ	مَخْمُورِ يِي جَامِي اَزَمِ
پَرُوَانَه يِي شَمْعَا كَشِينِ	چَاثُ نِيرِ يِي نَامِي اَزَمِ
دَلْبَرُ زُبَرُ بُرْجَا اَسَدِ	پَرُوَانَه يِي نِ صُوتِي كَبَدِ
لُوتِيكُ زُخُونِي نَقِشِينِ	نِيرْدَانِ زُرَشْتُو زِينِ صَمَدِ
شُوخِي زُدَلِ مِلِ دَانِ بَرَه	كُشْتِمِ يِقُوسِ عَنَبَرَه
أَفَرْتَاگَه اُمِ مَحْنَتِ كَشِينِ	إِيحْسَنَه دِلِ صَدِ پَنْجَرَه
دَرُ فِرْقَتَا شِيرِينِ لَبِي	مَحْنَتِ كَشِينِ رُوزُ وَشَبِي
أَوْ عَدَلَه اُمِ پُرِي خُوشِينِ	ظَلْمَا زُبَرُ دَسْتِ تَه يِي
صُوهْتِي دِلِي هِجْرَانَ كَشِيمِ	ظَلْمَاتُوكِي پُرِي خُوشِيمِ
رُوحَكَ مُجَرَّدِ يِي لَشِينِ	مِثْلِ پَرَنْگِي آتَشِيمِ

مِنْ دِي سَعَرَ كَاهَا أَلَسْتُ جَامَكَ زَكُو نَرْدُوتِ دَدَسْتُ
زِي دَا (مَلِي) لَو مَابَه مَسْتُ حَتَّى حَيَاتِي سَرِ خَوْشِينِ

﴿﴾ وَقَالَ أَيضًا قَدَسِ سِرَّهُ ﴿﴾

وَرَدَه جَانِمِ كُوچه نَازِكِ وَرَسِينِ
زِمْلُو نَسْتَرِينَانِ أُمِ تَه بَسِينِ
تُو شِهِنشَاهِي بَسِي مِنْ زُبْتَانِ
نَه مُحِبِ هَرَنَه كَسُو خَارُو خَسِينِ
زُخُوهُ خَانِمِ قَدِي نَاصِي مَه بَتِيغِ
تُو نَبَاتِي وَلَطْبَعِ مَكْسِينِ
هَرَشَقَمِ نَعْرَه زَنَانِ تَا يَسَعَرَ
بَسَكِ كُوِي تَرَا هَمَنَفَسِينِ
بِي تُو بِاللَّهِ نَه بُوِي بِيكَ نَفَسَكِ
مَه تُوِي رُوْحُو مُجَرَّدِ قَفَسِينِ
جَدْبَه دِل رَا دِهَزِينِتِ رِمَه لَو
دِشَقَانِ نَالَه وَرَنَكِ جَرَسِينِ
مَه وَزَلْفِينِ دِبْتَانِ رَشِ نِرَه بَخْتِ
سَعْرَانِ نَيْتِ پَرِي بِي نَه حَسِينِ
وَرَدَه مِيخَانَه بِي شَاهِدِ پَرَسَانِ
شَمَعِ نَه أَرَنَه بِأَسِينِ چِه كَسِينِ

مَه رِنَارِي دِبَه نُورَاتَه دِدَلْ
لَو زِعِشْقَاتَه هَرِ آتَشِ پَرَسِينْ
عَيْنِ عِشْقِينُ وَ دِدَلْ آتَشِ طُورْ
زِسْنَا بَرَقِ جَمَالِي قَبَسِينْ
تَه دِئِي دَاوِي بِرِي بِتِ نَهَه دَا
بِيرِم سَرِ بَدُو أَنْكَشْتِ مَقْسِينْ
گَرَجِه يَك سَرِ لِرَخِينِ فِيلِ صِفْتِ
رَأَسْتِ وَ جِبْ بَازِي لِسِيرِ فَرَسِينْ
عَيْسِي صَافِي بِدِينِ خَرَقَه زَرَقِ
بِخَرَابَاتِ مُنَانِ أَرِ پَرَسِينْ
أَمْ قَدِيمِ بَادَه دِنُوشِينِ زِ طُهُورْ
لَو مُقِيمِ مَسْتِ وَ خَمَارُ وَ نَلَسِينْ
مَه شَتَانِ جَامِ دِكْفِ وَ يَارِي دَبَرْ
هَي هَي وَ صُحْبَتِ وَ مِيرِي عَمَسِينْ
مَه سَرَأِپَرْدَه حُورَاتَه مَقَامِ
زِسِيَا زَلْفِ بُتَانِ أَرِ فَرَسِينْ
قَلْبِ أَعْيَانِ دِكِرْتِ حُبِ وَ وَجُودِ
عِشْقِ اِكْسِيرَه وَ أَمْ سِيمِ وَ مَسِينْ
مُنْهَمِ غَيْبِي وَهْ اِمْلَا دِكِرْتِ
مَدَدُو فِينِضِ زِرُوحِ الْقُدْسِينْ

جَوْهَرِي عَالِيَهٗ عُنْضُرْمَهٗ ﴿ مَلَا ﴾
بِالْحَقِيقَتِ نَهٗ زُخْوَارِ اُسْتُقْسِينِ

﴿ وَقَالَ اِيضًا قِدَاسُ سِرِّهٖ ﴾

بَيُّوسْتَهٗ دُو اَبْرُو لِهٖ مَحْبُوبِ كِشَانْدِنِ
صَدَّ گَزْمَهٗ بِيَا بِي لَا زِي خَسْتَهٗ رَشَانْدِنِ
تِيْرَكِ زُكْمَانِ غَضْبِي دَا جَكْرِ رِيشِ
مِلِ دَانَهٗ بَرُو سَرِ زُذُو گُوشَانِ نَوَشَانْدِنِ
جُوَهْتِ اَسْدَانِ بَنَجَهٗ لِسَرْمِيْنَهٗ نِهَانْدِنِ
كَلَّابِ گِهَانْدِنِ دَلُو هَسْتِي هَرِشَانْدِنِ
بَرِهِيْنِ تَهٗ زُقْدَرَتِ كُو نَمَانِ گُوشَهٗ اِعْجَازِ
بَيُّوسْتَهٗ كَمَانَانِ لِكُهَانِ گُوشَهٗ كِشَانْدِنِ
مِهْرَانَهٗ دِجَانِ خَوَهٗ زِدَلِ خَفِ كِرَبُو مِنْ
دَلِ چُو جَكْرُو سِيْنَهٗ لِسَرَجَانِ تَهٗ شَانْدِنِ
تُوْنِيْنِ تَهٗ هِلَالِي بِقَرَانِ يَكِ زُسْرَا حَقِ
بِي عَيْبِ لِدِيْمِي قَلَمِ غَيْبِ كِشَانْدِنِ
نَقَّاشِ اَزَلِ اِسْمِ جَمَالِي كُو نِيْمِيْسِي
حَرَفِيْنِ تَهٗ مُجَسَّمِ زُسْرِي تَا زَهٗ رَشَانْدِنِ

رَبِّحَانِي وَ دِيوَانِي وَ هَمَّ ثَلَاثُ وَ مُسْتَسَلِّ
 بِكَ بِكَ وَهْ هَزَارُ رَنْتْكَ زِحْسِنِي نَقِشَانْدِن
 اَنْ آيَةِ ثُورِي ز ﴿مَلَارَا﴾ كُو نِفِيسِي
 كَاتِبِ زِسْرِي نُقْطَه زِيَرَابِ فِشَانْدِن
 وَقَالَ اَيْضًا قَدَسِ سِرَّة

دِلِ زِيْمِنِ بِرِ دِلِ زِيْمِنِ	شُوخُ وَ شَنْگِي زُ هَرَه رَنْگِي
دِلِ زِيْمِنِ بِرِ دِلِ زِيْمِنِ	اَوْرِيْنِ هَيْبَتِ بِلَنْگِي
دِيمِ دُرِي گَرْدَنِ شَمَالِي	وِي شَبَالِي مِسْكَ خَالِي
دِلِ زِيْمِنِ بِرِ دِلِ زِيْمِنِ	جَبَهَتَا بَسْكَانِ سَمَالِي
وَ اَنْ زِيْمِنِ دِلِ بِرِ بَتَالَانِ	زُ لَفُ وَ خَالَانِ نُونُ وَ دَا لَانِ
دِلِ زِيْمِنِ بِرِ دِلِ زِيْمِنِ	گُوشَه قُوْسِ هِلَا لَانِ
خَمْرِي وَ گِيْسُو حَرِيْرِي	دِيمِ نَدِيْرِي بُو عِيْبِيْرِي
دِلِ زِيْمِنِ بِرِ دِلِ زِيْمِنِ	سِيْنَه كِيْرِ اَمَانِجِ نِيْرِي
كُشْتِيْمُ وَ نَاكِتِ بَقِيْنِي	سُرُ شِيْرِيْسِي نَا زِيْنِي
دِلِ زِيْمِنِ بِرِ دِلِ زِيْمِنِ	وِي بِيْجَنْگِنَا لَا اَفِيْنِي
اَبْلَقُ وَ جُوْهِنِي شَبَابَانِ	فَتْلُ وَ نَابَانِ دَا غُرَابَانِ
دِلِ زِيْمِنِ بِرِ دِلِ زِيْمِنِ	دَا مَه بَرِ پَنْجَه وَ كَلَابَانِ
نَا زِيْ كِي شِيْرِيْنِ كَلَامِي	خُوش خَرَامِي اَز غُلَامِي
دِلِ زِيْمِنِ بِرِ دِلِ زِيْمِنِ	طُوْطِيَا اَبُوَانِ مَقَامِي

سَرُ پَلَنگِي شِيرِ خَوِي	مَاهِ رَوِي مِسْكَ بُوي
دَلِ زَمِي بِرِ دَلِ زَمِي	وي زَلْفَا شَبَهِ گُوي
کِي زَبَرِ وَا نِ عَقْلِ هِي مَانِ	هَر دُو وِ شَمَانِ نَازُ وِ خِشْمَانِ
دَلِ زَمِي بِرِ دَلِ زَمِي	سَاعَتَا مِي دِي بِجِشْمَانِ
دِيمِ زَرُو وُ شَبِ نِقَايِ	مَآ هِتَايِ آفْتَايِ
دَلِ زَمِي بِرِ دَلِ زَمِي	خُوشِ بِجِنگَالِ وُ کَلَايِ
شَبَهِ زِيرِ رَمزَا مَجَازِي	سَرُو نَازِي سَرِ فَرَازي
دَلِ زَمِي بِرِ دَلِ زَمِي	دَامَهِ بَرِ چَاکُوجِ وُ گَازِي
مِنِ کِيرِنِ فِکِرَا مِطَالَا	بُزُنِ وُ بَالَا تُوخِ وُ عَلَا
دَلِ زَمِي بِرِ دَلِ زَمِي	چِيچْکَا تَرَحِي نِ وَا لَا
فِکِرَانِ مِي دِي بِبَازِي	مِيرِ غَازِي شِيرِ طَازِي
دَلِ زَمِي بِرِ دَلِ زَمِي	کِرِ لِهِ وُ غَفَلْتِ فَهِ گَازِي
هِنِ قِشَارِنِ هِنِ قِشْتِنِ	شِيرِ وُ خِشْتِنِ زَلْفِ وُ قِشْتِنِ
دَلِ زَمِي بِرِ دَلِ زَمِي	پَهَلُو أَنَانِ دَسْتِ قِمِشْتِنِ
أُو تَجَلَايَاتَه دَايِي	رُوهِنِيَا جَهْفِينِ ﴿مَلَايِي﴾
دَلِ زَمِي بِرِ دَلِ زَمِي	يَا زُ أَحْمَدِ دَلِ رَقَايِي

❖ وقال ايضا قدس سره ❖

لَمِنْ بَاطِنِ نَسْوِينَ دَرْدَهٗ	زُرْمَزَا دَلْبَرِي دِيسَا
خُوبَا بُوَاوُ سِيَاهِ جَرْدَهٗ	دَلْبَسِ تَارِي مِنْ دِي
بَرِي رَنَگِي صِفَتِ حُورِي	دَلْبَسِ تَارِي وَ نُورِي
مُقَدَّسِ كِرِ لَمِنْ عَرْدَهٗ	زُوَادِي اَيْنَمَا طُورِي
تَجَلَّا كِرِ لَمِنْ دِيسِي	زُنَارُو نُورِ تَقْدِيسِي
هَلَا نِينَ بِي حِجَابِ بَرْدَهٗ	لِسَرِ تَخْتِ خَوْهٗ بَلْتَقِيسِي
صَبَا رِنِحَانِ هَلَا فَيِهْتِنِ	حِجَابِ وَ بَرْدَهٗ آفِيهْتِنِ
گِهَانِ مِنْ رَاسْتِ وَجِبِ جَرْدَهٗ	زُبُرْجَانِ تِيرِ پُرِ رِيهْتِنِ
دِدَلْدَا تِيرِ چُونِ فَاقَانِ	كِرِمِ اَمَانِجِ مِزْرَاقَانِ
دِيبِزْتِ هِيژِ تُو خَنَجَرْدَهٗ	بِحَلَّادِ خَوْهٗ اَوْ خَافَانِ
مُخُونَا صُهْرِ لِي مِشْتِينِ	بِدَرِيهِنِ خَنَجَرَانِ كُشْتِينِ
مَهٗ دَلِ پُرِ مُسْكَ وَ مَاوَرْدَهٗ	دَجِينَا سُنْبُلِينِ قَشْتِينِ
عَبِيرِ وَ عَنَبَرِي تَرَلِي	گُلِينِ هَرِ مُسْكَ اَذْفَرَلِي
بِرُتْفَانِ مَا تُو مَاوَرْدَهٗ	سَمَايَا سُوَسِنَانِ هَرَلِي
بِهَفْرَا بَازِي وَ بَارِي	بِسَرُوِي سُنْبُلِينِ تَارِي
زُقُوسَانِ گَزْمَهٗ يَانِ بَرْدَهٗ	بِحُو دَاخُونِ بِيْتِ جَارِي

اَزِمُ اَمَانِحْ وَاَنْ تِیرَانَ
بُویم بُولَاد لِبَر شِیرَانَ
کُوْد لِبَر هَاتَه فِی بُولِ
زُقَنْجَان کُوْر فَاَنْدَه هُوِ
زُقَدْ و بُوْن و بِلَا بِي
تُوْر نِگِي قَطْ خَبَر نَائِي
بِحْمَل و ورنِگ و ورنِغَائِي
بَاو حُسْنَا خُدِي دَائِي
نَبَات و شَكْرًا لِيغِي
هَلِينِت بَرْدَه يَا شِغِي
زُقَش و صُنْع جَبَّارِي
لِنُورِي مِسْكَ تَانَارِي
لِبَر رُوْزِي بِيْت خِيْلِي
قَدِيْف و زَرْكَش تِيْلِي
بِسِيْمَائِي بِيْرَانِي
کُوْدَا اَرْزَنْگ زُوِي نَائِي
اَكْر بَرَقْک زُوِي رُوْزِي
بِدِت قَلْبِي و کِي دُوْزِي
دَمِيْدَانِي شِرِيْن غَنْجَان
تُرَابَا بَر بِيِي قَنْجَان
زُ بِيْسْكَانَان و سَر تِیرَانَ
سَرَا سَر تِيْک مَام بَرْدَه
زُبَر بُرْهِيْن کَتِيْن چُوْلي
زُ مَحْبُوْبَان بَرِيْن نَرْدَه
زُ ورنِگ و دِيْم و سِيْمَائِي
دِحْسِنِي جُوْهَر کُ فَرْدَه
عَمْحُوْبي بِيْزِيْبَائِي
زُ گُل رَنْگَان گَلَا زَرْدَه
نَسِيْم وِي گُل و سِيْمِي
شَفَايَا هِنْد کِي دَرْدَه
مُطَرًا طَرَه يَا طَارِي
لِسَرُوَان خَمْرِيَان بَرْدَه
بِنِيْرِيْم قَامَتَا عِيْلِي
زُبَاد و مِسْک و عَنبَر دَه
تُوْر رُوْزِي نَقْشِکِي بَانِي
لِبَر رُوْزِي نَه بَت بَرْدَه
زُبَر وِي عَقْد و بِيْشْکُوْزِي
لِبَر دُوْزَه دِيْت بَرْدَه
بِچَر خِيْن مِثْل شَطْر نِجَان
زُبَاد و عَنبَرِيْن گِرْدَه

بِهَفْتِ آيَاتِ فَرْقَانِي	دِدِتِ بِيژِنِ وَيِ سُلْطَانِي
وَرَهَ دَرَبِي اَقِيصَرْدَه	لِمَحْبُوبَانِ تُو خَاقَانِي
تِنِي نَاژِي تُو يِ خُوبَانِ	﴿مَلَا﴾ زَانِمِ زِمَجْدُوبَانِ
بِشُوخِ وَشَنَگِ وَ اَسْمَرْدَه	دِمَا دِلِ دِي عَمَحْبُوبَانِ
بِشِيرِ وَخَنَجَرِي نِ طَاژِي	دِمَا جَلَادِ بِي نِ بَاژِي
دَلَالِ وَ نَاژِ وَ پَرُورِ دَه	لِدَرِگَه دَانَكِي گَاژِي
دُرِي نَاسُفْتَه نَفَرُوشِي	اَمَانَتِ دَاژِي هُوشِي
تَه دِلِ يِ خُوابِ وَيِ خُورْدَه	﴿مَلَا﴾ زَانِمِ زِمَدَهوشِي

﴿﴾ وَقَالَ ايضاً قدس سره ﴿﴾

دَلْبَرِي سَرِ دَارِ خُوبَانِ اَزِ نَرَامِ آگَاهِ هِيَه
 دِحَبَسِ وَ زِنْدَانِي اَسِيرِ وَ گِرَتِيبي دَرِ مَانْدَه بَه
 گِرَتِي مَيَمِ مَيَمِ دِحَبَسِي كِي گَلُو مَهْدَرِ بِيكْتِ
 جَارِ كِي نَافِي مَه بِي نِتِ پُرِ تُو اَبَكِ زِيْدَه بَه
 مِعْنَتِ وَ حَالِ اَسِيرَانِ كِي لِيِرَانِ عَرَضَه كِي
 دِي بِي نِ پُرِي لِي نِ لُو پُرِ رِ حَمِ وَ شَفَقَه بَه
 گِرِ پُرِي سَتِ جَارِ كِي خَا تُونِ لِحَالِي سُخْتَه يِ
 قُفْلِ وَ زِنجِيرِ دِي قَبِي نِ يِ اِسْمِ وَ دَسْتِ وَ مِفْتَه بَه
 بَنْدِ وَ زِنجِيرِ دِي قَبِي نِ جَرَحِي نِ دِ كَلِ دِي خُوشِ بِيكْتِ
 لُو كُو نَافِ دِلْبَرِي دَرِ مَانِ دَرِ دِ بَنْدَه بَه

هَرَجِه پېښېرې کُو نَافِي دِلْبَرِي بِيْتِن لِسَر
خَوْش دِيْت حَادِر دِگَانِي يِي گُمَان و شُبُهَه يَه
يِي گُمَان خَاكَا رِيَاوِي ثُوْتِيَا وُدَانَه يَه
گَر دِجَهْنِيْن كُوْر فَه اِيْنِيْن خَوْش دِيْن يِي دِيْدَه يَه
مِيْتِي صَدَّ سَالَه زِي وِي رِي فَيِر قَبْرِي كَفْت
دِي فَه زِي رُوْح يِيْتَه سَر سَا تَا خَوْه يِيْتِن زِنْدَه يَه
مِيْتَان لَو رَا دِكْت بَكْسَر دِلَان يَغْمَا دِكْت
اِسْمِ اَعْظَم مَا دَرَا نِيْت يَا مَسِيْحَا اَوْ يَحْوَه يَه
اَز دِيْم عِيْسَا يَه اَوْ يَا بُو عَلِي سِيْنَا يَه اَوْ
لَو بَر مَرْزُو عَشُوَه بَان پُر مُعْجِرَات و شِيُوَه يَه
شِيُوَه و رَمَزِيْن دِي وِي تَشْبِيَه بَرَق لَامِيْن
كُوَه قَاف يِيْت كَر دِكْت سَا تَا خُوِيَا يِيْت پَرْدَه يَه
پَرْدَه يَا عَجُوْب دِيْف قَلْبَان كُو دِي كَر كَر يِكْت
قَط دِيْر دِي خَف دِيْن خُوْر شِيْد و مَاه و زُهْرَه يَه
زُهْرَه و خُوْر شِيْد مِيْن دِيْتِن دِقُوْسِي هَم قَرَان
سُرِي دَا دِل عَقْرَبَان چَرخ و سَمَا و هِي هِيَه
عَقْرَب و قُوْس قَزَح فَيِرَا مُقَابِل مُشْتَرِي
رُوْذ و شِيْف و نُور و نِيْرِي و بَرَق و هَم اِسْنِيْدَه يَه
اَوْ حَمِي فَيِكْرَا مِه دِيْن نِيْكِل دِجَر خِي جَار كِي
هِي زُوَان يِي حَالِم اَز اَحْوَال و عِيْشِي و جَذْبَه يَه

حَالِ زُوِي رَمَزِي گِهَا مِنْ مَسْتِ وَي رَمَزِي مِهِي
 سَرِ خَوْشِيْمِ حَتِي اَبْدِ يِي جَامُ وَ نَقْلُ وَ بَادَهْ بَهْ
 سَرِ خَوْشِيْمِ يِي جَامُ وَ مِي رَمَزَا نِهِيْنِ اَبْتَرِ كِرِيْمِ
 نَا گِهَانِ تِيْرَ دَانَهْ دَلِ لَوِ كُشْتَهْ حَادِرِ سَخْتَهْ بَهْ
 كُشْتِيَانِ خَوْنِ دِي لِقَائِي لَوِ بُوِي دِي خَوْشِ بِيْنِ
 هِيْتِيَانِ قَطْ نَا يِرِيْمِ مَقْصُوْدُ مَهْ دِيْدَارَانَهْ بَهْ
 هِيْتِيَانِ قَطْ نَا يِرِيْمِ جَارَكِ ثُو بِيْسِي شَفَقَهْ كِي
 عَقْدِ اِحْرَامِ دِي يِيْنِيْمِ حَادِرِي يِيْمِ سَجْدَهْ بَهْ
 سَجْدَهْ يَا بَرِ اَسْوَدَانِ نَادِمِ بِيْصَدِ حَجِ اَكْبَرَانِ
 سُوْنْدِ يُوَانِ زَلْفَانِ وَ خَالَانِ هَجْوَهْ كِي بِيُوْمِ وَهْ بَهْ
 سُوْنْدِ يُوِي زُلْفَا سِيَاهْ اَزْ عَابِدِي حُسْنَاتَهْ مَهْ
 خَفِ دِنُوْشِيْمِ نِي شَرَابِي خَوْشِ شَرَابِ وَ قَهْوَهْ بَهْ
 عُمْرَكَهْ دِصُوْرِيْمِ نَحْفِ جِهْتِ نِيْرِيْكِ بَرَسَكِ تَهْ مَهْ
 دَا بِيَانِ كِمِ شَرَحِ حَالِ دَلِ مَحْرَفِ وَ نَكْتَهْ بَهْ
 مَدَهْ زَارِ بَارِ شَا كِرِيْمِ اَزْ كُوْرِ بَلْقِيْسَا پَرِي
 هُدَهْدِي شِيْرِيْنِ زَبَانِ اِيْرُوْ خَبَرِ دَارِي مَهْ بَهْ
 اِسْمُ وَ نَاكِ تِي شَرِيْفِ حَيِ كِرِيْلِيْنِ قَلْبِي مَرِي
 لَوِ دِمْدَحِي تَهْ وَ تَنَائِي بُوِيْمِهْ چِنْسَكِ وَ نِي بَهْ
 شُبُهْتِ چِنْسَكِي دِنَا لِمِ هِيْرُ زِدَسْتِ دَاغَا قَدِيْمِ
 هَرُو كِي مَشْمَلِ دِصُوْرِيْمِ دُوْسْتِ نِرَامِ اَكَهْ هِيَهْ

مِنْ دِنِي سِرِّ لَاسْتَانِي هَرَوُ كِي ثُولَانِ نِهَمِ
 بَلَكِه جَارَكِ كِيلِ بِيْرَسِيْتِ اَنْ چِه عَمْرُوْمِ ثُولِه يَه
 كَرِيَنَافِ ثُولِه يَانَ جَارَكِ فِخُونِيْتِ بِنْدَه يِي
 ﴿مِلِّي﴾ خَوْشِيْرِ زِمَالُو وُ گُوهرُو گَنْجِيْنِه يَه
 گُوهرُو گَنْجِيْنِ ﴿مِلِّي﴾ حُسْنُو وُ جَمَالَا دَلِيْرَه
 صَدِّ تَعَالَى اللهُ تَبَارَكَ اَنْ چِه حُسْنُو وُ جِلْوَه يَه

﴿﴾ وَقَالَ اَيْضًا قَدَسَ سِرًّا ﴿﴾

فَلَمَّا اَطْلَسَ سِرَّ كَشْتَه دِجَامَامَه حِبَابَه
 مَوْجِ دِدَتِ قَلْزَمِ عِشْقِي مَه لِسِرْدَسْتِ غُرَابَه
 دَلِ كَمَرِ بَسْتَه عِشْقَه مَه خَوْه زُنَّارِ پَرَسَنِيْنِ
 مِي وُ مَعْشُوْقَه دُعَايِي مَه وُ سَجَادَه قِبَابَه
 زِي حَجَايِي وَرَه دَرِ نَازَكُو وُ مَسْتَانَه بِعَشْرِ ثُو
 تَه جِهَانَ زِيْرُو زَبَرِ كِيْرِ بِيْحُدِي اَنْ چِه حَجَابَه
 دَسْتِ جِيْبَرِيْلِ هَلَا فَيْتِ زِيْبُو نَانَه نَقَايِي
 بِيَقِيْنِ قَافَه لِرُوْزِي وَرَه دَرَسِيْنَه نَقَابَه
 مَه بِاَشْرَافِي سُوْا لِكِ زِلْبِي غُنْجَه كُشَا كِيْرِ
 گُو بِالْهَامِي دِزَانِي دِسُوْالَامَه جَوَابَه
 ثُوْبِيْنِي سَاْزِي بِاَوَازِ چِه رَنُگِي مَه دِيْخَوَازَتِ
 اللهُ اللهُ اللهُ بِيْحُدِي قَطُّ دِيْهِي اَنْ چِه خِطَابَه

گُوهِدَه نَسَايِي وَّلَبِ لَعَلِّ يَقَانُونِ حِكَايَتِ
 دِي چِه شَهْدَه بَدْفِيَرَا بَدْرِتِ شَهْدَه رَبَابَه
 خُوشِ پَرِيشَانِ صِفَتِ وُ مَجْمَعَه صُورَتِ حَالِيْنِ
 پِيَرِ عِشْقِيْنِ وُ جُوَانِ طَبْعِ وُ دِلِي عَهْدِ شَبَابَه
 دُورَه دَسْتِيْنِ زُخْيَالَانِ مَه دِفِي يَكِ زُخْدِيَرَا
 خَفِ دَبْحَتَا مَه زُدَلِ بِيْتِ وُ بَرِتِ عِيْنِ ثَوَابَه
 مَه مُشْرَفِ كَه دُو چَشْمِيْنِ مَه بِسَاطَا قَدَمِي كَه
 پُرْلِيْنِكِ مِيْنِ هِيَه مِي يَزِ كَه مِيْنِ سِيْنَه كِبَابَه
 كَسَكِ وُ صُورَانِ ثُو بِي چِرَخِ لِدُورَا دُو هِلَا لَانِ
 دُو قَرَانِ مَانَه بَرَابَرِ شَفَقِي پَرْدَه عِصَابَه
 عَرَعَرَانِ تَادِ شَبَالِيْنِ وُ رَقَانِ جَذَبَه يَه فِيرَا
 نِيَرِ گِزَانِ سَرِ دِگِرَانِ لِيْنِفَشَانِ خَمِ وُ تَابَه
 چِيچِكِيْنِ قَوْسِ قَزَحِ رَنَكِ هَزَارِ رَنَكِ سَمَايَه
 سُنْبُلَانِ گِرَتِ خُنَافِ وُ لِكَلَانِ تَازَه كَلَابَه
 مَسْتِ وُ هِشْيَارِ هَمَه كَجِ كَلِهِيْنِ رَقِصِ وُ سَمَاتِيْنِ
 اَزِ نِرَانِمِ چِه نَسَقِ كَيْفَه نِرَانِمِ چِه شَرَابَه
 خَاكِ پَايِيْنِ تَه دِرِيزَا سَكِ وُ ثُولَانِ خَوَه دِنَاسِيْنِ
 مَه نَه سُوچِ وُ نَه گُناهُ وُ نَه خَطَا اُفِ چِه عِتَابَه
 زُو صَالَا خَوَه زَكَايِي يَدَه مِسْكِيْنِ وُ فُقِيَرَانِ
 كُو جَمَالَاتَه يَه كَامِلِ دِكَمَالَا خَوَه نِصَابَه

عاشِقِ مَسْئَلَهٗ خَوَاهِي وَرَهٗ اُمُّ مُفْتَبِي عَشَقِيْنَ
دَسْتَكِي سُنْتَهٗ تِيْدَا دِيكِي نَصْرَ كِتَابَهٗ
دَلِ بِشُو ثُوژ فِي نِفَاقِي كُو يَدَت سِيْنَهٗ بَرَانِي
بِصْفَا هَمْرَهٗ اَرَبَابِ دَلُو اَهْلِ صَفَابَهٗ
نَظْرَا عِيْنِ عِنَابِتْ عِهٖ دَا شَاهِ وِلَايَتْ
زُ عِنَابِتْ نَظْرِي دَلِ مَهٗ تَرِي عِلْمُو عُبَابَهٗ
لَبِ لَعْلِيْنَ تَهٗ دِي هَرِ يَكِي نَقْطَهٗ عِلْمِيْنَ
مِخْطِي حَرْفِ اَلْفِ جَزْمَهٗ شَبِي حَلْقَهٗ بَابَهٗ
خَطُو خَالِيْنَ تَهٗ يُمُوؤُو زَمْرَا مَسْئَلَهٗ كُوِيْنَ
مَهٗ زَوَانِ حَاشِيَهٗ بَانَ سِيْنَهٗ تَرِي شَرْحِ لُبَابَهٗ
اَبِ حَيَوَانِ تَهٗ دِي رَاسْتِ شُو شِي شَبِ قَدْرِي
دَسْتِ بَرِ گَرْدَنِ پِيْرِ بِيْجِ وُخْمِ اَنْ زُلفِ دُو تَابَهٗ
مَهٗ زِيْسَكِيْنَ تَهٗ گِرِهْدَارِ زُبْحَتِ خَوَهٗ گِرِيْنَهٗ
مَهٗ زُزُلفِيْنَ بِخَمُّ وُ تَابِ دَدَلْدَا خَمُّ وُ تَابَهٗ
تَهٗ دِي بَرَقُو بَرُسْكَانِ بَرِشِيْنِي ثُو نَظْرَهٗ دَهٗ
تَهٗ دِي رُوژِ خُوِيَابِتْ زُشْبَاكِي ثُو خُوِيَابَهٗ
تَهٗ دِي زِيْرُو زِيْرِكِي مَهٗ دُو زُلفَانِ يَدَهٗ بَرَبَا
تَهٗ دِي قَنْجِ قِيَامَتِ لِمَهٗ رَايَتِ بِخَوَهٗ رَاَبَهٗ
قَصْدِ سَرِ جَشْنَهٗ حَيَوَانِ حَقِيْقَتِ كَهٗ ﴿نِشَانِي﴾
بِجَهَانِي مَبَهٗ مَغْرُوْرُو كُو جَهَانَ عِيْنِ سَرَابَهٗ

سَرَ كَشِي شِيوَهْ اَرَبَابِ وَقَا يِنَهْ رِحِي مَن
تَه زِدَلِ صُوَهْتِ * مَلَا * بَس * بِمَلِي * رَا بِحَقَابَهْ
﴿﴾ وَقَالَ اِيضًا قَدَسِ سِرَهْ ﴿﴾

حُبِّ دِيمِ بِي شَكِّ بِلَايَهْ	مُحِبَّتِي عَحْنَتِ دِزُورِنِ
صُوْتِيْنِ وُدَرْدُ وَجَقَابَهْ	عُمُرُو وَيْ خَوْشِ بِي دَبُورِنِ
عَلْتِي دَاغُ وَ بَرِيْنِي	صُوْتِيْنِ وُدَرْدُ اَنِيْنِي
شَرَبْتَا لِيْفَانِ مُقَابَهْ	خَوْشِ دِيْنِ مَا اَوْ بَدِيْنِي
يَارَنَهْ دَرْمَانِ كِتِ بَزُلْفِي	هَرِ دَلِي صُوْتِي بِالْفِي
عَشَقِ دَرْدَكِ بِي دَوَابَهْ	تَا اَبْدِ اَوْ بَنْدِ دَقْلْفِي
بِي مُقَا وَصَلَا حَبِيْبَهْ	عَشَقِ دَرْدَكِ بِي طَبِيْبَهْ
پُر لَمِيْنِي رُو سِيَاَهْ	كُشْتِمَهْ جَوْرَا رَقِيْبَهْ
كُلِ دَدَسْتِ شَوَكِيْنِ مَخَارِنِ	دَاغُ وَ كِي مَن بِي هَزَارِنِ
اَهْرَمَنْ خَاتَمِ رَقَابَهْ	سُر پَرِي دِيوِي لِكِنَارِنِ
حُورُو وَ لِدَانِيْنِ بَهْشْتِي	طَبَعِ دِيوَانِ دَسْتِ كَهْشْتِي
جَانِ يَدِ يَكِ جَارُ رَوَابَهْ	عَاشِقِ دِلْبَنْدِ قَشْتِي
قَهْرُو آزارَا رَقِيْبِي	عَحْنَتُ وَ جَوْرَا حَبِيْبِي
بِي شَكْرِ بَاخُوِي وَهْ دَايَهْ	حَقِ نِيِي دَا مَن غَرِيْبِي
شَرَبْتَا قَنْدُو كَلَاْفِي	رُو هُنِيَا وَيْ شَوْقُ وَ تَا نِي
بِي نِيِي بُوْمِنِ غَلَابَهْ	كَسِ نَهْنِ مَخْرُومِ زِنَانِي

بی نصیب من دی زجامی
 گرتیبی وی قیدو دامی
 دُور دُور مَحْرُومِ زِرامی
 اَفْ غَرِیبی جَانِ فِدَا بَه
 دُورَه دَسْتِمِ بِي نَصِیْمِ
 دَلْبَرِمِ خَانِمِ حَبِیْمِ
 پُر زِدِنَاتَه غَرِیْمِ
 رُوحُ وُ رَاحَتِ مِنْ لِقَا بَه
 پُر مُلَا زِمِ نِیْمِ لِقَا بِي
 مَامَه حَتّی مُنْتَقَا بِي
 مِنْ رِجِی شِیرِیْنِ دِدَا بِي
 هُدْهُدِی رِضْوَانِ غِیْبِی
 هُدْهُدِی رِضْوَانِ غِیْبِی
 دَادِی مِنْ مُرْدَه حَی بِي
 جَهَننِیْمِ گُوهِ لَرِیْمَه
 عَرَضِحَالَا مُحَبِّبِی مَه
 جَانِ فِدَا بِي مِنْ دَرِیْدَا
 قَالِبْکِ بِي رُوحَه وِیْدَا
 دَمِ بَدَمِ أَوْ جَهَننِیْرَه
 دَا بَیْتِ أَوْ زَنْدَه فِیْرَه
 عَاشِقِیْنِ صَادِقِ دِکِیْمِیْنِ
 زَانِمِ أَوْ نَاؤِیْتَه بِي مِنْ
 فِرْقَتِی دَرْبِکِ وَهْ لِدَا
 کُشْتِ دِیْمِ مِنْ لِي رَوَا بَه
 یِیْتَه نِیْشَانْکِ مَه زِیْرَه
 بَارِ صَادِقِ بِي بُهَابَه
 مَادِی صَدِ جَانِ فِدِی مِنْ
 عَاشِقُ وُ پُرِ مُبْتَلَا بَه
 جِسْمَه أَوْ أَمِ رُوحِ وُ جَانِیْنِ
 کَمْرَجَه ظَاهِرِ أَوْ جُدَا بَه
 بَابُ أَوْ چُو گُفْتِ بَسَا زِی
 قَاصِدْکِ خُوشِ طَبِیحِ بَا بَه
 جَانِ فِدَا بِي مِنْ دَرِیْدَا
 قَالِبْکِ بِي رُوحَه وِیْدَا
 دَمِ بَدَمِ أَوْ جَهَننِیْرَه
 دَا بَیْتِ أَوْ زَنْدَه فِیْرَه
 عَاشِقِیْنِ صَادِقِ دِکِیْمِیْنِ
 زَانِمِ أَوْ نَاؤِیْتَه بِي مِنْ
 عَالِمِیْنِ أَمْ نِی دِزَانِیْنِ
 قَطْ زَهْتِ بَا طِیْنِ خُویَانِیْنِ
 هُدْهُدِی وِی رَمَزُ وُ رَا زِی
 قِصَه بَرِ بَحْثَا مَجَا زِی

چوکو او یاره پالدا	بادمی وقتی مجال دَا
گوه ددیرت یار بابه	قصه یا حالی بحال دَا
پُر فکر زور صفاتان	مُحبتًا محبوب و لاتان
روژ د میر آتی خوبابه	دایه قلب و روح و ذاتان
فصل و مفتاح و طلیسنه	مُحبتًا صوری دُو قسنه
نار و نوره هین هوایه	هین ز روحین هین ز جسمه
گرچه دل پُر پی د صوزن	حُب جسمانی دُو رُوژن
مثل نقش بی بقابه	خف جگر پینکان دنوژن
بین تبسم پیته پیته	گل حتی صهرن بطی قه
نغمه و نال و نوایه	بلبلی سرخوش د پیته
نو گلک دی گرت خنای	هرچه جلوأ بو و نای
او یسایبرآ تبابه	وی ز دل چو مُحبتانی
مبتلای نوراً سبوحه	هر کسی مُحبت ز روحه
جذبّه و لرزین و تابه	وی ددل داصد جروهه
چرخک و دوستیر دناقین	هر دُو روح بک نور طائین
اسم حی داف لی سدابه	هر دُو دانّه مرغ دانین
گرچه اول نارو دوده	نوره پُر نادر و جوده
حُب د قلبان کیمیابه	برق لامع دی لکوده
ای بینی وصف و لباسی	عارفی جوهر شناسی
مقصد صدقی جزابه	دی قدر بهتر بناسی

دُورَنگِي دَاوِي ڏَدَرِي خَوَه
بُورِيَه اُو دَسَرِي خَوَه
مَادِيَت اُو دُورَه دَسْت بِيَت
جَام ڏَشَهكَاسِي يَدَسْت بِيَت
بَار پُر حُسْنَك لَبَال بُو
اُو بَحَال آگَه بَحَال بُو
مَهْدَرَاوِي خَيْرِ خَوَازِي
وِي بَدَلِ صَح كِر ڏَسَازِي
بُوسُف دُورُ وِزَمَانِي
لِي ڏَبُو نَكهي دَهَانِي
مَاورَا بَلگِين گَلِي بُو
دَارُوِي قَلْبِي *مَلِي* بُو
بَا تَسِيم دِي چِي لَزِي بِي
فِي كُمِيدِي لِي گَهِي بِي
غَفَلْتِي بَاي تَسِيم هَات
پُر بِاحْسَانَك عَظِيم هَات
دَل نَفَس دِيسَا پِر هَات
نَافِع دَرَدِ جَگَر هَات
مِن كُو اُو نِشَان گَهَشْتِي
ڏَرَبَك خُوش لِي نَهَشْتِي
وَرَنگِيرِي ڏَوِي بَرِي خَوَه
سَر دِنَاقَا رِي نَهَابَه
دِي ڏَفِينجَانَاتَه مَسْت بِيَت
اَبْتَرَان اُو مِي دَوَابَه
دَلبَرَك غَايَت جَمَال بُو
شُبَه وِي شَفَقَه و عَطَابَه
نَكْتَه بَك ڏَوِي رَمزُورَاڏِي
مُغْنِي و قَانُون و نَابَه
گُو تَسِيم هَان فِي نِشَانِي
نَخُوشَان اُو لِي شِفَابَه
بِهَن و بُو بَا كَا گَلِي بُو
لَو بِيَهَنِين مِن جِلَابَه
سَاغ و سَالِم مَآ تُو بِي بِي
دَا سُوَار بِيَت لِي بِيَابَه
خَف ڏَبَال بَارِي كَرِيم هَات
قَاصِدِ شَاه گَدَابَه
لَو حَكِيم لُقْمَان بَسَر هَات
طَالِع كَوَكَب نُمَابَه
اَن دَلِي صَد دَاغ رَش تِي
وَسْمِ اعْظَم بِي گَهَابَه

چومه سر پشتها کُمبدي
بحر و برمه لبر خوه طي دي
مه و نسيم خوش پنجه نيکرا
بخت زلفا بار بيکرا
گنبدان نورين خويابو
يك يك شوقی قدا بو
قمری و بلبل دخونين
هر سحر محبوب دينين
بُنجه يا صور گل دگش تي
دل ربابان ينه گشتي
سبزه يا شبنم گلان لي
دلبران سيران و ران لي
بوم شريفه از باستاني
ساقيان جام جام دداني
چنده کي چمن خرم بو
مين بهش باغ لدم بو
صف بصف ولدان پري بون
يك لديعي مشتري بون
پر عمر من چو بسختي
زهره يك بو او لتختي
مين زي پر اوزان و کسي دي
دشت و چول و کربلايه
وي دچين و ک لطير نيکرا
بور عشقي پر فرايه
سيده يا صادق نما بو
قصر و ايوان و سرايه
لي عجب او خوش دينين
عندليب فيرا تبايه
چيچک و ربحان رش تي
سنبلان تاتا سمايه
صور عيقان در خنان لي
عرعران سيتاب دايه
شاهدين وي گلستاني
کو کبان سيوان قدايه
لي مدام او صبحه دم بو
لي صبا گومين سبايه
بند زلفا عتري بون
رقص و گوفند و صفايه
لي شکر خوازم زبختي
بلکويم شمس الضحايه

پَرْدَهٗ يَا خَلْوِي كُوِهِنْدَا
 گَزْمَهٗ يَا زَهْرِي لَدَلْدَا
 حَادِرِي چُوم سَجْدَهٗ زِيرَا
 عَاشِقِي اَنُ گَزْمَهٗ نِيرَا
 چُوم زِيَارَتِ پِي وُدَسْتِي
 دَا بِصُورَتِ رُوحِ وُهَسْتِي
 شَرَبْتَا وَصَلَاخَوَهٗ نَادَتِ
 دِلْبِرَانِ اَنُ رَنُگَهٗ عَادَتِ
 پِيشَهٗ وَ اَنُ غَنُجُ وَ نَازَهٗ
 يَارِ لِبَرِ زَا زَانِ اِجَازَهٗ
 چُوم طَوَافِ پِي وُدَسْتَانِ
 اَهْلِ حَالِ وَ خُوبِ بَرَسْتَانِ
 نَلِيْبِي نَا زَكِ شَمَالِي
 طَالِيْبِي وَ رَدِيْبِي بِخَالِي
 چُوم عُمُرْمِهٗ دَفِي خِيَالِي
 بِيَمِ زِيَارَتِ زُلفِ وَ خَالِي
 چَرخِ دَبِرِ سِيَمِ كِتِ شِتَا پِي
 جَانِ بَرَتِ مِهٖ دَفِي عَدَا پِي
 چُنْدَكِي صَادِقِ جَمَا پِي
 وَ كِ مَلِي * لَازِمِ ثُونَا پِي
 بَنُگِيكَ مَنِ دِي دِمَلْدَا
 قَطْ نَهٗ گُو قَتْلِ وَ خَطَا يَهٗ
 لِي نِيَّتِ اِحْرَامِ نَهٗ فِيرَا
 هَر چِهٖ طَاعَتِ كِتِ رَوَا يَهٗ
 لِي نَهِيشتِ اَوَّلِ بَقَسْتِي
 عَاشِقَانِ صُوتِنِ جَزَا يَهٗ
 تَاهِنُكِ عَاشِقِ جَزَادَتِ
 مَهٗ رُوَانِ كَمُنَرِ وَ قَا يَهٗ
 صَنَمْتِي عَاشِقِ نِيَا زَهٗ
 شَرَبْتَا شِيرِيْنِ مُقَا يَهٗ
 شُبُهْتِي سَكْرَانِ وَ مَسْتَانِ
 وَ اَنُ زِ عُمُرِ اَنُ مُدْعَا يَهٗ
 مَنِ لِسَرِ جَهَنَمِيْنِ خَوَهٗ مَالِي
 دِلِ دَفِي فِكْرِي نِيَا يَهٗ
 مَاشَقُكِ عِيدَانِ دَسَالِي
 رُوژُ وَ شَفِ مَنِ اَنُ دُعَا يَهٗ
 زُو اَجَلِ پِي دَتِ رِكَا پِي
 اَنُ سِيَاهِ رَنُگِ اَزِ دِهَا يَهٗ
 اَزِ بِيْزِي جَانِ فِدَا پِي
 وَيِ زِدَلِ جَانِ خَوَهٗ دَا يَهٗ

﴿ وقال ایضا قدس سره ﴾

از زام آگه هیه	دلبری سردار خوبان
عالمه بحال مبه	عارفه بحال قلوبان
گزمه بین وان تون وصادان	عالمه بداغ فوادان
بنگیبی رش گوشه به	چونه دل حتی برآدان
اورین اسود عیونان	گزمه بین وان صاد و تونان
من دبه و دل شهده به	رادکن او قتل و خونان
پرس کیرن لحال اسیران	لازمه لسلطان و میران
سخته بین درمآنده به	ام کیرن آمانج تیران
زانت ام سی سال اسیرین	هیژ زانم میر دبیرین
لو برخم و شفقه به	جهنمیر پرسک امیرین
عارفه و صاحب کماله	پر دبیم شفقه لباله
پرس بکت چه لی هیه	جارنان پنه خیاله
توله آستان فخونی	شفقه کت جار جار نهینی
نار و پیت و شعلبه	دافکم داغان بیینی
کشتیی جوهتی خمارم	دا بزانت پیت و ناسارم
لازم او زانت وه به	محبتی صوهمم بوآرم
مادما دیدار و دینی	عالمه بدرد و برینی
فی بزانت بی شبیه	خف دیت رمزاً افینی

هَرْدَمَا دَلْبِر دَبَار بَت دِي چِه رَنگ مُحَبَّت سَتَار بَت
 جَانِ وِدَل تِيك تَار وِمَار بَت
 هَرْدَمَا مَحْبُوب ظُهُور بَت زِيدَه مَظْهَر بِي قُصُور بَت
 دِي تَجَلَّايَك لِطُور بَت
 جَذْبَه بِي دِل زُو جُود بَر جَذْبَه بِي دِل زُو جُود بَر
 مَن دِمِخْرَابِي سُجُود بَر مَن دِمِخْرَابِي سُجُود بَر
 سَجْدَه يَا بَر تُونُ وِدَا لَان سَجْدَه يَا بَر تُونُ وِدَا لَان
 اَن بَسَه رِصَاحِب جَمَالَان اَن بَسَه رِصَاحِب جَمَالَان
 اِي بَكِي صَادِق حَبِيبي اِي بَكِي صَادِق حَبِيبي
 مَا لِهَشِيَارِي دِمِيبي مَا لِهَشِيَارِي دِمِيبي
 عِشْقَه طُنْفَرَا يَا نِهِيبي عِشْقَه طُنْفَرَا يَا نِهِيبي
 دِي بَدَل لَازِم بِيخُونِي دِي بَدَل لَازِم بِيخُونِي
 لَامِمَاوِي حُسْنُ وُتُورِي لَامِمَاوِي حُسْنُ وُتُورِي
 بَاطِنَا تَا بِي ظُهُورِي بَاطِنَا تَا بِي ظُهُورِي
 عَارِفِي مَعْنَى شُنَاسِي عَارِفِي مَعْنَى شُنَاسِي
 غَيْرِ مَحْبُوبِ وَا نَه نَاسِي غَيْرِ مَحْبُوبِ وَا نَه نَاسِي
 اِي لِمِن بَنَسْگِي كِشَانْدِي اِي لِمِن بَنَسْگِي كِشَانْدِي
 دِل زِدْرَبِي هَر شَانْدِي دِل زِدْرَبِي هَر شَانْدِي
 لَازِم اَو زَانِت بِيحَالِي لَازِم اَو زَانِت بِيحَالِي
 گَزْمَه بِي نَقُوسِي هَلَالِي گَزْمَه بِي نَقُوسِي هَلَالِي
 جَانِ وِدَل تِيك تَار وِمَار بَت جَانِ وِدَل تِيك تَار وِمَار بَت
 خَف كَرِن بِي فَيِدَه يَه خَف كَرِن بِي فَيِدَه يَه
 زِيدَه مَظْهَر بِي قُصُور بَت زِيدَه مَظْهَر بِي قُصُور بَت
 بَرَق لَامِع جَذْبَه يَه بَرَق لَامِع جَذْبَه يَه
 خَف زُبُر عَيْنِ حَسُود بَر خَف زُبُر عَيْنِ حَسُود بَر
 لِي حَجَر نِشَانَه يَه لِي حَجَر نِشَانَه يَه
 مَن طَوَافَا زُلْفُ خَالَان مَن طَوَافَا زُلْفُ خَالَان
 دَا بِيچِي بِي عُمَرَه يَه دَا بِيچِي بِي عُمَرَه يَه
 بِي حِجَابِ گَر اَو بِي بِي بِي بِي حِجَابِ گَر اَو بِي بِي بِي
 سَر خُوشِي بِي بَادَه يَه سَر خُوشِي بِي بَادَه يَه
 هَرْدَمَا مَحْبُوب دِي بِي هَرْدَمَا مَحْبُوب دِي بِي
 اَن چِه اِسْم وُتُسخِيَه اَن چِه اِسْم وُتُسخِيَه
 گَر چِه تِي دِل شُبُه طُورِي گَر چِه تِي دِل شُبُه طُورِي
 لِي حِجَاب وِپَرْدَه يَه لِي حِجَاب وِپَرْدَه يَه
 لِي بَصَد صُورَتِ لِبَاسِي لِي بَصَد صُورَتِ لِبَاسِي
 خَف زُوَانِت زَانِي مَه يَه خَف زُوَانِت زَانِي مَه يَه
 صَد خَدَنگ فِير اَر شَانْدِي صَد خَدَنگ فِير اَر شَانْدِي
 اَز كَرِي اَخْتِر مَه يَه اَز كَرِي اَخْتِر مَه يَه
 دَلْبِر وِ بَارِي مُوَالِي دَلْبِر وِ بَارِي مُوَالِي
 دَرَب لِي نِيغَا سِي نَه يَه دَرَب لِي نِيغَا سِي نَه يَه

من آوَه رُوحُ وُ كِيَانِي
أَنْ جِرَا پَرَ كَنَدَه بَه
يُوسُفِ دَوْرُ وُ زَمَانِي
بَلْ أُسِيرَكُ زَيْنِ مَه بَه
دَا دَمَا بَارِي زِي وَبِيئَه
جَنَدَه كِي مِنْ جَهْدَه بَه
يَمِ غُبَارِ بَدْرِي فُشِيرِمِ
مِنْ زَنَخْدَانِ طَلَبَه بَه
مَا وَرَا رِيحَانِ وُ سِيئِي
أَبِ حَيَوَانِ چَشْمَه بَه
شَرَبْتَا قَنَدُ وُ نَبَاتِي
جَانِ زَبُو شُكْرَا نَه بَه
هَرْدَمَا دِيئِي دِيئِمِ
مُشْتَرِي يَا زُهْرَه بَه
صَد كُوَا كِبِ چَارَطْرَفِ دَا
إِسْتَوَا چُو قُبْلَه بَه
أَزْ زَبْرِ ضَرْبِ وُ جَفَائِي
شُبُهْتِ پَرَوَانَه بَه
مِنْ زَبْرِ مَوْجَا أَفِينِي
مَظْهَرَه بَسْ زِيْدَه بَه

هِيْزِ دِيئِمِ مَحْبُوبِ زَرَانِي
پُرْسِ نَكِرِ پِيْرَاخَوَه نَانِي
پُرْسِ نَكِرِ شَاهِ جَهَانِي
أَنْ جِه خَاكَه لَاسْتَانِي
بُومَه خَاكِ أَزْ لَوُ زَرِيغَه
دَامَنِي بِيْكَرِمِ زِيئِيئَه
جَنَدَه كِي طَاقَتِ دَدِيرِمِ
گَرُ زِ چَهْفَانِ أَزْ بُوِيرِمِ
دَا بِشُوشِمِ مَيِ زِيئِيئِي
لُؤْلُؤِيْنَ شُكْرِ دِيئِيئِي
چَشْمَه يَا آفَا حَيَاتِي
مِنْ لَدَانِغَانِ أَوْ مُفَاتِي
لَوُ وُ كُو سَوْدَا وُ دِيئِمِ
دِيْنِ دِيْمِ حَيْرَانِ دِيئِمِ
شَمْسِ دِيئِيئِي بُرْجَا شَرْفِ دَا
مُشْتَرِي هَاتِي بِرَفِ دَا
آفْتَابِي دِ إِسْتَوَانِي
جَانِ فِدَا تِيْمَه لِقَائِي
مِنْ ثَوِي مَقْصُودِ زِيئِيئِي
صَدِ دِكْمِ دِيْدَارُ وُ دِيئِيئِي

رُهْنِيَا جَهَنِّي نَه يِنَانْ
دَارُوي دَرْدُو پِرِنَانْ
يِنَه پِي نَازِكِ مُبَارَكِ
مِنْ جُرُوحِ خُوشِ بِنِ بَجَارَكِ
بَيْنِ كَقَا نَازِكِ زُئُورِي
بِهِنِ زِمَاوَرْدُو بُخُورِي
دَا لِسَرِ جَهَنَّمَانِ بِمَالِمِ
جَارِكِي رَحْمِي كَه ظَالِمِ
أَرْنَكِي رَحْمِي تُو مِيرُو
قَطْ نَبِي جَارَكِ أُسِيرُو
شُونِ جِهِي پَيْنَكَانُ وَنَصَلِي
أَرْنَكِي دَرَمَانِ بُوَصَلِي
گَزْمَه يِنِ بَارِي كُو بَانِي
بِيَتِ دَوَا كِيَتِ وَأَنْ دَغَا نِي
نَه نِي قَنْدُو نَبَاتِي
هَمْ بُتُ وَ عَزَايُ وَ لَائِي
خُونِدِ لَاتِ آزَرِي تُو
هَرِ جِهِي لِي بِيُورِي تُو

مُرْشِدِي مَجْدُوبُ وَ دِينَانْ
مِنْ طَلَبِ دِينَا تَه يَه
دِينَه سَرِ جَهَنِّينِ مَه بَارَكِ
رُوهِنِ بَيْنِ پِي دِيدَه يَه
تَلْبِيِنِ جَامَا طَهُورِي
مِنْ زِيَارَتِ تَوْقَه يَه
بَلْبُلِ وَرْدِينِ بِخَالِمِ
شَفَقَه خُويِ حَقِي وَه يَه
دِي چِه بِيَتِ حَالِ مَه لِيرُو
گِرْنِيِي سِي سَالَه يَه
زُتَلْبِيِنِ يَاقُوتِ وَ فَصَلِي
زُدْرَبُ وَ تِيرُو گَزْمَه يَه
نَه زُمِي وَ قَنْدُو وَ مِغْلَانِي
مَا حَيَاتَكِ لِي هِيَه
مَظْهَرِي رُوحِ وَ حَيَاتِي
لَوْمَه دِلِ بُنْخَانَه يَه
بِي چِه شِيرِي دَلْبَرِي تُو
بِي خِلَافِ أَوْ كَعْبَه يَه

سَر دِدَت بَافِي نِصَافِي
مِن بَاسُوذ سَجْدَه بَه
بَر زُحَل يَتِن قِرَافِي
جَهَننِير مَوْجَه بَه
مَوْجَه دِي دَاخَف مِخُونِي
بُر (عَلَيَه اللَّعْنَه) بَه
زَوِي حَيَات وَخَمَرُ وَبَادِي
دَادَمَه دِي سَا بَر تَه بَه
حَاكِم شَهْرُ وَيَلَادَان
دِي كَسِي بِي چَارَه بَه
بَاو نِشَانَا جَبَهْتِي كِي
مَحْرَمِين بِي بَر دَه بَه
مَاه وَخُور شِيدِي قِرَان كِي
دُور نَكِي خُوش نُولَه بَه
جَام مِخُوش لَعْلَان بَشُوش بِي
دِين بَرُ وَبُر عِشْوَه بَه
بَار كُوتِي يِت أَنِمَكَاسِي
آب حَيَوَان أَوْ مِخُوه بَه
خُونْدِي أَوْ خَطِي غُبَارِي
قَنَج دَبِي أَوْ زِيدَه بَه

مَا دِبِت بِيخِن خِلَافِي
أَرِيكِي سِيَه طَوَافِي
دَا زِيَارَت كَم نِشَانِي
نُولَه يَم سَر لَاسْتَانِي
مَا بَزَهْرِي شَكْرِي بِنِي
دَا رَقِيب مَلْمُون تَه يِنِي
گَر بِيخَشِي دِل مُرَادِي
دَانَكِم گِلَه وَ دَادِي
گُوه بَدَه بَر گِلَه وَ دَادَان
دِي نُودَا خَوَازُ وَ مُرَادَان
دِي نُودَا سَا شَفَقَتِي كِي
مَه زَحْرَمِين خِدْمَتِي كِي
بِي نِشَانِين مَه نِشَان كِي
بَنْدَه كَلْبِي آسْتَان كِي
دَادَمَا صُحْبَت مِجُوش بِي
مَه زَحْبِيب صَد دَنگ سَرُوش بِي
شَرَبْتَا وَي جَام وَ طَاسِي
يِت مَه زِي فَيَضَك زُكَاسِي
إِي زُفِي ظَرْفِي فَخَوَارِي
مَسْتِيَا جَهَنِين خُمَارِي

مِنْ لَدُنِّ بَيْرِكْ مُمِلْ دِي تِيكْ زِبَرْ خُونِ قَزَلِ دِي
 لِي دِي بِمِ دَرْدِ كُو دِلِ دِي هِيژْ زِي جَهَنِّينِ شَهْلَهْ يَهْ
 رُو هِنِيَا جَهَنِّينِ * مَلَايِي * خَالَقِي حُسْنَاتَهْ دَايِي
 حُبْ تَنِي دَا مِيَنِ گَدَايِي حُسْنُ وُحْبِ يَكْ چَشْنَهْ يَهْ
 دِي تِيَا نُورَا بَقَقْ مَهْ صَدِّ تَسَقْ لَو تِنِ سَبَقْ مَهْ
 پُرْ نَبِي اَرْ زَانِ لِحَقْ مَهْ لِي * مَلَا * خَوْشِ بَنْدَهْ يَهْ
 وقال ايضا قدس سره

طُرْهَ يَا تَابِدَارِ عَنبَرِ كَهْ (۱) تَحْمِرِ بِيَنِ شَنَكْ مِسَكْ اَذْفَرِ كَهْ
 لِكَلَانَ مِسَكْ وُ عَنبَرِي بِرَشِيَنِ (۲) زِي گَلَا قِي جِيَسْرِيَا نِ تَرِ كَهْ
 كَسَكْ وُ صُورِيَنِ زِرَنَكْ قَوَسِ قَزَحِ
 زِي سَرَا بَا گَلَا قُ وُ مَا وِرْ كَهْ
 سُرْمَهْ پُوشِيَنِ سُرِي بِسَرِ كِلِ دَهْ
 عَاقِلَانَ لِي خَرَابِ وُ اَبْتَرِ كَهْ
 هَرِ سَحَرِ زُو دَسْتِكِي وِرْ جَرِ (۲) عَرَعَرِي نِي كِنْدَا سَرَا سَرِ كَهْ
 قَدِ وُ قَامَا شَرِيْفِ وُ نَا زَكْ وُ تَرِ (۲) لِي سَرَا سَرِ بَفْطَلِيَنِ وُ كَرِ كَرِ كَهْ
 نِيَرِ گِيَزِيَنِ سَرِ جَرِ اَنِ هِلِيَنِ جَارَكْ (۱) دُو قِرَانَ لِيكْ بَرَا بَرِ كَهْ
 تُو عَمَشِ كُو كْ بِسَرِ دَرِي قَضَرِي (۲) بِخَوْهْ كُو كِي لِي شَا هْ وُ قِي هَرِ كَهْ
 وِرْهْ وُ كْ رُو زِي بِسَرِ دَرِي كَلْهِي (۲) عَالَمِي نِي كِنْدَا مُنَوَّرِ كَهْ
 وُ كْ گَلَا زَرِ بُو سَرِ وَا تَهْ مِيَرِمِ (۱) مَهْ بِقُرْبَانَ خَوْهْ وُ كْ گَلَا زَرِ كَهْ
 وُ كْ مَمْلَكْ زَرِ دِي بِنَجَهْ بَا تَهْ مَهْ اَزِ (۲) تُو مَهْ تِي كِلِ خَوْهْ وُ كْ گَلَا زَرِ كَهْ

زَاهِدِي هَشَكَ طَبَعُ سَوْدَايَةِ (۱) بِدُو جَامَانُ طَبِيعَتِي تَرَكَةٌ
 فَكَةٌ جَارَكَ بِخَنْدَه شَكْرَتُنْكَ (۲) نِيكَ مِصْرَامَه قَنْدُوشُ كَرَكَةٌ
 بِبِي لِسَرِ دِيدَه بَيْنِ مَلِي دَايِينِ (۳) خَاوَه يَا صُوفِيَانُ مُتَوَرَكَةٌ
 خَطُّ وَخَالَانُ نَشَانِ نِشَانِي دَه (۴) مَه زِنَائِي خَوْرَا بِدَفْتَرَكَةٌ
 ❦ وَقَالَ اِيضًا قَدَسُ سِرَّةِ ❦

كَمَرَجِه بُلْبُلُ جَوَهَرِ ذَاتِي كَلْمَه (۱) لِي كَلْمِي رَوْنَقُ زِعِشْقًا بُلْبُلَه
 كُوه دَه ذِكْرِ حَالُ وَجُوشَا بَادَه بِي
 وَي بُلْبُلُ رَا دِخُونِتْ بُلْبُلَه
 سُو سِنَانُ صَدْرَتُنْكَ آفِيهْتِنِ كَمَنْدُ
 وَأَنْ نَه كُوه دَلِ بَنْدِ تَابِكِ سُنْبُلَه
 سُنْبُلَانُ سَيَوَانُ لِدِي تَا زَه كِرِ
 آفْتَابُ اِيْرُو دُبُرْجَا سُنْبُلَه
 قَطُّ فَرِيكِي فِي دَمِي حَاضِرِ دِيْتِ
 قَمِيَا فَصْلِي نَه كَارِ سُنْبُلَه
 عَرَعَرِيْنِ رَنْگِيْنِ زِتَايِيْنِ صُورُ وَزَرِ
 قُمْرِيَانُ صَدْرَتُنْكَ شِيْرِيْنِ غُلْغُلَه
 رَمَزَه يَا عِشْقِي زِي بَالَاهَاتَه خَوَارُ (۲) قُدْسِيَانُ آفِيهْتَه چَرُخِي غُلْغُلَه
 مِيْنِ دِدَلِ نَا صُورَكِي دَاهَسْتِيَانِ
 لَا جَرَمَ هِيْزِ نَشْتَه بَا دَاغَا كَلْمَه

بُلْبُلُ وِپَرَوَانَهٗ اَوْ فَضْلُ وِدَمِينِ
 جِنْسِ عِشْقًا مِّنْ تِنِي دَرْدِي كَلْمَهٗ
 نِيرَمِزَا نَاَزَكْ قَدُو شَهْلَا يَا مَسْتِ
 دِينِ كَرِيمِ اَزْ بُلْبُلَانِ سَوَدَا كَلْمَهٗ
 طَبْعِ لَامِعِ وَاشْ زَمِيَّتْ بُو الْحَسَنِ
 مِّنْ دَدَسْتِ دَا ذُو الثَّقَارُ وُدُدُلَهٗ
 عَشْقَرِي بَدِ فِعْلِ چِي هِي كَرِ عَجَبِ
 (بَارَكْ اللهُ) خَوْشِ بَزِي اَسْبِي قَلَهٗ
 زُفْ وِپَسْكَا نِ پُرْ زَمِينِ دَلِ پَرِ بَلِي
 رِشْتَهٗ يَا جَانِ * مَلِي * اَوْ كَا كَلْمَهٗ
 ❦ وَقَالَ اَيْضًا قَدْسِ سِرَهٗ ❦

بَارِمَهٗ پُرْ	نِشَانُ وِسُرْ	سِيمَا زُ دُرْ	دِيمِ كَوُ كَبَهٗ
اَوْ لَبِ شَكْرْ	نَاَزَكْ بَشْرْ	جِيهَتِ سَحْرْ	كَامُلْ شَبَهٗ
شَبْ كَا كَلْمَهٗ	خَالِ فُلْفُلَهٗ	چِينِ سُنْبُلَهٗ	دَا فَا دِلَهٗ
مِنِ غَفْلَتِي	دِي قِبَلْتِي	وَكْ مَاهٗ دِيَهٗ	سَا غَبْنَبَهٗ
مِنِ دِي مِخْفِ	صُحْبَتِ يَدَفِ	شَاهِي نَجْفِ	فِنْجَانِ دَكْفِ
نُونِي زِي نَكْ	بَرْدَانِ خَدَنَكْ	وِي پُرْ زَتَنَكْ	شِيرِي نَبَهٗ
دَانِي ظُهُورِ	دِيمِي بُسُورِ	خَالِي نِ دِهُورِ	جَامَا طُهُورِ
سَاقِي وَرِينِ	جَامَا زَرِينِ	اَوْ سُرْ شِيرِينِ	جَامِ مَشْرَبَهٗ

مَبُودَسْتِ خَتِي	مَه زَنِي كَتِي	شُوخ قَامَتِي	خَالُ وَخَتِي
دَا مَوْهَبَه	أَنْ عَشَقُ وَسُو	دَل فَيْضَه أُو	هَرْدَم زُونُو
سُوهَتِي سِتَارُ	عَشَقَا غَدَارُ	أَنْ سِر فَشَارُ	مِنْ بِي قَدَارُ
وَمَقْلَبَه	صَنْدُوقَه خَانُ	خَالُ وَخَتَانُ	مِهْرًا بُتَانُ
بَرُونَا شَهَالُ	إِسْمِ جَلَالُ	أَوْ نُونُ وَدَالُ	دِيمِي بِخَالُ
لِي مَذْهَبَه	مِنْ عَقْلِ طِفْ	نَا بِي وَصِفُ	يَكْتَا أَلْفُ
مَا دَامَه جَامُ	شِيرِي نِ كَلَامُ	سَالِكُ تَمَامُ	حَتَّى نَمَامُ
لَبِ مَنْصَبَه	هَرَجِه كُومَطُ	تَبِي أَمْرُ وَخَطُ	بِي جَهْدِ قَطُ
خَوْش بِنْدَه بِي	بِيرَانَه بِي	حَيْرَانُ تَه بِي	دَرْمَانْدَه بِي
أَرْزَانُ مَه بَه	دَرْحَقُ مَه بَرُ	دَل زِيمِ فِكْرُ	زَا زَا بَسِرُ
دَرْحَقُ ﴿مَلِي﴾	هُورُهُورُولِي	أَوْ مَسْكَه لِي	بَرْمِي نِ كَلِي
بُرُ شَفَقَه بَه	بِكُ وَعَدَه وَ	خَوْش مَعْدَه وَ	بِي بَرْدَه وَ

﴿ باب الواو ﴾

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

مَه لَوُ فِنْجَانُ لِسَرْدَسْتَه كُو مَهْتَابَا هِلَالُ أَبْرُو
نُمَانِ مِنْ دِيمِرَاتِي مِيَا صَافَا زَلَالُ أَبْرُو
بِشِيرِينِي بَرِي بَارِي بَرَقْتَارِي بِي آلَا بِي
بِنِي نُونِي دَطْفَرَا بِي لِبَالَا هَرْدُو خَالُ أَبْرُو

بِلَا بَيْتٍ صَاغِمِ الدَّهْرُ وَبِلَا اِنْفِطَارِ جَارِكَ بَيْتٍ
 كَسِي زَانِي زِي دَلْبَرُويِ خُوبَايِنِ هَرْدُوسَالِ اَبْرُو
 مَشِي مَسْتَانَه رَيْحَانِي دِلِ مِيْنِ دِي دَامَانَجِي
 رَشَانْدِي سِيْنَه يِي تِيْرَانِ بَقُوسِ هَرْدُومَالِ اَبْرُو
 سَحَرَكَه زُهْرَه سِيْمَاوَا دِجُوْگَلَشَنِ بَسِيْرَانِي
 بَسَرِ چَهْنِيْنِ * (نَشَانِي دَا) * خِيْرَامِي اَوْ هِيْلَالِ اَبْرُو
 دِيْنِ خَاوَرِ پَرَسْتِي تُو زَانِيْنِ مِيْنِ دِي كَشْفِيْدَا
 نُمَائِيْنِ مِيْنِ دِشَرْقِي نَا زَكَا كَرْدَنِ شَمَالِ اَبْرُو
 تِيْنِي مَاهَرِ تَرَازُوْنَه دِيْبَابِ حُسْنِي كِيْشِيْايِ
 هِيْلَالِ خَاتَمِ حُسْنِيْنِ لُوِي دِيْمِي بِيْحَالِ اَبْرُو
 مَه جُوْهَرِ عُنْصُرِكِ خَامِيْسِ نُمَائِيْرُو دِي طَالِيْعِ دَا
 دِيْمِي تَقْوِيْمِ اِنْسَانِي لِي طَالِيْعِ بُوْنَه فَالِ اَبْرُو
 بِيْزُتَارَا دِيْدِيْرِيْدَا لِهِيْنْدَا فَا چَلِيْبِيْايِ
 عِيْجَرَايِي مَه پَرِ سَجْدَه بَلِي اَمَّا خِيَالِ اَبْرُو
 دِمَا بِيْنَتَا دُو اَبْرُو بَانِ دِيْنِيْمِ قَابِ قَوْسِيْنِي
 دِيْدَتِ مِيْنِ طَرْفَه الْعِيْنِيْنِ جَوَابَا صَدَسُوْالِ اَبْرُو
 دِيْبَا طِيْنِ سَجْدَه كَاهِي مِيْنِ لِيْرُوْانِ هَرْدُوْ اَبْرُوْنَه
 بِيْمِيْنِ طَاقِ عِيْرَابِيْنِ دِيْعِلِمِ اَهْلِ حَالِ اَبْرُو
 اَهْكَرِ دَعُوْايِ مُوسَايِي دِيْعَشْتَقِيْدَا بِيْكِيْمِ جَانِيْزِ
 * (مَلَا) * دَائِمِ تَجْلَايَه زِيْوِي طَرْحَا شَلَالِ اَبْرُو

بشیرینی بزبایی چه کاتب بووه کیشایی
 تعالی الله نشان دانه وه شیرین اف مثال ابرو
 نه شیرینا لدر بندیدی نه محبوب سمرقندی
 نه کیشاین بی رنگی لنتشی بی زوال ابرو
 * نشاننا * قاب قوسینبی کوقوس آئینه ابصاران
 دتقو عما تجلائی بسر لی بون هلال ابرو
 ❦ وقال ایضا قدس سره ❦

من دی سحر	شاه مجر	لبسی دبر	مخمور بو
او دیم زری	سر مشتري	یا رب پری	یا حور بو
حوری وشه	شیرین مشه	کاگل رشه	خال حبشه
خالین دقر	میسکا تتر	نازک بشر	کافور بو
نازک لطیف	گردن ظریف	لبسی شریف	کیمنخه و قدیف
من دی بوخت	اویک بخت	اړو لتخت	فغفور بو
فغفور سره	سیمه دره	هیبت پره	پردل گره
اوهاته مش	من چونه هس	دل من دیش	قی فوربو
دل بو کرری	زایا بری	لازم هرری	دی او زری
من دی گلک	او سر ملک	وک مشعلک	پر نور بو
دیم فسره	خال عنبره	بو ماوره	لب شکره
اومی پرست	مشهاو مست	جاما دست	فرفور بو

مى بَرَ كَفِي	مَشَاهَا صَفِي	سُو زَا دَفِي	دَا قَرَقَفِي
حُسْنَا لِدِيم	وَصَفَانِ نَشِيم	هَرَجِه دِيم	زِي دُورِ بُو
دَامِنِ سُرُوش	وَرَمِي بِشُوش	ذَوَقُ وُخْرُوش	لُو چُومِ زُهوش
زُوي عِشْوِيَا	بَارَبُو خُويَا	أَوْ نَه زَمِيَا	أَنْكُورِ بُو
مِنِ دِي بِخُواب	أَوْ مَا هِتَاب	دَا دِلِ كَلَاب	جُوهْتِي غُرَاب
دِلِ شُوشَانْد	خُوي لِي رِشَانْد	خُوش هَرِشَانْد	تِيك هُورِ بُو
هُورِ كِرِ جَسَد	قُوسِينِ صَمَد	تِيرِ دَانِ كَبَد	دَا دُو مَسَدَد
جَرَحَانِ زُنُو	خُونِ دَا يَه كُو	عِشْقَا مَه لُو	مَشْهُورِ بُو
لُوبِكِ تَسَق	مِنِ تِينِ سَبَق	نُورَا بَقَق	دَا دِلِ شَفَق
شِيرِينِ لَبِي	دِيمِ كُوكَبِي	لِي بَنْدَه يِي	دُسْتُورِ بُو
دَلْبَرِ نَظَر	دَامِنِ سَحَر	خَجَلِيمِ زُبَر	لِي أَوْ قَدَر
زَانِمِ گُوَا	أَوْ مَاه رُوَا	وَكْ لُؤَلُوَا	مَنْشُورِ بُو
پَاشِ فِرَقْتِي	زُورِ مُحَبَّتِي	مِه زُ طَلَمْتِي	چُومِ حَضْرَتِي
وَصَلَا جَيْب	مِنِ بُونَصِيب	مَلْعُونِ رَقِيب	رَنْجُورِ بُو
جَامَا زَلَال	خَمَرَا حَلَال	يَارِي شَدَال	دَا مِّنِ حَال
عِشْقَا غَدَار	صُوهْتِي سِتَار	نَيْفِ مَه وَبَار	صَد سُورِ بُو
شَاهِي جَفِين	غَمِ زِي رَفِين	مَارِي شَفِين	إِسَانْدِ أَفِين
دَرْدُ وِبِلَا	وِينِ چُونِ هَلَا	عَمْرُكُ *مَلَا*	مَهِنْجُورِ بُو
پُر مِّنِ زَجِر	دِي تِينِ هَجِر	مَا بُو أَجِير	صُبْحِ وَفَجِر
شَمْعَا مَه هِل	بُو صَدِ عَمِل	مِثْتِ مَه دِل	مَسْرُورِ بُو

بَارَوَ عِنْدَهُ دَا بَلْعَلَيْنِ خَوْهَ دَا وَرَ بَامَهَ دَا چِينِ پَرْدَهَ دَا
 دَسْبِيدَهَ يِي چُومَ وَعِنْدَهَ يِي كُوژ بَادَهَ يِي مَخْمُورِ بُو
 إِحْرَامِ مِهَ بَسْتِ اَسُوذَ بَقَسْتِ بَارَهَاتَهَ مَسْتِ اَز چُومَهَ دَسْتِ
 جُوهُتِي حَبَشِ تِيرِ دَانِ بُوَشِ حَجَّامَهَ خَوْشِ مَبَسْرُورِ بُو
 وَي كَا گُلي چِينِينِ دَلِي قَلْبِي * مَلِي * دَا فِ دَانَهَ لِي
 دَانَا دَلَانِ نَيْفِ سُنْبِلَانِ سَرَّ صُورِ گِلَانِ مَنَقُورِ بُو

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

دَسْتِ دَا يَنگِيكِ تُو بَارِ مِيَنِ دِي اُو كَمَا نِ اَبْرُو
 لِبَالَا جَدِ وَ لَكَ جَبَّارِي لِي دَا هَمَقِرَانِ اَبْرُو
 كُو حَقِّ اَنْ حَرَفِ وَ خَطِّ كِي شَانِ لَطَالَا يِي مَهَ دَرُو يَشَانِ
 دُو قَوْ سَانِ كُو شَهَ لِي بَادَانِ وَ سَرَّ پِي نُو سْتَهَ مَانِ اَبْرُو
 تَهَ دِي دَارِي تَهَ رَفْتَارِي تَهَ اَلْمَاسِيَنِ شَكْرَ بَارِي
 بِمِيَنِ رِي لِسَرَّ صَادَانِ دُو نُونِ رِي حَانِ نُمَانِ اَبْرُو
 يَهْدِ اللهُ بِفِي رُو زِي لُو جَهَ دَلْبَرِي مِيَنِ دِي
 كُو مَاهِ تُو نِشَانِ مِيَنِ دَانِ لَطَاقِ اَسِمَانِ اَبْرُو
 تَعَالَى اللهُ نِشَانِ دَانَهَ بِحُسْنِي اَنْ تَسَقِ دَانَهَ
 وَ نَقْشِ وَ مَنَعْتِي حَقِّ اَنْ نِشَانِ چَشْمِ اَنْ نِشَانِ اَبْرُو

ذُرْعَانَا نِيرُ مِزِينِ شَهْلَا مَجَالِي هَمَقَرَانِ يَسِينِ
 هَزَارُ رَمَزُ وَإِشَارَاتِي زَوَانِ قَوْسِيْنَ چَمَانِ اَبْرُو
 ﴿مَلَا﴾ دَلِ تِيكَ تَه پِيَنكَانِي وَ مَحْبُوبَانِ مَه نِيَشَانِي
 كَمَا نَدَارِي دِعْدَارِي دَبُرْجَا اَسْمَرَانِ اَبْرُو

﴿ وَقَالَ اَيْضًا قَدْسِ سِرَّة ﴾

وَيِ سَيِّدَهٗ ذُبُرْجِ قَوْسِ اَبْرُو نُمَانْدِي مَاهِ نَوِ
 خَوْشِ ذُقَوْسِ اَبْرُو اَنْ فِيرَا كِيَشَانْدِي مَاهِ نَوِ
 كُوشَهٗ يِيْنِ نُونَانِ بَسَرِ بَادَانِ ذُقَوْسِي يِ وَ تَرِ
 مِثْلِ اَنْكُشْتَا نَبِي صَدْرِ بِيَانْدِي مَاهِ نَوِ
 كَشْفِي بَدْرَا تَمَامِ اَحْسَنِ وَ بَالَا طَلْعَتِي
 وَ اسْتِيوَا دَا كَنْزِ مَه بَانِ چَرُخِي رَشَانْدِي مَاهِ نَوِ
 وَي لَوْجَهٗ آفَتَا يِي كَمَاهِ كَيْفِيْنِ وَ كَمَاهِ خَفِ
 عَارَفِيْنِ اَهْلِ بِيضَارَتِ جِيْرَانْدِي مَاهِ نَوِ
 مِلِ دِزَانِمِ دَانَهٗ بَرِ قَوْسِ هِلَالِي كُوشَهٗ زَرِ
 لَوِ وَ بَالَا كُوشَهٗ يِيْنِ نُونَانِ لِفَانْدِي مَاهِ نَوِ
 اَزِ دِيِيَوْمِ دِي لِيْنِ دِيْسَا جَكْرِ صَدْرِ پَارَهٗ كِيْنِ
 وَي عِيْزَانِ هَرِ دُو شِيْرَا زِي چَمَانْدِي مَاهِ نَوِ
 دَاخِلِ مَجْلِسِ بُو يِي اِشْفِ ﴿ نِيَشَانِي ﴾ لَوِ كُوخَفِ
 جَامِ رُوْحَانِي لِاهْلِ دِلِ نِيَشَانْدِي مَاهِ نَوِ

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

هِيَ دَبْرٌ قَالُوا بَلَىٰ بِي بَلَسْكُوْا اَنْ عَالَمٌ نَهْ بُو
چَرَحُ وُدُوْرَانِ دُوْر كَرْدُوْنِ كُنْبِدِي مِيْنَا نَهْ بُو
عَرَشُ وُكْرَسِي هِيْزِ دِمَخْفِي بُوْنِ دَكَنْزِ اَقْدَرْتِي
حُسْنِ حَقِّ بُو اسْتِوَايِ لِامْعَا عِشْقِي هَهْ بُو
نَهْتِيُوْنِ حُكْمِ صِفَاتَانِ اَوْ زِدَاتِ لَمْ يَزَلْ
عَاشِقُ وُ مَمَشُوْقِ بِكَ بُوْنِ شَمْعِ وُ هَمِ پَرُوَانَهْ بُو
حُسْنِ وُ حُبِّ ذَاتِي قَدِيْعِيْنِ لِي جُدَا بُوْنِ اَوْ زِيْكَ
لِي نِهَا اِسْمِ حُدُوْتِي حِكْمَتِ وُ تَفْصِيْلِ وُهْ بُو
بِكَ دِذَاتِ سُرِّ شَرِيْفَانِ بُو جَمَالِ وُ حُسْنِ وُ سُرِّ
بِكَ دِقْلَبِ اَهْلِ دَلِ نَارِ وُ جَلَالِ وُ جَذْبَهْ بُو
عَاشِقُ وُ مَمَشُوْقِ اَلْحَقِّ هَرِ دُو مِرَاْتِ يَكِيْنِ
لَوْ دَاوْلِ جَمْعِ دَا اَصْلِ قَدِيْمِ آيِيْنَهْ بُو
جَذْبَهْ وُ سِيْرًا سَلُوْكِي بِي مَحَبَّتِ نَايِيْنِ
جَهْدَهْ يَا بِي عِشْقِ وُ حُبِّ چَنْدِي كُو كَرِي بِي فَيْنَدَهْ بُو
سَالِكِيْنِ عِشْقِي يَكَا بِكَ حَوَاجَهْ نِيْنِ اَزِ بِيْمِ
جَامَهْ بَا پِيْرِي طَرِيْقِي سَرِّ زِيْكَ شَهْرَاذَهْ بُو
رَنْگِ وُ رَنْگِ اَهْلِ مَقَامَاتِ طَرِيْقِي چُوْنَهْ سِيْرِ
هِيْنِ جَلَالِ وُ هِيْنِ جَمَالِ وُ سَرْمِيَايِ اَنْ بَادَهْ بُو

ای بری عین بقای بادۀ نوح عشق بو
ای بوی محو فنا بی عاشقی بی چاره بو
ایک زوان پروانه بوسوهنت و فنانک زی نهات
ایک زوان تشبیه گوینسی باه و ناله بو
اورین اسود عیونان عاقلان سوادا دکن
گزمنه باعاشق فدل کفتی زجهنین شهله بو
عاشق و معشوق دا واصل ییک ن بی حجاب
مخوبو بالذات عاشق لو د عشقی پرده بو
لو د عشقیدا فنا بو دایت باقی بدوست
عاشقی فانی نه بو واصل حتی باقی نه بو
نقطه علم و سواد حرف و نقش عالمی
سر ددن معنا بکی اصل سوادی نقطه بو
هریکه و دی بک عینت اول و آخر بکه
لاجرم نای دو بی ای دی عینت هر سه بو
هر چه دعوائی د عشقیدا **(ملی)** ثابت کری
عین دعوائی دنفس الامر دیسا شهده بو

﴿ وَقَالَ اِيضًا قَدْسٌ سِرَةٌ ﴾

كَسْ نَدَابَهُ سَعَرَ مَكَّةَ كُوجِه نَا زَكْ وَرَسِي تُو
مَهْ ذُبَلَكْ كَلُّ وَنِيرَمَكْزِ سَرْمَسْتِ بَسِي تُو
زَانِمُ نَه نَبِي كُو بَد بِيضًا تُو دِيرِي
وَرُخُوشْ كَه شَهِيدِ بِنْ خَوَه كُو عَيْسَى نَفْسِي تُو
رُوحِي تُو نَه جِسْمِي زُجْمَالِي بِيچَه اِسْمِي
رَنَكْ رَنَكْ نَبِي كَشْفُ وُشْهُودِي چِه كَسِي تُو
رُوژِي تُو لَشْرَقِي بِيچَمَالَا خَوَه وَبَرَقِي
بِاللَّهِ كُو زَسَرُ چَشْمَهْ اُقْدَسْ قَبْسِي تُو
بِاللَّهِ زُجِه تُو رِي وَتَجَلَا لِيچَه طُو رِي
مَكَّة مَكَّة لِسْرَا پَرْدَه جَانُ مَلْتَمَسِي تُو
شَمْسًا فَلَکِي بَا مَلْکِي هِيژِ زَانِمُ
حُو رِي وُپَرِي بَا بَخَوَه رُوحِ اَلْقُدْسِي تُو
جَانَا جَرَسْ وُورَه بِيَرِ عِشْقَانَه اَزْمُ قَطُ
اَكَمَه سِفَانُ وُحَرَ كَاتِ جَرَسِي تُو
مَا يَكْ نَفْسَكْ مِنْ دِي بِنِ بِي تُو وُجُودَكْ
دِي بِي تَه چِه بِي مَه تُو رُوحِي مَه نَفْسِي تُو
عِشْقَانَه مَه كُو زِي رِ صِفَتِ زَرْدِ كِرِينِ كُو
اِكْسِي رَه اُنَبِنَا مَه بَعِيْنِي وَ مَسِي تُو

مِنْ گُو دِنِگَارَانِ تُو گُلی بَس بِشکُوَه تَه
زَانِم تَه مُحِب هَر تَه کَس وُخَارُو خَسِي تُو
أَي حُوْر سِرِشَنِي لِه خُوْش مِيْوَه تَه بَر کِر
جَنَانَه دُوْصَلَاتَه وَاَنْش پَر سِي تُو
مِنْ گُو دِشَفَان شُبَه نُجُوْمَان بَطُوْأَفِيْن
گُو عِشُوَه دِزَانِيْن بِيْجَه قَسَنَت وُ هُو سِي تُو
مِنْ گُو مَه بِيْفَان قَدِي نَاکِيْن زُدَرِي تَه
گُو اَم زَنْبَانِيْن وُلَطْبِع مَسْکِي تُو
مِنْ گُو دُکَمَنَدَا سَر زُلْفَانَه فَرَسْتِيْم
پَر وَاَز لَب لَعْل مَه گُو گَر فَرَسِي تُو
يَاک دَم تَه نَهْشْتِيْن تَه دِهَامُوْن فِرَاقِي
بِي هَمْدِيْم دَر دَان کُوْجَه فِر بَا دَر سِي تُو
مِنْ گُو دِل شُبَه مَحُوْر خُوْش تَه بِيکَر کِر
کَر کِر يَدُوْلَعْلِيْن خُوَه شُکَر گُو عَدَسِي تُو
مِنْ گُو لِرْخَانِيْن تَه کُوکُج رُو وُ کُو فَر زِيْن
شَاه گُو تَه مِه کِش مَات لِبَاز فَر سِي تُو
مِنْ گُو تَه دِنِي سَر زُرْقِيْبِي بِيْرِيْم اَز
گُو مِيْن دِيَه زَانِم دِيْرِي زِي مَقْسِي تُو
تَاچَنْد بَخَف بَادَه بِنُوْشِي وَه نَفْس دَا
لِجَا يَدَفُوْنِي وَرَه مِيْرِي عَسَسِي تُو

مِنْ گُو زَقْدِيمِ اَز مِييِ عِشْقَاتِه دِنُوشِمِ
گُو مِنْ زِعْشَاقَانِ نَه تِنِي مِي تَلْسِي تُو
مِنْ گُو دِشْفَانِ شُبُه شِمَالَانِ وَه دِصُوژِنِ
پَرُو أَنَه صِفَتِ جَاهِرَه بِي صَوْتِ وَحِسي تُو
مِنْ گُو بَصَرُو قُوْتِ سَمْعَامِه تُوِي گُو
زَانِينِ تَه اَمِينِ رُوْحُو مُجَرَّدِ قَفْسِي تُو
تَه وَزُلْفِ بُتَانِ صِحَّتِ ﴿مَلَا﴾ رَشِ تَرَه طَالِعِ
يَا رِي تَه سَحَرِ بِيْتِ وَ بَرْتِ بِي نَه حِسي تُو
﴿بَابُ الْهَرَمِ الْف﴾

﴿وَقَالَ اَيْضًا قَدِسٌ سِرَّهُ﴾

لَا زِمِ بَايْشَانِي مَلَا	اِيْرُو زِدْرَبَا خَنْجَرِي
زَانِمِ پَرِيشَانِي مَلَا	تَشْبِيهِ زُلْفَا دَلْبَرِي
بِي حَدِ بَايْشَانِي زِدَلِ	زَانِمِ پَرِيشَانِي زِدَلِ
بِاللّٰهِ تَه اِنْسَانِي مَلَا	تَشْبِيهِ بُرْبَانِي زِدَلِ
بِكَسْرِ دِيْمِ بَكِ عَالَمِي	بِاللّٰهِ چِه طَبِعَتِ آدَمِي
بَانِ چَرخِ گَرْدَانِي مَلَا	دَرْبَانِي قَافُو قَلْزَمِي
سَرِ تَا قَدَمِ تِيكَ آتَشِي	يَا رَبِ چِه وَيِ مَحْنَتِ كَشِي
لَوِ دَلِ بِيْنِكَانِي مَلَا	مَجْرُوْحِ قُوْسِي تُو زَرَشِي

زَانِمِ وَعِشْقِي دُزْهِ
 لِرُو لَمَا هِي خَرَكْهِي
 اَف سِينَه يَا وَكَنْايِ وَنِي
 هِي دَلِ يِنَا اَهْلَانِ دِدِي
 دُرْدَانَه يَا دِيمِ كُوهرَه
 يِي مِرُو تِي دَلِ كِرِ كِرَه
 يِي مِرُو تِي دَلِ هَرِ شَانْدِ
 كِرِ كِرِ جِكْرِ خُوِي لِي رِ شَانْدِ
 نَارِ زُرْنَكِ دُو زْهِ
 مَه دَبْرُدَه يَا فِ خَرَكْهِي
 لِرُو لِعُمْرِي خُوِي تَلْفِ
 يِي چِنَكِ وُسَازُو تَايِ وُدْفِ
 زَانِمِ تَه كُوهِ طُوْرَه دَلِ
 شَه كَامَه يَا فَرَقُوْرَه دَلِ
 هَر سِينَه تَايِ نَا تَمَامِ
 غَرْفِيْنِ دَخُوْنَا دَلِ مَدَامِ
 پُر لَعْلِ وُدُرْتَه وَكِلِكِ عِشْقِ
 دَر بَرُو وَبَحْرِ مُلْكِ عِشْقِ
 يِي حَدِ لِقَلْبِ شُبَه نِي
 لُو يِي حَمَلِ خَوْشِ يِنَه مِي
 بَحْرَكِ وُنَارِ آسِي
 تَشْبِيَه سِيْنُوَانِي مَلَا
 پُر لِي كِشَانْدِنِ دَاغِ وُكِي
 يَا رَبِّ جِه نَادَايِي مَلَا
 آيِنَه يَا اَسْكَنْدَرَه
 مَجْرُوْحِ خَالَايِي مَلَا
 تَشْبِيَه شِيْشِي لِي كِشَانْدِ
 آتَشِ لِسَرْدَايِي مَلَا
 حُسْنُ وَجَمَالَا وَي مَهِي
 خَفِ كِرِ جِه عُمَايِي مَلَا
 يِي شَاهِدُو جَامَا صَدْفِ
 زَانِمِ بِشِيْمَايِي مَلَا
 لَوُ هَرِ يِنَارُو نُورَه دَلِ
 لَوُ مَسْتُو سَكْرَايِي مَلَا
 نَا پُيْخْتَه خَامِ يِي مِهْرُو جَامِ
 لَعْلَا بَدَخَشَايِي مَلَا
 آيِنَه نَظْمًا مِلْكِ عِشْقِ
 مَعْلُوْمَه خَاقَايِي مَلَا
 جُوْرَا تَه دَايِنِ دَاغِ وُكِي
 اَمَّا بِشِيْرَايِي مَلَا

مِنَّتْ وَطَالِعَ هَرَ وَبَخْتُ آصِفْ بَخْتُ وَبَخْتُ وَرَخْتُ
بَلْقَيْسِ أُوِي آنِي بُوخْتُ إِرُو سُلَيْمَانِي مَلَا
أُو هَرْدُو لَعْلُ وَهَرْدُو وَشَمُ كَهْ كَهْ نِنَاوُ كَهْ مَخْشَمُ
أُو بَزُونُو بَالَا هَاتَهْ چَشَمُ مَهْ دَسِيرِ رُو حَانِي *مَلَا*

❦ باب الباء ❦

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

أَي شَاهِدِ قُدْسِي نَكَهْ بَنْدِي زُنْقَابِي
تَاچَنْدِ وَهْ سَرِگَشْتَهْ عَيْنِي دِحْجَابِي
بِسْكِينِ زِحْرِي رِي ثُو زَنُو مَاوَرِ لِي كَهْ
زُلْفِينِ زِعْبِيرِي شَكَهْ بَا فِي خَمُ وَ تَابِي
فَشْتِينِ دَخُوَهْ چِينِ چِينِ بَدَهْ بَرْمِسْكَ وَ زُبَادِي
تَابِي دِعْصَابِي بَرَشِينِ بِيگْلَابِي
هَرَبِكْ يَهْزَارِ رَنَسْكَ لِبُونَاتَهْ سَمَاتِينِ
خَمْرِي وَ لَفُ وَ شِيْرِي وَ تَابِي دِعْصَابِي
مِنْ جَانِ بَدِ بِيضَابَهْ زِعْمِي سِي چِهْ خَبَرِ دِمِ
مِنْ آتَشِ مُوسَى دِيَهْ گُلْنَارِ شَرَابِي
مِنَّتْ كُو وَبَخْتِ خُوَهْ وَطَالِعِ بِنَصِيْمِ
حُسْنَاتَهْ بَهْ إِرُو زَمْرَا چُوِيَهْ نِصَابِي

عِشْقَامَه زِبْرَ مَوْجُ وَعَجَاجِ بُوبَه دَرَبَا
 وِي زِيرُوزِ بَرَكِتِ مَه بَدَسْتِ هِنْدُ وَاغْرَابِي
 نَه چَرخِ سِيپَهْرِي زَهْوَايَا تَه وَمِهْرِي
 سَرْمَكَشْتَه نَه اَو تِيك نِمْرَا شُبَه حَبَايِي
 وَكُ بَا دَلَزِينِي ثُو كَمِيدِي دَبَزِينِي
 عُمَرِي مَه عَزِيزِي مَحْدِي بَس كَه شِتَايِي
 يَا يِي زِي بَارَتِ مَه دَه يَا سَرِ اَنَكَشْتِ
 دَسْتِ خَوَه مَه آفِينِيَه يِي چَارَه رِكَايِي
 مَن رِي زُسْرَايِي بَشْرَايِي بِرُو مُنْكَرِ
 حَتَا يَابَدُ تَشْنَه جَكْرُ مَا دِسْرَاهِ
 سَر پُوشُ وُ قِيَابَا مَه يَه تَسْبِيحُ وُ مُصَلِّي
 وَرُ دَا بَدُ رِينِ لِحْوَه فَيِي پَرْدَه وُ نَقَايِي
 فَه وَرَه سَا قِي يَدُ وُ جَامَانِ مَه جُوَانِ كَه
 مُطْرِبِ بَدِي رَا يَدَه سِيگَاهُ وُ شَبَايِي
 وَرَمَكُه يَدَه نَا يِي كُوشِرِينِ قَدِ دِسْمَايِي
 بِرُ حَلِ كِيرِنَه مَسْئَلَه فَيِي فَضْلِ خِطَايِي
 جَامَانَه شَكْرُ لَبِ مَه دَتِ عَيْنِ حَرَامَه
 فَتَوِي وَه نُمَا حَاشِيَه بَا شَرَحَا لُبَايِي
 مُفْنِي مَه نِي وُ نَا يَه وُ نِي قَوْلِ قَدِيمَه
 بَا وَرَ تَه نَهِنِ گَه يَدَه بَرُ چَنَسْكَ وُ رِيَايِي

نَرَدَا مَهْ جِهَ بَايِ شُمَيْتِيْنِ مَهْ وِسَايِ
بَنَدِيْنِ دِسْوَالِي وَ كَشَادِيْنِ دِجْوَابِي

أَزْ جُومَهْ سَرَايِي كُو شَرِيْنِ قَدْ دِسْمَايِي
كُوَأَن نَهْ * مَلَايِي * مَهْ يَهْ بِي بَرْدَهْ بِلَايِي

❦ وَقَالَ أَيضًا قَدْسِ سِرَاهُ ❦

أَيُّ شَهِنشَاهِ مُعْظَمِ حَقِّ نَكَهْدَارِ تَهْ بِي
سُورَهْ (إِنَّا فَتَحْنَا) دُورُومَادَارِ تَهْ بِي

هَرَكِنَارِ بِيْفَهْ وَرَكْمِيْزِي عِنَانِ هَمْتِي
زُهْرَهْ بِي بِيْنَكِ تَهْ وَكِيوَانِ رَكِيْبِ دَارِ تَهْ بِي

دَائِمًا مَنَزَلِكَمَا سُورَاتَهْ بِي بُرْجَا شَرَفِ
طَالِعِ فَرْخَنْدَهْ وَبُخْتِ سَعِيْدِ بَارِ تَهْ بِي

سَبْعَهْ سِيَّارَهْ وَنَهْ چَرِيْحِ سَرِ گَرْدَانِ بِيْفِي
گِيْرْدِيْشِ وَدُوْرِ عَجَبِ دَرِ خِيْدْمَتِ وَكَارِ تَهْ بِي

مَا هَتَا بَا دَوْلَتِيْ يَكِ بَرْتُوَكِ شَمْعَاتَهْ بِي
آفِتَابَا رَفْعَتِيْ بَرَقِكِ زَانُوَارِ تَهْ بِي

لَا مِيْعِ فَتَحَا أَزَلِ بَرَقِيْ ژِبَرِ تَاجِ تَهْ دِي
كُو كَبَا سَعْدَا أَبَدِ نَجْمِكِ ژِ سِيَّارِ تَهْ بِي

بَرَقِ سُبُوْحِي كُو اَشْرَاقِ لِيْصَدِ جَانَانِ دِدَتِ
أَوْ كُو كَشْفَادِلِ دِكِيْتِ رَمَزِكِ وَأَسْرَارِ تَهْ بِي

رَابِتًا فَتَحِي وَنَصْرَاتِهِ كُوَهْرَ مَنْشُورِ بُو
 شَهَسُوَارِ فَرِّ سُبْحَانِي عَلَمَدَارِ تَهْ بِي
 نِي نِي نَبْرِي زُو كُرْدِ سْتَانِ لِبَرِ حُكْمِي تَهْ بِنِ
 صَدِّ وَكِي شَاهِ خُرَّاسَانِي دَقْرُ وَارْتَهْ بِي
 مَكْرَجِهْ دَرِ اِنْلِيمِ رَابِعِ هَاتَهْ تَخْتِ سَلْطَنَتِ
 بِاَدِشَاهِ هَفْتِ اِقْلِيمَانِ سَلَامِ كَارْتَهْ بِي
 چِيْمَنَّا سُلْطَانِيِي يَكْ لَالَهْ يَكْ بَاغِ تَهْ بَتِ
 كَلُشِنَّا خَاقَانِيِي خَارَكِ زُكُلْزَارِ تَهْ بِي
 اِي زَامِرِ تَهْ يِ مُكْرَمِ سَرِ كَشِي كِتِ شُبَهْ شَمْعِ
 بَرِ سَرِ بِيغِ تَهْ وَ مَقْتُولِ مُوَكَّارِ تَهْ بِي
 شَاهِبَازِ اُرْچِنْدِ بَرِ وَازِي بِيالَا بِيْتِ وَرْتِ
 دِي دِنِيْفِ ثُورَا تَهْ بِيْتِ وَصِيْدِ شَنْقَارِ تَهْ بِي
 شَاهِ پُرْ هِيْبَتِ دِي دِيْرْتِ لِي بِي سَهْمِي زِيْدَهْ بِي
 سَاعَتَا غَفْلَتِ خُوبَا بِي كُوْرِ دِيْنِ بَارِ تَهْ بِي
 هَرِ سَرِ دَوْلَتِ هِيْبَتِ دِي هَرِ دِنِيْفِ بِنْدَا تَهْ بِيْتِ
 هَرِ كَسِ عَاقِلِ بِيْتِنِ دِي هَرِ دِجُو كَارِ تَهْ بِي
 اِي دِنِيْتِ آزَادَهْ بِيْتِ دِي چِهَنْبِيْرِ لُطْفَا تَهْ بِيْتِ
 هَرِ چِهْ اِسْتِغْنَا دِدَلِ بَرِ مِيْنَتِ وَ پَارِ تَهْ بِي
 هَرِ كَسِ قَسْتَكِ دِدَلِ دِي قَسْتِ دَرِ گَاهِ تَهْ كِيْتِ
 اِي دِخَا طِيْرِ اُرْجُو كِيْتِ دِي هَرِ رِجَا كَارِ تَهْ بِي

ای نہ دولت خواہ حضرت بیت زینبنا جان و دل
 شبہت اہل شقا بر قہر و آزار تہ بی
 ما بعیش و نوش و شاہی او قدر عمری تہ بیت
 چندہ کی سالتک مجدد بیت و بزار تہ بی
 ہر کس نہ زجان دعا گوی و ثنا خوان تہ بیت
 گیر نی قیدانہ و آماج نوبار تہ بی
 مدرک علم ضمیری شہہ بک و صفاتہ ہات
 ورنہ کی عالم بشان قدر و مقدار تہ بی
 قست و داخو از آملی * دائم زجان و دل اٹہ
 ہر دیندا خدمتی پیش دست دیدار تہ بی

✽ وقال ایضا قدس سرہ ✽

خان خانان لامع نجماتہ ہر پُر نور بی
 کشتیا بخت تہ از با بی مخالف دور بی
 کو کبا سندا شرف طالع دینف بر جانہ بیت
 دانی چرخ بلا شبہ مہی منظور بی
 انجم چرخ محدب ہر ز ذات تی شریف
 کسب انوار بکن حتی کو نفاصوور بی
 نو زیارت آستانی بیت شمساً دولتی
 داسحر گمان و دیدار شریف پُر نور بی

اَخْتَرَاتَهُ وَبَرَدَهُ يَا غَيْبِي اَكْرَمَ بَيْنِ ظُهُورِ
دِي بِنِ نِصْفِ النَّهَارِ وَرَشِي دِي جُورِ بِي
آيَةُ الْكُرْسِيِّ وَأَنْعَامُ هَيْكَلَا تُؤَخَّرُ تَهْ بِنِ
بِي نِهَائِتِ بُرْمُرَادُويِ عَدَدِ مَنصُورِ بِي
هَرِ كِنَارِي وَرَمَكْرِي بِي بِيئِه عَزْمِ وَهَمِي
رَابِتَا فَتْحِي بِنَصْرَا (لَمْ يَزَلْ) مَنشُورِ بِي
خَيْمَه تَا نُورِ عِنَابِتِ ظِلِّ مَمْدُودِ تَه بِنِ
سُورَةُ اُمِّ الْكِتَابِ مَا دَارِ حَضْرَتِ سُورِ بِي
بَاشِ نَوْشِيرِ وَأَنْ دِييَمِ دِي حَاكِمِ عَادِلِ ثُويِ
مِثْلِ حَاتِمِ دِي يَدَانِي دَرِ جِهَانِ مَشْهُورِ بِي
مَا جِزِيرِي شُبُه دَارِ تَخْتِ هَفْتِ اِقْلِيمِ بِنِ
هَمِ مُحْكَمِ وَسُلْطَنَتِ اَسْكَنْدَرُ وَفَتْحُورِ بِي
مِثْلِ جَمِ جَامَا زَرِينِ خَالِي تَه بِي تَه وَبَادَه بِي
دَا وَخَمْرَا شَادِمَانِي دَائِمَا مَخْمُورِ بِي
مَا دِبَاغِ عَيْشِ وَنُوشِ هَرِ بَسَازُ وَارْغَوَانِ
كَامِرَانِ وَكَامِبَخْشِ وَدِلِ خُوشِ وَمَسْرُورِ بِي
چِنْدَه كِي شِيرِينِ بُسَرِ دَرِ بِنْدِ دِيوَانَاتَه بِنِ
بِنْدِ شَاپُورِ تَه بِنِ تَا خُسْرُو شَاپُورِ بِي
هِنْدَه كِي رُوزُوشْتِينِ نِيكَ عِيدُ وَ لَيْلِ الْقَدَرِ بِنِ
جَامِ مَدَامِ بُرْمُرَادَه بِنِ لِي تَه وَ مِيَا اَنگُورِ بِي

شُبُهتِ رُوحِ القُدُسِ عَرَدِي تُوپِي لِي دَائِي
سَبَزَه وَ رَبْحَانُ وَ نَسْرِيْنُ وَ كَلِي مَنقُورِي
هَر دَرِي نَعْلِ فَرَسِ شُبُهتِ بُرَاقِي نِي كَفِي
چَشْمِه حَيَوَانِ زَاوِ عَرَدِي مُبَارَكِ فُورِي
مَاتِه عُمَرِ خَضْرُو نُوحِ وَ مُلْكِ ذُو القَرْنَيْنِ بَيْنِ
كُنْبَدَا چَرخِ مَلَمَعِ هَرِي تِه مَعْمُورِي
خَاصِ تَشْرِيفِ تِه بِنِ دَرِيَا وَ دَرِ بِنْدِ عَجْمِ
دَاخَلَاتِيْنِ هَر سَحَرِ صَدْرِ كَشِ وَ مَخْمُورِي
كِر چِه دَرِ دِيوَانِ حَضْرَتِ پُر حَقِيرِيْنِ شُبُه مُورِ
چَشْمِ تِه چَشْمِ سُلَيْمَانِ بِحَالِ مُورِي
اِي نِه وَ كِ كُويِ بِي سَرُو پَا بِيْتِ دِبْنَدَا خِدْمَتِي
مَا دِچُو كَا نَا تِه هَر پَر كَنْدَه وَ مَقْمُورِي
مَا لِسَانِ مِيْنِ دَعَا كُويِ لِدَرِ حَقِّ وَ صَفِ خَانِ
مَظْهَرِ سِرَا كَلَامِي وَ كِ دَر خَنَّا طُورِي
هَر دِمْدَحِ تِه وَ ثَنَائِي سِيْنَه وَ قَلْبِ * مَلِي *
بِي تَفَاوُتِ قُلُزَمَا پُر لُؤْلُويِ مَنشُورِي
زَا سِتَانِ دَوْلَتِي غَائِبِ تِه بِي جَارَكِ * مَلَا *
دَا زِفَر مَانِ مَكْرَمِ دَمِ يَدَمِ مَأْمُورِي

(١) تخميس (لاغر) ❖

بر غزل (شيخ احمد)

رَمَزَكَ زَنْسِيمِي لِيَجْمِنَ دَا وَخُشِي
رَابُورُ خَوِي سَبَزَهْ وَ شَبْنَمِ دُوشِي
چَنْدِي خَبْتِي دِل كُو بِيكْتِ سِيرُو نَشِي
نِيرُ كِزِ اَمَسْتِ وَ خَرِ اَمَانِ دَسَحَرِ كِه كُومَشِي
بِشَكْفَتِ صِفَتِ غُنْجَهْ وَ چَارَا اَرَشِي
حُورِينِ دِهْ شَتِي وَ پَرِي جُمْلَهْ جَمَانِينِ
زُهْرَهْ رَقِصِي چَنَسْكَ وَ چَنَانَهْ بِنَانِينِ
غُلْمَلِ دِكَمِيْتِينِ چِمَنَانِ نِيكَ سِنُوَانِينِ
شَمَشَادِ بَمَشِ سُوْسِينِ وَ سُنْبُلِ بَسْمَانِينِ
اَي سَرُو خَرِ اَمَانِ كُوتُو جَارَكِ بَمَشِي (١)
چِينِ گِرِيَهْ سِرْبَانِ زَسْرَ اَسَرِ بِيكْفِ وَ كَفِ
خُوِي وَهْ دِرِيُونِ كُو لَشِيرَانِ جَمِيْدِي كَفِ
دُنِيَا بُوْبَهْ لِيْلَانِ زِلْفَانَانِ دُورْتِ كَفِ
رُومُ وَ عَجَمِي گِرِيَهْ اَوْ غِلْمَهْ بِيصَفِ صَفِ
جُوَهْتِي مُغْلَانِ هَاتَهْ جَنَسْكَ حَبْتِي (١)

(١) اعلم ان هذه القصيدة هي تخميس من بعض شعراء الاكراد لقبه (لاغر) خمس قصيدة - الملا يضم ثلاثة مصاريع في اول كل بيت فصار كل بيت خمسة مصاريع الثلاثة الاولى للاغر والاثنان الاخيران للملا وهذا التخميس موجود في نسخة الديوان الجزرية في صلب الديوان ويحتمل ان يكون لاغر من بعض تلاميذه فلذلك ادخل تخميسه في صلب الديوان .

وَصَفِي دِجَمَالَاتِهِ بُوْ أَوْلَ كُو سَبَقْ دَا
 تَحْسِينِ زَأَسْتَادِ كَلَامِي وَهْ بِحَقْ دَا
 بَاوَرَنَه مَهَا بَدْرِ بَانِگَشْتِ دُوشَقْ دَا
 وَكْ ذَرَه هَرِي سِينَه زِمِهْرَانَه شَفَقْ دَا
 بُو شَهْرَه آفَاقِ بِخُورْشِيدِ وَشِي
 خَالُ وَنُقْطَه، وَعَنْبَرُ وَ مِسْكَ تَه فِشَانْدِي
 بَكْ نُقْطَه تَه دِي كَسْ قَلَمِ سَهْوِي كِشَانْدِي
 كَا فُورَه كِيرِي صَفْحَه سَوَادِي نَقِشَانْدِي
 كِي دَسْتَه زَقْدَرْتِ وَهْ كِشَانْدِي وَهْ رَشَانْدِي
 قَوْسِ دُو هِلَا لَانَ لِبْيَاضِي بِرِشِي
 هِنْدِي كُو هَبِي خُوبُ وَظَرِيفُ هَرْدِ غَمِينَه
 دَرْخُونِ جِگَرِ بَارَه دَرْدُو أَلْمِينَه
 وَكْ شَهْدَه هَبِنِ دَاعِي جِه حَاجَتِ قَسْمِينَه
 چِنْدِي تَه بُتُ وَ لَاتِ نِشَارِ قَدَمِينَه
 إِعْجَازِ مَكَه فَيِ ثُو وَ نَسْلِ قَرِشِي (۱)
 گَمَزَنْدِ وَ دَرْدُو أَلْمَانَ قَطْ مَكَه إِيدِي
 أَزْ طَالِبِ وَ بَخْتِ وَهْ مُبَارَكِ تَه لِكِي دِي
 مَحْصُولِ مُرَادِ مَه وَ نِيرَا بِجَبِي دِي
 أَيِ دَلِ وَ كَثَانَ هَلَكِ أَخْتَرْمَه شَهِيدِي
 مِئَتِ كُو ثُو أَخْتَرْمَه قَوْسِ بُو شِي (۱)

هَر مَکَزْمَه وُ آوُر کُو زَجَهَنین تَه بِکِل هَات
مِن سینه هَدَف دَابَرُو بِک بِک تَه یَطِل هَات
آهَک مَه نَهیشت صَبَرُو سُوکُون بی تَحْمِل هَات
دَر بَا جَکَرِي بُو کُومَه اَن نَالَه زِدَل هَات
مَاهُ وَفَعَانَان دِکِرِت کَس زَخَوِشِي (۱)

بِي کَشْتِي لِبَسَر بَحْر فِرَاقِي اَرخِيم اَز
خَوْفَک مَه هَبُو لَو بَوِصَالِ پَرخِيم اَز
بَهتَک زَوِصَالِ مَه بَهیست وُ کَرخِيم اَز
وَک تُولَه لِبِي مُوجَه لِدُورِي چَرخِيم اَز
جِخ کِرْمَه حَبِيبِي کُو تُو نَارِي بِقَشِي (۱)

(لَا غَرَ) دِزَمَانِي خَوَه وُ شِعْرِي تَه عَلَانِي
چَنَدِي تَه هَبِن دَاغ وُ پَرِن تِيک بِلَانِي
رَتگِين زِدَرْدُو اَلْمَان شَبَه وُ لَانِي
اللَّهُ جِه طَبِيعَتِ بَشَرِي خُونَه مَلَانِي
فِي جَوْرُو جَفَانِي تُو پِيَانِي دِکَشِي (۱)

(۱) (لاغر) لقب صاحب التخميس ذكر اسمه في آخر القصيدة على ما هو عمادة شعراء العجم واصل كلمة لاغر هي بمعنى النحيف الهزيل فلقب به صاحبنا بدعوى ان جسمه قد صار نحيفا هزيلا في سبيل المشق والهوى (علاني) يظهر انه لقب لشاعر من شعراء العجم شبه نفسه به ولكننا لم نسمع به

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

هِبْنِي وَتَوْفَهُ دِيكُمُ اَزْ وَخُدَاتَا حَشْمِي
 وَي نِگَارُو صَنَمُ وَ پَادِشَهُ وَ مُحَنَشْمِي
 جَارِنَانِ بِنْدَهٗ دِلِ صُوَهْتِي مَهْجُورُ فَهٗ فَنِيْرِ
 بِلَبِّ لَعْلِ شُكْرُ بَارُو زِعَيْنِ كَرَمِي
 پَرِ سِيَارِ لِهٖ جَارِكُ بِيكَهٗ شِيْرِيْنِ دَهْنَا مِيْنِ
 كُو پَرِ هِنِيْنَهٗ فِرَاقَاتَهٗ لِسَرُ دَرْدُو غَمِي
 اَرْنَهٗ هُدْهُدُ زُسْبَا يَتُ وَكِي بَايِي صَبَا
 دِي زَهْرُ كُو بِيكِهْتِ دَسْتِ فِهَيْتِكُ حَرَمِي
 پَرِ سِيَارِ لِهٖ يَتُ وَرْنَهٗ خَوْهٗ مَهْجُورُ غَرِيْبِ
 دِي لِكِي عَرَضَهٗ بِيكِيْمُ فِي غَمِ وَدَرْدُ وَآلَمِي
 حَاشَا لِهٖ كُو بِيكِيْمُ اَشْكُرَهٗ فَاَنْ غُصَّهٗ وَدَرْدَانِ
 وَرُ بِيصُوْرَمُ زَغَمِ عِشْقِ ثُو سَرْتَا قَدَمِي
 مَهٗ بِصَحْرَايِ وَصَالَا خَوْهٗ دَرِيْنِ ثُو وَخُدِي رَا
 وَرْنَهٗ وَفَتَهٗ كُو بِيِيْنِ غَرَقَهٗ بَحْرَا عَدَمِي
 زُكْلِيْسْتَانِ جَمَالَاتَهٗ حَمْلِكُ يَتَهٗ ظُهْرِي
 زِدِيْنِي دِي بِيچِيْنِ نَافِ يَهِيْشْتَا اِرَمِي
 شَرَحِ حَالِ غَمِ عِشْقَاتَهٗ وَكُو يَتَهٗ نِيْفِيْسِيْنِ
 مَدْحِ اَوْصَافِ جَمَالَاتَهٗ كُجَايِي رَقَمِي

وی مَجَالِي کُو جَمَالًا خَوْه تَجَلًا دِکِرِي
لَا زَمَه سَجَدَه بَيْن بَرْتَه دَوِي گَاڤُو دَمِي
سَجَدَه بِن بَرْتَه رَوَا بَه دِحْمِي مَذْهَبُ وِدِنَان

کِي دِبِت مُشْرِكُو کَاڤِرُ ژَوِي شِيرِنِ فَمِي
گَر بَرْتَه سَجُو دِي دَدَمَا کَشْفُ وُشْهُو دِي
مِه لِدَل دِي بَدِرِت پَر تَو نُو رَا قِدَمِي
(قِبْلَتِي وَجْهُکَ فِي کَلِّ صَبَاحٍ وَمَسَاءِ)

بِدُو اَبْرُوِي تَه جَانَا دَخُو رِمُ اَز قَسَمِي
مُو بَکِي اَز رُتَه نَادِمُ بَدُو صَد زِينُ وُشْر بِنَان
چِه دِبِت گَر تُو حَسِب کِي مِه بِيْر هَادُو مَسُو
تَه فِر نَنگُ وِعَر بَسْتَانُ وِمَجْر نِيکِ سِتَانْدِن

جَلَوِي خَوْشُ فَنگَرِن هَا تِبَه نَو بَا عَجَمِي
مَا ژ دِيوَانِ سَمَاعَاتِ سَه کِرِي شُبَه *مَلَا يِي*

تُو بِنَانِي مِه گَدَا يِي بَکَشِيْنَه قَلَمِي

وقال ايضا قدس سره ❦

حَبِيْبَا غَمَ رَفِيْنِ کَانِي	غَمَا عِشْتِي پَرِيْهْتِمُ اَز
ژُدَرِدِ فَرَقُ وِهْجَرَانِي	سَرَا سَرِ تِيکِ بِيْهْتِمُ اَز
بِيْهْتِمُ هَرُوکِي فَنْدَه	فِرَا قَا دَلْبَرَا رَنْدَه
خَبَرِ بِتِ بَالِ سُلْطَانِي	مُسْلِمَانِيکِ دِرِي مَن دَه

شَبَّالُ وُخُوبُ وِزْبَسَايِ
أَسِيرِكُ وِي دِزْنَدَانِي
مِه طَاقَتِ نَبِي نَه پَرَوَانِي
بِكُم فَرِيَادُ وَا فَنَآنِي
لِظُلْمَا دَلْبَرِي دَادِكُم
بِدَمِ رُوحِي زِ كُوفَانِي
دِنَا لِمِ شُبُهَ گُويِنِي
وَكِي طَافِي دِبَارَانِي
زِ دَسْتِ چَشْمِينِ خُمَارِي أَزِ
مَنگَرِ جَارِكِ كِي إِحْسَانِي
لِدَرُ وِشَانِ آيِي خَشْمِي
نَظَرِ كِي تُو لَاسْتَانِي
دِيتِ هَمْبَايِ دِيدَارِي
لِعَبْدِ خَوَه كَه فَرْمَانِي
دِئِنْدَا خِدْمَتِيدَا يَمِ
هَمَانِ لِيدِي تُو چَوِ كَنَانِي
زِ دَرَبَا تَرِكُ وِهِنْدُ وِبانِ
دَمَا أُو تِينَه مِينْدَانِي
دِگَلِ قَوَسِينِ شِيرَازِي تِينِ
بِدَعْوِي نِينَه لِيكْدَانِي

خَبَرِ بَتِ بَالِ شَكْرِ خَايِي
كُومِيرَه بَلَكِه بِيرِنَايِي
أَسِيرِمِ لَرَزَه وِتَسَايِي
دِحَبَسَا وِي قَه مَن نَافِي
مِه نَافِيَتِ أَزِ فَرِيَادِكُم
صَحِي دِي شُبُهَ فَرِهَادِكُم
زِ كُوفَانَا تَه شِيرِينِي
دِرِيزِمِ هَيْسْتَرِينِ خُونِي
وَكِي بَرَقَا بُهَارِي أَزِ
دِكُم فَرِيَادُ وِزَارِي أَزِ
تُو بَرُ إِحْسَانُ وُخَوِي رَحْمِي
چِه بِيَتِينِ مَنگَرِ نِينِ چَشْمِي
لِمِنِ بَرَسَكِ بَدِيدَارِي
فَوَسْتَايِمِ دِفَرُ وَا رِي
دِفَرْمَانِ فَوَسْتَايِمِ
وَكِي گُويِ يِي سَرُ وِپَا يَمِ
لِ بَرِ چَوِ كَنَانِ وِ كَاشُ وِبانِ
دِبَا زِمِ هَرُ وِ كِي گُويَانِ
دَمَا أُو تِينِ بِيَا زِي نِينِ
چِه مُو كَارِنِ دِتَا زِي تِينِ

دَعَامِي شُورَ وَغَوَّغَا كِينُ
بِشِيرِ أَوْ تِينَهُ تَالَانِي
زُ مَعْدَنَ عَيْنِ كَا فُورَتِي
مَه كُفْرِي دِي دِ اِيْمَانِي
زُ شَرْقِي ظَلَمَتُ وَشَامُ بِي
كِنَارِ خَالُ وَ نِشَانِي
دُو لَعَلِّ شَكَرِ سَنَانِي
دَل مِينِ وَأَنْ خَدَنُكَ دَانِي
دُبُرْجَا رُوزُ وَ شَبُّ تِيدَا
عَسْتِي هَاتَه سِيرَانِي
دُبُرْجَانِ تَيْبُ بَصْفِ هَاتِنِ
زُبُرْ بِنْدَا گِرِ بِيَانِي
لَبَرُ فَتْلَا عِصَابَا وَي
مَه بَدْرُكُ دِي دَسِيوَانِي
دَخُومُ صُونْدِي بَابَانِي
أَسَدُ هَاتِ رَاسْتِ مِيزَانِي
زُبُو خَمْلِي شَمَالِ اِيْنَانِ
دِنِيْبُ بَسَاغِ گُلْدِسْتَانِي
جِنْسِرِي وَ سُوْسُنُ وَ گُلُّ تِي
چَمِينِ سَرِّ شُبُهه رِيْحَانِي

بِدَعْوَى تَيْنِ مَه بِنَمَا كِينُ
سُوَاشُ وَ فِتْنَه بَانِ رَا كِينُ
دُو تَالَانِجِي دِمَشْهُورَتِي
دِي تِكِلِّ ظَلَمَتُ وَ نُورَتِي
مَه كُفْرِي دِي دِ اِسْلَامِ بِي
زُ زُلْفَانِ عَنَبِرِي خَامِ بِي
دُو زُلْفِ عَنَبِرِ اَفْشَانِي
دُو چِشْمِ سِحْرِ فَتَانِي
دَل مِينِ وَأَنْ خَدَنُكَ لِيدَا
لِسَلْوِي مَارِ لِفِينِ پِيدَا
لِسَلْوِي مَارِ بَلْفِ هَاتِنِ
زُبَاطِنِ نِيرِ بَحْفِ هَاتِنِ
زُبُرْ بِنْدَا تَقَابَا وَي
جَمَالَا مَا هِتَابَا وَي
هَيِيْفُ بُو أَوْ دِ ظَلْمَانِي
كُو نُورِي دَا سَمَاوَانِي
قَمَرِ هَاتِ رَاسْتِ پَرُ وِيْنَانِ
مَه نِيرِ گِزِ دِينِ دَسِرِينَانِ
دِ بَاغِ مِينِ مَدَامُ دَل تِي
بِنَفْسِ وَ طَرَحُ وَ سُنْبُل تِي

لَدَيْهِ سُنْبُلَانٌ سَرْدَانٌ جَنِينٌ سَرَسُوسُنٌ وُورَدَانٌ
 لِمَاهِي عَقْرَبَانٌ كَرْدَانٌ دَسْرَدَا آبِ حَيَوَانِي
 زِعْشَقِي لَوْ (مَلَا) خَسْتَه زَحْرَفَا بَادَهِي مَسْتَه
 زُ هُوشُ وَعَاقِلِي رَسْتَه لَدَرْ كُوشِي دَمِيخَانِي

وقال ايضا قدس سره

يُحْسِنَا أَحْسَنَ التَّقْوِيمِ وَظَاهِرٌ صُورَتِ ذَاتِي
 نَظَرْدِي (عَلَّمَ الْأَسْمَاءَ) وَبَاطِنِ عَيْنِي مِرْآتِي
 دِبَابُوسَا سَمَنٌ سَائِي مِه نِيرِي بَزُونُ وَبَالَايِي
 (لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ أَسْبَابَ السَّمَوَاتِي)
 زُفِي تَقْوِيمِ إِنْسَانِي نَظَرُ دَا سِرِّ سُبْحَانِي
 (فَهَذَا الْوَجْهُ مِنْ أَجَلِّي بَرَاهِينِ وَأَيَانِي)
 كُونُورِ عِشْقِي لَا مِعْ دَتِ لِطُورِ قَلْبِ جَامِعِ دَتِ
 دَسِيرَا بَرَزَخِ الْأَسْمَاءِ نِهَابَاتِ بَدَايَاتِي
 نِشَانِينَ طُرَّةَ طُغْرَايَانِ دَوْصَفِ زُهْرَةَ سِمَايَانِ
 (لِعِنُونِ التَّجَلِّيِّ مِنْ بَرَاعَاتِ الْعِبَارَاتِي)
 دَلُورِ سِيرِ بَالَايَانِ دِكُلْزَارِ اسْمَنِ سَايَانِ
 (بِهَاتِ تَهْنِزِ بَانَاتِ لَنَا مِنْ مَيْسِ قَامَاتِي)
 سَمَا يَا جُمْلَه دِيمِ دُرُ تِي بَاعْجَازِ أَهْلِ سُرُ بَرْتِي
 (بِهَاتِ تَصْطَفِ قَامَاتِ بَعِيدَانِ وَنَايَاتِي)

سَمَائِي رَاسْتِ وُجِبَ تِنِينَ شَمَالِينَ خَاصَّةً هَلْتِينِينَ
(فِيَا لَلَّهِ فِي مِيلَاتِنَا مِنْ عَطْفِ بَنَاتِي)
بِيُونِ غَمَزَهَ الْمَاسِي بِرِمَزِمِ بَيْنَهَ شَهْكَاسِي
كُو حَلِّ كَيْتِ مَعْنَايِينِ آسِي (فِيَا هَيَّا لَنَا هَاتِي)
دِينِي نَعْمَهَ بَا چَنگِي دَمَا آفِيَهْتَهَ آهِنگِي
بِقَانُونِ وَيِ دَخُونِتِ مَهَ (لِمِعَادِ وَمِيقَاتِي)
زِرْمَزِينِ غَمَزَهَ چَالَا كِي بَدَلِ دِي بَيْنَهَ إِدْرَا كِي
(مَعَانَ لَمْ يَسْعَهَا اللَّفْظُ مِنْ ضَبْقِ الْعِبَارَاتِي)
زُ نَا زَكِ دَلْبِرَا نَا زَكِ دَسَهْمِي دِي مَهَ إِعْجَا زَكِ
(وَكَمْ مِنْ خَشْفِ غِزْلَانِ أَهَابَتِ لَيْثَ غَابَاتِي)
نَهَ تَنَهَا پِيَشِ بَرَبَارِينِ زَا مَرِ كُنْ خَبِرْ دَارِينِ
(وَمَنْ أَهْوَاهُ سَارِي فِي مَسَارِي كُلِّ ذَرَّاتِي)
(هُوَ الْأَوَّلُ هُوَ الْآخِرُ هُوَ الظَّاهِرُ هُوَ الْبَاطِنُ
هُوَ الْمَعْبُودُ وَالْمَشْهُودُ فِي كُلِّ الْهُوِيَّاتِي)
زَلَا شَيْئِي زِمَعْدُومِي مَهَ نَاسِي سِرِّ قِيُومِي
(سُجُودِي فِي ثُرَابِ الْمَحْوِ مِنْ أَعْلَى الْمَقَامَاتِي)
بِحَقِّ رِنْدِي خَرَابَاتِمِ زُدِيرِي نِي دَمِي هَاتِمِ
چِه هِيئِي هُونِ دَكِينِ إِرُوزِنِي رِنْدِي خَرَابَاتِي
دَعِشْقِي شَيْخِ ثَانِيمَه بَدَلِ بَحْرِي مَعَانِيمَه
(لَدِي حِجْرِي وَذِي قَلْبِ شِفَاءِ فِي إِشَارَاتِي)

دِ اِقْلِيمِ سَخْنِ مِيرِمِ دِ شِعْرِ بَدَهْ جَهَانِ كَبِيرِمِ
(وَيَعْلَمُو مَوَكِبَ الْعُشَاقِ اَعْلَامِي وَرَايَاتِي)

چِهْ خَوْشِ نُورَكِ زَلَالِي تُو دِقَلَبِ مِنْ شَمَالِي تُو
(وَقَلْبِي حَيْثُ فِيهِ الْحُبُّ مِعْصَاخُ مِشْكَاتِي)

تَقَاضَاوَهْ دِكِرِ حِكْمَتِ كُو جِرْخِ وَلَوْ لَبِ بَابِنِ
(هُوَ الْفَعْمَالُ لَا تَغْتَرُّ بِأَسْبَابِ وَآلَاتِي)

أَزَلْ عَيْنِ أَبَدِ بِكَ أَنْ دِدِثُومِي وَفِثُومِي
تَنْزَلْ تَبْتَهْ تَفْصِيلِي (بِأَنَاتِ وَأَوْقَاتِي)

تَعَالَى اللهُ زِ اِحْسَانِي بِدَائِدَارِي بَدَلْ دَانِي
*(مَلَا) اِيرُوتَهْ كِرِ پَاشَا لِسَرِ جَهَنَمِي * (هَلِي) هَانِي

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

لَيْ تَسِيمِ سَحَرِي مَا دِمَجَلَا صِبِي
صَدْ سَلَامَانَ بَكَمِينِي زِمَهْ وَيِ بَادِشِي

عَرَعَرَا قَامَتِ اَلِفْ نِي شَكْرًا شُوخُ وَشِبَالِ
نَا زَكَا مِيمِ تَنْ وَخُسْرُ وَزَرِينِ كَلَمِي

دِبَرِي دَاتُو بِبُوسِي بِدُو صَدْ زَارِي وَ لُطْفِ
اَسْتَانُ وَ دَرُو دِيوارُو شِبَا كِينِ قَلَمِي

نَامَهْ يَا جَوْرُو جَفَاوُ اَلْمُ وَ دَرْدُو غَمَانِ
دِي بِدَسْتِ زَرِي مُحْتَشَمِي سَرُوسِي

بَلِّغُو دَلْبَرَ زُرْوَى عَادِلِي وَ مَسْرَحَمْتِي
رَحْمَكِي كِتْ بِفَقِيرَانُ وَ بَدِيرَسِتْ مِگَلَهِي
حَقْ دِزَانِتْ دِشَفَانْ شُبَهْتِ آفِينْ دِرُوَانْ
مَهْ يَدِلْ زَارِي وَ كَالِينَهْ حَتِي صُبْحَكِي
مَا زَبَرْ ضَرْبُ وَ فَرَاقَانَهْ سَكُونَكْ مَهْ هِيَهْ
جَرَكْ وَ دِلْ هَرْدُو بِنَالِينَهْ وَ كِي چِنَاكْ وَ زِهِي
پَرْدَهْ بَا خِيلِي وَ چَارِي تُو زِسَرْدِيمِ هِلِينْ
دَا زَشَوْقَاتَهْ بِحَفْ بَتْ شَفَقَا مِهْرُومَهِي
دِينْ اَكْرِيئِنَهْ بَهَا جَانْ دِدِرِمْ لِي اَمَّا
مَهْ هَزَارْ جَانْ عَزِيْزِي دِهَلِيئِينْ دِبَهِي
قَطْ دِبِتْ وَ لَكْ تَهْ شَبَالِي نَهْ دِشَامْ وَ تَهْ دِشَرَقْ
كِي نِشَانْ دَا دِجَهَانْ مِثْلْ تَهْ خُنْدْ كَارُوشَهِي
عَالَمَكْ شَهْدَهْ بِيَا حُسْنُ وَ جَمَالَاتَهْ دِدْتْ
تُو زَلِيخَايِ زَمَانِي وَ چِهْ حَاجَتْ مَدَهِي
حَقْ نِكِهِنْدَارِ تَهْ بَتْ پَادِخَهَا سَرُو قَدَانْ
بِكِنَارِ مَهْ فَقِيرَانْ بَكَهْ جَارَكْ نِكِهِي
خُوبِي وَ دَلْبَرِي وَ نَازُ وَ نَلَطْفْ بِنَهْ شِينْ
خُسْرُوَا پَادِشَهَانِي وَ خُدَانَا جَبَهِي
حَجْرَ اسنُودْ بَدِرِتْ دَسْتْ زِيَارَتْ بَكْرِمْ
نَذَرِ مِينْ بَتْ بَكْرِمْ خَوَاسِ طَرِيْقَا مَكَهِي

زَأَزَلَ حَقَّ * بِعَلِي * دَابَهُ زِعِشْقِي قَدَحَكَ
تَا أَبَدُ مَسْتُ وَ خَرَّابِينَ زِمِيَا وَيِ قَدَاهِي
﴿ وَقَالَ إِضْيَا قَدَسِ سِرَّة ﴾

أَيُّ نَسِيمِ صِبْهِي مَنَا دِمَجَالَا سَحْرِي
صَدَّ سَلَامَانَ بِكَهِينِي زَمَهُ وَيِ لَبْ شَكْرِي
نِيرْمِزَا نَا زَكُ وَ تَرُّ نِي شَكْرَا مَسْتُ وَ خَمَارُ
دِيمِ دُرُ وَ لَعَلِ لَبْ وَ مُحْتَشَمُ وَ مُعْتَبَرِي
بِسْكَ وَ مِيسُو زِحْرِي نَ قَسَبِينَ طُرَّةً وَ زَلْفُ
نَهْ زَكَا فُورَهْ بَدَنُ خَالِ زِمِسْكَ تَنْرِي
دِيمِ بَدْرُ وَ آيِي زَلْفِ لِسَرُ بُونَهْ هَلْكَ
أَرْ قَمَانَ حَلْفَهْ وَ كَرْدَانَهْ لِدُورَا قَمْرِي
آسِيَانِي وَ شِبَاكُ وَ كَلْكَ وَ بَنَجَرَهْ بَانَ
دَا مِسْكَينِي وَ زَارِي نُو يُّوسِي دَبْرِي
نُوزَكِي بَيْنِ مَحْوَهْ رَا تَا بَكْرِينَ كُجَلِ بَصْرُ
لِطْرِي قَا قَدَمَا دَلْبَرِ وَيِ رَهْمُ كَذْرِي
دَا بِيْنِي صَمَامَا مِنْ تَهْ بَكِينَ خَوَهْ يَدَهْ خَتِ
بِكَهْ تَلْخِيصِ جَوَائِي مَهْ زِفِي مُخْتَصْرِي

(١) نبيه :

ان هذه القصيدة والتي بعدها كان وقع في آياتها خلط وتقديم وتأخير في كافة النسخ التي رأيناها وكان ذلك يحدث اضطراباً في سوق عبارتها وخبطاً في معانيها فقمنا بترتيب آياتها على حسب سوق العبارة وانسجام المعاني ورددنا كل بيت الى محله الاول حتى تناسقت الآيات وتناسبت المعاني .

لَو كُو پُرُ شَفَقَه دِدِيرِتْ حَمْرَمُ وُ لُطْفُ وُ كَمَالُ
آه زِدَسْتِ رَمَزُ وُ سَرِينِ وِي دَرُو گُو هَرُ خَبَرِي
مَا بَزَهَرِي شَكْرِي دُوسْتِ بَحُونِتْ جَارِ كِي
عَرَضِحَالاً كُو نِيشِي مَه بَحُونَا جَكْرِي
قَدْرَكْ شَفَقَه زُ لُطْفَانَه تَمْنَا دَكِيرِنِ
دَامَه مَحْرُومِ تَه دِيرِي تُو زُ لُطْفُ وُ نَظَرِي
بُخْدِي قَطْ تَه دِدَلْدَا زُ خُدِي تَرَسِ نِهِنِ
دَكِيرِي ظَلَمُ وُ جَفَائِي تُو لِينِ فَيِ قَدَرِي
أزِ بُوِي قَامَتِ وُ بَرُوِي لَتَه صُونْدِي دِخُورِمِ
بَسْ كَه أَيِ پَادِشَهَا مِنْ لَاسِيرَانِ غَدَرِي
زُبَرِ آهِينِ مَه دِينِي آغْرُ وُ دُودُ بِي تَه عَجَبِ
مَه دِدَلْدَا هِيَه نَارَكْ كُو دِصُورَتِ سَقَرِي
تَه بُوِيَه تَه دِينِ وُ كْ تَه شَبَالِي دِسْهَانِ
كِي دِينِ مِثْلِ تَه سِيمِينِ تَنِ وُ زَرِينِ كَمَرِي
پَاشِ وَا نِ كَزْمَه جَهَنِينِ تَه ﴿مَلَا﴾ پِي كُشْتِي
مَا خَدَنَسْگِينِ دَكِيرِنِ قَطْ لِه اِيْدِي اَثَرِي

﴿ وَقَالَ اِيضاً قَدَسٌ سِرّاً ﴾

اِرُو وُ نُو پُرُ آتَشِيمِ
مَجْرُوحِ قَوْسِ پُرُ وُ شِمِ
دِسَا زِرْمَنَزَا دِلْبَرِي
نِيرْدَانَه نِيغَا جَكْرِي

شَهْرَادَه يَا شِيرِيْنَ قَدَه
 وَي پَادشَاهُ وَ بَكَلَرِي
 اَنگِشْت بِخُونِي رِشْتِنَه
 صُوهُتِنَه مِثْلِ جِمَرِي
 بَكَلَرِي دِصُوژِم دَمِ يَدَمِ
 نَايِيْنَ حِسَابُ وَ دَقَرِي
 حُسْنُ وَ جَمَالًا وَي شَهِي
 اَحْسَنُ وَ نَقْشِ بَشَرِي
 شِيرِيْنِي وَ كُفْتُ وَ سُرِي
 وَي نَازِكُ وَ لَبِ شَكَرِي
 رِيحَانُ لِدُورِ سِيغَانَه وَي
 تِسِي زِرَنگِي فَنَسَرِي
 حُسْنُ وَ جَمَالًا مُطْلَقَه
 زُهْرَه وَ شَمْسَا خَاوَرِي
 مَن دِيْنِ لِدِيْمِي اَنُورِي
 سَرْدَابَه حَوْضَا كَوْتَرِي
 يَا جِه دَرَوْضَا قُدْرَتِي
 خَمَرِي وَ تَايِيْنَ عَرَعَرِي
 وَ رُبُونُ لِدُورِ بَدْرَا مُنِيرِ
 مَن دِيْنِ لِيْتَخْتِ كِشُورِي

نِيرْدَانُ زَقْوَسِ اَسْوَدَه
 كُشْتِيْنَه وَ لَكِ مَن چِنْدِ صَدَه
 وَي بَكَلَرِي پُرِ كُشْتِنَه
 مَا اَهْلِ دَلِ قَطِ هِشْتِنَه
 لِي اَز تِنِي سَرْتَا قَدَمِ
 وَ صَفِيْنِ دِعِشْقِي اَز چِه دَمِ
 وَ صَفِيْنِ اَفِيْنِ وَ عِشْقِي
 نَسَايِيْنَه شَرْحُ وَ مَسْدَهِي
 اَحْسَنُ وَ حُسْنًا دِيْمِ دُرِي
 صَدِ زَاهِدِ اِيْحُسْتِيْنِ زُرِي
 شَكَرِ دِيْنِيْ لِيغَانَه وَي
 مَشْعَلِ دِيْنِيْ شِيغَانَه وَي
 فَنَرِ نِيْه تُوْرَا حَقَه
 بَرَقَه سِيْپِيْدَه وَ شَقَقَه
 زُهْرَه وَ مَاهُ وَ مُشْتَرِي
 زُلْفَا مُسْتَسَلِ عَنَبَرِي
 حَوْضَاژِ كَوْتَرِ چِشْمَه تِي
 هَرْدَمِ ژُوْ وَي سَرْدَه تِي
 خَمَرِي دَرِشِ زُلْفَا حَرِيْرِ
 بُرْجَا كُوْحَاكِمِ لِي دُوْمِيْرِ

تَخْتِي دَمِيرُ وَبِكَلَّرَانَ
مَيْدَانَ جُوقَا كُويِ كَرَّانِ
أَصْلَانُ وَجُوتِي مَيِ خُورَانَ
مَيِ دَانَ شَرَابِنَا سَاغَرِي

سَاغَرُ بَدَسْتُ سَرَّخُوشُ وَمَسْتُ

وَقْتِ	غَفَلَتْ دُوبَكَلَّرَمِي پَرَسْتِ
سَحَرَّ گَه دَسْتِ بَدَسْتِ	كُشْتِيمِ بَدَرَبَا كَيْبَرَانَ
كُشْتِيمِ بَدَرَبَا خَنْجَرِي	رَمَزُ وَإِشَارَاتُ وَسْرَانَ
گَزَمَه وَوُخْدَنگَا أَوْرَانَ	دَانَ دَلِ زُبْرَحُسْنَا بُسُورُ
دَانَ دَلِ زَيْنِنَا پَنْجَرِي	لَو صُوهْتِيْمِ وَكَ كُوه طُورُ
بَرْقَا تَسْجَلَايِنَا صُدُورُ	حُبَّاتَه مَا خُوشِ هِشْتِيْمَه
حُبُّ وَأَفِينَا أَنْوَرِي	بِكَسْرَ زِ خُونِي رِشْتِيْمَه
هَر رُوزُ زُنُو أَز كُشْتِيْمَه	گَزَمِيْنِ دِشِيرِيْنِ نَا زَكِي
تِيْرُ وَوُخْدَنگِيْنِ مَجْرِي	چُويِنَه نَيْفِ دَلِ گَا زَكِي
دَرِيْنِ دُويِ رِمْبَا زَكِي	دَلْبَرُ چِه بِي حَدِ ظَالِمَه
مِنْ دَادُ زُظْلَمَا دَلْبَرِي	لَا زِمُ بِحَالِي عَالِمَه
جَارَكُ نَه كِيْرُ پُرْسِي لِمَه	لَا زِمُ بِقَتْلَا مِيْنِ دَنِي
بِي پُرُ دِدِيرْتِ غَدَرِي	پِيْنَكَانَ دِجَرُ گِيْدَا چِشِي
هِيْزُ أَنْ دِدَلِ مَارِي شَفِي	بَنْد كِيْرُ كَلَابُ وَپَنْجَه يَانَ
بَنْد كِيْرُ بِشُو كَا عَشْبَرِي	مِنْ آهَ زُدَسْتِ وَأَنْ غَنْجَه يَانَ
دَلِ مَا دِيْبُ إِشْكَنْجَه يَانَ	رَمَزُ وَسْرِيْنِ شِيْرِيْنِ لَبَانَ
كُوكُ وَكُبَارِيْنِ دِيْنِ بَرِي	رِيْزَا مُسَلْسَلِ عَقْرَبَانَ
تِيْرُ وَزُبْرَقِيْنِ كِيُو كَبَانَ	
گَر دَانَ لِدُورَا قَمَرِي	

مِنْ دینِ لَدُورِ بَدْرًا تَمَامٌ
وِی پِشْرَوِی بَاطِنِ رَفَنَامِ
سِیمِینِ بِرَا نِی شِکَرِی
بُو تَاشِرِینِ دِیمِی زَرِی
بُو مَآوَرُوشِیرِینِ لَبِی
بَدْرًا دِ بَرَجَا عَقْرَبِی
بَدْرًا زُ قُدْرَتِ لِی دُو نُونِ
پُر زَا کِرِنِ وِی قَتْلُ وُخُونِ
هَر دَمِ بَظَلْمِی وَه دِ صُو زِی
لَا زِمِ دِیمِ مِ نِ دِی کُزِی
کَسِ نِینَه رَتِ مَهْدَرِ بَکِتِ
خَمَایِ زُ زِرِ زَرِ بَکِتِ
شَفَقِی بِدِیدَارِ خَوَه کِتِ
شَهِیدِ رَشْمَارِ خَوَه کِتِ
فِتْلِی سِیَاهِ مَارِ شَفِینِ
آخِرِ بَسَلُویدَا رَفِینِ
خَفِ بُونِ دِیْفِ ثُو رَا قِزَلِ
کُشْتِینِ وُ زَهْرِ آفِیتَه دِلِ
کُشْتِینَه اُمِ شِیرِینِ لَبِی
گَرِ اَزِ پِیْنِمِ اُو بَخْوَه بِی
حَرَفِینِ دِمِ کُتُوبِ دَالِ وُ لَامِ
بَعْمَا کِرِمِ سِیمِینِ بَرِی
اُو حُورِیَا نَسَبَتِ بَرِی
بُو زُ گِلَابِ وُ مَآوَرِی
وِی خُوبِ وُ نُورِینِ غَبْغَبِی
کَنگِی زُ بَرِ پَرْدِی دَرِی
اُو قَاتِلَا اَسُوْدِ عِیُونِ
عَالَمِ پَرِ پَهْتِ بَعْمَا کَرِی
قَلْبِی زُ حُبَّاتَهی تَزِی
کَسِ نِینَه چِیْتِنِ مَهْدَرِی
بَسِ گِرِ تِیَانِ اَبَرِ بَکِتِ
شَفَقَتِ لِی کُتَا بِدَرِی
قَسْمَا بِرِ شَدَارِ خَوَه کِتِ
ای سَرِ لِفِتْلَا پِشْتَرِی
رِیحَانِ بَدُورِ سَرِ وَا نِ چَیْنِ
خَفِ بُونِ دِتَابِینِ چَنبَرِی
اِیْلَانِ مِثَالِی سَرِ لِمِلِ
هَیْزِ کُشْتِینِ رَمْزَا بَرِی
تَحْلِی کَشِینِ رُو زُ وُ شَبِی
نَاکِمِ زُ دِلِ هَیْزِ بَاوَرِی

اَوْ نَا زَكَا نِسَبَتِ كُمْلِي جَامَكْ ذِكُو تَرْدَا ﴿مَلِي﴾
مَسْتِمِمْ زُبَرٌ قَالُوا بَلِي حَتَّى بِرُوزَا مَحْشَرِي
﴿﴾ وَقَالَ اِيضَا قَدَسِ سِرَّةِ ﴿﴾

لَا تِ حُسْنِي وَشَهِي خُوبَانِي (۱) بِخَوْهَ هَمَّ خَانِي وَهَمَّ خَاقَانِي
يُوسُفِ ثَانِي ثُو اِوُ خَانِمِ (۲) كُو مُحْسِنَا خَوْهَ تَدِيرِي ثَانِي
بِسْرُو هَيْبَتِ وَسَهَمِ خَوْهَ بَرِي (۳) بِنَهَ شَيْنِ لِبَتَانِ سُلْطَانِي
بِطَبِيلِ خَانَهَ شَاهِي وَرَدَهَ تَخْتِ (۱) كُو ثُو اِوُ شَهِي كُرْدِ دِسْتَانِي
كَأَكْلِي بَرْدَهَ بَسْرِ خَالِ وَخَتَانِ (۲) كُو مُسَلْسَلِ بِنُمِيَتِ رِيحَانِي
اِسْمِ اَعْظَمِ تَهَ دَفِي جَلِ اِسْمِي (۳) زِدُو حَرَفَانِ بَعْمِي زَانِي
چِه بَرَاتِ ثُو وَهَ بَسْرَدَا كَا كَلِ (۱) چِينِ بَجِينِ مَسْنَتِ بَطْنَرَارَانِي
تَه چِه حَاجَتِ سَلِيمَانِي حَسْنِي (۲) خَانَمَكْ لَمَلَهَ بَكُو هَرِ آني
چِه خَطِ اَشْكَسْتَه مُسَلْسَلِ بَارَبِ

كُو تَه پِي نَسِيخِ كِيرِي دِيَوَانِي
كِرْ چِه پُرْ خَالِ وَنِشَانِي اَمَّا (۲) بِنِشَانِي كُو ثُو پِي نِشَانِي
آيِ پَرِي حُورِ سِرِشْتِي هَرِ چِنْدِ (۳) بِي شَرِ اَدَمِي وَ اِنْسَانِي
سُرِ سُبْحَانِ تَه زِحْسْنِي دِنُمِيَتِ (۱) اَحْسَنِ اَللهِ زُ سُرَا سُبْحَانِي
چِه حَدِّ عَقْلَهَ قِيَاسِ تَه كِيرِ (۲) اَقَه بُرْ هَانِ كُو ثُو پِي بُرْ هَانِي
مَه تَمَمَّا زِنَسِيمِ خَاكِ رَهِي كِيرِ (۳) پِي بَكِينِ دِيدَه وَ دِلِ ثُو رَانِي

نَفْسِكَ بِى تَه مَه نَائِي بِاللَّهِ (۱) نَه نِي رُوحي ثور رُوحي وَجَانِي
صَد هَزَارَانْ زِ تَه بِيگان دِدِلِن

لِي لِسَر وَى مَه نِي دَر مَانِي /
تَه بَرِين مَه كَوَانْد دِيسَا (۲) زِ ثُو آغِر تَه لِدَاغَان دَانِي
تَه ﴿مَلَا﴾ پُر دَجْگَر گَزْمَه نَه لَو
وَه پَرِشَانِي وَ پُر اِشَانِي

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

فَرِيَادْ زِدَسْتِ فِرَقْتِي	فِي فِرَقْتِي اُبْتَرْ كِرِين
فَرِيَادْ زِدَسْتِ فِرَقْتِي	زَارُ وَضَعِيفُ وَزَرُ كِرِين
جَهَنِّينْ دِلْطَفِ پِيرِ مَامْ	پُر زَرُ كِرِينْ وَكْ زِيرِ مَامْ
فَرِيَادْ زِدَسْتِ فِرَقْتِي	دَائِمُ لِرِي جَانِ نِيرِ مَامْ
مُشْتَقِ گَمْلَزَارَاتَه بُوْم	جَانِ نِيرِ رَفَنَارَاتَه بُوْم
فَرِيَادْ زِدَسْتِ فِرَقْتِي	لَو دُورُ زِدِيدَارَاتَه بُوْم
وَآنْ عِشْوَه بَانْ كُفْتِ وَكْنِي	دُورُ بُوْم زَوِي رَفْتِ وَجْنِي
فَرِيَادْ زِدَسْتِ فِرَقْتِي	نَائِي بَجَهَنَّمَانْ مِينِ دِنِي
خَوَزِي لَجَهَنَّمَانْ مِينِ حَرَامْ	دُنْيَا مِينِ مِزْبُو وَغَمَامْ
فَرِيَادْ زِدَسْتِ فِرَقْتِي	عَمْرُكْ بِنِي حَالِ هَه مَامْ
دَائِمُ لِسَر دَسْتِ فَالِ بُونْ	سَاعَتِ لِمِينِ نِيكْ سَالِ بُونْ
فَرِيَادْ زِدَسْتِ فِرَقْتِي	حَرْفِينِ دِهَاتِينِ دَالِ بُونْ

اِیْرُو تِنِی دَرَهَاتِ اَلِیْفِ
یَا خَا رَه لِی کَمَنَخَه وَقَدِیْفِ
فِی فِرَقْتِی پُرْدَلِ شَوَانْدِ
شِیْشِیْنِ دِصُورِ تَبِدَا طَوَانْدِ
دَاغِیْنِ مَه دِیْسَارَشِ کِیْرِنِ
لِی زَیْدَه بَنَجِ وَشَشِ کِیْرِنِ
سَوْدَاوُ سَوَسِ وَگِیژِ کِیْرِمِ
چَنْدَانِ وَه بُوْمِ لِی هِیژِ کِیْرِمِ
بِاللّهِ زَنْاَلَه وَ زَارِیَانِ
خَوْنَا کِیْرِنِ شَفَا تَارِیَانِ
شَفَا بُو دِنِی چَشْمِ مَه دَا
دِی بِنِی سَحَرِ شَاهِ گَدَا
مِزْ گِیْنِ کُو دَا مِنْ اَنْ قَدَرِ
خَیْلَکِ لِمِنْ رُوْنِ بُوْنِ بَصَرِ
رُوْنِ بُو بَدِیْدَارِ تَه دِلِ
نَسَارَتِ وَ فَرُوَارِ تَه دِلِ
مِئْتِ مَه دِلْدَارِ خَوَه دِی
سُلْطَانِ وَ خُنْدِ کَارِ خَوَه دِی
رَشِ کَا گِلی سُنْبُلِ چَنِیْنِ
نُو بُوْنِ لِدَلِ حُبِ وَ اَفِیْنِ

مَعْنَوِی دِچُو بُوْنَا شَرِیْفِ
فَرِیَادِ زِ دَسْتِ فِرَقْتِی
جَرَحِیْنِ قَدِیْمِ دِیْسَا کُوَانْدِ
فَرِیَادِ زِ دَسْتِ فِرَقْتِی
بِکِ بَکِ وَ نُو آتَشِ کِیْرِنِ
فَرِیَادِ زِ دَسْتِ فِرَقْتِی
پُر هَر دِلِ خُوْنِ رِیژِ کِیْرِمِ
فَرِیَادِ زِ دَسْتِ فِرَقْتِی
گَزْمِیْنِ دُوَانِ خُمَارِ یَانِ
فَرِیَادِ زِ دَسْتِ فِرَقْتِی
حَتّی بَشِیْرِ مِزْ گِیْنِی دَا
فَرِیَادِ زِ دَسْتِ فِرَقْتِی
رُو جِی شِرِیْنِ مِنْ هَا تَه سَرِ
فَرِیَادِ زِ دَسْتِ فِرَقْتِی
بُو غَرَقِ اَنْوَارِ تَه دِلِ
فَرِیَادِ زِ دَسْتِ فِرَقْتِی
دِیْسَا وَ نُو یَارِ خَوَه دِی
فَرِیَادِ زِ دَسْتِ فِرَقْتِی
مِئْتِ مَه دِیْسَا غَمِ رَقِیْمِ
فَرِیَادِ زِ دَسْتِ فِرَقْتِی

دَرْدِي غَدَارِ بِيَمِ فِرْقَتَه	فِرْقَتِ وَجَانِ پُر زَحْمَتَه
يَا سَهْلُ كُو عَاشِقِ رَحِ دَنَه	فَرِيَادِ زِدَسْتِ فِرْقَتِي
نَارِ فِرَاقِ وَصُوهِنِي	اِشَا خَدَتَكِ نُهْتِنِي
پَرَسِ كِنِ وَعُشَاقَانِ نَبِي	فَرِيَادِ زِدَسْتِ فِرْقَتِي
عَاشِقِ اُونِ هَرِ دَمِيرِ	چَنَدَبِكِ دَرَمَزِينِ دَلْبِرِ
كَبِيرِ لَدَلِ مِينِ بَهْرِينِ	فَرِيَادِ زِدَسْتِ فِرْقَتِي
يَا رَبِّ بَدِيدَارِ خَوَهِ كِي	مِينِ وَاَصِلِ يَارِ خَوَهِ كِي
بَسِ صُوهِنِي نَارِ خَوَهِ كِي	فَرِيَادِ زِدَسْتِ فِرْقَتِي
مَهْ زِدُوسْتِ سَاتَكِ دُورِ نَكِي	پَرِ كَسَنَدَهْ وَ مَهْجُورِ نَكِي
دِي سَا وَ نُو دَلِ هُورِ نَكِي	فَرِيَادِ زِدَسْتِ فِرْقَتِي
خَاكَارِيَا دَلْبَرِ * مَلَا *	بِكَشِينِ دِجَهْتَانِ وَكِ جِلَا
دِيدَارِ قِسْمَتِ بُو هَلَا	فَرِيَادِ زِدَسْتِ فِرْقَتِي

❦ وقال ايضا قدس سره ❦

دَر حَقِّ مَهْ بَشِيرِي خَوَهْ مَكِهْ تَقْصِيرِي
 بَابِتِ دِشْغَلَامَهْ بَكِي تَاخِيرِي
 طُغْرَايِي هُمَايُونِ كُو دَكِينِ طُرَهْ اَمْرِ
 زُلْفَايِيهْ آيِينِ زِخْطَا تَحْرِيرِي
 حُسْنَاتَهْ زِرَانِمِ بِيجَهْ تَشْبِيهِ بَكِمِ
 (فِي اَحْسَنِ تَقْوِيمِ) لَو هَاتِيهْ تَفْسِيرِي

سُرَّاتِهِ لَدَيْمٍ آيَةَ كُبْرَائِهِ نَشِيمٍ
 لِي ذَنْقُلُ وَرِوَايَتِ دِكْرِمِ تَنْسِيرِي
 كَرَّ قَلْبِ حَقِيقَتِ نِيهِ يَكْ جَارِ جِرَا
 عَشَقَاتِهِ كِيرِينِ زِيرُ وَزَبَرُ اِكْسِيرِي
 مَا قُدْرَتِ دَقْبِي هَيْبِهِ وَرَشِيرِ عَلِي بَتِ
 لَامِعِ كُو بَدَتِ صَاعِقِهِ بَا تَقْدِيرِي
 فِي قُدْرَتِ ثُو قُوْتِ مَخْلُوقِ چِه كِتِ
 مَمْنُوعِهِ لِي نِيكَ عَقْلِ كُو بَكِتِ تَأْثِيرِي
 نِي بَسْطِ طَلِسْمِ مَه بَصَدِّ خَانِه پَرْتِ
 قَادِرِ هَيْبِهِ عَارِفِ بَكْرِتِ تَقْرِيرِي
 بَرِّ دَلْبَرُو لَبِ بَرِّ لَبِ وَأُنْدَامِ لِيكَ
 خَوْنَامَه بِيَارِي بَدِي تَعْبِيرِي
 ذَاتِي زُو جُودَا مَه سَبَبِ وَيِ ثُو دَزَانِي
 نَالِشَه حِسَابِ فَلَكَ تَدْوِيرِي
 آتَشِ پَرَسِ وَأَدِي عِشْقِينِ وَ عَجَبِ
 دِينَارِ پَرَسِ وَيِ دِيرِنِ تَكْفِيرِي
 مَحْرَابِ دُو بَرَهِينِ تَه بِيْنِتِ عَارِفِ
 نِيْتِ چِه بِجِه نِيْتِ دَمَا تَكْبِيرِي
 زَانِمِ تَه چِه مِزْرَاقِ نِدَلِ كَفْتِيَه لِي
 جَارَكِ ثُو گُويِ دَدَرَبِينِ نِيرِي

تَقْدِيرِ كُو حُكْمِي * لَمَلِي * جَارِي كِت
قَطَا كَسْ هِيَه مُمْكِن بَدَتِي تَغْيِيرِي

﴿ وَقَالَ اِيضًا قَدَسَ سِرًّا ﴾

مِنْ مِجِينِ زِمْرًا يَسْتِ زِسْرُ شِيرِينِي
جَانِ خَوْه يِي شِيرِينِ دِدِرْمِ مِزْغِينِي
صَدَّ جِينِ دِخَوْه دَا كِرْتِيَه زُلْفَاتَه بَجِينِ
شِعْرَامَه وَحَقَّ لَوُ چُو حَتِي مَا چِينِي
نَقْشِينِ فَلَكَانِ كِه دِدِرْنِ فِي نَظْمِي
تَنْهَاتَه بَشْرُ هَرُ دِكِرِنِ تَحْسِينِي
عِشْقِي زُخْدِي دَاثُو بَخْوَازي زِيرَا
گَرْدِي لِنِيَارَكُ خَوْه يَكِي نَقْرِينِي
يَكِ سَجْدَه تَنِي فَرَضَه دِدِينِ عِشْقِي
بِنِ بَرَقْدِ بَارِي دِمَجَالِ دِينِي
عَاشِقِ كُو بَدَلِ فَاتِحَه بَاعِشْقِي خَوَانْدِ
آبَاتِ يَكَا يَكِ دِكِرِنِ آمِينِي
مَه زِلْعَلِ لَبِ بَارِ خَوْه فُخْوَارِ آتِ حَيَاتِ
أَغْيَسَارِ بِلَانِيكِ بَجِينِ دَارِينِي
لَا زِمِ بَخْوَه آيِنَه رُوحِ الْقُدْسِي ثُو
لَوُ كَسْ نَه دِينِ حُورِي بِنِي آيِينِي

جَائِزٌ بِتَهْ (مِنْ حَيْثُ الْبَشَرِ) نَسَبَتْ دَانَ
بِهِنَّ وَشَفَقُوا وَنَازَكِيَا نَسْرِي
أَنْ رَنَّكَ فَصَاحَتْ زُبْشَرٌ سَجَرَ حَلَالٍ
إِعْجَازِ بَيَانٍ أَنِيَهْ بَرٌ تَدْوِي
دَانَالَهْ وَآهِيْنِ مَهْ وَدَلِ صَحْ بِكِرِي
وَرَّگَهْ يَدَهْ هِنْدَانِي سَرِي بَالِيْنِي
فِرْهَادِ دِزَانِي تُو زِبْرُوِيْزِ مَهْ پَرَسِ
أَطْوَارِ غَمِ عِشْقِ وَ سُرَا شِيْرِيْنِي
بِي نُقْطَهْ نَهْنِ دَائِرَهْ إِحْسَانِكَهْ * مَلَا *
دَوَّارِ جِهْ كِتِ دَائِرَهْ يَا تَكْدُوِيْنِي
﴿ وَقَالَ إِضًا قَدْسِ سِرَّهْ ﴾

زَمَا بِيْنَا دُو أَبْرُوِيَانِ دِيْنِمِ قَابِ قَوْمِيْنِي
تَعَالَى اللهُ بِنِي رَمَزِيْ جِهْ رَنَّكَ آفِيْتَهْ مَا بِيْنِي
بِنِي نُوِيْنِ لِسَرِ صَادَانِ كُو كَاتِبِ كُوْشَهْ لِي بَادَانِ
سِرَّاسَرِ قَافِ تَاقَافَهْ رَمُوْزَا حِكْمَهْ النَّمِيْنِي
بَقَانِيْنِي لِبُوْتِشْتِي حَتَّى كَنِّيْ بِيْكِيْنِ پِشْتِي
دِعِشْقَا وَ أَنْ پَرِي رُوِيَانِ وَ رَنْ دُنْيَايِ دَادِ بِنِي

بِیْرَقًا شِیرُ وَالْمَاسَانَ شِیرِیوینِ دِشَهْکَاسَانَ
سَرَاسِرُ أَهْلِ دُنْیَا بَی دِصُوژِی طَرْفَهٗ الْعِیْنِی

﴿مَلَا﴾ بِاللَّهِ دِغَی دَوْرِی بِنِی رَنگی بِنِی تَوْرِی
نِشَانِ دَاوُكُ ﴿نِشَانِی﴾ كَسْ دَرِ آئِنِ دُرُؤِ بَخْرِی

﴿﴾ وَقَالَ اِیضًا قَدَسُ سِرَهٗ ﴿﴾

صَبَّاحُ الْخَیْرِ خَانَ مِنْ شَهْیِ شِیرِیْنِ زَبَانَ مِنْ
تُوِی رُوْحُ وَرَوَانِ مِنْ بَدِیْتِ قُرْبَانَ تَهْ جَانَ مِنْ

تَعَالَى اللهُ جِهَ ذَاتِی تُوِ جِهَ وِی شِیرِیْنِ صِفَاتِی تُوِ
تَهْ وَكُ قَنْدُو نَبَا بَی تُوِ یَقِیْنِ رُوْحُ وَحِیَا بَی تُوِ

حِیَاتُ وَرَاحَتَا جَانِمِ (صَبَّاحُ الْخَیْرِ بَا خَانِمِ)

وَرَهٗ یِنَا هِیَا جَهَنَانَ بِنِیْمِ بَوْنُ وَبَالَآ بَی

صَبَّاحُ الْخَیْرِ مَسْتَامِیْنِ لَطِیْفَا جَامِ بَدَسْتَامِیْنِ

خُمَارُ وِ مِیْ پَرَسْتَامِیْنِ تُوِ مَقْصُوْدُ وَقَسْتَامِیْنِ

رُْمَقْصُوْدَانِ تُوِ بَسِ مِنْ بِنِی بَرِ چَرِخِ اَطْلَسِ مِنْ

رُغَیْرِی تَهْ نَفِیْتِ كَسِ مِنْ پَرَشَنُوْزِیْنِ مَقُوْسِ مِنْ

دِبَنْدَا زُلْفِ چَوُكَانِمِ (صَبَّاحُ الْخَیْرِ بَا خَانِمِ)

وَرَهٗ یِنَا هِیَا جَهَنَانَ بِنِیْمِ بَوْنُ وَبَالَآ بَی

رُوِی زُلْفِی رُوِی بَنْدِی رَهَامِ لِی رُپِنُوْنْدِی

سِیَهٗ چَشْمِی سِیْیِ زَنْدِی تَهْ صُوْهْتِمِ شِبْهَتِی فِیْنْدِی

شَبَهَ شَمْعُ وَ شَمَّامُ أَزْ زَبْرُ حُبَّاتِهِ لَآلِمُ أَزْ
ضَعِيفِمُ وَكَ هَلَّالِمُ أَزْ صِفَتِ كُوبِينِ دِكَّالِمُ أَزْ
فِيْلُبْلُ رَا يَا فَنَّا نِمُ (صَبَّاحُ الْخَيْرِ يَا خَانِمُ)
وَرَهَ بِيْنَا هِيَا جَهَنَّا نِ بِيْنِمُ بَزُونُ وَ بَالَايِي
فِيْلُبْلُ رَا شَمْعُو رُووِي لِسِرُوِي تَرَجُ وَ بِيْشَكُووِي
أَنِي مَاهِي شَقَقُ رُووِي تَه صُوَهْتِمُ شُبَهْتِي دُووِي
كُوْدُوْرِمُ أَزْ زُووِي حُوْرِي تِنِي جَارَكُ لِسِرُ سُوْرِي
زُوَادِي أَيْمَنَا طُوْرِي تَجَلَّأُ كِرُ دِيْفُ نُوْرِي
زُووِي صُوَهْتِي دِلُ وَ جَانِمُ (صَبَّاحُ الْخَيْرِ يَا خَانِمُ)
وَرَهَ بِيْنَا هِيَا جَهَنَّا نِ بِيْنِمُ بَزُونُ وَ بَالَايِي
وَ حُسْنَاوِي تَجَلَّأِي يَدِ بِيْنَضَا وَ بَالَايِي
چِه وَ صَفَّا نِ بِيْمُ خَبِرُ نَائِي وَ لِي دِلُ جَذْبَهُ دَائِي
تَه هِيْشِيَارِمُ زُووِي بَرَقِي زُزَرُ تَاجُ لِسِرُ فَرَقِي
سَبِيْدَهُ دَا هَتَا شَرَقِي بَلِي نَا إِخْمِي فَرَقِي
وَ ضَرَبُ عَشَقِ نَالَانِمُ (صَبَّاحُ الْخَيْرِ يَا خَانِمُ)
وَرَهَ بِيْنَا هِيَا جَهَنَّا نِ بِيْنِمُ بَزُونُ وَ بَالَايِي
ظَرِيْفِي نَا زَكِي شَنْگِي صِفَتِ حُوْرِي بَرِي رَنْگِي
بِرُ وُزِي رَا ثُو هَمْدَنْگِي دُوْرَشُوْرِي نِ سِيَهَ بِيْنِگِي
كِيْشَانْدَنِ لِي نَه وَ كُ جَارَانُ خَدَنْگِي نِ قُوْسِ نُوبَارَانُ
زُرَنْگِ شِيْرُ وَ مُوْكَارَانُ رَشَانْدَنِ سِيْنَه وَ كُ بَارَانُ

ژوی ضربی پُر ایشانم (صَبَاحُ النَّخِيرِ يَا خَانِمُ)
وَرَهٗ یِنَا هِیَا چَهَنگَانِ بَیْنِمُ بَزُونُ وَبِالْآیِ
فَسْکَهٗ جَارْکَ خَطُّ وَخَالَانِ لَسَرَوَانِ مَسْنَدُ وَبِالْآنِ
بُخُونَهٗ لِي مَهٗ عَبْدَ الْآنِ بَیْنِنِ عِيدُ وَسَرَّ مَسَالَانِ
إِحَارَاتِ دِي مَهٗ دَسْتُورِي بِرِي رَنگِي صَفَتِ حُورِي
زَنِيفَا ظَلَمَتِ وَنُورِي بَشُوشِنِ مِي دِفَرُ فُورِي
وَدَلِ تَالَانِ خَالَانِمُ (صَبَاحُ النَّخِيرِ يَا خَانِمُ)
وَرَهٗ یِنَا هِیَا چَهَنگَانِ بَیْنِمُ بَزُونُ وَبِالْآیِ
وَشَهْكَاسَا كُو قَرَفَتِي مِيَا نُورِي نِ مُشْرِفَتِي
نِشَانَكِ دَلْبَرِي كَفْتِي زَبُونِ هَرَسَحَرِ خَفَتِي
ژوی جَامِي دَنُوشِمُ أَزْ سَحَرُ لَوْنِي لُهوشِمُ أَزْ
وَعَامِي لِي دَبُوشِمُ أَزْ بَجَانِ هَر لِي دِكُوشِمُ أَزْ
كُو غَالِبِ مَسْتِ وَسُكْرَانِمُ (صَبَاحُ النَّخِيرِ يَا خَانِمُ)
وَرَهٗ یِنَا هِیَا چَهَنگَانِ بَیْنِمُ بَزُونُ وَبِالْآیِ
وَرَهٗ یَشْبِرُ ﴿مَلَايِ﴾ خَوَهٗ شَهِيدُو مُبْتَلَايِ خَوَهٗ
بِشَفَقَتِ كَهٗ لِقَايِ خَوَهٗ ﴿مَلَايِ﴾ تَمَرْتِ بَدَايِ خَوَهٗ
مَسِيحَايِ لِبِمَارَانِ كَسِينِ گَزِي دُورِ شَمَارَانِ
شَهِيدِنِ شِيرُو مُو كَارَانِ كِرِي آمَانِجِ نُوبَارَانِ
لِدِيدَارَانَهٗ حَيْرَانِمُ (صَبَاحُ النَّخِيرِ يَا خَانِمُ)
وَرَهٗ یِنَا هِیَا چَهَنگَانِ بَیْنِمُ بَزُونُ وَبِالْآیِ

﴿ وقال ايضا قدس سره ﴾

صَمَّاسُرُ زُصَمَدُ شَوْقِ زِحَقِ دَابَهٗ وَجُودِي
 كَرَّ عَزَّازِيلِ بَدِيَّتَا نَهٗ دَبِيرِ غَيْرِ سَجُودِي
 غَرَقِ بَوْمِ اَزْ دِعْمَا عِشْقِ دَوَقْتِ سَحْرِي بُو
 كُو تَجْلَايِ جَمَالِي لِمَثَالِ بَشْرِي بُو
 نَهٗ زِلَوْنِ بَشْرَانِ مِنْ دِبَهٗ لِي دِيمِ زَرِي بُو
 اَزْ دِيمِ رُوحِ قُدُسِ بُو بِخَوَهٗ يَا حُورُ وُ پَرِي بُو
 لَو بِحُسْنِ وُ نَظَرِي رَمَزَكِ زِيرَا قَدْرِي بُو
 خَمْرِي بَيْنِ سَيْرِ لَدِيمِ حَلَقَهٗ لِدُورَا قَمْرِي بُو
 صَدَّخَدَتْكَ دَانَهٗ جَكَّرِ سِينَهٗ زُضْرَبِي بَكْرِي بُو
 لِمَهٗ اِيشِ وُ اَلْمَانِ زَبَدَهٗ زُبَيْرَا قَجْرِي بُو
 دَلِ زُمَهٗ بُو يَهٗ بِاَلِكِ جَانِ وُ جَسَدِ تِكِ سَقْرِي بُو
 لَو مَهٗ شَبِّ تَا بِسَحَرِ نَالِيَهٗ وَكِ مُغْنِي وُ عُوْدِي
 صَمَّاسُرُ زُصَمَدُ شَوْقِ زِحَقِ دَابَهٗ وَجُودِي
 كَرَّ عَزَّازِيلِ بَدِيَّتَا نَهٗ دَبِيرِ غَيْرِ سَجُودِي
 نَظْرَكِ وِي بَشْرِي لَبِّ شَكْرِي حُورِي سِرِشْتِي
 نَادِرِمِ اَزْ اِمِّي وُ كَوْتَرُ وُ حُورِي دِهَشْتِي
 اِي دِبِييِ اَوْ بِخَوَهٗ جَارَكِ دِعْجِيمِ كُو بِهَشِ تِي
 تَهٗ زُوَانِ قَوْسِ وُ كَفَانَانِ جِهٖ خَدَنْگِي دِيوشِ تِي

أَوْهٌ مِنْ شَافِي دَرْدَانِ مَهْ جِهَ حَاجَتِ نِيْشْتِي
گَر بِيكْتِ حُسْنُ وَ جَمَالًا خَوْهَ تَجَلَّا دِكْنِشْتِي
دِيْتِنِ بَيْتِ قُدْسِ أَهْلِ زِيَارَاتِ رُحْبَشِ تِي
سِيْنَه بُوْتِ خَانَه يَه اِيْرُو مَه زِدِيْمُ وَ قَدُو قِشْتِي
بِدَلِ سَادَه جِهَ كَمِ اَزْ كُو تَجَلَّا نَه گَهْشْتِي
أَوْهٌ مِنْ قِبْلَه جَنِيْهَتِ دَقِيْسَامُ وَ دَقْعُوْدِي
صَمَّا سُرُ رُصَمْدُ شَوْقِ رُحَقِ دَايَه وَ جُوْدِي
گَر عَزَا زِيْلِ بَدِيْتَا نَه دِيْرُ غَيْرِ سُجُوْدِي
قِبْلَه يَا أَهْلِ دِلَانِ گَر بِيكْتِنِ كَشْفِ جَمَالِي
يَا تَجَلَّا كَه زِيْرُ تَاجِ وَ پِرَانِ قَوْسِ هِلَالِي
كِي بِيْدَلِ كَافِرَه اِي سَجْدَه نَبِيْتِ جَنِيْهَتِ وَ خَالِي
يَا نَدْتِ شَهْنَدَه بَايَاتِ دَوِي وَ قَتِ وَ مَجَالِي
لَيْلَه الْقَدْرَه عِيْنِ اَوْ سَمْتِ وَ عِيْبَدَه دَسَالِي
شَفَقَه كِيْرُ پَرْدَه هِلَالِي سَحْرِي شُوخِ وَ شِيْپَالِي
اَيْسَانْدِيْمُ زَانُوَارُ وَ سُرِي شُبَه شَمَالِي
مَشِيْهَا مَسْتِ وَ شَكْرُ لَبِ بَه دَامِي زِيْ بِيْپَالِي
نَه گِيْهَامِ سَجْدَه بِيْمِ پُرُ خَجْلِيْمِ اَزْ زِيْ وَ صَالِي
حَادِرِي بَرْقِي لَدَلْدَا وَ تَجَلَّا وَ شَهُوْدِي
صَمَّا سُرُ رُصَمْدُ شَوْقِ رُحَقِ دَايَه وَ جُوْدِي
گَر عَزَا زِيْلِ بَدِيْتَا نَه دِيْرُ غَيْرِ سُجُوْدِي

رُوھنِیَا چَشْمُ وِجْرَابَا مَه نَرَامْ هِیژِ دِیِرِمْ
کُو دِزَنْدَانُ وُحِیْسُ خَانَهْ وِی بِنْدُو اَسِیِرِمْ
زُخْدَنْگِیْنِ قَچَرِی سِیْنَه تَرِی گِزْمَه وِیِرِمْ
دَل دَنِیْفَ حَلَقَه زُلْفَا سِیْهَا بُو وُعْبِیِرِمْ
نِیْکَ پَرِیْشَان لَف وِشْتَرِی وِتَا بَیْنِ زِحْرِیْرِمْ
تُو هِیْبِی مِیْنِ دِدِنِی لَو دِدِنِی بِنْگَلَرُو مِیِرِمْ
زِیْرُو مَالِ اَرْچَه نَه دِیِرِمْ تَه دِیِرِمْ تَه فَقِیِرِمْ
زُ اَفِیْنَا تَه شَبَّالِی دِشْتَان شُبَه نَدِیِرِمْ
زُ لَبِ لَعْلِ شُکْرُ بَار تَه وَکْ شُکْرُو شِیِرِمْ
مَه وِسْر تَا بَقْدَمْ صُهْنَه وَکْ آتَش وُعُوْدِی
صَنْمَ سُرُ زُ صَمَدُ شَوْقِ زُ حَقْ دَا بَه وُجُوْدِی
گَرُ عِزْ اَزِیْلِ بَدِیْتَا تَه دِیِرِ غَیْرِ سُجُوْدِی
بِی حِیْسَابِ شُوخ وُشَبَّالِی (مِلّی) قَهْر وُغَدْر کِیْر
نَه اُمْ اَنِیْنَه خِیَالِی نَه لِحَالِ مَه نَظَر کِیْر
قَطْ نَکَرِ شَفِیْقَه لِبَاسِ غَضَبِی زَبَدَه دِیِرِ کِیْر
عَلْتَا جُوْر وُجَفَا وُ اَلْمِی جِهَه بَیْگَر کِیْر
عَلَلَانْدِیْنِ دِ فِرَاقِی سِیْمِی سِیْنَه بَکَر کِیْر
اَه حَتّٰی مِیْرِنِی اَفْ وُ مَرَا دَاغ وُ کَسْر کِیْر
سَفَرَا شَام وُ عِیْرَاقِی لَه خَبُوش لَازِم وُ فَر کِیْر
عَه دَا زَهْر وُ رَقِیْبَان دِدِنِی شَهْد وُ شُکْر کِیْر

أَمْ بُؤِيبِينَ بَيْتٍ وَوَهَرَ نَتَكُ لَوْ وَوَصَالِي مَه حَذَرَ كِرٍ
نَا زَكُ وَنِي شَكَرُ وَخُوبُ وَشَرِيْنُ قَدْ وَحُدُودِي
صَمَّاسُ صَمَدُ شَوْقِ رِحَقِ دَابَه وَجُودِي
كِرٍ عَزَا زَيْلِ بَدِيْتَا نَه دِيرٍ غَيْرِ مُجُودِي
﴿ وَقَالَ أَيْضًا قَدَسِ سِرَّة ﴾

صَمَّاسُ سُرٍ وَصَمَدُ نِي شَكَرًا لَبِ رِ نَبَاتِ
(أَحْسَنَ اللَّهُ وَتَبَارَكَ) رِ سُرَاوِي صَمَمِي
أُنُورًا رَنَتِكِ فِرِشْتَه بَشْرًا حُورِ سِرِشْتِ
بَارِ مِسْكَ خَتْنِي خَالُ وَخَطُ وَكَأْ كَلُ وَفِشْتِ
حَمْرُ خَوْه نِشَانِ سَقْرِي دَتِ دِكْرِي حُورِ بِيْشْتِ
كَمَبَابَا تِي نَه بُتِ أَوْ بُشْكَدِيَه وَدِيرُ وَكَنِشْتِ
كُو نَصِيْبِ دَا رِ اَزَلِ حَقِ رِ مَرَا عِشْقِ تَوْشْتِ
فَيْدَه نَا كِنِ لِمَه اِسْمُ وَنَه طَلِيْسَمُ وَنَه نَفِشْتِ
ظَاهِرِي دَامَه عَذَابِكِ وَهَ كُو بَا طِنِ نَه بِيْشْتِ
سُوْهْتِنِي دَابَه هِنَانِي وَجَكِرِ نِيْكَ بَرِشْتِ
قَصْدِ وَصَلِي مَه بِجَانِ كِرِ كُو قَدَا يِنِ وَنَهْشْتِ
دَسْتِ نَهْلِيْنِ وَطَلَبِ كِرْمَه دِرِي چِتِ سَرُ وَتِشْتِ
پِشْتِ نَادِيْنِ دُو هَزَارِ خَنْجَرُ وَنِيرُ وَرَمُ وَخِشْتِ
مَه سَرِي دَانِيَه رِي وَنِخْدِي بَسْتِيَه پِشْتِ

أَوْهَ مِنْ رُوحٍ وَحَيَاتٍ وَأَوْهَ مِنْ قِبَلِهِ ذَاتِ
صَنَمًا سُرٌّ وَصَمَدٌ نَى شُكْرًا لَبٌّ وَنَبَاتٌ
(أَحْسَنَ اللَّهُ وَتَبَارَكَ) وَسُرًّا وَى صَنَمِي،

زَرِيًّا دِيمِ دُرٌّ وَلَبٌّ شُكْرًا عَشْوَهَ بَرِي
يَا زُسْرًا تَأْتِيكَ تَيْكَ زُعَيْبَانَه بَرِي
زُسْرًا بَرْدَه لَاهُوتِ بَصَدَّ شِيوَهَ كَرِي
بَيْتَه بَرَّعَيْنِ شُهُودِ دِلْبَاسِ بَشْرِي
حَاشِ اللَّهُ تُو كَسَانَ دِي بَتْنِ أَنْ رَنْكَ زَرِي
دَايَه بَرَقَنْدُ وَنَبَاتِي زُدُّو لَعْلِينِ شُكْرِي

بِي تُو يَا لَبٌّ شُكْرِي يَا تُو نَبَاتَا بَشْرِي
اللَّهُ اللَّهُ جِهَ تَجْلَابَه زُسْرًا قَسْدَرِي
حَاجِيَانِ سِلْسِلَهَ بَسْتِينَه لِدُورَا قَمْرِي
دُورِ بَيْتِي زُصْفَا بَيْنَه سَمَايَا سَحْرِي

بِي مُرُوتِ كُودُومِيرَانِ زُسْرِي مِي دِسْرِي
أَوْ نَهِيلِنِ جِينِ طَوَافِي وَزِيَارَتِ حَجْرِي
زَمَزَمٌ وَغُلْفُلَهَ وَعُمْرَهَ وَعَيْدُ وَعِرَاقَاتِ
صَنَمًا سُرٌّ وَصَمَدٌ نَى شُكْرًا لَبٌّ وَنَبَاتٌ

(أَحْسَنَ اللَّهُ وَتَبَارَكَ) وَسُرًّا وَى صَنَمِي
مِنْ بَدَلِ صُورَتِ جَانِ دِي زُبْتَانِ أَوْ بِنِي
أَوْ تَبِي سَرُّوَارَوَانِ دِي وَظَرِيفِينِ جِيمِنِي

سوسین و سُنْبُل و گُل چرخه لَدُورَا سَمَنِي
خَمَرِيَان حَلَقَه و چين دَانَه و مِسْكَ خَتْنِي
سَر دِدِن چَشْمَه حَيَوَان و بَزْمَزِم دِرْنِي
لِي چِه شِيرَانِيَه الله تَه و وَي كِفْت و چُنِي

اَز دِيم بَدْرَه بَدِيم لِي دِكْتِن گُفْت و كَتْنِي
بَايَقِين رُوژه لَشَرْقِي و شَفَق دَايَه دِرْنِي

غَلِطِيم رُوح قُدُس هَايَه نَيْف وِي بَدَنِي
دَكِت اِحْيَاي مَوَاتَان بَسْر و رَفْت و چُنِي

تَه نَهِن بَاوَر و اِيْمَان نَظَرِي دِي و بِنِي
چِه تَجَلَايَه بُوِي قِبْلَه مَلَك رُو دِدِنِي

اَز رِي گَر بَدِيَا هُور دِكِرِن لَات و مَنَات
صَنَمَاسَر و صَمَد نِي شَكْرَا اَب و نَبَات

(أَحْسَنَ اللهُ وَتَبَارَكَ) و سُرَاوِي صَنَمِي

نِير گِزَا مَسْت و شِيرِين و گُل و نِسْرِيَنَه و رَنَك
شَكْر و لُو لُوِي مَنشُور و بَدَل آهِن و سَنَك

مَه زَبَر ضَرْب اَمِينِي بُوَه دِل پَيْت و پَرَنَك
لَو مَه شَب تَا بَسَحَر نَالِيَه و ك مَغْنِي و چَنَك

دَا مَه صَد رَنَك عَدَايِي و نَهَات دَر زِمَه دَنَك
هَسَنِيَان گِرْتِيَه نَا صُور و مَوْبِدَا هِيَه و نَك

لَوْنَه هِشْيَارُ وَخُمَارِ بِنِ مَهْ نَه خَوَارِي مَسِي وَبَنَسَكْ
 لِمَه اِبْرُو دُو كَمَانْدَارِ حَبَشْ هَاتِنَه جَنَسَكْ
 بِنَه قَتْلَامَه دِدَسْتَانِ دُوسِيَه قَوْسِ زِبَنَسَكْ
 دِر شِيْنِ مَه وَتِيْنِ مَه دُو هَزَارِ نِيْرُو خَدَنَسَكْ
 جَنَكْرِي كُنْ دِكِنِ وَتِي دَبِيْنِ مِثْلِ نِفَسَكْ
 مِثْلِ وَيِ كَافِرِ وَظَالِمِ قَه دِيْنِ كَسِ دِفِرَنَسَكْ
 نَا زَكُ وَخُوبُ وَشَكْرُ خَنْدَه وَشِيْرِيْنِ حَرَكَاتِ
 صَنَمَا سُرُ زِصَمَدِ نِيْ شَكْرَا لَبِ زِ نَبَاتِ
 (أَحْسَنَ اللَّهُ وَتَبَارَكَ) زِ سُرَا وَيِ صَنَمِي

دِر يَا دُوسْتِ *مِلَا* يَكْ جِهَتِ وَسَادَه دِيْنِ
 مَه حَتِيْ جَانِ هِيَه حَاشَا زِ طَلَبِ دَسْتِ پِهْلِيْنِ
 يَا دِرِي سَرِ بَدِرِيْنِ يَا پُرَادِي وَصَلِيْنِ
 مَه چِه پَرُو آيِ رَمِيْنِ بَرُوشِ شِيْرِيْنِ قِزَلِيْنِ
 تَا اَبَدِ مَسْتِ وَهَلَا كِيْنِ زِ شَرَابَا اَزَلِيْنِ
 زِ جَفَا وَ سَتْمَا وَيِ زِ جَنَكْرِ پُرِ دِكَلِيْنِ
 پَرْدَه يَا گُوشَه قَصَبِ بِي تُو زِ سَرْدِيْمِ هِلِيْنِ
 كُو دِ شَرَقِي مَه وَخُورْ شِيْدِ زِ شَوْقِي بَطَلِيْنِ
 لَو زِ سُرُ سُرْمَه دِدِرِيْنِ وَنَه مُحْتَا جِ كَلِيْنِ
 مَسْتِ دِيْنِ تُوْرُو لَفَانِ مَارِ لِسْلَاوِي فِتْلِيْنِ
 سُرْمَه دَارِيْنِ زِ سُرِي مَسْتِ وَ قُدْرَتِ كَمَلِيْنِ
 مَه وَغَفْلَتِ دُو زِهَا دِيْنِ وَ زِ سَهْمِي خَجَلِيْنِ

عَشْوَه كَرَّ شِيوَه نُمَايَا مَه زُوِي رُوْحُ وُحِيَّاتُ
 صَنَمَاسُرُ زُصَمَدَنِي شُكْرَا لَبِ وَنَبَاتُ
 (أَحْسَنَ اللَّهُ وَتَبَارَكَ) زُسرَاوِي صَنَمِي
 وقال ايضا قدس سره ❀

أَوْ دَلْبِرَا سُنْدُسُ دَبِرُ	إِرُومِه دِي وَتَتِ سَحَرُ
نُورِكَ مُنَزَّهَ بُو بَشَرُ	دَيْسَا دَلْبَسِي صُورُ وُزَرُ
رَشْ كَا كُغْلِي زُلْفِ چُونَه سَرُ	بِسْكِينِ سِيَاهِ خَالِينِ دَقَرُ
مِنْ بَسْتِي عَقْدَا نَيْتِي	أَسْوَدُ بُو دَانِمِ سَجْدَهَ بَرُ
مِيرَانَ بَقْتَلِي كِرَ غَدَرُ	غَفَلْتُ بِسِرْدَا مِنْ نَظَرُ
بِي مِرَوَاتِ أَمَانِجِ كِرَ جَسْكَرُ	تِيرَ دَانَه دَلِ شَاهِ مَجَرُ
وَصَفَانَ نَشِيمِ لِي أَتُ قَدَرُ	قَرَبَادُ وَأَقْمَانَ صَدَا كَسَرُ
سُبْحَانَ زِشَاهِ قُدْرَتِي	زَانِمِ كُورُوزُ بُو هَانَه دَرُ
هُوسْتَايِ بَرِ قُدْرَتِ لِبَالُ	سُبْحَانَ زُتَه شَاهِ جَلَالُ
دِيمِ زُفُدْرَتِ خَطُّ وَخَالُ	خَاصَاتَه دَايِي أَتُ جَمَالُ
فِيرَا مَه دِي بَدْرَا كَمَالُ	كَيْفِش بُو دَقُوسِيدَا هِلَالُ
وَأَنْ بِيكُ عَمْسْتِي دَايَه بَالُ	لِي بُونِ نِقَابِ چُو كَانُ وُدَالُ
بِي شِجَانَه سَرُ نُورَا زَلَالُ	لِي سَيَّرِي بَايِي شِمَالُ
مُطْرِبِ وَرَه وَتَه وَمَجَالُ	قَطُ كَسْ دِينِ أَتُ رَنْكُ مِثَالُ
سَاقِي وَرِينِ خَمْرَا حَلَالُ	زَا زَ شَايِي رَا نِسَالُ
زُلْفِينِ لِدُورَا جِبْهَيْتِي	جَارِكَ زُسرَ دِيمِي فِيمَالُ

زلفین مُمْتَبِرَ کَاکَلِینِ
 تَا تَا بَدَائِ دَائِ قَتَلِینِ
 دَائِی نَسِیمِ تِیکِ مِیَلِینِ
 اَبَلَقِ زُقْدَرَتِ خَمَلِینِ
 تِی عَنَدَلِیبِ وِبُلْبُلِینِ
 غَفَلَتِ مَه دِی لَوِ حَجَلِینِ
 مَجْرُوحِ تِیرِینِ قِزَلِینِ
 نِی پَرْدَه یِ جَارِکِ هِلِینِ
 پَر سِی لِمِهرِ دَارِ خَوَه کَه
 بَس قَهْرُ وَا زَارِ خَوَه کَه
 شَفَقِی بَدِیدَارِ خَوَه کَه
 لِی اَمْرُ وُقْرُ وَا رِ خَوَه کَه
 گَسْتِی رِ شَمَارِ خَوَه کَه
 بَلْفِظُ وِ گُفْتَارِ خَوَه کَه
 لِی کَشْفِ اَسْرَارِ خَوَه کَه
 حَیْرَانِ رِ قَتَارِ خَوَه کَه
 وَر سَرْدَه جَارِکِ کَشْتِیَانِ
 بَرْدَه عِلْدَا خَمَرِیَانِ
 دَاغِینِ شَهِیدُ وِ سُوْهْتِیَانِ
 کُو وِ مُعْجِزَا خَمَارِیَانِ

بِسْکِینِ سِیَاهِ رَنَکِ مُنْبَلِینِ
 چِینِ چِینِ بِعَسْتِی سِلْسِلِینِ
 وِی قَسْتَه خَالَا فِلْفِلِینِ
 وِی بُغْجَه یِ گُلِ کَسْتِینِ
 رُوْزِ هَا تَه بَر جَا مُنْبَلِینِ
 مَحْرُومِ وِ مَهْجُورِ دَلِ کَلِینِ
 رَحْمِیکَه پُر سُوْهْتِی دِلِینِ
 بَا فِی قَبَا ظَلَمْتِی
 لِمَجْدُوبِ وِ حَالِ دَارِ خَوَه کَه
 قَسْتَا بِرِ شَدَارِ خَوَه کَه
 تِیکِ غَرَقِ اَنْوَارِ خَوَه کَه
 شَهِیدِ نُوْبَارِ خَوَه کَه
 لَعْلِ شَکَرِ بَارِ خَوَه کَه
 دَر مَانِ کُلِ دَارِ خَوَه کَه
 مَخْمُورِ خَمَارِ خَوَه کَه
 کَشْتِیْنَه تِیرَا مُحَبِّتِی
 اَخْتَر مَه بَینِ خَوَه یِنْگِیَانِ
 بَادَتِ سَحَرِ رِیحَانِیَانِ
 دَا یِنَه لِی وَاکِنِ تِلِیَانِ
 رُوْحِ یِنَه دِیْسَا سَرْمِیَانِ

زوان شفقہ و دلداربان
ضربا فراق و بہربان
خو ناکبرین شفا تاربان
چندی کو رو دین قبلتی
عالم دبر حکم تہ بی
لبس تہ کینخہ و خارہ بی
شہت گلا ہر غنچہ بی
آگہ ز عشاقین خوہ بی
در حق مہ لی بی پردہ بی
پُر شفقہ و خوش معنہ بی
بشیرتہ دا پروا نہ بی
سوینہ ناری فرقتی
فرقت زجان پُر زحمتہ
باسہل عاشق رُوح دتہ
ہرچی دبند یدا کتہ
ذوق و صفاء و صحبتہ
آنجا زناگہ غفلتہ
اللہ چہ وی بی مروتہ
وی قستہ جان بنما کتہ
انصاف ز مہر و بان نہ تی

ہیز نابرم قط ہیفیان
باللہ و نال و زاربان
تشبیہ ثوتا کین چیان
لی ہیز دخوا زین شکر بان
چندی دنی بت ہر ہبی
ہرچی دنی تہ ہر وہ بی
دائم برمزو عشوہ بی
وی بنچہ بی خار تی نہ بی
چشمک لائحوال مہ بی
ساغر مدام پُر بادہ بی
بہتر برحم و شفقہ بی
مخمور چہنقین شہلہ بی
درد غدار بیم فرقتہ
عاشق مرن ہر ساعتہ
لی دلبر او رنگ عادتہ
اول ددت بی اُلفتمہ
حماقک کو او فیرارتہ
شیری جفا بی لی دتہ
رحمی بعاشق نایتہ
حتی کو دل قنچ زی شہ

دَا مُعْجِزِي پَيْنْدَا كِرِتْ
 بَا سِحْرِ بُو سِينَا كِرِتْ
 دِيسَا شَهِيدَانِ رَا كِرِتْ
 جَارَكْ غَرِيَانِ شَا كِرِتْ
 مِسْكِي دَجَر حَانِ دَا كِرِتْ
 شَقَقِي كِه بَارَبِ دَا كِرِتْ
 صَد حَلَقَه چِين چِين بَا كِرِتْ
 اَمْر هُمَا بُونِ سَرَمَه تِي
 خَا كَا رِيَا بَارِ خَوَه بِيْتْ
 خُوِي بَحُوْتِ رَنْكْ غُنْجَه بِيْتْ
 لِي زَا مَرِ بَارِ غَا فِيلِ نَه بِيْتْ
 طَبَعِ كُوِي بَارِ لِي اُو وَه بِيْتْ
 فِيرَا بِرَحْمِ وَ شَفَقَه بِيْتْ
 دَلِ شُبُهَتِ آيِنَه بِيْتْ
 خَالِ اَسْوَدُ وِ دِيمِ قَبْلَه بِيْتْ
 فَيَكْرَا بُو رِيْتِ صُحْبَتِي
 وَكْ مِنْ دِزْنَدَانِ تَه بِيْتْ
 مَجْرُو حِ پَيْسَكَانِ تَه بِيْتْ
 هَر رُو زِي قُرْبَانِ تَه بِيْتْ
 دَا نِمِ دَقْرَمَانِ تَه بِيْتْ
 نَارِ قَسْتَه جَانِ يَنْمَا كِرِتْ
 مَنزَكْ زَرَنْكْ عَيْسَا كِرِتْ
 وَاو لَعْلِ شَكْرِ خَا كِرِتْ
 نَانِ كُوْلَه يَانِ آزَا كِرِتْ
 رَا سْتَبِي بَدِ بِيضَا كِرِتْ
 دَا خُو شِ يَكْتِ اِحْيَا كِرِتْ
 رَشِ كَا مِغْلَانِ تَا نَا كِرِتْ
 هَمِيَانِ لَدِيمِ طَعْرَا كِرِتْ
 عَاشِقِ دَفِي دَلِ سَادَه بِيْتْ
 صَد دَاغِ دَدَلِ وَكْ لَالَه بِيْتْ
 وِي جَانِ فِدَا شُبُهَتِ مَه بِيْتْ
 دَا نِمِ بِي سَمِي وَ جَسَدَه بِيْتْ
 بَارِ زِي دِگِيلِ لِي بِرَدَه بِيْتْ
 وَكْ غُنْجَه عَاشِقِ دَلِ قَه بِيْتْ
 عِشْقِ وَ جَمَالِ رِيكْ زَيْدَه بِيْتْ
 بِي شِ هَر دُو نُونَانِ سَجَدَه بِيْتْ
 اِي كُوِي مِي نَدَانِ تَه بِيْتْ
 سَر بِنْدِ چَو كَانِ تَه بِيْتْ
 بِنَمَا وُ تَالَانِ تَه بِيْتْ
 بِي مَارِ مُوْ كَانِ تَه بِيْتْ

مُشْتَقُ وَ حَيْرَانِ تَه بَت
 دِي مَسْتِ فِنْجَانِ تَه بَت
 مُوچِه زَبَرِ خَوَانِ تَه بَت
 هَر دَمِ بِخُونِي حَضَرِي
 خَمَرِي بِخُونِ خَوَارَانِ نَدِي
 وَآن رِي دِگَلزَارَانِ نَدِي
 بُووآن زُوَيْنِ خَارَانِ نَدِي
 كُورَانِ تُو اَنُوَارَانِ نَدِي
 لِي دَسْتِ بَدِ كَارَانِ نَدِي
 نَيْفِ مَه وَخَوَه اَسْتَارَانِ نَدِي
 دَر دَانِ بِيْمَارَانِ نَدِي
 رِي شِنِ نَدِيرِنِ طَاقْتِي
 شُبُهْتِ (مَلِي) رَنْجُورِ بَكِي
 شُونَا بِرِي نَانِ كُورِ بَكِي
 زِ هَرِ خَوَه مَه مَأْمُورِ بَكِي
 مَحْرَمِ سَرَايِ حُورِ بَكِي
 زُوِي بَادَه يِ مَخْمُورِ بَكِي
 قِيضِي لِدَا دَا قُورِ بَكِي
 دَا لَانِ وَخَالَانِ دُورِ بَكِي
 وَقْتِ سَحَرِ مَه بَادَتِي

حَبْسِي دِر زَنْدَانِ تَه بَت
 سُوَهْتِي زِهَجْرَانِ تَه بَت
 وَي بَهْرُ دَرِي شَانِ تَه بَت
 لِي لُطْفِ وَ اِحْسَانِ تَه بَت
 جَامَانِ بِاَغْيَارَانِ نَدِي
 وَرْدَانِ مِرْدَارَانِ نَدِي
 رِي بَحَانِ وَ كَلَنَارَانِ نَدِي
 تُو رَمزُ و اَسْرَارَانِ نَدِي
 آزارِ مِهْر دَارَانِ نَدِي
 بِنُونِكِي بَارَانِ نَدِي
 تِيرَانِ زُو بَارَانِ نَدِي
 زَغِيْرَسِي جَارَانِ نَدِي
 بَسِ عَاشِقَانِ مَهْجُورِ بَكِي
 قَلْبِي شِكَسْتِي هُورِ بَكِي
 شَمْعَامَه زِي پُر تُوْرِ بَكِي
 تَنهَا مَه يِ دَسْتُورِ بَكِي
 بُوَصْلَا خَوَه دَا فَنَفُورِ بَكِي
 نَيْفِ كَاسَه يَا فَر تُوْرِ بَكِي
 دِي مِي زَر نَسَكِ كَا فُورِ بَكِي
 يِ عَالَمِي مَقْهُورِ بَكِي

وقال ايضا قدس سره

(من نوع ترجیع بند)

مه بدل نیر گزین خاصه دین	سمن و یاسمین تازه دین
نازک و نئی شکرین تحفه دین	سوسین نازک و تر و نده دین
دلبرین دیم در و در دانه دین	

کوکبین شوق و شفق زهره دین	
ناز پرورده و شهزاده دین	سایه پرورده مه بی پرده دین
سرو قدیم گل و لب غنچه دین	آیسه الله شریف نسخه دین
لی با عراب و خط و جزمه دین	دلربایان نه تینی غمزه دین
بسیجا صفتی عشوه دین	سامری بحر صفت شیوه دین
صنمین سر ز صمد هر مه دین	ز مه آسود حجران سجده دین
ز بارت مه زوان بوسه دین	طره یا شنسک دل آشفته دین
مهر دارین خوه دپو مرده دین	بیشکشاتمه دوصد نافه دین
صدهزار اطلس وهم خاره دین	هر لبو زینت و خملا ته دین
تخته بند و صفتین قیصری بی	دین بری حوری مثالی زری بی

نازکی نئی شکرری سر پری بی

پُر ز دیناته غریبم خانم	ز نه سر تا بدم حیرانم
هر بجان نشنه لب لملانم	دل دبند اگرها زلفانم
یوسف جرعه کش هجرانم	نقطه دائره زندانم
لوشبی دائره سرگردانم	باده نوش قدح حرمانم

بِدَلِ آتَشِ زَجَسْكَرِ بُرْيَانِمِ
 عَاشِقِ نَازِكِ وَ مَحْبُوبَانِمِ
 كُغْلِ بَاغِ اِرَمِ بُوَهْتَانِمِ
 چِه طَبِيعَتِ بَشَرُو اِنْسَانِمِ
 دَرِيَا يَارِ لَرِيزَا صَانِمِ
 صِيهِي عَيْدِه اَوَزِ پِي زَانِمِ
 خُوشِ پَرِيَنْدَارِ كِي بِدَرَمَانِمِ
 زُخْدِ پَرِ آفَكِه بِنْدِ اَبَرِي پِي

لَو پَرِ بِشَانِمِ وَ پَرِ اِشَانِمِ
 تُوْمَه بَيْنِ پِي سَرُو پِي سَامَانِمِ
 شَبِ چِرَاغِ شَبِ كُرْدِ شَتَانِمِ
 لَه النَّحْمَدِ چِه عَالِي شَانِمِ
 لَو دِ اَقْلِيمِ سَخْنِ خَاقَانِمِ
 كُو بِيكِيَرِ اَنَه سَحَرِ قُرْبَانِمِ
 جَارَه كِي شَفَقَه كَه رُو حِمِ جَانِمِ
 دِينِ بَرِي حُورِي مِشَالِي زَرِي پِي

نَازِ كِي نَيْشِ كَرِي سَرِ پَرِي پِي

سُوْسَيْنِ نَازَه وَ مِشْكِينِ وَ آلَانِ
 فَكِه جَارَكِ تُو زُدُورَا خَالَانِ
 خَنْجَرُ و شِيَرُ وَ رَمِيْنِ قَتَالَانِ
 كُو چِه اِسِيْرِيْنِ دَدَسْتِ حَيَالَانِ
 كُو اَشْكَلِ رَقَمِ سَرِ سَالَانِ
 زَمَزِمُ وَ دَنَسْكَ وَ زَمِيْنَسَا لَالَانِ
 لَو دِنَالِيْنِ زَنَسَقِ عِبْدَا لَانِ
 عَنبَرِيْنِ خَمَرِي وَ سُوْسُوْنِ آلَانِ
 مِضَرِي بِيْنِ وَ اَنِ دَلِ زَمِه كِر كَالَانِ
 كُو بُو بِيْنِ دَانِرِه شُبُهَتِ هَالَانِ
 كُو چِمَانِ دِيْنِه زَرَنَسْكَ كُو پَالَانِ

بَسِ پَرِ بِشَانِ كِه لَسَرِ سَرِ مَالَانِ
 زُدَلِ اُمِ دَا اِيْنِه بَرِ چِنَسْكَ اَلَانِ
 نَظَرِي وَ رُ بِيْدَه صَا حِبِ حَالَانِ
 لَو اَلْفِ تِيْنِ مَهِ دَحَرِ فَيْنِ فَا لَانِ
 تُوِي مُرَادِ اَمَه زِعْرَعَرِ بَالَانِ
 جَدَبَه دَا مَه مِه زَارِ اَحْوَا لَانِ
 كُو عَمَسْتِي دِدَرِنِ يَكِ پَالَانِ
 صُوَهْرُ وَ زَرِ شَتَرِي وَ چِي چَكِ آلَانِ
 تَه زَقُوْسُ وَ قَزَحِيْنِ خَلِ خَالَانِ
 خَمَرِ بِيْنِ خَمِ زَدَه نَسَبَتِ دَا لَانِ
 مِضَرِي اَنِ وَ رُ بِيْدَه بَرِ سِيْقَا لَانِ

زُهره رانگی و شفق مُشتری بی دین بری حوری میثالی زری بی
نازکی نیشکری سر بری بی

سُنبُلانِ نازِه مُشتا نَکری	طُرّه باشَنگِ مُطَرّا نَکری
خَمَرِ یانِ شِیفَتِه طُغَرّا نَکری	عَرَعَرِی خَارِه و دِیبا نَکری
دَل و دینِ غارت و بِنَمّا نَکری	سَر سَو دَا زَدَه سَو دَا نَکری
گُهرِ بی نَرگِس شِیلا نَکری	کُشتِی خَنجَرِ برّا نَکری
سَاعَتِی فِی سَعَتِی رَا نَکری	مَه زَفِیْدَا خَوَه تَسلا نَکری
لی خَرّا مِی لِمَه مَسْتانَه کِری	زِمَه دَل کَمَبَه و نِخانَه کِری
دَعوَه بی دَلبَری بی دَا نَکری	جَلوَه بِک مِیری و شاهانَه کِری
پیش شَمعّا خَوَه مَه پَر و آنَه کِری	دَل غَم دِیدَه مَاشا نَکری
لِمَه بی پَر دَه تَجلا نَکری	و هَه جَارک مَه تَولا نَکری
غَنجِکِی قَنج * مِلا نَکری	جَنگَرِ رِیشِ مُدَاوا نَکری
بِکُرِی عَاشِق و پَر وَا نَکری	لِشَهیدِی خَوَه تَمَاشا نَکری
مَاوَه دَلبَر دَکِرِن دَلبَری بی	دین بری حوری میثالی زری بی

نازکی نیشکری سر بری بی

هَر دُو قَوَسین تَه زَقُدَرَت تَه وِیَنگ

زِی عِیزانِ بَر شِینن مَه خَدَنگ

بَدَرِن سِینَه بَسَر پَنجَه پَلَنگ رُوم پُشت دَت عَجَمِی یَلتَه فِر نَنگ

لی نَه وَاک وَا قَمَه یا گِی و و پَشَنگ هَلبَتِن قَنج و زِی آتَش جَنگ

نِین سُوآشِی حَبَش و نُوی و زَنگ

سُو دِزانی چِه نَهَنگین چِه نَهَنگ

بِقَدِي نِيرِمْغِزَا بُهْتَانِي نَا زَكَّ شَنْكَ شَبِي رِبْحَانِي
چِه خَطِ اَشْكَنْتَه شِيرِينِ رِيْحَانِي كُو تَه يِي نَسْنَخِ كِرِي دِيوَانِي
اَللهُ اَللهُ رُجِه رَنْكَ اِنْسَانِي بُوْسُفِ لَبِ شَكْرِي عِبْرَانِي
بَسَه كَرُو كُ تَه بِدِيرِتِ تَانِي حُوْرِيِيْنِ رُوْحِ صِفَتِ رُوْحَانِي
وَكُ تَه سَرَتَا بَقْدَمِ نُوْرَانِي وَكُ تَه حَاشَا هَبْتِيْنِ شِيْرَانِي
(اَحْسَنَ اللهُ) زِيْرَا سُبْحَانِي

كُو جَمَالِكَ وَهَ مُنْزَهَ آني

دِمِثَالِكَ بَشْرِي دَا دَانِي مَه بِالْهَامِ اِلْهِي زَانِي
بِنِشَانِ قُدْرَتِ يِي نِشَانِي چِه نِشَانِ ظُلْمَتِي نُوْرِ اَفْشَانِي
لِجَمَالَا صَمْدِي بُرْهَانِي تُو لَدَرِ حَقِّ مَه چِرَا اَرْزَانِي
كُو سَحْرَه مَشِي سِيْرَانِي تَه (مَلَانِي) خَوْه قَه جَارَكُ نَانِي
بِسَرِ اَفْرَازِي وُ عَالِي شَانِي سَجْدَه بِيْتِ بَرِ قَدَمَا سُلْطَانِي
نَه تِنِي رُوْحِي تُو رُوْحِ وُجَانِي زِيْنَتَا حُسْنِ وُ سُرَا خُوْبَانِي
تَاجِ فَرْقِ سَرِ مَحْبُوْبَانِي تُو بَشِيْرَانِي وُ لَبِ شَكْرِي يِي

دِينِ بَرِي حُوْرِي مِثَالِي زَرِي يِي

نَا زَكِّي نِي شَكْرِي سُرِ بَرِي يِي

❦ وَقَالَ اَيْضًا قَدَسُ سِرَّةِ ❦

(من النوع المستتر ان باللغة العربية)

يَا رَامِي قَلْبِي بِسِهَامِ اللِّحْظَاتِ هَيْهَاتَ نَجَاتِي
مَا زَالَ فِدَاءُكَ رُوْحِي وَحَيَاتِي مِنْ قَبْلِ مَمَاتِي

نَمَقْتُ إِلَى بَابِكَ يَا قُرَّةَ عَيْنِي بِالذَّمْعِ كِتَابًا
أَشْهَدْتُ عَلَى الْوَجْدِ مِدَادِي وَدَوَاتِي سَلَّ مِنْ عَجْرَاتِي
مُدَّ زَيْنُكَ الدَّهْرُ بِأَزْهَارِ جَمَالِ بَارِوَضَةَ حُسْنِ
أَخْجَلْتِ طَلَّ الْوَرْدِ بِحَبِّ الْوَجْدَانِي بَيْنَ الرَّمَاتِي
جِلْبَابِ دُجَى صُدُغِكَ إِلْهَابِ فُؤَادِي بِحُكَيْكَ عِيَانًا
نِيرَانُ جَحِيمِي حُجِبَتْ بِالشَّهَوَاتِي مِنْ كُلِّ جِيهَاتِي
فِي ظُلْمَةِ أَسْدَاغِكَ مُذْ أَصْبَحَ مِسْكَ بَاظُنِّي حَرِيمِ
قَدْ أَحْرَقَ فِي الصَّيْنِ قُلُوبَ الظُّيَّاتِي نَارُ الحَسْرَاتِي
كَمْ تَحْرَقُ أَحْشَائِي وَفِي فَيْكَ زُلَالٌ وَالشَّارِبُ مِنْهُ
بِحُكَيْ خَضِرٍ أَمُورِدُهُ مَاءُ حَيَاتٍ لَا فِي الظُّلْمَانِي
مِنْ ﴿أَحْمَدٌ﴾ فِي لَيْلَةِ أَسْدَاغِ مِلاَحٍ لَأَحْتِ كَلِمَاتُ
مَنْ يَسْمَعُهَا فَاحَ عَيْسِكَ الدَّعَوَاتِ جِيئِبَ النَّدَوَاتِي
يَا مَنْ مَلِكَ الْإِنْسِ بِلُطْفِ الْمَلَكَاتِ فِي حُسْنِ صِفَاتِ
حَرَكْتَ جُنُودِي بِسُنُونِ الحَرَكَاتِ يَا جِنَّةَ ذَاتِ
الْعَارِضِ وَالْحَالِ وَأَسْدَاغِكَ حَقَّتْ أَطْرَافُ مُحَيَّاكَ
وَالجِنَّةُ كَيْفَ احْتَجَبَتْ بِالشَّهَوَاتِ مِنْ كُلِّ جِيهَاتِ
إِنْ ضَاقَ عَلَى التَّوَسُّعِ عِبَارَاتُ لِسَانِ لَا عِبْرَةَ فِيهِ
فِي الثَّقَلِ نُكَاتٌ كُتِبَتْ بِالعِبْرَاتِ تَحْكِي نَكْبَاتِي
قَدْ سَأَلَ عَلَى بَابِكَ أَنْهَارُ دُمُوعِي لَيْلًا وَنَهَارًا
فَالرَّحْمُ عَلَى السَّائِلِ أَوْلَى الحَسَنَاتِ يَوْمَ العَرَصَاتِ

كَرَّرَ عِدَّةَ الْوَصْلِ وَصَلَهَا بِخِلَافٍ فَالْوَعْدُ كَفَيَانِي
وَالصَّبُّ يَرَى لَذَّتَهُ فِي الْفَلَوَاتِ مِنْ ذِكْرِ فُرَاتِ
لَوْ مَرَّ عَلَيَّ تُرْبِي مِنْ جِسْمِكَ ظِلُّ بِأَمْوَأْسِ رُوحِي
حَيَّاكَ مِنَ الْقَبْرِ عِظَامِي وَرَفَاتِي مِنْ بَعْدِ وَفَاتِي
فِي خَطِّي إِذْ أَثْقَلُ مِنْ فِيهِ مِثَالُ يَحْكِيكَ بِلُطْفِ
مِنْ شَارِبِهِ (الْمُخَضَّرُ) رَوَى فِي النُّظُمَاتِ عَنِ عَيْنِ حَيَاتِي
(١) وَقَالَ الْفَاضِلُ أَحْمَدُ بِأَسْمَاءِ رَحْمَةِ اللَّهِ

يَا رَأْمِي قَلْبِي بِسِهَامِ اللَّحْظَاتِ هَيْهَاتَ نَجَاتِي
مَا زِلْتُ فِدَاءً لَكَ رُوحِي وَحَيَاتِي مِنْ قَبْلِ مَمَاتِي
نَمَقْتُ إِلَى بَابِكَ يَا فُرَّةَ عَيْنِي بِالْدمْعِ كِتَابًا
أَشْبَدْتُ عَلَيَّ الْوَجْدَ مِدَادِي وَدَوَاتِي سَلَّ مِنْ عَبْرَاتِي
جِلْبَابُ دُجَا صُدُغِكَ قَدْ أَصْبَحَ مِسْكًَا بِأَطْبِئِي حَرِيمِ
قَدْ أَحْرَقَ فِي الصَّيْنِ قُلُوبَ الطَّيِّبَاتِ نَارُ الْحَسَرَاتِ
كَمْ تَحْرَقُ أَحْسَائِي وَفِي فَيْكَ زُلَالُ وَالشَّارِبُ مِنْهُ
يَحْكِي خَضِرًا مَوْزِدُهُ مَاءُ حَيَاتِي لِأَنَّ الظُّلُمَاتِ
مِنْ أَحْمَدَ فِي لَيْلَةِ أَصْدَاغِ مِلَاحٍ لَأَحْتِ كَلِمَاتُ
مِنْ تَسْمِيَّتِهَا فَاحَ عَسْكَ الدَّعَوَاتِ حَيْبِ الْعُدُواتِ

(١) فمن الاطلاع على هاتين القصيدتين يظهر ان احمد باشا اقتبس كثير من ألفاظ قصيدته ومعانيها من قصيدة خضربك والملا اخذ قصيدة احمد باشا برمتها بنوع تغيير وزيادة بيتين عليها ونسبها الى نفسه والله اعلم بالحقيقة وكان يوجد اغلاط في قصيدة الملا من ناسخي ديوانه كما وقت كذلك في كثير من قصائده الكردية ولكننا صححناها بعد ان وقفنا على هاتين القصيدتين حتى استقام معناها.

وبهذه القصيدة تنهي نسخة ديوان الملا الموجودة في جزيرة ابن عمر ببلدته المنسوب اليها وقد رأينا ثلاث ناعبات لها عليها تلاوة نظم الملا منسوبة اليه في بعض من النسخ الاخرى.

﴿ رباعی من کلام الملائقہ سرہ ﴾

قوئی دہلائی بدلائی کسہا بونانہ زشنگی بدرنگی مشہا

ماری زحریری دعبیری خوشہا

ماوربو زوان زلف دزنگی وشہا

(ایضا)

آخا قدمًا محترمًا پائی پری مہ

وگ ٹوطی پیاپی زبان شکاری مہ

ہر لحظہ دینی ست کو دچم رہنگذری مہ

ایدی چہ بیوم کو کریم ابن کریمہ

(ایضا)

شمشاد و خرامک کومہ دی بو سحری

جامک و شراب بمہدا وی قمری

نیرک کو زقوسین دوی دا جگری

قربان خوه کیر جان شیرین رخ فزری

(الخاتمہ)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ وقال ایضا فیما نسب الیہ قدس سرہ ﴾

الله سحر گاہا ازل بلموم عشقی شغلہ دا

نورا جمالا لم بزل ذاتی تجلا با خوه دا

فِي اسْمِ وَأَنَارُ وَصَفَاتُ
 خَفَ بُو دِسْتَرُو پَرْدَه دَا
 جُوشِشِ نَه دَا بُو بَحْرِ جُودُ
 بِكَ زِي تَجَلَّايِ نَه دَا
 فَيَكْرَا دِيكَ ذَاتِ جَمِينِ
 وَأَنْ لِيكَ نَازُ وَعِشْوَه دَا
 حُسْنُ وَجَمَالًا فِي مِثَالِ
 دِي سَا خَوَه لِي پَرُو أَنَه دَا
 حَقُّ عَاشِقِي ذَاتِ خَوَه بُو
 نَقْلُ وَرَوَايَتِ فِي وَه دَا
 اسْمُ وَكَمَالَاتِي دِخَسِ
 فِي نُورِ أَوْ پَرْتُو فَه دَا
 عَالَمِ خَوِيَا بُو مَا دِنَا
 رَنَكِ رَنَكِ بَرَقِ وَلَمَعَه دَا
 نُورًا سَيِيدَه صَادِقِي
 لَرَزِينِ وَتَاوُجْدَبَه دَا
 لَوِ مِنْ بِيچشمِ دَلِ دِيه
 لَامِعِ دِمْرَاتَا مَه دَا
 مَعشُوقُ وَعَاشِقُ لَا تَكُنِ
 هَرِ بِكَ دِمَعْنَايِ خَوَه دَا

ذَاتِي تَجَلَّأَ بُو لَدَاتُ
 سِرًّا حُرُوفِينِ عَالِيَّاتُ
 ذَاتِي مُقَدَّسُ بُو وَجُودُ
 وَصَفُ وَإِضَافَاتُ وَفِيُودُ
 حُسْنُ وَجَمَالِي خَوَاسْتِ أَفِينِ
 نُورًا قَدِيمِ بُو وَعِشْقُ وَفِينِ
 عِشْقًا زُنُورًا لَا يَزَالُ
 إِسَانِدِ بِلْمُومُ وَشَمَالِ
 حُسْنُ وَ مَحَبَّتِ هَرِ هَبُو
 مُحْتَاجِ حُسْنِكَ دِي نَبُو
 بُرْهَانَ عَقْلِ أَوْ كِرِ قِيَّاسِ
 أَوَّلِ أَلْفِي فِي يَسَّاسِ
 أَوْ نُورَه دَا فِي شَوْقِ وَطَانِ
 بَرَقِينِ خَوَه آفِينِ بِلَاثِ
 سُبْحَانَ زُرْمَنَّا خَالِقِي
 تَأَمِينَه قَلْبِ عَاشِقِي
 مَعْنَايِ عِشْقِي يَمِ چِيه
 عَكْسًا جَمَالِكَ صَافِيَه
 حُسْنُ وَ مَحَبَّتِ ذَا تَكُنِ
 لِي صُورَتِ وَ مِرَاتِكُنِ

گَر دَلْبَر وُورَ عَاشِقِينَ
آيِنْتَه يِ نُورَا حَقِينِ
عَاشِقِ اَوَه دَلْبَرِ اَوَه
رُوحُ وَبَدَنِ گُوهرِ اَوَه
دِهَرِ شَاهِدِكِ دَادِيمِ زُدُرِ
خَطِ غِبَارِي نُقْطَه پُرِ
حَرْفِينِ كِشَانْدِي كَانِيِي
بِكْ بِيكْ بِاسْمِ وَاهِيِي
نُورِنِ زُسَرِ حَتِي قَدَمِ
پِي زَيْنَاتُدِ لَوْحِ عَدَمِ
أَشِكَلِ وَصُورَتِ صُورِينِ
نِسْبَتِ يَوَانِ أَمْ سَابَه بِيْنِ
عَالَمِ بِعَالَمِ أَوْ نَسَقِ
نُورَا تَجَلَايَا تَتَقِ
هَرِ هَيْئَتَا لِي رُوحُ وَجِسْمِ
هَرِيكِ زِيكِ رَا بُونَه اِسْمِ
أَمْ تِيكِ هَوِيَانِينِ بَقِينِ
مَوْهُومُ وَلَا شَيْءِ مُطْلَقِينِ
پَرِ تَوِ زَعِينِ نُورِ كِي
أَوْ سَرِ دِدَتِ بِيكِ فُورِ كِي

عَارِفِ دَثِيْدَا صَادِقِينِ
جِهْ جِهْ دَوَانْدَا جِلْوَه دَا
ظَاهِرِ اَوَه مَظْهَرِ اَوَه
دِهَرِ شَاهِدِكِ دُرْدَانَه دَا
رُوحِكِ دَبَخْشِ بَارْمَزُوسُرِ
كَاتِبِ زِبَالَا نُسْخَه دَا
نُورَا دِ رُوحِ وَقَالِيِي
إِعْرَابِ وَجِزْمِ وَنُقْطَه دَا
نَقَّاشِ سَرْمَشَقِي قَدَمِ
هَرِيكِ يِيكْدِي چِشْنَه دَا
أَصْلِنِ لِبَالَا زَيْنِ
تَرْتِيْبِ خِلَاقِي وَه دَا
بُورِ آيِنْتَه اَسْمَاءِ حَقِ
عَكْسِ وَخِيَالِكِ سَادَه دَا
گِيكِي كُولِي دَا نِي طَلِسْمِ
لَوْ حَرْفِ حَرْفِ اُنْدَا زَه دَا
اِسْمِينِ زِمَصْنَدَرِ مُشْتَقِينِ
عَكْسِينِ دِنِي آيِنْتَه دَا
نِينِ نِينِ تَجَلَا طُورِ كِي
لَوْ چِنْدِ لَبِ لَبِ قَطْرَه دَا

اَوْ شَاهِدِينَ بِرِي زَعِيْبُ
نَبِي عَالَمِي اَوْ تِيْنَه جِيْبُ
هَر جَلُوَه لِي دَانِي دَغِيْبُ
دِيْسَا لَهَا اَوْ جَلُوَه دَا
رَنَك رَنَك حُسْنِ صُورَتَانُ
بَالَاوُ بُوْتُ وُقَامَتَانُ
نَقْشُ وِنِگَارِيْنِ دَسْتِ خَتَانُ
شِيْرِيْنِ لَبَانُ پُرُ خَنْدَه دَا
شِيْرِيْنِ لَبِيْنِ قَدْنِي شَكْرُ
زُلْفَانِ سِتَارِ بُورُوْ دَبَرُ
سِيْمِيْنِ بَرِيْنِ نَازِكُ بَشْرُ
گِلْدَسْتَه بِيْنِ نُورِيْنِ قَدَمُ
پَسَنَكَانُ لِمَسْكِي طَمَعْنَه دَا
دَسْتَانُ زَانِگُشْتَانُ قَلَمُ
اَوْ لَالَه بَاغِ اِرَامُ
مَآوَرُ لِبَلِگَانُ زَالَه دَا
مَه پِيْنَكِرِن سُرُ مُشْتَرِي
هِنِ اَسْمَرِنِ هِنِ دِيْمِ زَرِي
هَاتِيْنِ لِبَاسُ وِجَامَه دَا
وِلْدَانُ وُحُوْرُ وَاوُ پَرِي
تَرْبِيْنِ زُحُسْنَا مُطْلَقِيْنِ
عِشْقَا اَزَلُ پِي شِيُوَه دَا
چِنْدِي بَخْمَلُ وِرُوْ نَقِيْنُ
وِي لِي نَيْفِيْسِي زَرُ كَشَانُ
خَالُ وُخَطِيْنِ عَنَبَرُ فِشَانُ
هَر كَسِ پَوَانُ دَلِ نَعْمَه دَا
دَارُوِي حُسْنَا دِلْبَرَانُ
بِيْنَا هِيْسَا دِهَرُ دِيْدَه دَا
نَآيُ وُدْفُ وُقَاتُوْنُ وُچَنَكُ
بُنْمِيْتَه حُسْنِي رَنَكِ رَنَكِ
لَوُ وَاْنُ مُحْسِنِي نَعْمَه دَا
دَمُ دَمُ دَلْبَسِ اَنْفَسِي
اَوْعِشْقَه فَاْنِ تِيْنِيْتِ بَدَنَكِ
نَه بِنَكْفَتُ وُگُوِي قِيْصَه دَا
سِرًا كَلَامُ اَفْدَسِي
تِيْتِيْنُ تَنْزَلُ بِي حِيْسِي

وہ دین کو عشاقینِ ہین
وی شمسِ آفاقینِ ہین
دا کفشِ بین کو کبِ دچرخ
شیلِی و سعدي و آلِ فرخ
دا احسن و حبِ دنِ مظہرِ آن
عاشقِ بخونینِ دفتران
حسن و جمال و عشقیہ
محبوبِ لو حتیٰ ہیہ
محبوب و خوب و دلبران
دی خوه ز شباک و پنجرِ آن
او لاله بین ز گل تازہ تر
جہ جہ بہتر آئینہ در
رمزکِ غریب و فاطری
قوتِ نہ نینِ راگری
مفہوم کو بو معلومِ ددل
پینتِ لباسکِ پُر خمل
لفظ و عبارتِ جامیہ
لی خملِ حسنکِ زیدہ بہ
مین اذ مثال لو بو تہ بست
ہر جہ تہ دی صورتِ پرست

دلدار و مشتاقینِ ہین
دا کفشِ بیتِ داسپیدہ دا
را بن ہزار معرُوفِ ز کرخ
عشقیِ دو آن کشفِ خودا
کفشِ کین لہرِ عرذ و در آن
دلبرِ محبتِ نامہ دا
آرامِ دپر دیدا نیہ
نابتِ دپر دو خلوہ دا
بگریِ لو آن ہفتیِ در آن
ظاہرِ بکین دہرِ عرذہ دا
فصلاً بہاریِ پتہ سر
خوش خوش دعر دی خارہ دا
پیدا بیتِ نبتِ خاطرِی
خف کی دینِ قلبیِ خوه دا
زیورِ بدی تی صدِ عمل
ہندی کو سمنی و جہدہ دا
محبوبِ معنیِ بخوہ بہ
لورا محسنیِ زیبہ دا
زورانِ بزلفانِ دلِ فہ بست
درِ یتیمِ بی فیندہ دا

ما او بَخْمَلِي نِينَه كَارُ
 حَبِي بِحَسْوَه دَانِي نَه دَا
 نَه دَبَرْدَه يَا طَارِي بِيِين
 گُلُ وَي دِنِيْمَا بُغْجَه دَا
 لَوُ كِرَ ارَادَه وُ اِخْتِيَارُ
 گُلُ گَشِ دَبَاغِ غُشْجَه دَا
 او قِشْت وُ زُلْفِي سَرِ چَمْبِي
 خَالُ لَوُ دِدَا مِي دَانَه دَا
 نُورُكُ تَنْزَلُ نُورِ زِدَاتُ
 اَشْيَا ظَهْرُورُ عِلْمِيْتَه دَا
 اِسْمَانُ زَفِيْنِيْمَا اِسْمُ نُورُ
 حُكْمِي سِفَاتِ سَبْعَه دَا
 هَرُ اِسْمِكِي فِ اِلا خِيَوَه خَوَا اِسْت
 هَرُ وِي دِمْلِكُ وُ قَبِيْضَه دَا
 وَا حِدُ زِ اَصْلُ وُ مَصْدَرَانُ
 صَدْرُ تَكِ حِرْفُ وُ صِيْفَه دَا
 بَحْثَا سَطُوْرِيْنِ سَافِيْلَاتُ
 تَرْ تِيْبِ عَشْرُو سُوْرَه دَا
 هَرُ طَالِبِي يِي بُو وُ فُوْفُ
 سَرُ خَطُ لَلْوُحِ سَادَه دَا

پيس وُ خِرَابُ وُ زِشْتُ وُ عَارُ
 اِي دُ قِيْنِدُ لَبْسِي نَه دَبَه بَارُ
 چَارِي هَلِيْنِ يَارِي بِيِين
 صَدُ جَارُ اَزُ كَارِي بِيِين
 او بُو مُرَادَا كِرَ دِگَارُ
 نِي بُغْجَه يِي هَرُ لِي بُهَارُ
 بَا يِي اُنِيْبِي كُو لَبِي
 هَرُ دَمُ هَزَارُ دِلُ دَا كَمْبِي
 بَحْرَا وُ جُوْدُ جُوْشِ هَاتُ
 هَاتُنُ تَعِيْنُ تِيكُ صِفَاتُ
 اَشْيَا دِعْلَمِي بُوْنُ ظَهْرُورُ
 تَقْوِيْمُ بَسْتِيْنُ يِي قُبْصُوْرُ
 فِي عَالَمِ تَقْوِيْمِ بَسْتُ
 حُكْمُ تَصْرُفُ دَا يَدَسْتُ
 اَعْرَاضُ وُ عِيْنُ وُ جُوْ هَرَانُ
 تَأْيِيْرُ بَخْشِي مَظْهَرَانُ
 فَيْيْضَا حِرُوْفِيْنِ عَالِيِيَاتُ
 اَيَاتُ وُ وُصْفِيْنِ مُحْكَمَاتُ
 كَاتِيْبُ نَهْيَسِيْنِ او حِرُوْفُ
 حَمَاسُ زِدَلُ صَدُ آهُ وُ اُوْفُ

وَاحِدٌ لِسْرٍ لَوْحًا أَحَدٌ
 جَعَدًا جَمَالِي شَانَه دَا
 بَالَا فَوَاعِلِ رَاسْتِ كِيرِنِ
 زِي عَلْتَكُ صُورِيَه دَا
 لِي جُمْلَه زِي بُونِ فَوْجِ فَوْجِ
 مَوْجَانِ دَبْحَرِي لُجَه دَا
 دَايِنَه يَا اِسْمِ وَدُودِ
 فُورَكِ زُتُورِي زِي قَه دَا
 كَنْجَا ظُهُورِي بِي فَكِرِ
 هِي زِي دِقْفَلِ وَمِفْتَه دَا
 نُورًا حَبِيبِ زِي آفِرَانْدِ
 رُوحِ الْقُدُسِ جَانِ نَفْخَه دَا
 اَوْ شَاهِدِي قُدْسِي صِفَاتِ
 سِينَوَانِ وَ شَرَقِ وَ هَالَه دَا
 غَارَتِ كِيرِنِ حُورِ وَ پَرِي
 اَوْ مَا دَعِجَزُو حَيِرَه دَا
 زِي بُو ظُهُورِ آيَاتِ حُسْنِ
 فِي حُسْنِ اَوْ سَرِ چَشْمَه دَا
 خُورَشِيدَه وَ عَالَمِ پَرْتَوَه
 وَرَ مُشْتَرِي يَانِ زُهرَه دَا

اَوْ دَسْتِ خَطِيْنِ كَاتِبِ صَمَدِ
 نَقْشَكِ رَشَائِدِي بِي عَدَدِ
 اَسْمَاتِ كَامِلِ رَاسْتِ كِيرِنِ
 جِه جِه قَوَاعِلِ رَاسْتِ كِيرِنِ
 اَسْمَا مُقَابِلِ بُونَه زَوْجِ
 بَحْرًا وَ جُودِي هَانَه مَوْجِ
 جُوشِشِ كُودِ اَدْرَبَايِ جُودِ
 جَارَكِ نَجَلًا بُو وَ جُودِ
 فُورَكِ زُتُورِي وَ بِنَه كِيرِ
 كَنْزِ اَخُوَه قُفْلِ وَ مِفْتَه كِيرِ
 حُسْنِكِ مُنَزَه صُورَانْدِ
 عَالَمِ دِكْنَهي حَيِرَانْدِ
 عَرَشِ وَ جِهَاتِ لِي بُو حَيَاتِ
 زُبُونَا بَقِيْنَا نُورِ ذَاتِ
 حُسْنًا زِعْشَقِي صُورِي
 هَر چِي دِكْنَهي فَكِرِي
 اَوْ صُورَتِ مَرَاتِ حُسْنِ
 لِي بُو نَجَلًا ذَاتِ حُسْنِ
 سَرِ چَشْمَه يَا حُسْنِي اَوْه
 كَرِ بَدَرَه وَرَ مَايِ نُوَه

وَلِدَانُ وَ حُورٌ كَرٌّ بِرِي
 هَمِيَانٌ وَ حُسْنًا خَاوَرِي
 نُورِي زُنُورًا أَحْمَدِي
 دَائِبَةً بَا ذَاتِ خَوْهٍ دِي
 أَوْ بُو قَلَمٌ أَوْ بُو عَقِلٌ
 دَرِيَايِ عِلْمٍ أَوْ بُو شَمَلٌ
 أَوْ بُو دَجْمَلَه رَابِطَه
 فَيَضًا حَقٌّ أَوْ بُو وَاسِطَه
 بَيْكٌ بُو أَلَيْفٌ بَيْكٌ نُقْطَه كِرٌّ
 هَرْدَمٌ بِيَايِي صَفْرَه كِرٌّ
 وَاحِدٌ زُنُورًا وَيِ دُرِي
 مَيِ رِيهْتِي آيِي بَرْفَرِي
 غَيْبٌ وَ مِثَالِنِ هَرْدُو مَلِكٌ
 أَوْ كَاتِبِ أَلْمَاسِي كَمَلِكٌ
 نُورًا تَجَلَّاهُ هَاتَه عَرَشٌ
 شَوْقًا دِيوَانِ چُو تَا بِفَرَشٌ
 كَاتِبِ قَلَمِ دِي سَا كَرَّانْدُ
 كُرْسِي زُنُورِي آفِرَّانْدُ
 سَرَّ چَشْمَه يَاوِي بَرْزَخِي
 فَيَضِ زَبَرِ دَا بَرْزَخِي

شِيرِينُ وَ مَحْبُوبِينِ بَرِي
 نُورِي دِيوَانِ بَيْكِ ذَرَه دَا
 سَرًّا صِفَاتِينِ سَرْمَدِي
 كَشَفًا كَمَالَاتِ خَوْهٍ دَا
 لَوْ فِي حَدِيثِي دَا نَقِبُلُ
 تَهْنِئِيلِ عِلْمِي جُمْلَه دَا
 مِيزَانِ وَ إِسْمُ وَ بَاسِطَه
 چَشْمِ وَ جُودِي سُرْمَه دَا
 چَنْدِ شِكْلِ دِي لِي زِيَدَه كِرٌّ
 بَالًا بَالًا رُتْبَه دَا
 بِيْمَانَه وَ جَامَا سُرِي
 هَمٌ جَامٌ وَ هَمٌ بِيْمَانَه دَا
 بِيوَسْتَه آيِنِ مِيْمِ مَلِكٌ
 زَوِي خَامَه يِ أَثَرِ شَحْه دَا
 أَسْمَا حَمِي لِي بُونَه نَقْشٌ
 إِسْمَانِ بِيذَاتِي سَجْدَه دَا
 إِسْمَكِ زِلَّاسْمَانِ صَوَرَّانْدُ
 جَنَّاتِ خُلْدِ وَ سِدْرَه دَا
 بَحْرًا جَمَدِ دَا بُو رَخِي
 دَا كِرَّتِ وَ كِه كِه قُورَه دَا

هَنگِي کُو اَشِنَا دَايِنَه
 زِي صُورَتَنکِ عَكْسِيَه دَا
 حَرَفِيَن کِتَابَا عَقْلُ وُ رُوحُ
 لَوُ لُوحُ وُ گِمْکُ وُ خَامَه دَا
 لَوُ حَکُ دِفِي زِي رَا جِسِمُ
 حَرَفَانُ شِکِلُ نُورِيَه دَا
 تَر کِي ب اِمْلَايَکُ دِفِي
 رُوحَانُ دِنْفَسِي جُئَه دَا
 يِي بَرُونُ وُ بَالَايِيَن زِدُرُ
 نُورَنکُ خِيَالِي بَصْمَه دَا
 آيِنَه بِيَن تَيِنْدَا شَمَالُ
 مِي کِر دِنِفَا شِيَشَه دَا
 دِي بِيَن لِبَاسِ خَطُ وُ خَالُ
 يِنَسِت دِفِنَجَانَا مَه دَا
 يِي دَنگُ وُ صُوتُ هَر تِيَه گُوشُ
 لَوُ اَنُ شَرَابُ آلُودَه دَا
 سَا قِي زُشَمَنکَا سَا فُتُوحُ
 رُوزُ بُو دِقُوسِ قُبَه دَا
 کِتَابُ زِحْرَفِ عِيَنکِي
 طَغْرَا بَا سَمکُ تَا زَه دَا

اَوُ بَرَزَخَا رَنگُ آيِنَه
 وَا نُ تِي شَمَالُ اِسَايِنَه
 وُ صَفُ وُ کَمَالَا تِيَن سُبُوحُ
 اِسْمَکُ دِفِي لِي يِنُ وُ صُوحُ
 اَوُ نُسَخَه يَا عَالِي اِسِمُ
 دَا حَرَفِ لِي يِنُ مَر تَسِمُ
 نُقْطِي کُو مَعْنَايَاکُ دِفِي
 صُورَتُ هِيُولَايَاکُ دِفِي
 مَاتِيَه دِي تِيَن حُسْنُ وُ سُرُ
 کِتَابُ زُفَانُ حَرَفِيَن دُيُرُ
 دُرْدَانَه بِيَن خَاوَزُ مِثَالُ
 نُورُکُ مُنْزَه اَوُ جَمَالُ
 رُوحَانِيَن قُدْسِي مِثَالُ
 سَا قِي مِيَا گُلُکُونُ وُ آلُ
 مِي کُو دَجَامِي يِنَه نُوشُ
 زِي تِيَه دِلُ هَر دَمُ سُرُوشُ
 اَنُ زَنگُ تَجَلَا کَر سُبُوحُ
 مِي رِيَه تَه جَامَا عَقْلُ وُ رُوحُ
 رُوزُ بُو دِنِفَا نِيَنکِي
 يِنُ گُوشَه يَا قُوسِيَنکِي

تکسیر کبر حَرْفینِ طَلِسْمِ
حُکْمِ تَجَلَّایِ وَه دَا
مِصْبَاحُ نُورًا عَالَمَهُ
بِی مَدَّةً وَ بِي مَادَّةً دَا
حُسْنُکَ مُقَدَّسَ عَالِيَهُ
وَآن هَر دُو هَفْتِ اَسَانَه دَا
لَو دَلْبَرُ وَا لَاتِ بَكِنِ
هَم تَا زَه تَا زَه عِشْوَه دَا
مَائِلِ دِي نِ فَيَكْرَا بُو صِلِ
حُکْمِ وَصَالِي بِي وَه دَا
بَارِي نِ وَ مَابِي نِي دُو لَمَعِ
شَمْعَا نُفُوسَانِ شَمْلَه دَا
پُر شَمْلَه تِي نِ نُورِي نِ قَفَسِ
قَلْبَانِ بَحْبِي لَهَجَه دَا
صُورَتِ بِصُورَتِ تِي نِ ظُهُورِ
جِي جِي دَوَا نَدَا جِلْوَه دَا
تِي نِ صُورَتَا طَلِسْمِ مَكِي
پَر تَوِ ژُ نُورِي لِي قَسَا
نَه بُو هَم وَ تَقْلِيدِ بِي مِ
دَل فِي اَدَا بِي شَهْدَه دَا

طَيِ كِبْرٍ دَنِيفِ طَغْرَايِ اسْمِ
حُسْنًا مُقَدَّسَ بُو دُو قِسْمِ
بِكْ عَقْلُ وَ رُو حِي اَعْظَمَه
حَوَاءُ وَ نَقَشِ اَدَمَه
اِي دِي كُو نَفْسَا كَلْتِيَه
اَوْ زِي رِي وُحِ رَا اَصْلِيَه
اَيِنَه دَاتِ بَكِنِ
فَيَكْرَا دِمْرَاتِ بَكِنِ
اَوْ تِي نِ بِجَمْعِ فَرَعُ وَ اَصْلِ
نَا بِنِ رِي كْ فَرَقُ وَ فِصْلِ
فَيَكْرَا كُو بُو تَه وَ صِلِ وَ جَمْعِ
اَيَسَا وَ اَرُو اَحَانَ دُو شَمْعِ
اَيَسَا وَ اَرُو اَحَانَ قَبَسِ
نَفْسَانِ بِعِشْقِي دَا نَفْسِ
اَوْ لَاتِ حُسْنِ وَ عَيْنِ نُورِ
اِنْسِ وَ پَرِي وَ لِدَانِ وَ حُورِ
هَر بِي كْ زَفِيضًا اِسْمِ مَكِي
لَو مَعْنِيَا هَر جِسْمِ مَكِي
دِي سِرِ تَوَلِيدِ بِي مِ
مَعْنِي ژُ تَوْ حِيدِ بِي مِ

مَجْدُوبِ دِي بَيْكِ بْنِ صِفَاتِ	مَعَشُوقُ وَعَاشِقِ هَرْدُ وِلَاتِ
بَعْضُكَ صِفَاتَانِ حِصَّه دَا	حِينَا كُو بُوبِكِ التِّفَاتِ
رَقِصُ وُ سَمَابَا قُدْسِيَانِ	هَآيِ وُ هُويَا سُبُوحِيَانِ
فَرَبَادُ وُ ذِكْرُ وُ لَرَزَه دَا	تَشْبِيَهِ جَوْقَا صُوفِيَانِ
بَاطِنِ دِعِينِيدَا خَمِنِ	وَسَطَانَه شَاخِصِ صَفِ صَفِينِ
لَا مَعِ دِجَرِخِ تَسْعَه دَا	تَشْبِيَهِ بَرَقَا خَاطِفِينِ
يَارُ بَيْتَه نَيْفَا حَلْفَه بِي	بِرَآزَانِ وُ جَامَا بَادَه بِي
شَاشُ وُ كِلَاَه آشْفَه دَا	مَدَهُوشِ وُ مَسْتَبِي وِي مِي
خَفِ بَيْتَه نَيْفَا صُحْبَتِي	رَمَزَا دِجَامَا شَرَبْتِي
وِي جَانِ بِنْدَرُ وُ صَدَقَه دَا	هَرَجِي كُو فَنَجَانِي دِي
شَوْقَا شَمَالِي آتَشَه	شَمْعَا وُ صَالِي هَرِ گَشَه
سَاقِي عَجَبِ رَنَكِ بَادَه دَا	خَمْرَا بِيَالِي بِي غَشَه
عَاشِقِ زُمَعَشُوقِ أَنِ دِفِيَتِ	سَاقِي عَجَبِ رَنَكِ بَادَه رِيَتِ
كَآمَا دِي بِي چَارَه دَا	فَنَجَانِ بِنَجَانِ دَا وُ مِيَتِ
بَيْكِ بَيْكِ زُ وُ صَلِي بَدِ دِينِ	أَشْيَا لَيْسِي هَفِ وَا تَدِينِ
نِي قُلْزُمِي أَنِ رَشْحَه دَا	هَمِ مَعْدَرِينِ هَمِ مَوْرِدِينِ
مِي هَاتَا طَاسَا عَالَمِي	أَوْ رَشْحَه دَا وِي قُلْزُمِي
بِأَسْكَنْدَرِي آيِنَه دَا	جَامَا جَهَانِ بَيْنِ دَا جَمِي
آفِيَتَه فَنَجَانِينِ پِيُوشِ	عَكْسَا زُحْسَنَامِي فِرُوشِ
فُورِي دِنَيْفَا كُوزَه دَا	نَاكِه دِجَامَانِ هَاتَه جُوشِ

سَاقِي زِدْنَكِي بُلْبُلَه
 رُوْحَانِ لِدُوْرِي سِلْسِلَه
 مَحْبُوْبِ خَوْه نِيْشَانْدَاصْفِي
 هَاتِي بِسَاوَاَزِ دَفِي
 عَيْنِ طَبِعَتِ جِسْمِ كُلِّ
 عِشْقِي گِرَآنْدِي جَامِ مِلِّ
 بَرَزَخِ بَرَزَخِ بُوْنَه رَاسْتِ
 مَنَزَلِ يَمْتَزَلِ هَلِكُهَاَسْتِ
 آفِيْتَه دُرُ دَاْنَا خَوْه دُرُ
 دُوْلَابِ نَجْمِ نَحْسِ وُ كُرُ
 چَوُكَانِ بَايِي لَا مَكَانِ
 تَشْبِيْهِي گُويِ دَاْبَرِ شَكَانِ
 اَوْ كَامِلِي يِي عَيْنِ وُ نَقْصِ
 وَيِ بَكِ يِيكِ آيِنَه رَقْصِ
 هَرِ نَه بِيْشِي جَهْدِ وُ لَزِي
 بَحْرَا دُوْ عَالَمِ لِي كَزِي
 بَحْرَا دُوْ عَالَمِ لِي زَبْدِ
 بِيْوَسْتَه تِيْتِي جَزْرُوْ مَدِ
 اَوْ خِيْغْتَا كُوْ كَبِ مِثَالِ
 سِيَزْدَه دُوْ اَزْدَه مَاهِ وُ سَالِ
 آفِيْتَه چَرَخِي غُلْفَلَه
 گُوْفْتَنْدُوْ رَقْصِ وُ حَلْقَه دَا
 جَارَكِ دِجَامَا قَرَقَمِي
 طَنْبُوْرُوْ چِنْگِي نَعْمَه دَا
 بِشَكِيْفَتِ دُوِيْ بَاغِ دُوْ گُلِ
 حُسْنِي دُوْ اَنْدَا بَنْجَه دَا
 نِيْنِي دِيْنِيغْدَا كِيْمِ وُ كَاسْتِ
 حَتِي كُوْ دُرُ چُوْ حَقَه دَا
 اِيْسَانْدِ زِمِيْصْبَا حَا خَوْه سُرِ
 مِهْرَا سَتِيْرَا سَعْدَه دَا
 فُلْكََا فُلْكََا قَا نِمِ سُكَا نِ
 هَرِ يِي سُكُوْنِ وُ سُكْنَه دَا
 چَرَخِي نِيْ هَرِ يِيكِ نَوْعِ وُ شَخْصِ
 تِي سَبْعَه سِيَّارَه دَا
 چَرَخِي نِيْ لِدُوْرَا مَرَكَزِي
 تِي اَنْ حَبَابِ سَرِ گَمَشْتَه دَا
 مَوْجِ وُ حَبَابِيْنِ هِيْنِ جَمْدِ
 سِيْوَانِ لِيْصَحْرَا يِي تَه دَا
 گَه بَدْرَه تِيْتِي گَه هِيْلَاكِ
 چَرَخِي نِيْ دِيْ سِيْرَا تِسْعَه دَا

زوی سُوَرَتِی چَار بَا گِرَه
نَقَشَنکَ زَوِی تَرُو نَدَه دَا
لِی بُو نَسَقَ حُکْمِ حَکِیْمِ
تِیکَ عَالَمِی بی شُعْلَه دَا
اَوْضَاعُ وُ اشْکَالِ تِی هِنَه
اَصْلًا تَصَوُّرِ رِی نَه دَا
کِیْمَ زِیْدَه بَکَ بی نَاحِسی
حَسَبِی بِسَطْحِی سُقْلَه دَا

قَطْعًا مَسَافَا مَرَحْلَانُ
رَسْمًا سُوَرِکِی جِنَادَه دَا
بی حِکْمَتَکَ عَالِی نَهِنُ
اَوْ رَقِصُ جِیرَا مَسْتَانَه دَا
رَقِصِی لِدُورِ فِیْنَدِی دِکِنُ
لَمْلَانُ زُکُوهرَ خُنْدَه دَا
تَدْوِیرُ وُ سَیْرَا کَبُو کَبَانُ
دَوْلَابِ هَرِ تِی زِی صَدَ
لَوْحِ هِیُولِی نَقَشَانْدُ
تَقْوِیْمُ وُ شِکْلُ وُ خَانَه دَا
خَوْشِ نَقَشَنکَ آفِیْتِی وِلی
نِیْزُ کُتِیْبَاتِ خَمْسَه دَا

مِنَ دَلِ زِفْهَمِی قَاصِرَه
بِی کِیْرَ تَمَامِ اَوْ دَاثِرَه
بَکَ زِی زِنَقُو یَمَا قَدِیْمِ
آفِیْتَه وِی لَوْحِی رَقِیْمِ
هِنَکِی کَبُو خَطُّ وُ نَقْطَه نَه
هَرِ بَکَ بِعِیْقَدَارِ خَوْه نَه
مِیْقَدَارُ وُ شِکْلِی هِنْدِی
تَصَوُّرِ دِکِیْرِ اِفْلِیْدِی

مَرَصَفِ دِنَافِ فَا نَ مَشْعَلَانُ
سِرَا بِرُوجُ وُ مَنَزِلَانُ
اَوْ بَکَ بَیْکَ خَالِی نَهِنُ
کِیْرَ فَا نَ سُرْکَ خَالِی نَهِنُ
مَسْتَانَه گُو فِیْنَدِی دِکِنُ
قَسْتَا شِکْرَ خُنْدِی دِکِنُ
تِیْنِ بَا بِی چَرخُ وُ لَو لَبَانُ
شَمْعَشَعْنِیَا رُو زُو شَبَانُ
سُوَرَتِ بَصُوَرَتِ لِی کَشَانْدُ
زِیْرَ اَنَ زِنُورِی لِی رَشَانْدُ
کُتِیْبِ دِچَرخِ جِنْدُو لِی
کِیْرَ حَاشِیَا هَفْتِ هِیْکَلِی

دَانِينَ دِيرِ كَارَانَ اَصِلْ بَسْتِينَ مُقَابِلِ دَهْ فَصِلْ
 فَيَكْرَادُ وَاثِرُ بُونِ وَصِلْ بَرَزَخِ بَرَزَخِ خَسْفَهْ دَا
 چَارَ عُنْصُرِنِ چَارَ طَبْعَتِينِ فَيَكْرَا عِمِيزَانَ فَيَكْ كَتِينِ
 بَهْتَرَامُخَالِفِ سِيرَتِينِ دَرِ صُورَتِ شَخْصِيَّهْ دَا
 حَتَّى عِمِيزَانَ چَارَ اَصِلْ بَهْتِ رَاتَبِينِ جَمْعُ وُوصِلْ
 جِسْمَانَ زَهْفِ نَابِنِ فَصِلْ بَازُ وُزْبَاوُ شَقِ نَهْ دَا
 چَارَ اُمِّهَاتِينِ مَيِ بِنَاتِ هَرِ بِي قَرَارِنِ بِي تَبَاتِ
 پُرِ عِشْقُ وُ مِيلِينِ اِلْتِفَاتِ دَفِي تَازَهْ دِيرِ كَهْنَهْ دَا
 هِنِ سَفَلَوِي بَازِي دِكِينِ هِنِ مَيْلِ اَفْرَازِي دِكِينِ
 خُوشِ رَفِصَكِ شَهَبَازِي دِكِينِ سَرِ كَشْتَنَهْ دِحَالِي خُوهْ دَا
 هَرِ هَيْتِ وُ هَرِ جِسْمَكِي هَرِ فَرْدُ وُ نُوْعِ وُ قِسْمَكِي
 رُوحِ وِي دَدَسْتِ اِسْمَكِي مَائِي دِقْبَضَهْ وُ پَنَجَهْ دَا
 كَلَابِ بَدَسْتِ وَا هَبَهْ يَانَ رَا كِدَهْ يَانَ جَا ذَبَهْ
 يَانَ خَافِضَهْ يَانَ نَاصِبَهْ يَانَ رَفْعَهْ وُ يَانَ جَزْمَهْ دَا
 اَوْ جَزْمَهْ دَا بِي مَرَكَزَانَ اَيِ دَلِ زَبَرِ شَوْقِ وُ لَذَانَ
 حِكْمَتِ بَهَانُونِ بِرَانَ اَهْلِ دَلِ اَنْ زِي كُفْتَهْ دَا
 رَمَزِينِ نَجُومِ وُ هَيْثِي عَقْلِي مُجَرَّدِ نَارِي
 بِي نُورِ عَالَمِي وَخَدَتِي اَوْ مَا دَشَكِ وُ شُبَهْ دَا
 فَيَاضِ عِلْمِ مِّنْ لَدُنْ پَيِ پَيِ زُبْحَرِ اَكَانِ وُ كُنْ
 كِهْ كِهْ بَا اِسْتَادِ سَخُنْ وِي گُو هَرَكِ نَا سَفْتَهْ دَا

پُر كِفَشَه لِي سِتْرُو خَفَه
فِنْجَانِ بِيحَانِ مِنْ جُرْعَه دَا
دُورُو دِرَازِ وَكَ آخِيكِ
فِي طَرَحِ اِنْسَانِ مِيوَه دَا
سُلْطَانِ رُخْدَوَاتِ هَاتَه تَخْتِ
دَوْلَتِ زَبَالَا طَالَه دَا
لَاهُوتِ بِنَاسُوتِي فِشَارِ
دُورَا عُرُوجِي گِرُوَه دَا
عَاشِقِ گِرَآنِدِنِ صَفِ بَصَفِ
دُرْدَانَه يَا سَيَّالَه دَا
فَيْضَا مِيَا گُلَنگُونِ وَصَافِ
عِلْمَكِ زَبُونِي رُفْعَه دَا
قَلْبِي بِعِشْقِي كِتِ عُرُوجِ
شَهِيْدِي لِأَرَا سِدْرَه دَا
پيشِ دَسْتِ كَرَمِي بُونِ هَلَكِ
دُويِ نُقْطَه يَا مَوْهُومَه دَا
چَنْدِي سَبْكِ هَاتِي خَفِيْفِ
نَقْدِمَه مَهْرُو سَكَه دَا
أَشْكَالِ وَأَوْضَاعِي بَدِيْعِ
بِي عَيْبِ وَنَقْصِ وَرَخْنَه دَا

فَيْضَا عُلُومِ فِلْسَفَه
مِنْ دِي دِجَامَكِ قَرَقَفَه
هَرَنَه فَلَكَ لِي كَاخِيكِ
تِي دَارِنِ أَوْ زِي شَاخِيكِ
اِنْسَانِ بَرَه عَالَمِ دُرُخْتِ
بِي زَبَنِي اِقْبَالِ وَبَخْتِ
سُلْطَانِ وَبَالَا هَاتَه خَوَارِ
بِيوَسْتَه بُونُقْطَا مَدَارِ
دُورَانِ گِهَانِدِنِ هَرِ طَرَفِ
مَحْبُوبِ بَفِنْجَانَا صَدَفِ
سَاقِ كُودَا مِيْنِ أَوْ سَلَافِ
زَائِلِ كِرِنِ شُبُهَه وَخِلَافِ
عِلْمَكِ ثَمَادِلِ بِي ثَمُوجِ
دِي طِي بَكِتِ چَرخِ وَبُرُوجِ
دُولَابِ وَچَرخِ نَه فَلَكَ
سَرگِشْتَه هَاتِنِ أَوْ گَلَكِ
أَحْسَنِ زُفِي نَظْمِي لَطِيْفِ
مَحْبُوبِ يَدَسْتِي خُويِ شَرِيْفِ
أَحْسَنِ زُفِي وَصَفِي رَفِيْعِ
تِي نِ زُئُورِي وَكَ رَقِيْعِ

أَحْسَنُ ذِي وَضْعِي ﴿مَلَأَ﴾ أَشْكَالُ وَأَوْصَافِيْنَ حَلَا
لَوْ دَلَّ يَوَانَ بُو مُبْتَلَا جَذْبَهُ وَجَلَالَهُ دَسِينَهُ دَا
﴿ وَقَالَ أَيْضًا قَدَسَ سِرَّهُ ﴾

دَلَّ وَ مِنْ بَرِّ دَلْبِرْكَ زِيَا قَبَا
جَهْفَ غَزَالُو بُرِّ شَبَالُو وَمَهْ لِقَا
نَا زِدَارَهْ أَوْ لَتَخْتِ دَلْبِرِي
دَلَّ رُبَابَهْ جَانْ فَرَابَهْ رُوحْ شِفَا
حُورِ عَيْنَهْ أَزْ نَرَانِمْ يَا بَرِي
يَا حَمْلِكَ رَعْنَا زِغْلَزَارِ وَقَا
يَا رَبِّ أَوْ كَلْدَسْتَهْ بَاغِ إِرَمْ
دُورْ نَيْتْ زِي هَرِّ سَحَرِّ بَادِ صَبَا
صُورْ كَمَلِكَ مِنْ دِي دِغْلَزَارِي بِمَشْ
لَالَهْ وَ رَبْحَانَ لِسَرْتِينَهْ سَمَا
سُنْبُلِينَ رَعْنَا لَبْرَ طَاقِ هِلَالْ
وِي دِكِنِ سَعْيِي لِسَرِّ مَرُوهْ وَ صَفَا
نَا زِكَا مِنْ هَرْدَمَا يَتِينْ خِرَامْ
صَدَّ هَزَارِ دَلَّ وَي لِبِي هَفْ دَرَقَفَا

(١) (فيه) اعلم :

إن هذه القصيدة فيها مباحث غامضة دقيقة من الفلسفة الإسلامية والحق يقال أنها بديعة العبارات وعميقة الاشارات فيها مباحث جمة وفصول مهمة من تلك العلوم العليا الصوفية المالك .

أز چه پیوم کوی لیل لعل دته
پُر کیرن بی حد گلیک جوز و جفا
ای ملاً باور بمحبوبان مکه
کار وان هر اخذ جانه بی خطا

وقال ایضا قدس سره

أی ملاً نام تیه خمنسه عشر
توبشمرانه ته گوی خوه دکی قند و شکر
در ناسفته دهوی مه نه دی مثل نه قط
نه دمنی عجمی ده نه دایلم تتر
اژ چه شعر و غزل و مدح و ننا بی خوه دکی
دجفانان وه دبیری مه بطعن و بخر
اژ چه تقلید و شطاطین چه بطان تودی
سری فیرا دهزینی بدو صد آه و کسر
تو دزانی فنیکاته نه مکان غزلا نه
چه بها یننه متاع نه ابایی سرو بر
دست و پابان زبری زیده بکی دی ته بکم
مثل حماد عرب هر و کی شیخ آبی بسر

أَحْمَدُ مِنْ سَيْنَةِ سَيْبَرٍ بِشَبْرِ بَرِي تِيرِ أَفْلَكِي
دَعْوَهُ دَارِي تَه مَه إِرْوُ تُوُزِ دَحْلِي وَرَه دَرُ

﴿ وَقَالَ إِيْضًا قَدَّاسٌ سِرًّا ﴾

وَاللَّهِ زَهْرٌ دُوْعَالْمَانِ مِنْ حُسْنِ جَانَانَه غَرَضُ
لَوْ مِنْ زِحْسِنَا دَلْبِرَانِ هَرِ صُنْعِ رَحْمَانَه غَرَضُ
أَوْ كَفَا فِرِينِ جَامَه سِيَاهِ هَاتِنِ يَهْفَرِ أَصْفِ بِصَفِ
زَانِمِ كُوهرِ تِينِ أَوْ مَدَامِ وَأَنْ أَخَذَ إِعْمَانَه غَرَضُ
إِירו دِلِي مِنْ دَلْبِرَانِ آفِيْتَه سَرِ صَدِّ بِيكِرَانِ
آيِنِ مِيَا كَلِكُكُونِ وَصَافِ دَانِ مِنْ كُو بُرِيَانَه غَرَضُ
بِشَاهِي يَهْفَرِ أَهْمُنْشِينِ رَنْكِ وَرُويِ هَفِ مَه نَه دِينِ
هَرِيكِ طَعَامَكِ بُو أَفِينِ لَوْرَا كُو بُرِ خَوَانَه غَرَضُ
عَقْلُ وَدِلِي مِنْ بَرِ أَوْ أَنْ شَاهَانِ بَرْمَزُ وَعِشْوَه يَانِ
وَأَنْ عَقْلُ وَدِلِ فَيَكْرَا دَفِينِ لَوِ أَخَذُ وَإِعْطَانَه غَرَضُ
مِنْ كُو كَدُو أَيِ دِلِ رُبَا فِتْنَا رَقِيبِ فَيَنْدَه هِيَه
كُو صُونْدِ مُحْسِنَا مِنْ كُونَه لِي فِعْلِ شَيْطَانَه غَرَضُ
أَوْ سُنْبُلِينِ بُو عَنْبَرِي رِيحَانِ بِنَفْسِ وَ عَرَعَرِي
لَو تِينِ بَدِيعِي دَا بَلَزُ وَأَنْ سَيْرِ لِي نِيشَانَه غَرَضُ

خَالَيْنَ مُدَوَّرَ فُلْفُلَيْنِ مَا وَرَ زَيْسِكَانِ لِي وَرَيْنِ
 زُلْفَيْنِ بِرِيْشَانِ بَيْنَهُ مَسْتِ بِهِنَايَهَا وَأَنَّهُ غَرَضُ
 دَلِّ حِمْرَتِ بِدَامَا سُنْبُلَانَ بَرْدَاوُدِيسَا حَبْسِ كَبْرِ
 مَبْرَهَ كُوَهْرَ أَوْ دَائِمًا حِمْرَتَيْنِ وَبَرْدَا نَهَ غَرَضُ
 فَإِنَّ عِشْوَهَ بَيَانَ دَلِّ هَرِ شَانْدَسَرِ تَبْرِ زُخُوْفِي نَقِشَانْدُ
 لَوْ أَزَّ دِيْمِ جَبَانَ مَلِي * إِيْرُوْتَهَ قُرْبَانَ غَرَضُ
 * مُكَالَمَهَ مَلَا أَحْمَدِي جَزْرِي بَا أَمِيْرَ عُمَادِ الدِّيْنِ جِزْرِي *

(مُكْفَتْنِ مَلَا)

سَحْرَ كَهْ كُوَهْرَ أَفْشَانَ بَتِ	سَلَامًا مِنْ تَنَا خَوَانِي
سَرِ الْقَابِ زَرِ أَفْشَانَ بَتِ	بِصُورَتِ أَمْرِ سُبْحَانِي
عَبِيْرُ وَعَنْبَرِ أَفْشَانَ بَتِ	بِحَدِّ مَتِّ عَرَضِ سُلْطَانِي

(١) اعلم ان هذا النوع من الشعر هو من باب المساجلة بين شاعرين واكثر يتبارون فيه ويحيب كل صاحبه في الموضوع الذي يذكره الاول وهو كثير عند شعراء العجم وهذه المساجلة يقال انها واقعة بين الشيخ الجزري واحد امراء الجزيرة في عهده ولكننا فتشنا كتاب شرفنا مسه الفارسي وهو التاريخ الوحيد الذي يذكر امراء الجزيرة فلم نثر على امير اسمه عماد الدين في عصر الشيخ الجزري الذي هو على التحقيق القرن العاشر الهجري والذي كان اميراً على الجزيرة في ذلك العصر هو الامير شرف الدين بن خان ابدال وكان له اخ اسمه عز الدين وله اخوة آخرون لم تذكر اسماؤهم فيحتمل ان يكون احد اخوة الامير شرف اسمه عماد الدين ولكنه ليس من الامراء الذين تولوا الامارة حتى يسجل صاحب (شرفنا مسه) اسمه في عداد الامراء من هذه المائلة والمساجلة واقعة بينه وبين الملا وهذا ما يطمئن اليه القلب والله اعلم .

(گفتن امیر)

مَلَا دَايِي مُعَطَّرٌ بِي	سَلَامًا صَانِعِ قَادِرِ
بِيَايِي لِي مُكَرَّرٌ بِي	مُفْرَحِ بَيْتِ مَهْ لِي خَاطِرِ
مَهْ زِي آيِنَهْ اُنُورِ بِي	زُجَامَا خَاطِرِ عَاطِرِ

(گفتن ملا)

مَهْ بَاطِنِ رَوْشَنِ وَ صَافِهْ	زُرْنَكِ آيِنَهْ بَا جَامِي
بَقِيْنِ فَهْمِ تَهْ كَشَافِهْ	دِرْمَزَا كُفْرُو اِسْلَامِي
دُرْخَشَانِ قَافِ نَاقَاڤِهْ	زُبْرَقَا نُورِ اِلْهَامِي

(گفتن امیر)

سَنَا بَرَقَا نَجَلَايِي	دِرْخَشَانِي دُرْخَشَانِ بُو
بِفَيْسِرُو زِي جَلَا دَايِي	دِجَامِي مَهْ بَلَخَشَانِ بُو
دِدَسْتِ مَاهِ سِيْمَايِي	وَ كِي لَعْلِي بَدَخَشَانِ بُو

(گفتن ملا)

سَرَامَرِ غَرَقِ مَسْتِيْمَهْ	زُدَسْتِ شَكِرِ آمِيْزَانِ
بِرِيْحَانِ خَوْهْ بَسْتِيْمَهْ	سَمَنِ بُوِي وَ دِلَاوِيْزَانِ
دُو اَزْ دَرْمَسْتِ گَسْتِيْمَهْ	زُتُورَا فِتْنَهْ اَنَسْگِيْزَانِ

(گفتن امیر)

مَهْ دَلِ مَا بُودِ خِيَا لِيْدَا	دُو رَشْمَارِ سَمَنِ سُرْبُو
دَبَرِ گُوشِي هِلَا لِيْدَا	كُو سُنْبُلِ هَاتِ وَ كَرِ كَرِيُو
شَرَا بَامَهْ دَبِيَا لِيْدَا	وَ عَكْسَا سَا قِي اُنُورِ بُو

(گفتن ملا)

شَفَقٌ دَا عِقْدٍ پَرُو بِنِي	شَرَابَا نَابِ رُمَانِي
خَطِ نَا زَكْ لِنِسْرِي بِنِي	مُسَلْسَلْ مَا بُو رِبْحَانِي
زُنُقَشِينْ جِينُ وُ مَا جِينِي	غَرَضْ شِكْلْ تَهْ بُو (مَانِي)

(گفتن امير)

غَلَطٌ «مَانِي» خَطَا كِيشَا	مَثَالِ صُورَتِي جِينِي
زُبُرْ زُلْفَا دُونَا كِيشَا	كُو مِنْ دِي بُو لَا يِينِي
تُو اَسْتَادَانْ وَهْ نَا كِيشَا	مَهْ دِي بُو شِكْلْ شِيرِينِي

(گفتن ملا)

خَطَكْ زِيَا زُكَافُورِي	كُو كِيشَا كَانِي غِينِي
رَشَانْدِي عَارِضَانْ نُورِي	چِهْ آيْتْ بُو زَلَارِينِي
زُدَسْتِ وَيِ صِفَتْ حُورِي	دِيَا قُوتَا مَهْ دِي مِي بِي

(گفتن امير)

بِذَاتْ اَزْ غَرَقِ عُرْفَانِمْ	زُنُشْنَا بَادَهْ يَا كَسِي
صِفَتْ كِسْرِي وَخَافَانِمْ	بُوي جَامِي بُوي طَامِي
لِتَخْتِ دِلْ سُلَيْمَانِمْ	زُبُرْقَا غَمَزَهْ اَلْمَاسِي

(گفتن ملا)

سَحَرَ هُدْهُدُ بِشَارَتِ كِرٍ	سُلَيْمَانِي مَهْ اَز دِيسَا
بِحَالُو سُرُ عِبَارَتِ كِرٍ	جَوَابِ آبي وَبَلَقِيْسَا
دَمَاوِي اَوْ اِشَارَتِ كِرٍ	بِحَالِ اَز خَوْشِ كِرِمِ عِيْسَا

(گفتن أمير)

لَمِنْ عَظْمِ رَمِيمِ حَيِّ بُونِ	دَمَا عِيْسَى اِشَارَتِ كِرٍ
دِرِي مَعْدُومُ وُ لَاشِي بُونِ	دَلُ وُ جَانِ مَهْ غَارَتِ كِرٍ
مَهْ هَمْسَرِ مُغْنِي وَنِي بُونِ	اَدَا لَوُ خَوْشِ عِبَارَتِ كِرٍ

(گفتن ملا)

دِرْمَنَزَا آيِنَه جَسَامِي	نِي وَ مُغْنِي مَهْ هَمْرَازِنِ
دِدَن يِي پَرْدَه پِيَنَامِي	لَمِنْ مَخْرَمِ دَفُ وُ سَازِنِ
هَزَارُ رَنَدِگِي دِلْهَامِي	دِنَا اِنِ كَوُ كَبُ وُ بَازِنِ

(گفتن أمير)

وَبَلَدِكِ نِيرِ گِزَا نَازِكِ	دِنَا لِنِ غُنْجَهْ وُ دَنَنِ هَاتِ
بِپَرُو آزَا خَوْهْ شَهَبَازِكِ	رُتَايِ عَرَّ عَرَّ اَشْتَنَكِ هَاتِ
گِيهَا رُوحِ مَهْ آوَازِكِ	مَشَا سَلُو آسَهِي رَنَنَكِ هَاتِ

(گفتن ملا)

زهی شاهین و شهبازی	نَازُو غُنْجَه وُ غُنْجَان
چه تيمون بو دپرو آزی	وَه شيرين دامه بر پنجان
درمزا سحر و اعجازی	برم ريزا گهر سنجان

(گفتن امير)

گهر سنجين دحسنيدا	دو ابرو مثل ميزانی
دو شهابون دقوسيدا	گيران بو سر لکيشانی
هلالين گوشه لي پيدا	زسنبل راست وچپ دانی

(گفتن ملا)

دوسنبل هاته سر بندری	مُسلَسَل طُره طُمرانه
برات و ليلة القدری	مَلَا نَك صَف گريدانه
وبالا حلقه چترى	لبدری تازه سيوانه

(گفتن امير)

لبدری کاتبی حسنی	نَيْبِی عَنبَرِي سَارَا
شيرينه غالبی حسنی	نَيْشَانَا جَمَال آرَا
نظرده طالبی حسنی	کُو دَلْبَر دِل بَرِي خَارَا

(گفتن ملا)

دُوراً عَنبَرِي چينان
وَقُدْرَتِ رُوحِ پَرِ وَرَدِنِ
دَلِي بَتِ صَيَدِ شاهينان
بَقِيْنِ دِي دَسْتِ وِي بَرْدِنِ
دِنَازِيْنِ عِشْوَه شيرينان
مَه دِلِ هَرِ پُرْغَمِ وَ دَرْدِنِ

(گفتن أمير)

وَقُدْرَتِ نُقْطَه يَا نُورِي
بِصُورَتِ بُو لِنِيْشَانِي
زَبَرَقَا آتِشِي طُورِي
چِه شَوْقَكِ دَايَه پَرِوَآني
زَعَكْسَا جَامِ فَرْفُورِي
كُو آتِشِ هَاتَه فِنْجَانِي

« گفتن ملا »

زُورِي نُورِي زُورِي نَارِي
مِه مُوسَايِي قَبَسِ اِسَا
چِه آتِشِ بُو دُوي دَارِي
لَطِيْبِرِ دِلِ قَفَسِ نِيْسَا
زُوعِشَقَا نَقْشِ جَبَّارِي
زَاغِرِ مَنِ نَفَسِ دِيْسَا

(گفتن أمير)

زَاغِرِ مَنِ نَفَسِ هِلِ بُو
زُورِ مَنِ حَلِ مُشْكِلِ بُو
زُورِ خَسَارِ شَبِ اَفْرُوزِي
بِرْمَنَزَا مُعْجِزِ آمُوزِي
دِنَارُ وَ نُورِ كَامِلِ بُو
زُورِ قَاوِي جِهَانِ سُوْزِي

(گفتن ملا)

مَلَائِكُ دِينِ دَادَمِ دَا	بِنِي بَرَقَا نَجَلَايِي
چِه غَوَغَا بُو دِعَالَمِ دَا	زُرْمَزَا بَرُونُ وَ بَالَايِي
سَلِيمَانِ دِي دِخَاتَسَمِ دَا	زُبَالَا طَالَعَكِ دَايِي

(گفتن أمير)

دِفِي يِي پَرْدَه وَك نِي يِي	كَسِي يِي پَرْدَه مَحْرَمِ بِيْتِ
دِطَاعَتِ مَسْتِ يِي مِي يِي	رَبَابُ وَ چَنَكِ هَمْدَمِ بِيْتِ
زُرْنَكِ آيِنَه يَا غَيْبِي	دِدَسْتِ دَه جَامِ وَك جَمِ بِيْتِ

« گفتن ملا »

چِه حِكْمَتِ بِيْتَه تَعْلِيْمَه	دِفِي آيِنَه يِي زَايِي
دِلُوْحِ سِيْنَه تَقْوِيْمَه	كُو حَرَفِيْنِ نَازَه نُورَايِي
نَظَرِ دَا سَاعِدِ سِيْمَه	زُبَالَا طَوْرِ اِنْسَانِي

« گفتن أمير »

زُبَالَا پَرْتَوَكِ نُورِي	شَفَقَتِ دَا سِيْمِ اُنْدَامِي
زُدَسْتِ مَسْتِ وَ مَخْمُورِي	بِيْگَرِ آيِنَه يَا جَامِي
زُدْنَكِ عُوْدُو تَنْبُورِي	نُو جَارِكِ كُوْمَنَدَه بِيْنَامِي

« گفتن ملا »

بِقَانُونِ گُوهندَه آیینی	بِرَآئِی دَآسِرَآسَازَانِ
وَحِکْمَتِ تَبَنَه تَدُوِیَنی	بِعَیْنِ مَعْمُیَنَا رَآزَانِ
دَدَامَا عِشْوَه شِیرِیَنی	دِدَتِ طَیْرِ مَه پَرُوَآزَانِ

« گفتن امیر »

دِپَرُوَآزِی هُمَا دَنگِیَن	مَه سَر دَا تَاجِ اِقْبَالِی
شَهِی کِیخُسْرُو زَنگِیَن	سَر اَفْرَازِیَن دِنِی حَالِی
وَرِیَن سَاقِی مِیَارَنگِیَن	مَه دِل مَآیَه دِنِی قَالِی

(گفتن ملا)

دِرِیْدَا خَاكِ دَر گَاهِمِ	بَلِی اَوَّلِ زُفِی خَاكِی
بِلَا یِی پَآیَه وَجَاهِمِ	مَه یِی چُو فَرَقِ اَفْلَاكِی
شِگَارَكِ دَر خُورِ شَاهِمِ	دَوِی بَنَدِی دِفْتَرَاكِی

« گفتن امیر »

گِیرَانِ بَنَدِمِ دِیْبَنَدِیْدَا	دَقِیْدَا شَاهِ شَهَبَآزَانِ
دُو سَر پَنجَه دَزَنَدِیْدَا	گِهَشْتِنِ یَكِ شُبَه بَآزَانِ
دَدَسْتِ شَهَلُوَنَدِیْدَا	بِشَاهِیَنی وَرَمَبَآزَانِ

« گفتن ملا »

بِشِيرَانِ اَكُوْرِمْبَا زِمُ دِرْمَزَا قَابِ قَوْسِيْنِي
بِعِيْنِ كَلْشَنُوْ رَا زِمُ دِبَابِ حِكْمَةِ الْعِيْنِي
مُلَا زِمُ حَضْرَتِي لَا زِمُ حِجَابِ رَا كِيْتِ وَمَا بِيْنِي

« گفتن امیر »

وَمَا بِيْنِي بِذَاتِي چِتِ كُوْ وَا صِلِ بِيْتِ بِمَحْبُوْبِي
نَه تَنْهَادِي صِفَاتِي چِتِ اَكْرُ دَلِ مَسْتِ مَطْلُوْبِي
بِطُنْرَا يَكْ بَرَاتِي چِتِ مُمْهَرَا اَمْرِ مَنْصُوْبِي

(گفتن ملا)

دَمَنْصُوْبَا وِصَالِيْدَا بِلَا صَا حِبِ مَقَامِ بِيْتِ اُوْ
دَبَرِ قَوْسِيْ هِلَالِيْدَا زَفِيْرُوْزِيْ بِحَامِ بِيْتِ اُوْ
دَا سْرَارِ بِيْآلِيْدَا دَفِيْ مِسْكِيْنِ خِيْتَامِ بِيْتِ اُوْ

(گفتن امیر)

دَخْتَمَا فِيْ خِيْتَامِيْدَا غَرَضِ مِيْهَرَا شَهِنِشَاهَه
خَطُوْ خَالِيْ دِجَامِيْدَا زَنْشَنَا اِنْسِمِ اَللّٰه
دَبَحْنَا زُلْفُوْ دَامِيْدَا ﴿مَلَا﴾ يَا قَنْجِ كُوْتَاهَه

(گفتن ملا)

دِ اِقْلِيمِ سَخْنِ خَاقَانَ	رَوَانَ بَخْشِ وَشُكْرِ رِزِي
نَهْنِ وَكَتَه دَاقَانَ	بِحَانَ رَاعَنْبَرِ آمِيزِي
زَسِيمِنِ سَاعِدُ وَسَاقَانَ	بِسَحَارِي گَهَرِ رِزِي

(گفتن أمير)

بِنَوَاصِي بَسَحَارِي	تَه دُرُ آيِنِ وَبَحْرَ يِنِي
وَنَظْمَاتَه شُكْرِ بَارِي	زِمِضْرِي نَا بَقَرُ وِ يِنِي
بِدَقَّتْ بَيْنِ صَدِّ أَشْعَارِي	دِ بِيْرِي طَرْفَه الْعَيْنِي

(گفتن ملا)

زُبْحَرَا قُلْزُمَا مِيرَانَ	بِنَوَاصِي گَهَرِ چِينِمِ
دِ بَحْنَا عِلْمُ وَتَفْسِيرَانَ	تُو دَرِيَا يَانَ وَه نَا يِينِمِ
زُمِيرُ وَبِگَلَرُ وِ چِيرَانَ	غُلَامِ مِيرِ أَمَادِينِمِ

(گفتن أمير)

دِ بَاغِ لَفْظُ وَ مَعْنَا يِي	سَخْنِ مِنْ سَرُ وِ آزَادَه
زِلْمَلَاهُ وَ وِ اِنْشَا يِي	مَه لَوْحِ دَلِ نَمَا سَادَه
زِحُسْنِي رَوْنَقَكِ دَا يِي	كُو شَيْخِ اَحْمَدِ مَه اَسْتَادَه

(١) «مكالمه» فقيه محمد طبران با ملا احمد جزري

(گفتن فقيه)

سَدَفْكَ نَثِي تَيْكِنِ	سَلَامًا مِنْ حَقِيرِي
حَقَّهُ لِلِّي كِنِ	إِيرُو دِ جَزِيرِي
دَرْمَانِ هِيَه لَيْكِنِ	كُو دِرَبَا تِيرِي

(گفتن ملا)

بِي حَدُو بِي حَسِيْبِي	سَلَامِيْنَ مَلِيَا كَتَانِ
زَمَلَا لِمِي وَ حِي بِنِ	شُبُهْتِ آفِيْنِ شَتَانِ
دَرْمَانِ زِلَامُو بِي بِنِ	هَلَا كِيْنِ زِرْحَمْتَانِ

« گفتن فقيه »

نَادِمِ اَزُوِي مَحْبَاتِي	شَرَبْتَا لَامُو يَانِ
دِيْسَارِيْنِي نَبَاتِي	مَعْدَنَا دَالُو رِيَانِ
زِحْسَنَا بُتُو لَاتِي	إِظْهَارِ تَيْكِنِ مَعْنِيَانِ

(١) المشهور ان هذه المساجلة الغزلية واقعة بين الملا الجزري رحمه الله وبين اديب من ادب الاكراد اسمه فقيه محمد طبران وله اشعار غزلية صوفية مشهورة وهو من بلدة (ماكو) القريبة من مدينة (ابزبد) على حدود روسيا على ما ذكره أمين زكي بك الوزير العراقي سابقاً في كتابه (خلاصة تاريخ كرد و كردستان) لكنه ذكر فيه ان فقيه طبران عاش فيما بين سنة ٧٠٧ و سنة ٧٧٧ هجري وغالب ظني ان ذلك خطأ بل الواقع انه معاصر للملا الجزري الذي عاش بعد التسممة وخمسين هجرية وادرك الملا في آخر حياته وبدل على هذا هذه المساجلة الشعرية التي جرت بينهما ثم اطلمت على ما ذكره فقيه طبران في آخر قصيدته التي اولها .

دِلُّورَابَه دِلُّورَابَه تَكْتَه جَهْتَانِ كُو إِشَارَه

تَرَ اَنُوبَسِ دِخُو دَابَه بِنُومِي رَا مَه بَه بَارَه =

« گفتن ملا »

زَنْقَشُ بُتٌ وَلَا تَانُ مَه سِينَه بُنْخَانَه بِه
تَمِينَا صِفَانَانُ تَجَلَّأُ دَقْلَبِي مَه بِه
دَعِيدُو شَفِي بَرَّانَانُ زُوَان رَا مَه سَجْدَه بِه

« گفتن فقيه »

سَجْدَه يَا شُكْرِي جَارَكَ فَرَضَه دِوِصَالِي
نَه پَرْدَه بِی سِتَارَكَ لِبَرُ وَجْنَه هِلَالِي
أَحْسَنَ اللَّهُ تَبَارَكَ وَسِرًّا وَيِ جَمَالِي

(گفتن ملا)

جَمَالًا نُورِينَ صَافَه دِوَجْهِيْنَ تَجَلَّأِي
يَحْرِفِينَ خَوْه كَشَافَه ضَمِيرُ دِرِن مَعْنَايِي
حَامِيمَ عَيْنِ سِينِ قَافَه دِرْمَنَزَا وَيِ مُعْمَايِي

وهو قوله

لِحَسَنٍ هَمَّتْ فَتَلَّكَ جُوتَه زُهْجَرَتِ دَوْرُ كَبَلِكْ جُوتَه

هَزَارُ سَالُ جِيلُ وَبِكَ جُوتَه أَفْ عَزَلُ هَاتِ دِبَارَه

اي ان الافلاك السبعة قد دارت على محمد وقد مضى من الهجرة أدوار كثيرة وهي الف سنة وواحد واربعون وهذا الشعر السنزلي قد أتى الى الوجود وبهذا يظهر صدق ما قلناه واقه اعلم. وهذه المناسبة تذكر نكسة لطيفة وهي انه قد سئل بعض الاكابر من مشايخ الصوفية من هو الأعلم والأفضل من الملا الجزري وبقه طيران في باب العلم وصنعة المشق والهوى فالجاب بداهة ان الملا هو ملا والفقيه هو فقيه اي الفضل بينها يظهر من لقبها لان كلمة الملا تطلق في اللغسة الكردية على الاستاد والمعلم وكلمة الفقيه تطلق على الطالب والتلميذ ومن المعلوم ان الاستاد يكون غالبا أعلا منزلة وفضلا من التلميذ عادة .

(گفتن فقیه)

حَسْبِينْ هَفْتْ حَامِيمَانْ نُقْطَانْ لِي پِيدَا كِينْ
 بَا فَيِنَهْ جَسْمْ جِيمَانْ عِشْقِي زِي پِيدَا كِينْ
 اِسْمِينْ دُو طَاسِيمَانْ مِيمَانْ زِي جُدَا كِينْ

« گفتن ملا »

هَفْتْ خُمْ نَرِي بَادَهْ دَمِيكَدَا فِدَمِي
 خُمَا كُومِي اِرَادَهْ عِشْقْ رِهْتْ جَامَا جَمِي
 لَوْحِي دُونُونْ لِي سَادَهْ لَوْ فَيْنُزْ دَا قَلَمِي

« گفتن فقیه »

سَاقِي زِخْمَرَا اَزْ لِي نُونُ وَقَلَمْ زِي آفَرَانْدْ
 دَارِ يَهْتَهْ لَوْحَا اَوْلِي رِزْقُ وَنَصِيْبْ بِي قَدَرَانْدْ
 اَوْ بُو مُرَادَا مَسْتَلِي نَقْشْ مَجَازْ بِي صَوَرَانْدْ

(گفتن ملا)

نَقْشْ مَجَازْ طَلِسْمَهْ مَظْهَرْ زَرْتِكْ مَرَاتِي
 صُورَتْ لِبَالْ مَهْ اِسْمَهْ مَعْنَا بَتَجَلَاتِي
 حَرْفِيْنْ نُورِيْنْ جِسْمَهْ كَافْ هَا يَهْ دَا بَاتِي

« گفتن فقیه »

كَافْ هَا اِسْمْ كُورَهْ طُغْرَا يَهْ دِتْنَزِيلِي
 جِسْمْ وَيْ كُوهْ طُورَهْ اِجْمَالَهْ دِتْفَصِيلِي
 جَمَالْ عَيْنْ نُورَهْ كَوَاكِبْ مَهْ دِقِنْدِيلِي

(گفتن ملا)

کَوکَبِ دِيمِ بَشْرَهٗ نُورَکْ مُنْزَرَهٗ قِي
چِه حُسْنِکْ مُصَوَّرَهٗ اِسْمِکْ زَاللهٗ نِي
بَقِيْنِ مَحْوَهٗ مَظْهَرَهٗ چَرَخَهٗ صَدَّ خَرَمَهٗ قِي

(گفتن فقيه)

خَرَمَهٗ يَمِيْنِ حِجَابَهٗ سِتَارَ دَكِيْتِ جَمَالِي
عَوْرِي رَشُو نِقَابَهٗ لِيْبَرُ وَجْهٍ هِيْلَالِي
پَرُوآنَهٗ لُو دِعْذَابَهٗ مَحْجُوْبَهٗ وِشْمَالِي

(گفتن ملا)

شَمَالِ عَيْنِ نُورَهٗ شَوْقَهٗ لِيْبَرِ سِتَارِ قِي
پَرُوآنَهٗ يِي دَسْتُوْرَهٗ دِچَرَخِي سَمَادَارِ قِي
حِيْرَانِ سِرًّا غَفُوْرَهٗ لَوْجَانِ فِدَايِ يَارِ قِي

«گفتن فقيه»

يَارِي حَقِيْقَتِ خَالِقَهٗ چُونِ جَانِ فِدَايِ فَيِکْشِيْنِ
رَاسْتِ وُدُرُسْتِ وُصَادِقَهٗ چِه رَنَکْ بِشُوْنَا رِي کَشِيْنِ
قَنْجَهٗ وُ لَطِيْفَهٗ وُ لَاقَهٗ دَبَاغِ اِرَمِ دَا فَيِکْشِيْنِ

«گفتن ملا»

بَاغِي زُنُوْرِ وِرَقِ لِي يَارِ دَوِي ظُهُوْرِ بِيْتِ
سَپِيْدَهٗ شَفَقِ لِي مَظْهَرِ وِعَيْنِ نُورِ بِيْتِ
پَرِ نُوْ وُ حُسْنِ حَقِ لِي دَا عَكْسِ يِي قُصُوْرِ بِيْتِ

(گفتن فقیه)

لِدُورٍ وَجَهٍ مَحْبُوبَانِ	عَكْسِي زِحَقٍ دِينِي
زُسْرًا وَأَنْ مَطْلُوبَانِ	لِحَالِكِي نَامِينِي
دُورِيْنَ زُوَصَلِ خُوبَانِ	كَمَهْ دِنَالِيْنِ وَكَمَهْ دِخُوِيْنِي

« گفتن ملا »

دُورِيْنَ زِسُلْطَانَانِ	فَرِيَادُ زِدَسْتِ فِرَاقِي
هَيَبَّتْ وَسِرًّا خَانَانِ	تِيْرِيْنَ زِلَوْنِ بَرَّاقِي
لَوِ دَمْرِيْنَ زِكُوْفَانَانِ	رُوُوْزِ هَايَهْ شِرَاقِي

« گفتن فقیه »

بِي حَدَوِ بِي إِزْمَارِيْنَ	كُوْفَانِيْنَ مِهْرِ دَارَانِ
صَدَّ جَارُ وَصَدَّ هَزَارِيْنَ	تِيْرِيْنَ زِهَسَارَانِ
نَهِيْنَ لَدَلِ دِبَارِيْنَ	خَدَنَكِيْنَ دِنُوْبَارَانِ

(گفتن ملا)

نِيْرَانِ زُشْبَهْ كُوشَانِ	نَهِيْنَ لَدَلِ دَرَشِيْنِي
لِقَتْلَامَهْ بِي هُوْشَانِ	دُوْمِيْرِيْهْ نَضَبِ دِكِشِيْنِي
خَدَنَكِيْنَ أَسْوَدَ دُوْشَانِ	زِعِيْنِيْ وَوَقَافُ وَشِيْنِي

« گفتن فقیه »

بِسْرِ لِمَهْ كُوْكِيْشَانِ	دُوْثُوْنِ سِيَاهِ رَنَكِيْنَ
لِقَلْبِ مَهْ دَرُوِيْشَانِ	دَرِيْنِ أُوْأَنْ خَدَنَكِيْنَ
زُدَاغُ وَزَجَرُوْ إِيْشَانِ	عَاشِقِ وَدَسْتِ نَهْنَكِيْنَ

(گفتن ملا)

دَاغَيْنَ مَه پُرُ دِ كَلْبِنُ	خَبَرَ وَي نَائِي كَوْتِنُ (۲)
بَنَشْ كِيَانُ ضَرْبُ لِدَلِينُ	هِنَاكَ مَه وَي پُرُ صَوْتِنُ
كَمَانْدَارِ وَش قَاتَلِينُ	گَزْمَه لِدَلِ بِجَوْنِنُ

« گفتن فقیه »

گَزْمِينِ عَيْنُ وُ صَادَانُ	إِشَارَتِ رَمْزُ وُ سُرِنُ ۱
كِشَانْدِنِ گُوشَه بَادَانُ	مَحْبُوبُ نَبِيُ آوَرِنُ
نِيرِينِ دُو جَلَادَانُ	بَاطِنِ لِدَلِ دَفِرِنُ

﴿ تسدیس شیخ رمضان قصیده الملا رحما الله تعالى ﴾

قَوِي صُوهِنْشِيْمَه فِرَاقِنَا أُوِي آهُو بَصَرِي
 كَفْتَه پِشْتِ پَرْدَه وُ سَتَرِي نَمَا اِيْدِي يَدَرِي ۱
 كَسْ نَهِنِ قَطْ دِدِنْدَا بِكْتِنِ نَبِي هُنَرِي
 بِجِنِنِ خَفْ بِگَهْتِ بَالِ أُوِي دَرُ گَهَرِي
 أَي نَسِيمِ صِيَهِي مَا دِمَجَالَا سَحَرِي
 صَدَ سَلَامَانِ بِگَهَبِنِي وَ مَه وَي لَبْ شَكْرِي

اعلم ان هذه القصيدة هي التسديس الذي ذكرنا في صحيفة (۱۵۹) انه لبعض ادباء الاكراد على قصيدة الملا رحمه الله ولكن صاحب التسديس لم يلتفت او لم يعلم ان الخبط الذي وقع فيها من تقديم وتأخير في آياتها حتى اوجب ذلك عدم تناسب في معانيها فسدتها على ترتيب ذلك الخبط ماخرناها الى الخاتمة لذلك

پرو ائی بادِ صبا دغدغه بر دل تو مدار
گمر ز آبی وطن شوخ قدا لاله عذار
شو بنیر کی دره اَنوارِ اوه اَبوانِ نگار
دا نیبوی ته چه نشین قوی شبهت قدیار
نیر گزانا زک و تر نئی شکر امت و خمار
دیم درو لعل لب و محتشم و معتبری

مه چه دا از زترا کفش یکم قاعده بان
دا کو بائی شو نیبوی ته نه کبر حال بیان
قوی پر خشم و غضب یار ددیرت صبه بان
بحدر هیو تونه چوبی جهی مُنئی و نیان
آستانی و شباک و کلک و پنجره بان
دا میسکینی و زاری شو سو می دبیری
ته غرض قنله بکی از خوه بقربان دکریم
ته غرض نافه بظلمی برتن دی بپریم

مه چه دا از زترا کفش یکم قاعده بان
دا کو بائی شو نیبوی ته نه کبر حال بیان
قوی پر خشم و غضب یار ددیرت صبه بان
بحدر هیو تونه چوبی جهی مُنئی و نیان
آستانی و شباک و کلک و پنجره بان
دا میسکینی و زاری شو سو می دبیری

تَه غَرَضٌ قَتَلَهُ بِكَيْبِي أَرْزَخَوْهُ بِقُرْبَانِ دِكْرِمْ
تَه غَرَضٌ نَافَهُ بِظِلْمِي بِرَتْنِ دِي بِسِرْمِ

بَدُّ دُعَايَانِ دِكْرِمْ خَلَقَ لِنَهْ أَي تَاجِ سِرْمِ
مَا لِيْنَ بِنِ نَهْ لِنَهْ أَي رُجُ وَ ثُورَا بَصْرِمِ
أَرْزَخَوْهُ قَامَتُ وَ بَوْنِي لِنَهْ صُونْدِي دِخُورِمِ
بَسْ كَنَهْ أَي پَادِشَهَا مِنْ لَاسِيرَانِ غَدْرِي
دَلْبَرَا دِيمِ بَدْرُ دَلِ قَوْبَا مِثْلِ حَجَرِ
رَقِيَهْ وَ كِيرِ مَا دِكْنِ قَطْ لِبَرِي خَاوَهْ أَتْرُ

قَسْتَاوِي نَذَرَهْ كُو وَ أَجِبْ لِحَوْهْ كِيرِ لَازِمِ وَ فَرِ
دَسْتِ لِسَرِ بَكِ نِهِي بَرِ فِهْ أَمِيرِي بِبِهْ دَرِ
ثُوزَكِي بَيْنِ يَحْوَهْ رَا تَا بِكِيرِي كُحْلِ بَصْرِ
لِطَرِيَقَا قَدَمَا دَلْبَرِي وَ رَهْ كُذْرِي
زَرِيَا دِيمِ بِشُورِ شُبُهَتِ شَمَسَا دِفْلَكِ
دِكْرُوتِ عَاشِقِ مَسْكِينِ بَدُو جَهَنِّينِ دِبْلَكِ
دُوسِيَهْ مَارِ بِقَدِ سَلْوِي رَوَانِ بُونَهْ چَلَكِ

هَاتَه سِيرِ دِكْرِمْ لَوِ رُسْمَاوَاتِ مَلَكِ
دِيمِ بَدْرُ وَ أَنَبِي زُلفِ لِسَرِ بُونَهْ هَلَكِ
أَرْقَمَانِ حَلَقَهْ وَ كَمَرِ دَانَهْ لِدُورَا قَمَرِي

قَدُّوْ بِالْاَوْهَ بِحَمِّ نَيْنِ وَكِي سَلَوَا لِحِمَانِ
مُؤَهْ مَا تَنْدِ خَدَنْگِينِ دُو بُرُو مِثْلِ كِمَانِ
بِي كِمَانِ بُو سَفَهْ وَيْ خَوْش كِيرِنَه دُو رُو زَمَانِ
خَلَقْنُو اَزْ غَلَطِيْمِ ثُوْبَه سِتِيْنْفَارُو اَمَانِ
نَه بُرِيْنَه نَه دِيْنِ وَكْ تَه شَبَالِي دِجِهَانِ
كِي دِيْنِ مِثْلِ تَه سَبِيْمِيْنِ تَنْ وَزَرِيْنِ كَسْرِي
شَرَحِ دَرْدُو اَلْمَانِ مِيْنِ قَدْرَكْ كِيرِنَه كِتِيْبِ
مِيْنِ نَبِيْسِيْنَه بَتَرْتِيْبِ حَمِي تِيْكَدَا نَه بِيْبِ
حَا ضَرِنِ جُمْلَه لِيْنِكْ مِيْنِ چِلْ وُجَارْ جِلْدِ بِحَسِيْبِ
بِي فِتْرُو سُوْنْدِ دِخُوْرِيْمِ اَزْ زُوْتَرَا قَطْ نَه بِلِيْبِ
زُبُرْ آهِيْنِ مَهْ دِيْنِ آگِرُو دُو دِيْتِ نَه عَجِيْبِ
مَهْ دِيْدِلْدَا هِيْهَ نَارَكْ كُو دِصُوْرَتِ سَقْرِي
صَدَا اَمَانَتِ مِهْ لِيْنَه اَيِ رُحِي بِي رَنْگِ وَصِيْفَتِ
ثُو سَلَامِي كُو دِيْ كِي بَارِي جَوَابِي تَه دِدَتِ
بِحُدِي كِي كُو دَمَا سَاغَرِ زَرِيْنِ بِيْتَه دَتِ
هُو شِيَارِ بِي فِتْنَخُوِي وَيْ مِيْبِي هُو شِيْنِ تَه دِبَتِ
دَا بِيْنِي صِنَمَا مِيْنِ تَه بَكِيْنِ خُوَه بَدَه خَتِ
بِيْگَه تَلْخِيْصِ جَوَابَا مَهْ زُوْبِي مُخْتَصَرِي
حَقِّ دِزَابَتِ دِيْدِيْدَا نَه مُحِبِ سِيْمِ وَزَرِيْنِ
گَرْ هَزَارْ كِيْسِ دِرَا فِ مَهْ هِيْمِيْنِ مُلْكِ مِخْرِيْنِ

بِکَرِيْنِ سَدَقَه سَرِي تَه بِفَقِيْرَانِ بِدَرِيْنِ
تَه بِيْنِيْنِ بَسَه مَه سَجْدَه شُكْرِي بِسِرِيْنِ
قَدَرَاكَ شَفَقَه زِلْطَفَاتَه تَمَنَّا دَكِرِيْنِ
دَامَه مَحْرُومِ نَدِيْرِي تُوْزِ لُطْفِ وَنَظَرِي
جِيْهِي بَارِي مَه كُو كَبِيْرُ بُوخُوْه وَطَنِ مُنْشَارِكِ
مَنْزِلَا نَقْشِ وَنِيْكَارِي لِی تَه بِتِ اَغْيَارِكِ
مَا كَلُو كُلْ هَنَه قَطِ لِی تَه بِنِ بَكْ خَارَكِ
دَاهِيْسَانِي بَجِي پِيْشِ قَدُو بَرُوْنَا نَازِكِ
مَا زَهْرِي شُكْرِي دُوْستِ مِخُوْبِتِ جَارَكِ
عَرَضِحَالَا كُو نِيْسِي مَه مِخُوْنَا جِگَرِي
مَه دِيْلِ دَاغِ هِيْنِ زِي دَرِيْنِ دُوْدِ عَمَالِ
دُوْدِكِي تَلْخَه دَنِي مَه كِرِيْهَه رُوْلِ مِثَالِ
بَارِي مَا بِكِرِي شَاهِ گَدَا پِيْنَه خِيَالِ
شُكْرِي هُوْرِ بِكِرِيْتِ سُرُ زَنْبَاتِ وَمِيْ آلِ
لَوِ كُو پُرُ شَفَقَه دِيْدِرِيْتِ كَرَمِ وَ لُطْفِ وَ كَمَالِ
آه زِدَسْتِ رَمَزِ وَ سَرِيْنِ وِي دُرُوْگوْهَرِ خَبَرِي
كُشْتِيْنِ تَه دِيْدِي هَرُوْه پِي سُوْجِ وَ كُشْتِيْنِ
خُنْجَرِيْنِ پِي دِكْرُوِي هِيْزِ دِيْبُوِي دِكْمِيْنِ
بَكْ زُوْاْنِمِ دِكْرِيْمِ آه وَ بِيْآيِي دِيْبِيْنِ
زِيْكَ دِيْرَسِيْنِ جِه وَ لَانِ وَه بَطْلَمِ اَنَاجِه جِيْنِ

يَخْدِي قَطُّ نَهْ دِدَلْدَا زُخْدِي تَرَسِ نَهْنِ
دِكِرِي ظَلْمُ وَجَفَائِي ثَوَلِيْنُ فَبِي قَدْرِي

شِيرِي كُشْتِي حَقِيرِي كُو زَالْمَاسِيَهْ شُلْفُ
جِهْ فِصْتِ بُوْ أُوِي شِيرِي كُو بَرِي مُحَبَّتْ وَأَلْفُ
زَيْدَهْ أُوِي سِرْ عَظِيمُ بُوْ مَهْ قَوِي زَائِي بِعُرْفُ
خَوْشِ تَفَاقُ بُوْ زَاوَلْ فَتَنُجْ لِمَهْ دَا كَفْتِيَهْ قُلْفُ
بِسْكَوْ جِسُوْ وَحَرِيرِنُ فَسَيْنُ طُرَهْ وَ زُلْفُ
نَهْ وَكَافُورَهْ بَدَنُ خَالِ وَ مِسْكَي تَتْرِي

عَاشِقِ صَادِقُ وَ لَاقِقُ أُوِي اَيْدِي زَمَهْ رِشْتِي
دِرِيَا بَارِ خَوَهْ دَا قَطُّ مُوودُ أَفْكَ خَوَهْ نَهْ هِشْتِي
(رَمَضَانَ) جَانِ دِدِرْتِ هِيْزِ بَرِيَادُ وَ سَتِ نَهْ كِهْشْتِي
صُونْدُ دِخُومُ أَزْ يَدُوتَايِيْنِ دِعِصَايِي وَ دُوقِشْتِي
بَاشِ وَ أَنْ كَزَمَهْ جِهْتِيْنِ نَهْ ﴿مَلَا﴾ يِي كُشْتِي
مَا خَدَنَكِيْنِ دِكِرِيْنِ قَطُّ لِمَهْ اَيْدِي أَنْسَرِي

وهذا انتت الخاتمة وقد جمعت في المختوم والخاتمة كل ما في ديوان الملا من النسخة
الاصلية الجزيرية وكل ما نسب اليه في سائر النسخ الاخرى واطلعت عليها فالحمد لله على ذلك
اولا و آخرأ و ظاهرأ و باطنأ وقد احببت ان اذيل هذا بتخيس الملا احمد بن الملا محمد البهي الزفنگي
على قصيدة الاستغاثة
المباركة المجرية في تخرج الكروب وتحصيل العلوب وهي لابي محمد عبد الرحمن السبيلي رحمه الله
في طلب الاستغاثة

والتخسيس مع القصيدة مر هذا

يَا مَنْ لَهُ كُلُّ الْمَآرِبِ تَرْفَعُ وَبِقَهْرِ سَطَوَاتِهِ نَذَلُ وَتُخْشَعُ
وَأَلَيْهِ نَلْجَأُ فِي الْخَطُوبِ وَتُخْضَعُ يَا مَنْ بَرَى مَا فِي الضَّمِيرِ وَيَسْمَعُ
أَنْتَ الْمُعْتَدُ لِكُلِّ مَا يُتَوَقَّعُ

مَنْ لِلْكَرُوبِ إِذَا ابْتَلَيْتُ بِحَمَلِهَا وَمَنْ الْمُسْتَهْتَلُ فِي تَهَقُّدِ حَبْلِهَا
وَإِذَا بَنَى صَاقَتَ فَأَنْتَ لِحَبْلِهَا يَا مَنْ يُرْجَى لِلسَّدَانِدِ كُلِّهَا
يَا مَنْ إِلَيْهِ الْمُشْتَكِي وَالْمَفْرَعُ

يَا رَاجِحًا إِنْ لَمْ تَعْنِ فَعَنْ يَمْنِ يَا مُسْتَعِيفَ الْأَمَالِ غَيْرُكَ مَنْ يَكُنْ
إِرْفَاقِ يَمْنِ فِي حِفْظِ عَهْدِكَ لَمْ يَحْنِ يَا مَنْ خَزَائِنُ رِزْقِهِ فِي قَوْلِ كُنْ
أَمَّنُّنْ فَإِنَّ الْخَيْرَ عِنْدَكَ أَجْمَعُ

الْجِسْمُ مُضْنَى وَالذُّنُوبُ ثَقِيلَةٌ وَجَهْوَتِ عَيْنِي بِالدموعِ بِخَيْلَةٍ
وَعَاسِمِ الْأَعْمَالِ فِيهَا قَلِيلَةٌ مَا لِي سِوَى فَقْرِي إِلَيْكَ وَسِيلَةٌ
فِيالافتقار إِلَيْكَ فَقْرِي أَدْفَعُ

نَفْسِي لِمَنْ حَمَلَ الذُّنُوبَ عَلِيلَةٌ وَنَوَائِبُ تَشْتَمِدُ وَهِيَ ثَقِيلَةٌ
هَلْ مُلْجَأٌ لِي إِنْ دَهَتْ وَقَبِيلَةٌ مَا لِي سِوَى قَرِيبِي لِأَبَائِكَ حِيلَةٌ
فَإِذَا رَدَدَتْ فَأَيُّ بَابٍ أَفْرَعُ

يَا مَنْ حَوَى الْأَشْيَاءَ بِأَهْرِ عِلْمِهِ لِحَبْلِكَ يَتَقَصَّدُ مَنْ أَسَاءَ بِظُلْمِهِ
فَمَنْ الَّذِي أَرْجُوهُ طَالِبَ حِلْمِهِ وَمَنْ الَّذِي أَدْعُو وَأَهْتَفُ بِاسْمِهِ
إِنْ كَانَ فَضْلُكَ عَنْ فَقِيرِكَ يُسْمَعُ

أَنَا لَا أَخَافُ إِذَا أَتَيْتَكَ جَائِعًا حَاشَا لِعَفْوِكَ أَنْ تُعَذِّبَ رَاجِعًا
وَلِيَجْرَ فَضْلِكَ أَنْ تُخَيِّبَ دَاعِيًا حَاشَا لِمُجُودِكَ أَنْ تُقْتِطَ عَاصِيًا
أَلْفَضْلُ أَجْزَلُ وَالْمَوَاهِبُ أَوْسَعُ

ظَنَنْتِي بِأَنَّكَ لَا تُنْتَفِئُ ظَالِمًا إِنَّ تَابَ عَمَّا قَدْ جَنَاهُ مُسَالِمًا
فَالطُّفُفُ بَعْدَ لَيْسَ يَبْرَحُ نَادِمًا بِالذَّلِّ قَدْ وَافَيْتُ بِأَبِكَ عَالِمًا
إِنَّ التَّذَلُّلَ عِنْدَ بَابِكَ يَنْفَعُ

مَاذَا يَكُونُ إِذَا صَفَحْتَ تَفَضُّلاً لَقَدْ اعْتَرَفْتُ بِمَا اعْتَرَفْتُ تَذَلُّلاً
وَأَنْخْتُ سُؤْلِي فِي حِمَاكَ تَوْسِلاً وَجَعَلْتُ مُتَمَمِّدِي عَلَيْكَ تَوَكُّلاً
وَبَسَطْتُ كَفْيِي سَائِلًا أَنْضَرَعُ

فِيجَاهِ مَنْ حَيَّيْتَهُ وَحَبَّبْتَهُ وَلِدَفْعِ كُلِّ مَلَأَةٍ أَعَدَدْتَهُ
وَقَبِلْتَهُ مِنْهُ إِذَا دَعَا وَأَجَبْتَهُ وَبِحَقِّ مَنْ أَحْبَبْتَهُ وَبِعَشْتَهُ

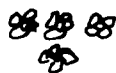
وَأَجَبْتُ دَعْوَةَ مَنْ بِهِ يُشْفَعُ

بَسْرًا لَنَا فِي كُلِّ عُسْرٍ مِنْهَا وَافْتَحْ لَنَا بِالْفَضْلِ بَابًا مُرْتَجَاً
وَأَيْنَ لَنَا سَبِيلَ الْفَلَاحِ وَمَفْرَجًا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ كُلِّ ضَيْقٍ مَخْرَجًا

وَالطُّفُفُ بِنَايَا مَنْ إِلَيْهِ الْمَرْجِعُ

رُفْقًا بِأَحَدٍ فِي تَشْتِثِ حَالِهِ وَاعْفِرْ لَهُ اللَّهُمَّ سُوءَ فِعَالِهِ
وَالْحَمْدُ لِلْبَارِي عَلَى إِفْضَالِهِ نَسْمُ الصَّلَاةُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْآلِ

خَيْرِ الْأَنَامِ وَمَنْ بِهِ يُشْفَعُ

فهرست

«دیوان الملا الجزري»

صحیفه	صحیفه	صحیفه
قصیده محبوب بدل بت	۲۶	(المقدمة)
کس بدادامه نه پرست	۲۸	(باب الالف)
اول کو باری دامه	۲۹	قصیده نوابا مطرب و جنگی
هرعر خرامه بقدر وقامت	۳۰	اسمی نه به مکتوب د دیوان
(باب التاء)	۳۱	مشاطه . حسنا ازل
قصیده عمر ضایع بومه بی دلبر عبث	۳۱	منبجه بین می فروش
نام عنبر شکنی بیت	۳۴	چین چین کرن زلفین سیاه
تو سحر گه بتاشاوره	۳۴	دلبر شکینا شکرک
(باب الجیم)	۳۵	بتار فرقی سرهمن
قصیده شمشاد خرام و سر و غنّاج	۳۵	سری زلفاته بگللاب دعا
(باب الحاء)	۳۹	(باب الباء)
قصیده پر مکه اسراف د قتل مباح	۳۹	قصیده دست قدرت کو هلافت
حیف د قیدا خاک و گل بت	۴۰	قه الحمد ز باری مه ددست
عشقی کو بدن بیک	۴۱	شاه بقصدا کشتنا من رم
(باب الخاء)	۴۲	من ددل کوفان هزارن
قصیده آهی ز درد دل دکت	۴۲	(باب الیاء المعجمه)
دلبری ابرو سحر	۴۴	قصیده لو سحر جولان ددت
می هیا رقص و سماپانه	۴۵	(باب التاء)
(باب الدال)	۴۶	قصیده نیرگزین شنک دمستن
قصیده سر و وحدت ز ازل	۴۶	گر زوی حوری سرشی
عیده وهر کس ز دیداراته	۴۷	قلبی مه شبه زیر

(تابع فهرست دیوان الملا الجزري)

سجده	رقم	عنوان
۵۹	۷۳	قصیده فی شکر آمدن ز علاج (باب الفاء)
۵۰	۷۳	قصیده فی لب لعل ملا (باب الفاء)
۵۱	۷۴	قصیده سر ددت آب کوثری
۵۲	۷۵	د ایروز شهکاسا سری
۵۴	۷۷	(باب الفاء)
۵۴	۷۷	قصیده جاناز جمالانه مقدس
۵۵	۷۸	د طورم بدل و بیروی موسایم از
۵۶	۸۰	د عاشق ارچارک ز بلالی بدت
۵۸	۸۰	د زرعا نبرگزین نهی مست
۵۹	۸۱	د تو درانی بخدی من تو خیالی
۶۰	۸۲	(باب الفاء)
۶۰	۸۳	قصیده شامد جلوه تما
۶۱	۸۳	د دل بکده دی عشق بندت
۶۳	۸۵	(باب الفاء)
۶۳	۸۵	قصیده ایرو ملا سرو پا
۶۴	۸۶	د شب قدری به روشن که
۶۶	۸۷	(باب الفاء)
۶۶	۸۹	قصیده سلوا سهی قدحلی
۶۷	۸۹	(باب الفاء)
۶۷	۹۰	قصیده شیوه دلبری زبان
۶۸	۹۱	د ماه ز بل حسن و سمالی
۶۹	۹۲	(باب الفاء)
۶۹	۹۲	قصیده دیسا لمدری کاتبی
۷۰	۹۳	د خون که ز دل بوج بیت
۷۱	۹۳	د می نه نوشی شیخ سماعی

﴿ تابع فهرست دیوان الملا الجزری ﴾

صفیفة	صفیفة	صفیفة
قصیفة دستدا ینگیک نوبار	۱۳۳	قصیفة ملاما لکردنا دایر
د وی سیده ژ برج قوس	۱۳۴	د من دیر قالوا بلی
د می دیر قالوا بلی ی	۱۳۵	د صنمی ژ قوس ابرو
قصیفة کس نه دبه سحر که	۱۳۷	د شخصی لفقیران مکه زو
(باب الام الف)	۱۳۹	د از ترانم سبی یاری چرا
قصیفة ابرو ژ دربا حنجرى	۱۳۹	د ابرو ژ حسنا دلبری
(باب الباء)	۱۴۱	د ورد بیانم کوجه نازک
قصیفة ای شاهد مدی	۱۴۱	د پیوسته دو ابرو له
د ای شهنشاہ معلوم حق نکهتدار	۱۴۳	د شوخ و شنگی
د خان ساہن لامع اعجابہ	۱۴۵	(باب الحاء)
د تجلیس لآخر بر عز لشیخ احمد	۱۴۸	قصیفة ژ رمزنا دلبری دیسا
د عیبه یو ترقه دکہ	۱۵۱	د دلبری سردار خوبان
د عما عشقی بریمہ از	۱۵۲	د فاکا اطلس سرکشته
قصیفة بحسنا احسن انقویم	۱۵۵	د محبتی محبت دزورن
د ای نسیم سحرى	۱۵۷	د دلبری سردار خوبان
د ای نسیم صہبى	۱۵۹	د طارہ یا نا بدار شہر کہ
د ابرو ژ نو پر آنتم	۱۶۰	د گرچه بلبل جوهر دانی حسہ
د لات حسنی وشہی خوبانی	۱۶۲	د یارمه پر نیشاں و سر
د فی فرقی اتر کبرین	۱۶۵	(باب الواو)
		قصیفة مه لو قنجان امر دستہ
		د من دی سحر شاه بحر

(تابع فهرست ديوان الملا الجزري)

صحيفة	صحيفة	صحيفة
١٦٧	قصيدة در حق مه بشيرى خوه مکه	١٩٣
١٦٩	د مزگين ژ مرا بيت	١٩٣
١٧٠	د ز ما پينا دو اړويان	١٠٠
١٧١	د صباح الخير يا خانم	٢٠٨
١٧٤	د صناسر ز صمد شوقى	٢٠٩
١٧٧	د صناسر ز صمد ني شکرا	٢١٠
١٨١	د اړو مه دي وقي سحر	٢١١
١٨٦	من نوع ترجيع بند	٢٢١
١٩٠	قصيده مه بدل نيرگزين خاصه دفين	٢٢٦
١٩٠	(من النوع المستزاد بالالفه العربية)	٢٣٢
١٩٠	قصيدة يا رامي قلبي	
	ثلاث رباعيات من كلام الملا	
	(الخاصة)	
	قصيدة الله سحر گما ها اړل	
	د دل ژ من بر دابرك	
	د اى ملا نام تيه خمس عشر	
	د والله ز هر دو عالمان	
	مکاله ملا احمدى جزرى	
	مکاله فقيه طيران با ملا	
	نديس شيخ رمضان	
	تخميس الملا احمد بن الملا محمد البهي اليرفنگي	
	على قصيدة الاستنانه	

